गूजरात विद्यापीठ ग्रंथावली-१२

हिंदुस्तानी-गुजराती कोश

संपादक
मगनभाई प्रभुदास देसाई

नवजीवन कार्यालय
अमदावाद

गुजरात विद्यापीठ ग्रंथावली-१२

हिंदुस्तानी-गुजराती कोश

संपादक
मगनभाई प्रभुदास देसाई

नवजीवन कार्यालय
अमदावाद

મુદ્રક અને પ્રકાશક
જીવણજી ડાહ્યાભાઈ દેસાઈ
નવજીવન મુદ્રણાલય, કાલુપુર, અમદાવાદ

પહેલી આવૃત્તિ, ઈ. સ. ૧૯૨૯, ૨૦૦૦
સુધારેલી વધારેલી બીજી આવૃત્તિ
પ્રત ૫૩૦૦

કિંમત ૪–૦–૦ માર્ચ, ૧૯૪૬

देशना अप्रतिम राष्ट्रभाषाप्रचारक
पूज्यश्री गांधीजीने

अनुक्रमणिका

बे बोल	गांधीजी	५
बीजी आवृत्तिनुं निवेदन		६
पहेली आवृत्तिना निवेदनमांथी		८
नागरी उर्दू लिप्यंतर विषे समजूती		१२
उर्दू कक्को		१४
वापरनार माटे सूचनाओ		१६
हिंदुस्तानी-गुजराती कोश		१–३७६

बे बोल

हिन्दुस्तानी-गुजराती कोषनी आ बीजी आवृत्ति छे। एवो कोष आपणी भाषामा बीजो मे नथी जोयो। नागरी ने उर्दू लिपिमां साथे शब्दो आपवावाळो कोष ए नवुं साहस लागे छे। जो नागरी अने उर्दू लिपि साथे जाणवा ने हिन्दी अने उर्दू रूपमा साथे बोलवानी आवश्यकतानो स्वीकार थाय, तो आवा कोषोनी जरूरियात बहु छे।

आ कोष वापरवानी रीत सामान्य कोष वपराय छे तेम नथी। आ कोषने हिन्दुस्तानीनो अभ्यासी वारवार जुए तो तेमाथी बन्ने लिपिनु ने बन्ने बोलीना शब्दोनु तेनु ज्ञान सहेजे वधे। आ कोषना सदुपयोगनी बीजी रीत ए छे के, तेमा मूल रही गई होय तो तेनी नोंध करी लेवी ने जे शब्दो न मळे ते लखी लेवा, ने एवी नोंध वखतोवखत संपादकने मोकल्या करवी। संपादक पोते सूचनानो घटतो उपयोग नवी आवृत्तिने सारु करी शके अथवा वधारा तरीके जेनी पासे कोष होय ते नजीवे दामे नवी आवृत्तिनु काम लई शके। वळी मूळ कोष खरीदनारने ते पुरवणी तरीके मोकली शकाय।

मारी उमेद छे के आ साहसने गुजराती जनता वधावी लेशे।

मो. क. गांधी

मद्रास जतां ट्रेनमा
२१-१-'४६

बीजी आवृत्तिनुं निवेदन

ई. स. १९३९ना मे मासमां 'राष्ट्रभाषानो गुजराती कोश' नामथी प्रसिद्ध करेला हिंदुस्तानी-गुजराती शब्दकोशनी नवे नामे ने सुधारेली वधारेली आ बीजी आवृत्ति छे. पहेली आवृत्ति लगभग त्रणेक वर्षमां ज पूरी थई गई हती पण वच्चे १९४२-४४नो गाळो आववाथी तेनी नवी आवृत्ति आटली मोडी बहार पाडवी पडी छे.

आ वर्षोमां राष्ट्रना जीवनना अनेक क्षेत्रो जेम राष्ट्रभाषा-प्रचार विषे पण मारे फेरफार थयो छे. देशनुं आ काम एक पगलुं आगळ वध्युं छे ई. स. १९४२ सुधी आ रचनाकार्य हिंदी साहित्य संमेलननी वर्धा समिति मारफत चालतुं हतुं. ते सालमां छेवटे ए संस्थाए स्पष्ट कर्युं के, ते तो नागरी लिपि अने हिंदी शैलीनो ज अनुक्रमे राष्ट्रलिपि अने राष्ट्रभाषा तरीके प्रचार करशे, आ तेनी मर्यादा छे तेणे राष्ट्रभाषानुं राष्ट्र-मान्य 'हिंदुस्तानी' नाम पण अपनाववा तैयारी न बतावी. बेउ लिपि द्वारा लखाती उत्तर हिंदनी जे आम लोकभाषा ते राष्ट्रभाषा छे, एवी व्याख्यामां आम तेणे फेरफार कर्यो. आथी पूर्ण राष्ट्रभाषानुं ए काम करवा माटे राष्ट्रना आ रचनाकार्यना नेताओए 'हिंदुस्तानी प्रचार सभा'नी स्थापना करी, अने तेनुं काम आपणे त्यां शरू थयुं.

आ स्थितिमां कोशे पोतानुं शब्दभंडोळ वधारवा उपरांत बेउ लिपिनो पण समावेश करवो जोईए तो उपरना कार्यमां कोशे पोतानो फाळो आप्यो एम कहेवाय. आ दृष्टिए आ नवी आवृत्तिमां शब्दने बेउ लिपिमां आप्या छे एटले के, नागरी जोडे उर्दू लिपिमां पण ते छाप्या छे. आ वधुं छापवानुं तेथी संतोष थाय छे केम के, आनो विचार होवा छतां, तेने अमलमां मूकवा माटे बीबां इ.नी जोगवाई थई शकशे के केम, ए सवाल हतो. जो जोईए तेवां नानां नस्तालीक बीबां मळी शक्यां होत तो उत्तम वात. नहि मळ्यां ते पण पूरो संतोष तो नथी ज आपतां केम के, जबर, जेर, पेश बरोबर स्थान पर मूकी नथी शकातां. वाचकने जणाववानुं के, ते लखाणो तेमना स्थानना पोताना वर्णनी जरा नीचे सामान्यपणे मुकाई छे. जेम के [illegible] छतां, उर्दूमां जोडणी जावा पूरतो आधार आपी शकाय छे, एम लागे छे.

आम उर्दूमां पण शब्दो आपवाथी, धार्या नहि धारेली एवी बाबतो, काम करतां करतां, छती थई. हिंदुस्तानीनी बे शैलीओ बे अलग लिपिमां लखवाथी, केटलीक बाबतोमां आ शैलीनो शब्द बीजी शैलीमां केम लखवो, ए पहेली वार अनुभवमां आव्युं. आ काममां हुं ऋणी छुं 'उर्दू लिपि शिक्षक'ना लेखकोथी.

गिरराजजी तथा हंसराजजीए ए काम कर्युं छे. बेउ विद्यापीठना मारा साथीओ छे. बेउ उर्दू लिपि अने भाषा सारी जाणे छे. कहेवानी जरूर नथी के, आ कामने माटे तेमणे सारा गणाता उर्दू कोशोनी मदद लीधी छे. लिप्यंतरनुं आ काम बई टवे करवामां आव्युं छे, तेना केटलाक नियमो अहीं जणाववा जोईए. ते आ निवेदनने अंते (जुओ पा १२) अलग आप्या छे. वाचकने मारी विनती छे के, ते अंगे तेणे आ बे लेखकोए लखेली 'उर्दू लिपि शिक्षिका' पण जोवी जोईए, तो ए अंगे विशेष समजूती मळशे.

शब्दभंडोळ वधीने कुल १६००० थयु छे शब्दो उमेर्या छे ते चालु वंचातु केटलुक हिंदुस्तानी साहित्य जोईने. केटलाक मित्रोए पण लेवा जेवा शब्दोनी नानी मोटी यादी मोकली छे ए बधाना नाम गणाव्या वगर ते सौनो आभार मानु छु

शब्दो सघरवा अंगे अंकेली मर्यादा, पहेली आवृत्तिना निवेदनमांथी, आ पछी आपेला उतारामां छे ते ज आ आवृत्तिमांय चालु रहे छे एक एवी सलाह हती के, गुजराती तथा हिंदुस्तानी बेउना एकसरखा शब्दो, के जे आ कोशमां नथी सघर्या, तेय लेवा. आ शब्दो लगभग १५००० थाय छे.

आ शब्दोनी यादी भाषाशास्त्रनी दृष्टिए करवा जेवी खरी पण आ कोशमां ते उमेरवाथी कद वधे ने किंमत वधे, जे तेना प्रचारमां बाधा आणे ए ज चहेवार ख्यालथी आ शब्दो आ वेळाय नथी लीधा आजनी मोंघवारीथी आमेय किंमत तो सारी पेठे वधी ज छे, जेने माटे तो कशो उपाय नथी.

गई आवृत्तिमां 'राष्ट्रभाषानु स्वरूप' ए मथाळे पू गांधीजीना विचारोने आमुख तरीके आपेला आ वेळा तेमणे खास 'बे बोल' लखी आप्या होवाथी ते भाग जतो कर्यो छे गांधीजीना विचारो जाणवा माटे हवे तेमनु 'राष्ट्रभाषा विषे विचार' ए नामनुं स्वतंत्र पुस्तक प्रसिद्ध थयु छे, ते वाचक जुए

छेवटमां एक वात: हिंदुस्तानी भाषाना प्रचारने अंगे एक गेरसमज थती जोवामां आवे छे, ते ए के, तेमां फारसी अरबी ने संस्कृत शब्दोनो अदलोबदलो के आघापाछो करवानी होय छे. पण, भाग्ये ज कोई एम माने छे आ तो एक अवळी दलील ज छे आ कोशनी पाछळ एवी कोई दृष्टि न मानवा विनती छे. आजनी स्थितिमां हिंदी+उर्दू बेउ शब्दोनु भंडोळ चालतानु लेखक पोताना रुचि अने शिक्षण प्रमाणे सहेजे अहींथी के तहींथी शब्दो लेशे जे शब्दो ने जे शैली सामान्य जनताने बहु समजाशे ने गमशे, ते बहु चालशे आ मोटी कसोटीने जो लेखको अनुसरे, तो आपोआप तेओ सरळ लोकभाषा तरफ वळशे. ते हिंदी हशे तो सरळ हिंदी बनशे ने उर्दू हशे तो सरळ उर्दू बनशे. अने ए दिशामां जता बेउ शैलीओ एक प्रचलित लोकभाषा, जेने हिंदुस्तानी नामथी कहेवामां आवे छे, तेनी वधुमां वधु नजीक, आपोआप पहोंचशे आ काम पोतानु

नथी कोशे तो चालु स्थितिमां काम दे एवो शब्दसंग्रह आपवानो छे एथी ज एम केटलाक कहे छे के, आने तो उर्दू शब्दकोश + हिंदी शब्दकोश = पूरो हिंदुस्तानी शब्दसागर गणाय.

एक आथी ऊलटी विचार दिशा पण प्रवर्ते छे अने ते ए के, पायानी हिंदुस्तानी जेवु एक रूप संशोधवु अने तेने माटे जरूरी एवु नानु पायारूप शब्द-भंडोळ खोळवु. आवा प्रयत्नो पण एक बे जाणमा छे राष्ट्रभाषाना खेडाण अने वृद्धिने अर्थे आवा आवा विविध अभ्यासो थवा जोईए. प्रांतीय भाषाओ अने हिंदुस्तानीमां एकसरखा शब्दोनी यादीओ थवी जोईए आ बधु खूब उपयोगी काम छे ने तेमां अभ्यासीओ लागशे तो ज एक राष्ट्रभाषा निर्माणना महान कामने साच वैज्ञानिक मदद पण मळी शकशे

आ कोश तैयार करवा माटे शब्द–पसंदगी लोकमां प्रचलितताने धोरणे करवानी नेम राखी छे एने पायानी के संपूर्ण हिंदुस्तानीनो कोश मानवानी भूल न करवामां आवे एनी नेम एटली ज छे के आने आपणे त्यां हिंदुस्तानी प्रचारनी जे प्रगति छे तेने तेणे पहोंची वळवा मथवु ते अर्थे जेटलो सरे तेटली एनी कृतार्थता छे एने वापरनाराओ ए दृष्टिए एने आगळ उपर सुधारवा वधारवा सक्रिय मदद करता रहे ए विनंती छे

१२–३–'४६ म म देसाई

पहेली आवृत्तिना निवेदनमांथी

राष्ट्रभाषाने शिक्षणमा स्थान होवु जोईए एम गांधीजी दक्षिण आफ्रिकाथी हिंद आव्या त्यारथी सतत कहेता आव्या छे एटले, राष्ट्रीय शिक्षणनी शरूआतथी तेमां तेने अनिवार्य स्थान आपवामा आव्यु छे, अने ते मुजब, विद्यापीठनी स्थापनाथी राष्ट्रभाषाना शिक्षणने तेमा स्थान रह्यु छे बल्के, विद्यापीठना ध्येयोमां ज ए विषे एक कलम छे के,' विद्यापीठमा राष्ट्रभाषा हिंदी हिंदुस्तानीने आवश्यक स्थान हशे " अने तेनी ज साथे ए भाषानी व्याख्यानी स्पष्टता करवा नोंध मूकवामा आवी छे के, " हिंदी हिंदुस्तानी ए भाषा के जे उत्तरना सामान्य हिंदु मुसलमान बोले छे अने देवनागरी अथवा फारसी लिपिमां लखाय छे "

१९३०थी '३४ना युद्धना दिवसो बाद ई स १९३५मा विद्यापीठे नवेसर पोतानु काम शरू कर्यु त्यारे राष्ट्रभाषाने अंगे एक वधु काम पण तेणे उपाड्यु, अने ते पोताने स्थानेथी बने तेटली राष्ट्रभाषाप्रचारने मदद करवानु आने अंगे १९३६मां विद्यापीठ मळ्ळे एक कार्यदिशा पण आंकी हती, अने तेमा गुजरातनी प्रजाने उपयोगी थाय एवो नानकडो राष्ट्रभाषानो कोश करवो, ए पण एक कार्य हतु आ कोश ते अनुसार करवामा आव्यो छे

गुजरातमा राष्ट्रभाषाप्रचारनु काम एक रीते जोईए तो माथ संहेलु छे ब हिंदीभाषी प्रान्तोनी भाषाओमा गुजराती भाषा कदाच हिंदुस्तानीनी साथे घणी ज मळती आवे छे तेना शब्दभंडोळमां तद्भव अने तत्सम शब्दो ठीक ठीक प्रमाणमां सरखा छे, अथवा फेरफार

शुद्धि पत्रक

पृष्ठ	खण्ड	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
३	२	४	धुप	घुप
१४	२	२६	जुओ आवादान	आवादान
,,	,,		आवादानी	आवादानी
२३	२	२७	آلی	آا
३०	१	१५	عالی	آلی
३०	१	१६	(३)	(३) عالی
३९	१	३	उद्विल्न	उद्विलन
८१	१	६	क्रुद्ध	क्रुद्ध
८३	२	१२	کونسی	کوٹرس
८८	१	८	کھتدُورا	کھتڈُورا
१०७	१	२९	(२)	(२) گوب गरब
११६	२	१	जुओ 'गुईयाँ'	जुओ 'गुइयाँ'
१३३	१	२६	'प्रेम'	'प्रेम'
१३७	१	१६	چھوٹی چھبا	چھوٹی چھبا
१४४	१	१३	صسانس	صانس
१४४	१	२७	–मसजिद	–मसजिद جامع مسجد
१४४	२	३२	حالی	حلی
१६३	१	१६	जुओ 'ठरबु'	जुओ ठरना
१६८	१	२	دھکس	ڈھکس
१७१	१	२६	لحمسا	لحمسا
१७७	२	१९	لحس	لہس
१८४	१	६	لعستاس	لساس
,,	१	१०	وتد	لوتد
१९१	२	१२	ऊमरो	ऊमरो
२६८	२	८	मागबु	मागबु
२६९	२	२७	بھتشی	بھتس
२७२	२	२४	विभक्ति	विभात
३०६	१	३	रपत	रक्त
३०७	१	३०	حسم	رحتم
३०७	२	२०	रगधन	रगवत
३२०	१	२	–खिचना	खींचना

छे तो एवो जूजवाज के भणेलो गुजराती वाचक सामान्य हिंदी शब्दोनो अर्थ कल्पी शके. एटलुं ज नहि, गुजरातमांथी हिंदी लेखको पण पाक्या छे. वळी, व्रजभाषा साथेनो तेनो सांस्कृतिक संबंध सैकाथी एकधारो चालतो आवेलो छे. राष्ट्रभाषाना स्वयंसिद्ध प्रचारक समा साधुसंन्यासीओ गुजरातनां गामडांमां हमेशा फरता रह्या छे अने तेमणे हिंदी साथेनो तेनो संपर्क सतत चालु राखेलो छे. अने तेथी गुजरातमां गिरिधर करतांय कदाच तुलसी-रामायण वधारे वंचाय छे. कबीर अने दादुनां भजनो तेमना पंथ मारफते हजी जीवतां रहेलां छे आ उपरांत गुजराती वेपारी पण कयो होनी भाषाने कामचलाउ जाण्या वगर ओछो ज रहे एवो छे? गुजरातना मुसलमान राजाओना वारमां फारसी अरबीनी असर पण सम्भवी भाषामां ओछी उतरी नथी. एटले, गुजरातने माटे राष्ट्रभाषाप्रचारकार्य सहेलुं छे एमां प्रश्न नथी.

पण तेथी ज कदाच ए विषे उपेक्षा थवानो पण मोटो भय रहे छे. मात्र वेपार के मुसाफरीनी मखक पूरतो ज परिचय जरूरी छे एम जो मनाय, तो तेटला परिचयथी आपणे एक बोली जरूर शीखी लई शकीए. परन्तु राष्ट्रभाषा एवी बोली मात्र नथी. तेणे तो हिंदनी एकतानुं अने आपणी हिंदी संस्कृतिनुं वाहन बनवानुं छे. प्रजाना राजकारणनी भाषा तो आज आपणी नजर सामे ते बनी रही छे. अनेक प्रांतीय साहित्य-प्रवाहो ए ज मोटी राष्ट्रगंगामां मळवाना छे. आज आपणा प्रांतीय साहित्यो सहजे बनी जतो परस्पर संबंध कदाच मारे छे. पण तेनी कोई नीतिरीति के नियमबद्ध पद्धति आपणे हजी नथी विकसावी. ए काम पण आगळ जतां राष्ट्रभाषाने ज माथे आवशे एमां कोईने शंका छे?

राष्ट्रभाषानुं आवुं स्वरूप होवाथी तेने आपणे एक बोली मात्र रूपे जाणीने निरांत वाळीए, तो सांस्कृतिक प्रगतिमां गुजरात पाछळ ज पडे एमां शंका नथी. एटले भाषा तरीके तेनुं अध्ययन थवुं जोईए, वधवुं जोईए, अने विकसवुं जोईए. तेने माटे बे दिशाओ देखाय छे:—(१) प्रौढ वर्गो हिंदीप्रचारनी परीक्षाओ आपवाने निमित्ते भाषानो शास्त्रीय अभ्यास शरू करे; (२) शाळाना विद्यार्थीओना अभ्यासक्रममां राष्ट्रभाषाने स्थान मळवुं जोईए,—जे सुधारो, मैं शरूमां कह्युं ए प्रमाणे, गांधीजी आफ्रिकेथी देशमां आव्या त्यारथी करता आव्या छे. प्रौढ वर्गोनी शरूआत गुजरातमां थई छे ए सौने खबर छे. तेनी गति दिवसे दिवसे वधशे एमां शंका नथी. अने सुखनी वात छे के, केळवणीना महानुभावी प्रधानोए शाळामां हिंदुस्तानी शिक्षणनी बीजी वातने पोताना कार्यमां स्थान आप्युं छे.

आ उपरांत एक त्रीजो वर्ग पण जरूरनो छे, अने ते उपरना बे वर्गोने मददरूप एवा राष्ट्रभाषाना प्रचारको अने तेना शिक्षकोनो. आ वर्गनी उत्पत्ति पण आजे गुजरातमां प्रारंभिक दशामां ज छे. जेम जेम आपणी राष्ट्रीय अस्मिता वधती जशे अने तेथी करीने राष्ट्रभाषानी किंमत वधारे ने वधारे जोवा जईशुं, तेम तेम आ शिक्षक-प्रचारक-वर्ग वधवुं ज जोईशे—ते वधशे ज अने ए वर्ग उपरना बे वर्गोने पछी पहोंची वळशे.

राष्ट्रभाषानो आ गुजराती कोश आ त्रणे वर्गोने लक्षमां राखीने करवामां आव्यो छे. शाळानो विद्यार्थीवर्ग कदाच आ कोशने एकदम न पण अपनावी शके, परंतु राष्ट्रभाषाप्रेमी प्रौढ लोक अने ते भाषाना शिक्षकवर्गने आ कोशथी पूरती मदद मळशे एम मानुं छुं *हिंदीमां अर्थो आपता कोशो आज घणा छे. परंतु ते कोशो आपणे माटे बे रीते अगवडभर्या* छे: एक तो, शीखवानो प्रारंभ करनारने हिंदीमां ज आपेला अर्थो बरोबर न फावे; ते अर्थो जो गुजरातीमां आपवामां आवे तो सरळता पडे. बीजुं, प्रचलित हिंदी कोशोमां राष्ट्रभाषानी दृष्टि राखीने अने जरूर विचारीने शब्दो सघरायेला नथी होता. तेमां हिंदी साहित्यनी जरूर ध्यानमां राखेली होय छे,—अने ते योग्य ज छे तेथी करीने ते कदमां मोटा अने

अन्यभाषाभाषीने माटे बिनजरूरी विस्तारवाळा थई पडे छे आथी ते कोशो प्रारंभना अभ्यासमा काम दई शकता नथी

आ कोशथी आ उणपो आपोआप टळे छे तेमा शब्दोनी पसदगी राष्ट्रभाषाना स्वरूपने बरोबर ख्यालमा राखीने करवामा आवी छे. फारसी अरबी शब्दो जे सामान्य रीते उत्तरना हिंदु मुसल्मानोमा बोलाय छे तेमने पण आ कोशमा स्थान आपवामा आव्यु छे आ कामने अगे विद्यापीठना सेवक भाई गिरिराजनी तथा पं० सुरेशचन्द्रजीनी मदद लीधी छे. भाई गिरिराज दिल्ही प्रातना छे अने उर्दू सारी पेठे जाणे छे, ए आ कामने माटेनी तेमनी योग्यता बनाववा पूरतु छे पं० सुरेशचंद्रजी युक्त प्रातना वतनी छे अने वृंदावन, अयोध्या वगेरे विभागोनी हिंदीथी परिचित छे आ बेउ भाईओए मळीने, हिंदी हिंदुस्तानीनी व्याख्यानी दृष्टिए शब्द–पसदगी करवामा कीमती मदद करी छे तेथी ज आ कोशनु काम सतोषप्रद ने सहेलु तथा झट बनी शक्यु छे.

कोशनो विस्तार नाहक वधे नहि तेटला माटे, शब्दो लेवामा ए धोरण राख्यु छे के, जे शब्दो समान रूपे ने समान अर्थमा गुजरातीमा पण चालता होय, तेमने आ कोशमां आपवा जरूर नथी ए नियमथी, मोटा भागना सस्कृत शब्दो, 'पूछना, मीचना, आदमी, खरीदना, खबरदारी,' वगेरे जेवा शब्दो आ कोशमा नथी सघर्या,—सघरवा जरूरना पण नथी परतु, जे शब्दोनी जोडणीमा के अर्थमा के लिंगमा फरक होय तेवा लीधा छे जेम के 'आत्मा, असर'मा गुजराती हिंदुस्तानीमा लिंगफेर छे; 'पहोंचवु पहुँचना' 'महसूल, महेसूल'मा जोडणीफेर छे 'सगीर' 'सरीर्ण' वगेरे जेवा अनेक शब्दोमा अर्थभेद छे लिंगफरने अगे एक वस्तु नोंधवी जोईए हिंदीमा नपुंसक लिंग नथी एटले जे शब्दो गुजरातीमा नपुसक लिंगना छे अने हिंदुस्तानीमा पुलिंग छे तेमने छोडी दीधा छे ए लिंगफेरवाळा शब्दो लीधा नथी

शब्दोना अर्थोनो विस्तार करवामां पण, गुजरातने केवा कोशनी आजे जरूर छे ते ख्यालमा राखीने चालवाथी, आपोआप केटलुक लाघव साधी शकायु छे.

तुलसी, कबीर, सुरदास जेवा भक्त-कविओ जे आपणे त्यां लोकप्रिय छे तेमना शब्दोने जो घटतु स्थान आपवामा आवे तो कोशनी उपयोगिता सहेजे वधी जाय ए ख्यालथी ते कविओना शब्दोने स्थान आपवामा आव्यु छे पण तेनो अर्थ एम नथी के, तेमना अभ्यासीने ते कविओनां लखाणोना बधा ज शब्दो आ कोशमाथी मळशे उपर जणाव्यु एम, आ शब्दसंग्रहनी पसदगी करवामां गुजरातनी तात्कालिक जरूरने मुख्यत्वे नजर सामे राखवामां आवी छे अने तेथी ज ते सग्रह आवडो नानो ने माफक किंमतनो करी शकायो छे

राष्ट्रभाषाप्रचारने माटे लेवाती परीक्षाओना तथा गुजरात विनय मदिरनी सात श्रेणीओमां चालता पाठ्यपुस्तकोना शब्दो आ कोशमां आवी जाय ते हेतुथी ते पुस्तको जोई जवामां आव्यां छे ते उपरात पण केटलुक सामान्य वचातु साहित्य जोवामा आव्यु छे बाकी, शब्दपसदगी माटे, मुख्यत्वे, उपलब्ध कोशोमाथी लीधी निशानगी करवामा आवी छे अने तेम करवाने माटे 'हिंदी शब्दसागर'नी नानी मोटी ने मध्यम ए त्रण आवृत्तिओ, काशी विद्यापीठनो 'हिंदीशब्दसंग्रह', रेवरंड बेट कृत हिंदीभाषानो (अंग्रेजी) शब्दकोश श्री रामचद्र वर्मा कृत 'उर्दु हिंदी शब्दकोश', इंडियन प्रेसनी 'Hindustani English Dictionary', प रामनरेश त्रिपाठी कृत 'हिंदुस्तानी कोश' तथा बीजा केटलाक कोशोनो उपयोग करवामां आव्यो छे ते सर्व ग्रंथोना विद्वान सपादकोनो आ स्थळे हु आभार मानु छु

हिंदी शब्दोना गुजराती अर्थो आपवामां एक ए ख्याल पण राख्यो छे के, मूळ हिंदी शब्दने मळतो जो गुजराती शब्द होय, अने ते अर्थमां, तो तेने नोंधवो. आथी करीने तुलनात्मक भाषाभ्यासीओने थोडीघणी सामग्री आ कोशमांथी मळशे एम मानुं छुं. केटलाक तद्भव शब्दो जे बेउ भाषामां समान रूपे ने समान अर्थमां छे ने जे, हुं उपर कही आव्यो एम, आ कोशमां नथी संघर्या, ते अलग वीणी काढ्या होय तो सारुं, एम एक संमान्य मुरब्बीनी सूचना हती. ए रसिक काम तो हवे आथी अलग रूपे क्यारेक करवा उपर छोडवुं जोईए. अत्यारे तो, कोशनो उपयोग करनारने तेना विना कशी अडचण नथी पडवानी एटलुं समाधान छे.

उपरनी मर्यादामां रहीने काम करतां, एतावधि जेवडा हिंदी शब्दसागरमांथी १५३२० शब्दो आ कोशमां समाया छे. ते उपरांत, बेउ भाषामां तत्सम एवा संस्कृत तथा अन्य शब्दो जे आ कोशमां छोडी दीधा छे, ते उमेरो तो एटला ज बीजा थाय, एमां शंका नथी. एटले के, कुल ३० हजार उपर शब्दो जेटलुं काम आ कोशथी सरशे एम गणाय. कोशमां नोंधेला शब्दो साथे व्याकरण अने केटलीक व्युत्पत्ति आपवामां आवी छे. तथा शब्दोनी साथे तेमना रूढ शब्दप्रयोगो पण नोंध्या छे. तेमां पण जे रूढिप्रयोगो गुजरातीमां पण ते ज रूपे चाले छे—अने तेवा घणा छे—तेमने नथी आप्या, केम के गुजराती वाचकने ते परिचित ज छे

ता ३०-४-'३९ म. प्र. देसाई

नागरी उर्दू लिप्यंतर विषे समजूती

१. तत्सम शब्दो

तत्सम शब्दो तेमनी मूळ जोडणी प्रमाणे लखवामां आव्या छे.

एटले नागरीमां ज़ माटे ذ ز ض ظ चारमांथी जे वर्ण मूळ तत्सम जोडणीमां होय ते लखाय. तेम ज ह, त, स माटेय समजवु (जुओ ज़मीन, ज़िक्र, कसरत वगेरे शब्दो)

कृष्ण जेवा संस्कृत तत्सम उर्दूमां लखवा माटे ण, ष वर्ण अनुक्रमे نؕ سؕ आम लख्या छे.

मेहनत, ज़ेहन, सेहत जेवा शब्दोमां ए लघु-प्रयत्नवाळो बोलाय छे. उर्दूमां मूळ तत्समता प्रमाणे ए ध्वनि 'ज़ेर'थी बतावाय छे. आ चालु रूढिने कोशमा अनुसरवामां आवी छे.

तेम ज मोहताज, मोहलत जेवा शब्दनो ओकार उर्दूमां 'पेश' वडे व्यक्त थाय छे तेनु पण उपर प्रमाणे समजवुं

तेवी ज रीते ईसा, मुसा जेवा शब्दो तेमनी मूळ अरबी जोडणीथी उर्दूमां लख्या छे.

.ख़ुश, ख़ुद, ख़्वेश जेवा शब्दोमां خ साथे و (वाव) होय छे, जेनो उच्चार नथी थतो, ते बताववा नीचे लीटी करी छे. जुओ ते शब्द.

मदरसा, नामा, इ० नागरीमां आकारान्त लखाय छे, उर्दूमां मूळ तत्समता प्रमाणे गोळ हे वडे लखाय छे तेम कर्युं छे

(आ बाबत विगते समजवा 'उर्दू लिपि शिक्षिका' जोवा विनती छे)

२. तद्भव शब्दो

तद्भव शब्दो पण तेमना मूळने बने तेटलु साचवीने लखवामां आव्या छे.

जेम के, ज़ियाफत परथी 'ज़ाफ़त'मां ض कायम छे, ने ضافت आम लख्यो छे

देश-देस, कर्म-करम, तैनात जेवा शब्दो

تینات एम जोडणी करवामां आवी छे.

३. परचूरण बीजी बाबतो

उर्दूमां अंते ह्रस्व इ, उ मात्र्ये लखाय छे. पण जे शब्दोमां ते आवे तेने ते प्रमाणे लखवा ‌ِا, ‌ُا उपयोग कर्यो छे. जेम के सफरि سفرِ (जुओ 'उर्दू लिपि शिक्षिका' पा० ३७)

जबर, जेर, पेश वगेरे चिह्नो बरोबर बतावबामां आव्यां छे. जेम के कारिंदा کارِندہ, उस्ताद اُستاد

शब्दमां यकार, वकार होय तेने अनुक्रमे ے, و उपर जबर मूकी स्पष्ट लखवामां आव्यो छे जेम के अवधान اَوَدھان मुयस्सर مُیَسَّر

कुआँ, अकाउन्टेन्ट जेवा शब्दो उर्दूमां कुवाँ, अकाउन्टन्ट जोडणीथी पण लखाय छे. आवा विकल्प नोंधवामां आव्या छे.

उर्दू कक्को

वर्णनु नाम	उर्दू वर्ण	जोडरूप शरूनुं	वचलुं	छेल्लुं
अलिफ	ا	ا	ـا	ـا
बे	ب	بـ	ـبـ	ـب
पे	پ	پـ	ـپـ	ـپ
ते	ت	تـ	ـتـ	ـت
टे	ٹ	ٹـ	ـٹـ	ـٹ
से	ث	ثـ	ـثـ	ـث
जीम	ج	جـ	ـجـ	ـج
चे	چ	چـ	ـچـ	ـچ
हे	ح	حـ	ـحـ	ـح
खे	خ	خـ	ـخـ	ـخ
दाळ	د	د	ـد	ـد
डाळ	ڈ	ڈ	ـڈ	ـڈ
ज़ाळ	ذ	ذ	ـذ	ـذ
रे	ر	ر	ـر	ـر
ड़े	ڑ	ڑ	ـڑ	ـڑ
ज़े	ز	ز	ـز	ـز
झे	ژ	ژ	ـژ	ـژ
सीन	س	سـ	ـسـ	ـس
शीन	ش	شـ	ـشـ	ـش
स्वाद	ص	صـ	ـصـ	ـص
ज़्वाद	ض	ضـ	ـضـ	ـض
तोय	ط	ط	ـط	ـط

ज़ोय	ط	ط	ـط	ـط
ऐन	ع	عـ	ـعـ	ـع
ग़ैन	غ	غـ	ـغـ	ـغ
फ़े	ف	فـ	ـفـ	ـف
क़ाफ़	ق	قـ	ـقـ	ـق
काफ़	ک	کـ	ـکـ	ـک
गाफ़	گ	گـ	ـگـ	ـگ
लाम	ل	لـ	ـلـ	ـل
मीम	م	مـ	ـمـ	ـم
नून	ن	نـ	ـنـ	ـن
वाव	و	و	ـو	ـو
हे	ہ	ہـ	ـہـ	ـہ
ये (नानी)	ی	یـ	ـیـ	ـی
ये (मोटी)	ے	یـ	ـیـ	ـے
भे	بھ	بھـ	ـبھـ	ـبھ
फे	پھ	پھـ	ـپھـ	ـپھ
थे	تھ	تھـ	ـتھـ	ـتھ
ठे	ٹھ	ٹھـ	ـٹھـ	ـٹھ
झे	جھ	جھـ	ـجھـ	ـجھ
छे	چھ	چھـ	ـچھـ	ـچھ
धे	دھ	دھ	ـدھ	ـدھ
ढे	ڈھ	ڈھ	ـڈھ	ـڈھ
ढ़े	ڑھ	ڑھ	ـڑھ	ـڑھ
खे	کھ	کھـ	ـکھـ	ـکھ
घे	گھ	گھـ	ـگھـ	ـگھ

कोश वापरनारने सूचनाओ

१ कोशमां वपरायेली संज्ञाओनी समजूती आ प्रमाणे छे

पु॰ पुल्लिंग (नाम)
स्त्री॰ स्त्रीलिंग (नाम)
वि॰ विशेषण
अ॰ अव्यय
स॰ सर्वनाम
अ॰क्रि॰ अकर्मक क्रियापद
स॰क्रि॰ सकर्मक क्रियापद

(प) एटले के मुख्यत्वे पद्यमां वपराय छे
ब॰व॰ बहुवचन
ए॰व॰ एकवचन
अ अरबी
फा फारसी
सं संस्कृत
तु तुर्की
इं,अ इंग्रेजी

२ शब्दनो क्रम गोठववामां अनुनासिक क अनुस्वारवाळो अक्षर ते वगरना अक्षरनी अगाउ मूकवामां आव्यो छे एटले, दा॰त॰ कंस, कद वगेरे 'कई'नी पहेलां आवे ते सिवाय बाकीनी गोठवणी कक्कावारीना सामान्य रसाता क्रममां छे

३ शब्दना पेटामां तेना रूढिप्रयोग तथा तद्भव ने झट समजाय एवा शब्दो मूक्या छे जेम के,

(१) 'कँचेरा'नु स्त्रीलिंग 'कँचेरिन' ते शब्द जोडे [स्त्री॰ –रिन] एम करीने बताव्यु छे

(२) 'कफ़न' शब्दमां '–को कोडी न होना' एटले के 'कफ़नको कोडी न होना' रूढिप्रयोग आप्यो छ

(३) वि॰ साथे तेनु स्त्रीलिंगरूप कौंसमां स्त्री॰ करीने टांक्यु छे जेम के, काहिल वि॰ [स्त्री॰ –ली] मूळ शब्द परथी बनतु नाम आप्युं छे त्यां कौंसमां [नाम,] करीने आप्यु छे जेम के, गिडगिडाना [नाम, –हट] एटले के, गिडगिडाहट गिल्कार [नाम, –री] लँगडा वि॰ [अ॰क्रि॰ –ना] एटले के 'लँगडाना' वगेरे तेम ज क्रियापद, विशेषणनु पण समजवुं

४ मूळ शब्दना विकल्प होय तो तमने आखा लखवाने बदले, शक्य होय त्यां, नीचे प्रमाणे टूंकावीने मूक्या छे जेम के,

तिकोना(–निया)=तिकोना, तिकोनिया
तिरछ(–छा)ई=तिरछई, तिरछाई
रिझा(॰व)ना–रिझाना, रिझावना

एटले क, आ – संज्ञा तेनी पूर्वेना अक्षरने बदले लेतां थता शब्दनो अने अ। ॰ संज्ञा तेमां उमेरीने बनता शब्दनो विकल्प सूचवे छे

५ दरेक शब्द पहेलो नागरीमां लखीन पछी उर्दूमां लख्यो छे

अ

ॲंकडी انکڑی। स्त्री० जुओ 'अँकुडी'

ॲंक्वार انکوار। स्त्री० गोद, छाती —देना,—भरना=भेटवु, छाती सरसु लगाववु

ॲंकाई انکائی। स्त्री० आंकवु ते, जुओ 'ॲंकाव'

ॲंकाना انکانا। स०क्रि० ('आंकना'नु प्रेरक) अंकाववु, अंदाज कढाववो (२) परखाववु, परीक्षा कराववी

ॲंकाव انکاو। पु० आंकवानु काम (२) अंदाज, अटकळ

ॲंकुडा انکڑا। पु० आंकडो

ॲंकुडी انکڑی। स्त्री० नानो आंकडो

ॲंकुस انکس। पु० अंकुश

ॲंखिया انکھیا। स्त्री० आंख

ॲंखुआ انکھوا। पु० [स अंकुर] बीज-माथी फूटतो अंकुर के कूपळ

ॲंखुआना انکھوانا। अ० क्रि० अंकुर फूटवो, ऊगवु

ॲंगडाई انگڑائی। स्त्री० शरीर फाटवु ते (जेम के ताव आवता पहेलां) (२) आळसथी के शरीर जकडाईने अकड थयु होय तेथी शरीरनां अंगो ताणता फेलाववा ते —तोडना= आळसु बेठा रहेवु काम न करवु

ॲंगडाना انگڑانا। अ०क्रि०शरीर फाटवु (२) आळस काढवा के अंगो अकडाववाथी शरीर ताणवु—खेंचवु

ॲंगरखा انگرکھا। पु० अंगरखु, 'अंगा'

ॲंगरा انگرا। पु० अंगारो

ॲंगराना انگرانا। अ० क्रि० जुओ 'ॲंगडाना'

ॲंगरेज انگریز। पु० अंग्रेज —जी स्त्री० अंग्रेजी भाषा

ॲंगलेट انگلیٹ। पु० स्त्री० शरीरनु कदु—बांधो

ॲंगवना انگونا। स०क्रि० (प) सहेवु, खमवु, वेठवु

अंगा انگا। पु० अंगरखु

अंगार انگار। पु०[स]अंगारो —उगलना =अंगारा जेवा बोल काढवा, आग वर्षाववी —पर पैर रखना=जाणी जोईने नुकसान के मुश्केलीमां ऊतरवु लाल अंगारा= वि० लालचोळ, खूब गुस्से थयेलु

अंगिया انگیا। स्त्री० [स अंगिका, प्रा० अंगिआ] चोळी, स्त्रीनो कबजो

अंगीठा انگیٹھا। पु०[स अग्नि+स्था] मोटी सगडी अंगीठी स्त्री० सगडी

अंगुर انگر। पु० अंगुल, आंगळ

अंगुरी انگری। स्त्री० अंगुली आंगळी

अंगुल انگل। पु० [स] आंगळ

अंगुली انگلی। स्त्री० [स] आंगळी

अंगुश्त انگشت। पु० [फा] आंगळी

अंगुश्तनुमाई انگشت نمائی। स्त्री० [फा] आंगळी—देखामणु बद-नामी, कलंक, लांछन

अंगुश्तरी انگشتری। स्त्री० [फा.] 'अंगूठी'; वींटी

अंगुश्ताना انگشتانہ। पुं० [फा.] दरज़ी आंगळी पर पहेरे छे ते अंगूठी

अँगूठा انگوٹھا। पुं०[सं.अंगुष्ठ] अंगूठो. —चूमना=खुशामत करवी (२) तावे —अधीन थवुं. —दिखाना=टिको बताववो; कांई करवा के देवा ना कहेवी. अँगूठे पर मारना=तुच्छकारवुं; परवा न करवी

अँगूठी انگوٹھی। स्त्री० 'अंगुश्तरी'; वींटी [शाक्ष

अंगूर انگور। पुं० [फा.] अंगूर—लीली

अंगूरी انگوری। वि० अंगूरनुं बनेलुं के तेना रंगनुं (२) पुं० आछो लीलो रंग

अँगोछना انگوچھنا। अ० क्रि० अंगूछाथी शरीर लोहवुं [लोहवानो टुवाल

अँगोछा انگوچھا। पुं० अगूछो, अंग

अँचरा انچرا। पुं० अंचल, साडीनो छाती पर आवतो भाग, पालव

अँचला انچلا। पु० साधुओ धोतियाने बदले वींटे छे ते कपडानो टुकडो

अँचवना انچونا। स० क्रि० जुओ 'अचवना'

अंजर-पंजर انجر پنجر। पुं० [सं पंजर] पांसळी के तेनो माळो (२) अ०आसपास, नजीक. —ढीला होना= शरीरना सांधा ढीला थवा, सुस्त के शिथिल थवुं

अँजवाना انجوانا। स०क्रि० 'आंजना'नु प्रेरक; अंजाववु (अंजन, सुरमो ई०)

अंजाम انجام। पु० [फा.] आखर; अंत (२) परिणाम. —देना,—करना,—पर पहुँचना=पूरुं करवुं; निपटाववुं

अंजाम-कार انجام کار। अ० आखरे; छेवटे

अंजुमन انجمن। स्त्री० [फा.] सभा; मंडळ; संस्था

अँजुरी(-ली) انجری(لی)। स्त्री० अंजली; खोबो

अंझा انجھا। पु० [सं, अनध्याय] अणोजो, छुट्टी

अँटना انٹنا। अ० क्रि० समावुं; बरोबर आवी रहेवुं; पूरतु होवुं

अंटसंट انٹ سنٹ। अ० पाया वगर, अप्रस्तुत, 'अंडबंड'

अंटा انٹا। पुं० गोळो (२) मोटी कोडी—कोडो (३) 'बिलियर्ड'नी रमत

अंटाचित انٹاچت। अ० चत्तापाट—लांबुंछट पडेलु

अंटी انٹی। स्त्री० बे आगळीओ वच्चेनी जगा के गाळो (२) ओटी (३) (दोरानी) आटी के ते उतारवानुं अटेरण (४) आंटी; विरोधभाव. —करना=छेतरी लेवुं (२) अटेरवुं —रखना=छुपाववुं, दबावी राखवु

अंडबंड انڈبنڈ। स्त्री० अडसट—उटपटांग वात; बकवाद (२) वि. उटपटांग; नकामुं; ढंगधडा वगरनुं

अंडस انڈس। स्त्री० कठिनता, मुश्केली; संकट

अंडा انڈا। पु० अंड; ईंडुं

अँतड़ी انتڑی। स्त्री० आंतरडुं. —जलना =खूब भूख लागवी. —गलेमें पड़ना =कशी आपत्तिमां फसावुं. अंतड़ियोंका बल खोलना=बहु दिवसो बाद खावानुं मळे त्यारे खूब पेट भरीने खावुं

अँतरा انترا पु० आतरो, गाळो (२) एकांतरो ताव (३) खूणो (४) वि० एक छोडीने बीजु

अंतरा انترا अ० वच्चे, मध्यमां (२) पासे, नजीक (३) विना, सिवाय (४) पु० संगीतनो अंतरो (५) सवार सांज वच्चेनो समय–दिवस

अंतरीप انتریپ पु०[स] भ्रगु, द्वीप (२) भूशिर

अंदरी(-रूनी) اندری(-رونی) वि० [फा] अंदरनु भीतरनु

अंदाज انداز पु० अन्दाज, अडसट्टो, अटकळ, अनुमान (२) ढब, ढंग, रीत (३) भाव, चेष्टा –करना, –लगाना=अन्दाज काढवो

अंदाजन् اندازاً अ० [फा] अडसट्टे, अंदाजथी

अंदाजा اندازہ पु० [फा] अंदाज, अटकळ

अंदेशा اندیشہ पु० [फा] चिंता, फिकर (२) अंदेशो, संशय (३) डर, आशंका (४) दुविधा, डामाडोळपणु

अंदोख्ता اندوختہ वि० [फा] बचत, जमा, संघरेलु

अंधड اندھڑ पु० आंधी, तोफान

अंधखोपडी اندھ کھوپڑی स्त्री० मूर्ख, अक्कल वगरनु माणस

अंधा اندھا वि० (२) पु० आंधळो –बनना=जाणी जाईने ध्यान पर न लेवु आंख आडा कान करवा अंधेकी लकडी या लाठी=एकमात्र आधार (२) एकनो एक छोकरो –दीया=मंद बळतो दीवो

अंधाधुंध اندھا دھند स्त्री० अंधाधूंधी

अँधेरा اندھیرا पु० (२) वि० अंधारु –गुप या धुप=अंधारु घोर, गाढ अन्धकार मुँह अँधेरे, अँधेरे मुँह=भरभांखळे, मळसके

अँधेरी اندھیری पु० अंधकार (२) अंधारी रात (३) 'अँधड', आंधी (४) बळद, घोडानी आंख पर बंधातो पडदो –डालना या देना=आंखमां धूळ नाखवी, दगो देवो, छेतरीने खाडामां नाखवु –कोठरी=पेट, गर्भ, कूख (२) गुप्त भेद

अंबर عنبر पु० [अ] एक सुगंधी चीज जे व्हेल माछलीमांथी मळे छे (२) एक अत्तर

अँबराई امرائی स्त्री०, व ‌ पु० (स आम्र+राजी) अमराई, आंबावाडियु

अंबार انبار पु० ढगलो, 'ढेर'

अंबारी انباری स्त्री० 'अमारी', हाथीनी अंबाडी

अँबिया انبیا स्त्री० नानी काची केरी, [मरवो

अंबिया انبیا पु० [अ 'नबी'नु ब० व०] नबी अने पेगम्बरो [व्यर्थ

अँबिरया انبیریا अ० (प) वृथा,

अंस انس पु० अंश, भाग, खंड

अंसर عنصر पु० [अ] जुओ 'अन्सर'

अकड اکڑ स्त्री० अक्कडाट, अक्कडावु ते (२) अक्कडाई, एंठ, जीद (३) घमण्ड, शेखी (४) धीटपणु धृष्टता

अकडना اکڑنا अ० क्रि० अक्कडावु ('अक्कड' जुओ) (२) मिजाज करवो (३) शेखी मारवी (४) हठ करवी

अकड़ू (–ड़ैत) (اکڑ-ُیت) اکڑو वि० 'अकड़'वाळो (जुओ 'अकड'), अभिमानी, घमंडी

अकनना اکننا स० क्रि० (प) सांभळवुं

अकबक اک بک स्त्री० बकवकाट, नकामो लवारो (२) गभराट, धडक (३) वि० निस्तब्ध, अवाक्

अकबकाना اکبکانا अ० क्रि० गभरावुं (२) चकित थवुं [महानमां महान

अकबर اکبر वि० [अ] सौथी मोटुं,

अकबरी اکبری स्त्री० एक प्रकारनी मीठाई (२) लाकडा परनुं एक प्रकारनुं नक्सीकाम

अक़बाल اقبال पु० जुओ 'इक़बाल'

अकर اکر वि० करवामां कठण (२) कर के महेसूलमां माफ (३) कर–हाथ विनानुं

अकरकरा اکرکرا पु० (स आकरकरभ) अक्कलगरो [एक्लपेटुं

अकलखुरा اکلکھرا वि० आपमतलबी,

अक़्लन् عقلاً अ० [अ] अक्कलमां, समजमां

अकलियत اقلیت स्त्री० लघुमती

अकलीम اقلیم स्त्री० [अ] देश, प्रांत

अकवन اکون पुं० 'आक', आकडो

अकसना اکسنا स० क्रि० अकस—वेर, द्वेष, खार राखवो

अकसर اکثر अ० जुओ 'अक्सर'

अकसरियत اکثریت स्त्री० जुओ 'अक्सरियत'

अकसाम اقسام पु० [अ 'क़िस्म'नुं ब०व०] प्रकार (२) कसम, शपथ

अकाउंट اکاؤنٹ पुं० [इं] हिसाब, नामुं

अकाउंटेंट (ٹنٹ-) اکاؤنٹنٹ पु० [इं.] नामुं लखनार, हिसाबनीस

अकाज اکاج पु० नुकसान, अकार्य (२) खोटुं बूरुं काम (३) अ० अकाज, व्यर्थ, नकामुं

अकाजना اکاجنا अ० क्रि० नुकसान जवुं (२) मरवुं (३) स०क्रि० हानि करवी

अक़ायद عقائد पु० [अ] 'अक़ीदा'नुं ब० व० [निष्फळ, निरर्थक

अकारत,–थ (–تھ) اکارت अ० व्यर्थ,

अकाली اکالی पु० काळो फेंटो बांधतो एक नानकपंथी

अकास اکاس पु० (प) आकाश

अक़ीक़ عقیق पु० [अ] अकीक पथ्थर

अक़ीदत عقیدت स्त्री० [अ] धार्मिक श्रद्धा (२) कोई धर्मनी मूळ मान्यता जे वगर कोई ए धर्मनो न गणाय

अक़ीदा عقیدہ पु० [अ] दृढ विश्वास (२) धर्म, मजहब

अक़ील عقیل पु० [अ] (स्त्री० –ला) अक्कलमन्द, बुद्धिमान

अकुलाना اکلانا अ० क्रि० [स आकुल] जलदी करवुं, उतावळा थवुं (२) गभरावुं, अकळावुं

अकूत اکوت वि० बेसुमार, अपरिमित

अक़ूबत عقوبت स्त्री०[अ] दंड, सजा

अकेला اکیلا वि० (स्त्री०अकेली) एकलुं (२) अपरिणीत (३) पु० एकान्त, निर्जन स्थान –दम=एक ज प्राणी –दुकेला=एकलदोकल

अकेले اکیلے अ० एकल, एकाकी (२) मात्र, फक्त –दुकेले=अ० साव एकलुं

अक्का اکّا स्त्री० [उ] माता (२) मोटी बहेन

अक्खड़ اکّھڑ वि० मनस्वी उद्धत (२) झघडाखोर (३) असभ्य (४) नीडर (५) आखाबोलु

अक्तर اکتر पु० (प) अक्षर

अक्टोबर, अक्तूबर اکٹوبر، اکتوبر पु० ओक्टोबर मास

अक्द عقد पु० [अ] संबंध (२) सगाई शादी (३) करार

अक्ल عقل स्त्री० [अ] अक्कल, बुद्धि समज —का दुश्मन,—का पूरा=बेवकूफ मूर्ख —खर्च करना=विचारवु बुद्धि चलाववी —का चरने जाना=बुद्धि-समज न होवी

अक्लमन्द عقلمند वि० [फा] अक्कलमंद समजदार, बुद्धिमान

अक्लमन्दी عقلمندی स्त्री० समजदारी बुद्धिमत्ता [अक्षौहिणी

अक्षोनी اکشونی स्त्री० (प) अक्षौहिणी

अक्स عکس पु० [अ] छाया प्रतिबिंब (२) चित्र, छबी तसवीर

अक्सर اکثر अ० [अ] अक्सर, प्राय (अक्सर' पण लखाय छे) (२) वि० घणु अधिक

अक्सरियत اکثریت स्त्री० बहुमती

अखज اخذ पु० अख्ज ग्रहण करवु ते

अखबार اخبار पु० [अ खबर नु ब० व०] अखबार, छापु

अखरना اکھرنا स०कि० खटकवु कठवु (२) दुःखदायी के बूरु लागवु

अखलाक اخلاق पु० [अ] आदत (२) स्वभाव (३) नीति के सदाचार

अखाड़ा اکھاڑا पु० [स अक्षवाट] अखाडो (२) सभा, दरबार, रंगभूमि (३) तमासगीरोनी के गानार-बजाड-नारनी मण्डली

अखीर اخیر पु० [अ] आखिर', आखर, अन्त समाप्ति [खीलडो

अखोट(-टा) (اکھوٹ(-ٹا पु० घंटीनो

अख्खाह اخّاہ अ० अहा, आश्चर्य-सूचक शब्द [अख़्ज़'

अख्ज اخذ पु० [अ] ग्रहण ग्रहण,

अख्तियार اختیار पु० इख्तियार', अखत्यार [विगरनु धड

अगड اگڑ पु० [सं] कबध हाथपग

अगडबगड اگڑبگڑ वि० (२) पु० अगडबगड ढगधडा वगरनु नकामु (अगडंबगड' पण लखाय छे)

अगर اگر पु० [स अगरु] अगर चंदन

अगर اگر अ० [फा] जो, यदि —मगर करना=विवाद करवो, तक दोडाववा (२) गडबड गोटाळामां नाखवु

अगरचे اگرچہ अ० [फा] जोके

अगराज اغراض स्त्री० [अ गरज'नु ब०व०] मतलब हेतु (२) जरूरियातो

अगरी اگری स्त्री० आगळी उलाळी

अगलब اغلب अ० [अ] घणु करीने, प्राय , घणो संभव छे के

अगल-बगल اغل بغل अ० [फा] आसपास आमतेम बे बाजुए

अगला اگلا वि० [स अग्र] आगलु आगळनु (२) पूर्वनु पहेलानु (३) प्राचीन पुराणु (४) आगळ पर आवनारु आगामी (५) पु० (स्त्री० अगली) पूर्वज (६) आगेवान

अगवना اگوانا अ० क्रि० [हिं आगे] आगळ वधवु, तैयार थवु

अगवाई اگوائی स्त्री० सामे–आगळ जईने सत्कार करवो ते, 'अगवानी' (२) पु० आगेवान, अग्रेसर

अगवान اگوان पु० 'अगवानी' करनार (जुओ 'अगवानी १)

अगवानी اگوانی स्त्री० सामे जईने सत्कार करवा ते (२) विवाहमां जानने सामे लेवा जवानो विधि (३) पु० आगेवान [मास

अगहन اگہن पु० अग्रहायण, मागशर

अगहनिया اگہنیا वि० मागशरमा थनारु (धान) [लेवाती फसल

अगहनी اگہنی स्त्री० मागशरमां

अगहुड़ اگہڑ अ० (प) आगळ

अगाऊ اگاؤ वि० अगाउथी, 'पेशगी' उदा० 'उसको अगाऊ कुछ दाम दे दो' (२) अ० (प) आगळ, अगाडीथी

अगाड़ी اگاڑی अ० अगाडी, आगळ (२) पु० वस्तुनो अगाडीनो भाग (३) घोडानी अगाडी

अगाडू اگاڑو अ० अगाडी

अगिन اگن वि० अगणित (२) स्त्री० अगन, अग्नि

अगिनबोट اگن بوٹ पु० आगबोट

अगुआ اگوا पुं० आगेवान, मुखी, नेता (२) पचात वगेरे करीने विवाह गोठवनार [सरदारी

अगुआई اگوائی स्त्री० आगेवानी,

अगुआना اگوانا स० क्रि० आगेवान बनाववो के ठराववो (२) अ० क्रि० आगळ वधवु

अगोरना اگورنا स० क्रि० राह जोवी (२) रखवाळी करवी

अगोरिया اگوریا पु० रखेवाळ

अघट اگھٹ वि० अघटित, अयोग्य (२) दुर्घट, दुष्कर (३) अक्षय, घट नहि एवु (४) एकरस, स्थिर

अघवाना اگھوانا स० क्रि० 'अघाना'नु प्रेरक

अघाई اگھائی स्त्री० संतोष, तृप्ति, धराबु ते

अघाट اگھاٹ पु० कायमी भोगवटानी–वेची न शकाय एवी मालकीनी जमीन

अघाना اگھانا अ० क्रि० धराईने खावु (२) संताप पामवु (३) प्रसन्न–खुशी थवु

अचभा اچنبھا पु० अचंबा, आश्चर्य

अचकन اچکن पु० एक जातनो लांबो कोट

अचवन اچون पु० आचमन (२) जमीने हाथ मों धोई कोगळा करवा ते

अचवना اچونا स० क्रि० 'अचवन' करवु (जुओ 'अचवन')

अचाचक अचानक, اچاچک اچانک अ० [स अज्ञानात्?] अचानक, ओचिंतु

अचार اچار पु० 'आचार', अथाणु

अचीता اچیتا वि०(स्त्री०,-ती(ـتی) अणधार्यु आकस्मिक (२) अचिंत्य, बेसुमार

अचैन اچین पु० बेचैनी, व्याकुलता

अच्छा اچھ वि० [स.] स्वच्छ, निर्मळ

अच्छा اچھا वि० (स्त्री० अच्छी اچھی)उत्तम–उमदा (२) तन्दुरस्त नीरोग (३) अ० सारु 'हा ठीक'

अर्थसूचक उद्गार अच्छे आना=बरोबर अवसर पर आववु

अच्छाई اچھائی स्त्री०, अच्छापन पु० उत्तमता, 'अच्छा' होवु ते

अच्छा बिच्छा اچھا بچھا, اچھا विo सारु सारु, चूंटेलु (२) नीरोग

अछूत اچھوت वि० अस्पृश्य (२) नवु, ताजु, पवित्र (३) हरिजन (आ अर्थ आधुनिक छे) [१ २, अर्थ

अछूता اچھوتا वि० जुओ 'अछूत'

अज़ از [फा] 'थी' अर्थनो प्रत्यय उदा० 'अज़-तरफ'=तरफथी

अजजा اجزا पु० [अ 'जुज़'नु ब० व०] टुकडा, अंश, भागो

अज़दहा اژدہا पु० [फा] अजगर

अज़दहाम ازدحام पु० भीड, गरदी

अजदाद اجداد पु० [अ] पूर्वज, वडवा, बापदादा

अजनबी اجنبی वि० [अ] अज्ञात, अपरिचित (२) अजाण्यु (३) परदेशी

अजनास اجناس पु० [अ] वस्तुभाव, जणस (२) घरवखरी, सरसामान

अजब عجب वि०[अ] अजब, 'अजीब'

अज़-बर ازبر अ० [फा] याददास्त परथी

अज़ बस ازبس अ० [फा] खूब, बहु

अज़मत عظمت स्त्री० प्रताप, महत्ता (२) चमत्कार ['आज़माइश'

अज़माइश ازمائش स्त्री० अजमायश,

अज़माना ازمانا स०क्रि० 'आज़माना', अजमावबु

अज़मूदा ازمودہ (इ०) वि० 'आज़मूदा', अजमावेलु

अजल اجل स्त्री० [अ] मोत

अजल-गिरिफ़्ता, अजल रसीदा اجل گرفتہ، اجل رسیدہ वि० जेनु मोत आव्युं होय ते

अज़ल ازل स्त्री० [अ] अनंत अनादि होवु ते (२) आराम (३) मूळ, ऊगम रोज़े-अज़ल=(सृष्टिनी) उत्पत्तिनो दिन

अज़ली ازلی वि० [अ] शाश्वत

अजवाइ(-य)न اجوائن (ـین) स्त्री० अजमो

अजस اجس पु० अयश; अपयश

अज़हद ازحد अ० [फा] हद उपरांत, बहु

अजहूँ(-हू) اجہوں (ـہو) अ० (प) हजी पण, हमणां पण, आज पण

अजान اجان वि० अज्ञान, अणसमजु (२) पु० अज्ञानता, अजाण

अज़ान اذان पु० [अ] बांग, अज़ान

अज़ाब عذاب पु० [अ] दुख (२) संकट (३) पाप

अजायब عجائب पु० [अ] अजब-विचित्र वस्तु ('अजीब'नुं ब०व०)

अजायबखाना,-घर عجائب خانہ (ـگھر) पुं० म्युझियम

अजिन اجن पु० [सं] मृगचर्म

अजी اجی अ० [सं अयि] बोलाववा माटनो 'हे' 'ए' भावनो उद्गार

अज़ीज़ عزیز वि० (२) पु० [अ] अज़ीज़, प्यारु (२) सगुसबंधी

अजीब عجیب वि० [अ] अजब, विचित्र, विलक्षण

अज़ीम عظیم पु० [अ] वृद्ध अने पूज्य (२) वि० विशाळ, बहु मोटु

अज़ीम उश्शान عظیم الشان वि० [अ] बहु शानदार

अज़ीयत اذیت स्त्री० [अ] अत्याचार, परपीडन

अजीरन, अजीर्ण اجیرن، اجیرن पु० अजीरण, अपचा

अजूबा عجوبہ वि० [अ] अजायब, अद्‌भुत [हिस्सो

अजो عضو पु० [अ अज्व] भाग,

अजोता اجوتا पु० [अ+जोतना] चैत्री पूर्णिमा (आ दिवसे बळद जोडाता नथी)

अज़्म عزم पु० [अ] निश्चय

अज़्म बिलजज़्म عزم بالجزم पु० [अ.] दृढ निश्चय

अज्र اجر पु० [अ] बदलो, महेनताणुं (२) खर्च

अज़्व عضو पु० जुओ 'अज़ो'

अटंबर اٹمبر पु० ढेर, ढगलो

अटक اٹک स्त्री० अटक, अडचण, रुकावट (२) संकोच

अटकना اٹکنا अ० क्रि० अटकवुं, रोकावुं (२) लाग्या रहेवुं, वळगवुं (३) विवाद करवो, झघडवुं

अटकर स्त्री०, اٹکر अटकरना स० क्रि० जुओ 'अटकल', 'अटकलना'

अटकळ اٹکل स्त्री० अटकळ, अनुमान (२) अंदाज [अनुमानवुं

अटकलना اٹکلنا स० क्रि० अटकळवुं

अटकल-पच्चू اٹکل پچو पु० कपोळकल्पना (२) वि० उटपटांग, ख्याली (३) अ० अध्धर, अंदाजथी

अटका اٹکا पु० जगन्नाथजीने चडावातो भात के धन

अटना اٹنا अ० क्रि० अटवुं, भमवुं रखडवुं (२) भरावुं

अटपट اٹپٹ वि० (स्त्री० अटपटी) अटपटुं, अघरुं, कठण, गूढ (२) उटपटांग, ठेकाणा वगरनुं

अटपटाना اٹپٹانا अ० क्रि० अटकवुं, लथडावुं, गूंचावुं, गभरावुं

अटलस اٹلس पु० एटलास, भूगोळना नकशानी चोपडी

अटाटूट اٹاٹوٹ वि० बेशुमार, खूब

अटाला اٹالا स्त्री० [स अट्टाल] ढगलो (२) घरसामान (३) कसाईवाडो

अटेरन اٹیرن पु० अटेरण (२) घोडाने चक्कर फेरववानी रीत (३) कुस्तीनो एक दाव

अटेरना اٹیرنا स० क्रि० अटेरणथी सूतर उतारवुं, अटेरवुं (२) खूब दारू पीवो

अट्ठा اٹھا पु० गंजीफाना अट्ठो

अट्ठाईस اٹھائیس वि० अठ्ठावीस; २८

अट्ठानबे اٹھانوے वि० अठ्ठाणुं ९८

अट्ठावन اٹھاون वि० अठ्ठावन, ५८

अट्ठासी اٹھاسی वि० अठ्ठ्यासी, ८८

अठखेली اٹھکھیلی स्त्री० विनोद, खेल (२) चपळता (३) मस्तानी चाल

अठत्तर اٹھتر वि० 'अठहत्तर', इठ्ठोतेर ७८

अठन्नी اٹھنّی स्त्री० आठ आना

अठवन्ना اٹھونّا पु० वणवानो ताणो जेनी पर लपेटी रखाय छे ते वांस के लाकडी ('अठवाडु' सरखावो)

अठमासा اٹھماسا पु० अषाढथी महा सुधी खेडाती रहेती शेरडीनी जमीन के खेतर

अठमासी اٹھماسی स्त्री० आठ मासानो 'सानैयो, गीनी

अठवाँसा اٹھواںسا पु० जुओ 'अठमासा' (२) वि० आठ मासे जन्मेलु

अठवारा اٹھوارا पु० अठवाडियु

अठहत्तर اٹھہتر वि० 'अठत्तर', इठ्ठोतेर

अठारह اٹھارہ वि० अढार, १८

अठासी اٹھاسی इठ्यासी, 'अठ्ठासी'

अठोतरी اٹھوتری स्त्री० १०८ दाणानी जपमाळा

अडगा اڑنگا पु० रुकावट, विघ्न —डालना,—लगाना=अडचण करवी, वचमां आववु (२) अडगो, कुस्तीनो एक दाव (३) स्त्री० जथाबंध माल थाय के वेचाय ते धाम

अड اڑ पु० हठ, जीद

अडचन (—ल) (—ل) اڑچن स्त्री० अडचण, मुश्केली [अडताळीस

अडतालीस اڑتالیس वि० ४८,

अडतीस اڑتیس वि० ३८,आडत्रीस

अडदार اڑدار वि० अडियल (२) मस्त

अडना اڑنا अ० क्रि० अडवु रोकावु (२) हठ करवी, मक्कम रहेवु

अड़बग اڑبنگ वि० पु० ऊंचुनीचु, असमान(२)विकट, दुर्गम (३) विलक्षण, अनोखु

अडसठ اڑسٹھ वि० अडसठ ६८

अडान اڑان स्त्री० थोभवानी जगा, पडाव

अडाना اڑانا स० क्रि० लटकाववु, रोकवु (२) वचमां वस्तु नाखी रोकवु, ठांसवु, सीडवु (३) पु० एक राग, अडाणो [सुस्त, जड

अडियल اڑیل वि० अडियल (२)

अडूसा اڑوسا पु० [स अटरूष] अरडूसो

अडोल اڈول वि० अडग, स्थिर

अडोसपडोस اڑوس پڑوس पु०आडोशपाडोश, आसपास

अड़ोसीपडोसी اڑوسی پڑوسی पु० आडोशीपाडोशी, आडोशपाडोशमां पासे रहेनार

अड्डा اڈّا पु०[स अट्ट] थोभवानी जगा (२) अड्डो (३) केन्द्र, धाम (४) पक्षीने वेसवा पांजरामां होय छे एवी आडी (५) नाडु वणवा के भरतकाम जवामां वपरातु लाकडानु चोकठु

अड्रेस اڈریس स्त्री० [इ] सरनामु, ठेकाणु

अढतिया اڑھتیا पु० [हि आढत] आडतियो, दलाल

अढवना اڑھونا स० क्रि० (प) काम वळगाडवु, काम करेवु

अढाई اڑھائی वि० अढी

अढुक اڑھک पु० ठोकर

अढुकना اڑھکنا स० क्रि० ठोकर खावी (२) अढेलवु

अढैया اڑھیا पु० अढी शेरनु तोल या माप (२) अढियानो गढियो

अत्तर عطر पु० [अ इत्र] अत्तर

अतरदान عطردان पु० [फा इत्रदान] अत्तरदानी

अतरसों اترسوں अ० [स इतर+श्व] परम दिवसथी पहेलानो दिवस के ते पछी आववानो दिवस, त्रीजे दिवसे ,

अतवार اطوار पु० [अ. 'तौर'नु ब० व०] रहेणीकरणी, चालचलगत

अता عطا पु० [अ.] दान, भेट —करना=आपवु —लेना=मेळववु, मळवु

अताई عطائی वि० [अ अता] दक्ष, प्रवीण (२) पक्कु, चालाक (३) जाते कुदरती बक्षिसथी शीखी ले एवु

अताब عتاب पुं० 'इताब' जुओ

अतालीक़ اتالیق पु० [तु] उस्ताद, शिक्षक [चीज

अतिया عطیہ पु० [अ] भेट-दाननी

अतिरिक्त اتِرِکت अ० [स.] सिवाय, बाद करता (२) वि० अतिरिक्त, वधारेनु

अतीस اتیس पु० [स] एक वनस्पति —औषधि

अतुराई اتُرائی स्त्री० आतुरता, जल्दी (२) चंचळता, चपळता

अतुराना اتُرانا अ० क्रि० आतुर के उतावळा थवु ['ईतवार'

अत्तवार اتّوار पु० आतवार, रविवार,

अत्तार عطّار पु० [अ] अत्तारी, अत्तरियो (२) गांधी, दवाओ वेचनार

अथक اتھک वि० अथाक, न थाके एवु, अविश्रांत

अथ च اتھ چ अ० [स.] अने, वळी

अथमना, अथवना اتھمنا، اتھونا अ० क्रि० आथमवु [बूडे

अथरा اتھرا पुं० (स्त्री० अथरी) माटीनु

अथाई اتھائی स्त्री० मडळीने बेसवानो चोतरो, ओटलो (२) मडळी

अथान(—ना) (ـنا) اتھان पु० अथाणु

अथाह اتھاہ वि० अथाग अपार (२) अगाध, अति ऊडु (३) पु० ऊडो खाधरो (४) समुद्र

अथिर اتھِر वि० (प) अस्थिर

अथोर اتھور वि० (प) थोडुं नहीं, बहु

अद(—दा)ग (ـدا) ادگ वि० डाघा वगरनु, निष्कलंक [अंक

अदद عدد स्त्री० [अ] सख्या के तेना

अदन عدن पु० [अ] आदमने बना वीने जे बागमां खुदाए राखेलो मनाय छे ते बाग

अदना ادنا वि० [अ] मामूली, सामान्य (२) क्षुद्र, नम्र, अदनु —व आला=नाना मोटा बधा

अदब ادب पु० [अ] अदब, विवेक, आदर (२) साहित्य, वाङमय -करना =आदरथी वर्तवु, मान आपवु —देना =विवेक शीखववो (२) शिक्षा करवी, दडवु [जरूर, टेकथी

अदबदाकर ادبداکر अ० अवश्य,

अदम عدم पु० [अ] अभाव, न होवु ते (समासमा) उदा० अदम पैरवी=केसमां जरूरी पेरवी न करवी ते अदम सबूत عدم ثبوت-प्रमाणनो अभाव

अदरक ادرک पु० आदु

अदल عدل पु० न्याय, इन्साफ

अदल-बदल ادل بدل पु० अदला-बदली, फरफार

अदवान ادوان स्त्री० खाटलाना वाणने तग करवानी दोरी (पागतनी)

अदविया(०त) (ادویہ(ـات स्त्री० [अ] 'दवा'नु ब० व० [आधण

अदहन ادہن पु० [स आदहन]

अदा ادا वि० [अ] चूकतु, चूकवेलु (२) स्त्री० हावभाव, नखरो (३) ढग

अदाग اداگ वि० 'अदग', निष्कलंक पवित्र

अनारी انارى वि० जुओ 'अनाड़ी' (२) अनार-दाडमना रंगनु, लाल

अनाह اناه पु० [स] पेट चडवाना एक रोग

अनी انى स्त्री० [स अणि] अणी (२) वस्तुनो आगळनो भाग (३) समूह झुंड (४) सेना (५) [हि आन=मर्यादा] ग्लानि, खेद

अनीक انيک पु० [स] युद्ध (२) सेना (३) वि० [अ+हि नीक=अच्छु] भूंडु, खराब [अनिष्ट, अप्रिय (२) खराब

अनीठ انيٹھ वि० [सं अनिष्ट] (प)

अनीस انيس पु० [अ] दोस्त (२) प्रेम के सहानुभूति राखनार

अनुनय انُنے पु० [सं] विनंती, प्रार्थना (२) मनाववु ते

अनुपात انپات पु० [स] त्रिराशि

अनुभव انُبهو पु० [स] अनुभव (२) लागवु, प्रतीत थवुं ते –करना=खबर पडवी, मालूम थवु

अनुशासन انُشاسن पु० [सं] आज्ञा (२) उपदेश [शोधखोळ, तपास

अनुसंधान انُسندهان पु० [स]

अनुसंधानना انُسندهانا स० क्रि० (प) खोळवु (२) विचारवु

अनूठा انوٹها वि० [स अनुत्थ] (स्त्री०,–ठी) अनूठुं अद्‌भुत (२) अद्वितीय, उत्तम

अनेरा انيرا वि० [स अनृत] (स्त्री०, –री) नकामु, निष्प्रयोजन, व्यर्थ

अनैस انيس वि० 'अनइस', बूरु

अनोखा انوکها वि० [स अन्+ईक्ष] अनोखु

अन्दलीब عندليب स्त्री० [अ] बुलबुल

अन्ना انّا स्त्री० [तु] माता (२) धाव

अन्वाअ انواع स्त्री० ब० व० [अ] 'नौ'–रीत, प्रकार–नु ब व

अन्वान عنوان पु० जुओ 'उन्वान'

अन्सर عنصر पु० [अ] मूळ तत्त्व

अपंग اپنگ वि० अपग, लूलु (२) असाध्य

अपकाजी اپكاجى वि० स्वार्थी, मतलबी

अपघात اپگهات पु० [स] आपघात (२) हत्या, हिंसा (३) विश्वासघात

अपड़ اپڑ वि० 'आपढ़,' अभण

अपन اپن सर्व० (प) आपणे

अपना اپنا सर्व० [स आत्मन] (स्त्री०, –नी) पोतानु (त्रणे पुरुषमां वपराय) (२) पु० स्वजन अपनी अपनी पडना=पोतपोतानी पडी होवी अपने तक रखना=कोईने न कहेवु –सा मुह लेकर रह जाना=शरमिंदु थईने रही जवु–पाछा पडवुं

अपनाना اپنانا स० क्रि० अपनाववु, पोताने अनुकूळ के वश करवु, पोतानु करवु

अपनापन اپناپن पु० अपनायत اپنايت स्त्री० अपनाववु ते (जुओ 'अपनाना')

अपने आप اپنے آپ अ० आपोआप, पोतानी मेळे

अपाह(–हि)ज (ج) اپاهج वि० लूलुलंगडु, अपग, काम न करी शके एवु (२) आळसु [जरूर

अपि اپِ अ० [स] वळी, पण (२)

अन-अहिवात ان اہِوات पु० विधवा-पणु, रंडापो
अनइस انِس वि० बूरु, खराब, 'अनैस' [पासे
अनकरीब عنقریب अ० [अ] नजीक,
अनख انکھ पु० [स अन्+अक्ष] क्रोध (२) ईर्षा, द्वेष (३) नजर न लागे ते माट करातु काजळनु टपकु [चिडावु
अनखाना انکھانا अ० क्रि० गुस्से थवु,
अनखाहट انکھاہٹ पु०क्रोध, नाराजगी
अनगढ انگڑھ वि० (स्त्री०,-ढी) घडया वगरनु (२) स्वयभू (३) बेडोळ, अणघड [गर्भनो आठमो मास
अनगना انگنا वि० अगणित (२) पुं०
अनगिना انگنا वि० अगणित, 'अनगना' [अज्ञात, अपरिचित
अनजान انجان वि०अजाण, नादान (२)
अनजाने انجانے अ० अजाण्ये, वगर समज्ये, असावधानीमा
अनत انت अ० (प) अन्यत्र, बीजे स्थाने (२) [स] वि० न नमेलु ['अदीठ'
अनदेखा ان دیکھا वि० न देखेलु,
अनन्नास اننّاس पु० अनेनास फळ
अनपच انپچ पु० अजीर्ण, बदहजमी
अनपढ انپڑھ वि० अभण, निरक्षर, मूर्ख
अनबन انبن पु० अणबनाव
अनबि(-बे)धा (انبیدھا)انبدھا वि० वेध्या वगरनु, अविद्ध
अनबोल (०ना,-ला) (ـنا, ـلا) انبول वि० मूगु (प्राय पशु माटे)
अनब्याहा انبیاہا वि० (स्त्री०, -ही) अविवाहित, कुवारु
अनभल انبھل पुं० भलु नहि ते, अहित. –ताकना=बूरु ताकवु
अनमन(-ना) (انمنا)انمن वि०(स्त्री०, –नी) अन्यमनस्क, उदास, खिन्न
अनमिल انمل वि० (स्त्री०,-ली) मेळ वगरनु, असबद्ध
अनमेल انمیل वि० मेळ वगरनु, 'अनमिल' (२) सेळभेळ वगरनु, विशुद्ध
अनमोल انمول वि० अमूल्य, उत्तम
अनरस انرس पु० रसहीनता (२) अरुचि (३) अणबनाव –पडना=अण-बनाव थवो
अनवट انوٹ पु०अणवट, स्त्रीनु अगूठियु
अनवासना انواسنا स० क्रि० नवु वासण पहेलप्रथम वापरवु
अनसुना انسنا वि० (स्त्री०,-नी) (ـسنی) न सांभळेलु अनसुनी करना=सांभळ्यु ना सांभळ्यु करवु, ध्यान न देवु
अनहोनी انہونی वि० स्त्री० असभव (२) स्त्री० असभव–विलक्षण वात
अनाकानी اناکانی स्त्री० आख आडा कान करवा ते (२) आनाकानी
अनाडी اناڑی वि० अनाडी, नादान, अणसमजु [बकवाट
अनाप शनाप اناپ شناپ पु०नकामो
अनामा اناما स्त्री० अनामिका
अनायत عنایت स्त्री० [अ] कृपा, महेरबानी
अनार انار पु० [फा] दाडम (२) तेना घाटनी दारूखानानी कोठी
अनारदाना اناردانہ पु० [फा] एक जातना खाटा अनारना सूकवेला दाणा

अनारी انارى वि० जुओ 'अनाड़ी' (२) अनार-दाडमना रंगनुं, लाल
अनाह اناه पु० [स] पेट चडवाना एक रोग
अनी انى स्त्री० [स अणि] अणी (०) वस्तुनो आगळनो भाग (३) समूह, झुंड (४) सेना (५) [हि. आन=मर्यादा] ग्लानि, खेद
अनीक انيک पुं० [स] युद्ध (२) सेना (३) वि० [अ+हि नीक=अच्छुं] बूरू, खराब [अनिष्ट, अप्रिय (२) खराब
अनीठ انيٹھ वि० [स अनिष्ट] (प)
अनीस انيس पु० [अ] दोस्त (२) प्रेम के सद्गुणनु रात्‌नार
अनुनय انونے पुं० [स] विनती, प्रार्थना (२) मनाववुं त
अनुपात انوپات पु० [स] प्रिमाणि
अनुभव انوبهوپुं० [स] अनुभव (२) लागवु, प्रतीत थवुं त –करना=खबर पडवी, माळूम थवु
अनुशासन انوشاسن पु० [स] आज्ञा (२) उपदेश [शोधखोळ, तपास
अनुसंधान انوسندهان पुं० [स]
अनुसंधानना انوسندهاننا स० क्रि० (प) खोळवु (२) विचारवु
अनूठा انوٹها वि० [स अनुत्थ] (स्त्री०,–ठी) अनूठुं, अद्भुत (२) अद्वितीय, उत्तम
अनेरा انيرا वि० [स. अनृत] (स्त्री०, –री) नकामु, निष्प्रयोजन, व्यर्थ
अनैस انيس वि० 'अनइस', बूरूं
अनोखा انوکها वि० [स अन्+ईक्ष] अनोखु

अन्दलीप عندليب स्त्री० [अ] बुलबुल
अन्ना انّا स्त्री० [तु] माता (२) धात्र
अन्वाअ انواع स्त्री० ब० व० [अ] 'नौ'–रीत, प्रकार–नु ब. व
अन्वान عنوان पु० जुओ 'उन्वान'
अन्सर عنصر पु० [अ] मूळ तत्त्व
अपंग اپنگ वि० अपंग, लूलु (२) अशक्त
अपकाजी اپکاجی वि० स्वार्थी, मतलबी
अपघात اپگهات पु० [स] आपघात (२) हत्या, हिंसा (३) विश्वासघात
अपठ اپٹھ वि० 'आपढ़,' अभण
अपन اپن सर्व० (प) आपणे
अपना اپنا सर्व० [स आत्मन] (स्त्री०, –नी) पोतानु (त्रणे पुरुषमां वपराय) (२) पु० स्वजन अपनी अपनी पड़ना=पोतपोतानी पडी होवी अपने तक रखना=कोईने न कहेवुं –सा मुंह लेकर रह जाना=शरमिंदु थईने रही जवुं–पाठा पडवुं
अपनाना اپنانا स० क्रि० अपनाववुं, पोताने अनुकूळ के वश करवु पोतानुं करवु
अपनापन اپناپن पुं० अपनायत اپناپت स्त्री० अपनावुं त (जुओ 'अपनाना')
अपने आप اپنے آپ अ० आपोआप, पोतानी मेळे
अपाह(–हि)ज (اپاهج) اپاهج वि० लूलुलंगडुं, अपंग, काम न करी शके एवु (२) आळसु [जरूर
अपि اپی अ० [स] वळी, पण (२)

अपितु اپرسـ अ० [सं.] परन्तु (२) बल्के

अप्रैल اپریل पुं० एप्रिल मास

अफ़आल افعال पुं०[अ. 'फ़ल'नुं ब०व०] कृत्यो; करणी

अफ़ई افعی पुं० [अ.] काळो नाग

अफ़ग़ान افغان [अ.] अफघान; काबुली

अफ़ज़ल افضل वि० [अ.] उमदा; सर्वोत्तम [वधारो

अफ़ज़ाइश افزائش स्त्री० [फा.] वृद्धि;

अफ़तारी افطاری स्त्री० उपवासनुं–रोजानुं पारणुं

अफ़यून افیون स्त्री० [फा.] अफीण

अफरना اپھرنا अ० क्रि० पेट भरीने खावुं; धरावुं (२) अफरावुं (३) 'ऊबना', अरुचि थवी

अफरा اپھرا पु० आफरो

अफ़लातून افلاطون पु० [अ]. प्लेटो (२) बहु अभिमानी माणस. –का साला =घमंडी माणस [ऊडती खबर

अफ़वाह افواہ स्त्री० [अ] अफवा;

अफ़शा افشا वि० जुओ 'इफशा'

अफ़सर افسر पुं० ऑफिसर. –माल= महेसूल खातानो अमलदार [कथा

अफ़साना افسانہ पु० [फा] कहाणी;

अफ़सुरदा افسردہ वि० [फा] दुःखित, मुंझायेलु (नाम,–दगी स्त्री०)

अफीम افیم स्त्री० अफीण

अफ़ीमची, अफ़ीमी افیمچی۔افیمی पु० अफीणियो; अफीणनो व्यसनी

अफू عفو पुं० [अ. अफ्व] क्षमा; माफी [दुर्गंध

अफ़ूनत عفونت स्त्री० [अ.] बदबो;

अब اب अ० आ वखते; हमणां, हवे. –तब होना या लगना=मरणघडी आववी –तब करना=आज काल करवी, वहानुं काढी ढील करवी

अबख़रा ابخرہ पुं० [अ.] बाफ; वराळ

अबतर ابتر वि० [फा.] बूरुं; खराब (२) बगडेलुं, भ्रष्ट [अवनति; बगाड

अबतरी ابتری स्त्री० खराबी (२)

अबद ابد स्त्री०[अ.] अनंतता; असीमता

अबदी ابدی वि० [अ.] अनंत, अमर

अबरक ابرک पुं० [सं अभ्रक]

अबरस [ऊलटुं, उपलुं कपडुं

अबरा ابرہ पुं० [फा] 'अस्तर'नुं

अबरी ابری स्त्री० [फा.] एक जातनो चीकणो कागळ (२) एक पीळो पथ्थर

अबरू ابرو स्त्री० आंखनी भमर; 'अब्रू'

अबलक़(-ख़) (خ) ابلق वि० [अ.] काबरचीतरुं; सफेद अने काळा के लाल रंगनुं

अबवाब ابواب पुं०[अ.] ('बाब'नु ब० व०) अध्याय (२) एक मुसलमानी कर

अबस عبث अ० [अ.] व्यर्थ, नाहक

अबा عبا पुं० [अ] डगला नीचे पहेरवानुं ढीलुं कपडुं

अबादान, अबादानी ابادان۔ی जुओ 'अबादान,' 'अबादानी'.

अबाबील ابابیل स्त्री० [फा] काळा रंगनुं एक पक्षी

अबीर عبیر पु० [अ.] अबील

अबीरी عبیری वि० [अ] अबीलना रंगनुं (२) पुं० तेवो रंग

अबुहाना ابوہانا अ० क्रि० धूणवुं 'अभुआना'

अबे ـے ا अ० (नाना के उतरता माणस माटे संबोधन) ए, अर्या –तने करना =निरादरसूचक बोलवु

अबेर ابیر स्त्री० (प) [स अवेला] विलम्ब [अबोला

अबोला ابولا पुं० रिसाईने न बोलवु ते,

अब्बा ابّا पु० [फा] बाप

अब्बास عبّاس पुं० [अ] एक फूलझाड

अब्र ابر पु० [फा] अभ्र, वादळ

अब्रू ابرو स्त्री० [फा] जुओ 'अबरु'

अब्रे-बारां ابر,باراں पु०[फा] वरसादनु वादळ [स्कार (२) स्तुति

अभिवादन ابھوادن पु० [स] नम-

अभिसरना ابھسرنا अ० क्रि० (प) जवु (२) इष्ट जगाए के प्रियने मळवा जवु

अभिसार ابھسار पु० [स] प्रियजनने नक्की जगाए मळवा जवु ते

अभी ابھی अ० (हि अब+ही) हमणां ज, अत्यारे

अभुआना ابھوآنا अ० क्रि० [सं आह्वान] भूत आव्यु होय एम धूणवु ने हाथ पग हलावता [फलाणो

अमका امکا पु० [स अमुक] अमुक,

अमचूर امچور पु० आमचूर

अमन امن पु० [अ] शांति, चैन (२) रक्षण, बचाव [सुखचैन

अमन-अमान امن اماں पु० सुखशांति,

अमराई امرائی स्त्री०, अमराव امراو पु० अमराई आंबावाडियु

अमराज امراض पु० [अ 'मर्ज'नु व० व०] रोग [कपडु

अमरू امرو पु० एक जातनु रेशमी

अमरूत (-द) امرود(-د) पु० [फा ?] जामफळ [आंबावाडियु

अमरैया امریا पु० (प०) अमराई,

अमल عمل पुं० [अ] अमल, सत्ता, नशो इ० [सीम

अमलतास املتاس पुं० गरमाळानी

अमल-दर-आमद عمل‌درآمد पु० [फा] अमल थवो ते

अमला عملہ पु० [अ] कचेरीमां काम करनार, अमलदार

अमली عملی वि० [अ] अमलमां आवनारु, व्यावहारिक (२) अमल करनारु (३) नशेबाज, केफी

अमवात اموات स्त्री० व० व० [अ] मरणो, मोतो [सूकी चीर, चीरियु

अमहर امہر पु० काची छोलेली केरीनी

अमानत امانت स्त्री० [अ] अनामत राखवु ते के तेम राखेली वस्तु

अमानतदार امانتدار पु० अनामत राखनार, जेने त्यां अनामत रखाय ते

अमाना امانا अ० क्रि० समावु पूरु मावु (२) फुलावु, गर्व करवो

अमानी امانی स्त्री० [अ] मजूर पासे रोजी के पगार पर जाते काम कराववु ते (२) वि० [सं] मानवगरनु निरा-भिमानी, नम्र ['अम्मामा'

अमामा عمامہ पु० [अ] जुओ

अमारी اماری स्त्री० [अ] अंबाडी

अमाल عمال पु० [अ] कारेम, अमल करनार

अमावट اماوٹ स्त्री० केरीना रसने सूकवीने करेलो पापड (२) एक जातनी माछली

अमाव्स اماوس स्त्री० अमास, अमावस्या

अमिट امِٹ वि० (स्त्री०,-टा) मटी न शके एवु, स्थायी (२) अटल, अवश्यभावी

अमिताभ امِتابھ पु० [सं] बुद्धदेव

अमिय امِیے पुं० [स अमृत] अमी

अमिली املی स्त्री० 'इमली', आमली (२) मेळ न होवो ते, अणबनाव

अमी امی पु० (प) अमी, अमृत

अमीन امین पु० [अ] अदालतनो एक अमलदार (२) थापण राखवा माटे विश्वासु माणस

अमीराना امیرانہ वि० [अ] अमीरना जेवु, अमीरी

अमीरो-कबीर امیروکبیر वि० [अ] 'अमीर-व-कबीर', खूब धनवान

अमृतबान امرتبان पु० माटीनुं रोगान करेलु वासण (घी, अथाणु इ० राखवानु)

अमोला امولا पु० आंबानो नवो छोड

अमौआ اموا पु० केरीना सूका रस जेवो रङ्ग के तेवा रङ्गनु कपडु

अम्दन् عمداً अ० [अ] जाणीजोईने, इरादाथी [अम्मा, मा

अम्माँ (-म्मी) (ـمی)اماں स्त्री०

अम्मामा عمامہ पु० (अ) एक प्रकारनो मोटो (मुसल्मानी) फेंटो

अम्र امر पु० [अ] वात, अर्थ, मुद्दो, कहेवानी मतलब, विषय (२) आज्ञा, विधि (३) (व्या०) आज्ञार्थ -व निही= विधिनिषेध

अम्होरी امہوری स्त्री० अळाई

अयाँ عیاں वि० [अ] साफ, स्पष्ट

अयान ایان वि० (स्त्री०, -नी) (ـنی) अजाण, अज्ञान (२) [स] वाहन वगरनु पगपाळु

अयानत عیانت स्त्री० [अ] सहायता

अयाल ایال पु० [फा] घोडा के सिंहनी केशवाळी, याळ (२) عیال [अ] परिवार, बालबच्चा

अय्याका عیاکا वि० [अ.] विलासी, विषयी [चालाक माणस

अय्यार عیار पु० [अ] लुच्चो,

अरड ارڈ पु० एरडो

अरड-ककडी ارڈککڑی स्त्री० एरण-काकडी, पपैयु

अरई ارئی स्त्री० हाकवानी परोणी

अरक عرق पु० [अ] अर्क रस (२) परसेवा

उतारना, -खींचना, निकालना =अर्क काढवो अरक अरक होना =पसीनाथी भींजाई जवु, परसेवो परसेवो थई जवु [भरती करनार

अरकाटी ارکاٹی पुं० गिरमीटियाओनी

अरग, ارگ अरगजा ارگجا पु० [स अगरु] अरगजो [के सुगधवाळु

अरगजी ارگجی वि० अरगजाना जेवा रंग

अर(-ल) गनी ار(ل)گنی स्त्री० वळगणी, कपडां इ० सूकववानी दोरी

अरगवानी ارغوانی पुं० [फा] लाल रंग (२) वि० घेरु लाल [रहेवु

अरगाना ارگانا अ० क्रि० (प) चूप

अरघा ارگھا पु० [स अर्घ] अर्घ्य आपवानु एक पात्र (२) शिवलिंग जेमां स्थापित कराय छे ते

अरथी ارتهی स्त्री० ठाठडी

अरदना اردنا स० क्रि० [सं अर्द] कचडवुं; मर्दन करवुं

अरदली اردلی पुं० [अं. ऑर्डरली] चपरासी; पटावाळो

अरदास ارداس स्त्री० [फा. अर्ज़दाश्त] विनंती; प्रार्थना; अरजी (२) भेट

अरना ارنا पुं० (स्त्री०,-नी) (-نی) जंगली पाडो (२) सुकाई गयेलुं छाण, जे बाळवामां वपराय छे (३) अ० क्रि० जुओ 'अड़ना' [झाड

अरनी ارنی स्त्री० [सं. अरणी] अरणीनु

अरब عرب पुं० [अ.] अरबस्तान देश

अरबा اربع वि० [अ.] चार; ४ (२) पुं० निराशि [मालिक

अरबाब ارباب पुं० ब० व० [अ.]

अरबी عربی वि० [फा.] अरब देशनुं (२) स्त्री० अरबी भाषा (३) पुं० अरबी ऊंट के घोडो [चाह; होंश

अरमान ارمان पुं० [फा.] इच्छा,

अरराना ارّانا अ० क्रि० अरर एवो शब्द काढवो; अरेराटी छूटवी

अरवा اروا पुं० ताको; गोख

अरवाह ارواح स्त्री० ब० व० [अ.] अरवा; आत्मा (२) फिरस्ता; देवदूतो

अरवी اروی स्त्री० एक कन्द, अळवी

अरसट्टा ارسٹّا पु० अडसट्टो; अंदाज

अरसना-परसना ارسنا-پرسنا स० क्रि० स्पर्शवुं; भेटवुं [मुदत

अरसा عرصہ पु० [अ.] अरसो, समय;

अरहट-ارہٹ पुं० [सं अरघट्ट] रहेंट

अरहन ارہن पुं० [सं. रंधन] (शाक, कढीमां नखातो) चणानो लोट

अरहर ارہر स्त्री० तुवेर

अराक़ عراق पुं० [अ. इराक़] इराक देश के त्यांनो घोडो [(२) नेतर

अराज़ी اراضی स्त्री० [अ.] जमीन

अरी اری अ० [सं. अयि?] स्त्री माटेनुं संबोधन; 'हे'

अरीज़ा عریضہ वि० [अ.] निवेदित; अरज करायेलु (२) पु० अरजी

अरु ارُ अ० (प.) अने; 'और'

अरोगना اروگنا स० क्रि० [प.] 'आरोगना', खावु

अर्क़ عرق पुं० [अ] जुओ 'अरक़'

अर्क़-रेज़ी عرق ریزی स्त्री० [अ.+फा.] खूब महेनत

अर्ज़ عرض स्त्री० [अ.] विनती; अरज; प्रार्थना (२)पुं० पनो; चोडाई (३)जमीन

अर्ज़दाश्त عرضداشت स्त्री० [फा.] अरजी; विनंतीपत्र

अर्ज़मन्द ارزمند वि० [फा.] आबरू-दार; लायक [ज़ानी स्त्री०

अर्ज़ां ارزاں वि० [फा.] सस्तुं (नाम,-

अर्ज़ी عرضی स्त्री० [अ.] अरजी; 'अर्ज़दाश्त' [एटले के

अर्थात् ارتھات अ० [सं.] याने;

अर्थी ارتھی स्त्री० जुओ 'अरथी'

अर्श عرش पुं० [अ.] मुसलमानो माने छे ते सौथी ऊंचुं-खुदानु धाम. -पर चढ़ाना=खूब तारीफ करवी. -पर दिमाग़ होना=बहु अभिमान होवुं

अलंग النگ पुं० बाजु; तरफ

अलकतरा الکترا पुं० [अ.] डामर

अल्-क़िस्सा القصہ अ० [अ.] टूंकमां

अलख الکھ वि० अलख, अगोचर –जगाना=पोकारीने प्रभुस्मरण करवु; अलख जगाववी

अलखधारी, अलखनामी, الکھ دھاری الکھنامی पु० 'अलख' 'अलख' पोकारी भिक्षा मागनार एक जातनो साधु

अलगनी الگنی स्त्री० जुओ 'अरगना'

अल्-गरज, -गर्ज़ الغرض الغرض अ० [अ] मतलब के, टूकमां तात्पर्य के

अलगरजी الغرضی वि० [अ] बेपरवा

अलगाई الگائی स्त्री०, -व (ؤ-) पु० अलगपणु

अलगाना الگانا अ० क्रि० अलग थवु, छूटु पडवु (२) स० क्रि० अलग करवु, हठाववु [–एक जातनी वांसळी

अलगोजा الغوزا पु० [अ] अलगोजा

अल्पाका الپاکا पु० आल्पाको, 'आलपाका'

अलफा الفا पु० विना बांयनु लांबु कुरतु

अल्फाज الفاظ पु० [अ 'लफ्ज'नु ब० व०] शब्दो (२) पारिभाषिक शब्द

अलबत्ता البتہ अ० [अ] अलबत्त, बेशक [चित्रो संघरवानी पोथी

अल्बम البم पु० [फा] 'आल्बम',

अलबेला البیلا वि० (स्त्री०,-ली) [स अलभ्य+हिं प्रत्यय ला] अलबेलु फाकडु (२) सुन्दर, अनोखु

अलबी तलबी البی تلبی स्त्री० अरबी, फारसी के कठण उर्दू [झघडो

अलम الم पुं० [अ] दुःख (२) علم

अलमस्त المست वि०[फा] अलमस्त, मदमस्त, चकचूर (२) मस्तानो, बेफिकर

अलमारी الماری स्त्री० अलमारी, कबाट

अल्मास الماس पु० [फा] हीरो

अलल टप्पू اللّٰہ ٹپو वि० अटकळपंचु, ठेकाणा वगरनु

अलल-बछेड़ा الل بچھیڑا पु० [हिं अल्हल+बछेड़ा] घोडाना वछेरो (२) अल्हड आदमी [गळु फाडीने बोलवु

अललाना اللانا अ० क्रि० चीस पाडवी,

अलवाँती الوانتی वि० स्त्री० [स बालवती] प्रसूता

अलवाई الوائی वि० स्त्री० एक बे मासनी वियायली (गाय, भेंस), वासडो'वी छूटु

अलवान الوان पु०[फा] ऊननी चादर

अलमान, अलसानि السان . ـن (१) स्त्री० आलस, सुस्ती (२) शिथिलता

अलसाना السانا अ० क्रि० आळसमा पडवु, सुस्त थवु

अलसी السی स्त्री० [स अतसी] अळसी

अलसेट السیٹ स्त्री० (१) ढील (२) अडचण (३) झघडो [करनारु

अलसेटिया السیٹیا वि० 'अलसेट'

अलसौंहा السونہا वि० (स्त्री०–ही) (ـہی) आळसयुक्त, सुस्त

अलस्सुबाह علی الصباح अ०[अ] वहेली सवारे, परोढिये

अलहदा علحدہ वि० [अ] इलायदु, अलग [नाम,–दगी स्त्री०] [अलान

अलान الان पु० [स आलान] हाथीनु

अलानिया علانیہ अ० [अ] खुल्लमखुल्ला, स्पष्ट [वातचीत करवी (२) गावु

अलापना الاپنا अ० क्रि० बोलवु,

अलामत علامت पुं० [अ.] निशानी; चिह्न [[सं.] कमाड

अलार ألار पुं० 'अलाव' जुओ (२)

अलाल ألال वि० आळसु (२) नवरुं; नकामुं ['अलील' परथी नाम

अलालत علالت स्त्री० [अ.] बीमारी;

अलाव الاو पुं० [सं. अलात] अलाव; आगनो ढेर; तापणी

अलावा علاوه अ० [अ.] सिवाय

अलिंजर الِنجر पुं० [सं.] माटीनो पाणीनो घडो

अलिंद الِند पुं० [सं. अलीन्द्र] भमरो (२) [सं.] घरना द्वार आगळनो ओटलो के छजु

अली الى पुं० [सं अलि] भमरो (२) [सं. आली] सखी (३) पंक्ति

अलील عليل वि० [अ.] बीमार [धातु

अलुमीनम الومنم पुं० एल्युमिनियम

अलोना الونا वि० [सं अलवण] अलूणुं; फीकुं; अस्वाद [करेलुं

अल्कत الكت वि० [अ] रद के समाप्त

अल्काब القاب पुं० [अ] इल्काब

अल्काबो-आदाब القاب و آداب = 'अलकाब-व-आदाब'; जुओ 'आदाब-व-अल्काब'

अल्ल ال पुं० [अ. आल] अटक, उपनाम

अल्लाना اللانا अ० क्रि० जुओ अललाना

अल्लम गल्लम الم گلم पुं० नकामो बकवाद; अगडंबगडं

अल्लाह الله पुं० [अ.] अल्ला, ईश्वर

अल्लाहताला اللّٰهتعالےٰ पुं० खुदा-ताला

अल्लाह–बेली اللّٰه بيلى श० प्र० [अ] ईश्वर सहाय छे (विदाय वेळानो बोल)

अल्–विदा الوداع पुं० [अ.] रमजाननो छेल्लो शुक्रवार

अल्–हक् الحق अ० [अ.] खरेखर (२) हा; ठीक [गीत गावानार

अल्हइत الهيت पुं० 'आल्हा' छंदमां

अल्हड़ الهڑ वि० अल्लड; नादान; बेवकूफ

अवकाश اوكاش पुं० [सं.] खाली जगा; आकाश (२) समय (३) नवराश (४) फासलो; अंतर

अवगतना اوگتنا स० क्रि० [सं अवगत] समजवुं; विचारवुं

अवगाहना اوگاهنا अ० क्रि० नाहवुं (२) डूबकुं मारवुं (३) स० क्रि० ऊंडा ऊतरी विचारवुं; तपासवुं [कठण

अवघट اوگهٹ वि० विकट; दुर्गम;

अवचट اوچٹ अ० 'औचट'; अचानक (२) पुं० मुश्केली; संकडामण [उकाळवुं

अवटना اوٹنا स० क्रि० 'औटना';

अवडेर اوڈير पुं० झंझट; बखेडो; गरबड; फेर; चक्कर [नांखवुं, फसाववुं

अवडेरना اوڈيرنا स० क्रि० फेर–चक्करमां

अवडेरा اوڈيرا वि० चक्करमां नांखे एवुं; झंझटवाळुं, गरबडियुं [एकाग्रता

अवधान اودهان पुं० [सं.] ध्यान;

अवन اون पुं० [सं.] रक्षण (२) (प.) अवनि

अवम اوم पुं० [सं.] अधिक मास

अवम तिथि اوم تتهى स्त्री० [सं.] क्षय थती तिथि

अवरेखना اوريكهنا स० क्रि० लखवुं; चीतरवुं (२) अनुमानवुं; कल्पवुं; मानवुं

अवरेब اوريب पुं० 'औरेब'; वक्रगति (२) कपडानो वांको काप (३) कठिनाई (४) झघडो, खेंचताण

अलख الکھ वि० अलख; अगोचर, –जगाना=पोकारीने प्रभुस्मरण करवुं; अलख जगाववी

अलखधारी, अलखनामी, الکھ دھاری الکھنامی पुं० 'अलख' 'अलख' पोकारी भिक्षा मागनार एक जातनो साधु

अलगनी الگنی स्त्री० जुओ 'अरगनी'

अल्-ग़रज़,-ग़र्ज़ الغرض الغرض अ० [अ.] मतलब के; टूकमां तात्पर्य के

अलगरज़ी الغرضی वि० [अ] बेपरवा

अलगाई الگائی स्त्री०, –व (ٔو) पुं० अलगपणुं

अलगाना الگانا अ० क्रि० अलग थवुं; छूटु पडवुं (२) स० क्रि० अलग करवुं; हठाववुं [–एक जातनी वांसळी

अलगोज़ा الغوزا पु० [अ.] अलगोजा

अलपाका الپاکا पु० आलपाको, 'आलपाका'

अलफ़ा الفا पु० विना बांयनुं लांबुं कुरतुं

अलफ़ाज़ الفاظ पु० [अ. 'लफ्ज'नुं ब० व०] शब्दो (२) पारिभाषिक शब्द

अलबत्ता البتہ अ० [अ.] अलबत्त, बेशक [चित्रो संघरवानी पोथी

अलबम البم पु० [फा] 'आल्बम';

अलबेला البیلا वि० (स्त्री०,–ली) [सं. अलभ्य+हिं प्रत्यय ला] अलबेलुं; फांकडु (२) सुन्दर; अनोखुं

अलबी-तलबी البی تلبی स्त्री० अरबी, फारसी के कठण उर्दू [झंडो

अलम الم पु० [अ] दुःख (२) علم

अलमस्त الست वि०[फा.] अलमस्त; मदमत्त; चकचूर (२) मस्तानी; बेफिकर

अलमारी الماری स्त्री० अलमारी, कबाट

अल्मास الماس पुं० [फा] हीरो

अलल-टप्पू اللٹپّو वि० अलेलटपु; ठेकाणा वगरनुं

अलल-बछेड़ा الل بچھیڑا पुं० [हिं. अल्हल+बछेड़ा] घोडानो वछेरो (२) अल्लड आदमी [गेलुं फाटीने बोलवुं

अललाना اللانا अ० क्रि० चीस पाडवी,

अलवाँती الوانتی वि० स्त्री० [सं बालवती] प्रसूता

अलवाई الوائی वि० स्त्री०एकबे मासनी वियायेली (गाय, भेंस); बाखडी'थी ऊलटुं

अलवान الوان पुं०[फा] ऊननी चादर

अलसान, अलसानि السان, –نِ (प) स्त्री० आलस; सुस्ती (२) शिथिलता

अलसाना السانا अ० क्रि० आलसमां पडवुं, सुस्त थवुं

अलसी السی स्त्री० [स अतसी] अळसी

अलसेट السیٹ स्त्री० (प.) ढील (२) अडचण (३) झघडो [करनारुं

अलसेटिया السیٹیا वि० 'अलसेट'

अलसौंहा السونْہا वि० (स्त्री०–ही) (–ہی) आळसयुक्त; सुस्त

अलस्सुबाह علی الصّباح अ०[अ] वहेली सवारे, परोढिये

अलहदा علاحدہ वि० [अ.] इलायदुं; अलग. [नाम,–दगी स्त्री०] [अलान

अलान الان पु० [सं. आलान] हाथीनुं

अलानिया علانیہ अ० [अ.] खुल्लंखुल्ला, स्पष्ट [वातचीत करवी (२) गाउ

अलापना الاپنا अ० क्रि० बोलवुं;

असालत اصالت स्त्री० [अ] कुलीनता (२) सत्य
असालतन् اصالتا अ० [अ] स्वय, खुद
असास اساس पु० [अ] जड,पायो,मूळ
असासा اثاثہ पु० [अ] असबाब,माल,सपत्ति
असिस्टट اسسٹنٹ वि० [इ] मदद-नीश, सहायक
असीर اسیر पु० [फा] केदी
असील اصیل वि० [अ] खानदान (२) सुशील
असीस اسیس स्त्री० (प) आशिष
असीसना اسیسنا स०क्रि०आशिष देवी
असु اسُ पु०(प) अश्व(२) अ०आशु, शीघ्र (३) [स] प्राण [स्त्री० अगवड
असुवि(वि)धा (اسُودھا) اسُدھا
असूझ اسُوجھ वि० अन्धकारमय(२) अपार (३) विकट, कठण
असूल اصُول पु० जुओ 'उसूल' तथा 'वसूल'
असेसर اسسر पु० [इ] एसेसर
असोज اسوج पु० [स अश्वयुज्] आसो मास [घोडाशाळ
अस्तबल اصطبل पु० [अ] तबेलो,
अस्तर استر पु० [फा] नीचेनु पड के घर (२) कपडानु अस्तर
अस्तरकारी استرکاری स्त्री० [फा] चूनाथी धोळवु के प्लास्टर करवु त
अस्तुति استُتی स्त्री० स्तुति (२) [स] निंदा, बूराई
अस्तुरा استُرہ पु०[फा] अस्तरो
अस्ना اثنا पु०[अ]वचगाळानो समय, दरमियान
अस्नान اسنان पु० (प) स्नान
अस्प اسپ पु० [फा] अश्व
अस्पताल اسپتال पु० इस्पिताल, होस्पिटल
अस्फंज اسفنج पु० [इ स्पज] वादळी
अस्मत عصمت स्त्री०[अ]पापभीरुता (२) स्त्रीनु पातिव्रत्य
अस्सी اسی वि० ८०, ऍसी
अहक اہک स्त्री० (प) इच्छा
अहकना اہکنا अ०क्रि०प्रबल इच्छा करवी
अहक़र احقر वि० [अ] अति तुच्छ
अहकाम احکام पुं० [अ 'हुकम'नु ब०व०] आज्ञाओ, हुकमो [आशका
अहतमाल احتمال पु० [अ] भय,
अहद عہد पु० [अ] वायदो, करार(२) सुलेह (३) (राज्यनो) समय
अहदनामा عہدنامہ पु० [फा] करारनामु (२) सुलेहनामु
अहदी احدی वि० [अ] आळसु (२) नवरु, नकामु (३)पु० अकबरना समयनो एक सिपाही जेने बोलावे त्यारे ज कामे आवे, बाकी बेठो रहेतो
अहना اہنا अ०क्रि०[स अस्] होवु (आनां 'अहैं' 'अहा' एवां ज रूपो वर्तमान छे)
अहम اہم वि० [अ] खास महत्त्वनु, बहु जरूरी
अहमक احمق वि०[अ] बेवकूफ, मूर्ख
अहमियत اہمیت स्त्री० [अ] महत्त्व
अहरन اہرن स्त्री० [स आघरण] एरण
अहरा اہرا पु० [स आहरण] छाणानो ढग के तेनी आग (२) पाणीनो मोटो जमाव ज्यांथी खेतरोमां पाणी टेवाय
अहरी اہری स्त्री० परब (२) होज के पाणीनी कूडी

अवलंघना اوَلَنگهنا स० क्रि० ळोंघवु
अवसि اوَس، अ० अवश्य
अवसेर اوَسیر स्त्री०[स अवसर] विलंब, ढील (२) चिंता, फिकर (३) हेरानगत
अवसेरना اوَسیرنا स० क्रि० पजववु, दु ख देवु [कुभारनी भट्ठी
अवाँ(-वा) (اوا)اواں(-وا) पु० 'आवाँ',
अवाई اوائی स्त्री०(हिं०आना)आववुं ते
अवाक اواک वि० [स] चूप(२)चकित
अवाम عوام पु० [अ] आम जनता
अवाम-उन्नास عوام الناس पु० 'अवाम' जुओ
अवायल اوائل वि० [अ] प्राथमिक, शरूनु ('अव्वलनु') ब० व०)
अवार اوار पु०[स] नदीनो आ किनारो, 'पारथी' उलटु
अवारजा اوارجہ पु० [फा अवारिज] हिसाबनो चोपडो [बदलो, अवेज
अवेज़ عوض पु० [अ एवज़] (प)
अवेर اویر स्त्री० ढील, मोडु थवु ते, वार
अव्वल اوّل वि० [अ] अवल, पहेलु (२) उत्तम, श्रेष्ठ (३) पु० शरूआत, आदि उदा० 'अव्वल से आखिर तक'
अशअश करना اش اش کرنا खूब खुश के सतुष्ट थवु
अशआर اشعار पु० ब० व० [अ] 'शेर'नु ब० व० काव्यनी टूंको
अशकुन اشکن पु० अपशकन
अशखास اشخاص [अ० 'शख्स'नु ब० व०]घणा माणसोनु टोळु, जनसमूह
अशजार اشجار पु०[अ]झाडी,वृक्षसमूह
अशिया اشیا स्त्री०[अ]चीजो, वस्तुओ
अशरफ़ اشرف पु० भलो माणस, मोटेरो
अशरफी اشرفی स्त्री० [फा] सोनानो एक सिक्को (२) एक पीळु फूल
अशराफ اشراف वि०शरीफ,भलु(माणस
अश्क اشک पुं०आंसु [समान, तुल्य
अस اس वि०(प) आवु, आ प्रकारनु(२)
असकन्ना اسکنّا पुं० तलवारनु म्यान अंदरथी साफ करवानुं ओजारनु एक ओजार
असबर्ग اسبرگ पु० [फा] रेशम रंगवामा आवतु एक खुरासानी घास
असबाब اسباب पु० [अ] चीज, वस्तु, सामान [दुविधा (२) अडचण
असमंजस اسمنجس स्त्री० [स]
असर اثر पु० [अ] असर, प्रभाव
असरार اسرار अ० लगातार, सतत (२) पु० ब० व० [अ] भेद, गुप्त वातो
असल اصل वि०[अ] खरु, साचु (२) उच्च, श्रेष्ठ (३) शुद्ध, भेळसेळ वगरनु (४) अकृत्रिम (५) पु० जड, मूळ, पायो
असलह اسلحہ पु०[अ] शस्त्र हथियार
असला اصلا अ० [अ] जरापण (२) कदापि, हरगिज
असलियत اصلیت स्त्री०[अ]साच, तथ्य (२)मूळतत्त्व, सार (३) जड, मूळ
असली اصلی वि० खरु (२) मूळ, मुख्य (३) शुद्ध, निर्भेळ
असवार اسوار पु० सवार
असा عصا पु० [अ] सोटो, दंडो
असाढ اساڑھ पु० [स आषाढ] अषाढ मास
असामी اسامی पु० [अ आसामी] आसामी, व्यक्ति (२)देणदार(३)साथियो (४) अपराधी (५) स्त्री० वेश्या, रखात (६) नोकरी, जगा

चरवी छाना=गर्वथी छकी जवु आँखोंमें फिरना=ध्यान पर चडवु, याद रहेवु आँखोंमें रात काटना=रष्ट के चिंताथी रात जागवु -लगना=ऊंघथी आँख मळवी (किसीसे) आँख लगना=प्रेम थवो -लडना=प्रेम थवा -सेकना नेत्रसुख लेवु -होना=परख होवी, समज के विवेक होवो

आँखफोड टिड्डा آنکھ پھوڑ ٹڈا पु० एक लीलु जीवडु (२) कनझ

आँखमिचौली, आँखमीचली آنکھ-مچولی، آنکھ مچولی स्त्री० संताकूकडीनी रमत

आंगन آنگن पु० आंगणु, घरनो चोक

आँगी آنگی स्त्री० जुओ 'अंगिया'

आँघी آنگھی स्त्री० बारीक कपड मढेली चाळणी

आंच آنچ स्त्री० [स अर्चिस्] आंच, गरमी (२) आग (३) तज (४) आघात, चोट (५) हानि, अनिष्ट (६) विपत, सकट (७) प्रेम, महोब्बत

आँचल آنچل पु० अचल, छेडो, पालव, 'अचरा' (२) जुओ 'अँचरा'

आँजना آنجنا स० क्रि० आंजवु, अंजन लगावु

आँट آنٹ स्त्री० अंगूठा ने तर्जनी वच्चेनो हथेळीनो भाग (२) वेर (३) ओटी, गाठ (४) गड्डी, पूळो (५) दाव, जाव

आँटना آنٹنا अ० क्रि० जुओ 'अँटना'

आँट-साँट آنٹ سانٹ स्त्री० दावपेच, प्रपंच

आँटी آنٹی स्त्री० आटी (२) ओटी (३) सूतरनी आंटी (४) गिल्ली

आँठी آنٹھی [स अष्ठि, प्रा अट्ठि] दहीं, कफ इ० नो लाचो (२) गाठ (३) गाटली

आँत آنت स्त्री० आंतरडु

आँदू آندو पु० [स अन्दु] बेडी, बंधन

आँधरा آندھرا वि० आंधळु

आँधी آندھی स्त्री० आंधी, जोरथी हवा वाई धूळ धूळ थई जवी ते सखत वावाझोडु (२) वि० आंधी जेवु तेज

आँब آنب पु० आंबो के केरी

आँबाहल्दी آنبا ہلدی स्त्री० 'आमा हल्दी', आंबाहळदर [नकामी वात

आँयबाँय آئیں بائیں स्त्री० 'अडबड',

आँव آنو पु० आम वाळो मळ

आँवठ آنوٹھ पु० धार, किनार

आँवडा آنوڑا वि० (प) ऊडु

आँवल آنول पु० गर्भनी ओर

आँवल-नाल آنول-نال स्त्री० जन्मेला बाळकनो नाळ

आँवला آنولا पु० [स आमलक] आमळु

आँवलोहू آنولوہو पु० आमनो रोग, मरडो

आँवाँ آنواں पु० जुओ 'अवाँ

आँसी آنسی स्त्री० मीठाई, जे मित्रामां वहेंचाय छे [उद्गार

आँहाँ آنہاں अ० नाहां, 'ना' देखाडतो

आइ آئی स्त्री० (प) आयु

आइंदा آئندہ वि० [फा] आवनार, आगंतुक (२) पु० भविष्य (३) अ० आगळ, भविष्यमां, हवे पछी

आई آئی स्त्री० [हिं आना] मृत्यु (२) 'आना'नुं भूतकाळ स्त्री० रूप (३) जुओ 'आइ'

अहल اہل पु० [अ] व्यक्ति, जण (२) मालिक (३) लोक (४) वि० लायक, योग्य, शक्तिवाळु

अहलकार اہلکار पु० [फा] काम करनार, गुमास्ता, नोकर [एक नोकर

अहलमद اہل مد पु० [फा] अदालतनो

अहवाल احوال पु० ब० व० [अ.] हेवाल, समाचार (२) दशा, हालत ('हाल'नु ब० व०) [भलाई, उपकार

अहसान احسان पु० [अ] अहेसान,

अहाता احاطہ पु० [अ.] वाडो (२) चारे तरफनी वाड के दीवाल

अहारना اہارنا स० क्रि० आहार करवो (२)चोटाडवु (३) कपडामां आर नाखवो

अहाली-मवाली اہالی موالی पु० ब० व० साथीओ तथा नोकरचाकर लोक

अहाहा اہاہا अ० हर्षनो उद्गार

अहिनी اہنی स्त्री० [स अहि] सापण

अहिवात اہوات स्त्री० हेवातण, स्त्रीनु सौभाग्य [वती, सधवा

अहिवाती اہواتی वि० स्त्री० सौभाग्य

अहीर اہیر पु० [स.] (स्त्री० –रिन) आहीर, गोवाळ

अहेर اہیر पु० [स आखेट] शिकार के तेना भोग थनार प्राणी

अहेरी اہیری पु० शिकारी (ते जातनो के शिकार करनारो माणस) [वारवार

अहोर-बहोर اہوربہور अ० फरीफरी,

अहोरा-बहोरा اہورابہورا पु० विवाहनी एक रीत (जेमां कन्या सासरे जई ते ज दहाडे पाछी पियर आवे छे) (२) अ० (प) वारवार

आ

आँक آنک पु० अक (२) चिह्न (३) अश, भाग

आँकडा آنکڑا पु० आँकडा, सख्या

आँकना آنکنا स० क्रि० आंकवु परीक्षा करवी

आँकर آنکر वि० [स आकर] ऊडु (२) घणु (३) [स अकल्य] मोंघु

आँकुस آنکس पु० अकुश

आँकू آنکو पु० आँकनारो

आँख آنکھ स्त्री० आंख (२) दृष्टि, नजर, ध्यान (३) विचार, विवेक (४) परख, पिछान (५) कृपादृष्टि (६) सतान, बाळक –आना या उठना=आंख आववी –उठाना=जोवु ताकवु (२) धूर ताकवु –उलट जाना=(मरती वखते) आंखनी पूतळीओ ऊचे चडी जवी –खुलना=आंख ऊघडवी (२) भ्रम टळवो, समजवु –गडना=आंख दुखवी (२) टक टक ताकवु (३) इच्छाथी आंख चोटवी आँखें चार करना, चार आँखें करना=आंख सामे आववु चुराना या छिपाना आंख आडी करवी, सामे न जोवु आँखें डबडबाना=अ० क्रि० आंखमां आंसु आववां (२) आंखमां आंसु लाववां –निकालना=आंख काढवी –बचाना =सामे न आववु, कतराववु आँखें बिछाना =प्रेमथी स्वागत करवु (२) वाट जोवी –भर देखना=धरोधर जोवु –मारना आंखो मारवी इशारा करवो –में

आगापीछा آگاپیچھا पु० दुविधा, आगाकानी (२) परिणाम
आगाह آگاہ वि० [फा] वाकेफ
आगाही آگاہی स्त्री०[फा]जाण, खबर
आगिल(-ला) (ا-) آگل वि० (१) आगळनु आगलु (२) भविष्यनु
आगे آگے अ० 'आगळ' जेवा बधा अर्थमां प्रयोग थाय छे
आगोश آغوش स्त्री०[फा]गोद, खोळो
आचार آچار पु० [फा] जुओ 'अचार'
आजकल آجکل अ० आजकाल, आ दिवसोमां -लगना=मरण पामे आवतु
आजम اعظم वि० [अ अअज़म] बहु मोटु महान, मुख्य
आज़मंद آزمند वि०[फा]लालचु लोभी
आज़मा آزما वि० [फा] अजमावी जोनार, परीक्षक
आज़माइश آزمائش स्त्री० [फा] अजमायश, कसोटी [पारखवु
आज़माना آزمانا स० क्रि० अजमाववु
आज़मूदा آزمودہ वि०[फा]अजमावेलु
आजा آجا पु० [स आर्य] (स्त्री० -जी) (-جی) बापना बाप, दादा
आज़ाद آزاد वि० [फा] आझाद, स्वतन्त्र (२) बेफिकर (३) नीडर (४) स्पष्टवक्ता (५) उद्धत [स्त्री० आझादी
आज़ादगी,आज़ादी آزادگی,آزادی
आज़ार آزار पु० [फा] आझार रोग (२) दु ख तकलीफ
आजिज़ عاجز वि० [अ] दीन, नम्र (२) सपडायेलु सपटामणमां आवेलु
आजिज़ी عاجزی स्त्री० [अ] दीनता
आज़ुर्दगी آزردگی स्त्री०[फा]दु ख खेद
आज़ुर्दा آزردہ वि० [फा] खिन्न, दु खी
आटना آٹنا स०क्रि०दबाववु ठांसीनाखवु
आटा آٹا पु०आटो, लोट(२)भूको आटे दालका भाव मालूम होना=संसार-व्यवहारनी गम हावी
आठ آٹھ वि० आठ, ८ आठ-आठ आँसू रोना=खूब रोवु आठों गाँठ कुम्मैत=सर्व वात संपूर्ण (२) चतुर (३) धूर्त
आड़ آڑ स्त्री० आड, पडदो(२) रक्षण, आशरो (३) रोकाण, प्रतिबंध(४)पियळ, आडु तिलक (५) पु० शींछीनो डंख
आड़न آڑن स्त्री० ढाल
आड़ना آڑنا स०क्रि० रोकवु (२) मना करवी (३) आडमां मूकवु, गीरववु
आड़ा آڑا वि० आडु, वांकु वच्चे आवतु आड़े आना=आडा आववु, रोकवु, वच्चे पडवु आड़े हाथों लेना=व्यंगोक्तिथी शोईने शरमाववु
आड़ी آڑی स्त्री० तबला मृदंग वगाड-वानी एक ढब(२)करवती आरी (३) पु० ओथ देनार, रक्षक
आड़ू آڑو पु० एक खटमधुरु फळ,'पीच'
आढ़ آڑھ पु० स्त्री० आड, ओथ (२) अंतर आंतरो -आढ़ करना= आजकाल करवु ढील करवी, टाळवु
आढ़क آڑھک पु० चार शेरनु माप के मापियु
आढ़त آڑھت स्त्री० आडत के तेनो माल रहेता होय ए स्थान [अढ़तिया'
आढ़तिया آڑھتیا पु० आडतियो,
आतंक آتنک पु० [स] भय (२)रोग

आईन آئين पुं० [फा] नियम, कायदो
आईना آئينہ पुं० [फा] आइनो, आरसी. -होना=स्पष्ट होवु आईनेमें मुँह देखना=पोतानी लायकात विचारवी-जोवी [कायदाने लगतु
आईनी آئينى वि० [फा] कानूनी;
आक, आकड़ा آک, آکڑا पुं० आकडो
आकन آکن पु० खेडेला खेतरमांथी बहार फेंकेल घास झांखरां इ०
आक़बत عاقبت स्त्री० [अ] सांपराय, मरण पछीनी अवस्था, परलोक
आकला آکلا वि० आकलु (स्त्री०—ली)
आकली آکلى स्त्री० आकुळता, व्यग्रता, बेचेनी
आका آکا पु० [स आकाय] भट्ठी, चूलो
आक़ा آقا पुं०[अ] मालिक, धनवान, शेठ
आक़िल عاقل वि० [अ] बुद्धिमान, अक्लमन्द •
आख़्ता آختہ वि० [फा] खसी करेलो (अडकोश काढी नाखेलो) घोडो
आखर آکھر पु० (प) अक्षर
आखा آکھا पुं० जुओ 'आधी' (२) वि० [स. अक्षय] आखु, पूरु
आखातीज آکھاتيج स्त्री० अखात्रीज
आख़िर آخر वि० [फा] अंतिम (२) पु० आखर, अंत (३) अ० अंते, आखरे
आख़िरकार آخركار अ०[फा]आखरे,अंते
आख़िरत آخرت स्त्री० [अ] मरणदिन (२) कयामत (३) परलोक [अंतिम
आख़िरी آخرى वि० [फा] आखरी,
आखेट آکھيٹ पुं० [स] शिकार
आखोट آکھوٹ पु० [स अक्षोट] अखरोट
आख़ोर آخور पुं० [फा] ओगाठ (२) नकामी रद्दी वस्तु (३) वि० नकामुं, रद्दी
आख़्ता آختہ वि० जुओ 'आख़ता'
आग آگ स्त्री० आग, ताप —होना, —बबूला (बगूला) होना या बलना= क्रोधमां आवी जवुं
आगम آگم पु० [स] आगमन (२) भविष्यकाळ (३) बननारी वात (४) वेद, शास्त्र (५) वि० आगामी. -बांधना =आवनारी वात नक्की करवी -करना= उपाय करवो
आगमजानी آگم جانى वि०भविष्यवेत्ता
आगमना آگمنا पु०[स आगमन]आगळ जनारी सेना (२) पूर्व दिशा (३) वि० (स्त्री०—नी) आगमनार—आगळ झूकनार; साहसिक
आगम-सोच(—ची) آگم سوچ (چى) वि० अगमचेतीवाळु, आगळनु विचारनार, दूरदर्शी
आगमी آگمى पु०जोषी,भविष्य जोनार
आगर آگر पु० [स आकर] खाण (२) ढग, ढेर (३) निधि (४) मीठानो अगर (५) [स आगार] घर (६) छाज, छापरु (७) वि० [स आग्र]श्रेष्ठ (८) दक्ष, चतुर
आगरी آگرى पु० अगरियो
आगल آگل पुं० [स अर्गल] आगळो (२) वि०आगलु (३)अ० आगळ, अगाउ
आग़ा آغا पु० [तुर्की] शेठ, आका
आगा آگا पु०कोई वस्तुनो आगलो भाग (२) छाती (३) मोढु (४) कपाळ,माथु (५) अगरखानो आगळनो भाग
आग़ाज़ آغاز पु० [फा] प्रारम्भ, शरूआत

आगापीछा آگا پیچھا पु० दुविधा, आगापाछी (२) परिणाम
आगाह آگاہ वि० [फा] वाकेफ
आगाही آگاہی स्त्री० [फा] जाण, खबर
आगिल(-ला) (لا-) آگل वि० (प) आगळनुं आगळ (२) भविष्यनुं
आगे آگے अ० 'आगट' जेवा बधा अर्थमां प्रयोग थाय छे
आगोश آغوش स्त्री० [फा] गोद, खोळो
आचार آچار पु० [फा] जुओ 'अचार'
आजकल آجکل अ० आजकाल, आ दिवसोमां –लगना=मरण पामे आववुं
आजम اعظم वि० [अ अअज़म] बहु मोटुं, महान, मुख्य
आज़मंद آزمند वि० [फा] लालचु लोभी
आज़मा آزما वि० [फा] अजमावी जोनार, परीक्षक
आजमाइश آزمائش स्त्री० [फा] अजमायश, कसोटी [पारखवुं
आज़माना آزمانا स० क्रि० अजमाववुं,
आज़मूदा آزمودہ वि० [फा] अजमावेलुं
आजा آجا पु० [स आर्य] (स्त्री० –जी) (-جی) बापना बाप, दादा
आज़ाद آزاد वि० [फा] आझाद, स्वतन्त्र (२) बेफिकर (३) नीडर (४) स्पष्टवक्ता (५) उद्धत [स्त्री० आझादी
आज़ादगी, आज़ादी آزادگی، آزادی
आज़ार آزار पु० [फा] आजार रोग (२) दुःख तकलीफ
आजिज़ عاجز वि० [अ] दीन नम्र (२) सपडायेलुं सपटामणमां आवेलुं
आजिज़ी عاجزی स्त्री० [अ] दीनता
आज़ुर्दगी آزردگی स्त्री० [फा] दुःख खेद
आज़ुर्दा آزردہ वि० [फा] खिन्न, दुःखी
आटना آٹنا स०क्रि० दबाववुं, टोकी नाखवुं
आटा آٹا पु० आटो, लोट (२) भूको आटे दालका भाव मालूम होना=संसार-व्यवहारनी गम होवी
आठ آٹھ वि० आठ, ८ आठ-आठ आँसू रोना=खूब रोवुं आठों गाँठ कुम्मैत=सर्व वात संपूर्ण (२) चतुर (३) धूर्त
आड़ آڑ स्त्री० आड, पडदो (२) रक्षण, आशरो (३) रोकाण, प्रतिबंध (४) पियळ, आडुं तिलक (५) पु० वींछीनो डंख
आड़न آڑن स्त्री० ढाल
आड़ना آڑنا स०क्रि० रोकवुं (२) मना करवी (३) आडमां मूकवुं, गीरववुं
आड़ा آڑا वि० आडुं, वांकुं वच्चे आववुं आड़े आना=आडा आववुं, रोकवुं, वच्चे पडवुं आड़े हाथों लेना=व्यंगोक्तिथी कोईने शरमाववुं
आड़ी آڑی स्त्री० तबला मृदंग वगाडवानी एक ढब (२) करवती, आरी (३) पु० ओथ देनार रक्षक
आड़ू آڑو पु० एक खटमधुर फळ 'पीच'
आढ़ آڑھ पु० स्त्री० आड, ओथ (२) अंतर आंतरो –आढ़ करना=आजकाल करवुं ढील करवी, टाळवुं
आढक آڑھک पु० चार शेरनुं माप के मापियुं
आढ़त آڑھت स्त्री० आडत के तेनो माल रहेता होय ए स्थान [अढ़तिया'
आढ़तिया آڑھتیا पु० आडतियो,
आतंक آتنک पु० [स] भय (२) रोग

आत(-ति)श (ـتِش) آتش स्त्री० [फा] आतस, अग्नि
आतशक آتشک पु० [फा] चांदी, गरमी, उपदंशनो रोग
आतशकी آتشکی वि० चांदीनु रोगी
आतश-खाना آتش خانہ पु० पारसीनी अगियारी [सगडी
आतश-दान آتش دان पु० [फा]
आतश-परस्त آتش پرست पु० [फा] अग्निपूजक, पारसी [(२) गुस्सो
आतिश آتِش स्त्री० आतश, आग
आतिशबाज़ी آتِش بازی स्त्री० आग साथे खेलवु ते(२) आतसबाजी, दारूखानु
आत्मा آتما स्त्री० [स] आत्मा
आथना آتھنا अ०क्रि० (प) होवु
आदत عادت स्त्री० [अ] स्वभाव, प्रकृति (२) टेव
आदतन् عادتاً अ० [अ] आदतन स्हेज, स्वभावत [आदमी, माणस
आदमजाद آدم زاد पु० आदमनु संतान,
आदमियत آدمیت स्त्री० [अ] मनुष्यत्व
आदमी آدمی पु० [अ] माणस (२) नोकर सेवक –बनना=सभ्यता शीखवी
आदाब آداب पुं० [अ 'अदब'नु ब०व०] नियम (२)अदब, मर्यादा (३) नमस्कार, सलाम –अर्ज़ करना=प्रणाम करवा –व अल्क़ाब=अदब अने विवेकना विशेषणोनी भाषा, जेवी के पत्रमां वपराय छे [न्यायी
आदिल عادل वि० [फा] अदल,
आदी عادی वि० [अ] आदतवालु टेव पडेलु

आध آدھ वि० अर्धु (बहुधा समासमां)
आधा آدھا वि० [स्त्री०–धी] अर्ध –तीतर आधा बटेर=दोरंगु, रफतफे –होना अर्धु थई जवु, दूबळु थवु आधी बात=जरा पण घसाती, अपमानकारी वात आधोआध=अर्धोअर्ध
आधासीसी آدھا سیسی स्त्री० आधाशीशी
आन آن स्त्री० [स आणि=सीमा] मर्यादा (२) सोगन (३) आण (४) ढंग रीत क्षण, जरावार (६) प्रतिज्ञा, टेक (७) अदब, मर्यादा –की आनमें=झटपट
आनन फानन آناً فاناً अ० [अ] झटपट
आनना آننا स० क्रि० आणवु, लाववु
आन-बान آن بان स्त्री० ठाठमाठ
आनरेरी آنریری वि० 'ऑनररी', मानद अवैतनिक
आना آنہ पु० आनो (२) آنا अ० क्रि० आववु (३) आवडवु आये दिन= प्रतिदिन आ धमकना, निकलना= अचानक आवी पहोंचवु आया गया =अतिथि आ रहना=पडी जवु आ लगना=पहोंचवु (२) आरम्भ थवो, वसवु आ लेना=पकडी लेवु (२) आक्रमण करवु
आनाकानी آناکانی स्त्री० ध्यान पर न लेवु ते (२) वात टाळवी ते (३) कानफूसियां करवां ते (४) आनाकानी
आप آپ सर्व० स्वयं, खुद (त्रण पुरुषमां) (२) 'तमे' के 'ते'ने स्थाने आदरवाचक उपयोग थाय छे
आपस آپس स्त्री० संबंध, भाईचारा(छठ्ठी सातमी विभक्तिमां प्राय वपराय छे)

आपसदारी آپسداری स्त्री० परस्पर व्यवहार, भाईचारो [अंदरेअंदर
आपसमें آپس مں अ० परस्पर,
आपा آپا पु० पोतानु अस्तित्व (२) अस्मिता, अहंकार (३) सुधबुध, भान (४) स्त्री० मोटी बहेन (मुसल्मानोमां)
आपाधापी آپادھاپی स्त्री० पोतपोतानी चिंता के कामनु ध्यान (२) खेंचताण
आपापंथी آپاپنتھی वि० मनस्वी, कुपंथी
आपुस آپس पु० जुओ 'आपस'
आफ़त آفت स्त्री० [अ] आपत्ति, कष्ट, मुसीबत —उठाना=दुःख सहवु. —का परकाला=होशियार (२) आकाश पाताळ एक करनार, भारे उद्योगी (३) उधमातियु, उपद्रवी —ढाना=उधमात, दंगो मचाववो (२) तकलीफ़—दुःख देवु —मचाना=उधमात मचाववो (२) उतावळ करवी —लाना=पीडा के झंझट उभी करवी
आफ़ताब آفتاب पु० [फा] सूरज
आफ़तावा آفتابہ पु० [फा] (पाणी गरम करवानु) एक प्रकारनु वासण
आफ़ताबी آفتابی स्त्री० [फा] मोटु छत्र (२) दारूखानानी एक जात (३) घर सामेना नानी ओसरी (४) वि० गोळ (५) सूरजने लगतु
आफ़रीन آفریں अ० [फा] शाबाश, वाह
आफ़ाक़ آفاق पु० [अ] दुनिया, संसार
आफ़ियत عافیت स्त्री० [अ] क्षेम कुशळ
आफ़िस آفس पु० ओफिस, कार्यालय
आब آب स्त्री० [फा] चमक, कांति (२) शोभा (३) पु० पाणी
आबकारी آبکاری स्त्री० [फा] शराब गाळवानी जगा (२) मादक पदार्थो बाबतनु सरकारी खातु
आबख़ोरा آبخورہ पु० [फा] प्यालो, वटोरो आबख़ोरे भरना=मानता मानवी
आबगीना آبگینہ पु० [फा] आयनो
आबगीर آبگیر पु० [फा] तळाव (२) वणकरनो कूचडो
आबजोश آبجوش पु० [फा] मुनक्का जेवी एक द्राक्ष (२) सूप, सेरवो (३) पाणी उकळवु ते [रोनक (२) शोभा
आब-ताब آب تاب स्त्री० [फा] चमक,
आबदस्त آبدست पु० [फा] जाजरूमा लई जवानु पाणी के ते वापरवु ते —लेना=शौच जईने धोवु
आबदाना آبدانہ पु० [फा] अन्नजल, निर्वाह [पाणीदार
आबदार آبدار वि० [फा] चमकदार,
आबदीदा آبدیدہ वि० [फा] अश्रुपूर्ण
आबनाए آبنائے स्त्री० [फा] सामुद्रधुनी
आबनूस آبنوس पु० [फा] अबनूस, सीसम जेवु एक काळु लाकडु, 'एबनी' —का कुन्दा=सीसमनो कटको, अति काळु माणस
आबपाशी آبپاشی स्त्री० [फा] (खेतरमा) पाणी पावु ते, पाण
आबरवाँ آب رواں स्त्री० [फा] एक जातनु बारीक मलमलनु कपडु (२) पु० वहेतुं पाणी
आबरू آبرو स्त्री० [फा] आबरू, इज़्ज़त
आबला آبلہ पु० [फा] छालु, फोल्लो —पड़ना=फोल्ला पडवा
आबशार آبشار पु० [फा] झरणु (२) धोध

आबहवा آب ہوا स्त्री० [फा] आबोहवा, हवापाणी

आबा آبا पु० ब० व० [अ] बापदादा, वडवा —व-इजदाद बापदादाओ

आबाद آباد वि० [फा] वसेलुं, वस्ती वाडी वगेरे वाळुं, समृद्ध

आबादान آبادان वि० 'आबाद' जुओ

आबादानी آبادانی स्त्री० 'आबादी' जुओ

आबादी آبادی स्त्री० [फा] वस्ती, जनसंख्या (२) वसवाटनी जगा

आबिद عابد पुं० [अ] इबादत करनार, भक्त

आबी آبی वि० [फा] पाणीनुं (२) फीकुं, आछा रंगनुं (३) पु० दरियानुं मीठुं

आबेरवाँ آب رواں पु० [फा] जुओ 'अ'यवरो'

आबेबका, आबेहयात آب بقا، آب حیات पु० [फा.] अमृत

आभ آبھ स्त्री० आभा, शोभा (२) पु० आग, पाणी (३) अभ्र, आकाश

आभरण(—न) آبھرن(-ن) पु० [स] आभूषण (२) भरण पोषण

आभार آبھار पु० [स] बोजो, भार (२) गृहस्थजीवनानो भार (३) आभार

आम آم पु० [स आम्र] आंबो के केरी (२) आम, जळस (३) عام वि० [अ] सामान्य, मामूली (४) जाणीतुं, प्रसिद्ध (वस्तुनी साथे वपराय छे)

आमखास عام خاص पुं० राजानी खास बेठक, दीवानेआम

आमद آمد स्त्री० [फा] आववु ते (२) आवक

आमदनी آمدنی स्त्री० [फा] आमदानी, आवक (२) आयात, परदेशथी आवतो माल [एक ज पाक देती जमीन

आमन آمن स्त्री० शियाळु पाक (२)

आमनस्य آمنسیہ पु० [स] वैमनस्य

आमना-सामना آمنا سامنا पु० सामासामी आववुं ते, वाखवाखा

आमने-सामने آمنے سامنے अ० आमने-सामने, एक बीजानी सामे, मांहोमांहि

आम-फहम عام فہم वि० [अ+फा] आम जनताने समजाय एवुं, सरळ

आमला آملا पु० 'आँवला', आमळुं

आमादगी آمادگی स्त्री० [फा] तैयारी

आमादा آمادہ वि० [फा] तैयार, तत्पर

आमाल اعمال पु० [अ] करणी, कर्म

आमालनामा اعمال نامہ पु० [अ] नोकरनी 'सर्विस-बुक', तेनी लायकात, काम इ०नुं रजिस्टर

आमास آماس पु० [फा] सोजो

आमाहल्दी آماہلدی स्त्री० जुओ 'आँबाहळदी'

आमिख آمکھ पु० जुओ 'आमिष'

आमिल عامل पु० [अ] नोकर, गुमास्तो (२) सिद्ध पुरुष

आमिष آمش पुं० [स] मांस (२) प्रिय, भोग्य वस्तु (३) लोभ, लालच

आमी آمی स्त्री० नानी केरी, मरवो

आमीन آمین अ० [अ] तथास्तु

आमूदा آمودہ वि० [फा] सजेलुं, ठीकठाक करी गोठवेलुं

आमेज آمیز वि० [फा] मिश्रित (प्राय समासमां उदा० दर्द-आमेज़) [मिश्रण मेळ

आमेज़िश آمیزش स्त्री० [फा] मिलावट,

आमोख़्ता آموختہ पु० [फा] तैयार करेलो पाठ के लेसन -करना या पढना= जूनो पाठ फरी करी जवो

आयँ-बायँ آیں بایں पु०जुओ 'आँयबाँय'

आय آے स्त्री० [स] आय आवरा, आमदानी [कुराननां आयात

आयत آیت स्त्री० [अ] निशानी (२)

आयद عاید वि० [अ] आरोपित

आयसु آیسُ स्त्री० (प) आदेश, आज्ञा

आया آیا स्त्री० आया (२) अ० [फा] प्रश्नार्थक 'शु' [थती आयात

आयात آیات पु० [स] परदेशथी

आयोजन آیوجن पु० [स] प्रबंध तैयारी (२) साधनसामग्री

आरभना آرَبھنا अ०क्रि० शरू थवु (२) स०क्रि० शरू करवु

आर آر पु० [स] काचु लोढु (२) पित्तळ (३) किनारा (४) पैडानो आरो (५) स्त्री० [स अल] परोणानी आर (६) वींछी के माखीनो डंख (७) [स आरा] मोचीनी आरी (८) عار [अ] तिरस्कार (९) वेर (१०) लाज, शरम

आरज آرج वि०[स आर्य] (प) आर्य

आरजी عارضی वि० [अ] अवास्तविक (२) कामचलाउ [विनंति

आरज़ू آرزو स्त्री० [फा] इच्छा (२)

आरन آرن पु० (प) वन अरण्य

आर पार آرپار पु० बेउ किनारा (२) अ० आरपार, सोंसरु [आरसी

आरस آرس पु० आळस (२) स्त्री०

आरसी آرسی स्त्री० आरसी, दर्पण (२) स्त्रीओनु हाथनु एक घरेणु [आर

आरा آرا पु० [स] करवत (२) मोचीनी

आराइश آرائش स्त्री० [फा]सजावट(२) लग्नमा कागळनी फूलवाडी करे छे ते

आराजी آراضی स्त्री० [अ] जमीन, खेतर [[फा+अ] आराम खुरसी

आराम-कुरसी آرام‌کُرسی स्त्री०

आराम-तलब آرام‌طلب वि० [फा] आरामप्रिय (२) आळसु

आरास्ता آراستہ वि० [फा] सजेलु

आरिफ़ عارف वि० [अ] सतोषी (२) पु० साधु

आरियत عاریت स्त्री० [अ] उछीनु मागी आणवु ते [चीभडु

आरिया آریا स्त्री० [स आरु] आरियु,

आरी آری स्त्री० आरी, नानी करवत (२) परोणानी आर (३) मोचीनी आरी (४) [स आर] बाजु, तरफ (५) कोर

आरी عاری वि० [अ] थाकेलु कटा ळेलु -आना=कटाळवु, थाकवु

आल آل पु० हरिताल (२) झझट, पचात (३) [स आर्द्र] भीनाश (४) स्त्री० [अ] दीकरीनी सतति (५) वश

आल औलाद آل‌اولاد स्त्री० [अ] बाळबच्चा, परिवार [जजाळ

आल जंजाल آل‌جنجال स्त्री० झझट,

आलकस آلکس पु० आळस (वि० -सी, अ० क्रि० -सना)

आलपीन آلپن स्त्री० (पो आल-फिनेट) टाकणी, पीन

आलवाल آلبال पु० आलवाल, क्यारो

आलम عالم पु० [अ] दुनिया (२) दशा (३) भीड समूह

आलमारी آلماری स्त्री०जुओ'अलमारी'

आलसी آلسی वि० आळसु

आला آلا पुं०[स आलय] ताको, गोख (२) [सं आर्द्र] भीनु (३) اعلےٰ वि० [अ] उत्तम श्रेष्ठ (४) آل पु० [अ] ओजार

आलाइश آلائش स्त्री०[फा] गदकी, मळ

आलात آلات पु० [अ] ओजारो, साधनसामग्री, उपकरण

आलान آلان पु० [स] हाथी बाधवानो दीलो के दोर या साकळ

आलापना آلاپنا स०क्रि०गावु, सूर काढवो

आलापाला آلاپالا पु०झाडनो आलोपालो

आलि آلِ स्त्री० [स] सखी (२) वींछी (३) भमरी (४) हार, पंक्ति

आलिम عالِم वि० [अ] पडित, विद्वान

आली عالی स्त्री० [स] सखी (२) वि० स्त्री० (हिं आला) भीनी (३) वि० अ उच्च, उत्तम

आलीशान عالیشان वि० [अ] आलेशान, भव्य, विशाळ, भभकदार

आलू آلو पुं० [स] बटाटो

आलूचा آلوچہ पु० [फा] आलु जेवु झाड के फळ

आलूदा آلودہ वि० [फा] खरडायलुं

आल्हखुवारा آلوبخارا पु० [फा] आलुबुखार [वीर पुरुषनुं नाम

आल्हा آلہا पु० एक छन्द (२) एक

आव आदर, आव-भगत آؤآدر آؤبھگت पु० आदर सत्कार

आवर्दा آوردہ वि० [फा] आणेलुं (२) कृपापात्र (३) स्त्री० आवरदा

आवज(-झ) (آوجھ) آوج पुं०[सं आवाद्य, प्रा आवज्ज] एक जातनु पुरातु वाद्य

आवाँ آواں पु० कुभारनो निभाडो

आवागमन آواگمن पु० आवागमन, आववु जवु, जन्ममरण

आवाज़ آواز स्त्री० [फा] ध्वनि,अवाज (२) वोल –उठाना=विरोध करवो –देना, मारना=जोरथी पोकारवु, बूम मारवी –में आवाज मिलाना=स्वर मेळववो (२) हामां हा भणवी

आवाजा آوازہ पु० [फा] कटाक्ष, टोणो –कसना, –फेंकना, –मारना, –सुनाना=टोणो मारवो [आवागमन

आवाजाही آواجاہی स्त्री० आववु जवु;

आवारगी آوارگی स्त्री० [फा] बदमाशी, कुमार्ग (२) रखडेल्पणु [उधारनो चोपडो

आवारजा آوارجہ पु० [फा] जमा-

आवारा آوارہ वि० [फा] नकामुं, रखडेल (२) वठी गयलुं (३) बदमास, कुमार्गी

आवारागर्द آوارہگرد वि० [फा.] रखडेल, नकामु, भटकणु

आवेज़ा آویزہ पु० [फा] लटकतु आभूषण, एरिंग [जाहेर, खुल्लु

आशकार آشکار वि० [फा] प्रकट,

आशना آشنا वि० [फा] परिचित (२) प्रेमी (३) प्रेमपात्र, यार

आशनाई آشنائی स्त्री० जाणपिछाण (२) प्रेम (३) अनुचित संबंध

आशर آشر पु० [सं] राक्षस

आशिक़ عاشق पुं० [अ] आशक, आसक्त

आशियाँ, आशियाना (آشیانہ) آشیاں पुं० [फा] पक्षीनो माळो (२) सुघड

आशुग آشُگ वि० [सं] जलदी जनार (२) पुं० वायु (३) बाण

आशुफ़्तगी آشُفتگی स्त्री० [फा] हालहवाल, बेहाली, परेशानी

आशुफ्ता آشفتہ वि० [फा] बेहाल, परेशान, गभरायेलु
आशोब آشوب पु०[फा] आंखनी पीडा
आस آس स्त्री० आशा (२) लालच, कामना (३) आधार, भरोसो (४) [फा] दळवानी घंटी
आसकत آسکت स्त्री० [स अशक्ति] (वि०-ती, क्रि० -ताना) सुस्ती, आळस
आसते آستے अ० आस्ते धीमे
आसना آسنا अ० क्रि० [स अस] होवु
आसनी آسنی स्त्री० नानु आसन
आसमान آسمان पु० [फा] आसमान, आकाश -के तारे तोडना=कठण क अशक्य काम करवु -टूट पडना= अचानक विपत्ति पडवी -पर चढना =मगरूरी करवी -सिर पर उठाना= उपद्रव मचाववो दिमाग आसमान पर होना-बहु अभिमान थवु
आसरना آسرنا स० क्रि० (प) आशरो लेवो, आशरवु
आसरा آسرا पु० आश्रय, आशरो
आसा آسا स्त्री० आशा (२) पु० [अ असा] राजाओनी आगळ रखाती छडी
आसा آسا पु० चोब साना चांदीनी छडी (२) स्त्री० (प) आशा [आराम
आसाइश آسائش स्त्री०[फा] आसाएश,
आसान آسان वि० [फा] सहज, सरळ
आसानी آسانی स्त्री० [फा] सरळता, सुगमता
आसार آثار पु० [अ] चिह्न लक्षण (२) चोडाई पहोळाई (३) स्त्री० [स] मुसळधार वृष्टि
आसुन آسن पु० (प) आश्विन मास
आसूदगी آسودگی स्त्री० [फा] जुओ आसूदा मां
आसूदा آسودہ वि० [फा] संतुष्ट (२) सपन्न, सातुपीतु (नाम, -दगी स्त्री०)
आसेब آسیب पु० [फा] भूतप्रेत वळगवु त (२) दु ख, पीडा, घा
आस्तीन آستین स्त्री० [फा] कपडानी बांय -का सॉप=मित्र थईने शत्रुता करनार, 'मारे आस्तीन'
आह آہ अ० पीडा शोक खेद इत्यादि सूचक उद्गार (२) स्त्री० दु ख के क्लेश सूचक शब्द, हाय -पडना= कोईनी हायनो शाप लागवो -भरना =निसासो नाखवो -लेना=कोईनी हाय लेवी, सतावबु
आहट آہٹ स्त्री० पगनो अणसारो, आववानो खखारो
आहन آہن पु० [फा] लोढु (वि०-नी)
आहनगर آہنگر पु० [फा] लुहार (नाम -री स्त्री०)
आहर آہر पु० [स अह] समय (२) [स आहव] युद्ध (३) [स आहाव] नानु तळाव तळावडी
आहरी آہری स्त्री० नानी तळावडी
आहाँ آہاں स्त्री० [स आह्वान] हाक (२) पोकार
आहिस्तगी آہستگی स्त्री० [फा] मदता धीमापणु (२) कोमळता
आहिस्ता آہستہ अ० [फा] आस्ते धीमे 'आसते' (२) वि० धीमु (३) कोमळ
आहुक آہک पु० [सं] एक राजा कृष्णनो वडवो

आहू آہو पु०[फा]मृग(२)रोझ,हरण
आहे آہے अ०क्रि० (प) छे, 'आसना' नु वर्तमान काळनु रूप
आहो-ज़ारी آہوزاری स्त्री० आह-व ज़ारी', रोकक्ळ
आह्वय آہوے पु०[स] नाम, सज्ञा

इ

इक اِک स्त्री० [इ] शाही
इंग اِنگ पु० [स] इशारो, चिह्न (२) हालवु चालवु ते (३) हाथीदांत
इंगला اِنگلا स्त्री० इडा नाडी (योग)
इंगलिश اِنگلِش वि० [इ] अंग्रेजी (२) स्त्री० ते भाषा
इंगलिस्तान اِنگلِستان पु० इंग्लन्ड
इंगुर اِنگُر पु० जुओ ईंगुर
इँगुरौटी اِنگُروٹی स्त्री० सिंदूरनी डबी [खेंचवु, 'ऐंचना'
इँचना اِنچنا अ० क्रि० एंचवु,
इंजन اِنجن पु० एन्जिन, इंजिन
इंजीनियर اِنجینیر पु० इजनेर
इंजील اِنجیل स्त्री० यहूदीनु धर्मपुस्तक, जूनो करार
इडुरी स्त्री०,इडुवा اِنڈُری،اِنڈُوا पु० ऊढण, उढाणी
इंतकाम اِنتقام पुं० [अ इंतिकाम] बदलो, प्रतिशोध, शत्रु वेर लेवु ते
इंतकाल اِنتقال पु०[अ] अन्तकाल, मोत (२) एकथी बीजी जगाए जवु ते
इंत(-ति)खाब اِنتخاب(اِنتِخاب) पु० [अ] चूटणी, पसदगी [बन्दोबस्त
इंतज़ाम اِنتظام पु० [अ] प्रबन्ध,
इंतज़ार اِنتظار पु० [अ] इन्तजारी, राह, वाट [[अ] अंत, हद
इंत(-ति)हा اِنتہا(اِنتِہا) पुं०
इँदारा اِندارا पु० कूवो
इंदुर اِندُر पु० [स इन्दूर] उंदर
इंद्र اِندر वि० [स] विभूतिमान (२) श्रेष्ठ, मोटु (३) पु० इन्द्रदेव
इंद्री اِندری स्त्री० इन्द्रिय –जुलाब पु० पेशाब वधारे एवी दवा
इंसाफ़ اِنصاف पु० [अ] इन्साफ, न्याय(२)फेंसलो –पसद=न्याय मागनारो
इक اِک वि० एक [एकवीस, २१
इक्इस اِکیس वि० 'इक्कीस',
इकट्ठा اِکٹھا वि० [स एकस्थ] (स्त्री०–ट्ठी) एकत्र, एकठु, जमा
इकतारा اِکتارا पु० एकतारो ताव
इकतार اِکتار वि० एकतार, बराबर (२) अ० लगातार
इकतारा اِکتارا पु० एकतारो
इकतीस اِکتیس वि० एकत्रीस, ३१
इकदाम اِقدام पु० [अ] अपराध करवानी तैयारी (२) इरादो
इकबारगी اِکبارگی अ० सहसा, एकदम, 'एकबारगी' [भाग्य, (२)ऐश्वर्य
इकबाल اِقبال पु० [अ] 'एकबाल',
इकराम اِکرام पु० [अ] दान, इनाम (२) आदर [बायदो, स्वीकृति
इकरार اِقرار पु० [अ] एकरार;
इकला اِکلا वि० एकलु, 'अकेला'
इकलाई اِکلائی स्त्री० एकलापणु (२) साफानो जेवु एकढाळियु वस्त्र(रेशमी प्राय)
इकलौता اِکلوتا पुं० एकनो एक छोकरो

इक्छा اکچھا वि० एकवडु (२) एकलु
इकसठ اکسٹھ वि० एकसठ, ६१
इकसाम اقسام पु० जुओ 'अक्साम'
इकहरा اکہرا वि० 'एकहरा', एकवडु
इकाई اکائی स्त्री० जुओ 'एकाई'
इकावन اکاون वि० ५१, 'इक्यावन'
इकासी اکاسی वि० 'इक्यासी', ८१
इक्का اکا वि० [स एक] एकाकी, एकलु (२) अद्वितीय (३) पु० गंजीफानो एक्को (४) एक्को-गाडी (५) एकलवीर, एक्को
इक्का-दुक्का اکا دکا वि० एकलदोकल
इक्कीस اکیس वि० एकवीस, 'इक्इस'
इक्तफ़ा اکتفا पु० [अ] धरपत, संतोष, तृप्ति
इक्यावन اکیاون वि० ५१, एकावन
इक्यासी اکیاسی वि० ८१, एकासी
इख़राज اخراج पु० [अ] निकास (२) खर्च
इख़राजात اخراجات पु० [अ 'खर्ज नु ब० व०] खर्च, व्यय
इख़लाक़ اخلاق पु० जुओ 'अखलाक़'
इख़लास اخلاص पु० [अ] एखलास, मैत्री, प्रेम
इख़्तराअ اختراع पु० [अ] अखतरो (२) शोध
इख़्तसार اختصار पु० [अ] संक्षेप
इख़्तियार اختیار पु० [अ] अखतियार, अधिकार, सामर्थ्य [अणबनाव
इख़्तिलाफ़ اختلاف पु० [अ] विरोध,
इच्छना اچھنا स० क्रि० (प) इच्छवु चाहवु
इज़्तराब اضطراب पु० [अ इज़्तिराब] गभराट (२) बेचेनी

इजतिनाब اجتناب पु० [अ] परहेजी (२) संयम
इजमाल اجمال पु० [अ] समस्त, समष्टि (२) सहियारी मालकी
इजरा اجرا पु० [अ] जारी करवु (२) व्यवहार, अमल [(२) कचेरी
इजलास اجلاس पु० [अ] बेठक
इजहार اظہار पु० [अ] जाहेरात, प्रकाशन (२) साक्षी, जुबानी
इजाज़त اجازت स्त्री० [अ] आज्ञा, हुकम (२) परवानगी, हुकम
इजाफ़ा اضافہ पु० [अ] चडती, वृद्धि (२) बचत [स्वीकार (२) मलत्याग
इजाबत اجابت स्त्री० [अ] मजूरी,
इज़ार ازار स्त्री० [फा] इजार, पायजामो
इज़ारबंद ازاربند पु० [फा] इजार बन्द नाडु -का ढीला=छूटी काछडीनो, कामी [[फा] इजारदार, ठेकेदार
इजार(-रे)दार اجار (رے) دار वि०
इजारा اجارہ पु० [अ] इजारो (२) अधिकार
इज़्ज़त عزت स्त्री० [अ] आबरू -उतारना=आबरू खोवी के खराब करवी -करना= मान आपवु -देना= आबरू खोवी-दई देवी (२) जुओ 'करना' -होना=आदरमान थवु-कराव
इठलाना اٹھلانا अ० क्रि० बेडशी मारवी (२) नखरां करवां (३) जाणी जोईने मोडु करवु (नाम, इठलाहट स्त्री०)
इत ات अ० [स इत] आ बाजू, अहीं
इतना(-नो) اتنا (نو) वि० (स्त्री० -नी) आटलु
इतनेमें اتنےمیں अ० एटलामां

इतमाम اتمام पु०[अ]समाप्त करवु, पूरु करवु ते [(वि०-नी)
इतमीनान اطمینان पु०[अ]विश्वास
इतराना اترانا अ० क्रि० घमड करवो (२) 'इठलाना' (नाम, इतराहट स्त्री०)
इतवार اتوار पु० आतवार; रविवार
इताअत اطاعت स्त्री०[अ]आज्ञापालन
इताब عتاب पु० [अ] कोप, खफ़गी
इतेक اتیک वि० 'इतना', आटलु
इत्तफ़ाक़ اتّفاق पु०[अ]इत्तिफ़ाक़, मेळ, एकता (२) सजोग, अवसर —पडना=सयोग आववो, मेळ खावो —से=सजोगवश
इत्तफ़ाक़न् اتفاقاً अ०[अ] सजोग वशात्, अकस्मात्; 'इत्तफ़ाक़से'।
इत्तफ़ाक़िया اتفاقیہ वि० [अ] आकस्मिक [[अ] खबर, सूचना
इत्त(-त्ति)ला اطّلاع(اطلاع) स्त्री०
इत्तसाल اتّصال पु० [अ] मेलाप (२) सबध [(२) दोस्ती
इत्तहाद اتّحاد पु० [अ] एकता
इत्तिला اطلاع स्त्री० जुओ इत्तला'
इत्तिहाम اتّہام पु०[अ]दोष,आक्षेप, तहोमत —देना=दोष देवो;आक्षेप मूकवो
इत्र عطر पु० [अ] अत्तर
इत्रफ़(-फ़ि)रोश عطرفروش पु० [अ] अत्तर वेचनार
इधर ادھر अ० आ बाजू, अहीं —उधर अ०=अहीं तहीं (२) आसपास —उधर करना=उलटसुलट करवु, रफेदफे करवु, वेडी नाखवु —उधरकी बात=आमतेमनी वात करवी(२)ठगावणी भरेली वात —की उधर करना या लगाना=अहींनी वात त्यां करवी,सळगाडा करवा —की दुनिया उधर होना= असभव वात बनवी —उधरमें रहना= व्यर्थ समय खोवो—उधर होना= आघापाछा थवु (२) बगडवु, मेलाई जवु
इन ان स० 'इस'नु ब० व० [मनुष्य
इनसान انسان पु० [अ] इन्सान,
इनसानियत انسانیت स्त्री० माणसाई
इनान عنان स्त्री० [अ] लगाम
इनाम انعام पु० [अ] इनाम, बक्षिस
इनाम-इकराम انعام اکرام पु० इनाम अकराम, बक्षिस अने आदरमान
इनायत عنایت स्त्री० [अ] कृपा, अनुग्रह (२) अहेसान, आभार, अनुग्रह (३) भेट, एनायत
इनारा انارا पु० 'इँदारा', कूवो
इनेगिने انےگنے वि० गणतर, थोडुक, जूजवा
इन्क(-कि)शाफ़ انکشاف(انکشاف) पु० [अ] जाहेर के खुल्लु थवु के पकडावु ते
इन्क़िलाब انقلاب पु०[अ] क्रान्ति, पलटो
इन्किसार انکسار पु० [अ] नम्रता
इन्त(-ति)हा انتہا(انتہا) स्त्री० जुओ 'इनहा'
इन्दा انشا स्त्री० [अ] लेखनशैली —की किताब=पत्रलेखननी चोपडी
इन्सिदाद انسداد पु० [अ] बाबूमां लेवु के रोकवु ते
इन्ह انہ स० (प) 'इन', आ
इफ़रात افراط स्त्री० [अ] अधिकता
इफ़लास افلاس पु०[अ]गरीबी दरिद्रता

इफ़शा إفشا वि० [अ] जाहेर, खुल्लुं
इफ्तार إفطار पु० [अ] रोजो तोडवो– नास्तो करवो ते [बोव
इबरत عبرت स्त्री० [अ] समज,
इबरानी عبرانی वि० [अ] यहूदी (२) स्त्री० हिब्रू
इबलीस ابلیس पु० [अ] शेतान
इबादत عبادت स्त्री०[अ] प्रार्थना, भक्ति
इबारत عبارت स्त्री० [अ] शैली
इब्तदा, इब्तिदा ابتدا، ابتدا स्त्री० [अ] आरंभ, जन्म (२) मूळ ऊगम
इब्तदाई ابتدائی वि०[फा] शरूनु प्रारंभिक
इब्न ابن पु० [अ] पुत्र
इब्नत ابنت स्त्री० [अ] पुत्री
इमकान امکان पु० [अ] शक्ति
इमदाद امداد स्त्री० [अ] मदद
इमदादी امدادی वि० मदद जेने मळती होय तेवु
इमरती امرتی स्त्री० [सं अमृत] एक मीठाई [ब० रोगो
इमराज امراض पु० मरज़'नु ब०
इमरोज امروز अ० [फा] आज
इमला املا पु० [अ] श्रुतलेखन
इमली املی स्त्री० आमली
इमशब امشب अ०[अ] आज राते
इमसाल امسال अ०[फा] आ साल
इमाद عماد पु० [अ] थामलो (२) आधार, विश्वास
इमाम امام पु० [अ] नेता आगेवान (२) मुसलमान धर्मगुरु [– पराई
इमामदस्ता امامدستہ पु० खांडणी
इमामबाड़ा امامباڑہ पु० ताजिया डुबाडे के तेनो उत्सव ज्यां करे ते स्थान
इमारत عمارت स्त्री०[अ] इमारत, मोटुं मकान (२) अमीरी
इम्त(-म्ति)ना امتناع (امتنا) पु० [अ] मनाई, निषेध [बुद्धि, पारख
इम्तियाज़ امتیاز पु० [अ] विवेक
इम्तिहान امتحان पु०[अ] परीक्षा
इम्दाद امداد स्त्री०[अ]जुओ 'इमदाद'
इम्साक امساک पु० [अ] थभावबु, रोकवु ते (२) तोटो, कमी, ताण
इयत्ता इयत्ता स्त्री० [स] सीमा, हद, मर्यादा
इरशाद ارشاد पु० [अ] आज्ञा हुक्म
इरसाल ارسال पु० [अ] (पत्र) मोकलवो ते (२) भरणु (महेसूली)
इरादतन् ارادتاً अ० [अ] विचार पूर्वक, इरादापूर्वक [विचार संकल्प
इरादा ارادہ पु० [अ] ख्याल,
इर्तकाब ارتکاب पु० [अ] कोई अपराध करवो ते (२) कोई काम माथे लेवु ते [चोतरफ, 'गिर्द'
इर्द गिर्द ارد گرد अ० आसपास,
इर्शाद ارشاد पु० जुओ 'इरशाद'
इल्जाम الزام पु० [अ] दोष, अपराध, कलंक –लगाना, –देना=दोष देवो, कलंक लगाडवु
इल्हाक़ الحاق पु० [अ] संबंध, मेळाप [अवाज, अन्तर्नाद
इल्हाम الہام पु० [अ] ईश्वरी
इलाक़ा علاقہ पु० [अ] संबंध, क्षेत्र, लागतु वळगतु होय ते (२) जमीनदारी (३) राज्य

इलाकेदार علاقہدار पु०[फा]जमीनदार
इलाज علاج पु० [अ] दवा, चिकित्सा (२) उपाय, युक्ति
इलावा علاوہ अ० जुओ 'अलावा'
इलाही الٰہی पु० [अ] अल्लाह ईश्वर (२) वि० ईश्वरी –खर्च=नकामुं के वधारे खर्च –गज=अकबरे चलावेलो गज (३३ इंचनो) [आळ, आक्षेप
इल्ज़ाम الزام पुं० [अ] आरोप,
इल्तिजा التجا स्त्री० [अ] प्रार्थना, निवेदन ['इल्तिजा'
इल्तिमास التماس पु०[अ] प्रार्थना,
इल्म علم पु० [अ] विद्या, ज्ञान
इल्लत علت स्त्री० [अ] बीमारी (२) झंझट, पंचात(३)दोष,अपराध(४)कुटेव
इल्लिल्लाह الاللہ श०प्र०[अ] हे ईश्वर! सहाय कर
इशरत عشرت स्त्री० [अ] आनंद, खुशी (२) चेन, सुख, भोगविलास
इशाअत اشاعت स्त्री० [अ] प्रसिद्ध करवुं ते (२) प्रकाशन [कि संकेतथी
इशारतन् اشارتاً अ० [अ] इशारा
इशारा اشارہ पुं० [अ] इशारो (२) बारीक के बारीक मदद आधार
इश्क़ عشق पु० [अ] महोबत, प्रेम, अनुराग [लाल फूलनी एक वेल
इश्क़पेचाँ عشق‌پیچاں पु० [अ]
इश्त(–तिह)हार اشتہار پ(اشتهار) पुं० [अ] जाहेरात, जाहेरात
इश्तिआल(–क)(ک)اشتعال स्त्री० [अ] उश्केरणी उश्केरणी –देना =उश्केरवुं [इच्छा आतुरता
इश्तियाक़ اشتیاق पुं० [अ]
इश्तिहार اشتہار पु०जुओ 'इश्तहार'
इस اس स० आ ['इसपज'
इसपज اسپنج पु० [इ स्पंज] वादळी,
इसपात اسپات पु० एक जातनुं मजबूत लोढुं ['इसपगोल'
इसबगोल اسبغول पु० [फा] जुओ
इसराफ़ اسراف पु०[अ] खर्चाळपणुं, उडाउपणुं اصراف पु०[अ] खर्चवुं ते
इसरार اصرار पुं०[अ] हठ (२) आग्रह, अनुरोध
इसलाम اسلام पु० [अ] इस्लाम
इसलाह اصلاح स्त्री० [अ] सुधारणा, संशोधन (२) हजामत [थई जवा ते
इसहाल اسہال पु० [अ.] झाडा
इसारत اسارت स्त्री० [अ इशारत] इशारत, निशानी [चीजोनुं क्र
इसे اسے स० 'इस'नुं चोथी तथा
इस्क़ात اسقاط पु०[अ] पतन पडवुं ते
इस्तग़ासा استغاثہ पुं०[अ] दावो, फरियाद (अदालतमां) [निवेदन
इस्तदुआ استدعا स्त्री०[अ] विनंती,
इस्तमरारी استمراری वि० [अ] कायमी नित्य [मजबूती इरादा
इस्तहकाम استحکام पु० [अ]
इस्तिंजा استنجا पुं० [अ] पेशाब करीने पाणीथी इंद्रिय धोवी ...
इस्तिक़बाल استقبال पु० [अ] स्वागत करवुं ते [पैर्य दृढ़ता
इस्तिक़लाल استقلال पु० [अ]
इस्तिरी استری स्त्री० पातळी आंतरी
इस्तिलाह اصطلاح स्त्री० [अ] कोई व्यक्तिनो खास परिभाषित उपयोग

इस्तिलाही اصطلاحی वि० [अ.] पारिभाषिक
इस्तिस्ना استثنا स्त्री०[अ]अपवाद (२) न मानवु त [अ. इस्ति-आफा]
इस्तीफा استعفا पु० राजीनामुं
इस्तेमाल استعمال पु० [अ] उपयोग, वापर
इस्पंज اسپنج स्त्री० जुओ 'इस्पंज'
इस्पगोल اسپغول पु० [फा.] इसप-गोळ, ऊंटियु जीरु
इस्म اسم पु० [अ]:नाम
इस्लाह اصلاح स्त्री०[अ.]जुओ'इसलाह'
इहतिमाम اہتمام स्त्री०[अ.]कोशिश; प्रयत्न (२) प्रबन्ध, व्यवस्था (३) निरीक्षण
इहतियात احتیاط स्त्री० [अ.] सावधानी, जुओ 'एहतियात'
इहसान احسان पु० [अ.] अहेसान; आभार; कृतज्ञता
इहाँ یہاں अ० 'यहाँ'; अहीं
इहाता احاطہ पुं०[अ]जुओ 'अहाता'

ई

ईंगुर انگور पुं० [सं हिंगुल, प्रा. इंगुल] हिंगळोक
ईंचना اینچنا स०क्रि० खेंचवु, एचवु
ईं जानिब ایں جانب सा० प्र० अमे (मोटा लोक गाणाती जोडे वातमा पोताने माटे आ वापरे छे)
ईंट اینٹ स्त्री० [सं इष्टका]ईट –से ईंट बजना=कोई घर के नगर नाश पामवु –चुनना=दीवाल बनाववा ईंटो चणवी. –पत्थर=काई नहीं डेढ या ढाई ईंट की मसजिद अलग बनाना= बधाथी ऊलटु कहेवु के करवु
ईंडरी اینڈری स्त्री० ऊढण, 'ईंडुरी'
ईंधन ایندھن पु० ईंधण, बळतण
ईख ایکھ स्त्री० [सं इक्षु] शेरडी;'ऊख'
ईखना ایکھنا स०क्रि० [स. ईक्ष्] (प.) जोवु
ईछना ایچھنا स०क्रि० इच्छवु, 'इच्छना'
ईजा ایذا स्त्री० [अ] ईजा. –देना, –पहुँचाना=ईजा पहोंचाडवी–करवी.
–पहुँचना=ईजा पहोंचवी–थवी
ईजाद ایجاد स्त्री० [अ.] शोध, नवु कई शोधवुं के बनाववुं ते
ईठ ایٹھ पु०[स.इष्ट] मित्र [स्त्री० ईठी]
ईठि ایٹھ स्त्री०[स इष्टि, प्रा इट्ठि]दोस्ती
ईठी ایٹھی स्त्री० भालो, बरछी (२) 'ईठ'नु स्त्री०
ईति ایت स्त्री० [स] खेती बगाडनार उपद्रव, विघ्न वगेरे (२) पीडा, दु ख
ईमान ایمان पुं०[अ]आस्था,आस्तिकता (२) सद्वृत्ति, नेक नियत (३) सत्य; सचाई ०दार वि० ईमानवाळु
ईरान ایران पु० [फा] ईरान देश
ईस ایس पु० ईश, ईश्वर
ईसवी عیسوی वि० [फा.] ईस्वी, ईसु संबंधी
ईसा عیسیٰ, ईसामसीह عیسیٰ مسیح पु० [अ] ईशु खिस्त
ईसाई عیسائی वि० [फा] खिस्ती, खिस्तावी

उ

उंगल اُنگل स्त्री० जुओ 'अंगुल'

उँगली اُنگلی स्त्री० जुओ 'अंगुली' (किसीकी ओर) –उठाना=आंगळी चींधवी; –नो दोष काढवो (२) आंगळी अडकाडवी; जरांय हानि पहोंचाडवी. –करना=सतावतुं. –पकड़ते पहुंचा पकड़ना=आंगळी आपतां पोंचो पकडवो. उँगलियों पर नचाना=पोताने फावे तेम करावतुं–चलावतुं. पाँचों उँगलियां घी में होना=बधी रीते लाभ ज थवो

उंचन اُنچن स्त्री० खाटलाना वाणने तंग करवानी पांगतनी दोरी

उंचना اُنچنا स० क्रि० 'उचन' खेंचवुं

उँचाई स्त्री० اُنچائی, उँचान(–व,–स) पुं० اُنچان- ऊँचाई

उंचास اُنچاس वि० ४९; ओगणपचास, 'उनपचास' ['उढेलना'

उँडेलना اُنڈیلنا स० क्रि० जुओ

उंदुर اُندُر पुं० [सं.] उदर

उँह اُنہ अ० 'ना' सूचवतो उद्गार (२) दुःखनो उद्गार [ऋणमुक्त

उऋण اُرِن वि० [सं. उत्+ऋण]

उकटना اُکٹنا स० क्रि० वारंवार कहेवुं

उकटा اُکٹا वि० (स्त्री० –टी) वारंवार (अपराध के उपकार) कही बतावनार

उकटा पुरान اُکٹا پُران पुं० गईगुजरी के दबाई रहेली वातोनुं विस्तारथी कहेवुं ते

उकठना اُکٹھنا अ० क्रि० सुकावुं; सुकाईने लाकडा जेवुं थवुं

उकरा اُکڑا वि० सुर्क [उमडक वेसवुं त

उकड़ूं اُکڑوں पुं० [सं. उत्कनोद] एडी पर

उकताना اُکتانا अ० क्रि० अधीरु थवुं; गभरावुं (२) 'ऊबना'; कटाळी जवुं

उक़्बा عُقبیٰ पु० [अ] प्रलय (२) परलोक [पडवुं; ऊखडवुं

उकलना اُکلنا अ० क्रि० छूटुं–अलग

उकलाई اُکلائی स्त्री० ऊलटी; वमन

उकलाना اُکلانا अ० क्रि० ऊलटी करवी

उकसना اُکسنا अ० क्रि० ऊभरावुं, उपर आववुं (२) अंकुर नीकळवा.

उकसाना اُکسانا स० क्रि० ('उकसना'नुं प्रेरक) उपर करवुं (२) उश्केरवुं (३) दीवानी वत्ती वधारवी [गीध

उक़ाब عُقاب पुं० [अ.] गरुड पक्षी के

उकेलना اُکیلنا स० क्रि० (छोडु के पड) उखाडवुं (२) चोटेलुं उखाडवुं

उकौना اُکونا पुं० गर्भवतीनी दोहद

उक़्दा عُقدہ पुं० [अ.] गांठ (२) कोयडो; समस्या

उखड़ना اُکھڑنا अ० क्रि० ऊखडवुं (२) घोडानी चालमां भंग पडवो (३) संगीतमां ताल के सूर बगडवो (४) हठवुं, अलग थवुं (५) तूटी जवुं. उखड़ी २ बातें करना=विरक्तिथी वातो करवी. पैर या पाँव उखड़ना=एक जगाए ठरी ठाम न थवुं [उत्खल] खांडणियो

उखल اُکھل पुं० उखली स्त्री० [स.

उखाड़ اُکھاڑ पु० उखाडवुं ते

उखाड़ना اُکھاڑنا स० क्रि० उखाडवुं ('उखड़ना'नुं प्रेरक) गड़े मुर्दे उखाड़ना =गईगुजरी पाछी काढवी. पैर उखाड़ देना = पग काढवो; हठाववुं

उगटना اُگٹنا स०क्रि० जुओ 'उकटना'

उगना اُگنا अ०क्रि० ऊगवु

उगलना اُگلنا स०क्रि० [स उद्गिलन, प्रा० उग्गिलन] ओकवु (२) थूकी काढवु
उगल पडना=बहार नीकळी आववु
जहर उगलना=झेर जेवु लागे एवु बोलवु

उगलवाना, उगलाना اُگلوانا, اُگلانا स० क्रि० 'उगलना'नु प्रेरक

उगाना اُگانا स०क्रि० 'उगना'नु प्रेरक

उगार (-ल) (ل-)اُگار पु० थूक गळफो के कफ

उगालदान اُگالدان पु० थूंकदानी

उगाहना اُگاہنا स०क्रि० उघराववु, एकठु करवु

उगाही اُگاہی स्त्री० उघराववु ते (२) उघराणु (३) व्याजवट्टु, धीरधार

उगिलना اُگِلنا स०क्रि०जुओ 'उगलना'

उघटना اُگھٹنا स०क्रि० ताल आपवा (२) गईगुजरी वारंवार काढवी (३) भलुबूरु कहीने वहेवु (जुओ उकटना')

उघटा اُگھٹا वि० जुओ उकटा'

उघड(-र)ना (ر-)اُگھڑنا अ० क्रि० उघडवु (प्रेरक उघाड(-र)ना)

उचक्कन اُچکّن पु० वस्तुने एक बाजु ऊंचु करवा नीचे मुकातु टेकण

उचकना اُچکنا अ०क्रि० ऊंचा थवु (२) कूदवु (३) स०क्रि० ऊंचकीने लेवु (प्रेरक उचकाना)

उचक्का पुं०(स्त्री०-क्की) اُچکّا ऊचकी जनारो-चोर, ठग बदमाश

उचटना اُچٹنا अ०क्रि० अलग थवु, हठवु (२) ऊखडवु (३) भडकवु (४) विरक्त थवु

उचड़(-र)ना (ر-)اُچڑنا अ०क्रि०ऊखडवुं (२) हठवु, अलग थवु

उचरंग اُچرنگ पु० पतंगियु

उचरना اُچرنا अ०क्रि० ओचरवु,बोलवु (२) जुओ 'उचडना'

उचाट اُچاٹ पु०, उचाटी स्त्री० [स उच्चाट] उदासीनता, मन न लागवुं ते

उचाटना اُچاٹنا स०क्रि०'उचटना'नु प्रेरक (२) जीव हठाववो—काढी लेवो

उचाड(र)ना (ر-)اُچاڑنا स० क्रि० उचडना'नुं प्रेरक

उचाना اُچانا स० क्रि० ऊंचु करवु

उचारना اُچارنا स०क्रि० (प)उच्चारवु, बोलवु (२) जुओ उचाडना'

उचेलना اُچیلنا स०क्रि०जुओ 'उकेलना'

उछर(-ल)ना (ل)اُچھرنا अ० क्रि० ऊछळवु कूदवुं (प्रेरक-उछार(-ल)ना)

उछल-कूद اُچھل کود स्त्री० खेलवु कूदवु ते (२) अधीराइ

उछार(-ल) (ل)اُچھار स्त्री० ऊछळवु ते (२) फाळ (३) ऊलटी [ऊलटी

उछाला اُچھالا पु० उछाळो, जोश (२)

उछाह اُچھاہ पुं०[स उत्साह] (वि० -ही) उत्साह, उमंग (२) उत्सव (३) उत्कंठा, इच्छा

उजड(-र)ना (ر-)اُجڑنا अ०क्रि०उजड, वेरान, अस्तव्यस्त थवु नाश पामवु

उजड्ड اُجڈّ वि० [सं उद्दंड] गमार, असभ्य, मूर्ख (२) उद्दंड, निरंकुश

उज़बुक اُزبک पुं०[तु] एक जातना तातार (२) वि० बेवकूफ, मूर्ख

उज़र عُذر पुं० उजर, जुओ 'उज्र'

उजरत اُجرت स्त्री०[अ]मजूरी(२)भाडुं

उजलत عجلت स्त्री॰[अ] उतावळ, जल्दी

उजला اجلا वि॰ (स्त्री॰-ली) उज्ज्वल, ऊजळुं, धोळुं (२) स्वच्छ साफ (३) प्रसिद्ध

उजागर اجاگر वि॰(स्त्री॰-री) झगझगतुं

उजागरा اجاگرا पु॰ उजागरो

उजाड़(-र) اجاڑ(ر) पु॰ उज्जड स्थान (२) जंगल (३) वि॰ उज्जड

उजाड़(र)ना اجاڑ(ر)نا स॰ क्रि॰ उजाडवुं [('भाठा'थी ऊलटुं)

उजान اجان अ॰ सामे प्रवाह

उजारा(-ला) اجارا(لا) पु॰ प्रकाश (२) वि॰ उज्ज्वळ

उजारी(-ली) اجاری(لی) स्त्री॰ चांदनी [जुओ 'उजारा'

उजियारा(-ला) اجیارا(لا) पु॰

उजेला اجیلا पु॰(२)वि॰ जुओ उजाला

उज्र عذر पु॰[अ] उजर, वहानुं (२) वांधो, हरकत, आपत्ति (३) माफी, क्षमा

उज्र-ख़्वाही عذرخواہی स्त्री॰ मरण प्रसंगे दिलासो देवा — बेसवा जवुं ते

उज्रदारी عذرداری स्त्री॰ [फा] अदालतमां कोईनी मागणीनी सामे पोतानो वांधो रजू करवो ते

उज्र-माज़िरत عذرمعذرت स्त्री॰ [अ] माफी, क्षमा

उझकना اجھکنا अ॰ क्रि॰ ऊछळवुं (२) जोवा माटे ऊंचु थवुं (३) चोंकवुं

उझ(झि)लना اجھ(جھِ)لنا स॰ क्रि॰ [स उज्झरण] प्रवाहाने उपरथी रेडवुं, ढाळवुं (२) अ॰ क्रि॰ (नदीमां) रेल आववी

उटंग اٹنگ वि॰ मापमां नानुं (कपडुं)

उटंगन اٹنگن पु॰ एक छोड (जेनी शाकभाजी थाय छे) [अठींगण

उठँगन اٹھنگن पु॰ [स उत्थ+अंग]

उठँगना اٹھنگنا अ॰ क्रि॰ उठंगवुं अढेलवुं (२) सूवुं, पडया रहेवुं

उठगाना اٹھگانا स॰ क्रि॰ (कमाड) वासवुं, बंध करवुं

उठना اٹھنا अ॰ क्रि॰[स उत्थान] ऊठवुं उठ जाना = मरी जवुं उठती जवानी = ऊगती जुवानी

उठबैठ اٹھا بیٹھ स्त्री॰ ऊठवेस, ऊठवुं बेसवुं ते, अजंपा (२) ऊठवेस कसरत

उठल्लू اٹھلو वि॰ रखडेल, अस्थिर

उठाईगीर(-रा) اٹھائی گیر(را) वि॰ उठावगीर (२) बदमाश

उठाऊ-चूल्हा اٹھاؤ چولھا वि॰'उठल्लू', अस्थिर

उठान اٹھان स्त्री॰, उठाव पुं॰ [स उत्थान] ऊठवुं ते, उठाव (२) आरम्भ (३) उठाव, उपाड

उठाना اٹھانا स॰क्रि॰ उठाववुं उठा देना = खर्ची नाखवुं उडाना देवुं उठा रखना اٹھارکھنا = बाकी राखवुं

उठौनी اٹھونی स्त्री॰ उठाववुं ते (२) उठाववानी मजूरी (३) उठमणा जेवी एक रीति (४) खेडूतोने फसल पर अगाउथी धिरातां नाणां

उड़खाना اڑکھانا अ॰ क्रि॰ अप्रिय लागवुं

उड़चक اڑچک पु॰ चोर, 'उचक्का'

उड़ना اڑنا अ॰ क्रि॰ ऊडवुं

उड़ चलना اڑچلنا अ॰ क्रि॰ झपाटामां चालवुं (२) कुमार्गे जवुं (३) रोफमां चालवुं (४) रसोई स्वादिष्ट बनवी

उड़(-र)द اڑ(ر)د पु० जुआ 'उरद'
–पर सफ़ेदी = धूळ पर लींपण

उड़न اڑن स्त्री० ऊडवुं ते

उड़नखटोला اڑن کھٹولا पु० विमान

उड़नछू اڑن چھو वि० छू करी जनारु, गोटलीमार –होना = छू थई जवुं

उड़व اڑو पु० ओडव जातनो राग

उड़सना اڑسنا अ०क्रि० पथारी के बिस्तरो लपेटवो (२) नष्ट थवुं

उड़ाऊ اڑاؤ वि० ऊडनारु, 'उडाका' (२) उडाउ, खरचाळ [शिकनारु

उड़ाका(-कू) اڑاکا वि० ऊडनारु, ऊडी

उड़ान اڑان पु० 'उडन', ऊडवुं ते (२) कूदको, छलंग

उड़ाना اڑانا स० क्रि० उडाववुं

उड़ासना اڑاسنا स० क्रि० बिस्तरो उठाववो–समेटवो

उड़िया اڑیا वि० ओरिसा देशनुं वासी

उड़ीसा اڑیسہ पु० उत्कल, ओरिसा

उड़ेलना اڑیلنا स०क्रि० रेडवुं, ढोळवुं

उढ़कना اڈھکنا अ०क्रि० ठोकर खावी (२) रोकावुं थोभवुं (३) टेको लेवो, अढेलवुं

उढ़रना اڈھرنا अ०क्रि० नातरे जवुं

उढ़री اڈھری स्त्री० रखात (२) नातरे काढी लीधेली स्त्री [स्त्री० ओढणी

उढ़ावनी, उढ़ौनी اڈھاونی-اڈھونی

उत ات अ० ते तरफ, त्यां

उतना اتنا वि० (स्त्री० –नी) एटलुं

उतरन اترن पु० ऊतरेलुं कोई पण वस्त्र

उतरना اترنا अ०क्रि० ऊतरवुं

उतराई اترائی स्त्री० नीचे ऊतरवानी क्रिया (२) नदी पार ऊतरवानुं खर्च (३) उतार, ढाळवाळी जमीन

उतराना اترانا अ०क्रि० [स उत्तरण] पाणीनी उपर आववुं (२) ऊफकवुं, ऊभरावुं (३) प्रगट थवुं (४) स०क्रि० उतारवुं

उतरायल اترایل वि० ऊतरेलुं, पुराणुं

उतलाना اتلانا अ० क्रि० उतावळ करवी

उतान اتان वि० [स उत्तान] चीत, चत्तुं

उतारन اتارن स्त्री० उतारेलुं–जीर्ण वस्त्र, 'उतरन' (२) माथा पर दाणा इ० उतारीने नाखवा ते, 'उतारा'

उतारना اتارنا स० क्रि० उतारवुं

उतारा اتارا पु० उतारो, ऊतरवानी जगा (२) नदी पार करवी ते (३) भूत इ० माटे दाणा वगेरे उतारवा ते के तेनी वस्तु

उतारू اتارو वि० तैयार, तत्पर

उतावल اتاول अ० जल्दी (२) स्त्री० उतावळ [उतावळुं

उतावला اتاولا वि० (स्त्री० –ली)

उतावली اتاولی स्त्री० उतावळ

उतृण اترن वि० [स उद्+ऋण] ऋणमुक्त

उतै اتے अ० 'उत', त्यां ते तरफ

उत्कोच اتکوچ पु० [स] लांच

उत्तमर्ण اتمرن पु० [स] लेणुं धीरनार महाजन [दार माणस

उत्तरदाता اتردانا पु० [स] जवाब-

उत्तरदायित्व اتردایتو पु० [स] जवाबदारी [जवाबदार

उत्तरदायी اتردایی वि० [स]

उत्ता اتا वि० 'उतना', एटलुं

उत्तू اتو पु० [फा] कपडा पर भात पाडवानुं एक ओजार, जे गरम करीने वपराय छे या ते द्वारा थतुं काम (२) वि० नशामां चकचूर –करना = खूब मारवुं पीटवुं

उत्तूकश, उत्तूगर (ـگر)اُتّوکش पु० [फा] 'उत्तू'नु काम करनार

उथलना اُتھلنا अ०क्रि०[स उत्+स्थल] ऊथलवु, गबडवुं (२) डामाडोळ थवु (३) पाणी ओछुं थवु (जुओ 'उथला')

उथल पुथल اُتھل پُتھل स्त्री०(२)वि० ऊथलपाथल

उथला اُتھلا वि० छीछरु ऊंडु नहि एवु

उदंत اُدنت वि० दांत वगरनु (पशु माटे) (२) पु० [स] खबर [समाचार

उदंतक اُدنتک पुं० [स] उदंत,

उदथ اُدتھ पु० (प) [स उद्गीथ] सूर्य

उदरना اُدرنا अ० क्रि० फाटवु, चिरावु (२) छिन्नभिन्न, नष्ट थवु

उदाई اُدائی स्त्री० ऊदापणु, भूरो रग

उदारना اُدارنا स० क्रि० [स उदारण] फाडवु, चीरवु, तोडवु

उदू عدو पु० [अ] दुश्मन, शत्रु

उदूल عدول पु० [अ] आज्ञा (२) विमुख थवु ते

उदूलहुक्मी عدول حکمی स्त्री० [फा] अवज्ञा करवी त आज्ञा न मानवी ते

उद्घात اُدگھات पु० [स] आघात, (२) आरम्भ

उद्घातक اُدگھاتک वि० [स] आघातक (२) आरम्भक

उद्दाम اُدّام वि०[स]उद्दाम(२)स्वतंत्र (३)महान,गंभीर(४)पु०वरुण(५)एक वृत्त

उद्धरना اُدّھرنا स०क्रि० उद्धार करवो (२) अ०क्रि० ऊगरवुं, ऊधरवुं

उद्भट اُدّبھٹ वि० [सं] प्रबळ, श्रेष्ठ (२) महाशय [(२) प्रतीति

उद्भास اُدّبھاس पु० [स] प्रकाश

उद्भिज(-ज्ज,-द) (ـد،ـج)اُدّبھج पु० [स] उद्भिद, वनस्पति

उद्वह اُدّوَہ पु० [स](स्त्री० -हा)पुत्र

उद्वहन اُدّوَہن पु०[स] उपर खेंचवु ते (२) उद्वाह, विवाह

उद्वासन اُدّواسن पु० [स] स्थान छोडाववु, भगाववुं ते (२) मारवु ते, वध

उधडना اُدھڑنا अ०क्रि० ऊखडवुं, (चोटेलु) अलग थवु, उधेडावु

उधर اُدھر अ० ए तरफ, बीजी बाजू

उधरना اُدھرنا अ०क्रि० उद्धरवुं छूटवु (२) जुओ 'उधडना'

उधार اُدھار पु० [स उद्धार] करज, ऋण, देवु (२) उधार के उछीनु लेवु त (३) उद्धार

उधेडना اُدھیڑنا स०क्रि०उधेडवु(२) सीवण उकेलवु (३) विखेरवु

उधेडबुन اُدھیڑبُن स्त्री०[हिं उधेडना बुनना] वांधछोड, विचारणा (२) पचात

उन اُن स० 'उस'नु ब०व० (२) [सं] आरंभमां 'एक कम' ए अर्थमां वपराय छे उदा० 'उनतीस'

उनइस اُنئس वि० 'उन्नीस', १९

उनचालीस, उनतालीस ,اُنچالیس اُنتالیس वि० ओगणचालीस, ३९

उनचास اُنچاس वि० 'उंचास', ४९

उनतीस اُنتیس वि० २९,ओगणत्रीस

उनसठ اُنسٹھ वि० ५९, ओगणसाठ

उनहत्तर اُنہتّر वि० ६९, अगणोतेर

उनींदा اُنیندا वि० [सं उन्निद्र] (स्त्री० -दी) ऊंघतु, ऊंघ भरायलु

उन्का عنقا पु०[अ] एक कल्पित पक्षी (२) वि० अप्राप्य (३) दुर्लभ

उन्नाब عنّاب पु० [अ] एक जातनु बोर (हकीमो दवामां वापरे छे)
उन्नाबी عنّابی वि० 'उन्नाब'ना रंगनु, घेरु लाल (२) पु० तेवो रंग
उन्नासी اُناسی वि० ७९, ओगण्याएंशी
उन्निद्र اُنِندر वि० [स.] निद्रारहित (२) विकसित, खीलेलु
उन्नीस اُنیس वि० १९, ओगणीस
–बिस्वे=अ० मोटे भागे, घणु करीने,
–होना=गुण के मानामां थाडु घटवुं
–बीस होना=(बे वच्चे) भेद होवो, एकथी बीजु चडवु
उन्मेष اُنمیش पु०[स]पलकारो (२) झबकारो, थोडो प्रकाश (३) खीलवु ते
उन्वान عُنوان [पु० अ] (पुस्तक इ०नु)नाम, शीर्षक (२) ढंग, रीत
उन्स اُنس पु० [अ] महोबत, प्यार
उन्हें اُنہیں स० तेमने ('उन'नी बीजी ने चोथीनु रूप)
उपंग اُپنگ पु० एक वाद्य
उपकरण اُپکرن पु० [स] साधन सामग्री (२) छत्र, चमर इ० राजचिह्न
उपकार्या اُپکاریا स्त्री० तंबू
उपक्रमणिका اُپکرمنِکا स्त्री०[स] अनुक्रमणिका, सांकळियु
उपखान اُپکھان पु० (प) उपाख्यान, पुराणी कथा
उपज اُپج स्त्री० ऊपज, पेदाश (२) नवी सूझ, शोध, कल्पना (३) स्फोटकल्पित
उपजना اُپجنا अ० क्रि० ऊपजवु
उपजाऊ اُپجاؤ वि० उपजाऊ, फळद्रूप (भूमि) [(२) निशान, चिह्न
उपटन اُپٹن पु० 'उबटन', उपटण
उपटना اُپٹنا अ० क्रि० निशान पडवु, जेम के शाही फूटवानु के भारथी लखवानु (२) उखडवु
उपडना اُپڑنا अ० क्रि० उखडवु, ऊपडवु (२) 'उपटना', निशान पडवु
उपत्यका اُپتیکا स्त्री० [स] तळेटी
उपदेश(-स)ना اُپدیش(س)نا स० क्रि० उपदेशवु [(२) उपाधि, पचात
उपधा اُپدھا स्त्री० [स] छळ, कपट
उपनना اُپننا अ० क्रि० (प) ऊपनवु, ऊपजवु (प्रेरक उपनाना)
उपनिवेश اُپنیویش स्त्री० [स] वसाहत, 'कॉलोनी'
उपन्यास اُپنیاس पु०[स]नवलकथा
उपमाता اُپماتا पु० [स]उपमा देनार (२) स्त्री० धात्र
उपमाना اُپمانا स० क्रि० (प) उपमा देवी, सरखाववु
उपरना اُپرنا पु० उपरणु (२) अ० क्रि० जुओ 'उपडना', ऊखडवु
उपरफट(-टू) (اُپرپھٹ(ٹو اُپرپھٹ वि० फालतु, छूटक (२) ठेकाणा वगरनु, नकामु [चडसी, स्पर्धा
उपराचढ़ी اُپراچڑھی स्त्री० चडसा-
उपराना اُپرانا अ० क्रि० उपर आववु (२) प्रगट थवु (३) स० क्रि० उपर करवु, उठाववु [-करना=उपराणु लेवुं
उपराला اُپرالا पु० उपराणु, पक्ष लेवो
उपरावटा اُپراوٹا वि० माथु ऊंचुं राखनार, गर्विष्ठ, अक्कड
उपरा-उपरी اُپرا-اُپری पु० चडसा-चडसी, अहमहमिका, पडापडी, स्पर्धा
उपरैना اُپرینا पु० उपरणु

उपरैनी اُپرَینی स्त्री० उपरणी, ओढणी
उपरौंछा اُپرَونچھا पु० अगूंछो, दुशाल (२) अ० उपरनु [आवेतु (स्त्री० -ठी)
उपरौठा اُپرَوٹھا वि० उपरनु, उपर
उपलक्ष-क्ष्य اُپلکش-کشیہ पु० [स] चिह्न (२) उद्देश -में = दृष्टि के विचारथी
उपला اُپلا पु० [स उत्पल] छाणु, जेरणु
उपली اُپلی स्त्री० नानु जेरणुं
उपल्ला اُپلّا पुं० कोई वस्तुनो उपलो भाग
उपशिष्य اُپشِشیہ पु० [स] शिष्यनो शिष्य
उपस اُپس स्त्री० दुर्गंध, बदबो
उपसना اُپسنا अ०क्रि० गंधावुं, सडवु, वासी थवु (प्रेरक उपसाना)
उपाधि اُپادھِ स्त्री० [सं] उपाधि (पीडा, इलकाब, चिह्न वगेरे अर्थो) (२) छळ, कपट, 'उपधा'
उपाधी اُپادھی वि० [स उपाधिन्] उपद्रवी, उत्पात करनार
उपानत(-ह) اُپانت(-ہ) पुं० [स] उपान, जोडो, पगरखु
उपायन اُپاین पु० [स] उपहार, भेट
उपाव اُپاو पु० उपाय
उपास اُپاس पु० उपवास
उफ़ اُف अ० [अ] शोक पीडा के दुःखनो उद्गार [क्षितिज
उफ़(फ़ु)क़ اُفق पु० [अ]
उफ़तादगी اُفتادگی स्त्री० [फा] नम्रता
उफ़तादा اُفتادہ वि० [फा] पडतर (खेतर)
उफनना, उफनाना اُپھننا، اُپھنانا अ०क्रि० [स उत् + फन] उभरावु, उछाळो मारवो
उफान اُپھان पु० ऊभरो, उछाळो
उफ़ुक़ اُفُق पु० जुओ 'उफक'
उबकना اُبکنا अ०क्रि० ऊबको आववो; ओकवु [ओकवु ते
उबकाई اُبکائی स्त्री० उबको, ऊलटी,
उबटन اُبٹن पुं० [सं उद्वर्तन] उपटण, 'उपटन', मालिस माटेनी एक सुगंधी बनावट [करवु
उबटना اُبٹنا अ०क्रि० उपटण मालिश
उबरना اُبرنا अ०क्रि० [स उद्वारण] ऊगरवु (छूटवु के बचत थवी)
उबरा اُبرا वि० (स्त्री० -री) ऊगरेलुं
उबलना اُبلنا अ०क्रि०[स उद्+वलन] ऊकळवु, खळखळ करवु ऊछळवुं
उबार اُبار पु० [स उद्धारण] उगारो, छुटकारो
उबारना اُبارنا स०क्रि० 'उबरना'नु प्रेरक
उबाल اُبال पु० ऊभरा, ऊछाळो, 'उफान'
उबालना اُبالنا स० क्रि० 'उबलना'नु प्रेरक
उबासी اُباسی स्त्री० [स उच्छ्वास] बगासु
उबि(-बी)ठना اُبٹھنا स० क्रि० अरुचि थवी, मनमांथी ऊतरी जवु (२) अ०क्रि० गभरावु, तबियत गभरावी
उभड़ना اُبھڑنا अ० क्रि० ऊंचु थवु ऊठी आववुं फूलवु (२) ऊपजवु (३) खूलवु (४) वधवु
उभा اُبھا स्त्री० आभा, चिन्ता
उभाड़ اُبھاڑ पु० ऊंचाई (२) वृद्धि
उभाड़ना اُبھاڑنا स०क्रि० 'उभड़ना'नु प्रेरक (२) उश्केरवु, बहेकावबु
उमं(-म)ग اُمنگ (-مگ) स्त्री० उमंग (२) जोश, अधिकता •

उमँ(-म)गना اُمَ(ن)گنا अ० क्रि० ऊमगवु, ऊमडवु, ऊभरावु (२) उमगमां आववु

उमड اُمڈ स्त्री० भरती, भरावो, वृद्धि

उमड़ना اُمڑنا अ०क्रि० ऊमडवु,ऊभरावु (२) ऊमटवु (जेम के वादळ) (३) आवेशमां–जोशमां आववु

उमरा اُمرا पु० ('अमीर'नु ब०व०) उमराव लोक, अमीरो

उमराव اُمراو पु० जुओ 'उमरा'

उमस اُمس स्त्री० [से उष्म] बफारो, कठारो

उमूम عُموم वि०[अ]साधारण, आम

उमेठना اُمیٹھنا स०क्रि०[स उद्वेष्टन] 'ऐंठना', आमळवु

उम्दगी عُمدگی स्त्री०[फा]उमदापणु, उत्तमता [भलु, सारु

उम्दा عُمدہ वि०[अ]उमदा अच्छु,

उम्मत اُمّت स्त्री० [अ] जमात, फिरको (२) एक सप्रदायनी मडळी (३) ओलाद, परिवार

उम्मी اُمّی पु०[अ] नानपणमां बाप वगरनो थयलो जेथी मा के दाईए उछेरेलो ते (२) अभण (३) महमद पेगबर (४) कोई 'उम्मत'नो माणस [उमेद

उम्मी(-म्मे)द اُمّ(ی)ید [फा]

उम्मेदवार اُمّیدوار पु०[फा]इच्छुक (२) उमेदवार

उम्र عُمر स्त्री० [अ] उमर, आयु

उरण اُرن पु० [स] घेटु, मेढु (२) युरेनस ग्रह ['उर्द'

उरद اُرد पु०[स ऋद्ध, प्रा उद्ध]अडद,

उरदी اُردی स्त्री० नाना दाणाना अडद

उरवसी اُرسی स्त्री० उर्वशी

उरला اُرلا वि०पछीनु, पाछलु (२) विरलु

उरस اُرس वि० फीकु, नीरस (२) पु० उर, छाती (३) हृदय

उराहना اُراہنا पुं० जुओ 'उलाहना'

उरिण(-न) اُرِ(ن)ن वि० उऋण, ऋणमुक्त

उरूज عُروج पु०[अ] वृद्धि

उरूस عُروس स्त्री०[अ] वधू

उरे اُرے [अ] आगळ (२) दूर

उर्द اُرد पुं० 'उरद', अडद

उर्दू اُردو स्त्री० [तु] अधिक अरबी फारसी शब्दोवाळी हिंदी भाषा जे फारसी लिपिमां लखाय छे –बाज़ार पु० लश्करनु बजार [बोलातु नाम

उर्फ़ عُرف पु० [अ] उपनाम, उरफ

उर्स عُرس पु० [अ] ओरस, पीर वगेरेनी मरणतिथि

उर्वरा اُروَرا स्त्री०[स]उपजाउ जमीन (२) पृथ्वी (३) वि० स्त्री० उपजाउ, फळद्रुप (जमीन)

उलग اُلنگ वि० [सं उनम] नागु

उलघना اُلنگھنا स०क्रि० उल्लघवु (ओळगवु के न मानवु–लोपवु)

उलका اُلکا स्त्री० उल्का, खरतो तारो

उलच(-छ)ना اُل(چھ)چنا स०क्रि०जुओ 'उलीचना' [कोयडो, समस्या(३)चिंता

उलझन اُلجھن स्त्री० घांटा, गूच (२)

उलझना اُلجھنا अ०क्रि० (ऊलटु 'सुलझना') फसावु, जकडावु (२) लपटावु (३) काममां लीन थवु (४) मुश्केलीमां फसावु (५) झघडवु, तकरार करवी (६) वांकु थवु आमळ चडवो

उलझना पुलझना الجھنا پلجھنا अ० क्रि० घरोबर फसावु—लपटावु

उलझाना الجھانا स०क्रि० 'उलझना'नु प्रेरक

उलझा पुलझा الجھا پلجھا वि० वांकु के सीधु (२) भलु के बूरु

उलझाव الجھاو पु० फसावु ते (२) झघडो, बखेडो (३) चक्कर, फेर

उलटना الٹنا अ०क्रि० [स उल्लोठन] ऊलटवु (२) स०क्रि० ऊलटु के ऊधु करवु (३) अस्तव्यस्त करवु (४) ऊलटी करवी

उलट-प(पु)लट الٹ‌پ(پُ)لٹ स्त्री० ऊलटपूलट, गोटाळो

उलटा الٹا वि० (स्त्री० –टी) ऊलटु उलटी साँस चलना=मरवा टाणे श्वास चालवो उलटे मुँह गिरना=बीजानु अनिष्ट करवा जतां पोतानु थवु –हाथ=पु० डाबो हाथ उलटी गंगा बहना=न बनवानु बनवु उलटी माला फेरना=बूरु ताकवु उलटे छुरे से मूड़ना=बेवकूफ बनावीने काम काढवु उलटे पाँव फिरना=तरत पाछु फरवु उलटी खोपडीका=जड, मूर्ख उलटी सीधी सुनाना=धमकावु धमकावु

उलटा-प(पु)ल्टा الٹا‌پ(پُ)لٹا वि० ऊलटपूलट [अदलबदली

उलटा-पलटी الٹا‌پلٹی स्त्री० फेरफार,

उलटी الٹی स्त्री० ऊलटी (२) गोटमडु

उलथा الثھا पु० ताल प्रमाण ठेकवु ते (२) पाछु फेरववु ते (३) ऊथलो, गुलांट

उलफत الفت स्त्री० [अ] प्रेम, 'उल्फत'

उलरना الرنا अ० क्रि० ऊछळवु (१) कूदवु

उलजना اللنا अ० क्रि० (१) ऊछळवु

उलहना الہنا अ० क्रि० खीलवु (२) उगवु (३) जुओ 'उलाहना'

उलार الار वि० उलाळवाळु (गाडु)

उलारना الارنا स०क्रि० उछाळवु (२) उलाळवु

उलाहना الاہنا पु० ओळभो, ठपको के रावफरियाद (२) स० क्रि० दोष देवो, निंदवु

उलीचना الیچنا स० क्रि० उलेचवु

उलूखल الوکھل पु० [स] खांडणियो (२) गूगळ [भाषांतर, तरजुमो

उलथा الثھا पु० [हि उल्थना]

उलूक الوک पुं० [स उलूक] घुवड (२) उल्लु

उशीर اشیر पु० [स] खस, वीरण

उष्णीष اشنیش पु० [स] पाघडी, साफो (२) मुगट

उस اس सर्व० विभक्तिओमां थतु 'वह'नु रूप जेम के 'उसने, उसको

उसकन اسکن पु० वासण मांजवानो कूचो

उसनना اسننا स० क्रि० उकाळवु (२) पकावबु [स्त्री० लांबो श्वास

उसाँस, उसास اسانس، اساس

उसासी اساسی स्त्री० अवकाश, छूटी

उसीसा اسیسا पु० अठींगण (२) ओशीकु

उसूल اصول पु० [अ] सिद्धान्त

उसूलन् اصولاً अ० [अ] सिद्धांतथी

उस्तरा استرہ पु० अस्तरो, 'उस्तुरा'

उस्त(-स्तु)वार استوار(استُوار) वि,–री स्त्री० जुओ 'उस्तुवार'

उस्ताद استاد पु० [फा] शिक्षक, गुरु (२) वि० उस्ताद, चालाक (३) निपुण
उस्तानी استانی स्त्री० [फा] गुरुपत्नी (२) शिक्षिका (३) चालाक, ठगारी स्त्री
उस्तुरा استره पु० [फा] अस्तरो
उस्तुवार استوار वि० [फा] मजबूत (२) सपाट (३) सीधु, सरळ (नाम,–री स्त्री०)
उहदा عہدہ पु० [अ] होद्दो, 'ओहदा'
उहवां اہواں अ० 'वहाँ', त्यां
उहे اہے स० 'वही', ते ज

ऊ

ऊँघ, ऊघन اونگھ، اونگھن स्त्री० जरा ऊंघवु झोकु आववु ते, ढणको
ऊँघना اونگھنا अ०कि० ऊंघवु झोकु खावु, जरा ऊंघ आवी जवी
ऊँचा اونچا वि० ऊंचु –नीचा सुनाना =सारु माठु कहेवु घदवु –सुनना= आछु सांभळवु
ऊँछना اونچھنا अ० कि० ओळवु
ऊटवान اونٹوان पु० ऊंटवाळो
ऊँहूँ اونہوں अ० ना, नहीं बतावतो उद्गार
ऊख اوکھ पु० [स] 'ईख', शेरडी
ऊखल اوکھل पु० [स० उलूखल] ऊखळ, खांडणियो
ऊजड़ اوجڑ वि० उज्जड वेरान
ऊटक नाटक اوٹک ناٹک पु० नकामु के हसघडा वगरनु काम
ऊटपटाँग اوٹ پٹانگ वि० उटंग, ढंगधडा वगरनु (२) वाहियात, व्यर्थ
ऊडी اوڑی स्त्री० डूबकी
ऊड़ना اوڑنا अ० कि० परणवु (२) (प) अनुमानवु [अपुत्र (२) मूर्ख
ऊत اوت वि०[स अपुत्र, प्रा० अउत्त]
ऊद عود पु० [अ] ऊदबत्ती, अगरबत्ती
ऊदबिलाव اودبلاؤ पु० जळबिलाडी, 'ऑटर'
ऊदा اودا वि० [अ ऊद, फा कबूद] ऊदु [उत्पात
ऊधम اودھم पु० [स उद्गम] उत्पात,
ऊधो اودھو पु० उद्धव ओधवजी
ऊना اونا वि० [स अ न] ऊणु कम ओछु
ऊनी اونی वि० ऊननु (२) कम, थोडु (३) स्त्री० उदासीपणु खेद
ऊपर اوپر अ० उपर ऊपर ऊपर अ० चूपचीथी, कोई न जाणे एम –की आमदनी =लांच व तेवी अयोग्य आवक –लेना =हाथ पर जवाबदारी लेवी
ऊपरी اوپری वि० उपरनु, बहारनु(२) देखाव पूरतु [उमंग उत्साह
ऊब اوب स्त्री० कंटाळो (२) 'ऊभ',
ऊबट اوبٹ पु० [स उद्‌वर्त्म, प्रा० वट्ट] कठण अटपटो रस्तो (२) वि०जुओ 'ऊबडखाबड'
ऊबड़खाबड़ اوبڑکھابڑ वि० ऊंचु नीचुं, असमान, अटपटु

ऊबना اوبنا अ०क्रि० कटाळवु गभराबु
ऊभ اوبھ वि० (प) ऊभु (२) स्त्री० कगाळो (३) हांश, उमग (४) गरमी
ऊमर اومر पु० उमरडो
ऊमी اومی स्त्री० उंबी, घउ जव वगेरेनु डुंडु [बळ, शक्ति
ऊर्ज اورج वि० [स] बलवान (२) पु०
ऊल-जलूल اول جلول वि० असंबद्ध (२) अनाडी (३) अशिष्ट
ऊसर اوسر पु० [स ऊषर] ऊसर-खारी जमीन
ऊह اوہ अ० [स] ओह ! (२) पु० अनुमान (३) तर्क, दलील (४) अफवा

ऋ

ऋद्ध رِدّھ वि० [स] समृद्ध, संपन्न
ऋन رِن पु० ऋण
ऋनिया رِنیا वि० ऋणी

ए

ऐंच-पेंच ایچ پیچ पु० दावपेच, युक्ति
ऐंड़ा-बेंड़ा ایڑا بیڑا वि० सीधु वांकु
ऐंडी ایڑی स्त्री० एक जातना रेशमनो कीडो के तनु रेशम (२) 'एडी'
ऐंड़आ ایڑوا पु० ऊरण
एकंग ایکنگ वि० एकलु
एकंगा ایکنگا वि० एकांगी, एक तरफनु
एक ایک वि० [स] एक –आँख से देखना = सौ साथे समान भाव राखवो –आँख न भाना = जरा पण ठीक न लागवु –न चलना = जरा पण न फावबु एक पण युक्ति न चालवी
एक-आध ایک آدھ वि० एकाद
एक-क़लम ایک قلم अ० एक-झपट, एकीसाथे
एकटक ایک ٹک अ० एकीटसे, अनिमेष
एकड़ ایکڑ पु० एकर
एकतरफ़ा ایکطرفہ वि० [फा] एक तरफी पक्षपातवाळु के एक बाजुनु
एकताक ایک تاک वि० (प) बराबर सरखु
एकतीस ایکتیس वि० ३१, एकत्रीस
एकन्नी ایکنّی स्त्री० एक आनी
एकबारगी ایکبارگی अ० [फा] 'इकबारगी', अचानक (२) एक ज साथ, एक ज वारमां [इक़बाल'
एक़बाल اقبال पु० [अ] जुओ
एक़रार اقرار पु० जुओ 'इक़रार'
एकलौता ایکلوتا वि० जुओ 'इकलौता'
एकवाँझ ایکوانجھ स्त्री० काकवंध्या
एकवेणी ایکوینی वि० सादो अंबोडो धारनारी (स्त्री) (२) वियोगिनी के विधवा
एकसर ایکسر वि० एकलु (२) [फा] तमाम, बधु ज
एकसाँ ایکساں वि० [फा] समान, सरखु
एकसा ایکسا वि० (स्त्री०, –सी) समान
एकहत्तर ایکہتّر वि० ७१, इकोतेर
एकहत्था ایکہتّھا वि० एकहथ्थु

एकहरा اکہرا वि० 'इकहरा', एकवडु —बदन = एकवडो कोठो

एका ایکا पु० एकता, मेळ

एकाई ایکائی स्त्री० एकम स्थान के तेनी संख्या (२) कोई वस्तुनो घटक – एकम, 'युनिट' (३) एकता [एकाएक, ओचिंतु

एकाएक(-की) ایکایک(-کی) अ०

एकादशाह ایکادشاہ पु० [स] अगियारसु

एकोतरसो ایکوترسو वि० १०१, एकसो एक

एकौझा ایکَوجھا वि० एकलु

एक्का ایکّا वि० एकलु (२) पु० टोळाथी अलग फरतु पशु पक्षी (३) एकागाडी (४) गजीफानो एक्को

एक्कावान ایکّاوان पुं० एकावाळो

एक्की ایکّی स्त्री० एक बळदनी गाडी, एक्को (२) गजीफानो एक्को

एक्यानवे ایکیانوے वि० ९१, एकाणु

एक्यावन ایکیاون वि० एकावन, ५१, 'इक्यावन' [एकाशी

एक्यासी ایکیاسی वि० 'इक्यासी

एड(-ड़ी) اڑ(-ڑی) स्त्री० एडी

एतक़ाद اعتقاد पु० [फा] विश्वास

एतदाल اعتدال पु० [अ] बराबरी, समानता [भरोसो

एतबार اعتبار पु० [अ] इतबार,

एतमाद اعتماد पुं० [अ] विश्वास, भरोसो [विरोध

एतराज़ اعتراض पु० [अ] वांधो.

एतवार ایتوار पु० 'इतवार', आतवार

एता ایتا वि० 'इतना', आटलु

एरंड ارنڈ पु० [स] एरंडो —ककड़ी स्त्री०, —खरबूज़ा पु० एरणकाकडी

एराक़ عراق पु० [अ] इराक देश

एवज़ عوض पु० [अ] अवेज, बदलो

एवज़-मुआवज़ा عوض معاوضہ पु० [फा] अदलोबदलो

एवज़ी عوضی स्त्री० अवेजी माणस

एह ایہ स० (प) 'यह', आ

एहतमाम اہتمام पु० [अ] जुओ 'इहतिमाम' [करवु ते (२) आशंका

एहतमाल احتمال पु० [अ] सहन

एहतियाज احتیاج पु० [अ] जरूरियात, हाजत

एहतियात احتیاط स्त्री० [अ] सावधानी, खबरदारी, सभाळ (२) परेज

एहसान احسان पु० [अ] जुओ 'अहसान'

एहसानफ़रामोश احسان فراموش पु० [अ] कृतघ्न माणस, अहेसान भूली जनार [कृतज्ञ

एहसानमन्द احسان مند वि० [अ]

ऐ

ऐं ایں अ० 'ऐं' एवो, न सांभळवाथी फरी पूछवानो उद्गार

ऐंचना اینچنا स० क्रि० ऐंचवु, खेंचवु (२) वीजानु करज पोते ओढवु

ऐंचाताना اینچاتانا वि० ऐंचाताणु, बाडु

ऐंचातानी اینچاتانی स्त्री० खेंचताण, पोतपोताना पक्षनु ताणवु ते

ऐंठ اینٹھ स्त्री० एंट, ठसको, अकडाई (२) गर्व (३) विरोध [आमळ

ऐंठन اینٹھن स्त्री० लपेट, वळ,

ऐंठना اینٹھنا स० क्रि० मरोडवु, आमळवु (२) छळथी के डरावीने वसूल करवु (३) अ० क्रि० वळ चडवो, अमळावु (४) अकडावु, अक्कड थई जवु (पेट ऐंठना=पेट दुखवु) (५) पतराजी—घमंड करवो (६) सीधी वात न करवी, वांकु बोलवु

ऐंठा اینٹھا पु० दोरडाने वळ देवाने लाकडानी एक बनावट—ओजार

ऐंठू اینٹھو वि० मिजाजी, अभिमानी, 'ऐंठ'वाळु

ऐंड اینڈ पु० 'ऐंठ', ठसकी, गर्व (२) पाणीनो भमरो (३) वि० नकामु

ऐंडना اینڈنا अ० क्रि० 'ऐंठना' अ० क्रि० जुओ (२) स० क्रि० आमळवु (३) 'अगडाना', आळस काढवी (४) आळसु पड्या रहेवु

ऐंडा اینڈا वि० (स्त्री० -डी) वांकु

ऐंडा-बेंडा اینڈا بینڈا वि० वांकुचूंकु

ऐज़न ایضاً वि० [अ] एजन, एनु ए ज, उपर मुजब [सन्मान

ऐज़ाज़ اعزاز पु० [अ इअज़ाज़] आदर,

ऐदाद اعداد स्त्री० [अ अअदाद] 'अदद'नु ब० व०, संख्या, गणना

ऐन این पु० अयन, घर (२) عین [अ] आंख (३) वि० [अ] योग्य, ठीक (४) बरोबर, पूरेपूरु [चश्मा

ऐनक عینک स्त्री० [अ ऐन=आंख]

ऐब عیب पुं० [अ] एब, दाप, कलंक

—निकालना=कशामां दोष बताववो

—लगाना=कलंक लगाडवु

ऐबक ایبک पु० [फा] दास, गुलाम

ऐब-गो عیب گو वि० [अ+फा] निंदक, एब कहेनारु [निंदा

ऐब-गोई عیب گوئی स्त्री० [अ+फा]

ऐब-जो عیب جو वि० [अ+फा] दोषदृष्टिवाळु, एब—दोष जोया करनारु, छिद्रान्वेषी [दोषदृष्टि, छिद्र जोवां ते

ऐब-जोई عیب جوئی स्त्री० [अ+फा]

ऐब-पोश عیب پوش स्त्री० [अ+फा] एब ढांकनारु

ऐबी عیبی वि० [अ] एबवाळु (२) काणुं के बीजी रीते खोडवाळु

ऐमाल اعمال पु० [अ] काम, करणी

ऐया ایا स्त्री० डोसी के दादीमा

ऐयाम ایام पु० [अ] समय, वखत —से होना=स्त्रीने अटकाव आववो

ऐयार عیار पु० [अ] चालाक, उस्ताद

ऐयारी عیاری स्त्री० चालाकी, पकाई, उस्तादी [विलासी (२) विषयी, कामी

ऐयाश عیاش वि० [अ] आरामी,

ऐयाशी عیاشی स्त्री० भोगविलास, एशआराम [(२) तुच्छ, हीन

ऐरा-गैरा ایرا غیرا वि० [अ] अजाण्यु

ऐराब اعراب पु० [अ] झेर, ज़बर, पेश इ० संज्ञा [प्रगट करवु ते

ऐलान اعلان पु० [अ इअलान] घोषणा,

ऐवान ایوان पु० [फा] महेल (२) मोटो ओरडो—होल

ऐश عیش पु० [अ] एशआराम, चेन

ऐसा ایسا वि० (स्त्री० -सी) आवु आवी जातनु

ऐसे ایسے अ० आम आ रीते

ओ

ओंगना اوںگنا स० क्रि० (गाडीनुं पैडुं) ऊंजवुं [क्रोध अने दुःख प्रगट करवुं
ओंठ اونٹھ पु० होठ; 'होंठ.'—चबाना=
ओक اوک स्त्री० ऊल्टी; ओकवुं ते (२) पुं० खोबो; अजलि (३) [सं.] घर
ओकना اوکنا अ०क्रि० ओकवुं (२) आरडवुं
ओकाई اوکائی स्त्री० ओकवुं ते
ओखली اوکھلی स्त्री० [सं. उलूखल] खांडणियो. —में सिर देना=कष्ट सहवा तैयार थवुं
ओखा اوکھا वि० रूखुं, सूकुं (२) कठण, अटपटुं (३) खोटुं; भळतुं (४) आडुं (५) पु० (प.) बहानुं
ओछा اوچھا वि० (स्त्री०—छी) तुच्छ, क्षुद्र; नीच (२) छछरु, ऊंडु नहि (३) हलकुं; नानुं (४) कम; ओछु
ओछाई اوچھائی स्त्री० 'ओछापन' ('ओछा' जुओ)
ओज اوج पु०ओजस, तेज [होजरी; पेट
ओझ, ओझर اوجھ، اوجھر पु०
ओझल اوجھل पु०; स्त्री० ओझल; एकांत (२) आड (३) पडदो. —करना= सताडवुं. —होना=सतावुं, पडदा पाछळ थवुं
ओझा اوجھا पुं० [सं. उपाध्याय] स्त्री० (ओझाइन) एक जातनो ब्राह्मण (२) भूत काढनार; भूवो
ओट اوٹ स्त्री० आड; ओथ
ओटना اوٹنا स० क्रि० लोढवुं (२) एकनी एक वात कूटवी
ओटनी, ओटी اوٹنی، اوٹی स्त्री० लोढवानो चरखो [अंठीगवुं; टेकवुं
ओठँगना اوٹھنگنا अ० क्रि०
ओड़न اوڑن पुं० ढाल
ओड़ना اوڑنا स० क्रि० ओडवुं; रोकवुं; वारण करवुं (२) हाथ ओडवो, धरवुं; पसारवुं [कमी; तोटो
ओड़ा اوڑا पु० मोटो टोपलो (२) खोट;
ओढ़ना اوڑھنا स०क्रि० ओढवुं (२) पु० ओढवानुं वस्त्र
ओढ़नी اوڑھنی स्त्री० ओढणी
ओढ़र اوڑھر पुं० बहानुं
ओत اوت स्त्री०आराम (२) लाभ, बचत (३) आळस (४) वि० [सं.] वणेलुं
ओद(—दा) (اود(ا वि० भीनुं
ओदारना اودارنا स० क्रि० चीरवुं; फाडवुं; विदारवुं [खेंचवानी दोरी
ओनचन اونچن स्त्री०खाटलानी पांगथनी
ओनचना اونچنا स० क्रि० 'ओनचन' खेंचवी
ओना اونا पु० तळावनुं पाणी नीकळ-वानो मार्ग – गरनाळुं —लगना=तळाव एटलुं भराई के 'ओना'थी पाणी नीकळवा लागे
ओनामासी اوناماسی स्त्री० [ॐ नमः सिद्धम्] भणतरनो आरंभ (२) प्रारंभ, मंगलाचरण
ओप اوپ स्त्री०ओप (चमक, शोभा; ढोळ)
ओपची اوپچی पुं० बखतरवाळो योद्धो, रक्षक
ओपना اوپنا स०क्रि०(२) अ०क्रि०ओपवुं

ओफ़ اوف अ० जुओ 'उफ'
ओबरी اوبری स्त्री० नानु घर, कोटडी
ओरंगोटंग اورنگوٹنگ पु०(मलाया ओरंग=मनुष्य+ऊटन=वन) उरांगउटाग
ओर اور स्त्री० [स अवार] बाजु, तरफ (२) पक्ष (ज्यारे आनी पूर्वे सख्यावाचक वि० आवे छे त्यारे पु० मां उपयोग थाय छे उदा० घरके चारो ओर) (३) अत, आरो –निभाना या निबाहना=अन्त सुधी पोतानु कर्तव्य पूरु करवु
ओरहा اورہا पु० 'होरहा', चणानो छोड के पोपटो
ओरा اورا पु० (प) 'ओला,' करा
ओराना اوراना अ०क्रि० पूरु थवु
ओराहना اوراہنا पु० जुओ 'उलाहना'
ओरी اوری स्त्री० 'ओलती', नेवुं
ओलंदेज(-जी) اولندیز(-ی) वि० फिरगी, वलदानु
ओल اول वि० [स] मीनुं (२) पुं० सूरण (३) स्त्री० गोद (४) आड (५) आश, शरण (६) बहानु
ओलती اولتی स्त्री० छापरानु नेवु
ओला اولا पु० 'ओरा', करा (२) एक मीठाई (३) वि० खूब ठडु

ओलियाना اولیانا अ० क्रि० गोदमां भरवु (२) स०क्रि० घुसाडवु, ठोसवु, हुलावी देवु
ओली اولی स्त्री० 'ओल', गोद (२) पाल्व (३) झोळी
ओस اوس स्त्री० झाकळ –पड़ना या पड जाना=चीमळाइ (२) उमग जतो रहेवो (३) शरमिंदा पडवु
ओसर(-रिया) اوسر(-ریا) स्त्री० जोटडु, जुवान भेंस [अवसर
ओसरा اوسرا पु०, री स्त्री० वारी,
ओसाई اوسائی स्त्री० फटकथी अनाज ऊपणवु त के तेनी मजूरी
ओसाना اوسانا स०क्रि० फटकथी अनाज ऊपणवु
ओसार اوسار पुं० फलावो, विस्तार, पहोळाई [ओसरी
ओसारा اوسارا पु० ओसारो, मोटी
ओसारी اوساری स्त्री० ओसरी
ओसीसा اوسیسا पु० 'उसीसा', ओसीकु
ओहदा عہدہ पु० [अ] होद्दो
ओहदेदार عہدےدار पु०[फा] होद्देदार
ओहार اوہار पुं० रथ पाल्खी वगेरेनो ओढो–पडदो

औ

औंगना اونگنا स०क्रि० (गाडी) ऊंजवी, 'आंगना'
औंगा اونگا वि० [सं अवाक्] मूग, मूक
औंगी اونگی स्त्री० मूगापणु, चूपकी
औंघ(-घा)ना اونگھ(-گھا)نا अ० क्रि० 'ऊघना,' ऊघमां झोकुं खावुं

औंघाई اونگھائی स्त्री० ऊघनु झोकुं
औंजना اونجنا अ०क्रि० 'ऊबना', अकळावु
औंट اونٹ स्त्री० किनार, कांठो
औंडा اونڈا वि० (स्त्री० -डी) ऊडु
औंधना اوندھنا अ०क्रि० ऊंधु थवु,

उलटाउ (२) स० क्रि० उलटाववु
औंधा اوندها वि० (स्त्री० -धी) ऊधु
औंधी खोपडीका = मूर्ख, जड औंधे मुँह गिरना = बरोबर फसावु (२) भूल करवी
औंधाना اوندهانا स० क्रि० 'औंधना'नु प्रेरक
औक़ात اوقات पु० [अ वक़्तनु ब०व०] समय, वखत (२) स्त्री० शक्ति, गजु –बसर करना = जीवननिर्वाह करवो
औंगी اونگی स्त्री० दोरीनो कोरडो (२) वरदनो परोणो (३) जानवरने फसाववा माटे करातो खाडो
औघड़ اوگهڑ पु० [सं. अघोर] (स्त्री० –डिन) अघोरी पंथनो माणस (२) मनस्वी, मोजी माणस
औचक اوچک अ० अचानक, एकाएक
औचट اوچٹ अ० औचक', अचानक (२) अजाणमां, भूलमां (३) स्त्री० उचाट, सांकट, मुश्केली [तेज, ओजस
औज اوج पुं० [अ] ऊंचाई (२) प्रताप,
औज़ार اوزار पु० [अ] ओजार [निरंतर
औंझड़(-र) (ر-)اونجهڑ अ० लगातार,
औंटना اونٹنا स० क्रि० उकाळवु
औंदर اوندر वि० गमे, तम हळी जाय एवु
औना पौना اونا پونا वि० अर्धु पोणु, थोडु घणु (२) अ० ओछुवत्तु करीने औने पौने करना = जलदी मळे तेटलामां वेची देवु, फटकारी मारवु
औपनिवेशिक اوپنویشک वि० [सं] उपनिवेश-संस्थान विषेनु
औपन्यासिक اوپنیاسک वि० [सं] उपन्यास-नवलकथा विषेनु (२) अद्भुत (३) पु० नवलकथाकार
औम اوم स्त्री० [सं अवम] क्षयतिथि
और اور अ० अने (२) वि० बीजु (३) अधिक –का और = काईनु काई –क्या = हा, बरोबर ए अर्थनो उद्गार
औरत عورت स्त्री० [अ.] ओरत, स्त्री
औरेब اوریب पु० वक्र गति (२) कपडानो वांको काप (३) पेच, छळ, युक्ति
औलाद اولاد स्त्री० [अ] ओलाद
औला मौला اولا مولا वि० मोजी, धूनी, मनस्वी
औलिया اولیا पुं० [अ. 'अली'का ब० व०] ओलियो, सिद्ध, पीर
औवल اوّل वि० [अ.] अव्वल, प्रथम, मुख्य, सर्वश्रेष्ठ [वि० मध्यम, साधारण
औसत اوسط पु० [अ] सरासरी (२)
औसतन् اوسطاً अ० [अ] सरेराश
औसना اوسنا अ० क्रि० गरमी पडवी (२) सडवु, वासी थई बगडवु
औसर اوسر पु० (प) अवसर
औसान اوسان पुं० [सं. अवसान] अन्त (२) परिणाम (३) [फा] सूधबूध, होश [साथ गुण
औसाफ़ اوصاف पु० [अ] सद्गुण के
औसेर اوسیر स्त्री० (प.) जुओ 'अवसेर'
औहाती اوہاتی वि० स्त्री० (प.) जुओ 'अहिवाती'

क

कंकड़(-र) کنکڑ(ر) पु० [स कर्कर] कांकरो, ककर (२) गागडो

कंकड़ी کنکڑی स्त्री० कांकरी (२) गागडी [कांकराळु, कांकरावाळु

कँकड़ी(-री)ला کنکڑی(ری)لا वि०

कंकन کنکن पु० कंकण [कांकरेट

कंकरीट کنکریٹ स्त्री० [इ कॉन्क्रीट]

कँकरीला کنکریلا वि० जुओ 'कंकडीला'

कंकाल کنکال पु० [स] हाडपिंजर

कंकाली کنکالی पु०एक नीच जाति (२) वि० कर्कशा (स्त्री) [थतो फोल्लो

कँखवारी کنکھواری स्त्री० बगलमा

कँखौरी کنکھوری स्त्री० 'कॉख', बगल (२) जुओ 'कँखवारी'

कंगन کنگن पु० कंकण -को आरसी क्या ?=प्रत्यक्ष वातनो पुरावो शा माटे ?

कंगना کنگنا पु० कंकण (२) कंकण बांधतां के छोडतां गवातुं गीत

कँगनी کنگنی स्त्री० नानुं कंकण (२) कांगरी (३) दांतो के दांतावाळुं गोळ चक्कर, 'कॉग-व्हील' (४) स्त्री० कांग अनाज, चीणो [कंगाळ, गरीब

कंगला, कंगाल کنگلا، کنگال वि०

कंगाली کنگالی स्त्री० कंगालियत

कँगूरा کنگورا पु० [फा कुँगरा] कांगरो, शिखर, टोच (२) किल्लानो बुरज

कंघा کنگھا पु० कांसको (२) फणी, 'कंघी' -करना=वाळ ओळवा

कंघी کنگھی स्त्री० नानी कांसकी (बे बाजु दांतावाळी) (२) फणी -चोटी करना=माथुं ओळी करी सजवुं

कँघेरा کنگھیرا पु० [स्त्री० -रिन] 'कंघा' बनावनार

कंचन کنچن पु० कंचन, सोनुं (२) एक जिप्सी जेवी जात जेमनी स्त्रीओ प्रायः गुणकानुं काम करे छे -बरसना =खूब धन मळवुं

कंचनी کنچنی स्त्री० कंचन जातनी स्त्री० (२) वेश्या

कँचेरा کنچیرا पु० [स्त्री० -रिन] काच-काम करनारो

कंजई کنجئی वि० राखोडी रंगनुं

कंजड़(-र) کنجڑ(ر) पु० एक रानीपरज (दोरडा भागवा वगेरे काम करे छे)

कंजा کنجا पु० [स करज] एक जातनी कांटाळी झाडी (२) वि० राखाडिया रंगनुं (३) ते रंगनी आंखवाळुं, भूखरी आंखवाळुं [(दारु वगेरेनो) शीशो

कंटर کنٹر पु० [इ डिकेन्टर] सुदर

कँटिया کنٹیا स्त्री० खीली (२) माछली पकडवानो आंकडो (३) कूवामां नाखवानी बिलाडी (४) माथानुं एक घरेणुं

कँटीला کنٹیلا वि० कांटावाळुं

कंटोप کنٹوپ पु० कानटोपी

कंट्रैक्ट کنٹریکٹ، کنٹرکٹ पु० कट्राक्ट, ठेको

कंठमाला کنٹھمالا स्त्री० [स] कंठमाळनो रोग

कंठा کنٹھا पु० कांठलो (२) कपडांना कोलर (३) कंठो, मोटी कंठी

कंठी کنٹھی स्त्री० कंठी -देना या बाँधना=कंठी बांधवी, चेला करवा -लेना=वैष्णव थवुं, मद्य-मांस छोडवुं

कंडरा کنڈرا पु० एक शाक (२) स्त्री० [स] भारी नस

कंडा کنڈا पु० छाणु –होना = सुकावु, दूबळु पडवु (२) मरी जवु

कंडाल کنڈال पु० एक वाद्य, तूरी (२) [स 'कडोल] धातुनुं पाणीनुं एक वासण

कंडी کنڈی स्त्री० नानुं छाणुं

कंडील کنڈیل स्त्री० [अ कदील] दीवा (२) (दिवाळीमां) शोभानो कराता कागळनो दीवा

कंडीलिया کنڈیلیا स्त्री० दीवादांडी

कंत(–थ) (کنتھ-)کنت पु० (प) कंथ, स्वामी

कंथी کنتھی पु० कथावाळा; साधु

कंद کند पु० [स] कदमूल (२) [फा] खाण्ड [कि तार

कंदला کندلا पु० सोनाचांदीना चीप

कंदा کندا पु० कंद (शकरियुं के अळवी) [दीवो

कंदील کندیل स्त्री० [अ] 'कडील',

कंदुक کندک पु० [स] दडो (२) उशीकुं (३) सोपारी (४) एक वर्णवृत्त

कंदैला کندیلا वि० मलिन, गंदु

कंदोरा کندورا पु०, कंधनी स्त्री० कंदोरो, 'करधना'

कंधा کندھا पु० स्कंध,खभो डालना, डाल देना = बळद झूसरु उतारवु (२) नाहिंमत थवु के थाकवु –देना = ठाठडी उचकवी (२) मदद करवी

कंधार کندھار पु० कंदहार नगर

कंधावर کندھاور स्त्री० झूसरी (२) खेस [परना भाग

कंधेला کندھیلا पु० साडीनो खभा

कंप کنپ पु० कॅम्प (२) [स] कंप

कंपकंपी کنپکنپی स्त्री० कंपारी, कमकमी [एक बनावट

कंपा کنپا पु० पक्षी पकडवानी वासनी

कंपू کنپو पु० कॅम्प, छावणी, कंपु

कंवल کنول पु० कमळ [कारकीनु बी

कंवल-गट्टा کنول-گٹا पु० कमळ-

कंस کنس पु० [स] कासु के तेनु वासण (२) प्यालो (३) मंजीरा (४) कृष्ण मामो [किटलुक

कई کئی वि० [स कति, प्रा. कइ] कई,

ककड़ी(–री) (کری)ککڑی स्त्री० काकडी –के चोरको कटारीसे मारना = कीडी पर कटक वाळवु, जरा दोषनी भारे शिक्षा करवी

ककनी ککنی स्त्री० जुओ 'कंगनी' (२) एक मीठाई

ककहरा ککہرا पु० कक्को, क थी ह सुधीनी वर्णमाळा ['खेखरा'

ककोड़ा(–रा) (را-)ککوڑا पु० कंकोडु,

ककोरना ککورنا स० क्रि० कोरवु खोतरवु

कक्कड़ ککڑ पु० सूको(चलममां पीवानो)

कखौरी ککھوری स्त्री० 'जुओ 'कंखोरी'

कगर کگر पु० ऊंचो किनारा (२) कागरी (३) कोर, किनार (४) अ० किनारा पर (५) पासे [किनारो (२) टेकरो

कगार کگار पु० 'कगर,' (नदीनो) ऊंचो

कचक کچک स्त्री० कचडावाथी वागवु ते

कचकच کچکچ पु० कचकच, बकवाद

कचकचाना کچکچانا स० क्रि० कच कचवु (२) दांत पीसवा

कच(–ज)कोल کچ(-ج)کول पु० भिक्षापात्र

क

कंकड़(-र) (ککڑ(ر پु० [स कर्कर] कांकरो, कचर (२) गांगडो

कक्ड़ी ککڑی स्त्री० काकडी (२) गांगडी [कांकरालु, कांकरावाळु

कँकड़ी(-री)ला ککڑی(ری)لا वि०

कंकन ککن पुं० कंकण [कांकरेट

कंक्रीट ککریٹ स्त्री० [इ कोन्क्रीट]

कँकरीला ککریلا वि० जुओ 'कंकड़ीला'

कंकाल ککال पु० [स] हाडपिंजर

कंकाली ککالی पु० एक नीच जाति (२) वि० कर्कशा (स्त्री) [थतो फाल्लो

कँखवारी ککھواری स्त्री० बगलमां

कँखौरी ککھوری स्त्री० 'काँख', बगल (२) जुओ 'कँखवारी'

कंगन کنگن पु० कंकण —को आरसी क्या ?=प्रत्यक्ष वातनो पुरावो शा माटे ?

कंगना کنگنا पु० कंकण (२) कंकण बांधतां के छोडतां गवातुं गीत

कँगनी کنگنی स्त्री० नानुं कंकण (२) कांगरी (३) दांतो के दांतावाळुं गोळ चक्कर, 'कोग-व्हील' (४) स्त्री० कांग अनाज; चीणो [कंगाळ, गरीब

कंगला, कंगाल کنگلا، کنگال वि०

कंगाली کنگالی स्त्री० कंगालियत

कँगूरा کنگورا पु० [फा कुँगरा] कांगरो, शिखर, टोच (२) किल्लानो बुरज

कंघा کنگھا पु० कांसको (२) फणी, 'कंघी' —करना=वाळ ओळवा

कंघी کنگھی स्त्री० नानी कांसकी (बे बाजु दांतावाळी) (२) फणी —चोटी करना=माथुं ओळी करी सजवुं

कंघेरा کنگھیرا पु० [स्त्री० -रिन] 'कंघा' बनावनार

कंचन کنچن पुं० कंचन, सोनुं (२) एक जिप्सी जेवी जात जेमनी स्त्रीओ प्रायः गुणकानुं काम करे छे —बरसना =खूब धन मळवुं

कंचनी کنچنی स्त्री० कंचन जातनी स्त्री० (२) वेश्या

कँचेरा کنچیرا पु० [स्त्री० -रिन] काच-काम करनारो

कंजई کنجئی वि० राखोडी रंगनु

कंजड़(-र) (کنجڑ(ر पुं० एक रानीपरज (दोरडां भागवां वगेरे काम करे छे)

कंजा کنجا पु० [स करज] एक जातनी कांटाळी झाडी (२) वि० राखोडिया रंगनुं (३) ते रंगनी आंखवाळुं, भूखरी आंखवाळुं [(दारू वगेरेनो) शीशो

कंटर کنٹر पु० [इ डिकेन्टर] सुंदर

कँटिया کنٹیا स्त्री० खीली (२) माछली पकडवानो आंकडो (३) कूवामां नाखवानी चिलाडी (४) माथानुं एक घरेणुं

कँटीला کنٹیلا वि० कांटावाळुं

कंटोप کنٹوپ पु० कानटोपी

कंट्रैक्ट کنٹریکٹ، کنٹرکٹ पु० कट्राक्ट, ठेको

कंठमाला کنٹھمالا स्त्री० [स] कंठ माळनो रोग

कंठा کنٹھا पु० काठलो (२) कपडानो कॉलर (३) कंठो, मोटी कंठी

कंठी کنٹھی स्त्री० कंठी —देना या बाँधना=कंठी बांधवी, चेलो करवो —लेना=वैष्णव थवुं, मद्य-मांस छोडवुं

कंडरा کنڈرا पु० एक शाक (२) स्त्री० [स] धोरी नस

कंडा کنڈا पु० छाणु -होना=सुकावु, दूबळु पडवु (२) मरी जवु

कंडाल کنڈال पु० एक वाद्य, तूरी (२) [स कडोल] धातुनु पाणीनु एक वासण

कंडी کنڈی स्त्री० नानु छाणु

कडील کنڈیل स्त्री० [अ कदील] दीवो (२) (दिवाळीमा) शोभानो करातो कागळनो दीवो

कडीलिया کنڈیلیا स्त्री० दीवादाडी

कत(-थ) کنت(-تھ) पु० (प) कंथ, स्वामी

कंथी کنتھی पु० कथावाळा; साधु

कंद کند पु० [स] कदमूळ (२) [फा] साकर [कि तार

कदला کندلا पु० सोनाचादीनी चीप

कदा کندا पु० कद (शकरियु के अळवी) [दीवो

कदील قندیل स्त्री० [अ] 'कडील',

कदुक کندک पु० [स] दडो (२) उर्दाछु (३) सोपारी (४) एक वर्णवध

कँदैला کندیلا वि० मलिन गंदु

कँदोरा کندورا पु०, कधनी स्त्री० कदोरो, 'करधनी'

कंधा کندھا पु० स्कध, खभो -डालना, -डाल देना=चळद झूसरु उतारवु (२) नाहिमत थवु क थाकवु -देना=ठाठडी ऊचकवी (२) मदद करवी

कंधार قندھار पु० कदहार नगर

कँधावर کندھاور स्त्री० झूसरी (२) खेस [परनो भाग

कँधेला کندھیلا पु० साडीना खभा

कप کنپ पु० केम्प (२) [स] कप

कँपकँपी کنپکنپی स्त्री० कपारी, कमकमी [एक वनावट

कंपा کنپا पु० पक्षी पकडवानी वासनी

कंपू کنپو पु० केम्प, छावणी, कपु

कँवल کنول पु० कमळ [काकडीनु बी

कँवल-गट्टा کنول-گٹا पु० कमळ-

कंस کنس पु० [स] कासु के तेनु वासण (२) प्यालो (३) मजीरा (४) कस मामो [किटलुक

कई کئی वि० [स कति, प्रा. कइ] कई,

ककड़ी(-री) ککڑی(-ری) स्त्री० काकडी -के चोरको कटारीसे मारना =कीडी पर कटक आणवु, जरा दोषनी भारे शिक्षा करवी

ककनी ککنی स्त्री०जुओ कँगनी' (२) एक मीठाई

ककहरा ککہرا पु० कक्को, क थी ह सुधीनी वर्णमाळा ['खेखसा'

ककोड़ा(-रा) ککوڑا(-را) पु० ककोडु,

ककोरना ککورنا स०क्रि०कोरवु,खोतरवु

ककड़ ککڑ पु०सूको(चलममा पीवानो)

कगौरी ککھوری स्त्री०'जुओ कॅखोरी'

कगर ککر पु० ऊचो किनारो (२) कागरी (३) कार, किनार (४) अ० किनारा पर (५) पासे [किनारो (२) टेकरो

कगार کگار पु० 'कगर,' (नदीनो) ऊचो

कचक کچک स्त्री०कचडावाथी वागवु ते

कचकच کچکچ पु० कचकच, बकवाद

कचकचाना کچکچانا अ० क्रि० कच-कचवु (२) दात पीसवा

कच(-ज)कोल کچ(-ج)کول पु० भिक्षापात्र

कचदिला كچدلا वि० पोचा दिलनु, न जीरवी शके एवुं

कचपच كچپچ पु० गीचोगीच होवु ते, भीड (२) कचपच, कचकच

कचपची(चिया) (كچپچى(-چيا स्त्री० कृत्तिका नक्षत्र

कचपेंदिया كچپينديا वि० काचा तळियानु (२) अस्थिर मननु

कचबच كچبچ पु० 'बच्चेबच्चे', बचांकचां, परिवार

कचर कचर كچركچر पु० कचर कचर चाववानो अवाज (२) कचकच

कचरकूट كچركوٹ पु० खूब कूटवुं-मारवु त (२) खूब पेट भरीने भोजन

कचरना كچرنا स०क्रि० [स कचरण] पगथी कचडवु, दबाववु

कचरा كچرا पु० काकडी (२) काचु सडवूचु (३) कचरो

कचलोंदा كچلوندا पु० कणकनो लूओ

कचलोहू كچلوہو पु० दूझता घामांथी झरतु पाणी [एक माप

कचवाँसी كچواںسى स्त्री० जमीननुं

कचवाट كچواٹ स्त्री० कचवाट, खेद, अणगमो

कचहरी كچہرى स्त्री० कचेरी -चढ़ना= अदालते मामलो लई जवो -लगना= दरबार भरावो, ठठ जामवी

कचाई كچائى स्त्री० काचापणुं (२) कम अनुभव, कचाश

कचिया كچيا पुं० दातरडु

कचियाना كچيانا अ०क्रि० हिंमत हारवु, पाछु पडवु

कचूमर كچومر पु० कचुंमर

कचोरा كچورا पु० कटोरो, प्यालो

कचौड़ी (-री) (كچوڑى(-رى स्त्री० अडदनी दाळ वगेरेना पूरणनी एक प्रकारनी पूरी

कच्चा كچا वि० काचु (२) पुं० काचो टांको (३) जडवु, दाढ -करना= जूठु साबित करवु (२) शरमावु -पड़ना= जूठु ठरवु [बात, रहस्य, गुप्त भेद

कच्चा चिट्ठा كچا چٹھا खरेखरी

कच्ची पक्की كچى پكى स्त्री० गाळ

कच्ची बही كچى بہى स्त्री० काचो चोपडो [लज्जाजनक वात

कच्ची बात كچى بات स्त्री० अश्लील-

कच्ची रसोई كچى رسوئى स्त्री० दाळ-भात जेवी पाणीनी-योगाय एवी रसोई

कच्चे बच्चे كچے بچے पुं० कचां-बचां, छोकराछैयां

कछनी كچھنى स्त्री० काछडो -काछना, -बाधना, -मारना= काछडो मारवो

कछान(-ना) (كچھان(-نا पु० काछडो

कछार كچھار पु० [स कच्छ] समुद्र के नदीकिनारानी कांपवाळी जमीन

कछु(०क) (كچھ(٥ک वि० (प) 'कुछ', काई

कछुआ كچھوا पु० कानवो

कछुई كچھوئى स्त्री० काचबी

कछोटा, कछौटा كچھوٹا، كچھَوٹا पुं० 'कछनी', काछडो कछोटो

कज كج पु० [फा] वक्रता, वांकापणु (२) दोष, खोड

कजरा كجرا पु० काजळ (२) वि० काळी आंखवाळो (बळद) [काळुं

कजरारा كجرارا वि० काजळवाळुं (२)

कजलाना کجلانا अ०क्रि० [हिं काजल] काळु पडवु (२) (दिवता) कजळावो, बुझावु (३) स० क्रि० मेश आजवी
कजली کجلی स्त्री० मेश (२) गंधक ने पारानी कजली (३) एकप्रकारनु (वर्षानु) गीत
कजलौटा کجلوٹا पु० काजळनी डबी
क़ज़ा قضا स्त्री० [अ] मरण (२) नसीब (३) नमाज के रोजानो समय चूकवो त –करना = मरवु
क़ज़ा(ज़्ज़ा)क़ قزا(ٌ)ق पु० [तुर्की] लुटारु, कजाक [क़ज़्ज़ाक़ी नाडडो
कजावह کجاوہ [फा], कजावा पु०
क़ज़िया قضیہ पु० [फा] कजियो, झघडो (२) कोर्टनो झघडो –पाक होना = कजियो पतवो [(२) दोष,खोड
कजी کجی स्त्री० [फा] 'कज', वकता
क़ज़्ज़ाक़ قزّاق पु० जुओ 'कज़ाक़'
कटकई کٹکئی स्त्री०(प) फोज, कटक
कटकट کٹکٹ स्त्री० दातोनो कटकट अवाज (२) झघडो
कटकटाना کٹکٹانا अ० क्रि० दात कटकटाववा [पु० युक्ति
कटखना کٹکھنا वि० करड एवु (२)
कटघरा کٹگھرا पु० लाकडानु (जेवु के,– कटरावाळु साक्षी मार्ग कार्टमां होय छे) पाजरु
कटड़ा کٹڑا पु० भेंसनु पाडु
कटती کٹتی स्त्री० वेचाण, खपत
कटना کٹنا अ० क्रि० कपाउ (२) बीतवु (३) शरमावु, झखवाणु पडवु ('जाना'नी साथे) [क्रि कापणी
कटनी کٹنی स्त्री० कापवानु ओजार
कटरा کٹرا पु० नानु बजार (२) पाडु
कटवाँ کٹواں वि० कपातु के कपायलु –ब्याज पु० कापतु व्याज
कटसरैया کٹسریا स्त्री० काटासरियो
कटहरा کٹہرا पु० 'कटघरा' जुओ
कटहल کٹہل पु०[स कण्टकिफल] फणस
कटहा کٹہا वि० [स्त्री –ही]'कटखना,' करड एवु
कटाई کٹائی स्त्री० कापवानु–कापणीनु काम के मजूरी [कापाकापी
कटाकटी کٹاکٹی स्त्री० मार काट,
कटान کٹان स्त्री० काटवु ते (२) कापणी
कटाना کٹانا स० क्रि० कटाववु, कपाववु
कटीला کٹیلا वि० [स्त्री –ली] काटाळु (२) अणीदार (३) तीक्ष्ण (४) प्रभाव पाडे एवु, तजस्वी
कटोरदान کٹوردان पु० रसोई ढाकी राखवानु एक पीतळनु वासण,गरमु [वाडको
कटोरा کٹورا पु० (–री स्त्री०) कटोरो,
कटौती کٹوتی स्त्री० कोई रकममाथी अमुक भाग धर्मादा काडवो ते, धर्मादा लागो (२) दलाली (३) अदाजपत्रमां मुकातो काप–'कट'
कट्टर کٹّر वि० करडे एवु (२) कट्टर, चुस्त, दृढ (३) हठीलु (४) अधश्रद्धाळु
कट्टहा کٹّہا पु० मरणने अगेनु दान लेनार ब्राह्मण, 'महाब्राह्मण'
कट्टा کٹّا वि० हृष्टपुष्ट, 'हट्टा-कट्टा' (२) बळवान (३) पु० जडबु, 'कल्ला'
कट्ठा کٹّھا पु० पाच हाथ चार आगळ जेटला जमीननु एक माप (२) काठा घट
कठकोला کٹھکولا पु० लक्कडफोडो, 'कठफोडवा'

कठड़ा (-रा) (ا-ر)کٹھڑا पुं० जुओ 'कटरा' (२) जुओ 'कठौता'

कठताल کٹھتال पु० करताल

कठपुतली کٹھ پُتلی स्त्री० काष्ठनी पूतळी (२) जेम नचावे एम नाचे एवी व्यक्ति [जुओ

कठफोड़वा کٹھ پھوڑوا पुं० 'कठफोला'

कठबाप کٹھباپ पु० बीजो-सावको बाप

कठमलिया کٹھ ملیا पु० कंठी पहेरनार वैष्णव (२) बग भगत, जूठो साधु

कठमस्त(-स्ता) (کٹھ مست(ـا) वि० अलमस्त, हृष्टपुष्ट (२) व्यभिचारी

कठरा کٹھرا पु० जुआ 'कठड़ा'

कठला کٹھلا पु० मादळियु के तवी बचाने पहेरातो माळा [खड़ी

कठिनी کٹھنی स्त्री० लखवानो चाक,

कठिया کٹھیا वि० कठण (२) कठण कोटलावाळु उदा० 'कठिया बदाम, गेहूं'

कठियाना کٹھیانا अ० क्रि० सुकाईन लाकडा जेवु थई जवु

कठैला, कठौता کٹھیلا، کٹھوتا पु० लाकडानु एक पहोळु मोटु वासण, कथरोट

कड़क کڑک स्त्री० कडाको, गर्जना (२) चपळता तडपडाट (३) दर्दनो चचराको (४) राकाइने पत्थरा साथे पेशाब थवानो रोग

कड़कड़ کڑکڑ पु० कडकड अवाज

कड़कड़ाता کڑکڑاتا वि० कडकड अवाज करतु (२) तेज, प्रचंड

कड़कड़ाना کڑکڑانا अ० क्रि० कडकड अवाज थवो (२) (घी इ०) कडकडवु (३) स० क्रि० कडकड अवाज साथ तोडवु (४) (घी इ०) ककडावु [कडकड अवाज

कड़कड़ाहट کڑکڑاہٹ स्त्री० कडाको,

कड़कना کڑکنا अ० क्रि० कडकड अवाज करवो (२) जोरथी तड़कीने अवाज करवा (३) कडाका साथे फाटवु के तूटवु

कड़खा کڑکھا पु० [हिं कडक] लडाईमां गावानु युद्ध गीत, कडखो

कड़खैत کڑکھیت पु० कडखेद–कडखो गानार [वाळवाळुं

कड़बड़ा کڑبڑا वि० काळा ने धोळा

कड़वी کڑوی स्त्री० जारनी कडब, 'कड़वी'

कड़वा کڑوا वि० कडवु, 'कड़ुआ'

कड़वी کڑوی स्त्री० जुआ' कड़बी'

कड़ा کڑا पु० कडुं (२) वि० [स कडु] [स्त्री० -ड़ी] कठण (३) लुच्चु (४) उग्र, सखत, दृढ (५) तेज, प्रचंड (६) मुश्केल, दुष्कर (७) असह्य (८) कर्कश

कड़ाई کڑائی स्त्री० 'कड़ा'-पणुं

कड़ाका کڑاکا पु० कडाको [लांघो (२) अवाज]

कड़ाक्का کڑاکّا वि० जोरदार, तेज, खूब

कड़ाबीन کڑابین स्त्री० [तु कराबीन] नानी के नानी नाळनी बदूक

कड़ाहा کڑاہا पुं० [सं कटाह प्रा कडाह] कंड्यु

कड़ाही کڑاہی स्त्री० कडाइ

कड़ी کڑی स्त्री० [हिं कड़ा] सांकळनी एक कडी (२) कडी लटकाववाना ओकडो (३) गीतनी कडी (४) लगाम (५) मुश्केली, मुसीबत

कड़ुआ کڑوا वि० [स्त्री० कड़ुई] कडवु (२) क्रोधी (३) अप्रिय कटु (४) कठण, 'कड़ा' –होना = गुस्से थवु –करना = घा धगाववु –मुँह = कडु बोलनार मोढु

कड़ुआ तेल (کڑوا تیل) کڑوا تیل पु० सरसियुं
कड़ुआना کڑوانا अ० क्रि० कडवुं लागवुं (२) गुस्से थवुं (३) आखमां कळतर थवुं [कडवापणुं
कड़ुआहट (کڑواہٹ) کڑواہٹ स्त्री०
कढ़ना کڑھنا अ० क्रि० [स कर्षण] नीकळवुं, बहार आववुं, उदय थवो (२) नातरे जवुं (३) (दूध) घाटुं थवुं
कढ़ाई کڑھائی स्त्री० कडाई, 'कडाहा' (२) 'कढ़ना' परथी नाम
कढ़ाव کڑھاو पुं० वेलबुट्टा काटवा ते
क़त قط [अ.] कत, कलमनो काप
कत کت अ० (प) केम? शा माटे
क़तई قطعی अ० [अ] बिलकुल, एकदम, नितांत [कर्मणि
कतना کتنا अ०क्रि० कताबुं, 'कातना'नुं
कतनी کتنی स्त्री० 'कतरनी,' कातर
कतब کتب पु० जुओ 'कत्था'
कतरन کترن स्त्री० कातरवामांथी पडता रद्दी कापला – कापलीओ [कातरवुं
कतरना کترنا स० क्रि० [स कर्तन]
कतरनी کترنی स्त्री० कातर 'कैंची'
कतरब्योंत کترب یونت स्त्री० कापकूप, आमतेम करवुं ते (२) जोडवुं विचारवुं ते, गडभांग [(२) बुंद, बिंदु
क़तरा قطرہ पुं० [अ] टुकडो, खंड
कतराना کترانا स० क्रि० कतरावुं (२) अ०क्रि० कतरातां जवुं, बांका फटावुं
क़तल قتل पु०[अ क़त्ल] कतल, हत्या
क़तला قتلا पुं० [अ क़तरा] टुकडो
क़तलाम قتل عام पु० [अ क़त्लेआम] संगिहार

क़तली قتلی स्त्री० नानो टुकडो (मीठाई वगेरेनो)
कतवाना کتوانا स० क्रि० कतावबुं
कतवार کتوار पु० कूडोकचरो, रद्दी घास वगेरे [कोई जगाए
कतहुँ(–हूँ) (کتہوں)کتہوں अ० क्याय,
क़ता قطع स्त्री० [अ क़तअ] बनावट, आकार (२) ढग (३) कपडानुंबेतरण 'कट'
• कताई کتائی स्त्री० कातवुं ते के तेनी मजूरी
क़ता-कलाम قطع کلام पु०[अ] वातमां वच्चे कहेवा लागवुं – पडवुं ते
कताना کتانا स० क्रि० 'कतवाना'
क़तार قطار स्त्री० [अ] पंक्ति, हार (२) समूह, जूथ
कतारा کتارا पु० लाल मोटी शेरडी
कति(०क,–तेक) (کت،کتک،کتیک) वि० केटलुं, केवडुं
कतौनी کتونی स्त्री० जुओ 'कताई'
कत्ता کتا पु० छरी, वांस फाडवानुं ओजार [कातनारी स्त्री
कत्तिन کتن स्त्री० (मजूरी पर)
कत्ती کتی स्त्री० छरी, कटार
कत्थई کتھئی वि० कथ्थाई
कत्थक کتھک पु० गातो बजावतो ने नाचवानुं काम करतो एक जात
कत्था کتھا पु० [स क्वाथ] काथो
कत्ल قتل पु० [अ] (मकान मसीद वगेरे पर लगाती के लगातो) लेख
क़त्ल, قتل، قتل عام क़त्लेआम पु० [अ] जुओ अनुक्रमे 'कतल,' 'कतलाम'
कथक्कड़ کتھکڑ पु० कथा कहेनार

कठड़ा (–रा) (ا) کٹھڑا پुं० जुओ 'कटरा' (२) जुओ 'कठौता'
कठताल کٹھتال पु० करताल
कठपुतली کٹھپتلی स्त्री० काष्ठनी पूतळी (२) जेम नचावे एम नाचे एवी व्यक्ति [जुओ
कठफोड़वा کٹھپھوڑوا पुं० 'कठफोरा'
कठबाप کٹھباپ पु०बीजो-सावको बाप
कठमलिया کٹھملیا पु० कंठी पहेरनार वैष्णव (२) बग भगत, जूठो साधु
कठमस्त(-स्ता) (کٹھمست(-ستا) वि० अलमस्त, हृष्टपुष्ट (२) व्यभिचारी
कठरा کٹھرا पु० जुओ 'कठड़ा'
कठला کٹھلا पु० मादळियुं के तेवी बचाव पहेरावाती माळा [खडी
कठिनी کٹھنی स्त्री०लखवानो चाक,
कठिया کٹھیا वि० कठण (२) कठण कोटलावाळुं उदा० 'कठिया बदाम,गेहूं'
कठियाना کٹھیانا अ०क्रि० सुकाईने लाकडा जेवुं थई जवुं
कठैला, कठौता کٹھیلا, کٹھوتا पु० लाकडानुं एक पहोळुं माटुं वासण, कथरोट
कड़क کڑک स्त्री० कडाको, गर्जना (२) चपळता तडपडते (३) दर्दनो चसको (४) रोकाईने वळतरा साथे पेशाब थवानो राग
कड़कड़ کڑکڑ पु० कडकड अवाज
कड़कड़ाता کڑکڑاتا वि० कडकड अवाज करतुं (२) तेज प्रचंड
कड़कड़ाना کڑکڑانا अ० क्रि० कडकड अवाज थवो (२) (घी इ०) कडकडवुं (३) स० क्रि० कडकड अवाज साथे ताडवुं (४) (घी इ०) कडकडाववुं [कडकड अवाज
कड़कड़ाहट کڑکڑاہٹ स्त्री० कडडाट,
कड़कना کڑکنا अ० क्रि० कडकड अवाज करवो (२) जोरथी तडकीने अवाज करवो (३) कडाका साथ फाटवुं के तूटवुं
कड़खा کڑکھا पु०[हिं कडक] लडाईमां गावानुं युद्ध गीत, कडखो
कड़खैत کڑکھیت पु० कडखेद–कडखो गानार [वाळवाळुं
कड़बड़ा کڑبڑا वि०काळा ने धोळा
कड़वी کڑوی स्त्री०जारनी कडब,'कडवी'
कड़वा کڑوا वि० कडवुं, 'कड़ुआ'
कड़वी کڑوی स्त्री० जुओ' कडवी'
कड़ा کڑا पु० कडुं (२) वि० [सं कड] [स्त्री० –ड़ी] कठण (३) दृढ (४) उग्र, सखत, दृढ (५) तेज, प्रचंड (६) मुश्केल, दुष्कर (७) असह्य (८) कर्कश
कड़ाई کڑائی स्त्री० 'कड़ा'-पणुं
कड़ाका کڑاکا पु० कडाको [भूखा (२) अवाज]
कड़ाक्का کڑاکا वि०जोरदार,तेज खूब
कड़ाबीन کڑابین स्त्री० [तु कराबीन] नानी के नानी नाळनी बंदूक
कड़ाहा کڑاہا पु० [सं कटाह प्रा कडाह] कढैयुं
कड़ाही کڑاہی स्त्री० कडाई
कड़ी کڑی स्त्री० [हिं कड़ा] सांकळनी एक कडी (२) छडी लटकाववाना आकडो (३) गीतनी कडी (४) लगाम (५) मुश्केली, मुसीबत
कड़ुआ کڑوا वि० [स्त्री० कड़ुई] कडवुं (२) क्रोधी (३) अप्रिय, कटु (४) कठण, 'कड़ा' –होना = गुस्से थवुं –करना = धन गमाडवुं –मुँह = कटु बोलनार मोढुं

कड़ुआ तेल کڑوا تیل (کڑوا تیل) पु० सरसियुं

कड़ुआना کڑوانا अ० क्रि० कडवुं लागवुं (२) गुस्से थवुं (३) आरामा कळतर थवुं [कड़वापणुं

कड़ुआहट کڑواہٹ (کڑواہٹ) स्त्री०

कढ़ना کڑھنا अ० क्रि० [स कर्षण] नीकळवुं, बहार आववुं, उदय थवो (२) नातरे जवुं (३) (दूध) घाटुं थवुं

कढ़ाई کڑھائی स्त्री० कडाई, 'कढ़ाह' (२) 'कढ़ना' परथी नाम

कढ़ाव کڑھاو पु० वेलबुट्टा काढवा ते

क़त قط [अ] कत, कलमनो काप

कत کت अ० (प) केम? शा माटे

क़तई قطعی अ० [अ] बिलकुल, एकदम, नितांत [कर्मणि

कतना کتنا अ०क्रि० कताबुं, 'कातना'नुं

कतन्नी کتنی स्त्री० 'कतरनी' कातर

कतब کتب पु० जुओ 'करतब'

कतरन کترن स्त्री० कातरवामांथी पडता रद्दी कापला – कापलीओ [कातरवुं

कतरना کترنا स० क्रि० [स कर्तन]

कतरनी کترنی स्त्री० कातर 'कैंची'

कतरब्योंत کتربیونت स्त्री० कापकूप आमतेम करवुं ते (२) जावुं विचारवुं ते गडभाग [(२) बुंद, बिंदु

क़तरा قطرہ पु० [अ] टुकडो, खंड

कतराना کترانا स० क्रि० कतरावुं (२) अ०क्रि० कतराता जवुं, वांका फरवुं

क़तल قتل पु०[अ क़त्ल] कतल हत्या

क़तला قتلا पु० [अ क़तरा] टुकडो

क़तलाम قتل عام पु० [अ क़त्लेआम] सामसंहार

क़तली قتلی स्त्री० नानो टुकडो (मीठाई वगेरेनो)

कतवाना کتوانا स० क्रि० कतावबुं

कतवार کتوار पु० कूडोकचरो, रद्दी घास वगेरे [कोई जगाए

कतहुँ(-हूँ) (کتہوں) کتہوں अ० क्याय,

क़ता قطع स्त्री० [अ क़तअ] बनावट, आकार (२) ढग (३)कपडाउनुंवेतरण 'कट'

कताई کتائی स्त्री० कातवुं ते के तेनी मजूरी

क़ता-कलाम قطع کلام पु०[अ] वातमां वच्चे कहेवा लागवुं – पडवुं ते

कताना کتانا स० क्रि० 'कतवाना'

क़तार قطار स्त्री० [अ] पंक्ति, हार (२) समूह, जूथ

कतारा کتارا पु० लाल मोटी शेरडी

कति(०क,–तेक) (کتک،کتیک) کتی वि० केटलुं, कवडुं

कतौनी کتونی स्त्री० जुओ 'कताई'

कत्ता کتّا पु० छरो, वांस फाडवानुं ओजार [कातनारी स्त्री

कत्तिन کتّن स्त्री० (मजूरी पर)

कत्ती کتّی स्त्री० छरी, कटार

कत्थई کتھئی वि० कथ्थाई

कत्थक کتھک पु० गावा बजावा न नाचवानुं काम करती एक जात

कत्था کتھا पु० [स क्वाथ] काथो

कत्या کتیا पु० [अ] (मकान मसाद वगेरे पर लखातो के कोतरातो) लेख

क़त्ल, قتل क़त्लेआम قتل عام पु० [अ] जुओ अनुक्रमे 'क़तल,' 'क़तलाम'

कथक्कड़ کتھکڑ पु० कथा कहेनार

कथरी کتھری स्त्री० गोदडी, कथा

कद کد स्त्री० [अ कद्द] द्वेष (२) हठ (३) अ० [स कदा] क्यारे

क़द قد पु०[अ]क़द,ऊंचाई [कदावर,ऊंचु

क़द-आवर قدآور वि० [अ+फा]

कदम کدم पु० कदंब झाड

क़दम قدم पु० [अ] कदम, पगलु —उठाना = पग उपाडवा, जलदी चालवु निकालना = (घोडाने) पलोटवो, केळववो —बढ़ाना = पग उपाडवो (२) आगळ वधवु —भरना = चालवु पगलु मांडवु —मारना = दोडधाम करवी, (चालवामां) खूब झपाटो मारवो —रंजा करना, फरमाना = पधारवु, आवजानी के जवानी तस्दी लेवी —लेना = चरण-स्पर्श करवो

क़दमचा قدمچہ पु० [फा] पग मूकवानी जगा, जेवी क जाजरूमां

क़दमबोसी قدم بوسی स्त्री० [अ] मोटाने पगे लागवु ते, तेमनी शुश्रूषा

क़दर قدر स्त्री० [अ] कदर, किंमत

क़दरदाँ(-दान) قدرداں(-دان) वि० गुणग्राही, कदरदान

कदराई کدرائی स्त्री० कायरता, भीरुता

क़दह قدح पु० [अ] कटोरो, वाडको

कदाच(चि) کداچ(-چ) अ०(स)कदाच

क़दामत قدامت स्त्री०[अ]पुराणापणुं —पसंद वि० जुनवाणी, 'कोन्झर्वेटीव'

क़दीम(-मी) قدیم(-می) वि० [अ] जूनु, पुराणु

कदू کدو पु० [फा] जुओ 'कद्दू'

कदूरत کدورت स्त्री० [अ] मेल, गंदापणु (२) वैमनस्य, अणबनाव

क़दे-आदम قدآدم वि०[अ] कदमां माणस जेटलु

क़द्दावर قدآور वि० [फा] कदावर

कद्दू کدو पु० दूधी (तूमडा घाटनी) (२) कोळु 'कुम्हडा'

कद्दूकश کدوکش पु० [फा] छीणी

कद्दूदाना کدودانہ पु० [फा] झाडामां नीकळता धोळा दाना जेवा कीडा

कधी کدھی अ० कदी

कन کن पु० कण (२) प्रसाद (३) भिक्षान्न (४) शरीरशक्ति

कनक کنک पु० घउनी एक जात (२) घउनो लोट (३)[स]सोनु (४) धतूरो

कनकटा کنکٹا पु० कानकटो (२) कान कापी लेनारो [भागनो एक रोग

कनकटी کنکٹی स्त्री० कानना पाछला

कनकना کنکنا वि० जरामां चिडाय एवु चीडियुं (२) खणखाळ लागे एवु (३) अरुचिकर

कनकनाना کنکنانا अ० क्रि० सणसणाट लागवी (२) न रुचवु

कनकी کنکی स्त्री० कणकी

कनकूत کنکوت पु० माडो पाक ओसरो त आकारणी

कनकौआ کنکوا पु० कनकवो, पतंग

कनखजूरा کنکھجورا पु० कानखजूरो

कनखी کنکھی स्त्री० त्रांसी नजर जोवु त (२) आंखनो इशारो —मारना = आंखथी इशारा करवो के ना कहेवु

कनखोदनी کنکھودنی स्त्री० कान खोतरणु —सळी सळी

कनगुरिया کنگوریا स्त्री० (हाथनी टचली) सौथी नानी आंगळी

कनटोप کنٹوپ पु० कानटोपी

कनपटी کنپٹی स्त्री० कान ने आंख वच्चेनी जगा, लमणो

कनफटा کنپھٹا पु० गोरखपंथी साधु जे कान वींधे छे

कनफुँका کنپھونکا वि० [स्त्री० -की] कानमां मंत्र फूंकनार (गुरु) [कानफूसियु

कनफुसका کنپھسکا वि० [स्त्री० -की]

कनफुसकी کنپھسکی स्त्री० कानफोसणी

कनरस کنرس पु० संगीत के वातो सांभळवानो रस (वि०-सिया)

कनवास کنواس पु० कन्वास कपडुं

कनसलाई کنسلائی स्त्री० नानो कानखजूरो [कनास्तर

कनस्तर کنستر पु० टिननो डब्बो,

क़नाअत قناعت स्त्री० [अ] संतोष (२) संयम (३) सबूरी

कनागत کناگت पु० [सं कन्यागत] श्राद्ध (२) श्राद्धनुं पखवाडियुं

क़नात قنات स्त्री० [अ] तंबूनी कनात के जाडो पडदो

कनारी کناری स्त्री० कानडी भाषा

कनियाँ کنیاں स्त्री० गोद, खोळो

कनी کنی स्त्री० कणी (२) हीराकणी (३) कणकी (४) बुंद

कनीज़ کنیز स्त्री० [फा] दासी नोकरडी

कने کنے अ० कने, पासे (२) तरफ बाजु

कनेठा کنیٹھا वि० काणुं (२) वाडुं

कनेठी کنیٹھی स्त्री० कान आमळवो ते

कनेर کنیر पु० करेण

कनौंदा کنوندا वि० काणुं (२) अपंग, खोडवाळुं (३) पु० खरीदेलो दास (४) कृतज्ञ माणस (५) नीच क्षुद्र आदमी

कनौती کنوتی स्त्री० पशुनो कान के तेनो छेडो (२) काननी वाळी (३) कान ऊंचा करवानी रीत

कन्ना کنّا पु० [सं कर्ण, प्रा कण्ण] पतंगनी कना (२) किनार, कोर

कन्नी کنّی स्त्री० पतंगनी बे बाजु (२) कन्नी, पतंगनी लांबी पूछडी (३) किनार —खाना या मारना = (पतंगनुं) गिन्नावुं, कनावुं —देना = पतंगने छूट आपवी

कन्हाई, कन्हैया کنہائی، کنہیّا पु० कृष्ण (२) प्रिय माणस (३) सुन्दर छोकरो [चातरवुं

कपटना کپٹنا स० क्रि० कापी लेवुं,

कपड़छ(-छा)न کپڑچھن (-چھا) پ पु० कपडाथी चाळवुं ते (२) वि० तेवी रीते चाळेलुं, अति बारीक

कपड़द्वार کپڑدوار पु० वस्त्र भंडार, कापडनो भंडार

कपड़मिट्टी کپڑمٹّی स्त्री० दवा बनाववाना पात्रनुं मोढुं बंध करवा कपडुं बांधी माटीनो लेप करवो ते

कपड़ा کپڑا पु० [सं कर्पट, प्रा कप्पट,-ड] कपडुं, वस्त्र —कपड़े आना, कपड़ों से होना = स्त्रीने मासिक धर्म आववो —लत्ता = कपडालत्ता

कपड़ौटी کپڑوٹی स्त्री० जुओ 'कपड़मिट्टी'

कपार(-ल) کپار(-ل) पुं० कपाळ (२) खोपरी (३) ठीकरुं के एवुं भिक्षापात्र

कपास کپاس स्त्री० [सं कर्पास] कपास

कपासी کپاسی वि० कपासना फूलना रंगनुं आछुं पीळुं (२) पु० तेवो रंग

कपित्थ کپتّھ पुं० [स] कोठु के कोठी

कफ़ کف पु० कफ (२) [फा] हथेळी के पगनु तळियु (३) फेण (४) [इ] खमीसनो कफ. कफे अफसोस मलना=पस्तावामा हाथ घसवा

कफगीर کفگیر पु० [फा.] कडछी

कफ़न کفن पु० [अ] कफन —को कौडी न होना या रहना=अत्यत गरीब होवु —को कौडी न रखना=कमावु एटलु वापरी नाखवु —सिरसे बाधना=जान जोखममां नाखवो, मरणिया थवु —फाड़कर बोलना=एकदम जोरथी बोलवु

कफ़न-खसोट کفن کھسوٹ वि० (नाम, —टी) कजूस, अत्यत लोभी

कफ़नाना کفنانا स० क्रि० कफनमां मडदु लपेटवु [कफनी

कफ़नी کفنی स्त्री० फकीरनो चोळो,

क़फ़स قفس पुं० [अ] पांजरु (२) पक्षीनी चकूतरी (३) केदखानु (४) हवा उजास वगरनी सांकडी जगा (५) शरीर

कफ़्फ़ा(-फ्फा)रा کفّارہ(کفّا) पु०[अ] पापोनु प्रायश्चित्त [क्यारनु

कब کب अ० क्यारे? —का, के, से=

कबड्डी کبڈّی स्त्री० हुतुतुतु

क़ब्र قبر स्त्री० ठुआ 'क़ब्र'

कबरा کبرا -री वि० [सं कर्बर, प्रा कब्बर] (स्त्री० —री) काबरु, काबरचीतरु

क़ब्रिस्तान قبرستان पु० [अ] कबरस्तान [क्रि० पूर्वेनु पुराणु

क़ब्ल قبل अ०[अ] पहेलां, पूर्वे (२)

क़बा قبا पु० [अ] एक जातनो लांबो ने लम्बो झभ्भो

कबाड(-र) کباڑ(ر) पु० रद्दी नकामी वस्तु के काम

कबाड़ा کباڑا पु० नकामी वात, झझट

कबाडिया کباڑیا पु० भांग्या तूट्या मालनो वेपारी (२) नकामु काम करनारो (३) झघडाखोर माणस

कबाब کباب पु०[अ] एक मांसनी वानी

कबाबी کبابی वि० कबाब वेचनार (२) मांसाहारी [झभ्भो

क़बाय قبائے पु० 'कबा', एक जातनो

कबार کبار पुं० रोजगार, वेपार (२) 'कबाड़' [वेचाणखत, सोदानो दस्तावेज

क़बाला قبالہ पु० [अ] कबालो,

क़बाहत قباحت स्त्री० [अ] बूराई, दुष्टता (२) मुश्केली, अडचण

कबीर کبیر वि० [अ] श्रेष्ठ, महान (२) पु० [स] कबीर सन्त

क़बीला قبیلہ स्त्री० [अ] स्त्री, जोरू (२) कबीलो, परिवार [स० क्रि० कबुलाववुं

क़बुलवाना, क़बुलाना قبلوانا، قبلانا

कबूद کبود वि० [फा.] आसमानी, नील

क़बूल قبول पुं० [अ] स्वीकार, अंगीकार

क़बूलना قبولنا स० क्रि० कबूलवुं, स्वीकारवुं

क़बूलियत قبولیت स्त्री० [अ] कबूल मजूरीनो दस्तावेज, कबूलतनामु

क़बूली قبولی स्त्री० [फा] चणानी दाळनी खीचडी [(२) कब्जियात

क़ब्ज़ قبض पु० [अ] मळ, पकड

क़ब्ज़ा قبضہ पु० [अ] (तलवारनी) मूठ, दस्तो (२) कब्जो, अधिकार (३) नर-मादा, बारणां [कब्जियात

क़ब्ज़ियत قبضیت स्त्री० [अ]

क़ब्र قبر स्त्री० [अ] कबर —में पैर या पाँव लटकाना = मरण पासे होवु (२) बहु घरडा थवु [कब्रस्तान

क़ब्रिस्तान قبرستان पु० [फा]

कभी کبھی अ० काई पण वखते, क्यारे पण —कभी, —कभार = अवारनवार, क्यारे क्यारे. —का अ० क्यारनु, घणा वखतथी -न कभी = कोई ने कोई वखत

कभू کبھو अ० (प) 'कभी'

कमगर کمگر पु० [फा कमानगर] कमान बनावनार (२) हाडवैद (३) चितारो (४) वि० दक्ष, निपुण

कमगरी کمگری स्त्री० 'कमगर'नो धंधो के काम

कमचा کمچا पु० शारडी फरववानु चामठा जेवु ओजार

कमंडली کمنڈلی वि० कमंडलु राखनार, साधु (२) पाखंडी (३) पु० ब्रह्मा

कमंद کمند पु० कबन्ध (प) (२) [फा] जंगली पशुने बांधवानो पाश

कमअसल کم اصل वि० [फा + अ] वर्णसंकर

कमख़ाब کمخاب पु० [फा] किनखाब

कमची کمچی स्त्री० [तु] पातळी सोटी, चाबुक

कमच्छा کمچھا स्त्री० कामाक्षी देवी

कमज़ोर کمزور वि० [फा] कमजोर, अशक्त (स्त्री० —री) [धनुष्य

कमठा کمٹھا पु० [स कमठ] कामठु,

कमठी کمٹھی स्त्री० कमठाडु (२) [स] काचबी

कमती کمتی स्त्री० (२) वि० कमी

कमनैत کمنیت पु० बाणावळी, तीरंदाज

कमबख़्त کم بخت वि० [फा] कमनसीब, दुर्भागी (स्त्री० —ती)

कमयाब کمیاب वि० [फा] दुर्लभ

कमर کمر स्त्री० [फा] केड, कमर —टूटना = निरुत्साह, निराश थवु

क़मर قمر पु० [फा] चंद्रमा

कमरख کمرکھ स्त्री० कमरखी के कमरख फळ [आकारनु

कमरखी کمرکھی वि० कमरखना

कमरबंद کمربند पु० [फा] कमरबंध (पटो, नाडुं इ०) (२) वि० तत्पर

कमरा کمرہ पु० कोटडी, ओरडी (२) कॅमेरा (३) कामळो

कमरिया کمریا पु० एक प्रकारनो हाथी

कमल کمل पु०, कमलबाई स्त्री० कमळानो रोग

कमसिन کمسن वि० [फा] कम उमरनु

कमसिनी کمسنی स्त्री० [फा] बाळपण

कमसे कम کم سے کم अ० ओछामां ओछु, काई नहि तो [काम के धंधो

कमाई کمائی स्त्री० कमाणी के तेनु

कमाऊ کماؤ वि० कमाउ, कमानार

कमान کمان स्त्री० [फा] धनुष (२) कमान (घरनी) (३) तोप के बंदूक (४) [इ कमान्ड] लश्करी आज्ञा

कमाना کمانا स० क्रि० [हि काम] कमावु (२) कमानवु, केळववु करीने दृढ करवु (३) नानुमोटु (सिवावु) काम करवु (४) कस करवु

कमानी کمانی स्त्री० स्प्रिंग कमान

कमाल کمال पु० [अ] संपूर्णता (२) कुशळता (३) अद्भुत काम (४) वि० कमाल [कमालपणु

कमालियत کمالیت स्त्री० [अ]

कमासुत کماسُت वि० कमाउ (२) उद्यमी

कमिश्नरी کمِشنری स्त्री० कमिशनरनी कचेरी के तेनु काम के तेनी हकूमतनो प्रदेश

कमी کمی स्त्री० [फा] कमी, ऊणप (२) हानि, नुकसान [खमीस

क़मीज़(-स) (ص-)قمیص स्त्री० [अ]

कमीन کمیں पु० वसवायु

कमीना کمینہ वि० [फा] कमी, ओछु क्षुद्र –नगी–नी (स्त्री०) ०पन पुं०

कमेटी کمیٹی स्त्री० कमिटी समिति

कमेरा کمیرا पु० काम करनारो, मजूर, नाकर [कनलखाउ

कमेला کمیلا पुं० पशु मारवानी जगा,

कमोरा کمورا पु० माटीनु एक वासण (घडो, माटलु) [कमोरा'

कमोरी کموری स्त्री० माटली, नानो

कम्बख़्त کمبخت वि० [फा] कम बख्त कमनसीब

कम्मा کمّا पु० ताडपत्र पर लखेलो लेख

क़याफ़ा قیافہ पु० [अ] चहेरो, सिकल, सूरत –शिनास वि० [फा] चहेरो जोई मननो भाव समजनार

क़याम قیام पुं० [अ] रोकावु त के तेनी जगा, विश्राम (२) स्थिरता, निश्चय

क़यामत قیامت स्त्री० [अ] कयामत (२) प्रलय (३) ऊथलपाथल, खळभळाट

क़यास قیاس पुं० [अ] कयास, अनुमान –लगाना, –लड़ाना, –दौड़ाना = कयास बांधवो, ख्याल दोडाववो –में आना = समजावु

क़यासी قیاسی वि० कल्पित

करंक کرنک पु० [स] हाडपिंजर

करंड کرنڈ पु० [स] मधपूडो (२) करडियो के टोपली

करंतीना کرنتینا पुं० [इ क्वोरेंटाइन] चेपी रोगना स्थानमांथी आवनारने अमुक वखत एक स्थाने रोकी लेवामां आवे छे ते जगा [(२) अनाजनो भंडार

करई کرئی स्त्री० एक माटीनु वासण

करक کرک स्त्री० जुओ 'कड़क' (२) [स] करवडो, कमंडलु (३) दाडम

करकट کرکٹ पु० 'कतवार', कचरो

करकना کرکنا अ०क्रि० जुओ 'कड़कना'

करकरा کرکرا वि० [स कर्कर] कक्कर

करकराहट کرکراہٹ स्त्री० कक्करापणु (२) आंखमां कांकरी पडवानी पीडा

करकस کرکس वि० (प) कर्कश

करखा کرکھا पु० जुओ 'कड़खा' (२) उत्तरणी (३) मेश 'कालिख'

करगह کرگہ [फा] करघा کرگھا पु० साळ के तेनी पावडीनो खाडो

कर(–ल)छा کر(-ل)چھا पु० कडछो

कर(–ल)छी کر(-ل)چھی स्त्री० कडछी

करछुला کرچھلا पु० मोटो कडछो (भाडभूंजानो) २१

करज کرج पु० [सं] नख (२) आंगळी

करतब کرتب पुं० कर्तव्य, काम (२) हुनर, कळा (३) करामत, जादु

करतबी کرتبی वि० पुरुषार्थी (२) निपुण, 'करतब'वाळु

करतूत(–ति) (ت-)کرتوت स्त्री० करतूक काम (२) कळा, हुनर

करदा کردا पुं० खरीदेला मालमां कचरो इत्यादि होय ते साथे के ते

पेटेनुं बारदान कपाय ते (२) नवा माल पेटे जूनो आपी बदलो करतां उपर आपवानु रहेतुं बाकी 'वळतर

करदोरा کردورا पु० कदोरो

करधनी کردھنی स्त्री० कदोरो

करधर کردھر पु० वादळु, मेघ

करनफूल کرن پھول पुं० काननी फूलवाळी [काडवानु एक नानु वासण

क़रनबीक़ قرنبیق पु० [अ] अर्क

करना کرنا पु० एक जातनु मोटु लींबु (२) स०क्रि० करवु [शरणाई

करनाई کرنائی स्त्री० [अ करनाय]

करनाटक کرناٹک पु० कर्णाटक प्रांत

करनाटकी کرناٹکی पु० कर्णाटकी (२) जादुगर के खेलाडी

करनाल کرنال पुं०[अ करनाय]'करनाई' (२) मोटु ढोल (३) एक जातनी तोप

करनी کرنی स्त्री०करणी (२) मरणक्रिया (३) कडियानु लेलु [लश्करी अमलदार

करनैल کرنیل पु० [इं. कर्नल] एक ऊंचो

करपर کرپر वि० कृपण, कंजूस (२) स्त्री० (प) कर्पर, खोपरी

करबरना کربرنا अ०क्रि० कलरव करवो

करबला کربلا पु० [अ] ताबूत डुबाडवानी जगा (२) निर्जळ प्रदेश (३) कब्रस्तान (४) हुसेनने ज्यां मार्यो ते स्थान

करम کرم पु० कर्म, काम (२) करम, नसीब (३) [अ] महेरबानी, कृपा (४) उदारता [कोबी

करमकल्ला کرم کلا पुं० करमकल्लो,

करमठ, کرمٹھ, करमी کرمی वि० कर्मठ, कर्मकांडी ['कलमुंहा'

कर(-ल)मुंहा کر(ل)مونہا वि० जुओ

करवट کروٹ स्त्री० [स. करवर्त] पासामेर सूवुं ते, पासु. —बदलना, —लेना = पासु बदलवुं (२) पलटवुं —खाना, —होना = फरी जवुं. —न लेना = कोई कार्य विषे ध्यान न राखवु. करवटें बदलना = पथारीमां बेचेन पासा घसया करवा

करवट کروٹ, करवत کروت पु० [स. करपत्र] करवत; आडियु. —लेना = (काशीए) करवत मेलाववी [मुसीबत

करवर کرور स्त्री० विपत्ति, संकट,

करवा کروا पु० करवडो; धातु माटीनो नाळवाळा लोटो ['कराना'

करवाना کروانا स० क्रि० करावबु,

करवार(-ल) (کروار(ل پु० [स. करवाल] तलवार

करवाली کروالی स्त्री० नानी तलवार, कटार, 'करौली' [तलवार

करवीर کرویر पु० [स] करेण (२)

करवैया کرویّا वि० करनार; करवैयो

करश्मा کرشمہ पु० [फा] चमत्कार, अद्‌भुत करामत

करष(-षा) (کرش(ا पु०[स कर्ष] वेर, अणबनाव

करष(-स)ना کرش(س)نا स० क्रि० (प) आकर्षवु; खेंचवु (२) सूकवबु (३) समेटवु, एकठु करवु

करसान کرسان पु० खेडूत [मृग

करसायर(-ल) کرسایر(ل) पुं० काळो

करसी کرسی स्त्री० छाणांना टुकडा

करह کرہ पुं० ऊंट (२) फूलनी कळी

करांत کرانت पु० करवत

करांती کرانتی पुं० वेरणियो

कराइत كرائت पु० 'करैत', एक झेरी काळो साप

कराई كرائى स्त्री० काळप, शामळापणु (२) करवानी के करावयानी किंमत (३) दाळनु भूसु

कराना كرانا स० क्रि० करावयुं

क़राबत قرابت स्त्री० [अ] सगीपता (१) सबध, सगाई [शीशो

क़राबा قرابا पु० [अ] मोटो काचनो

क़राबीन قرابين स्त्री० [तु] जुओ 'कडाबीन' [चमत्कार, 'करश्मा'

करामात كرامات स्त्री० ब० व०

करामाती كراماتى वि० सिद्ध, चमत्कारी

क़रार قرار पु०[अ] स्थिरता(२)धीरज, संतोष (३) आराम, चेन (४) करार, वायदो, ठराव (५) [स कराल?] कराड, भेखड, 'करारा'–आना=आराम थवो, चेन पडवु –पाना=ठरवु, नक्की थवु –देना=नक्की करवु, ठराव करवो

क़रार-दाद قرارداد पु० [अ + फा] लेणदेणनु अगेनो करार

करारा كرارا पु० कराड, भेखड (२) वि० कराल, तीक्ष्ण, तेज, कठोर

कराव(–वा) (كراو(وا पुं० नातरु, कोईने त्यां ठाम बेसवु ते

कराह كراه पु० पीडाथी आह करवु ते

कराहना كراهنا अ० क्रि० पीडायी आह आह करवु

कराहा كراها कराही كراهى जुओ अनुक्रमे 'कडाहा,' 'कडाही'

कराहियत كراهيت स्त्री० [अ] अप्रसन्नता, अणगमो (२) अयोग्य के निंद्य काम (३) घृणा 'नफरत'

करिगहे كرگهى स्त्री० 'कराई', काळप

करिखा كرکها पु० 'करखा', मेंश

करिया كريا वि० काळु (२) पु० खलासी (३) हलेसु [कटि

करिहाँ(–व) (كرياں(و स्त्री० कमर,

क़रीन قرين वि० [अ] निकट, समत, जोडनु

क़रीना قرينه पु० [अ] रीत, ढग

क़रीब قريب अ०[अ] पासे, नजदीक (२) लगभग [पु० ईश्वर

करीम كريم वि० [अ] दयाळु (२)

करीर كرير [स] –ल ل पु० वांसनो फणगो (२) काणळु एक झाड, करडो

करीह كريه वि० [अ] चीतरी चडे एवु, घृणाजनक [कलेजु

करे(–ले)जा كرےجا(لے) पु० 'कलेजा',

करेब كريب स्त्री० [इ क्रेप] करेप, एक बारीक रेशमी कपडु

करेमू كريمو पु० एक भाजी

करेर كرير वि० कठोर [कारवेल्ल]कारेली

करे(रै)ला كريلا (كرَيلا) पुं० [स

करैत كريت पु० 'कराइत' जुओ

करैला كريلا पु० 'करेला' जुओ

करोदना كرودنا करोना كرونا स० क्रि० खणवु खोतरवु खोदवु [करमदी

करौंदा كرَوندا पु० [स करमर्द]

करौत كروت पुं०'करात', करवत (१) स्त्री० रखात–दासी [जुओ

करौता كروتا पु० करवत (२) क़राबा

करौती كروتى स्त्री० आरी (२) नानो 'करावा' (३) काचनी भट्ठी

करौली كرولى स्त्री० जुओ 'करवाली

कर्कट كركٹ पु० जुओ 'करकट'

कर्कर کرکر पु० [स] करकर (२) वि० वक्र

कर्चूर کرچور पु० [स] सानु

क़र्ज़(-र्ज़ा) قرض(ـہ) पु० [अ] करज, देवु —खाना = देवु करवु (२) सपाडामा आववु —पाक करना, होना = देवु चूकते करवु के थवु

कर्ज़ख़्वाह قرضخواہ पु० लेणदार

क़र्ज़दार قرضدار पु० देवादार

क़र्न قرن पु० [अ] लांबो समय [कावडु

कर्बुर کربر पु० [स] सोनु (२) वि०

कर्मक(-का)र کرمکار पु० लुहार के सोनी (२) नोकर (३) बळद (४) वेठियो

कर्मचारी کرمچاری पु० [स] कार्यकर्ता (२) अमलदार [मास

कर्ममास کرمماس पु० [स] श्रावण

कर्र کر पु० [अ] विजय (२) वैभव, प्रभाव —व फ़र्र = वैभव अने शोभा

कर्रा کرا वि० 'कडा', कठण, मुश्केल

कर्राना کرانا अ०क्रि० 'कर्रा' थवु

क़लंदर قلندر पु० [अ] एक जातनो मुसलमान विरागी साधु (२) मदारी

कल کل पु० [स] मधुर ध्वनि (२) वि० सुंदर (३) स्त्री० [स कल्य, प्रा कल्ल] आरोग्य (४) आराम, सुख, कळ, संतोष (५) अ० काले (६) स्त्री० कळा, युक्ति (७) कळ यंत्र —से अ० आरामथी (२) धीरे धीरे

क़लई قلعی स्त्री० [अ] कलाई (२) बहारनो ओप (३) चूनाथी धोळवु ते —खुलना = उघाडु पडवु —न लगना = युक्ति ना चालवी [कलाईगरो

क़लईगर قلعیگر पु० कलाई करनारो,

क़लक़ قلق पु० [अ] बेचेनी (२) दुःख, चिंता, खेद

कलका کلکا वि० थोडा दिवसनु, कालनु

कलकानि کلکان स्त्री० हेरानगत, मुश्केली

कलक्टर کلکٹر पु० कलेक्टर

कलछा کلچھا कलछी کلچھی जुओ 'कडछा, कडछी'

कलछुला کلچھلا पु० जुओ 'कडछुला'

कलदार کلدار वि० कळ-चावी के चापवाळु (२) पु० कलदार रूपियो

कलधूत کلدھوت पु० [स] चांदी

कलधौत کلدھوت पु० [स] सोनु (२) चांदी (३) मधुर ध्वनि

कलप کلپ पु० [स कल्प] वाळनो कलप (२) जुओ 'कलफ़'

कलपना کلپنا अ०क्रि० कल्पांत करवु, कलपवु (२) स०क्रि० कापवु

कलफ़ کلف पु० कपडानी अस्तरी करवामा नखातो आर (२) चहेरा परनु काळु चाठु

कलबल کلبل पु० उपाय, युक्ति (२) कलबल, गरबड

कलबूत کلبوت पु० [फा कालबूद] कालबूत (२)(पाघडी टोपी इ०नो) फरमो

क़लम قلم पु० स्त्री० कलम (लखवानी के रोपवानी) (२) चित्रकारनी पींछी के शिल्पीनु टांकणु (३) घर करी वगातु धन (४) कान पासे हजामतमांथी बाकी रखाता नाना वाळ —खाचना, फेरना, या मारना = लखेलु रद करवु, चेकी नाखवु —तोडना = लखवामा हद करवी

क़लम-क़साई قلمقصائی पु० [अ] भणेला छतां लोकने हानि करनारो

क़लमदान قلمدان पुं० [फा] कलम-
दानी; कलमखडियो राखवानो डबो के
तेवुं साधन [ठीक; बरोबर
क़लमबन्द قلمبند वि० लखेलुं (२)
क़लम-रौ قلمرو स्त्री० [फा.] राज्य;
सल्तनत [मुसलमान थवुं
कलमा کلمہ पुं०[अ.] कलमो –पढ़ना =
क़लमी قلمی वि० [अ.] लखेलुं;
'क़लमबन्द' (२) कलमी
कलमुहाँ کلمونہا वि० काळा मोंनुं
(२) कलंकित (३) अभागी
कलवरिया کلوریا स्त्री० दारुनु पीठुं
कलवार کلوار पुं०कलाल [मदिरनुं शिखर
कलसा کلسا पुं० कलश; घडूलियो (२)
कलसी کلسی स्त्री० नानो 'कलसा'
कलही کلہی वि० कलहप्रिय, लडकणु
कलाँ کلاں वि० [फा.] मोटुं; वडु
कलाई کلائی हाथनु कांडुं (२)'कलावा'नु
अल्पतावाचक रूप [एक मीठाई–बरफी
क़लाक़न्द قلاقند पुं० [फा.] मावानी
कलाबत्तू کلابتو पुं० [तुर्की–कला-
बतून] कलाबूत; सोना चांदीना तारवाळो
रेशमी दोरो के तेनुं मोळियुं
क़लाबाज़ी قلابازی स्त्री० गुलांट; गोट-
मडु –करना, खाना = गोटमडुं खावु
कलाम کلام पु० [अ.] वाक्य (२)
वातचीत (३) प्रतिज्ञा (४) वांधो; सचको
कलार(–ल) کلار(ل) पु० 'कलवार';
कलाल [लाल नाडाछडीनुं कोकडुं
कलावा کلاوا पु० सूतरनुं कोकडुं (२)
क़लिया قلیہ पुं० [अ.] रसादार
पकावेलु मांस [जातनो हुक्को
क़लियान قلیان पु० [फा.] एक

कलियाना کلیانا अ०क्रि० कळीओ
बेसवी (२) पक्षीने पांख आववी
कली کلی स्त्री० फूलनी के पहेरणनी
कळी (२) पक्षीनी नवी आवेली पांख
(३) हूकानो नीचेनो भाग (४) [अ.
कलई] पथ्थर वगेरेना टुकडा जेनो चूनो
बने छे. –लेना = झाडने कळी बेसवी
क़लील قلیل वि० [अ.] अल्प; थोडुं
कलीसा کلیسا पु० [फा.] यहूदी के
खिस्ती देवळ [खिस्ती धर्ममंडळ
कलीसिया کلیسیا पुं० यहूदी के
कलूटा کلوٹا वि० [स्त्री.–टी] काळुं
कलेऊ کلیو पुं० 'कलेवा'; नास्तो
कलेजा کلیجا पुं० कलेजुं; काळजुं (२)
छाती. –उलटना = झल्दी करतां जीव
गभरावो. –ठंडा करना = संतोषवुं.
–निकाल कर रखना = सर्वस्व दई देवुं
–पक जाना = सहन करी करीने थाकी
जवुं. –मुँहको या मुँह तक आना =
आकुळव्याकुळ थवु; संतापवु; गभरावुं
–पर साँप लोटना = कंईसाभरी आवतां
शोक थवो [मांस
कलेजी کلیجی स्त्री० पशुना काळजानुं
कलेवर کلور पुं० [स] शरीर (२)
खोळुं; 'ढांचो'
कलेवा کلیوا पुं० [सं. कल्यवर्त] नास्तो;
(२) भाथुं (३) कलवा जेवी एक
विवाहनी रीत. –करना = खाई जवुं
(२) मारी नाखवु
कलैया کلیا स्त्री० गुलांट; गोटमडुं
कलोर کلور स्त्री० वाछडी
कलोल کلول पु० कल्लोल [आनंदवुं
कलोलना کلولنا अ०क्रि० कल्लोलवुं;

कलौंजी کلَونجی स्त्री० एक जातनुं शाक
कलौटा کلَوٹا वि० जुओ 'कलूटा'
कल्पवास کلپ واس पुं० [सं.] माह महिनामां गंगातट पर संयमपूर्वक वास — एक व्रत
क़ल्ब قلب पुं० [अ.] हृदय (२) बुद्धि (३) मध्य भाग (४) खोटी चांदी के सोनुं
कल्माष کلماش वि० [सं.] काबर-चीतरुं (२) काळुं
कल्य کلیہ पुं० [सं.] सवार (२) शराब
कल्लर کلّر पु० 'कन्हर'; खारी माटी; ऊस (२) ऊसर जमीन
क़ल्लाँच قلّانچ वि० जुओ 'कल्लाश' (२) शठ; बदमाश; गुंडो
कल्ला کلّا पुं० जडबुं (२) गलुं (३) अवाज (४) अंकुर (५) दीवानुं मोटियुं (६) [फा. कल्ला:] کلّہ बकरी इ०नुं माथुं [जबरदस्त
कल्लातोड़ کلّاتوڑ वि० जडबातोड;
कल्लाना کلّانا अ०क्रि० वागवाथी के कशाथी चामडी बळवी; बळतरा थवी (२) असह्य थवुं
क़ल्लाश قلّاش वि० [तुर्की] गरीब, कंगाळ (२) नफट; निर्लज्ज (३) दारूडियो
कल्ह کلہ अ० 'कल'; काले
कल्हर کلہر पुं० जुओ 'कल्लर'
कल्हारना کلہارنا स०क्रि० तळवुं (२) अ०क्रि० 'कराहना'; दु:खनो उद्गार काढवो
कवन کَوَن स० (प.) 'कौन'; कोण
कवर کَوَر पु० [इं.] कवर; पर्दु के पर-बीडियुं (२) [सं.] वाळनो गुच्छो (३) गीद्ध (४) [सं. कवल] कोळियो
कवरी کَوَری स्त्री० [सं.] वेणी
कवलित کَولِت वि० [सं.] कोळियो कराई गयेलुं; भक्षित
क़वायद قواعد पुं० [अ. 'क़ायदा'नुं ब०व०] नियम; शिस्त (२) स्त्री० कवायत (३) व्यवस्था; शिस्त (४) व्याकरण
कवित्त کوِتّ पुं० कवित्त; कविता
क़वी قوی वि० [अ.] जबरुं; बळवान; मजबूत
कवीट کویٹھ पुं० 'कैथा'; कोठुं
क़वी-हैकल قوی ہیکل वि० [अ.] कदावर, मोटुं
कवेला کویلا पुं० कागडानुं बच्चुं
कवेलू کویلو पुं० नळियुं
क़व्वाल قوّال पुं० [अ.] कवाली गानार; 'कौवाल' ['कौवाली'
क़व्वाली قوّالی स्त्री० [अ.] कवाली;
कश کش पुं० [सं.] चाबुक (२) [फा.] खेंच; आकर्षण (३) हुक्का चलमनो दम
क़श्क़ा قشقہ पु० [फा.] टीलुं; तिलक
कश-मकश کشمکش स्त्री० [फा.] खेंचताण (२) भीड; धक्काधक्की (३) विचारमां पडवुं ते
कशिश کشش स्त्री० [फा.] खेंच; आकर्षण (२) अणबनाव. —ए-सिक़्ल کشش ثقل स्त्री० [फा.] गुरुत्वाकर्षण
कशीदगी کشیدگی स्त्री० [फा.] वैमनस्य, अणबनाव [(२) वि० खेंचेलुं
कशीदा کشیدہ पुं० [फा.] कशीदो
कश्ती کشتی स्त्री० [फा.] कश्ती, होडी (२) पाणीनो टाट (३) शेतरंजनुं एक महोरुं — हाथी
कश्नीज़ کشنیز पुं० [फा.] धाणा

कश्मीर کشمیر पु० काश्मीर (वि०,-री)
कस کس पु० परीक्षा, कसणी (२) काबू, वश (३) कस, सार (४) [फा] व्यक्ति, माणस (५) स्त्री० बाधवानी करा (६) (प) कम ? केवी रीते ? -का= काबूमा होय ते, आधीन
कसक کسک स्त्री० सणको, सळक (२) जूनु वेर (३) इच्छा, हौंश (४) सहानुभूति -निकालना=जूनु वेर वाळवु
कसकना کسکنا अ०क्रि० चसको के लपको मारवो, सळकवु
कसकुट کسکٹ पु० कासु – मिश्र धातु
कसना کسنا स०क्रि० कसवु (खेंचवु, तंग करवु, पारखवु, पीडवु इ०) (२) ठांसीने भरवु (३) अ० क्रि० तंग थवु, जकडावु (४) ठसाईने भरावु
कसनी کسنی स्त्री० बांधवानी रसी (२) कसणी (३) परीक्षा
कसब کسب पु० जुओ 'कस्ब'
क़सबा, قصبہ जुओ 'कस्बा'
कसबी کسبی जुओ 'कस्बी'
क़सम قسم स्त्री० [अ] कसम, सोगन -उतारना=नामनु काम करवु -देना, दिलाना, रखना=कसम खवडाववा -लेना=कसम खावा
कसमसाना کسمسانا अ०क्रि० सळवळवु, खळभळवु (२) गभरावु, आघुपाछु थवु
कसर کسر स्त्री० [अ.] कसर, ऊणप (२) द्वेष वेर (३) दोष, विकार -निकालना, काढना=जूनी बाकीनी भरपाई करवी, कसर काढवी (२) वेर लेवु
कसरत کسرت स्त्री० [अ] कसरत (२) کثرت अधिकता, वैपुल्य
कसरत-राय کثرت راے स्त्री० [अ] बहुमती [(२) वि० निर्दय
क़साई قصائی पु०(स्त्री० -इन) कसाई
कसाना کسانا अ० क्रि० कसाणु थवुं (२) कटावु (३) स० क्रि० 'कसना'नु प्रेरक, 'कसवाना'
क़साब قصاب पु० 'कस्साब', कसाई
कसार کسار पुं० [स कृसर] कसार
कसाला کسالا पु० कष्ट (२) महेनत
कसाव کساو पु० [स कषाय] कसाणापणु; काट
क़सीदा قصیدہ पु० [अ] स्तुति के निंदा करता काव्यनो एक प्रकार
कसीदा کسیدا पु० जुओ 'कशीदा'
कसीफ़ کثیف वि० [अ] गंदुं, मेलु (२) स्थूल, जाडु
कसीर کثیر वि० [अ] घणु, बहु
कसीस کسیس पु० हीराकशी
कसूँभा کسونبھا वि० [स कुसुम] कसुंबी [अपराध
क़सूर قصور पु० [अ] कसूर, गुनो,
क़सूरमंद قصورمند, क़सूरवार قصوروار वि० [फा] गुनेगार, अपराधी
कसे کسے वि० [फा] कोई (व्यक्ति)
कसेरा کسیرا पु०[स्त्री० -रिन] कसारो
कसैला کسیلا वि०[स्त्री० -ली] कसाणु, कषाय स्वादनु
कसैली کسیلی स्त्री० सोपारी
कसौटी کسوٹی स्त्री० [स कषपट्टी, प्रा कसवट्टी] कसोटी
कस्तूरा(-रिया) کستورا(ریا) कस्तूरी मृग (वि०, -रिया)

क़स्द قصد पु० [अ] इरादो
कस्दन् قصداً अ० [अ] इरादापूर्वक
कस्ब كسب पु० [अ] कसब, धंधो, हुन्नरकळा (२) पेदाश (३) वेश्यावृत्ति
क़स्बा قصبه पु० [अ] कसबो
क़स्बात قصبات पु०ब०व० 'कसबा'नु
क़स्बाती قصباتی वि०कसबामां रहेनार
कस्बी كسبی वि० [अ] कसबी, कसबवाळु (२) स्त्री० वेश्या
क़स्मिया قسمیه अ० [अ] कसम खाईने, सोगनथी
क़स्र قصر पु० [अ] महेल ['कसाब'
क़स्साब قصاب पु० [अ] कसाई,
कहँ کہں अ० (प) 'कहाँ', कया (२) बीजी तथा चोथीना प्रत्यय तरीके वपराय छे [आकाशगंगा
कह-कशाँ کہکشاں स्त्री० [फा]
क़ह-क़हा قہقہا पु० [फा] अट्टहास
कहगिल کہگل स्त्री०भींत लींपवानी गार
क़हत قحط पु० [अ] खूब अछत (२) दुकाळ [खूब भूख्यो
क़हतज़दा قحط زده पु० दुकाळियो,
क़हतसाली قحط سالی स्त्री० [अ] दुकाळनो समय
कहता کہتا पु० कहेनार
कहन کہن स्त्री० कथन (२) वचन, वात (३) कहेवत (४) कवन, कविता
कहना کہنا स०क्रि० कहेवु -बदना= नक्की करवु कहबदकर = प्रतिज्ञापूर्वक, दृढ संकल्पथी कहनेकी बात=कहेवा मात्र-खरेखर नहि एवी वात
कहनावत کہناوت, कहनूत کہنوت स्त्री० कहेवत

कहनी کہنی स्त्री० कथनी, 'कहानी'
क़हर قہر पु० [अ] केर, जुल्म (२) क्रोध (३) आफत (४) वि० भयंकर -ढाना=केर वर्तावको
क़हरन् قہراً अ० [अ] बळजोरीथी
कहल کہل पु० कठारो, बफारो [कळवु
कहलना کہلنا अ०क्रि० तापथी बफावु,
कहलवाना کہلوانا कहला(-वा)ना کہلا(وا)نا स० क्रि० कहेवडाववु
कहवाँ کہواں कहाँ کہاں अ० क्यां?
क़हवा قہوه पुं०[अ] कावो,बुंद,कॉफी
कहा کہا पु० कहेण, आज्ञा (२) स० शु? (व्रजभाषा) (३) अ० (प) केवी रीते
क़हाकही کہاکہی स्त्री० बोलाबोली, 'कहासुनी'
कहाना کہانا स० क्रि० कहाववु
कहानी کہانی स्त्री० कहाणी, कथा (२) जूठी-कहेवानी वात
कहार کہار पु० पालखी इ० ऊंचकनार-भोई [मरणनी चिठ्ठी
कहावत کہاوت स्त्री० कहेवत (२)
कहा-सुना کہا سنا पु० भूलचूक (कहेलु सांभळेलु) [बोलाचाली
कहा-सुनी کہا سنی स्त्री० तकरार,
कहीं کہیں अ०कोई जगाए क्हीं, क्यां
कहुँ(-हूँ) (کہوں(-ہوں) अ०(प)'कहीं'
काँइयाँ کانئیاں(کائیاں) वि० चालाक, पाकु, पहोंचेल
काँख کانکھ स्त्री० काख, बगल
काँखना کانکھنا अ० क्रि० कराववु (२) श्रम के पीडाथी ऊंह करवु
काँखासोती کانکھاسوتی स्त्री० जनोई पेठे खेस पहेरवानी रीत

कांखी کانکھی वि० (प.) कांक्षी; इच्छुं
काँगडी کانگڑی स्त्री० काश्मीरमां गळे पहेरातो नानी शगडी
कांग्रेस کانگریس स्त्री० कॅांग्रेस, महासभा
काँच کانچ स्त्री० काछडी (२) काच
काँचरी(-ली) کانچری(-لی) स्त्री० सापनी कांचळी
काँजी کانجی स्त्री० आथो चडवा दईने बनावातो एक खाटो प्रवाही पदार्थ (२) फाटेला दूधनुं के दहींनुं पाणी
काँजी-हाउस کانجی ہاؤس स्त्री० [इं. काइन-हाउस] ढोरनो डबो
काँटा کانٹا पुं० कांटो (२) कूवामां नांखवानी बिलाडी (३) हिसाबनो ताळो (४) आंकडो. रास्तेमें काँटा बिछाना = वच्चे विघ्न नांखवुं. –बोना = बूराई करवी. –होना = बहु दूबळुं थवुं. काँटोंमें घसीटना = अति प्रशंसा करवी. काँटेकी तोल = बरोबर तोल
काँटी کانٹی स्त्री० नानो कांटो (२) खीली
काँठा کانٹھا पुं० कंठ (२) कांठलो (३) कांठो
काँड़ना کانڑنا स०क्रि० कचरवुं; कूटवुं
काँडी کانڑی स्त्री० जमीनमां दाटेली खांडणी (२) वांस के लाकडानो नानो टुकडो [सामान
काँड़ी-कफ़न کانڑی کفن पुं० ठाठडीनो
काँदना کاندنا अ० क्रि० [सं. क्रंदन] रोवुं
काँदव کاندو पुं० कादव; 'कादो' [कादव
काँदा کاندا पुं० कांदो; डुंगळी (२)
काँदो کاندو पुं० कादव
काँय काँय کانے کانے काँव काँव کاؤں کاؤں (کائیں کائیں) कागडानी काका (२) शोरबकोर
काँवर(-रि) کانور(-ر) स्त्री० 'कावड
काँवरिया کانوریا पुं० कावडवाळो
काँस کانس पुं० एक जातनुं घास
काँसा کانسا पुं० कांसुं (२) जुओ 'कासा'.
काँसागर کانساگر पुं० कांसानुं काम करनार-कसारो
काई کائی स्त्री० लील (२) मेल (३) काट. –छुड़ाना = मेल के दुःखदारिद्र दूर करवुं
काऊ کاؤ अ० (प.) कदी (२) सर्व कोई (३) वस्तु; कांई
काकरेज़ी کاکریزی पुं० [फा.] काळो-धेरो लाल जांबली रंग (!)
काकाकौआ, کاکاکوا काकातूआ کاکاتوا पुं० काकाकौवो
काकी کاکی स्त्री० कागी (२) [सं.] कागडी
काकुल کاکل पुं० [फा.] कान पर लटकती लट [मकान; महेल
काख़ کاخ पुं० [फा.] मोटुं आलेशान
काग کاگ पुं० कागडो
काग़ज़ کاغذ पुं० [अ.] कागळ (२) दस्तावेज (३) छापुं (४) सरकारी नोट. –की नाव = नाशवंत वस्तु. –पत्र = कागळपत्र (२) दस्तावेज [कागळपत्र
काग़ज़ात کاغذات पुं० ब० व० [अ.]
काग़ज़ी کاغذی वि० कागळनुं के कागळ जेवुं पातळुं (२) लखेलुं
कागद کاگد पुं० कागळ; 'काग़ज़'
कागर کاگر पुं० (प) कागळ (२) पींछुं
कागारोल کاگارول पुं० कागारोळ; शोरबकोर [जांघ वच्चेनो भाग (२) काछडी
काछ کاچھ पुं० [सं. कक्ष] पेडु ने
काछना کاچھنا स०क्रि० काछडी घालवी (२) हथेळी के चमचीथी उपर उपरथी लेवुं

काछनी کاچھنی स्त्री॰ 'कछनी'; काछडी
काछा کاچھا पुं॰ काछडो
काछी کاچھی पुं॰ काछियो
काज کاج पुं॰ काज; काम (२) प्रयोजन (३) धंधोरोजगार (४) बटननो गाज
काजर(-ल) کاجر(-ل) पुं॰ काजळ
क़ाज़ी قاضی पु॰ [अ.] काजी; (इस्लाम प्रमाणे) न्यायाधीश
काजू کاجو पुं॰ काजु
काट کاٹ स्त्री॰ कापवुं ते (२) घा; जखम (३) चालबाजी; दगोकपट
काटछाँट کاٹ چھانٹ स्त्री॰मारामारी; लडाई (२) ओछावत्तापणुं
काटना کاٹنا स॰क्रि॰ कापवु (२) कापी लेवुं; कमी करवु (३) समय वितावडो (४) करडवुं; डसवुं. काटो तो खून नहीं=बिलकुल स्तब्ध थई जवुं
काटू کاٹو वि॰ कापनारुं (२) डरामणुं
काठ کاٹھ पुं॰ काष्ट; लाकडु -कबाड़= भाग्योतूटयो सामान. -होना=काष्टवत् -स्तब्ध के अकड थवुं -का उल्लू= जड; पाको मूर्ख
काठी کاٹھی स्त्री॰ शरीरनुं काठुं (२) ऊंटनो काठडो; घोडाना जीननु काठु
काढ़ना کاڑھنا स॰क्रि॰ काढवुं (२) कढाईमां तळीने काढवुं; पकाववुं
काढ़ा کاڑھا पु॰ काढो; क्वाथ
कातना کاتنا स॰क्रि॰ कांतवु [कातुं, छरी
काता کاتا पुं॰ कांतेलु सूतर; दोरो (२)
कातिक کاتک पु॰ कारतक मास
कातिब کاتب पुं॰[अ.] लेखक; लखनार
क़ातिल قاتل वि॰ [अ.] कतल करनार; हत्यारो; घातक
काती کاتی स्त्री॰ [स. कर्त्री] कातर (२) चाकु (३) कटार
कादर کادر वि॰ कातर; डरपोक
क़ादिर قادر वि॰ [अ.] सशक्त; समर्थ
कान کان पुं॰ कर्ण; कान (२) काननुं एक घरेणुं (३) स्त्री॰ जुओ 'कानि' (४) [फ़ा.] खाण. -उठाना=सांभळवा तैयार थवुं. -करना, देना, धरना=ध्यान देवुं; कान देवा -पर जूँ न रेंगना= कशी परवा न करवी. -कतरना, -काटना=मात करवुं; चडियाता थवुं; माथे चपटी भभराववी (२) धोखो देवो; छेतरवुं. -भरना=कानभंभेरणी करवी. -भर जाना=सांभळी सांभळीने कंटाळवु. कानोकान ख़बर न होना=जराय खबर न होवी. कानमें तेल या रूई डालना=कान बंध करवा -न सांभळवुं के ध्यान पर न लेवुं. -होना=सतेज थवुं; भान आववुं
काना کانا वि॰ [स्त्री॰ -नी] काणुं (२) डंखेलुं (फळ) (३) तीरछुं; वांकु (४) पुं॰ कानो; (।)
कानाकानी کانا کانی, कानाफूसी کاناپھوسی कानाबाती کاناباتی स्त्री॰ कानमां वात कहेवी ते
कानि کانِ स्त्री॰ लोकलाज; मर्यादा (२) संकोच [पुं॰ जुओ 'कांजीहाउस'
कानीहाउस کانی ہاؤس (کانی ہوس)
क़ानून قانون पु॰ [फ़ा.] कायदो. -छाँटना=कानूनी चर्चा करवी; तर्कबाजी लडाववी
क़ानूनगो قانونگو पु॰ [फ़ा.] तलाटीओनो एक उपरी-अमलदार

क़ानूनदाँ قانوندان पु० [फा.] कानून जाणनार [कायदानुं ज्ञान
क़ानूनदानी قانوندانی स्त्री० [फा.]
क़ानूनन् قانوناً अ० [अ.] कायदेसर
क़ानूनी قانونی वि० कायदा कानूनने लगतुं, ते संबंधी [श्रीकृष्ण
कान्ह کانہ कान्हर کانہر पुं० कहान;
कापी کاپی स्त्री० कोपी; नकल के नोट
क़ाफ़िया قافیہ पु० [अ.] काफियो; अंत्य अनुप्रास. –तंग करना = पजववुं
काफ़िर کافر वि० [अ.] काफर; गेर-मुस्लिम (२) नास्तिक (३) निर्दय (४) दुष्ट
क़ाफ़िला قافلہ पुं० [अ.] काफलो
काफ़ी کافی वि० [अ.] काफी; पूरतुं (२) स्त्री० एक राग (३) कोफी पीणुं
काफ़ूर کافور पुं० [फा.?] कपूर. –होना = छू थई जवुं [रंगनुं
काफ़ूरी کافوری वि० कपूरनु के तेना
काब کاب स्त्री० [तु.] मोटी तासक; थाळ
काब(-बु)क کاب(-بو)ک पु० [फा.] कबूतरखानुं
काबर کابر वि० कावरचीतरुं
क़ाबलीयत قابلیت स्त्री० जुओ 'काबिलीयत' [मकानुं काचा स्थान
काबा کابا पुं० [अ. कअबः] (کعبہ)
क़ाबिज़ قابض वि० [अ] अधिकार-वाळु (२) दस्त रोकनार; कबजियात करनारुं [विद्वान
क़ाबिल قابل वि० योग्य; लायक (२)
क़ाबिलीयत قابلیت स्त्री० [अ.] योग्यता; लायकात (२) पांडित्य; विद्वत्ता
क़ाबू قابو पुं०.काबू; कबजो; सत्ता; हरूमत

काम کام पु० काम. –आना = काममां आववुं (२) लडाईमां मरवुं. –तमाम करना = काम पूरुं करवुं (२) मारी नाखवुं. –होना = मरवुं (२) खूब तकलीफ पडवी
कामकाजी کامکاجی वि० कामकाजवाळुं; उपयोगी
क़ामत قامت स्त्री० [अ.] कद; आकार
कामदानी کامدانی स्त्री० भरतकाम के ते करेलु एक कपडुं
कामदार کامدار वि० कसबी भरतवाळु (२) पुं० कामे करनार; प्रबन्धकर्ता
कामधाम کامدھام पुं० कामकाज
काम-ना-काम کامناکام अ० [फा] लाचारीथी; विवश थईने [कृतार्थ
कामयाब کامیاب वि० [फा.] सफळ;
कामयाबी کامیابی स्त्री० [फा.] सफळता
कामल کامل [स],–ला (لا-) पुं० कमळो
कामिल کامل वि० [अ.] पूरुं; कुल (२) योग्य
कामी کامی वि० कामगरुं; 'कामकाजी' (२) [स] कामी [माणस
कायथ کایتھ पु० कायस्थ जातिनो
कायथी کایتھی स्त्री० कैथी लिपि
क़ायदा قاعدہ पुं० [अ.] कायदो (२) सिद्धांत; नियम (३) वर्तननो ढंग (४) व्यवस्था; क्रम (५) बाळपोथी –बाँधना = नियम करवो
क़ायदादाँ قاعدہدان वि० [फा.] विवेक सभ्यताना नियम जाणनार; सभ्य
क़ायदे-आज़म قائدِاعظم पुं० [अ.] सौथी मोटो नेता
क़ायम قائم वि० [अ] कायम; स्थिर; स्थापित; निश्चित; मुकरर

क़ायम-मिज़ाज قائم مزاج वि० शांत मिजाजनुं [अंग्रेजी
क़ायम-मुक़ाम قائم مقام वि० [अ.]
क़ायमा قائمہ पुं० [अ.] काटखूणो
क़ायल قائل वि० [अ.] माननारुं; कबूल करनारुं. –करना=समजाववुं; मनाववुं. –होना=समजवुं; मानवुं; स्वीकारवु
कायाकल्प کایاکلپ पुं० [सं. काय-कल्प] वृद्धने तरुण करवानो एक औषधोपचार [भारे फेरफार
कायापलट کایاپلٹ स्त्री० कायापलटो;
कारंधमी کارندھمی पु० [सं.] रसायनशास्त्री
कार-आमद کارآمد वि० [फा.] काममां आवे एवुं; उपयोगी
कार-करदा کارکردہ वि० [फा.] काम करेलुं होय एवुं, अनुभवी
कारकुन کارکن पुं० [फा.] कामकाज करनार; कारकुन; गुमास्तो
कारख़ाना کارخانہ पुं० [फा.] कारखानु (२) कारभार; व्यवसाय (३) घटना; मामलो [काम
कार-ख़ास کارخاص पु०[फा.] खास
कारख़ैर کارخیر पुं० [फा] पुण्य काम
कारगर کارگر वि० [फा.] असरकारक (२) उपयोगी; काममां आवे एवु [परायण
कार-गुज़ार کارگزار वि० [फा.] कर्तव्य-
कारगुज़ारी کارگزاری स्त्री० [फा.] कर्तव्यपालन (२) होशियारी
कार-चोब کارچوب पुं० [फा.] भरतकाम माटे कपडुं तंग राखवानुं चोकठुं (२) भरत करनारो
कार-चोबी کارچوبی वि० [फा.] भरतकामने लगतुं (२) स्त्री० भरतकाम; कोतरकाम [कार्योनो हेवाल
कारनामा کارنامہ पुं० [फा] कोईनां
कारनी کارنی वि० प्रेरक (२) पुं० बुद्धिभेदक
कार-परदाज़ کارپرداز वि० [फा.] काम करनार; कामदार; मुनीम
कार-परदाज़ी کارپردازی स्त्री० [फा.] मुनीमी; कामदारपणुं
कारबंद کاربند वि० [फा.] आज्ञाकारी
कारबार کاربار पुं० [फा.] कारभार; धधो
कारबारी کارباری वि० [फा.] काम-काजवाळुं (२) पु० कारभारी
काररवाई کارروائی स्त्री० [फा.] काम (२) कार्यवाही (३) कारस्तान; गुप्त प्रयत्न [टोळी
कारवाँ کاروان पुं० [फा] यात्रीओनी
कारवाँ-सराय کاروان سرائے स्त्री० [फा.] धर्मशाळा
कारसाज़ کارساز वि० [फा.] काम पार उतारनार; कार्यकुशल
कारसाज़ी کارسازی स्त्री० [फा.] कार्य-कौशल्य (२) गुप्त चालबाजी
कारस्तानी کارستانی स्त्री० [फा.] चालबाजी; कारस्तान होवां ते
कारा کارا स्त्री० [सं.] कैद; बन्धन (२) पीडा [कारकुन
कारिंदा کارندہ पुं० [फा] मुनीम;
कारिख़ کارکھ स्त्री० जुओ 'कालिख'
कारी کاری वि० [फा.] काम ठीक करी बतावे एवु; होशियार (२) कारी; घातक (३) पु० (क़ुरान) पढनार

क़ारूँ قارون पु० [अ.] मूसानो धनवान पण कृपण भाई (२) कजूस —का खजाना = अपार धन
क़ारूरा قاروره पुं० [अ] पेशाब (२) मूत्रपरीक्षा माटे मूत्र राखवानी शीशी
कारो کارو वि० (२) पु० जुओ 'काला'
कारंवाई کارروائی स्त्री० जुओ 'कारवाई'
कालकोठड़ी(-री) (-ری) کال کوٹھڑی स्त्री० काळी कोटडी (२) जेलनी अंधारी
कालबजर کالبنجر पु० पडतर जमीन
कालबुद کالبد [फा], कालबूत पु० जुओ 'कलबूत', कालबूत
काला کالا वि० काळु (२) पु० काळो साप
कालाकलूटा کالاکلوٹا वि० काळुभमर, काळुमश
कालिका کالکا स्त्री० [स] काळका, काली (२) काळापणु (३) मेंश (४) वादळ (५) शराव [मेश
कालिख کالکھ स्त्री० [स कालिका]
कालिज کالج पु० कॉलेज
क़ालिब قالب पु० [अ] शरीर, देह (२) कालबूत (टोपीनो)
क़ालीन قالین पु० [अ] गालीचो
काली मिर्च کالی مرچ स्त्री० मरी
कालौंछ کالونچھ स्त्री० काळापणु (२) 'कालिख' [गोळ फेरववो ते
कावा کاوا पुं० [फा] घोडाने गोळ
काश کاش अ० [फा] 'ईश्वर करे आम थाय' एवो उद्गार
क़ाश قاش स्त्री० [तु] फळ इ०नी चीरी, फांक टुकडो [नानु घर
काशाना کاشانہ पु० [फा.] झूपडी,
काश्त کاشت स्त्री० [फा] खेती (२) गणोत [(२) गणोतियो
काश्तकार کاشتکار पु० [फा] खेडूत
कास کاس पु० [स] खांसी (२) काश — दर्भ घास [वनस्पति – औषधि
कासनी کاسنی स्त्री० [फा] एक
कासा کاسہ पु० [अ] कटोरो, भिक्षापात्र
क़ासिद قاصد पु० [अ] कासद [असमर्थ
क़ासिर قاصر वि० [अ] कसरवाळु (२)
काह کاہ स्त्री० [फा] सूकु घास
काहकशाँ کاہکشاں पु० [फा] जुओ 'कहकशाँ' [आळसु, सुस्त
काहिल کاہل वि० [अ] (स्त्री० —ली)
काही کاہی वि० [फा] घासना रंगनु, घेरु लीलु [पण, किसी'
काहु(-हू) (کاہو)کاہو स० (प) कोई
काहू کاہو पु० [अ] एक छोड, जेनां बी दवामां वपराय छे [माटे ? केम ?
काहे کاہے काहेको کاہےکو अ० शा
किंगरी کنگری स्त्री० रावणहथ्था जेवी सारंगी [کہ [फा] के
कि کہ अ० (प) केवी रीते ? (२)
किकियाना کِکیانا अ क्रि० किकियारी पाडवी (२) रोवु [(२) तकरार
किचकिच کچکچ स्त्री० कचकच
किचकिचाना کچکچانا अ०क्रि० दांत कचकचाववा के पीसवा के भेराडवा
किचकिचाहट, کچکچاہٹ किचकिची کچکچی स्त्री० दांत पीसवा ते
किटकिटाना کٹکٹانا अ०क्रि० 'किट-किट' अवाज करवो (२) क्रोधथी दांत पीसवा (३) दांतमां कांकरी आववा जेवु लागवु — कचरकचर थवुं

किटकिना کٹکنا पु० चाल, चालाकी
किट्ट کٹّ पु० [स] मेल, काटरडो
कित کت अ० (प) क्यां (२) कई तरफ
कितक کتک वि० (प) केटलु, केवु
कितना کتنا वि०(२) अ० [स्त्री०–नी] केटलु
क़िता قطع पु० [अ] सिलाईनो काप (२) ढग (३) सख्या (४) विभाग, टुकडो
कित्ता کتّا वि० (स्त्री० –त्ती) 'कितना'
किताब کتاب स्त्री० [अ] किताब, ग्रथ (२) वही (३) धर्मग्रथ – कुरान के बाइबल
किताबख़ाना کتابخانہ पु० [अ + फा] पुस्तकालय
किताबत کتابت स्त्री० [अ] लखवु ते
किताबी کتابی वि० [अ] किताबना आकारनु, ने लगतु (२) पु० किताबना धर्मनो – यहूदी, खिस्ती के इस्लामी
कितिक کتک वि० 'कितक'; 'कितना', केटलु
कितेक کتیک वि० केटलु (२) केटला- एक, 'कितनेएक'
कितेब کتیب स्त्री० (प) किताब
किधर کدھر अ० क्यां, कई बाजू
किन کن स० 'किस'नु ब० व० (२) अ० (प) 'क्यों न', भले ने (३) पु० चिह्न, डाघ
किनका کنکا पु० अन्ननो टुकडो (२) कणकी
किनकी کنکی स्त्री० 'किनका'नु अल्पत्ववाचक
किनार کنار स्त्री० [फा] पासु, बाजू (२) भेटवु ते (३) पु० जुओ 'किनारा'
दर किनार = बाजूए रह्यु, क्या बात!
किनारा کنارا किनार, कोर (२) کنارہ पु० [फा] किनारो –करना, खींचना = दूर थवु, हठी जवु किनारे
लगना = किनारे पहोंचवु, समाप्त थवुं
किफ़ायत کفایت स्त्री० [अ] काफी- पूरतु होवु ते (२) किफायत; बचत (३) सस्तापणु, कम किंमत
किफ़ायती کفایتی वि० सभाळीने- कम खरच करनारु, करकसरवाळु
किबला قبلہ पु०[अ] नमाज पढवानी पश्चिम दिशा (२) मक्का (३) बाप (४) पूज्य वडील -
किबलानुमा قبلہ نما पु० [फा] पश्चिम दिशा बतावनारु अरबी खलासीनु एक यत्र
किमार قمار पु० [अ] द्यूत, जूगटु
क़िमाश قماش पु० [अ] जात, प्रकार, ढग
कियत کیت वि० [स] 'कितना', केटलु
किया کیا कर्यु = 'करना'नु भूत० रूप
कियारी کیاری स्त्री० क्यारी (२) मीठानो अगर
किरटा کرٹا पु० किरानी, युरेशियन (तुच्छकारमां)
किरकिरा کرکرا वि० करकरवाळु –हो जाना = रगमा भग पडवो
किरकिराना کرکرانا अ० कि० करकर लागवी (२) करकरथी पीडा थवी
किरकिरी کرکری स्त्री० करकर (२) अपमान
किरच کرچ स्त्री० कीरच, करच (जेम के काचनी) (२) अणीदार सगीन
किरण(–न) (کرن) کرن स्त्री० किरण –फूटना = सूर्य ऊगवो
किरम کرم पु० करम, कीडो, कृमि
किरमिच کرمچ पु० केन्वास कपडु

किरमिज کِرمِج पुं० किरमजनो रंग
किरमिजी کِرمِجی वि० किरमजी
किराँची کِرانچی स्त्री० गाडुं (२) भारखानानो डब्बो
किराना کِرانا पुं० 'केराना'; करियाणुं
किरानी کِرانی पुं० जुओ 'केरानी'
किराया کِرایہ पुं० [अ.] किरायुं; भाडुं
किरायेदार کِرایہ دار पुं० भाडे राखनार
किरासन کِراسن किरासिन کِراسِن पुं० केरोसीन
किरिया کِرِیا स्त्री० सोगन (२) कर्तव्य (३) मृतकर्म; क्रिया
किरियाकरम کِرِیاکرم पुं० क्रियाकर्म; मृतक्रिया
किर्म کِرم पुं० [फा.] 'किरम'; करम
किलक(–कार, –कारी) (-کار،-کاری) کِلک स्त्री० किलकारी; हर्षध्वनि
किलक(–कार)ना, کِلک(-کار)نا अ०क्रि० किलकारी मारवी, किलकारवुं
किलना کِلنا अ०क्रि० 'कीलना'नुं कर्मणि
किलनी کِلنی स्त्री० जूवो; कथीरी (कूतरा इ० पशुने चोंटे छे ते)
किलबिलाना کِلبِلانا अ०क्रि० जुओ 'कुलबुलाना'
क़िला قِلعہ पुं० [अ.] किल्लो. –बंदी [स्त्री० किल्लेबंदी
क़िलेदार قِلعہ دار पुं०[फा.] किल्लेदार; गढवी
क़िल्लत قِلّت स्त्री० [अ.] कमी (२) तंगी कणप;
किल्ला کِلّا पुं० खीलो; खूंटो
किल्ली کِلّی स्त्री० मेख; खूंटी (२) कूंची. –घुमना या ऐंठना = चावी फेरववी; युक्ति करवी [–वी] चमाड
किवाड़(–र) کِواڑ(ر) पुं० [स्त्री०

किशमिश کِشمِش स्त्री० [फा.] किसमिस [मिसवाळुं के तेना रंगनुं
किशमिशी کِشمِشی वि० किस-
किश्त کِشت स्त्री० [अ.] शेतरंजमां राजाने शेह पडवी ते (२) पाकनुं खेतर
किश्तवार کِشتوار पुं० [फा.] तलाटीनो नंबरोनो चोपडो
किश्ती کِشتی स्त्री०[फा.] जुओ 'कश्ती'
किश्वर کِشور पुं० [फा.] देश; मुलक
किस کِس स० 'कौन'नुं विभक्तिमां थतुं रूप [थतुं रूप
किसवत کِسوت स्त्री० [अ.] हजामनी
क़िसमत قِسمت स्त्री० 'क़िस्मत' जुओ
:किसान کِسان पुं० [सं. कृषाण, प्रा. किसान] खेडूत
किसी کِسی स० 'कोई'नुं विभक्तिमां
क़िस्त قِسط स्त्री० [अ.] हपतो (महेसूल के देवानो); कीस
क़िस्तबंदी قِسط بندی स्त्री० [फा.] किस्तबंधी, हपतायी चूकववुं ते
किस्वत کِسوت स्त्री० [अ] जुओ 'किसवत' [रीत; प्रकार
क़िस्म قِسم स्त्री० [अ.] किसम; जात;
.क़िस्मत قِسمت स्त्री० [अ.] नसीब (२) जिल्लाओनो थतो प्रांत
क़िस्मतवर قِسمتور वि० [अ + फा.] नसीबदार
क़िस्सा قِصّہ पुं० [अ.] किस्सो, कथा (२) वृत्तांत (३) झघडो
क़िस्सा-कोताह قِصّہ کوتاہ अ० [अ. + फा.] टूंकमां के, तात्पर्य के
की کی 'का' प्रत्ययनुं स्त्री० (२) स०क्रि० करी; 'किया'नुं स्त्री०

कीच کیچ पु० कीचड
कीचड(–र) (ر-) کیچڑ पुं० कीचड (२) आरानो पीयो
कीडा کیڑا पु० [स कीट, प्रा कीड] कीडो (२) मकोडो (३) जू, माकण इ० (४) साप [वाचक (२) कीडी
कीडी کیڑی स्त्री० 'कीडा'नु अल्पता-
कीना کینہ पु० [फा] कीनो, वेर –वर वि० कीनाखोर [स्त्री० नाळचु
कीप کیپ कीफ़ کیف [फा]
कीमत قیمت स्त्री० [अ] किंमत (वि० –ती)
कीमा قیمہ पु० [अ] मांसनो खीमो
कीमिया کیمیا पु० [फा] रसायणी क्रिया कीमियो
कीमियागर کیمیاگر पु० [फा] रसायणी क्रिया करी जाणनार
कीमुख्त کیمخت पु० [फा] गधेडा के घोडानु चामडु (लीलु दाणादार होय छे ते)
कीर کیر पु० [स] कीर, पोपट (२) काश्मीर (३) व्याध, शिकारी
कील کیل [स] खीली के कांटो (२) कुमारना चाकडानी के घंटीनी वचली खीली – खीलडो
कीलना کیلنا स० क्रि० खीली मारवी (२) वश करवु (३) मंत्रनु मारण करवु
कीला کیلا पु० खीलो खूंटो
कीली کیلی स्त्री० धरी (२) कीली कूंची (३) खीली
कीसा کیسہ पु० [फा] थेली (२) खिस्सु
कुँअर(–वेटा) (کنور(بیٹا पु० [स्त्री –रि] कुंवर', पुत्र (२) राजपुत्र
कुँआ(–वा)रा (کنوارا(وا-) वि० कुवारु (स्त्री०–री)
कुँई کوئی स्त्री० कुमुदिनी, 'कुई'
कुंचित کنچت वि० [स] वांकु (२) वांकडिया (वाळ)
कुंची(–जी) (کنچی(جی- स्त्री० कूंची
कुंज کنج पुं० [स] कुंज [फा = खूणा] शालना खूणा परनु भरतकाम
कुंजडा کنجڑا पु० [स्त्री०–डी, –ड़िन] शाक-भाजी वगेरे वेचनार जातनो आदमी, कुंजडो
कुंजा کنجا पु० कूजो, 'कूजा'
कुंजी کنجی स्त्री० कूंची, चावी (२) टीकानी चोपडी [साकळनो नकूचो
कुंडा کنڈا पु० कूडु (२) कमाडनी
कुंडी کنڈی स्त्री० पथ्थर के माटीनु कूंडी जेवु वासण (२) कमाडनी साकळ (३) साकळनो आकडो
कुंत کنت पु० [स] भालो (२) जू
कुंद کند पु० [स] कुंद फूलझाड के फूल (२) नवनी सख्या (३) वि० [फा] कुंठित, बुठ्ठु (४) मंद
कुंदज़ेहन کندذہن वि० मदबुद्धि
कुँदरू کندرو पु० घिलोडु – शाक
कुंदा کندا पु० लाकडानु नहि चीरेलु मोटु ठूणगु – ढीमचु (२) वदूकनो कुदो – लाकडानो मूठनो भाग (३) दस्तो, मूठनो भाग (४) कुन्दी करवानी मोगरी (५) कुस्तीनो एक दाव [करनारो
कुंदीगर کندیگر पु० कपडाने कुन्दी
कुँदेरना کندیرنا स० क्रि० खरादवु –कुँदरा पु० खरादी
कुंभी کنبھی पु० [स] हाथी (२)

मगर (३) स्त्री० नाना कुम-घडो
कुँवर(-रेटा) (ٹا-) کُنْوَر, कुँवारा کُنْوارا जुओ 'कुँआर', 'कुँआरा'
कुआँ کُآں (کُنْواں) पु० [सं कूप प्रा कूव,] कूवो –खोदना=कूवो खोदवो, बीजानुं बूरु ताकवुं (२) रोटलो कमावा मथवु. कुएँमें बाँस डालना=खूब खोळवु कुएँमें बास पड़ना=खूब खोळ थवी कुएँमें भांग पड़ना=बधानी बुद्धि मारी जवी
कुआर کُآر पु० (वि० –रा, –री) आसो मास [कुमुदिनी, 'कुंई'
कुई کُئی स्त्री० कूई (२) [सं कुव]
कुइयाँ کُئیاں स्त्री० कूई, नाना कूवो
कुकटी کُکٹی स्त्री० कोकडी ह
कुकड़ा کُکڑا पु० कूकडो
कुकड़ी,-री کُکڑی, -ری स्त्री० 'कुकडी', सूतरनी कोकडी (२) कूकडी, मरघी (३) मकाईडोडो
कुकड़ूँ-कूँ کُکڑوں کوں अ० कूकडेकूक
कुकुर کُکُر पु० कुक्कुर, कूतरु
कुकुर-खाँसी کُکُرکھانسی (-ढाँसी ڈھانسی) स्त्री० सूकी उधरस, ठांसो
कुकर-माछी کُکرماچھی कुकरौंछी کُکرَونچھی स्त्री० बगाई जूओ 'किल्ली २' [कान, बिलाडीनो टोप
कुकुरमुत्ता کُکُرمُتّا पु० कूतरानो
कुचकुचाना کُچکُچانا स०क्रि० लगातार कोचवु (जेम के, मुरब्बानु आमळु) (२) थाडु कचरवु
कुचलना کُچلنا स० क्रि० कचडवु, मसळवु पगथी दाबवु
कुचला کُچلا पु० झेरकचोलु

कुचील(-ला) (ا-)کُچیل, कुचैला کُچَیلا वि० [सं कुचेल] (स्त्री० –ली) मेलां कपडांवाळु (२) गंदु, मेलु
कुछ کُچھ वि० थोडु, केटलुक, कांईक
कुजा کُجا अ० [फा] क्यां, कया ठकाणे
कुज्जा کُجّا पु० जुओ 'कूजा'
कुटत کُٹت स्त्री० कूटियुं, मारपीट
कुटका کُٹکا पु० कटको, ककडो
कुटकी کُٹکی स्त्री० कटकी (२) चीणो, 'कँगनी'
कुटना کُٹنا पु० [स्त्री० –नी] कूटणो (२) बेने लडावी मारनार– चुगलीखोर (३) अ०क्रि० कूटवु
कुटनाना کُٹنانا स०क्रि० स्त्रीने बहेकावी कुमार्गे लई जवु
कुटाई کُٹائی स्त्री०कूटवु ते के तेनी मजूरी
कुटिया کُٹیا स्त्री० कुटीर, झूपडी
कुटुम کُٹُم पु० कुटुंब, कुटुंब
कुट्टी کُٹّی स्त्री० कापेलो बारीक चारो (२) कट्टा करवी मैत्री छोडवी ते
कुठला کُٹھلا पु० [सं कोष्ठ प्रा कोट्ठ] (अल्प०, –ली) कोठलो (२) चूनानी भट्ठी
कुठाँउँ کُٹھاؤں, कुठाव کُٹھاو स्त्री० कुठाम, कठेकाणु
कुठाली کُٹھالی स्त्री० अगीठी
कुठाहर کُٹھاہر कुठौर کُٹھور पु० कुठाम (२) कु-अवसर
कुड़क کُڑک स्त्री० ईंडां मूकवी बंध थयेली मुरघी
कुड़कुड़ाना کُڑکُڑانا अ० क्रि० मनमां बळवुं बबडवु, चडभडवु (२) खेतरमां पक्षी उडाडवां [बोलवु ते
कुड़कुड़ी کُڑکُڑی स्त्री० पेटमां गुडगुड

कुडकुडाना کڑکڑانا अ० क्रि० 'कुडकुडाना', मनमां चडभडवु

कुडौल کڈَول वि० वेडोळ, कदगुं

कुढंगा,-गी کڈھنگا(-گی) वि० कढंगुं, 'भद्दा' (२) बूरी चालनु

कुढन کڑھن स्त्री० [स क्रुद्ध] मनमां ने मनमां कढवु ते [वलोपो करतो

कुढना کڑھنا अ० क्रि० कढवु,

कुतका کتکا पु० [तु] कूतकुं, दडो

कुतना کتنا अ० क्रि० अराम, अडसट्टो थवो

कुतर قطر पु० [अ .क़ुत्र] वर्तुलनो व्यास

कुतरना کترنا स०क्रि० दांतथी कापी लेवु (२) वच्चेथी चातरी लेवु

कुतवार,-ल کتوار،-ل पु० 'कोतवाल', कोटवाळ

कुतिया کتیا स्त्री० कूतरी

कुतुब-ख़ाना کتب خانہ पु० [अ.+फा.] 'किताबख़ाना'

.क़ुतुबनुमा قطب نما पु० जुओ '.क़ुत्बनुमा' [[अ + फा] बुकसेलर

कुतुब-फ़रोश کتب فروش पु०

कुत्ता کتا पु० [स्त्री –त्ती] कुत्तो (२) कुतरियु घास (३) उन्हाळो (४) बदूकनो घोडो कुत्तेखसी=व्यर्थं नकामु काम कुत्तेने काटना=पागल थवु

क़ुत्ब قطب पु० [अ] ध्रुव तारो (२) धरी (३) नेता [होकायन्त्र

.क़ुत्बनुमा قطب نما पुं० [अ + फा]

क़ुत्ब-शुमाली قطب شمالی पु० उत्तर ध्रुव प्रदेश

कुदकना کدکنا अ०क्रि० कूदवु

कुदक्का کدکا पु० कूदको

कुदाना کدانا उ० क्रि० कुदावबुं; 'कुदवाना'

कुदार,-ल,-री,-ली کدار،-ل،-ری،-لی स्त्री० [स कुद्दाल] कोदाळी

कुद्रव کدرو पु० [स] कोदरा (२) तलवारनो एक दाव

कुनकुना کنکنا वि० कोकरवायु

कुनना کننا स०क्रि० खरादवु [कुटुंब

कुनबा کنبہ पु० [स कुटुंब, प्रा. कुडुंब]

कुनबी کنبی पु० कणबी

कुनवा کنوا पु० खरादी

कुन्नह کنہ स्त्री० [फा.] तत्त्व, तथ्य (२) बारीकी (३) [फा. कीना] द्वेष, वेर

कुनाई کنائی स्त्री० खरादीकाम के तेनी मजूरी(२)खरादतां पडतो भूको,वहेर

कुनैन کنین स्त्री० क्विनीन

कुप्पा کپا पु० (स्त्री० –प्पी) कुप्पो –होना=फूलवुं के हृष्टपुष्ट थवु

कुफ़र کفر कुफ़्र کفر पु० [अ] काफरपणु, इस्लाममां नास्तिकता

क़ुफ़्ल قفل पु० [अ] तालु

कुबड़ा کبڑا पु० [स कुब्ज] (स्त्री० –ड़ी) खूंधो (२) वि० खूंधु

कुमक کمک स्त्री० [तु] कुमक, मदद (२) पक्षपात (वि० –की)

क़ुम क़ुमा قمقمہ पु० [तु] काचनो रगबेरंगी नानो गोळो (छतमां टंगाय छे ते) (२) होळीमां एक बीजाना पर फेंकातो लाखनो, अबील गुलाल भरेला गोळो

कुमरिया کمریا पु० एक जातनो हाथी

क़ुमरी قمری स्त्री० [अ] कबूतर जेवु एक पक्षी [जातनु रेशमी कापड

.क़ुमाच قماچ पु० [अ क़ुमाश] एक

कुमारबाज़ قمارباز वि० [अ किमार+बाज] जुगारी
कुमैत کمیت पु० [अ] लालनो रंग के ते रंगनो घोडो
कुम्हड़ा کمہڑا पु० [सं कूष्माड] कोळु कुम्हड़की बतिया=नवळो पोचो माणस (२) नानु काचु कोळु
कुम्हलाना کمہلانا अ०क्रि० चीमळावु
कुम्हार کمہار पु० (स्त्री० -रिन) कुमार
कुरआ قرعہ पु० [अ] रमवानो पासो (२) वात नक्की करवा नखाती चिठ्ठी वगेरे
कुरकी قرقی स्त्री० जुओ 'कुर्की'
कुरता کرتا पु० [तु] कुरतु
कुरती کرتی स्त्री० सदरा जेवुं स्त्रीनु कुरतु
कुरबत قربت स्त्री० [अ] नजदीक, समीपता
कुरबान قربان पु० [अ] बलि बलिदान कराय ते —जाना —होना=वारी जवु, न्योछावर थवु
कुरबानी قربانی स्त्री० बलिदान
कुरसी کرسی स्त्री० [अ] खुरसी (२) मकाननी बेसणी (३) पेढी
कुरसीनामा کرسی نامہ पु० [अ+फा] वंशावळी, वंशवृक्ष
कुराई(-य) (ئے-)کرائی स्त्री०(प) कुराह कुमार्ग (२) खाडाटेकरावाळो मार्ग
कुरान قرآن पु० [अ] कुरान धर्मग्रंथ (वि०, —नी)
कुराह کراہ स्त्री० कुमार्ग, खोटो राह
कुरिया کریا स्त्री० झूंपडी (२) नानु गामडु [नानी टोपली
कुरुई کروئی स्त्री० वांस के मुजनी
कुरूख کروکھ वि० [कु+रुख] नाराज
कुरेद(-ल)ना کریدنا (ل) स०क्रि० खणवु, खोदवु, 'करोदना'
कुर्क قرق वि० [तु] जप्त करेलु —अमीन=जप्ती अमलदार
कुर्की قرقی स्त्री० जप्ती, 'कुरकी'
कुर्ब قرب पु० [अ] 'कुरबत', समीपता [आसपासनी जगा के प्रदेश
कुर्ब-व-जवार قرب و جوار पु० [अ]
कुर्मी کرمی पु० कणबी
कुर्रा-ए-अर्ज قرۂ ارض पु० [अ] पृथ्वीनो गोळो, पृथ्वी [गोळी
कुर्स قرص पु० [अ] सूर्यबिंब (२)
कुलंग کلنگ पु० [फा] एक जातनु सारस (२) मरघो [मीठाई के रोटी
कुलचा کلچہ पु० [फा] एक जातनी
कुल-जमा کل جمع अ० [अ] बधु मळीने (२) बधाळ मात्र
कुलज़ुम قلزم पु० [अ] लाल समुद्र
कुलथी کلتھی स्त्री० [स कुलत्थिका] कळथी
कुलफ قفل पु० 'कुफल', ताळु
कुलफत کلفت स्त्री० [अ] चिंता फिकर
कुलफा کلفہ पु० [अ] एक जातनु शाक
कुल्बुल کلبل पुं० कल्बल
कुलबुलाना کلبلانا अ०क्रि० कल्बल करवी [कुल-मुखतियार
कुल-मुख़्तार کل مختار पु० [फा]
कुलह(-हा) (ہا-)کلہ स्त्री० 'कुल्हाह', टोपी (२) शिकारी पक्षीनी आख परनु ढांकण
कुलही کلہی स्त्री० बाळटोपी [कुदको
कुलांच کلانچ [फा] —र स्त्री० छलंग,
कुलाल کلال पुं० कुमार (नाम —ली स्त्री०)

कुलाह کلاہ पुं० [फा] एक जातनी अणधार टोपी [कोगळो
कुल्ला کلا पुं०, कुल्ली کلی स्त्री०
कुल्लियात کلیات पुं० कृतिओनो संग्रहग्रंथ
कुल्ली کلی वि० [अ] कुल, बधु [वडघो
कुल्हड़ کلہڑ पुं० [स कुल्हर] कुलडी,
कुल्हाड़ा کلہاڑا पुं० कुहाडा
कुल्हाड़ी کلہاڑی स्त्री० कुहाडी
कुल्हिया کلہیا स्त्री० कुल्डी (नानी) में गुड़ फोड़ना = कुल्डीमां गोळ भांगवो, गुप्त रीते काम करवु
कुवाँर کوانر कुवार کوار पुं० 'कुआर', आसो मास
कुव्वत قوت स्त्री० जुओ—'कूवत'
कुशादगी کشادگی स्त्री० [फा] विस्तार, मोकळाश [मोकळु (२) विस्तृत
कुशादा کشادہ वि० [फा] खुल्लु,
कुश्ता کشتہ पुं० [फा] धातुनी भस्म
कुश्ती کشتی स्त्री० [फा] कुस्ती —मारना = कुस्तीमां पछाडवु —खाना = कुस्तीमां हारवु
कुसुंभ کسنبھ पुं० [स] कसुंबानु फूल
कुसुंभा کسنبھا पुं० कसुंबो (रंग के अफीणनो)
कुसुंभी کسنبھی वि० कसुंबी, कुसुंबी
कुसूर قصور स्त्री० [अ] कसूर, भूल
कुहकना کہکنا अ० क्रि० [स कुहक] पक्षीए कुहूकुहू-मधुर बोलवु
कुहन کہن वि० [फा] जूनु पुराणु
कुहनी کہنی स्त्री० [स कफोणि] कोणी
कुहरा کہرا पुं० धूमस [रोककळ
कुहराम کہرام पुं० [अ कहर-आम]
कुहाना کہانا अ० क्रि० रूठवु, रिसावु
कुहासा کہاسا पुं० 'कुहरा', धूमस
कूँकना کونکنا अ० क्रि० जुओ 'कुहकना'
कूक کوک स्त्री० [स] अवाज (२) कुहू कुहू अवाज [(२) रती
कूँच کونچ पुं० वणकरनो कूचडो
कूँचा کونچا पुं० झाडु, सावरणो
कूँची کونچی स्त्री० सावरणी (२) पींछी के कूचडो
कू کو पुं० [फा] गली
कूई کوئی स्त्री० कुमुदिनी
कूक کوک स्त्री० घडियाळ वाजा इ०नी चावी —देना = चावी आपवी (२) मोर के कोयलनो टहुको
कूका کوکا पुं० एक शीख संप्रदाय
कूच کوچ पुं० [तुर्की] कूच, प्रस्थान —कर जाना = मरी जवु (किसीके) देवता कूच कर जाना = होशकोश ऊडी जवा —बोलना = कपडवु
कूचा کوچہ पुं० [फा] गली
कूज़ा کوزہ पुं० [फा] कूजो, माटीनु पाणी भरवानु वासण (२) साकरनो अर्धगोळ गांगडो, जे माटीना वासणमां जमावीने कराय छे
कूटना کوٹنا स० क्रि० कूटवु खांडवु (२) मारवु ठोकवु (३) (घडी इ०) टांकवी
कूट्टू کوٹو पुं० एक छोड के तेनु बी, जेनो लोट फराळमां चाले छे
कूड़ा کوڑا [स कूट, प्रा कूड = ढग] 'कतवार', कचरो पूंजो (२) नकामी चीज
कूढ़ کوڑھ वि० नासमज, बेवकूफ
कूढ़मग़ज़ کوڑھمغز वि० मंदबुद्धि

कूत کوت स्त्री० अनुमान, अदाज अडसट्टो [अदाज लगाववो

कूतना کوتنا स०क्रि० अनुमानवु

कूद کود स्त्री० [क्रि० कूदना=कूदवु] कूदवु ते [के ऊछळवु ते

कूद-फाँद کود پھاند स्त्री० कूदकूद

कून کون स्त्री० [फा] गुदा

कूब کوب कूबड़ کوبڑ पुं० [स कूवर] खूंध (२) कोई चीजनु वांकापणु

कूर کور वि० क्रूर (२) दुष्ट चूक (३) नकामु (४) जड मूर्ख

कूरा کورا पु० [स कूट, प्रा कूड] (स्त्री० –री=ढगली) ढगलो (२) भाग, अश

कूला کولا कूल्हा کولہا पु० कुलो

कूवत کووت स्त्री० [अ] कौवत शक्ति

कृपालु کرپالو वि० [स] कृपालु कृपा के महेरवानीवाळु

केंचली کینچلی स्त्री० सापनी कांचळी

केंचुआ کینچوا (کینچوا) पु० अळसियु सारसियु (२) झाडामां नीकळतो सफेद लांबो करम

केंचुरि (–ल,–री) (–ل,–ری) کینچر स्त्री० 'केंचली', कांचळी

के کے स० कोण ?

कइ کئی स० कोई

ककड़ा ککڑا पु० करचलो

कसली کسلی स्त्री० कीडी मायानी

कसा کسا वि० [स्त्री० –सी] कदलु 'किसना'

कतिक کتک वि० कई (२) कदलु

केदली کیدلی स्त्री० कन्, कल

केदार کیدار पु० [स] क्यारु नेतर (२) क्यारडा (३) झाडनो क्यारो

केर کیر [स कृत] (स्त्री० –री) प्रत्यय नु, नु [करियाणु

केराना کیرانا पु० 'किराना',

केरानी کیرانی पु० 'किरानी', युरेशियन (२) कारकुन

केराव کیراو पु० वटाणा [अँबिया'

केरी کیری स्त्री० काची नानी केरी

केला کیلا पु० कळ क वक्षु

केवट کیوٹ पु० [स कैवर्त] एक वर्णसकर जात, माछी क नाविक

केवटी (दाल) کیوٹی (دال) स्त्री० अनेक प्रकारनी भेगी दाळ

केवड़ा –रा کیوڑا, را पु० केवडो, तेनु फूल क अत्तर

केवड़ाई کیوڑائی वि० केवडाना रगनु

कवाँच کیوانچ स्त्री० कौंवच 'कौंच'

केवा کیوا पु० [स कुव] कमळ

कवाड़ کیواڑ पु० किवाड़', कमाड

कहा کہا पु० केका, मार

केहि کہے स० किसको कोन

केहू کہو स० कोई (२) कवी रीते

कैंचा کینچا पु० मोटी कातर (२) वि० भेंगा, बाडु [(२) त्राणसो

कैंची کینچی स्त्री० [तु] कातर

कैंडा کینڈا पु० माप, रीत ढग (२) चालाकी, चालबाजी (३) माप

कै کے वि० 'कितना' (२) अथवा भागवा

कै کے स्त्री० [अ] वमन

कैतून کیتون स्त्री० [अ] (सानेरी क रूपेरी) एक जातनी कपडां पर लगाडानी फीत

कैथ,–था کیتھ, تھا पु० कोठीनु झाड

कैथिन کیتھن स्त्री० कायस्थ स्त्री

कैथी كَيتھی स्त्री० शिरोरेखा वगरनी, नागरीने मळती एक लिपि

कैद قَید स्त्री० [अ] बंद, बंधन (२) केदखानु (३) प्रतिबन्ध, रोकाण

कैदक قَیدک स्त्री० [अ] 'पोर्ट-फोलियो', कागळो राखवानी फाईल

कैदखाना قَیدخانہ पु०[फा] केदखानु

कैद-तनहाई قید تنہائی स्त्री० अंधारी कोटडीनी केद [सादी केद

कैद-महज़ قَیدمحض स्त्री० [अ]

कैदी قَیدی पु० [अ] केदी

कैफ کَیف पु० [अ] केफ, नशो (वि० –फी)

कैफियत کَیفیت स्त्री० [अ] समाचार (२) वर्णन, विवरण (३) आश्चर्यनी के हर्षनी घटना [बळद

कैरा کَیرا वि० भूरारो रंग (२) सफेद

कैलंडर کَیلنڈر पु० केलेंडर, अंग्रेजी तारीखनुं पंचांग

कैसर قَیصر पु०[अ] सम्राट, बादशाह

कैसा کَیسا वि० (स्त्री० –सी) केवु

कैसे کَیسے अ० केवी रीते (२) केम, शा माटे [घोंचवु, भोंकवु

कोंचना کونچنا स० क्रि० कांचवु,

कोंछ کونچھ पु० साल्लाना ए छेडो जेनाथी खाळो कराय छे

कोंढ़ा کونڈھا पु० कडी के आंकडो (२) वि० कडी के आकडामां परोवेलु

कोंपर کونپر पु० केरीनी साख

कोंहड़ा کونہڑا पु० कोळु, 'कुम्हडा'

को کو स० का, कोण (२) चोथी ने बीजीनो प्रत्यय [देशमनो कोशेटो

कोआ کوا पु० 'कोया' जुओ (२)

कोइरी کوئری पु० 'काछी' जात

कोई کوئی स० (२) वि० कोई (३) अ० लगभग उदा० कोई दस आदमी

कोउ,–ऊ کوءُ,–و स० (प) कोई

कोका کوکا पु० [अ] दूध भाई, एक धावने धावेल

कोकाबेरी(–री) (–ली) کوکابیری(–لی) स्त्री० भूरा वमळनी वेल [कोकन औषधि

कोकी(–के)न کوکی(–کے)ن स्त्री० [इं]

कोख کوکھ स्त्री० कूख –उजड़ जाना = संतान मरी जवुं (२) गर्भपात थवो –बंद होना = वंध्या थवुं

कोचक کوچک वि० [फा] नानु

कोचवान کوچوان पु० कोचमन

कोजागर کوجاگر पु० [स] जागरी, शरद-पूनम

कोठ کوٹھ वि० खटायेलु (दांत माटे)

कोठड़ी (–री) (کوٹھڑی(–ری) स्त्री० कोटडी, नानी ओरडी [कोठो

कोठा کوٹھا पु० मोटी कोटडी (२)

कोठीवाल کوٹھی وال पु० महाजन, मोटो वेपारी साहुकार

कोठेवाली کوٹھے والی स्त्री० वेश्या

कोड़ा کوڑا पु० कोयडो [–दिन]

कोढ़ी کوڑھی वि० कोढियु (स्त्री०

कोतल کوتل पु० [फा] कोतल, सवार वगरनो सजेलो के सवारीनो खास घोडो

कोतवाल کوتوال पु० कोटवाळ, फोजदार

कोतवाली کوتوالی स्त्री० पोलीसथाणु के कोटवाळनु काम के पद

कोता(०ह) (०ہ) کوتا [फा] वि० नानु कम (स्त्री० –ती) [बाकी, कमर

कोताही کوتاہی स्त्री० [फा] कमी,

कोदई کودئی कोदरा کودرا कोदव کودو कोंदो کودو कोद्रव کودرو [सं.] पुं० कोदरा. कोदो देकर पढ़ना या सीखना=अधूरी लग वगरनी केळवणी लेवी. छाती पर कोदो दलना=सामो जाणे तेम एवुं काम करवुं जेथी तेने बूहुं लागे

कोना کونا पुं० खूणो; कोण. –झाँकना=खूणे भराबुं [खोचरो

कोना-खँतरा کونا کھنترا पु० खूणो-

कोनिया کونیا स्त्री० खूणामां मुकाती अभराई

कोफ्त کوفت स्त्री० [फा.] पीडा; दुःख

कोफ़्ता کوفتہ पु० [फा.] एक जातनो कवाब – मांसनी वानी

कोबा کوبہ पु० [फा.] मोगरी; धूबो

कोय کوئے स० 'कोई'

कोयला کویلا पुं० कोलसो; कोयलो

कोया کویا पु० आखनो डोळो के खूणो (२) फणसनुं चांपुं (३) रेशमना कीडानो कोशेटो

कोर کور स्त्री० कोर (किनार; धार) (२) द्वेष; वेर (३) दोष; खामी (४) पंक्ति; हार (५) वि० [फा.] अंध. –दबना=लागमां आववु

कोर-कसर کورکسر स्त्री० दोष ने खामी (२) वत्ताओछापणुं

कोरनिश کورنش [फा] स्त्री० कुरनिस; झूकीने करेली सलाम [लटेलुं मांस

क़ोरमा قورمہ पुं० [तु] खूब घीमां

कोरा کورا वि० (स्त्री० –री) कोरु (२) पुं० सादु रेशमी कापड (३) गोद; खोळो

कोरी,–ली کوری،-لی पुं०हिंदु वणकर

कोल کول पुं० [सं.], कोली स्त्री० गोद; खोळो

कोलिया کولیا स्त्री० सांकडी गली (२) पटी जेवुं खेतर [घाणी

कोल्हू (कोल्हू) کولہو पुं० कोलु के

कोसना کوسنا स०क्रि० शापवुं. पानी पी पीकर कोसना=खूब 'कोसना.' कोसना काटना=शाप अने गाळो देवी

कोह کوہ पुं० क्रोध (२) [फा.] पहाड

कोह कनी کوہکنی स्त्री० [फा.] भगीरथ काम [कुहन] पुराणुं

कोहन,–ना کوہن(–نہ) वि० [फा.

कोहनी کوہنی स्त्री० 'कुहनी'; कोणी

कोहनूर کوہنور पुं० [फा.] कोहिनूर

कोहबर کوہبر पु० [स. कोष्ठवर] विवाह इ०मां पूजवाना कुलदेवतानुं स्थान

कोहराम کہرام पु०[फा.] जुओ 'कुहराम'

कोहसार کوہسار पुं० [फा. कुहसार] पहाड के पहाडी प्रदेश

कोहान کوہان पु० [फा] ऊटनी खूध

कोहाना کوہانا अ० क्रि० रोषावुं; गुस्से थवुं; रूसणुं लेवुं [रूसणुं

कोहाब(–व) کوہاب(–و) पुं० (प)

कोहिस्तान کوہستان पुं० [फा.] पहाडी देश

कोही کوہی वि० क्रोधी (२) पहाडी

कौंच(–छ) کونچ(–چھ) स्त्री० कौवच

कौंध(–धा) کوندھ(–دھا) स्त्री० वीजळीनो चमकारो (अ०क्रि० कौंधना)

कौड़ा کوڑا पुं० मोटी कोडी; कोडो (२) तापणी

कौड़ियाला کوڑیالا वि० कोडीना रंगनुं (२) पु० एक झेरी साप (३) कंजूस धनिक

कौड़ी کَوڑی स्त्री० कोडी (२) धनसंपत्ति
कौथ کَوتھ स्त्री० [कौन+तिथि] कई तिथि के तारीख? (२) शो संबंध?
कौथा کَوتھا वि० केटलामु?
कौन کَون स० कोण —सा=कोण —होना=शो अधिकार छे (२) शो संबंध के सगाई छे?
क़ौम قَوم क़ौमियत قومیت स्त्री० [अ.] कोम, जाति (२) राष्ट्र (ब० व० अक़्वाम; वि० क़ौमी)
कौर کَور पु० [स. कवल] कोळियो (२) घंटीमा एकवार ओराय एटलुं-चपटी
कौरना کَورنا स० क्रि० शेकवु
कौल کَول पु० [स] वाममार्गी (२) खानदान (३) [कवल] 'कौर'
क़ौल قَول पुं० [अ.] कोल; प्रतिज्ञा (२) कथन, वाक्य
कौवा کَوّا पु० (स्त्री०,—वी) कागडो, कौवो (२) धूर्त —गुहार,—रोर=शोरबकोर [[अ] जुओ 'कव्वाल,—ली'
क़ौवाल قَوّال क़ौवाली قَوّالی
क़ौस قَوس स्त्री० [अ] धनुष, कमान —ए —क़ुज़ह; क़ौस.ए.क़ुज़ा=इन्द्रधनुष

क्या کیا स० शु? —खूब!=वाह! धन्य! —कुछ, —क्या कुछ=वधु
क्यों کیوں अ० केम? शा माटे? (२) (प.) 'कैसे'
क्यों कर کیوں کر अ० 'कैसे', केवी रीते
क्यों कि کیوں کہ अ० एटला माटे के
क्रमेल کرمیل क्रमेलक کرمیلک पु० ऊंट [अंत्येष्टि क्रिया
क्रियाकर्म کریا کرم पु० [स]
क्रिस्तान کرستان पु० (वि०—नी 'क्रिश्चन'; खिस्ती [प्रकारना पुरुषमानो एक
क्रीत(०क) (ـک०)کریت पु०[स.] बार
क्रूस کروس पु० खिस्ती धर्मचिह्न, क्रोस
क्रोड کروڑ पु० [स] गोद, खोळो (२) बाथ, छाती
क्रोडपत्र کروڑپتر पु० [सं] (पुस्तक के छापानु) परिशिष्ट, पुरवणी, वधारो
क्वारा کوارا वि० स्त्री० (—री) कुंवारुं
क्षाम کشام वि० [स] क्षीण, पातळु (२) दुर्बळ (३) थोडु [नख
क्षोम کشوم पु० [स] शणियु (२)
क्ष्वेलिका کشویلکا स्त्री० [स] मश्करी; गम्मत

ख

खंखार کھنکھار पु० जुओ 'खखार'
खंखारना, کھنکھارنا अ० क्रि० गोंखारवुं; खांसवुं
खंग کھنگ पुं० खड्ग, तरवार
खंगारना کھنگارنا खँगारना کھنگالنا स०क्रि० [सं. क्षालन] खखाळवु, धोवुं (२) खाली करवु

खँचना کھنچنا अ० क्रि० निशान पडवु, अंकावु
खँचाना کھنچانا स०क्रि० आंकवु; निशान पाडवु (२) जलदी जलदी लखवुं
खँडनी کھنڈنی स्त्री० सांथ, कर
खँडवानी کھنڈوانی स्त्री० खांडनु पाणी (२) जानैयाओने नास्तो पाणी

घासयत इ० मोकलवुं ते
खँडश کھنڈش पु० चणाना लोटनु एक पक्वान . [कारखानु
खँडसाल کھنڈسال स्त्री० खांडनु
खँडहर کھنڈہر खँडर کھنڈر पु० [खड+घर] खडेर [टुकडो
खँडिया کھنڈیا स्त्री० नानो खड-
खँडौरा کھنڈورا पु० जुओ 'ओला', एक मीठाई [चखोल
खतरा کھترا पु० खाडो, तराड,
खत्ता کھتّا पु० (अल्प० –त्ती स्त्री०) कोठाळो, पात्रडो [खाई (२) खाधरो
ख़न्दक خندق स्त्री० [अ] किल्लानी
खदा کھدا पु० खोदनारो (२)
خندہ ख़न्दा [फा] हास्य –रू, –पेशानी वि० हसमुख
ख़न्दी خندی स्त्री० कुलटा
खधार کھندھار पु० [स स्कंधावार] छावणी, डेरो; तंबू
खभ(–भा) (–بھا)کھنبھ पु० (स्त्री० –भिया) खभा, थांभला
खई کھئی स्त्री०.खई, क्षय (२) लडाई (३) झघडो [(२) अनुभवी माणस
खक्खा کھکھا पु० जुओ 'कहक्हा'
खखार کھکھار पु० कफ इ० जे खांखारीने कढाय छे ['खखारना'
खखारना کھکھارنا अ०क्रि० खोंखारवु;
खचरा کھچرا वि० वर्णसंकर (२) दुष्ट
खचाखच کھچاکھچ अ० खचोखच, ठसोठस [खजानची, कोशाध्यक्ष
ख़ज़ानची خزانچی पुं० [फा]
ख़ज़ाना خزانہ पु० [अ] खजानो (२) राजभंडार

खजूर کھجور पु०, स्त्री० खजूर के तेनु झाड (२) एक मीठाई (वि० –री)
खट کھٹ पु० खट अवाज –से = तरत
खटक کھٹک स्त्री० खटको, डर, चिंता (२) खटकवु ते
खटकना کھٹکنا अ० क्रि० खटकवु, खटखट थवु, मनमां लागवुं (२) डरवुं (३) मनमां चिंता थवी (४) रही रहीने पीडा थवी (५) आखडवु, झघडवु
खटका کھٹکا पु० खटको (२) भय (३) चिंता [(पुं० खटिक)
खटकिन کھٹکن स्त्री० वाघियण
खटकीड़ा (–रा) (–را)کھٹکیڑا पुं० मांकण 'खटमल'
खटखट کھٹکھٹ स्त्री० खटखट (अवाज के पचात) (२) झघडो –टाना = खटखटावबुं, ठपखटावबु
खटना کھٹنا स०क्रि० कमावु खाटवु (२) अ०क्रि० कामधंधे लागवु
खटपट کھٹپٹ स्त्री० खटखट अवाज (२) अणबनाव, झघडो
खटपाटी کھٹپاٹی स्त्री० खाटलानी पाटी –लेना = (स्त्रीए) रूसणु लेवु
खटबुना کھٹبُنا पुं० खाटलो भरनारो
खटमल کھٹمل पु० [खाट+मल = मैल] मांकण
खटमिट्ठा کھٹمٹھا वि० खटमधुरु
खटवाट کھٹواٹ स्त्री० जुओ 'खटपाटी'
खटाई کھٹائی स्त्री० खटाश के खाटी वस्तु –में डालना = एमनु एम अनिश्चित पडयु राखवु –में पड़ना = एमनुं एम अनिश्चित रहेवु
खटाना کھٹانا अ० क्रि० खटावु

खाटु थवु (२) नभवु, टकवु
खटाव کھٹاو पु० निभाव, गुजारो
खटास کھٹاس स्त्री० खटाश
खटिक کھٹک पु० [स खट्टिक] काछियो (स्त्री० खटकिन) [खाटलो
खटिया کھٹیا स्त्री० खाटली नानो
खटोलना کھٹولنا खटोला کھٹولا पु० खटिया' [होना = दिल ऊतरी जवु
खट्टा کھٹا वि० खाटु जी खट्टा
खट्टा-मीठा کھٹامیٹھا वि०'खटमिश्र'
खट्टी کھٹی स्त्री० खाटु लींबु
खट्वा کھٹوا स्त्री० [स] खाटलो
खड़जा کھڑنجا पु० फरस करवा ऊभी ईंटो चणे छे ते
खड़खड़ाना کھڑکھڑانا अ० क्रि० खखडवु (२) स० क्रि० खखडाववु
खड़खड़िया کھڑکھڑیا स्त्री० पालखी
खड़बड़,-डाहट-ड़ी کھڑبڑ، ڑاہٹ، ڑی स्त्री० खळभळाट
खड़बड़ाना کھڑبڑانا अ० क्रि० खळभळवु (२) स० क्रि० खळभळाववु
खड़ा کھڑا वि० खडु, ऊभु (२) तत्पर (३) चालु जारी खड़े खड़े = तरत झटपट खड़ा जवाब = साफ ना
खड़ाऊँ کھڑاؤں स्त्री० खडाउ पावडी
खड़िया کھڑیا खड़ी کھڑی स्त्री० खडी खडीमाटी
खड़ी-बोली کھڑی بولی स्त्री० पश्चिमी हिंदीनो-(दिल्लीना आसपासना) एक भेद
खड्ड کھڈ पु० ब पहाडो वच्चेनो ऊंडो मोटो खाडो–ऊभी खीण
खड्डा کھڈا पु० खाडा
खत خط पु०[अ] खत पत्र (२) रेखा (३) दाढीना वाळ (४) हजामत
खत کھت पु० [स क्षत] घा
खतना ختنہ पु०[अ]सुन्नत मुसलमानी
खतम ختم वि० खलास, पूरु –करना = मारी नाखवु [जोखम, भय
खतर(–रा) خطر(ہ) पु०[अ] खतरो,
खता خطا स्त्री० [अ] भूल, खत्ता (२) अपराध (३) दगो –होना = खावावु, चुकावु [अपराधी
खतावार خطاوار वि० गुनेगार,
खतियाना کھتیانا स० क्रि० खतववु
खतियौनी کھتیونی स्त्री० खाताबही (२) खतववु त (३) गामना जमीन महेसूल वगेरेनु तलाटीनु पत्रक
खते-इस्तिवा خط استوا पु० [अ] भूमध्य रेखा, विषुववृत्त
खते-जदी خط جدی पु० [अ] मकरवृत्त [[अ] सरळ रेखा
खते-मुस्तक़ीम خط مستقیم पु०
खत्ता کھتا पु० खाडो (२) अन्न संघरवानी जगा (स्त्री०–त्ती)
खत्म ختم वि० [अ] 'खतम', पूरु
खदंग خدنگ [फा] –गी स्त्री०तीर
खदबदाना کھدبدانا अ०क्रि०खदबदवु
खदरा کھدرا वि० नक्कामु, रद्दी (२) पु० खाबरो
खदशा خدشہ पु० [अ] डर, भय
खदान کھدان स्त्री० खाण
खदीव خدیو पु० [फा] गुरावद (२) शहेनशाह (३) मिसरना •खेदीव
खदेड़(–र)ना کھدیڑ(ر)نا स०क्रि० खदडवु, भगाडवु
खद्दड़,–र کھدڑ,ر पु० खादी

खनक کھنک पु० [स] खोदनार (२) खाण (३) भूस्तरशास्त्री (४) स्त्री० खणको

खनकना کھنکنا अ० क्रि० खणखणवु

खनखनाना کھنکھنانا अ० क्रि० खनकना' (२) स०क्रि० 'खनकाना', खणखणाववु

खनना کھننا स०क्रि० खोदवु खणवु

खपची-च्ची کھپچی،-چّی स्त्री० खपाटियानो नानो टुकडा

खपडा,-रा کھپڑا،-را पु० [स खर्पर] नळियु [माटीनु वासण (२) खापरी

खपडी کھپڑی स्त्री० कूडा जवु एक

खपडैल کھپڑیل स्त्री० नळियानु छापर क घर [मांग (२) समावेश

खपत,-ती کھپت،-تی स्त्री० खपत,

खपना کھپنا अ०क्रि० खपवु (२) हेरान थवु

खपरा کھپرا पु० जुआ 'खपडा'

खपरैल کھپریل स्त्री० जुओ खपडैल'

खपाच,-ची کھپاچ،-چی स्त्री० 'खपची', खपाटियु

खपाना کھپانا स०क्रि० खपना'नु प्रेरक

खप्पर भरना کھپّر بھرنا =खप्परमां दारू वगेरे देवीने चडाववा [गांडपण

ख़फ़क़ान خفقان पु०[अ] (वि० -नी)

ख़फ़ा خفا वि०[अ] नाराज (२) क्रोध-गुस्सामां आवेलु (नाम,-फ़गी स्त्री०)

ख़फ़ी خفی वि० [अ.] झीणु, बारीक (अक्षर माटे) (२) छुपु गुप्त

ख़फ़ीफ़ خفیف वि०[अ] थोडु (२) तुच्छ (३) सामान्य (४) लज्जित

ख़बर خبر स्त्री०[अ] खबर -उडना= अफवा फेलावी -लेना=मदद करवी (२) खबर लई नांखवी, सजा करवी

ख़बरगीर خبرگیر [अ+फा] जासूस (२) सरक्षक, पालक

ख़बरदार خبردار वि० [फा] होशियार, सावधान (स्त्री० -री)

ख़बररसाँ خبررساں पु० [अ+फा] खेपियो, दूत [भूत, राक्षस

ख़बीस خبیث पु० [अ] खवीस,

ख़ब्त خبط पु० [अ] (वि० -ब्ती) गांडपण, धून, रगीगपणु

खभरना کھبھرنا स०क्रि० सभळे एम करवु (२) भेळववु, मिश्र करवु

ख़म خم पु० [अ] वाकापणु, झुकाव -खाना=(१) झूकवु (२) हारवु -ठोकना=कुस्तीमा जाघ ठोकी तैयार थवु -ठोककर=दृढतापूर्वक, जोरथी

ख़म दम خم دم पु० साहस पुरुषार्थ

ख़मदार خمدار वि० [फा] वांकु, झूकेलु

ख़मियाज़ा خمیازہ पु० [फा] आळसथी अग मरडवु के बगासु खावु त (२) कर्मनु फळ भोगववु ते

ख़मीदा خمیدہ वि० [फा] वळेलु, झूकेलु, नमेलु

ख़मीर خمیر पु० [अ] खमीर (२) तमाकुनो शीरो, काकब (३) स्वभाव

ख़मीरा خمیرہ पु० [अ] एक जातनी पीवा माटेना तमाकुनी बनावट (२) वि० पु० मीठाईमा बनावेली (औषधि)

ख़मीरी خمیری वि० खमीरवाळु (२) स्त्री० खमीरवाळी एक जातनी रोटी

ख़मोश خموش ख़मोशी خموشی खामोश -शी' जुओ

खय کھے स्त्री० क्षय

ख़यानत خيانت स्त्री० [अ] बेईमानी, दगो, विश्वासघात

ख़याल خيال पु० [अ] ख्याल (विचार, ध्यान, स्मरण) (२) ख्याल – गानपद्धति

ख़यालात خيالات पु० [अ] 'ख़याल'नु ब०व०

ख़याली خيالى वि० [अ] ख्याली, कल्पित (२) ख्यालने लगतु

खरक كهرک पु० [स खडक] ढोरनो वाडो के चरो (२) खपाटियानु वारणु (३) स्त्री० जुओ 'खटक'

खरका كهركا पु० दातखोतरणु –करना = तनाथी दांत साफ करवा

खरखर كهركهر अ० ऊंघमां नाक बोलवानो अवाज [(२) आशंका

ख़रख़शा خرخشہ पु० [फा.] झघडो

ख़रगोश خرگوش पु० [फा] 'खरहा', ससलु

ख़रच,–चा خرچ-چہ पु० खरचो, खर्च

खरदरा كهردرا वि० खडबचडु

ख़र दिमाग خردماغ वि० [फा] मूर्ख, गधेडानी बुद्धिनु

ख़रनफ्स خرنفس वि० [फा.] लंपट

ख़रबूज़ा خربوزه पु० [फा] खडबूचुं

खरभर كهربهر पु० खळभळ, शोर, गरबड

खरभराना كهربهرانا अ०क्रि० खळभळवु

ख़रमस्ती خرمستى स्त्री० [फा] दुष्टता

खरमास كهرماس खरवाँस كهرواس पु० मंगळ कार्य करवाना–पोष चैत्र–मास

खरसान كهرسان स्त्री० धार काढवानो पथ्थर [(२) सावरणी

खरहरा كهرهرا पु० 'खरैरा', खरेरो

खरहरी كهرهرى स्त्री० नानो 'खरहरा' (२) एक मेवो, खारेक ?

खरहा كهرها पु० ससलु

खरा كهرا वि० तेज, तीक्ष्ण (२) खरु (साचु, साफ, घणुं शेकाई गयेलु इ०) (३) स्पष्टवक्ता

खराई كهرائى स्त्री० खरापणु (२) सवारना खाताना समयमा मोडु थवाथी, टेवने लीधे शरीरमा थती विक्रिया –मारना = नास्तो करवो

खराऊँ كهراؤں स्त्री० जुओ 'खडाऊँ'

ख़राद خراد पु० [फा. ख़र्राद] खराद, सघाडो (२) स्त्री० खरादवानु काम

ख़रादी خرادى पु० खरादवानु काम करनार–खरादी

ख़राब خراب वि० [अ] खराब, बूरु, नठारु (२) बेहाल, दुर्दशामा पडेलु (नाम, –बी स्त्री०)

ख़राब व ख़स्ता خراب وخستہ वि० [फा] खराबखस्ता तद्दन पायमाल

ख़राबा خرابہ पु० [फा] बरबादी, खराबी

ख़राबात خرابات स्त्री० [अ] उज्जड जमीन, खराबो (२) वेश्यावाडो (३) दारुनु पीठु

ख़राश خراش स्त्री० [फा.] 'खरोंच'; उसरको, उझरडो, छोलावुं ते

ख़रास خراس स्त्री० [फा ख़रीस] घंटी

खरिहान كهريهان पु० जुओ 'खलियान'

खरी كهرى स्त्री० 'खडी (२) खोळ, 'खली'

ख़रीता خريطہ पु० [अ] (स्त्री० –ती) थेली (२) खीसु (३) खरीतो

ख़रीद خريد स्त्री० [फा] खरीदवुं ते के खरीदेली चीज

ख़रीद-फ़रोख़्त خریدفروخت स्त्री० [फा] क्रय-विक्रय (२) खरीदेली चीज
ख़रीदार خریدار पुं० [फा] खरीदनार; घराक. [खपत; वेचाण
ख़रीदारी خریداری स्त्री० [फा] घराकी;
ख़रीफ़ خریف स्त्री० [अ.] खरीफ – चोमासु पाक ['खराश' (२) एक पक्वान
खरोंच کھرونچ स्त्री० छोलावानुं चिह्न;
खरोंचना کھرونچنا स० क्रि० छोलवुं
खरोट, ०ना کھروٹ،०نا जुओ 'खरोंच, खरोंचना'
ख़रोश خروش पुं० [फा] शोर-बकोर
खरोष्ठी,-ष्टी کھروشٹی،کھروسٹھی स्त्री० [सं. ?] खरोष्ठी लिपि
ख़र्च-चा خرچ،چا पुं० [अ. खर्ज] खरच
ख़र्चीला خرچیلا वि० खरचाळ; उडाउ
ख़र्राच خرّاچ वि० [फा.] खरचाळ, उडाउ
खर्राटा خرّاٹا पुं० ऊंघमां नाक बोलवानो अवाज. –भरना, मारना, –लेना = घसघसाट ऊंघवुं
ख़ल्क़ خلق पुं० खलक; 'ख़ल्क़' जुओ
खलखलाना کھلکھلانا अ० क्रि० खळखळवुं
खलड़ा کھلڑا पुं० खाल, काचुं चामडुं
खलड़ी کھلڑی स्त्री० खालडी, खाल
खलना کھلنا अ० क्रि० बूरुं मालुं लागवुं
ख़लफ़ خلف पुं० [अ.] पुत्र (२) वारस
खलबल,–ली کھلبل،لی स्त्री० खळभळ, 'खरभर' [भळवुं (२) खळगळवुं
खलबलाना کھلبلانا अ० क्रि० खळ-
ख़लल خلل पुं० [अ] खलेल; हरकत
ख़लल-अंदाज़ خلل انداز वि० खलेल पाडनार
ख़लवत خلوت स्त्री० [अ.] एकांत
ख़लवत-ख़ाना خلوت خانہ पुं० खानगी वात माटेनी बेठक; खलवत (२) जनानो
ख़ला خلا पुं० [अ.] खला; खाली जगा (२) आकाश (३) जाजरू [दांतखोतरणु
ख़लाल خلال पुं० [अ.] (धातुनु)
ख़लास خلاص वि० [अ.] पूरुं, खलास (२) मुक्त (३) च्युत; भ्रष्ट
ख़लासी خلاصی पुं० खलासी (२) स्त्री० मुक्ति; छुटकारो
खलियान کھلیان पुं० खळुं (२) ढेर
खलियाना کھلیانا स० क्रि० खाल उतारवी (२) खाली करवुं
ख़लिश. خلش स्त्री० [अ] पीडा (२) चिंता (३) डंखवुं ते
खली کھلی स्त्री० खोळ [सज्जन, मिलनसार
ख़लीक़ خلیق वि० [अ.] सुशील,
ख़लीज خلیج स्त्री० [अ] अखात, खाडी
ख़लीता خلیطہ पुं० [फा.] जुओ 'ख़रीता'
ख़लीफ़ा خلیفہ पुं० [अ.] अध्यक्ष (२) बुजरग (३) खलीफ (४) हजाम (५) दरजी (६) बवरची
ख़लील خلیل पुं० [अ] साचो मित्र
ख़ल्क़ خلق स्त्री० [अ.] खल्क, सृष्टि (२) मनुष्य मात्र
खवा کھوا पुं० खभो
खवाना کھوانا स० क्रि० 'खाना'नुं प्रेरक
ख़वा(–व्वा)स خواص(خوّاص) पुं० [अ.] खवास; दास
ख़वासिन خواصن स्त्री० दासी; खवासण
ख़वासी خواصی खवासनुं काम; चाकरी
खवैया کھوَیا पुं० खानार [खसखस
ख़शख़ाश خشخاش स्त्री० [फा.]

ख़स خس स्त्री०[फा] वीरणनो वाळो–खस (जेनी टट्टी बने छे) [मरवु
खसकना کھسکنا अ० क्रि० खसवु,
खसखसा کھسکھسا वि० भभरु, छूटु (२) बारीक, खसखस जेवु
ख़सख़ाना خس خانہ पु०[फा] खसनी टट्टीओ बांधेलु घर क ओरडो ['खसकना'
खसना کھسنا अ० क्रि० (प) खसवु,
ख़सम خصم पु० [अ] खसम, पति (२) मालिक (३) خَصْم 'ख़स्म' शत्रु
ख़सरा خسرہ पु० [अ] तलाटीनु खेतरोने अंगेनु पत्रक (२) काचो रोजमेळ (३) 'ख़ारिश', खूजली (४) ओरी – माता नीकळे ते
ख़सलत خصلت स्त्री० [अ] स्वभाव, प्रकृति (२) आदत टेव [नीचे पाडवु
खसाना کھسانا स०क्रि० नीचे खसेडवु,
ख़सासत خساست स्त्री० [अ] 'ख़सीस'-पणु
खसिया کھسیا खसी کھسی पु० बकरा (२) खसी करेल पशु (३) नपुंसक
ख़सीस خسیس वि० [अ०] कंजूस
खसोट,–टी کھسوٹ،–ٹی स्त्री० ('खसोटना' परथी नाम)
खसोटना کھسوٹنا स०क्रि० जोरथी उखाडवुं, खेंचवु (२) छीनवु
ख़स्ता خستہ वि० [फा] छूटु भभरु (२) दु:खी (३) भांगेलु (४) घायल (नाम, –स्तगी)
ख़स्सी خصی पु० [अ] जुओ 'खसी'
खाँखर کھانکھر वि० पोलु (२) काणांकाणांवाळु [कमी, ऊणप
खाँग کھانگ पु० कांटो (२) स्त्री०
खाँचा کھانچا पु० (स्त्री० –ची) टोपलो, झाबो [खाड (२) (प) खाडो
खाँड کھانڈ स्त्री० साफ कर्या वगरनी
खाँडना کھانڈنا स०क्रि० खडवु, ताडवु (२) चाववु (३) खांडवु
खाँडा کھانڈا पु० खाडु (२) खड, भाग
खाँभ کھانبھ पु० खभो (२) परबीडियु खाम [ना वध करवु
खाँभना کھانبھنا स०क्रि० परबीडिया
खाँवाँ کھانواں पु० पहोळी खाई
खाँसना کھانسنا अ०क्रि० [स कासन] खासवु
खाऊ کھاؤ वि० खाउधरु, खूब खानार
ख़ाक خاک स्त्री०[फा] खाख, धूळ –उडना=नाश थई जवु धूळ ऊडवी –उडाना या छानना=मार्या मार्या फरवु –छानना=खूब तपास करवी
ख़ाकसार خاکسار वि०[फा] अल्प तुच्छ
ख़ाक-स्या(सिया)ह خاک سیاہ (سیاہ) वि० [फा] धूळधाणी–बळीने खाख थयेलु
ख़ाका خاکا पु० [फा] कशानी योजनानु स्वरूप (२) अंदाजपत्र (३) खरडो –उडाना=मश्करी करवी
ख़ाकी خاکی वि० [फा] माटीना रंगनुं (२) वगर पायलु खेतर (३) पु० राख चोळनार एक वैष्णव साधु (४) खाकीशाहना अनुयायी
खाज کھاج स्त्री० खूजली
खाजा کھاجا पु० खाद्य (२) खाजु
खाट کھاٹ स्त्री० खाटलो, पलंगडी
ख़ातमा خاتمہ पु० [फा] खातमो (मृत्यु के अंत)

खाता کھاتا पु० वसार (२) खातु
ख़ातिम خاتم पु० [अ] खतम करनार
ख़ातिर خاطر स्त्री० [अ] खातर, वरदास, सन्मान (२) अ० खातर, माटे —में आना = ध्यानमां आववु (२) ऐखाडु, वखणावु [इच्छा मुजब
ख़ातिर-ख़्वाह خاطرخواہ अ०
ख़ातिर-जमा خاطرجمع स्त्री० [अ] विश्वास, खातरी [[अ] आदरसत्कार
ख़ातिर-तवाज़ा خاطرتواضع स्त्री०
ख़ातिरदारी خاطرداری स्त्री० [फा] खातरदारी, वरदास, आदर [(२) खातरी
ख़ातिरी خاطری स्त्री० खातर, आदर
खाती کھاتی स्त्री० सुतार (२) खादेली जमीन [घरनी खानदान स्त्री
ख़ातून خاتون स्त्री० [तु] मोटा
खाद کھاد स्त्री० खातर
खादर کھادر पु० नीची, क्यारीनी जमीन
ख़ादिम خادم पु० [अ] खिदमतगार, नोकर
खान کھان स्त्री० खाण (२) पु० खान, सरदार (३) खावु त के तेनी रीत क सामग्री
ख़ानए ख़ुदा خانۂ خدا पु० [फा] मस्जिद [खादनार (२) कडियो
खानक کھانک पु० खाणियो, खाण
ख़ानकाह خانقاہ स्त्री० [अ] फकीरोनो तकियो [खानान, खानानो खान
ख़ानख़ानाँ خانخاناں पु० [फा] खान
ख़ानगी خانگی वि० [फा] खानगी, अंगत (२) स्त्री० वेश्या
ख़ानदान خاندان पु० [अ] वंश, कुल —नी वि० खानदानवाळुं, कुलीन —नियत स्त्री० खानदानी, कुलीनता

ख़ानसामाँ خانساماں पु० [फा] खानसामा
खाना کھانا स० क्रि० खावु (२) करडवु, डसवु मुँहकी खाना = खूब नीचु जोवु (२) हारवु [(जम के, डाकखाना)
ख़ाना خانہ पु० [फा] घर, जगा, खानु
ख़ाना-ख़राब خانہ خراب वि० खराब-खास्ता, पायमाल (२) लफगु 'आवारा' (नाम —बी) [लडाई (२) आंतर युद्ध
ख़ाना-जंगी خانہ جنگی स्त्री० घरनी
ख़ाना-तलाशी خانہ تلاشی स्त्री० [फा] झडती, तपास [गृहस्थीनु कामकाज
ख़ानादारी خانہ داری स्त्री० [फा]
ख़ाना-नशीन خانہ نشین वि० [फा] (नाम —नी) कामकाज छोडी घर पकडीने बेठेलु
ख़ाना-पुरी خانہ پُری स्त्री० [फा] कोठानां खानां भरवां ते (२) वखत वितावो ते [(नाम —शी) घरबार वगरनु
ख़ाना-बदोश خانہ بدوش वि० [फा]
ख़ाना-साज़ خانہ ساز वि० [फा] घेर बनेलु
ख़ाम خام वि० [फा] (नाम, —मी) कची, अधुरु, काचु खामीवाळु —करना = ढांकवु, बन्ध करवु
खाम کھام पु० 'खांभ', परबीडियु (२) सांधो (३) स्तंभ, थांभलो
ख़ाम-ख़याली خام خیالی स्त्री० [फा] खोटा — भूलभरेलो ख्याल [अ० खामुखा
ख़ामख़ाह(—ही) خواہ مخواہ(ی)
खामना کھامنا स० क्रि० 'खांभना' (२) माटी के खोटथी पशातु मों बन्ध करवु
ख़ामोश خاموش वि० [फा] चूप, शांत, मौन (नाम, —शी)

ख़ायफ़ خائف वि० [अ] कायर, डरपोक
ख़ाया خایہ पु० [फा] मरघीनुं ईंडुं (२) अंडकोश
खार کھار पु० क्षार (२) खारी माटी (३) धूळ
ख़ार خار पु० [फा] कांटो (२) खार, द्वेष –खाना = दाझे बळवु, द्वेष राखवो
खारवा کھاروا पुं० खारवा, खलासी (२) लाल जाडुं एक जातनुं कपडुं, 'खारुआ'
खारा کھارا वि० खारुं (२) पु० एक चारखडो टोपलो (३) [फा] एक जातनुं लीटीदार कपडुं
खारिक کھارک पु० खारेक
ख़ारिज خارج वि० [अ०] बहिष्कृत, बातल (२) अलग, भिन्न [[फा] खूजली
ख़ारिश (–इत) (–شت) خارش स्त्री०
खारी کھاری वि० खारुं, 'खारा'
खारुआँ (–वा) (–وا) کھاروآں पु० एक जातनो लाल रंग के ते रंगवाळुं कपडुं
खाल کھال स्त्री० खाल, चामडी (२) नीची जमीन (३) खाडी (४) खाली जगा
ख़ाल خال पु० [अ] शरीर परनो तल
ख़ाल-ख़ाल خال خال वि० कोईकाई, थोडुंक, एकलदोकल
खाला کھالا वि० नीचुं –ऊँचा = ऊंचुं नीचुं असमान (२) खाडनारुं
ख़ाला خالہ स्त्री० [अ] मासी –जीका घर = सहेलुं काम
ख़ालिक़ خالق पु० [अ] सरजनहार, ईश्वर
ख़ालिस خالص वि० [अ] शुद्ध निर्भेळ
ख़ालिसा خالصہ पु० [अ] खालसा – सरकारी जमीन (२) शीख
ख़ाली خالی वि० खालुं –जाना = खाली नकामुं जवुं (नेम निशान)

ख़ालू خالو पु० [अ] मासो
ख़ाविंद خاوند पु० [फा] खसम, पति (२) मालिक
ख़ास خاص वि० [अ] खास, विशेष, 'आम'थी ऊलटुं (२) पोतानुं, खुद –कर = खास करीने, प्रधानत [मन्त्री
ख़ास-क़लम خاص قلم पु० [अ] खानगी
ख़ासगी خاصگی पु० [अ०] राजा के उमरावनो साथी (२) स्त्री० रखात
ख़ासदान خاصدان पु० [अ+फा] पानदानी
ख़ास-बरदार خاص بردار पु० [फा] राजा के मोटा सरदार आगळ चालतो सिपाही
ख़ासा خاصہ पु० [अ] राजभोग, मोटा लोकनुं खाणुं (२) एक जातनुं मलमल (३) वि० खासुं रूडुं (४) स्वस्थ, नीरोगी (५) सुंदर (६) पूरुं
ख़ासियत خاصیت स्त्री० [अ] खास गुण, लक्षण, स्वभाव, विशेषता
ख़ास्सा خاصّہ पु० [अ] खास गुण, खासियत
ख़ाह-मख़ाह خواہ مخواہ अ० खामुखा
खिँचना کھنچنا अ०क्रि० खेंचावुं (२) अनुराग कम थवो (३) भाव तेज थवो
खिँचाई کھنچائی अ०क्रि० खेंचवानी क्रिया के तेनी मजूरी
खिचड़वार کھچڑوار पु० मकरसंक्रांति
खिचड़ी کھچڑی स्त्री० [सं कृशर] खीचडी (२) 'खिचड़वार' –पकाना = गुप्त कांई सलाह थवी कांई कावतरुं खिचड़ी अलग पकाना = बीजाथी जुदा के विरुद्ध कांई करवुं

खिचाँव کھچاؤ पु० खेंच, ताण

खिजलाना کھجلانا अ०क्रि० खिजावु (२) स०क्रि० खीजववु [पानखर ऋतु

ख़िज़ाँ خزاں स्त्री० [फा] हेमन्त,

ख़िज़ाब خضاب पु० [अ] वाळनो कल्प

ख़िजालत خجالت स्त्री० [अ] शरम, लज्जा (खिझाना–प्रेरक)

खिझना کھجھنا अ०क्रि०जुओ 'खीजना'

खिड़की کھڑکی स्त्री० बारी

ख़िताब خطاب पु० खिताब, इलकाब

ख़ित्ता خطہ पुं० [अ] देश, प्रदेश

ख़िदमत خدمت स्त्री० [अ] सेवा, बरदागचाकरी

ख़िदमत-गुज़ार خدمت گذار वि० [फा] (नाम –री) स्वामिभक्त सेवक

ख़िदमती خدمتی वि० खिदमतगार, सेवा करनार (२) खिदमत संबंधी

खिनखिनाना کھنکھنانا अ०क्रि० नाकमांथी गणगणता बोलवु [ख़यानत'

ख़ियानत خیانت स्त्री० जुओ

खियाना کھیانا अ०क्रि० घसाई जवु (२) 'खिलाना'

ख़िरद خرد स्त्री० [फा] अक्कल

ख़िरद-मंद خرد مند वि० [फा] अक्कलमंद, बुद्धिशाळी [रायण के रायणु

खिरनी کھرنی स्त्री० [क्षीरिणी]

खिरमन خرمن पु० [फा] जुओ 'खलियान' [गुजारी, साथ (२) खंडणी

ख़िराज خراج पु० [अ] कर, माल-

ख़िराम خرام स्त्री० [फा] चाल (२) मस्त चाल

ख़िरामाँ خراماں वि० [फा] मस्तानी चाले चालनारु –ख़िरामाँ=धीरे धीरे, मस्त चाले (चालवु) [कूदवु

खिलंदरा(ड़ा) کھلندرا(ڑا) वि०खेलवु

ख़िलअत خلعت स्त्री० [अ] खिल्लत, राजा तरफथी माननो पोशाक

ख़िलक़त خلقت स्त्री० [अ] सृष्टि (२) भीड

खिलकौरी کھلکوری स्त्री० खेल, गम्मत

खिलखिलाना کھلکھلانا अ०क्रि० खीरी हसवु ['खिलअत' जुओ

खिल्लत(–ति) کھلت(–تی) स्त्री०

खिलना کھلنا अ०क्रि० खीलवु (२) शोभवु (३) वच्चेथी फाटवु (४) अलग अलग थवु, छूटुं पडवु

ख़िल्वत خلوت स्त्री० [अ] 'ख़ल्वत', एकांत जगा –ख़ाना='खल्वत-ख़ाना'

खिलवाड़ کھلواڑ पु० जुओ 'खेलवाड़'

खिलाई کھلائی स्त्री० खावु के खवडाववु ते (२) आया, बच्चाने राखनार स्त्री

खिलाऊ کھلاؤ वि० उदार

खिलाड़(–ड़ी) کھلاڑ(–ڑی) पु० (स्त्री० –ड़िन) खेलाडी (२) जादूगर

खिलाना کھلانا स०क्रि० 'खेलना', 'खाना', 'खिलना'नु प्रेरक [विरुद्ध

ख़िलाफ़ خلاف वि० [अ] सामेनु,

ख़िलाफ़-गोई خلاف گوئی स्त्री० [फा] जूठुं बोलवु ते

ख़िलाफ़त خلافت स्त्री० [अ] इस्लामना खलीफनु पद

ख़िलाफ़-दस्तूर خلاف دستور

ख़िलाफ़-मामूल خلاف معمول वि० [फा] रूढि विरुद्ध

ख़िलाफ़-वर्ज़ी خلاف ورزی स्त्री० [अ+फा] अवज्ञा (२) अयोग्य वर्तन

ख़िलाल خلال स्त्री० [अ] रमत, बाजीमा हार (२) जुओ 'खलाल' (३) अतर

खिलौना کھلونا पु० खिलोणु, रमकडु

ख़िल्त خلط पु० [अ] शरीरनी कफ धातु

ख़िल्त मिल्त خلط ملط वि० मिश्रित मेगु [मजाक(२)पाननु माटु बीडु(३)खीली

खिल्ली کھلّی स्त्री० खेल, हासी,

ख़िश्त خشت स्त्री० [अ] ईंट (वि० –श्ती) ['खसकना' जुओ

खिसकना کھسکنا अ० क्रि०

खिसाना کھسانا अ०क्रि० जुओ 'खिसियाना' [खोट, हानि

ख़िसारा خسارہ पु० [अ] घट,

खिसियाना کھسیانا अ०क्रि० खिसियाणु पडवु, शरमावु (२) रिसावु

खिसी کھسی स्त्री० शरम (२) धृष्टता

खींच کھینچ स्त्री० खेंच

खींचतान کھینچ تان, खींचाखींची کھینچا کھینچی, खींचातानी کھینچا تانی स्त्री० खेंचताण

खींचना کھینچنا स०क्रि० खेंचवु

खीज,–झ (کھیجھ)کھیج स्त्री० खीज

खीज(झ)ना کھیجنا(کھیجھنا) अ० क्रि० खीजवु, खिजावु

खीन کھین वि०क्षाण[नाम ता,–ताई]

खीर کھیر स्त्री० दूधपाक

खीर चटाना کھیر چٹانا बाळकने पहेलवहेलु अन्नप्राशन कराववु

खीरा کھیرا पु० [सं क्षीरक] काकडी जेवुं एक फळ

खीरी کھیری स्त्री० ढोरनु चावलु 'बाम' (२) जुओ 'खिरनी'

खील کھیل स्त्री०धाणी(२)कील,खीली

खीली کھیلی स्त्री० 'खिलली', पाननो बीडो [मस्ती

खीवन,–नि کھیون،ن स्त्री० मदनी

खीस کھیس स्त्री० खीज, क्रोध (२) लज्जा, शरम (३) दातरापणु (४) करेडु (५) वि० नष्ट, पायमाल [(२) थेली

खीसा کھیسا पु० [फा कीसा] खीसु

खुआर کھوار वि० खुवार, 'ख्वार' (नाम –री) [निर्धन

खुक्ख کھکھ वि० [शुष्क] खाली,

ख़ुगीर خوگیر पु० [फा खोगीर] खोगीर, घाडानु जीन,नमदो –की भरती =नकामी वस्तुओ के लोकोनो जथो

खुचर کھچر खुचुर کھچر स्त्री० खणखोद, दोषदृष्टि

खुजलाना کھجلانا स० क्रि० खज वाळवु (२) अ० क्रि० खजवाळ आववी

खुजलाहट کھجلاہٹ स्त्री० खजवाळ, खूजली

खुजली کھجلی स्त्री० खूजली

खुजाना کھجانا स०क्रि०(२) अ०क्रि० जुओ खुजलाना'

खुटक کھٹک स्त्री० 'खटक', खटको, आशंका

खुटना کھٹنا अ०क्रि० खूटवु, पूरु थवु

खुटपन(–ना) (کھٹپن(ـنا) पु०, खुटाई स्त्री० खोटापणु दोष

खुटाना کھٹانا अ०क्रि० 'खुटना' जुओ

खुट्टी کھٹّی स्त्री० रेवडी

खुट्ठी کھٹّھی स्त्री० जुओ 'खुरंड

खुड्डी, (–ड्ढी) (کھڈّھی) ,کھڈّی स्त्री० जाजरूनो खाडो के पगनी बेठक

खुतबा خطبه पुं० [अ] तारीफ; स्तुति (२) प्रवचन (जेमके, जुमानी नमाज बाद, पेगंबर वगेरेनी प्रशसा करीने अपातु
खुरथी,-थी کھتری-کھتّی स्त्री० खंपरो, जडियु (२) अनामत (३) पैसा राखवानी वांसळी (४) संपत्ति
खुद خود अ० [फा] स्वय, जात —य खुद = आपोआप [[फा] आत्महत्या
खुदक(कु)शी خودکشی स्त्री०
खुद-काम,-गरज़ خودکام،-غرض वि० [फा] स्वार्थी, आपमतलबी
खुदकुशी خودکشی स्त्री० जुओ 'खुदक्शी' [स्त्री० स्वमान
खुददार خوددار वि० स्वमानी -री
खुदना کھدنا अ० क्रि० खोदावु
खुद नुमा خودنما वि० [फा] (नाम, -माई स्त्री०)अभिमानी,आप-बडाई करनार
खुद परस्त خودپرست वि० [फा] स्वार्थी, मतलबी (२) मगरूर [स्वतन्त्र
खुद-मुख्तार خودمختار वि०[फा]
खुदरा کھدرا पुं० फुटकर चीज
खुदरौ خودرو वि०[फा] आपोआप ऊगनारु, जगली (झाड के छोड)
खुदवाई کھدوائی स्त्री० खोदवानु काम के मजूरी
खुदवाना کھدوانا स० क्रि० खोदाववु
.खुद सिताई خودستائی स्त्री० [फा] आत्मश्लाघा
खुदा خدا पुं० खुदा, परमेश्वर
खुदाई کھدائی स्त्री० खोदवानुं काम के मजूरी
.खुदाई خدائی स्त्री० [फा] ऐश्वर्य
खुदाका घर خداکا گھر पुं० मसीद
खुदा-तर्स خداترس वि० [फा] ईश्वरथी डरनार (२) दयाळु [ईश्वरदत्त
खुदा-दाद خداداد वि० [फा]
खुदा नख्वास्ता خدانخواستہ = खुदा न करे, न करे नारायण—
खुदाया خدایا अ० [फा] या खुदा! हे राम!
खुदावंद خداوند पुं० [फा] मालिक, स्वामी (२) मोटा लोक माटे संबोधन—खुदावंत
खुदा हाफ़िज़ خداحافظ श० प्र० [फा] खुदा हाफेज, 'ईश्वर तमारु रक्षण करो' एवो विदाय-बोल
.खुदी خودی पुं०[फा] अभिमान,शेखी
खुद्दी کھدّی स्त्री० चोखादाळ वगेरेनु कोरमु
खुनक خنک वि० [फा] ठंडु, शीत
खुनकी خنکی स्त्री०[फा] ठंडक, शरदी
खुनस کھنس स्त्री० (वि०, —सी) गुस्सा, क्रोध
खुनसाना کھنسانا अ०क्रि०क्रोधे भराउं
खुफिया خفیہ वि०[अ] गुप्त, छूपुं
खुफ़िया-पुलीस خفیہ پولیس स्त्री० छूपी पोलीस
खुम خم पु० [फा] दारूनु वासण
खुम-कदा,-खाना خمکدہ،خانہ पुं० [फा] दारूनी दुकान [मुसलमान फकीर
खुमरा خمرا पुं० (स्त्री० —री) एक
.खुमार خمار [अ] पु०, —री स्त्री० खुमारी, मद (२) नशो ऊतर्ये अणाती थकावट (३) जागरणनी असर

खुमी کھُمی स्त्री० दांतमां जडाती सोनानी खीली (२) हाथीना दांत पर चडाती खोळी (३) बिलाडीना टोप जेवी वनस्पति
खुर کھُر पु० [स] चोपगानी खरी
खुरखुरा کھُرکھُرا वि० खडबचडु 'खरदरा'
खुरचन کھُرچن स्त्री० खुरचन उखाडी उखाडी एकठु करेलु त
खुरचना کھُرچنا [स क्षुरण] उखाडवु उखरडवु [मोगो थेलो
खुरजी خُرجی स्त्री०[फा] खुरजी (२)
खुरदरा کھُردرا वि० जुओ 'खरदरा'
खुरदा کھُردا पु० जुओ 'खुर्दा' –करना=परचूरण करावबु, वटाववु
खुरपका کھُرپکا पु० ढोरनो (मों के खरीनो) एक रोग [खूरपी
खुरपा کھُرپا पु० [स क्षुरप्र] मोटी
खुरपी کھُرپی स्त्री० खूरपी
खुरमा خُرما पु० [अ] खुरमु–एक मीटाई (२) खारेक [खुरशेद, सूरज
खुरशीद خُورشید पु० [फा]
खुराक خُوراک स्त्री० [फा] खोराक
खुराकी خُوراکی स्त्री० [फा] खाराकी
खुराफ़ात خُرافات स्त्री० [अ] वहूदी नकामी वात (२) गोळ (३) बखेडो
खुरिश خُورِش स्त्री० [फा] खावा पीवानी सामग्री सीधुसामान
खुरी کھُری स्त्री० खरीनु चिह्न
खुर्द خُرد वि० [फा] नानु छाडु सूक्ष्म
खुर्दबीन خُردبین स्त्री० [फा] सूक्ष्मदर्शक यन्त्र [भ्रष्ट खेदानमेदान
खुर्दबुर्द خُرد بُرد अ०[फा] नष्ट

खुर्दरा کھُردرا वि० 'खुरदरा जुओ
खुर्दा خُردہ पु० [फा] परचूरण, खुरदो (२) नानी मोटी चीज
खुर्रम خُرّم वि०[फा] प्रसन्न, खुश (नाम –मी) [(२) छुच्चु चालाक
खुर्राट کھُرّانٹ वि० वृद्ध अनुभवी
खुलना کھُلنا अ०क्रि०खूलवु खुल्कर= खुलासाथी, बरोबर
खुला کھُلا वि० खुल्लु
खुलासा خُلاصہ वि० [अ] खुल्लु (२) पुं० सारांश (३) खुलासो
खुलूस خُلُوص पु० [अ] सरळता, पवित्रता (२) श्रद्धा
खुले आम, –खजाने, –मैदान, کھُلے عام، –خزانے، –میدان
खुल्लमखुल्ला کھُلّم کھُلّا अ० जाहेरमां खुल्लखुल्ला
खुल्क़ خُلق पु०[अ]सुशीलता सज्जनता
खुश خُوش वि० [फा] खुशी, राजी (२) सारु [भले पधार्या
खुश आमदेद خُوش آمدید [फा]
खुश क़िस्मत خُوش قِسمت वि० (नाम –ती स्त्री०) नसीबदार
खुश-खत خُوش خط वि० [फा] सुंदर अक्षरवाळु (२) पु० सुंदर लखाण
खुशख़बर خُوش خبر वि०[फा] खुश खबर कहेनार [खुश खबर शुभ समाचार
खुश-ख़बरी خُوش خبری स्त्री०[फा]
खुश-खुल्क़ خُوش خُلق वि० [फा] उत्तम स्वभावनु सज्जन
खुश-गवार خُوش گوار वि० [फा] प्रिय मनोहर

खुशगुलू خوش گلو वि० [फा] मधुर स्वरवाळु
खुश ज़ायका خوش ذائقہ वि०[फा] स्वादिष्ट [सासु
खुश-दामन خوش دامن स्त्री०[फा]
खुश-बख़्त خوش بخت वि० [फा] सुखी [सुगन्ध ०दार वि० सुगन्धी
खुश-बू خوشبو स्त्री० [फा] खुशबो,
खुश हाल خوشحال वि० [फा] खुशाल, सुखी
खुशामद خوشامد स्त्री०[फा] खुशामत
खुशामदी خوشامدی वि० [फा] खुशामतियु -टट्टू पु० खुशामतियो
खुश्क خشک वि० [फा] शुष्क सूकु, नीरस -साली स्त्री० सूकु वर्ष
खुश्की خشکی स्त्री० [फा] शुष्कता (२) खुशकी,
खुसर خسر पु० [फा] ससरो
खुसरवाना خسروانہ वि०[फा] शाही राजवी स्थळ
खुसरू خسرو पु० [फा] बादशाह
खुसिया خصیہ पु०[अ] अडकोश
खुसूफ़ خسوف पु० [अ] चंद्रग्रहण
खुसूमत خصومت स्त्री०[अ] दुश्मनी
खुसूस خصوص अ० खसूस, खास
खुसूसन् خصوصاً अ० [अ] खास करीने,खसूस [[अ] खासियत,विशेषता
खुसूसियत خصوصیت स्त्री०
खूँखार خونخوار वि० [फा] लोही पीनार (२) खूनखार, क्रूर, भयंकर
खूँट کھونٹ पु० खूणो (२) तरफ बाजु (३) खड (४) स्त्री० काननो मेल (५) पूछपरछ, टोकवु ते
खूँटना کھونٹنا स०क्रि० पूछवु गाछवु, टोकवु (२) खूटवु, कम थवु
खूँटा کھونٹا पु० ढोरनो खीलो, खूंटो
खूँदना کھوندنا अ०क्रि० खूदवु, गूदवु (२) कूदकीने गदडवु
खूँरेज़ خونریز वि०[फा]लोहीरेडनार
खूँरेज़ी خونریزی स्त्री०[फा]खूनरेजी
खू خو स्त्री० [फा] आदत, खो
खूटना کھوٹنا अ० क्रि० खूटवु-कम थवु के पूरु थवु (२) बंध थवु
खूद, کھود खूदड़(-र) کھودڑ(ر) पु० वस्तुने साफ कर्ये नकामो रहेतो कचरो, कचरापटी
खून خون पुं० [फा] खून(लोही हत्या) (वि० -नी खूनी.) -सफ़ेद होना= स्नेह सुजनता जतां रहेवां
खूब خوب वि० [फा] अच्छु उमदा (२) अ० अच्छी रीते
खूब कलाँ خوب کلاں स्त्री० [फा] एक घासनां बीज
खूबानी خوبانی स्त्री० [फा] जरदाळु
खूबी خوبی स्त्री० [फा] भलाई, उमदापणु (२) विशेषता, खूबी
खूसट,-र کھوسٹ-ر पु० उल्लु (२) वि० शुष्क, अरसिक
खेकसा کھیکسا खेखसा کھیکھسا पु० ककोडु [गाम, खेडु
खेड़ा کھیڑا पु० [स. खेट] नानु
खेत کھیت पु० खेतर (२) रणक्षेत्र -आना=लडाईमां मरवु -कमाना= खेडखातर करी सारी खेती करवी (२) पाक उत्पन्न करवो -करना=लडवु युद्ध करवु -रहना='खेत आना' जुओ

खेतिहर کھیتہر पुं० खेडूत
खेतीबाड़ी(-री) (ری-)کھیتی باڑی स्त्री० खेती; खेतीवाडी [पीछो पकडवो
खेदना کھیدنا स०क्रि० खदेडवुं (२)
खेदा کھیدا पुं शिकार
खेना کھینا स०क्रि० हलेसवुं; नाव हांकवी (२) समय काढवो
खेप کھیپ स्त्री० आंटो; फेरो (२) एक आंटामां लदाईने अणाय तेटलुं. –भरना=खेपनो भार लादवो
खेपना کھیپنا स०क्रि० [स. क्षेपण] विताडवुं, गुजारवुं [गायन के नाच
खेमटा کھیمٹا पुं० एक प्रकारनुं
खेमा خیمہ पुं० [अ.] तंबू. –गाह पुं० ज्यां घणा तंबू लाग्या होय ते जगा
खेलवाड़ کھیلواڑ पु० खेल; क्रीडा; तमासो (२) गमत; मजाक
खेलवाड़ी کھیلواڑی वि० भारे रमनार (२) मजाकी; विनोदी
खेलाड़ी کھیلاڑی वि० जुओ 'खेलवाड़ी' (२) पु० खेलाडी (३) तमासो करनार
खेलार کھیلار पु० जुओ 'खेलाड़ी'
खेवट کھیوٹ पु० खेवट, सुकानी (२) तलाटीनो एक चोपडो
खेवना کھیونا स०क्रि० 'खेना'; नाव चलाववी
खेवा کھیوا पु० नावमां नदी पार करवी ते के तेनुं भाडुं (२) वार; समय
खेवाई کھیوائی स्त्री० नाव चलाववी ते के तेनी मजूरी
.खेश خویش वि० [फा. ख्वेश] पोतानुं (२) पु० सगु
खेस کھیس पुं० ओढवा पाथरवा माटेनी एक जातनी जाडी चादर
खेह(०र) (ر०)کھیہ स्त्री०खेर,खेरंटो,धूळ
खैर کھیر पुं० खेर वृक्ष [खेर; भले
ख़ैर خیر स्त्री०[फा] क्षेमकुशळ(२) अ०
ख़ैरअंदेश خیراندیش, –ख्वाह خیرخواہ वि०[फा.] शुभचिंतक; खेरखाह
ख़ैर-आफ़ियत خیرعافیت [फा.] क्षेमकुशळ
.ख़ैर-बाद خیرباد पु० [फा] 'कुशळ हो' एवो विदाय–बोल
.ख़ैर-मक़्दम خیرمقدم पु० [अ] स्वागत; भले पधारो
.ख़ैरात خیرات स्त्री० [अ.] खेरात; पुण्यदान(वि०–ती) [खेरियत,राजीखुशी
.ख़ैरियत خیریت स्त्री० [फा.]
खोंच کھونچ स्त्री० खूच (जेम के, कपडामां कांटो भरावाथी)
खोंड़ा کھونڈا वि० खांडुं; अपंग (२) आगला दांत विनानुं
खोंता کھونتا पुं० माळो (पक्षीनो)
खोंसना کھونسنا स०क्रि० खोसवुं
खोई کھوئی स्त्री० धाणी (२) शेरडीनो कूचो(३)वरसादमां माथे ओढातो कामळो
खोखला کھوکھلا वि० पोलुं
खोगीर کھوگیر पुं० [फा. खोगीर] घोडानुं जीन; नमदो
खोज کھوج स्त्री० खोळ, तपास
खोजना کھوجنا स० क्रि० .खोळवुं; ढूंढवुं; तपासवुं [खोळ करनार; जासूस
खोजी,(-जिया) (کھوجی،(جیا पुं०
खोट کھوٹ स्त्री० [सं.] दोष, बूराई (२) हलकी वस्तुनुं मिश्रण

खोड़ کھوڑ स्त्री० देवनो कोप

खोड़रा کھوڑرا पु० कोटर, झाडनी बखोल

खोता کھوتا पु० पक्षीनो माळो

ख़ोद خود पु० [फा] बख्तरनो टोप

खोदना کھودنا स० क्रि० खोदवु (२) कोतरवु (३) भोंकवु, खोसवु, खोरवु

खोदाई کھودائی स्त्री० 'खुदाई'

खोना کھونا स०क्रि० खोवु (२) बगाडवु (३) अ०क्रि० खोवावु [खूमचो

खोन्चा کھونچا पु० [फा ख़्वान्चा]

खोपडा,–रा کھوپڑا، را पु० खोपरी (२) माथु (३) कोपरु के नारियेळ

खोपड़ी,–री کھوپڑی، ری स्त्री० खोपरी के माथु

खोपा کھوپا पु० छापरा के मकानना रस्ता पर पडतो खूणो, करो (२) अंबोडो

ख़ोय خوئے स्त्री० [फा ख़ू] खो, आदत

खोया کھویا पुं० 'खोवा', मावो

खोर کھور स्त्री० सांकडी गली(२) स्नान (३) ढोरनी गमाण (४) जुओ 'खोड़'

ख़ोर خور वि०[फा] खानार (समासमां उदा० नशाखोर)

खोरना کھورنا अ० क्रि० नाहवु

खोरा کھورا पु० कटोरो (२) पाणीनु पात्र (३) वि० खोडु अपंग, 'खोड़ा'

खोल (خول) کھول पु० खोळ, गलेफ (२) उपरनी चामडी(जे प्राणी उतारे छे), कांचळी (३) मोटो ओढाड

खोली کھولی स्त्री० खोळ, गलेफ

ख़ोशा خوشہ पुं० [फा] अनाजनु डूंडु के फळनी लूम

खोह کھوہ स्त्री० गुफा; खो

खौं کھوں स्त्री० खाडो (२) अन्न राखवानु भोंयरु

ख़ौज़ خوض पु० [अ] गहन विचार

ख़ौफ़ خوف पु० [अ] खोफ डर (वि० –नाक)

खौर کھور स्त्री० तिलक, 'टीका' (२) स्त्रीओनु माथानु एक घरेणु

खौरना کھورنا स०क्रि० तिलक करवु (२) 'खौर' पहेरवु

खौलना کھولنا अ० क्रि० ऊकळवु

खौलाना کھولانا स० क्रि० प्रवाही गरम करवु [खेल, क्रीडा

ख़्याल خیال पु० जुओ 'खयाल' (२)

ख़्याली خیالی वि० कल्पित (२) खेल करनार –पुलाव पकाना = शेखचल्लीना तरंग करवा [खिस्ती

खिष्टान کرسٹان पु० 'क्रिस्तान',

ख्रीष्ट کرسٹ पु० ईशु ख्रिस्त

ख़्वाँ خواں वि० [फा] (समासने अंते) कहेनार गानार, पढनार एवा अर्थमां

ख़्वाँदा خواندہ वि० [फा] भणेल, शिक्षित

ख़्वाजा خواجہ पु० [फा] मालिक, सरदार (२) सद्‌गृहस्थ (३) व्यंडळ

ख़्वाजा-सरा خواجہ سرا पु० [फा] खोजो, रणवासमां राखवा नपुंसक बनावेलो दास

ख़्वान خوان पुं० [फा] थाळ, मोटी थाळी

ख़्वानचा خوانچہ पु० [फा] 'खान्चा', खूमचो (२) नानी थाळी

ख़्वाब خواب पु० [फा] निद्रा (२) स्वप्न

ख़्वार خوار वि० [फा] [नाम,–री स्त्री०] खुवार, पायमाल (२) तिरस्कृत

ख़्वास्तगार خواستگار वि० [फा] *[नाम, -री स्त्री.] इच्छुक

ख़्वाह خواه अ० [फा.] अथवा (२) स्त्री० इच्छा

ख्वाह-मख्वाह خواہ مخواہ अ०[फा.] जरूर, अवश्य, खामुखा

ख़्वाहिश خواہش स्त्री० [फा.] खाएश, इच्छा

ग

गंग-बरार گنگ برار पु०[गंगा+फा. बरार] गंगानो के कोई नदीनो काप ठरी नीकळी आवेली जमीन, 'डेल्टा'

गंग-शिकस्त گنگ شکست पु० [गंगा+फा शिकस्त] नदीथी तणाई के धोवाई गयेली जमीन

गंगाल گنگال पु० 'कडाल', धातुनु पाणीनु एक मोटु वासण

गंगालाभ گنگالابھ पु० [स] मृत्यु

गंगासागर گنگاساگر पु० गंगानो समुद्र-संगम (२) एक जातनी मोटी झारी

गंज گنج पु० माथानी ताल (२) स्त्री० खजानो (३) ढेर, गज

गंजा گنجا वि० माथे तालवालु

गँजिया گنجیا स्त्री० जाळीदार गूथेली थेली [गंजी, ढग

गंजी گنجی स्त्री० गंजीफराक (२)

गंजी گنجی गंजेड़ी گنجیڑی वि० गजेरी [गंजीफो

गंजीफ़ा گنجیفہ पु० [फा] पानातो

गँठकटा گنٹھکٹا पु०जुओ 'गिरहकट'

गँठजोड़ा گنٹھجوڑا गँठबधन گنٹھبندھن पु०, वर कन्यानां वस्त्र गठवानी किया

गँड़ा گنڈا पु० गांठ (२) मतरेलो दोरो (३) पक्षीना गळानो कांठलो (४) आडी लीटीओनी हार, चटापटा (जेम के साप पर) (५) चार कोडी जेटलो दाम

गँड़ासा گنڈاسا पु० (स्त्री० -सी) घासचारो कापवानु ओजार

गदगी گندگی स्त्री० [फा] गदकी

गँदला گندلا गंदा گندہ [फा.] वि० गदु

गंदुम گندم पु० [फा, स गोधूम]घउ

गदुमी گندمی वि० घउवर्णु

गंधी گندھی पु० तेल अत्तर वेचनार (२) वरसादमा थतु माकणियु जीवडु

गँव گوں स्त्री० अवसर, मोको (२) मतलब, प्रयोजन, (३) उपाय, युक्ति

गँवई گنوئی स्त्री० (वि -इयाँ) गामनी वस्ती [गुमावव

गँवाना گنوانا स० क्रि० (स. गमन)

गँवार,-रू گنوار، رو वि० गमार (२) गामडियु

गँवारी گنواری स्त्री० गमारपण (२) गमार स्त्री० (३) वि० गमार जेवु (४) बदसूरत

गँसना گنسنا स० क्रि० बरोबर जकडवु के गांठवु के बाधवु (२) ठांसीने वणवु (३) अ० क्रि० ठसोठस वणावु के भराउं, ठांसावु [ठांसेलु

गँसीला گنسیلا वि० अणीदार (२)

गईबहोर گئی بہور वि० खोवाई गयेलाने फरी देनार के बगडेलाने सुधारनार
गऊ گئو स्त्री० गाय
गच گچ पुं० गच दईने पेसी जवुं ते (२) चूना वगेरेथी करेली पाकी फरस के ते करवानो चूनो वगेरे मसालो (३) गच्ची; अगाशी [चूना इ०नुं काम
गचकारी گچکاری स्त्री० 'गच'नुं के
गज़ گز पुं० [फा.] गज; वार. –इलाही =अकबरनो ४१ आंगळनो गज
गज़क گزک पुं०[फा.]दारू पीने करातो नास्तो (२) तलपापडी (३) नास्तो
गज़ट گزٹ पुं० सरकारी गेझेट
ग़ज़ब غضب पुं०[अ.] गजब (२) कोप
ग़ज़बका غضب کا वि० अपूर्व, विलक्षण
गजर گجر पुं० गजर; चोघडियां
गजर दम گجردم अ० सवारे
गजरा گجرا पुं० फूलमाळा (२) गजरो –कांडानुं एक घरेणुं
ग़ज़ल غزل स्त्री० [अ.] फारसी उर्दूमां एक प्रकारनी कविता
ग़ज़ाल غزال पुं० [अ.] हरणनुं बच्चुं
गज़ी گزی स्त्री० [फा.] गजियुं
गज्जा گجّا पुं० गज; ढेर
गझिन گجھن वि० गाढुं; घट
गटकना گٹکنا स० क्रि० गटकाववुं; गट करी जवुं; साइं हडप करी जवुं [इहगाह
गटपट گٹ پٹ स्त्री० अधिक मेळ,
गट्टा گٹّا पुं० कांडुं (२) घूंटण (३) गांठ (४) हूकानो मेर (५) एक मीठाई
गट्ठर گٹّھر पुं० मोटी गांसडी
गट्ठा گٹّھا पुं० 'गट्ठर' (२) गड्डो; गंठियो (लसण के डुंगळीनो)
गट्ठी گٹّھی स्त्री० नानो गड्डो के गांसडी (२) गांठ
गठन گٹھن स्त्री० रचना; बनावट
गठना گٹھنا अ० क्रि० गांठवुं; जोडवुं (२) गोठवुं; फावतुं आववुं, बनवुं (३) दाव के गुप्ततामां सामेल थवुं
गठरी گٹھری स्त्री० गांसडी, पोटलुं (२) जमा करेली मिलकत. –मारना=धन ठगवुं, धूती आणवुं
गठिया گٹھیا स्त्री० थेलो; सुरजी (२) सांधाना दरदनो एक रोग
गठियाना گٹھیانا स० क्रि० गांठ मारवी
गठीला گٹھیلا वि० (स्त्री० –ली) गांठाळुं (२) मजबूत [ते, मित्रता
गठौत, –ती گٹھوت، تی स्त्री० गोठवुं
गड़ گڑ पुं० [सं] आड (२) ओथ (३) वाड (४) गढ
गड़दार گڑدار पुं० हाथी जोडे भालो लई चालनार माणस
गड़ना گڑنا अ० क्रि० गडवुं; पेसी जवुं (२) शरीरमां भोंकावा जेवुं दर्द थवुं (३) गडावुं, दटावुं; दफन थवुं (४) स्थिर थवुं; जामवुं. गड़े मुर्दे उखाड़ना= गईगुजरी पाछी काढवी
गड़पना گڑپنا स० क्रि० जुओ 'गटकना'
गड़बड़ گڑبڑ वि० ऊंचुनीचुं (२) अव्यवस्थित (३) पुं० अव्यवस्था; गरबड (४) गोटाळो, उपद्रव
गड़बड़झाला گڑبڑجھالا गड़बड़ाध्याय گڑبڑادھیائے पुं० गोलमाल; गोटाळो
गड़बड़ाना گڑبڑانا अ० क्रि० गरबडमां पडवुं (२) बगडवुं, गोटाळो थवो (३)

स०क्रि० गरबडमां नाखवु (४) बगाडवु (५) चकरावा के भुलावामां पाडवु

गड़बड़ी گڑبڑی स्त्री० जुओ 'गड़बड़'

गड़मड़ (گڈمڈ) گڑمڑ वि० सेळभेळ, भेगुं, एकठु

गड़(–ड़े)रिया گڑ(ڑے)ریا पुं० गडेरियो, भरवाड

गड़हा گڑہا पु० 'गड्ढा' जुओ

गड़ा گڑا पु० 'गड़', ढेर, ढगलो

गड़ाना گڑانا स०क्रि० भोंकवु, 'गड़ना'नु प्रेरक (२) दटाववु, गडाववु

गड़ारी گڑاری स्त्री० गोळाकृति (२) घेरावो, घेर (३) गरगडी (४) 'गंडा', आडी लीटीओनी हार

गड़ुई گڑوئی स्त्री० नानो 'गड़ुवा', झारी

गड़ुवा گڑوا पु० नाळचावाळो लोटो–गडवो

गड्ड گڈّ पु० (स्त्री० –ड्डी) गंज, थोकडी, खरकलो, गडी (२) खाडो

गड्डा گڈّا पुं० गाडु

गड्ढा گڈّھا पु० खाडो

गढ़त گڑھت वि० बनावटी, कल्पित (वात) [(२) आकृति

गढ़न گڑھن स्त्री० 'गठन', घडवु ते

गढ़ना گڑھنا स०क्रि० घडवु बनाववु (२) घडी काढवु (३) घडी नाखवु, मारवु

गढ़ाई گڑھائی स्त्री० घडवानु काम के मजूरी

गढ़ाना گڑھانا अ०क्रि० मुश्केली पडवी के मुश्केल थवु (२) 'गढ़ना'नु प्रेरक

गढ़ि(–ढ़ै)या گڑھیا(ـیّا) पु०घडनारो

गत گت स्त्री० गति दशा –बनाना= दुर्दशा करवी, टीपवु

गतका گتکا पुं० ढाललकडी के ते खेलवानी लाकडी

गत्ता گتّا पु० कागळनी थोकडी

गत्ताल खाता گتّال کھاتا पु० मांडी वाळवानी रकमनु खातु

गद گد पु० [स] रोग (२) विष

गदका گدکا पुं० जुओ 'गतका'

ग़दर غدر पु० [अ गद्] उपद्रव, खळभळाट (२) बळवो

गदरा(०ना) گدرا(نا) वि० पाकवा आवेलु नरम (फळ इ०)

गदराना گدرانا अ० क्रि० (फळ) पाकवा पर आववु, नरम थवु (२) जुवानीथी शरीर भरावा लागवु (३) आंख आववी (४) गदु थवु

गदला گدلا वि० जुओ 'गँदला'

गदहपचीसी گدہپچیسی स्त्री० गधापचीसी [गधेडु (२) [स] वैद्य

गदहा گدہا पु० [स्त्री० –ही] 'गधा',

गदा گدا पु० [फा] भिखारी, फकीर

गदाई گدائی वि० तुच्छ, क्षुद्र (२) रद्दी, नकामु (३) स्त्री० भीख-वृत्ति

गदेला گدیلا पुं० गदेलु (२) नानो छोकरो

गदोरी گدوری स्त्री० हथेळी

गद्द گدّ पु० नरम जगामां धब दईने पडवु ते (२) भारे खाधानो पेटमां भार

गद्दर گدّر वि० काचुपाकु (२) पु० मोटु गदेलु

गद्दा گدّا पु० गोदडु, गादी

ग़द्दार غدّار वि० [अ] भारे दगा-खोर (२) भारे बेवफा

गद्दी گدّی स्त्री० नानु गोदडु (२) गादी (३) हथेळी के पगनु तळियु

ग़द्दी-नशीन گدّی نشیں वि० गादीए बेठेल (२) वारस

गधा گدھا पु० 'गदहा', गधेडु

गनगौर گنگور स्त्री० चैत्र सुद त्रीज, स्त्रीओनी गौरीपूजा [(२) भारे स्वतन्त्र

ग़नी غنی वि० [अ] भारे धनवान

ग़नीम غنیم पु० [अ] शत्रु (२) डाकु, लुंटारो

ग़नीमत غنیمت स्त्री० [अ] लूटनो के मफतियो माल (२) गनीमत, संतोषनी सारी वात [आवदी त

ग़नूदगी غنودگی स्त्री० [फा] ऊंघ

गन्ना گنّا पु० शेरडी

गप گپ स्त्री० जुओ गप

ग़प غپ स्त्री० [फा] गप, डिंग (२) पु० गपचा लईने खावु ते

गपड़ चौथ گپڑ چوتھ स्त्री० नकामी गप, गपाटो

गपशप گپشپ स्त्री० गपसप, नकामी-नवरा पहारनी वात, बकवाद [(खावु)

गपागप گپاگپ अ० गपगप, जलदी

गपोड़ा گپوڑا पु० गपाडो, गप

गप्पा گپّا पुं० गपफो, गफ दईने मरातो घूमो (२) लाभ, फायदो

गफ़ گف वि० [फा] ठस, गाढु घट्ट

ग़फ़लत غفلت स्त्री० [अ] सावधानी परवा या खबर होवानो अभाव (२) भूल

ग़फ़ूर غفور वि० [अ] क्षमावान (ईश्वर)

ग़फ़्फ़ार غفّار वि० [अ] भारे दयालु (ईश्वर)

ग़बन غبن स्त्री० [अ] गुपरत विषे बेईमानी करवी—हडप करी जवु ते

गबरू گبرو वि० [फा गूबरू] गभरु

ग़बी غبی वि० [अ] गबो, मूरख

गब्बर گبّر वि० गर्विष्ठ (२) मद, सुस्त (३) गब्बर, कीमती, धनवान

गब्र گبر पु० [फा] अग्निपूजक-पारसी

गभुआ(-वा)र گبھوا(وا)ر वि० जन्मथी राखेला (वाळ) (२) हवा वाळवाळु, नानु (बाळक)

गम گم स्त्री० गम, पहोंच, सूझ

ग़म غم पु० [अ] गम, दुःख (२) चिंता

गमक گمک स्त्री० सुगंध (२) संगीतनो गमक

ग़मकदा غمکدہ पु० [फा] संसार

गमकना گمکنا अ० क्रि० महेकवु

ग़मख़ोर غمخور वि० [फा] गमखार, गम खाय एवु, सहिष्णु

ग़म-ग़लत غم غلط पु० [अ] दुःख हलकु करे ते (२) खेल, तमाशो (३) दारू

ग़मगीं غمگیں वि० [फा] गमगीन, उदास [भंजन

ग़म-गुसार غمگسار वि० [फा] दुःख

ग़मज़ा غمزہ पु० [अ] (प्रियानो) नखरां के हावभाव [आजरूनु फूंडु

गमला گملا पु० फूलझाडनु क

गमाना گمانا स० क्रि० 'गँवाना', गुमाववु

ग़मी غمی स्त्री० [अ] गमी, शोक (२) मरण बादनो शोक (३) मरण

गय گے पु० [स] घर (२) आकाश (३) [प्रा गय] गज, हाथी

गया गुज़रा گیا گزرا बीता بیتا, वि० छतरी गयेलु, नकामु, खराब

गयावाल گیاوال पु० गयावाळ, गयानो पंडो

ग़रक़ाब غرقاب वि० [अ] गरक, निमग्न

ग़रक़ी غرقی स्त्री० [फ़ा] डूबवु ते (२) अतिवृष्टि, रेल (३) निचाणवाळी जमीन

गरगरा گرگرا पु० 'गराड़ी', गरगडी

गरचे گرچہ अ०[फ़ा] 'अगरचे', जोके

गरज گرج स्त्री० वादळ के सिंहनी गर्जना

गरज़ غرض स्त्री० [अ] गरज, जरूर (२) आशय, मतलब (३) चाह, इच्छा (४) अ० निदान, आखरे (५) सारांश के, मतलब के (वि० –ज़ी)

गरदन उठाना گردن اُٹھانا =विरोध करवो, सामे थवु

गरदनमें हाथ देना या डालना =گردن میں ہاتھ دینا یا ڈالنا गरदन पकड़ी बहार काढवु

गरदनियाँ گردنیاں स्त्री० गरदन पकडी बहार काढवु ते

गरदनी گردنی स्त्री० घोडानो ओढो (२) कुस्तीनो एक दाव

गरदा گردا पु० 'गर्द', गरदा, धूळ

गरदान گردان स्त्री० [फ़ा] (व्या) क्रियापदनु रूपाख्यान (२) पु० पाळेलु कबूतर

गरदानना گرداننا स०क्रि० वारवार कहेवु (२) गणवु, लेखवु, मानवु

गरदूँ گردوں पु० [फ़ा] आकाश (२) गाडी

ग़रब غرب पु० [अ] पश्चिम (वि० –बी) (२) गर्व –गहेला वि० गर्विष्ठ

गरब(–बा)ना گرب(با)نا अ० क्रि० गर्व करवो, फुलावु

गरमाना گرمانا अ० क्रि० गरम थवु (२) उमग के आवेश या क्रोधमां आववु (३) स०क्रि० तपाववु, उकाळवु

गरमाहट گرماہٹ स्त्री० गरमी, गरमावो

गरमी گرمی स्त्री० गरमी, ताप (२) आवेश, क्रोध (३) उमग, जुस्सो (४) उनाळो (५) गरमीनो रोग –निकालना= गर्व हणवो, तोरी उतारवी

गराँ گراں वि० [फ़ा] भार (वजन के किंमतमां) [वेवडु दोरडु

गराँव گراؤں पु० ढोरना गळानु

गराड़ी گراڑی स्त्री० गरगडी (२) घसारानो कापो [(२) भारेपणु

गरानी گرانی स्त्री० [फ़ा] मोंघापणु

गरारा گرارا वि० गर्ववाळु (२) प्रबळ (३) ग़रारा غرارہ पु० कोगळो

गरियार گریار वि० मद, गळियु (ढोर)

गरी گری स्त्री० नारियळनो गोटो

ग़रीज़ غریز पु० [अ] स्वभाव, प्रकृति

ग़रीज़ी غریزی वि० [अ] स्वाभाविक, सहज, कुदरती [वि०[अ] विदेश खेडतु

ग़रीब-उल्-वतन غریب الوطن

ग़रीब-ख़ाना غریب خانہ पु० [अ+ फ़ा] 'माफ मकान' ए अर्थनो नम्रतानो शब्द

ग़रीब-नवाज़,-परवर غریب نواز، پرور वि०[फ़ा] गरीबन पाळनार, तेनो बेली

ग़रूर غرور पु० –री स्त्री०[अ गुरूर] मगरूरी

गरेबाँ,-बान گریباں،-بان पु० [फ़ा] कपडानो कॉलर –फाडना=खूब दुःखथी रोककळ करवी गरेबानमें मूँह डालना=शरमावु, मों संताडवु

गरोह گروہ पु०[फ़ा] जथो, झुंड, दळ

ग़र्क़ غرق वि० [अ] गरक

गर्द گرد स्त्री० [फा] गरद, धूळ (किसीकी) गर्दको न पाना=सामे काई न चालवु -गुबार=धूळ

गर्दख़ोर(-रा) (ره-)گردخور वि० [फा] धूळखाउ (२) पुं० पगलुछणियुं

गर्दिश گردش स्त्री० [फा] चक्कर, फेरो (२) आपत्ति

ग़र्ब غرب पु० [अ] 'ग़रब'

गर्म گرم वि० [अ] 'गरम'

गलका گلکا पु० आगळी पर थतो एक फोल्लो [(अ०क्रि० -ना)

गलगज گلگج पु० घोंघाट, शोर

गलगल گلگل स्त्री० एक जातनु मोटु खाटु लींबु (२) एक पक्षी

गलगुथना گلگتھنا वि० हृष्टपुष्ट, गोळमटोळ

ग़लत غلط वि० [अ] खोटु भूलभरेलु (२) असत्य (नाम, -ती)

गल-तकिया گل تکیہ पु०गालमसूरियु

ग़लत-नामा غلطنامہ पु० [अ+फा] शुद्धिपत्रक [भ्रम, गेरसमज

ग़लत-फ़हमी غلطفہمی स्त्री० [अ]

ग़लता غلطہ पु० [अ] एक प्रकारनु रेशमी कपडु (गजियाणी?)

ग़लती غلطی स्त्री० जुओ 'ग़लत'मां (-खाना, करना)

गलथना گلتھنا पु०गलस्तन(बकरीनो)

गलना گلنا अ०क्रि० ओगळवु (२) ठंडीथी ठरवु (३) निष्फळ थवु

गलफड़ा گلپھڑا पु० पाणीमां श्वास लेवानु जळचरनु अवयव (२) जडबु

गलफाँसी گل پھانسی स्त्री० फांसो (२) झंझट, जंजाळ

गलबाँही گل باںہی स्त्री०गळे वळगवु ते

ग़लबा غلبہ पु० [अ] प्रभावनी अधिकता (२) आक्रमण, हल्लो

गला گلا पु० गळु -फाटना=बहु हानि पहोंचाडवी (२) गळामां सजूरी लागवी -घुटना=श्वास रोकावो -घोंटना= गळु दबाववु (२) जबरदस्ती करवी

गलाना گلانا स०क्रि० ओगाळवु, नरम करवु (२) खरचवु [नानी गली

गलियारा گلیارا पु०, -री स्त्री०

ग़लीचा غلیچہ पु० जुओ 'ग़ालीचा'

ग़लीज़ غلیظ वि० [अ] गलीच (२) अपवित्र (३) घट्ट, घाडु (४) पु० गंदकी (५) मळ

गलेबाज़ گلےباز वि० सारु गानार

गल्प گلپ स्त्री०गप,डिंग(२)लघुकथा

ग़ल्लई غلئی वि० गल्लाने लगतु (२) पु० पेदाश के अनाजमां लेवातु महेसूल के सांथ

गल्ला گلا पु० 'ग़ुल', शोर

ग़ल्ला غلہ पु० [अ] फसलनी ऊपज (२) अनाज (३) गल्लो, वकरो (४)

गल्ला گلہ [फा] ढोरनु टोळु धोरी

गल्लेबान گلےبان पु० [फा] गडेरियो

गवँ گوں स्त्री० लाग दाव, मोको

गवँसे گوںسے अ० लाग जोईने (२) धीरेथी [पहेलु आणुं वळाववु ते

गवन گون पु० गमन (२) 'गौना',

गवनचार گونچار गवना گونا पु० 'गौना', पहेलु आणु

गवारा گوارا वि०[फा] गवारा; फावतुं मनपसद (२) स्वीकार्य, मजूर

गवास گواس पु० कसाई

गवाह گواه पुं० [फा.] साक्षी पूरनार (नाम,–ही स्त्री०) [गामडानुं; देहाती
गवेल گويل गवेंहा گوینها वि०
ग़श غش पुं० [फा.] मूर्च्छा; बेहोशी; तम्मर.–खाना=तम्मर आववी; बेहोश थवुं [(२) भ्रमण
गश्त گشت पुं० [फा.] गस्त; पहेरो
गश्ती گشتی वि०[फा.] गस्त मारनार; घूमनार (२) स्त्री० कुलटा [जकडवुं
गसना گسنا अ० क्रि० ग्रसवुं; पकडवुं;
गसीला گسیلا वि० (स्त्री०–ली) खूब गीच; जकडेलुं; चट्ट (जेम के, वणाट)
गस्सा گسّا पुं० ग्रास; कोळियो
गह گہ स्त्री० पकड (२) मूठ; हाथो
गहगहा گہگہا वि० प्रफुल्लित (२) धामधूमवाळुं
गहगहाना گہگہانا अ०क्रि० खूब प्रसन्न थवुं (२) (झाड के पाक) लसलसवुं
गहगहे گہگہے अ० धामधूम के खुशीथी
गहडोरना گہڈورنا स० क्रि० (पाणी) डहोळवुं; हलावी गडु करवुं
गहना گہنا पु० घरेणुं (२) स० क्रि० ग्रहवुं
गहबर گہبر वि० (प.) गह्वर; दुर्गम (२) व्याकुल [वि० घेरुं; दुर्गम
गहर گہر स्त्री० (प.) विलंब; वार (२)
गहरा گہرا वि० घेरुं; (२) ऊंडुं (३) गंभीर (४) घाटुं गहरे लोग=भारे उस्ताद. –हाथ=बरोबर सपाटो
गहराना گہرانا अ० क्रि० घेरुं थवुं (२) स० क्रि० घेरुं करवुं (३) अ० क्रि० 'गहरना'; वार करवी
गहिरा گہرا वि० जुओ 'गहरा'
गाँछना گانچھنا स० क्रि० गूंथवुं
गाँज گانج पुं० गंज; ढेर
गाँजना گانجنا स० क्रि० गंज करवो
गाँठ گانٹھ स्त्री० गांठ (२) गठडी (३) शरीरनो सांधो (४) (शेरडी, तडियानी) गांठ
गाँठगोभी گانٹھ گوبھی स्त्री० नोलकोल
गाँठना گانٹھنا स० क्रि० गांठ मारवी (२) साथे जोडवुं (३) फाटयुंतूटयुं ठीक करवुं; समारवुं मतलब गाँठना=मतलब साधवी; काम काढवुं
गांधी گاندھی स्त्री० [सं.] चोमासामां थतुं मांकणियुं जंतु (२) हींग (३) गांधी
गाँवँ گانوں गाँव گانو पुं० गाम
गाँस گانس स्त्री० बंधन (२) वेरभाव (३) रहस्य; भेद (४) अधिकार (५) गांठ
गाँसना گانسنا स० क्रि० बींधवुं; भोंकवुं (२) गूंथवुं (३) पकडमां राखवुं (४) ठांसवुं
गाँसी گانسی स्त्री० तीर बरछी इ०नुं फळुं (२) कपट; मननो मेल [करनार
गाउघप्प گاؤگھپ वि० पारकुं हडप
गाच گاچ स्त्री० [इं. गोझ] गाझ
गाछ گاچھ पुं० झाड (२) छोड
गाज گاج स्त्री० गर्जना (२) वीजळी (३) पु० फीण
गाजर گاجر स्त्री० गाजर कंद [एक पाउडर
ग़ाज़ा غازہ पुं० [फा.] मों पर घसवानो
ग़ाज़ी غازی पुं० [अ.] गाझी; धर्म माटे लडनार वीर (मुसलमान) (२) वीर पुरुष
गाड़ گاڑ स्त्री० खाडो
गाड़ना گاڑنا स० क्रि० गाडवुं; दाटवुं (२) अंदर ठोकवुं (३) संताडवुं
गाड़ी گاڑی स्त्री० गाडी. –छूटना=स्टेशनेथी गाडी ऊपडवी

गाढ़ा گاڑھا वि० गाढु, घट (२) गूढ, पेच (३) घोर, विकट (४) पुं० गजियु, खादी (५) मस्त हाथी गाढ़ेकी कमाई = महेनतनी कमाणी गाढ़ेका साथी या संगी = संकटनो मित्र सहायक गाढ़े दिन = मुश्केलीना दहाडा

गात گات पु० गाय, शरीर, अंग

गाती گاتی स्त्री० गातडी वाळी पहेरातु वस्त्र

गाद گاد स्त्री० प्रवाहीमां नीचे ठरतो कचरो

गादड़, -र گادڑ، -ر वि० कायर, डरपोक (२) सुस्त, मंद (३) पुं० गळियो बळद

ग़ाफ़िल غافل वि० [अ] गाफेल

गाभ گابھ गाभा گابھا पु० कूपळ (२) गोदडा रजाई अंदरनो गाभो (३) कशानो अंदरनो भाग – गाभो [गामणी

गाभिन, -नी گابھن، -نی वि० स्त्री०

ग़ायत غایت वि० अत्यंत (२) असाधारण (३) स्त्री० छेल्ली हद

ग़ायब غائب वि० [अ] गेब, अलोप (२) (व्या) त्रीजो (पुरुष)

ग़ार غار पु० [अ] खाडो (२) गुफा (३) [फा] 'करनार' अर्थनो प्रत्यय

ग़ारत غارت वि० [अ] नष्ट, पायमाल

गारद گارد स्त्री० [इ गार्ड] चोकीदार टुकडी (२) पहेरो

गारना گارنا स० क्रि० निचोवावु (२) पाणी साथे घसवु [माटेनो गारो)

गारा گارا पु० (माटी चूनानो चणवा

गाल گال पु० [स गल्ल] गाल (२) बकबक करवानी आदत (३) मध्य भाग, वच (४) ग्रास, फाको –फुलाना = रिसावु –बजाना या मारना = डिंग मारवी –करना = बकबक करवु

गालमसूरी گالمسوری स्त्री० एक मीठाई

गाला گالا पु० पूणी

ग़ालिब غالب वि० [अ] बळवान (२) विजयी (३) संभवित

ग़ालिबन् غالباً अ० [अ] संभवत

गाली گالی स्त्री० गालि, गाळ

गाली-गलौज گالی گلوج स्त्री०, -गुफ्ता گالی گفتا पु० गाळागाळी

ग़ालीचा غالیچہ पु० [फा] गालीचो

गालू گالو वि० गप्पी, तडाकी

गाव گاو पु० [फा] गावडी, गाय

गाव-कुशी گاوکشی स्त्री० [फा] गोवध

गाव-ज़बान گاوزبان स्त्री० [फा] एक बुट्टी [मोटो तकियो

गाव-तकिया گاوتکیہ पु० [फा]

गावदी گاودی वि० मूर्ख, अणसमजु

गाव-दुम گاودم वि० [फा] उपरथी पातळु थतु जतु [(२) ग्राहक

गाह گاہ पु० ग्राह, पकड (२) मगर

गाह گاہ स्त्री० [फा] जगा, स्थान (उदा० इबादत गाह) (२) वखत

गाहक گاہک पुं० ग्राहक, घराक

गाह गाह گاہ گاہ गाह-ब-गाह گاہ بگاہ गाहे-गाहे گاہے گاہے अ० कदी कदी, क्यारे क्यारे [(२) खळु करवु

गाहना گاہنا स० क्रि० डूबकी मारवी

गाहा گاہا स्त्री० गाथा, कथा [एक मान

गाही گاہی स्त्री० फळ गणवानु पांचनु

गिचपिच گچ پچ गिचिरपिचिर گچر پچر वि० अस्पष्ट, गमे तेमना कममां गुचपुच [लचपच

गिजगिजा گجگجا वि० पाणीपोचु,

ग़िज़ा غِذا स्त्री० [अ] भोजन, खोराक
गिटपिट گِٹ پِٹ स्त्री० गोटपीट
गिट्टक گِٹّک स्त्री० गिट्टा گِٹّا, पुं० चलमनो तवो ['गिट्टा'
गिट्टी گِٹّی स्त्री० मरड के ठीकरु (२)
गिड़गिड़ाना گِڑگِڑانا अ० क्रि० नम्रताथी विनती करवी (नाम,–हट स्त्री०)
गिद्ध گِدّھ पु० गीध पक्षी
गिनती گِنتی स्त्री० गणतरी (२) सङ्ख्या (३) हाजरी (४) १थी १०० सुधी आंक
गिनना گِننا स० क्रि० गणवुं
गिनवाना گِنوانا गिनाना گِنانا स० क्रि० 'गिनना' नु प्रेरक [सिक्को
गिनी گِنی गिन्नी گِنّی स्त्री० गिनी
गिरगिट گِرگِٹ पु० काचडो, 'गिरदान'
गिरजा(०घर) (०گھر)گِرجا पु० ख्रिस्ती देवळ
गिरदान گِردان पु० जुओ 'गिरगिट'
गिरदाब گِرداب पु० [फा] पाणीनो भमरो
गिरदावर گِرداوَر पु० जुओ 'गिर्दावर'
गिरना گِرنا अ०क्रि० गरवु, पडवु
गिरफ़्त گِرفت स्त्री० [फा] पकडवु– गिरफ्तार [[फा.] गिरफ्तार
गिरफ़्ता,–फ़्तार گِرفتہ،–فتار वि०
गिरमिट گِرمِٹ पु० गिरमीट
गिरवाना گِروانا स०क्रि० 'गिराना' जुओ [गीरवी
गिरवी گِروی वि० [फा] गीरवेलु,
गिरवीदार گِروی‌دار पु० [फा] गीरो राखनार [आसक्त
गिरवीदा گِرویدہ वि० [फा] मोहित,
गिरह گِرہ स्त्री० [फा] गांठ (२) खीसु (३) वारनो १६मो भाग (४) गुलांट
गिरहकट گِرہ‌کٹ वि० खीसाकातरु
गिरहबाज़ گِرہ‌باز पु० [फा] गिरेबाज; गुलांट खातु ऊडनारु एक पक्षी
गिराँ گِراں वि० जुओ 'गरां' (२) अप्रिय
गिराना گِرانا स० क्रि० 'गिरना' नु प्रेरक, पाडवु
गिरानी گِرانی स्त्री० जुओ 'गरानी'
गिरामी گِرامی वि० [फा] पूज्य, वयोवृद्ध
गिरावट گِراوَٹ स्त्री० पडवानी क्रिया के रीत
गिरिफ़्त گِرِفت स्त्री०, –फ्ता(०र) वि० जुओ 'गिरफ्त,–फ्ता(०र)'
गिरी گِری स्त्री० 'गूदा', गर, अदरनो मावो
गिरेबान گِریباں पु० जुओ 'गरेबान'
गिरो گِرو वि० [फा] गीरो, गीरवी
गिर्जा گِرجا गिर्जाघर گِرجاگھر पु० जुओ 'गिरजा'
गिर्द گِرد अ० [फा] आसपास, चोतरफ
गिर्दाब گِرداب पु० पाणीनो भमर-वमळ
गिर्दावर گِرداوَر पु० [फा] (सर्कल-इन्स्पेक्टर जेम) फरीने काम करनारो
गिल گِل स्त्री० [फा] माटी (२) गारो
गिलकार گِلکار पु० [फा] (नाम,–री स्त्री०) प्लास्टर करनार
गिलट گِلٹ पु० गिलेट, ढोळ
गिलटी گِلٹی स्त्री० गांठ (गोड घालवाथी थती के साधा परनी)
गिलना گِلنا स० क्रि० [स गिरण] 'निगलना', गळवुं (२) मनमां दाबी राखवु
गिलम گِلم स्त्री० नरम ऊननो गलीचो के पाथरणुं (२) वि० नरम
गिलहरी گِلہری स्त्री० खिसकोली

गिला گلہ पुं० [फा.] फरियाद (२) ठपको
गिलाज़त غلاظت स्त्री० [अ.] गदकी (२) विष्ठा
गिलाफ़ غلاف पुं० [अ.] गलेफ; खोळ (२) मोटी रजाई (३) म्यान
गिलाव,-वा گلاو,-وا पुं० कीचड (२) चणवा माटे गारो
गिलास گلاس पु० ग्लास; प्यालो
गिली گلی वि० [फा.] माटीनुं
गिलो گلو स्त्री० [फा.] एक वेल; 'गुरुच'
गिलौरी گلوری स्त्री० पाननो बीडो
गिलौरीदान گلوری دان पुं० पानदानी
गींजना گینجنا स० क्रि० (कपडां इ०) रोळवुं; चोळी नांखी बगाडवुं
गीती گیتی स्त्री० [फा.] दुनिया
गीदड़ گیدڑ पुं० शियाळ (२) वि० डरपोक
गीदी گیدی वि० [फा.] कायर; डरपोक (२) बेवकूफ
गीधना گیدھنا अ० क्रि० चसको लागवो; लालचुडा थवुं
गीला گیلا वि० भीनुं
गुंग [फा], —गा گنگ, ـگا वि० मूगुं
गुंगी گنگی स्त्री० आंधळी चाकळ
गुंचा غنچہ पुं० [अ.] कळी (२) नाचरंग
गुंजाइश گنجائش स्त्री० [फा] समावानी जगा, अवकाश (२) 'सुभीता', सवड
गुंजान گنجان वि० [फा] घन, गाढुं
गुँथना گنتھنا अ० क्रि० गूथवुं
गुँधना گندھنا अ० क्रि० 'गूँधना'; गूंदवुं (२) गूथवुं [गुंबज; घूमट
गुंबज़(—द) (ـد) گنبذ [फा.] पुं०
गुआ گوا पुं० चीकणी सोपारी

गुइयाँ گوئیاں पुं०; स्त्री० साथी; मेरु; सखी
गुच्ची گچی स्त्री० गबी
गुज़र گذر पुं० [फा] गति; पहोंच; प्रवेश (२) समय वीतवो ते (३) निभाव; निर्वाह; गुजारो
गुज़रना گذرنا अ० क्रि० गुजरवुं (समय वीतवो के वीतवुं) (२) कोई स्थाने थईने जवुं के आववुं (३) बनवुं; नभवुं. गुज़र जाना = गुजरी जवुं
गुज़र-बसर گذربسر पुं० [फा.] गुजरान; निभाव
गुज़रान گذران पु० गुजरान; गुजारो
गुज़श्ता گذشتہ वि० [फा.] गत; भूत (काळ)
गुज़ारना گذارنا स० क्रि० विताडवुं; समय काढवो (२) पहोंचाडवुं
गुज़ारा گذارا पुं० [फा.] गुजारो (२) होडी उतारे ते स्थान (३) टोलनी जगा
गुज़ारिश گذارش स्त्री० [फा.] निवेदन; विनंती [घूघरी
गुझिया گجھیا स्त्री० एक मीठाई —
गुटकना گٹکنا ., क० घटक दईने गळवुं (२) अ० क्रि० कबूतरनुं बोलवुं
गुटका گٹکا पुं० गुटिका; गोळी (२) गुटको
गुटरगूँ گٹرگوں स्त्री० कबूतरनो अवाज
गुट्ट گٹ पुं० दल, जूथ; झुंड
गुठल گٹھل वि० गोटलीवाळु (फळ) (२) जड; मूर्ख (३) पुं० गड्डो (४) गांठ; ढीमणु [गोटलो
गुठली گٹھلی स्त्री० गोटली; ठळियो;
गुदंबा گدنبا पुं० काची केरी बाफीने चासणीमां आवे ते

गुड گڑ पु० खावानो गोळ
गुडगुडी گڑگڑی स्त्री० हुक्को
गुडहर(–ल) (ل-)گڑہر पु० एक झाड के तेनु फूल
गुडाकू گڑاکو पु० गडाकु
गुडिया گڑیا स्त्री० ढींगली –का खेल=रमतनु काम
गुडी گڈی स्त्री० पतंग, 'गुड्डी'
गुड्डा گڈّا पु० ढींगलो (२)मोटो पतंग
गुड्डी گڈّی स्त्री० पतंग (२) एक नानो हुक्को
गुणा گنا पु० गुणाकार
गुत्थमगुत्था گتّھم‌گتّھا पु०परस्पर लपटाई फसाई जवु ते (२) बथ्थंबथ्था
गुत्थी گتّھی स्त्री० गाठ, गुच
गुथना گتّھنا अ०क्रि० [स गुरसन] फूल, मणका इ० गूंथावुं (२) खराब सिवावु (३) बाझवु (लडवा)
गुथवाँ گتھواں वि० गूंथेलु
गुदकील گدکیل पु०जुओ 'गुदांकुर'
गुदगुदा گدگدا वि० मासल (२) मुलायम
गुदगुदाना گدگدانا स०क्रि०गलीपची करवी (२) विनोद करवो (३) उत्कठा उत्पन्न करवी
गुदगुदी گدگدی स्त्री०गलीपची (२) विनोद, उमग (३) उत्कठा
गुदडी گدڑی स्त्री० गोदडी –में लाल=तुच्छ जगामां कीमती चीज –बाज़ार=गुजरी, जूनी वस्तुओनु बजार
गुदांकुर گدانکر पु० [स] हरस
गुदाज़ گداز वि० [फा] मासल, दळदार (२) कोमळ
गुदाना گدانا स०क्रि० गोदाववु
गुदारा گدارا पु० नदी पार ऊतरवु ते के तेनी जगा, 'गुज़ारा'
गुद्दा گدّا पु० झाडनु मोटुं डाळ
गुनगुना گنگنا वि० गूगणु (२) 'कुनकुना' जुओ [बालवु
गुनगुनाना گنگنانا अ०क्रि० गूगणु
गुनना گننا स०क्रि० गुणवु (२) गणवु (३) गोखवु (४) विचारवु
गुनहगार گنہگار वि० [फा] गुनेगार
गुनाह گناہ पुं० [फा] गुनो
गुनिया گنیا पु० जुओ 'गोनिया'
गुन्ना غنّہ पु० [अ] अनुस्वार
गुफ़्तगू گفتگو गुफ़्तार گفتار स्त्री० [फा] वातचीत [टोपीनु फूमतु
गुफ्फा گپھا पु० फूलनो गुच्छो (२)
गुबार غبار पु० [अ] धूळ(२)मनमां दबावेलो क्रोध द्वेष दुःख वगेरे
गुबा(–ब्बा)रा (غبّا)غبارا पु० गुबारो, बलून [(२) गुप्त
गुम گم वि० [फा] गुम (२) अप्रसिद्ध
गुमटी گمٹی स्त्री० गुंबज, घूमट
गुमनाम گم‌نام वि० [फा] अजाण्यु, अप्रसिद्ध (२) नाम वगरनु
गुमर گمر पु० गुमान (२) 'गुबार', मनमां दबायलो क्रोध इ०(३)घुसपुस वात
गुमराह گمراہ वि०[फा] राह भूलेलु (२) नीतिभ्रष्ट, कुमार्गे चढेलु
गुमसुम گم‌سم वि० चूप, शांत
गुमान گمان पु० [फा] अनुमान, कयास, ख्याल (२) गुमान, गर्व –नी वि० घमंडी, अभिमानी [मुनीम
गुमाश्ता گماشتہ पु०[फा] गुमास्तो,

गुम्मट گُمَّٹ पुं० घूमट
गुम्मा گُمّا पु० मोटी ईंट (२) वि० चूप
गुर گُر पु० गुरुमन्त्र, युक्ति, चावी
गुरगा گُرگا पु० चेलो (२) नोकर (स्री० –गी) [जातनो जोडो
गुरगाबी گُرگابی पु० [फा] एक
गुरदा گُردہ पु० [फा गुर्द, स गोर्द] मुत्रपिंड, किडनी' (२) साहस, हिंमत
ग़ुरबत غُربت स्री० [अ] परदेश निवास (२) मुसाफरी (३) नम्रता
गुरूआनी گُرُوآنی स्त्री० गुरुनी स्त्री के स्त्री–गुरु, गोराणी
गुरुद्वारा گُرُودْوارا पु० शीख मंदिर
गुरुमुख گُرُمُکھ वि० गुरुमन्त्र लीधेलु, दीक्षित [चालाक–घट माणस
गुरू घंटाल گُرُوگھنٹال पु० बडो
ग़ुरूब غُرُوب पु० [अ] तारा के सूर्यनो अस्त
ग़ुरूर غُرُور पु० [अ] जुओ गरूर'
गुरेज़ گُریز स्री० [फा] कशाथी नासवु, दूर रहेवु के बचवु ते (२) विषयान्तर
गुरेरना گُریرنا स०क्रि० आंख फाडीने जोवु
गुर्दा گُردہ पु० जुओ 'गुरदा'
ग़ुर्रा غُرّہ पुं० [अ] श्रेष्ठ वस्तु (२) बीज, महोरमनो बीजनो चांद (३) –बताना=कंई आप्या वगर टाळवु, उडावी देवु
ग़ुर्राना غُرّانا अ०क्रि० घूरकवु (२) (बिल्लीनो) घरघर अवाज थवो
गुल گُل पु० [फा] गुल (फूल, गुलाब, बलीना मोगरो) (२) हसतां गाल पर पडता खाडो (३) तमाकुनो गल (४) डाम (५) गुलशोर (६) लमणो –खिलना=विचित्र बनाव बनवो (२) बखेडो थवो. (चिराग) गुल करना= बुझाववु. –खाना=डाम खावो, डभावु
गुल-अब्बास گُلِ عبّاس पु० [फा] एक फूलझाड [भरतकाम
गुलकारी گُلکاری स्री० [फा] फूलनु
ग़ुलग़पाड़ा غُل غپاڑا पु० शोर, गुल
गुलगश्त گُلگشت पु०[फा]बागमां फरवु ते [कापवानी कातर
गुलगीर گُلگیر पु० [फा] बत्ती
गुलगुल گُلگُل वि० जुओ 'गुलगुला'
गुलगुला گُلگُلا पु० एक मीठाई (२) वि० नरम, 'गुलगुल', मुलायम
गुलगूना گُلگُونا पुं० [फा] मुख पर लगाववानो पावडर
गुलचीं گُلچیں पु० [फा] माळी
गुलछर्रा گُلچھرّا पु०अनुचित स्वच्छंद के भोगविलास [मर्युभार्यु सुदर
गुलज़ार گُلزار पु०[फा] बाग (२) वि०
गुलथी گُلتھی स्री० लोचो थाय एम रधायलो भात
गुलथी گُلتھی स्री० (पाणीमां जेम के लोट नाखतां पडी जाय छे एवी) गांगडी
गुलदस्ता گُلدستہ पुं० [फा] गुलदस्त, फूलनो गोटो
गुल-दुम گُلدُم पु० [फा] बुलबुल
गुलनार گُلنار पु० [फा] दाडमनु फूल के तेना जेवो लाल रंग [मायानी मेख
गुलमेख़ گُلمیخ स्री० [फा] गोळ
गुलशन گُلشن पुं० [फा] बाग
गुलहज़ारा گُلِ ہزارہ पुं० [फा] एक फूलझाड, हजारी

गुलाब گلاب पुं० [फा.] गुलाबनुं फूल के छोड (२) गुलाबजळ
गुलाब-जामुन گلاب جامن पुं० गुलाबजांबु मीठाई (२) एक फळझाड
गुलाम غلام पुं० [अ.] गुलाम (२) सामान्य नोकर. –मी स्त्री०
गुलिस्ताँ گلستان पुं० 'गुलशन'; बाग
गुलू گلو पुं० [फा.] गळुं (२) स्वर
गुलूबंद گلوبند पुं० [फा.] गळपटो; गळूबंद [कामठी; गलोल
गुलेल غليل स्त्री० गलोलो फेंकवानी
गुलेला غليلا पुं० [फा. गुल्लः] गलोलो (२) गलोल [शोर; गुल
गुल्ला غلا पुं० [फा.] गलोलो (२)
गुल्ली گلی स्त्री० ठळियो (२) गिल्ली; मोई
गुस्ताख़ گستاخ वि० [फा.] (नाम, –ख़ी स्त्री०) बेअदब; अविवेकी; अशिष्ट
गुस्ल غسل पुं० [अ.] गुसल; स्नान
गुस्ले-सेहत غسل صحت पुं० [अ.] बीमारीमांथी नीकळ्ये करातुं स्नान
गुस्सा غصه पुं० [फा.] गुस्सो. –नाक पर रहना = जरामां गुस्से थवुं. –के मारे भूत होना = खूब क्रोध करवो – तेमी कंपवुं. –थूक देना = गुस्सो दूर करवो; दरगुजर करवुं. –पीना, –पी जाना, –मारना = गुस्सो रोकी लेवो – दबाववो – जीतवो
गुस्सावर غصه ور [फा.]. गुस्सैल वि० क्रोधी [बखियो मारवो
गुहना گهنا स० क्रि० गूंथवुं (२)
गुहराना گهرانا अ० क्रि० जुओ 'गोहराना'
गुहार,–रि گہار، ر स्त्री० रक्षा माटे बूम; 'गोहार'
गूँगा گونگا वि० जुओ 'गुंग' – मूंगुं
गूँधना گوندھنا स० क्रि० गूंदवुं; मसळवुं
गू(-ह), (ـه)گو पुं० गू; विष्ठा
गूथना گوتھنا स० क्रि० गूंथवुं (२) सांधवुं
गूदड़(–र) گودڑ(ر) पुं० चींथरुं; धागो
गूदा گودا पुं० गर; फळ के कोई चीजनो अंदरनो मावो; मगज
गून,–ना گون، نا पुं० [फा.] वर्ण; रंग (२) प्रकार [विध; भातभातनुं
गूना-गूँ گوناگوں वि० [फा.] विध-
गृहस्थी گرہستی स्त्री० गृहस्थनुं कर्तव्य (२) गृहव्यवस्था (३) कुटुंब के घरनो सरसामान (४) खेतीवाडीनो रोजगार
गेंड़ली گینڈلی स्त्री० गूंचळुं; कुंडाळुं (जेम के, सापनुं) –बाँधना, –मारना = गूंचळुं वळवुं [(२) शेरडी
गेंड़ा گینڈا पुं० शेरडीनां उपलां पान
गेंडुआ,–वा گینڈوا، وا पुं० तकियो (२) मोटी गेंद; दडो
गेंडुरी,–ली گینڈری، لی स्त्री० जुओ 'गेंड़ली' (२) उढाणी [क्रिकेट
गेंद-बल्ला گیند بلا पुं० गेडीदडो (२)
गेंदा گیندا पुं० एक फूलझाड; हजारी
गेती گیتی स्त्री० [फा.] संसार
गेरू گیرو स्त्री० गेरु (वि० गेरुआ)
गेसू گیسو पुं० [फा.] वाळनी लट; जुलफुं
गेहूँ گیہوں पुं० घउं (वि० गेहुँआ)
गेहुँअन گیہواں पुं० घउंवर्णो एक झेरी साप
गैंडा گینڈا पुं० गेंडो
गैंती گینتی स्त्री० तीकम के कोदाळी

ग़ैब غيب पु० [अ.] गेब, अदृष्ट (वि० –बी) [गीबत; निंदा
ग़ीबत غيبت स्त्री० [अ] चूगली;
गैया گيا स्त्री० गाय
ग़ैर غير वि० [अ.] अन्य, बीजुं (२) परायु; अजाण्यु, परजन (३) 'गेर' पूर्वग
ग़ैरत غيرت स्त्री० [अ] लज; शरम
ग़ैरमनक़ूला غيرمنقوله वि० [अ] अचल, स्थिर
ग़ैरमनकूहा غيرمنكوحه वि० स्त्री० [अ] अविवाहिता (२) रखात
ग़ैरमामूल,–ली غيرمعمول،ـلى वि० [अ.] असाधारण
ग़ैरमुनासिब غيرمناسب वि० [अ] गेरमुनासिब, अयोग्य, गेरवाजबी
ग़ैरमुमकिन غيرممكن वि० [अ.] असंभव [गेरवाजबी
ग़ैरवाजिब غيرواجب वि० [अ]
ग़ैरहाज़िर غيرحاضر वि० [अ] गेरहाजर (नाम,–री)
गैरिक گيرك पु० [सं.] गेरु (२) सोनु
गैल گيل स्त्री० गली, रस्तो
गैलन گيلن स्त्री० [इ] गेलन
गैलरी گيلرى स्त्री० [इं.] गेलरी
गैस گيس स्त्री० [इ] गेस
गोंठ گونٹهـ स्त्री० धोतियानी गांठ–ओटी
गोंद گوند पु० गुंदर –दानी स्त्री० गुंदरियु
गो گو अ० [फा] जोके (२) प्रत्यय– 'कहेनार' अर्थमां उदा० बदगो=बूराई करनार
गोइंठा گوئنٹها पु० सूकु छाण, अडायुं
गोइन्दा گوئنده पु० [फा.] बोलनार (२) गुप्तचर [जुओ 'गुइयाँ'
गोइयाँ گوئياں गोईं पु०,स्त्री०
गोई گوئى स्त्री० [फा] कथन; कहेवुं ते (समासमां उदा० बदगोई)
गोरसा گوكها पु० गोखु, झरूखो
गोज़ گوز पु० [फा.] वा सरवो ते
गोजई گوجئى स्त्री० जव अने घउ (भेगा वाव ते)
गोजर گوجر पुं० कानखजूरो
गोजरा گوجرا स्त्री० पुं० जुओ 'गोजई'
गोजी گوجى स्त्री० लाकडी (२) डांग
गोट گوٹ स्त्री० गोट; किनारीनी पट्टी; सुगजी (२) मंडळी (३) शेतरजनु महोरु (४) मिजबानी, जमण
गोटा گوٹا पु० सोनेरी रूपेरी फीत किनार
गोटी گوٹى स्त्री० घूटी (२) शेतरजनु महोरु [गोठ (मजा, सहेल के गोष्ठी)
गोठ گوٹهـ स्त्री० गोशाळा, गोठो (२)
गोड़ گوڑ पु० पग (स्त्री० –ड़िया= नाना पग)
गोड़इत گوڑئيت पु० गामनो चोकीदार
गोड़ना گوڑنا स० क्रि० गोडवु, खोदवुं जेथी माटी तळे उपर थई पोचुं थाय
गोड़ा گوڑا पु० खाटला वगेरेनो. पायो (२) घोडी (३) खामणु, आलवाल
गोड़ाई گوڑائى स्त्री० गोडवु ते के तेनी मजूरी [(५) समूह
गोत گوت पु० गोत्र, खानदान (२)
ग़ोता غوطه पु० [अ] डूबकी.–खाना= गोथु खाई जवु; फरेबमां सपडावुं –मारना=डूबकी खावी (२) बच्चे डूबकी मारी जवु–जता रहेवुं

गोद گود स्त्री० गोद, खोळो -बैठना=दत्तक जवुं -भरना=खाळो भरवो -पसारकर=खाळो पाथरीने, खाव वश थईने [(२) गोदावुं
गोदना گودنا स० क्रि० गादवुं, खोसवुं
गोदाम گودام पु० माल्नुं 'गोडाउन' -वखार
गोदी گودی स्त्री० गोद, खोळो (२) गोदी [गूण, छालकुं (२) टाट
गोन,-नी گون،-نی स्त्री० [स गोणी]
गोना گونا स० क्रि० (प) गापवुं, छुपाववुं, 'गोयना'
गोनिया گونیا स्त्री०वडियानो ओळयो (२) पु० गूणा ऊचक्नार
गोनी گونی स्त्री० जुओ 'गोन'
गोफन,-ना گوپھن،نا पु० गोफण
गोबर گوبر पु० गोबर छाण (छाणवुं)
गोबरगणे(-ने)श گوبرگنیش(-نیش) वि० कदरूपुं बेडोळ (२) मूर्ख, बेवकूफ
गोबरी گوبری स्त्री० लींपण (२) छाणु
गोबरैला گوبریلا पु० छाणनो कीडो
गोभी گوبھی स्त्री०एक शाक 'फ्लावर' (२) एक घास (३) छोडनो एक रोग 'गाभ' पण कहे छे
गोयंदा گوئندہ पु० जुओ 'गोइन्दा'
गोया گویا अ०[फा]क जाणे जाण के
गोर گور स्त्री० [फा] घोर, कबर -व कफ़न=अत्यष्टिक्रिया (२)वि०गौर गोरु
गोर कन گورکن पु०[फा] घोर खोदनार
गोरखधंधा گورکھدھندا पु० झघडो पचात [[फा] कबरस्तान
गोर(-रि)स्तान گور(ر)ستان पु०
गोरू گورو पु० ढोर घोरी
गोरबर گولر पु० घूमट (२) गोळाई
गोल گول पु० [फा] मंडळी, झुंड
गोलक گولک पु० [सं] माटीनुं मोटुं कूंडुं (२) बक्सो, 'गल्ला' (३) फंड (४) गोलक (गोलो ६०)
गोल गप्पा گولگپّا पु०एक नानी पूरी
गोल-मिर्च گول مرچ स्त्री० मरी
गोला گولا पु० गाळो (२) नारियळनो गाटो (३) मोटुं दाणा-बजार (४) वळी
गोवना گونا स० क्रि० (प) जुओ 'गोना'
गोश گوش पु० [फा] कान
गोश गुज़ार گوش گزار वि० [फा] (नाम -री स्त्री०) सांभळेलु -करना=निवेदन करवु, कहेवु
गोश-माली گوش مالی स्त्री० [फा] कान आमळवा ते (२) चेतवणी
गोश-वारा گوشوارہ पु०[फा] काननी वाळी क कुंडळ (२) पाघडीनो तलो (३) तोरो कलगी (४) खातावार तारण
गोशा گوشہ पु० [फा] खूणा (२) एकात (३) तरफ, बाजू
गोश्त گوشت पु०[फा] गोस, मांस
गोस्तना,-नी گوستنا،نی स्त्री० [स] द्राक्ष [स्त्री०[फा] पेटुं चवरु
गोसपंद گوسپند गोस्फंद گوسفند
गोह گوہ स्त्री० घो
गोहरा گوہرا पु० छाणु
गोहरा, री گوہرا،ری स्त्री० गुहार' जुओ (२)शोर [अवाज देनो पोकारवु
गोहराना گوہرانا अ०क्रि० गहराना'
गौं گوں स्त्री० लाग दाव (२) मतलब गरज -का यार=मतलबी

गौंघात گونگھات पु० बरोबर लाग
गौख گوکھ स्त्री० [स गवाक्ष] गोख; झरूखो, गोखलो
गौखा گوکھا पु० 'गौख' (२) गायनु चामडु
ग़ौग़ा غوغا पु०[अ] (वि० -ग़ाई) घोंघाट, कोलाहल, शोर (२) अफवा
गौन گون पु० गमन
गौनहाई گونہائی वि० स्त्री० जेनु आणु वर्युं हाय एवी स्त्री
गौनहार گونہار स्त्री० 'गौनहाई' स्त्री
गौनहार(रिन,-री) (گونہار(-ر,ن,ری)) स्त्री० गाणाना धधावाळी
गौना گونا पु० कन्याने वळाववी त आणु
ग़ौर غور पु० [अ] गोर, विचार, ख्याल, ध्यान [विचारवा जेवु
ग़ौर तलब غورطلب वि० [अ]
गौहर گوہر पु० [फा] मोती
ग्यारह گیارہ वि० अगियार, ११
ग्राडील گرانڈیل वि० [इ ग्रेन्जर] ऊंचु ने मोटु
ग्वार گوار स्त्री० गवार
ग्वारपाठा گوارپاٹھا पु० कुवारपाठु
ग्वारफली گوارپھلی ग्वारी گواری स्त्री० गवारफळी [गावाळ
ग्वाल,-ला گوال،لا पु० (स्त्री० लिन)
ग्वैंडा گوینڈا पुं० गाम पासेनी जगा
ग्वैंडे گوینڈے अ० पासे

घ

घँघरा گھنگھرا पु० 'घघरा', घाघरो
घँघरी گھنگھری स्त्री० घाघरी
घँघोर(-ल)ना گھنگھور(ل)نا स० क्रि० प्रवाही हलावीने डेमा घाळवु (२) डपोळवु
घंटा گھنٹا पु० [स] घट (२) कलाक (३) माडु (भींतनु) घडियाळ
घंटाघर گھنٹاگھر पु० टावर
घंटी گھنٹی स्त्री० नानो घट (२) घूघरी (३) गळानो घोघरो (४) गळा वच्चे लटकती पडजीभ
घघरा گھگھرا पु० 'घाघरा
घटका گھٹکا पु० छेवटनो श्वास, घोघरो बोलवो ते
घटना گھٹنا अ० क्रि० घटवु, काम थवु (२) घटवुं बध बेसवुं लागु पडवु
घटवढ़ گھٹبڑھ स्त्री० वधघट
घटवार گھٹوار पु० नदीघाटनु महेसूल लेनार (२) होडीवाळो (३) घाट पर दान लेनार ब्राह्मण [करवु
घटाना گھٹانا स०क्रि० घटाडवु कम
घटाव گھٹاؤ पु० घटाडो (२) नदीमां ओट [वडियानु ऊलटुं
घटिया گھٹیا वि० हलकु, सस्तु,
घटी گھٹی स्त्री० कमी (२) 'घाटा', नुकसान (३) [स] घडी [आव्य
घट्टा گھٹّا पुं० (शरीर पर पडतु)
घड़िया گھڑیا स्त्री० धातु गाळवानी अंगीठी [(२) मगर
घड़ियाल گھڑیال पु० घंट, घडियाळुं
घड़ियाली گھڑیالی पु० घट वगाडनार
घड़ी گھڑی स्त्री० घडी (२) घडियाळ

घुन گھن अनाज वगेरेमां पडतो एक जीव —लगना=ए जीव पडवो (२) सडवु, गळावु

घुनघुना گھنگھنا पु॰ घूघरो (रमवानो)

घुनना گھننا अ॰ क्रि॰ घुन'थी खावु

घुन्ना گھنا वि॰ (स्त्री॰ -न्नी) क्रोध, द्वेष इ॰ मनमां दाबी राखनार

घुप گھپ वि॰ गाढु, घोर (अंधारु)

घुमक्कड़ گھمکڑ वि॰ रहेवाणी खूब घूमनार [आवे ते

घुमटा گھمٹا पुं॰ माथु घूमे—चक्कर

घुमड़ گھمڑ स्त्री॰ वादळो घेरावां ते

घुमड़ना گھمڑنا अ॰ क्रि॰ वादळ घेरावां (२) एकठु थवु, छवावु

घुमना گھمنا वि॰ (स्त्री॰ -नी) 'घुमक्कड़' जुओ

घुमाना گھمانا स॰क्रि॰ घुमावबु, फेरवबु (२) फरवामां लगाडबु

घुमाव گھماو पु॰ घूमवु के घुमाववु ते (२) फेर, चक्कर (३) रस्तानो वळांक

घुमेर گھمیر अ॰ घम्मर घम्मर (चकडीना अवाज)

घुरकना گھرکنا स॰क्रि॰जुओ 'घुड़कना'

घुलना گھلنا अ॰क्रि॰ ओगळवु (२) मळी जवु (३) क्षीण थवु (४) समय वीतवो (प्रेरक घुलवाना, घुलाना)

घुसना گھسنا अ॰क्रि॰ घूसवु

घुसपैठ گھسپیٹھ स्त्री॰ प्रवेश, गति

घुसाना گھسانا घुसेड़ना گھسیڑنا स॰क्रि॰ घुसाडवु

घूँट گھونٹ पु॰ घूंटडो

घूँटना گھونٹنا स॰ क्रि॰ घूंटडो उतारवो, पीवु

घूँसा گھونسا पुं॰ ठूंसो, मुक्को

घूमना گھومنا अ॰क्रि॰ फरवु, टहेलवुं (२) घूमवुं, भमवु

घूर(-रा) گھور(-را) पु॰ कचरो पूंजो के ते नाखवानी जगा—उकरडो

घूरना گھورنا अ॰ क्रि॰ गुस्सावी एकीटसे जाया करवु (२) कुदृष्टि करवी

घूस گھوس स्त्री॰ लांच (२) छछुंदर (?)

घृतकुमारी گھرتکماری स्त्री॰ [सं] कुंवारपाठु

घेंटा گھینٹا पुं॰ डुक्करनुं बच्चु

घेघा گھیگھا पुं॰ गळानी नळी (२) गळाना सोजानो एक रोग [खुशामत करवी

घेरना گھیرنا स॰ क्रि॰ घेरवु (२)

घोंघा گھونگھا पु॰ घोंघा, पाणीनो एक जीव (२) वि॰ निसत्त्व (३) मूर्ख

घोंटना گھونٹنا स॰ क्रि॰ घूंटडे घूंटडे पीवु(२)जुओ 'घोटना' [पुं॰ पंखीनो माळो

घोंसला گھونسلا घोंसुआ گھونسوا

घोटना گھوٹنا स॰ क्रि॰ सुंवाळु के चमकतुं करवा खूब घसवु (२) घूंटवु (३) गोखवु (४) वढवु (५) गळु रूंधवु

घोटाला گھوٹالا पुं॰ गोटाळो

घोड़ा گھوڑا पु॰ घोडो (२) घोडी (बंदूकना) —उठाना,—डालना,—फेंकना= घोडो तैयार करवो

घोड़ा-नस گھوڑانس स्त्री॰ एडी आगळनी धोरी नस [करेलु ते

घोल گھول पुं॰ घोळी आगळीने

घोलना گھولنا स॰ क्रि॰ घोळवु

घोसी گھوسی पु॰ घांची, दूध वेचनार

घौद گھود पु॰ फळोनी लूम, (केळानु) घोड

-चलाना = जतरमतरवु -पर चढ़ना, -में आना = लागमां आववु -में फिरना = लागमां फरवु, तक साधवी (दाव करवा)

घान گھان पु० घानी स्त्री० [स घन] घाण (दांणा दळवा खांडवा इ०मां एक साथे लेवातो समूह (२) प्रहार [(१) मूर्ख

घामड़ گھامڑ वि० घामथी पीडातु (पशु)

घाल,-ला گھال, لا पु०जुओ घलुआ' -न गिनना = तुच्छ समजवु

घालना گھالنا स० क्रि० मारी नाखवु (२) घालवु, खोसवु (३) बगाडवु

घालमेल گھال‌میل पु० घालमेल, गरबडसरबड (२) मेळ मिलन, संयोग

घिग्घी گھگھی स्त्री० डूसकु के भयथी रूंधातो बोलवु ते

घिघियाना گھگھیانا अ० क्रि० करुण अवाजे प्रार्थना करवी

घिचपिच گھچ پچ स्त्री० सकडाश जगानी तंगी (२) वि० जुओ गिचपिच'

घिन گھن स्त्री० घृणा अरुचि करको सूग

घिनाना گھنانا अ०क्रि० घिन' ऊपजवी

घिनावना گھناونا घिनौना گھنونا वि० घिन'-घृणाजनक खराब

घिया گھیا स्त्री० दूधी 'कद्दू' [छीणी

घियाकश گھیاکش पु० कद्दूकश

घिया तरोई گھیا تروئی -तोरई توری, -तोरी توری स्त्री० एक शाक गलकु (?)

घिरना گھرنا अ०क्रि० घेराई जवु घेरावु

घिरनी گھرنی स्त्री० गरेडी (२) दोरडाने वळ देवानी फीरकी

घिराव گھراو पु० घेरावु ते (२) घेरो

घिसना گھسنا स०क्रि० घसवुं (२) अ०क्रि० घसावु

घिसघिस گھس گھس स्त्री० घाल मेलथी थता विलंब, ढील दीर्घसूत्रीपणु

घुँइयाँ گھئیاں स्त्री० अळवी कंद

घुँघची گھنگھچی स्त्री० चणोठी रती

घुँघरारे,-ले گھنگھرارے, -لے वि० वांकडिया (वाळ)

घुँघरू گھنگھرو पु० घूघरी (२) घूघरीवाळु पगनु घरेणु (३) जुओ घटका'

घुंडी گھنڈی स्त्री० कपडानु गोळ गांगडी जेवु बटन

घुग्घी گھگھی स्त्री० कामळाने त्रिकोण वाळीने बनातातु माथानु ओढण

घुग्घू گھگھو घुघुआ گھگھوا पुं० घुवड

घुटना گھٹنا पु० घूंटण (२) अ०क्रि० श्वास घूंटावो (३) घूंटावु (४) घसावु जेथी सुंवाळु थाय के चळके घुटा हुआ = बहु चालाक

घुटन्ना گھٹنا पु० जांघियो

घुटाई گھٹائی स्त्री० घूंटवु के घसवु ते

घुट्टी گھٹی स्त्री० बाळकने पाचन माटे पिवाडाती दवा -में पड़ना = गळथूथीमां पडवु स्वभावमां होवु

घुड़(-र)कना گھڑ(ر)کنا स०क्रि० घूरकवु (नाम, घुड़की) क्रोधथी धांटो काढीने कहेवु

घुड़चढ़ा گھڑچڑھا पुं० घोडेसवार

घुड़दौड़ گھڑدوڑ स्त्री० घोडदोड

घुड़सवार گھڑسوار पु० घोडेसवार

घुड़साल گھڑسال स्त्री० घोडार

घुन گھن अनाज वगेरेमां पडतो एक जीव —लगना=ए जीव पडवो (२) सडवु गवावु
घुनघुना گھنگھنا पु० घूघरो (रमवानो)
घुनना گھننا अ० क्रि० 'घुन'थी खावु
घुन्ना گھنّا वि० (स्त्री० –न्नी) क्रोध, द्वेष इ० मनमां दाबी राखनार
घुप گھپ वि० घाडु, घोर (अंधारु)
घुमक्कड़ گھمکڑ वि० रखडेनारी खूब घूमनार [आवे ते
घुमटा گھمٹا पु० माथु घूमे—चक्कर
घुमड़ گھمڑ स्त्री० वादळो घेरातां त
घुमड़ना گھمڑنا अ० क्रि० वादळ घेरावां (२) एकठु थवु, छवावु
घुमना گھمنا वि० (स्त्री० –नी) 'घुमक्कड़' जुओ
घुमाना گھمانا स०क्रि० घुमाववु, फेरववु (२) वशमां लगाडवु
घुमाव گھماو पु० घूमवु के घुमाववु ते (२) फेर, चक्कर (३) रस्तानो वळांक
घुमुर گھمر अ० घम्मर घम्मर (चक्कीना अवाज)
घुरकना گھرکنا स०क्रि० जुओ 'घुड़कना'
घुलना گھلنا अ०क्रि० ओगळवु (२) मळी जवु (३) क्षीण थवु (४) समय वीतवो (प्रेरक घुलवाना, घुलाना)
घुसना گھسنا अ०क्रि० घूसवु
घुसपैठ گھسپیٹھ स्त्री० प्रवेश, गति
घुसाना گھسانا घुसेड़ना گھسیڑنا स०क्रि० घुसाडवु
घूँट گھونٹ पु० घूंटडो
घूँटना گھونٹنا स० क्रि० घूंटडो उतारवो, पीवु
घूँसा گھونسا पु० ठूंसो, मुक्को
घूमना گھومنا अ०क्रि० फरवु, टहेलवु (२) घूमवु, भमवु
घूर(–रा) (گھور(-را پु० कचरो पूंजो के ते नाखवानी जगा—उकरडो
घूरना گھورنا अ० क्रि० गुस्साथी एकीटगे जोया करवु (२) कुदृष्टि करवी
घूस گھوس स्त्री० लांच (१) छछूंदर (?)
घृतकुमारी گھرتکماری स्त्री० [सं] कुंवारपाठु
घेंटा گھینٹا पु० डुक्करनुं बच्चुं
घेघा گھیگھا पुं० गळानी नळी (२) गळानो सोजानो एक रोग [खुशामत करवी
घेरना گھیرنا स० क्रि० घेरवु (२)
घोंघा گھونگھا पु० घोंघा, पाणीनो एक जीव (२) वि० नि सत्त्व (३) मूर्ख
घोंटना گھونٹنا स० क्रि० घूंटडे घूंटडे पीवु (२) जुओ 'घोटना' [पुं० पंखीनो माळो
گھونسلا घोंसला घोंसुआ
घोटना گھوٹنا स० क्रि० सुंवाळु के चमकतु करवा खूब घसवु (२) घूंटवु (३) गोखवु (४) वढवु (५) गळु रूंधवु
घोटाला گھوٹالا पु० गोटाळो
घोड़ा گھوڑا पु० घोडो (२) खूंटी (कपडा माटे) – उठाना,–डालना,–फेंकना = घोडो तेज करवो
घोड़ा-नस گھوڑانس स्त्री० एडी आगळनी घोरी नस [करेलु ते
घोल گھول पु० घोळी आगाळीने
घोलना گھولنا स० क्रि० घोळवु
घोसी گھوسی पु० घांची, दूध वेचनार
घौद گھود पु० फळोनी लूम, (कंदोनु) घोड

च

चंग چنگ स्त्री० चंग वाजु (२) पतंग (३) पु० गंजीफानी चंग रमत —चढ़ना या उमड़ना=खूब जोर थवु —पर चढ़ाना=वातचीत करीने मेळवी लेवु

चंगा چنگا वि० (स्त्री० —गी) चंग चगुं

चंगुल چنگل पु० चगूल, पशु पक्षीनो पंजो (२) चुंगल —में फँसना=चुंगलमां फसावु

चँगेर(-री,-ली) چنگیر(ری، لی) स्त्री० वासनी छाबडी के टापली (१) मशक पखाल (२) बाळकनु खाटु

चंट چنٹ वि० चालाक पहोंचेल

चंडावल چنڈاول पु० सेनानो पाछलो भाग, 'हरावल'थी ऊलटो (२) पहेरेगीर

चंडू چنڈو पु० चंडूल, अफीणनी एक मादक वस्तु

चंडूल چنڈول पु० चंडोळ पक्षी

चंडोल چنڈول पु० एक जातनी पालखी, मना [वाचक)

चंद چند वि० [फा] थोडुक (संख्या

चंद-रोज़ा چندروزہ वि० [फा] थोडा दिवसनु अस्थायी [तारवाळु

चँदला چندلا वि० 'गंजा', माथे

चँदवा چندوا पु० चन्दरवो

चंदाँ چنداں अ० [फा] आटलु (२) आटली वार

चंदा چندا पु० चन्दा, चन्द्र (२) چندہ [फा] फंड (३) लवाजम

चँदिया چندیا स्त्री० खोपरी तालकु

चंपई چنپئی वि० चंपाना रंगनु पीळु

चंपत چنپت वि० अलोप, गेब —होना=छू थई जवुं

चँवर چنور पुं० चामर (२) घोडा हाथीना माथानी कलगी —ढलना= चामर ढोळावो —दार पु० चामर ढोळनार

चक چک पु० चक्र, पैडु (२) 'चकई' रमकडु (३) चकवो पक्षी (४) जमीननो मोटो टुकडो (५) गामडु (६) अधिकार (७) वि० भरपूर (८) चकित

चकई چکئی स्त्री० चकवी, 'चकवु' स्त्री० (२) गोळ फेरववानु एक रमकडु

चकचून چکچون वि० चूरेचूरा थयेलु चकचूर

चकचौंध چکچوندھ स्त्री० जुओ 'चकाचौंध' (अ० क्रि० —ना)

चकती چکتی स्त्री० चकती (२) थीगडी बादलमें चकती लगाना=असंभव वात करवा मथवु [वेठानु चिह्न (घा नहि)

चकत्ता چکتا पु० चकामु (२) दांत

चकनाचूर چکناچور वि० जुओ 'चकचून' (२) बहु थाकेलु [परिक्रमा

चकफेरी چکپھیری स्त्री० चकरडी,

चकबंदी چکبندی स्त्री० जमीनना भाग—पटा नक्की करवा ते

चकमा چکما पु० थाप, फरेब (२) हानि

चकरवा چکروا पु० चक्कर गूंचवाडो (२) बखेडो [पहोळु

चकरा چکرا वि० (स्त्री०—री) चाडु

चकराना چکرانا अ०क्रि० (माथु) घूमवु, चक्कर आववा (२) चकित थवु (३) स० क्रि० चकित करवु

चकला چکلا पु० रोटली वणवानी आडणी (२) वेश्यावाडो (३) विभाग इलाको (४)

घटी (५) वि० जुओ 'चकरा'
चकली چکلی स्त्री० गरेडी (२) ओरसडी (३) वि०स्त्री० 'चकला' [पक्षी, चक्वो
चका چکا पुं चक्कर; पैडुं (२) चकवाक
चकाचौंध چکاچوندھ स्त्री० तेज आगळ आंख अंजावी ते
चक्का چکّا पु० पैडुं
चक्की چکّی स्त्री० घंटी (२) घूंटणनी ढांकणी (३) वीजळी [तकरार
चख چکھ पु० चक्षु (२) [फा] झघडो,
चखचख چخچخ पुं० तकरार, बोलाचाली
चखना چکھنا स० क्रि० चाखवुं
चखाचखी چکھاچکھی स्त्री० 'चख'; तकरार; लडाई
चगड़ چگڑ वि० चालाक; होशियार
चचा چچا पु०(स्त्री –ची) काका, 'चाचा'
चचिया چچیا वि० काका बरोबरनु –ससुर = काकाजी –सास = काकीसासु
चचेरा چچیرا वि० (स्त्री० –री) काकानु भाई = काकानो दीकरो
चचोड़(–र)ना چچوڑ(–ر)نا स०क्रि० चूसवु (दांतथी दाबीने)
चटक(–ख)ना چٹک(–کھ)نا पु०तमाचो (२) अ०क्रि० चट अवाज करवो (३) चीरा पडवा; ततडवु, तरडावु (४) खीलवुं (फूल) (५) चटी जवु, अणबनाव थवो
चटक(–ख)नी چٹک(–کھ)نی स्त्री० बारी बारणानी आंकडी, 'सिटकनी'
चटका(–खा)ना چٹکا(–کھا)نا स० क्रि० तोडवुं, चीरवु (२) आंगळीना कडाका बोलाववा (३) चट चट अवाज नीकळे एम करवु जूतियाँ चटकाना = जूतां घसडतां —मार्यां मार्यां फरवुं (४) चीडववु; गुस्से करवुं
चटकीला چٹکیلا वि० चटकदार
चटपटा چٹپٹا वि० लहेजतदार
चटाना چٹانا स०क्रि० चटाडवुं (२) खवडाववु (३) लांच आपवी
चटावन چٹاون पु० बाळकनो अन्नप्राशन संस्कार [चोखुचट (मेदान)
चटियल چٹیل वि० झाडपान वगरनुं
चटोरा چٹورا वि० चट्टू; स्वादियुं (२) लोलुप [खडकनो पथ्थर
चट्टान چٹان स्त्री० मोटो पहोळो
चट्टा-बट्टा چٹا بٹا पु० रमकडानो समूह. एकही थैलीके चट्टे बट्टे = एक ज – मळेला माणस चट्टे-बट्टे लड़ाना = आपसमा लडावी मारवु [जोडा(२)खोट
चट्टी چٹی स्त्री० पडाव (२) स्लीपर
चट्टू چٹو वि० 'चटोरा', स्वादियुं
चढ़त چڑھت स्त्री०देवने चडावाती भेट
चढ़ा-उतरी چڑھااُتری स्त्री० चडऊतर
चढ़ा-ऊतरी چڑھااُوتری चडाचडी چڑھاچڑھی स्त्री०चडसाचडसी, स्पर्धा
चढ़ावा چڑھاوا पु० लग्न वेळा वर वधुने आपे छे ते घरेणुं (२) पूजापो (३) उत्साह, हिंमत –चढ़ावा देना = उत्साह देवो, उत्तेजवु
चद्दर چدّر स्त्री० चादर (२) धातुनु पतरुं
चप چپ वि० [फा] डाबु
चपकन چپکن स्त्री० एक जातनुं अंगरखुं (२) ट्रंक वगेरेनी वेसाडीने वासवानी कळ

चपड़ा چپڑا पु० साफ—चपडालाख (२) वदो

चपड़ा(-रा)स چپڑا(-را)س स्त्री० चपरासी–पटावाळाना पटानी तख्ती –सी पु० पटावाळो

चपत چپت स्त्री० चपेट, तमाचो

चपना چپنا अ०क्रि०दबावु (२) शरमावु

चपनी چپنی स्त्री० चपणु (२) हांल्ली के घूग्णनी ढाकणी

चपाना چپانا स०क्रि० 'चपना'नु प्रेरक

चपेट چپیٹ स्त्री० [स] –टा पु० चपेट थप्पड (२) आफत (३) आघात, धक्को

चप्पल چپّل पु० चपल

चप्पा چپّا पु० चोथो भाग (२) थोडो भाग के जगा (३) चार आंगळ जगा

चप्पी چپّی स्त्री० चंपी

चप्पू چپّو पुं० हलेसु चाटवो

चबाना چبانا स०क्रि० चाववु

चबेना چبینا पुं० चवाणु

चभोरना چبھورنا स० क्रि० झबोळवु

चमकना چمکنا अ० क्रि० चमकवु (२) चमक आववी के मारवी [शानदार

चमकीला چمکیلا वि० चमकतु (२)

चमकौवल چمکوول स्त्री० चमकावतु त

चमगादड़ چمگادڑ पु० चामाचीडियु

चमचमाना چمچمانا अ० क्रि० चमकवु (२) स० क्रि० चमकावु

चमचा چمچہ पुं० [फा] चमचो (२) चीपियो

चमड़ा چمڑا पु० चामडु (२) त्वचा –सिझाना = चामडु कमावु

चमन چمن पु० [फा] बगीचो

चमरख چمرکھ स्त्री० चमरखु

चमला چملا पु० भिखारीनु चपणु

चमोटा چموٹا पु०,–टी स्त्री० हजामनो चामडाना टुकडो

चमोटी چموٹی स्त्री० चाबुक (२) पातळी साटी (३) 'चमोटा'

चमौवा چموّا पु० रद्दी खासडु

चम्मच چمّچ पु० चमचो के चमची

चरक چرک पु० [स] चर, दूत (२) जासूस (३) मुसाफर (४) चरक वैद

चरकटा چرکٹا पु०चारा कापी लावनार

चरका چرکا पु० [फा] उझरडो के जराक जखम (२) डाम (३) छळ दगा

चरख چرکھ पु० [फा चर्ख] चक्र (२) रेंटियो (३) कुभारनो चाक (४) तापनी गाडी (५) गोफण

चरखा(-ख़ा) چرکھا(-خہ) पु० चक्र (२) रेंटियो (३) रेंट (४) खराद (५) गरगडी (६) माथाफूटियु काम

चरखी(-ख़ी) چرکھی(-خی) स्त्री० फरकडी, गरगडी इ० फरनार वस्तु (२) लोढवानो चरखो (३) एक जातनु दारूखानु [न करनार

चरती چرتی पुं० व्रतन दिवसे उपवास

चरनी چرنی स्त्री० चरो, चराण (२) गमाण (३) चारो

चरपरा چرپرا वि० तीखु (स्त्री० –री)

चरब چرب वि० [फा चर्ब] तेज, तीखु

चरबाँक چرباںک चरबाक چرباک वि० चालाक (२) नीडर

चरमराना چرمرانا अ० क्रि० चरड शब्द करवो (जेम के, आडा आग्ला)

चरवाहा چرواہا पु० ढोर चारनार
चरस چرس पु० पाणी काढवानो कोस (२) गांजानो चडस (३) जमीननु एक माप–२१०० हाथ
चरसा چرسا पु० भेंस बळदनु चामडु (२) कोस [वीनार
चरसी چرسی पु० कोसियो (२) चडस
चरिंदा چرندہ पु० [फा] पशु, चरे ते
चरित्तर چرتّر पु० चरीतर, नटखटपणु
चरी چری स्त्री० चराण जमीन (२) चारा माटेनी लीली जुवार
चर्ख़ چرخ पु० [फा] आकाश (२) चक (३) रेंटियो (४) कुंभारनो चाक (५) चरख पशु [नरखी
चर्ख़ी چرخی स्त्री० [फा] गरगडी
चर्चा چرچا स्त्री० [स] चर्चा (२) वातचीत (३) अफवा
चर्ब چرب वि० [फा] सुंवाळु लीसु (२) स्थूल (३) तेज चपळ –ज़बान वि० खुशामतियु
चर्राना چرّانا अ० क्रि० चररर अवाज थवो (२) ततडवु (३) चळ आववी, जोरथी इच्छा थवी
चलती چلتی स्त्री० चलण
चल बसना چل بسنا मरवु
चलाऊ چلاؤ वि० चाले एवु टकाउ
चलाक چلاک वि० चालाक (नाम -की)
चलाका چلاکا स्त्री० वीजळी
चलाचली چلاچلی स्त्री० चालती क नीकळती वेळानी तैयारीना धमाल
चलान چلان स्त्री० मोकलवानी के चालवा चलाववानी क्रिया (२) भरतियु मोकल्या मालनी यादी
चलावा چلاوا पु० चाल, रीत, रिवाज (२) चालचलगत (३) आणु
चवन्नी چوانی स्त्री० चार आनी
चवाई چوائی पु० निंदक (२) चूगलीखोर
चवाव چواو पु० चोतरफ फेलातारी चर्चा, अफवा (२) बदनामी, निंदा
चश्म چشم स्त्री० [फा] आंख
चश्मक چشمک स्त्री० [फा] आंखनो इशारो (२) चकमक, बोलाचाली झघडो
चश्मदीद چشم دید वि० [फा] साक्षात् जोयलु
चश्म नुमाई چشم نمائی स्त्री० [फा] आंखो काढवी ते, धमकी
चश्मा چشمہ पु० [फा] चशमा (२) झरो
चसना چسنا अ० क्रि० चोटइ लागवु वळगवु
चस्पाँ چسپاں वि० [फा] चोटाडेलु
चह چہ पु० नदीनो डक्को (२) स्त्री० [फा चाह] खाडो
चहक, –कार چہک، کار स्त्री० कलरव
चहकना چہکنا अ० क्रि० कलरव करवो (२) उमंगथी खूब बोलवु
चहचहा چہچہا पु० कलरव (२) ठिठियारी (३) वि० आनंद करावनार
चहबचा چہبچہ पु० पाणी भरी राखवानो खाडो के हाज चहेबचो
चहल چہل स्त्री० कीचड (२) आनंदोत्सव
चहलकदमी چہل قدمی स्त्री० धीरे टहेलवु ते
चहल-पहल چہل پہل स्त्री० धामधूम
चहार چہار वि० [फा] चार
चहारशंबा چہارشنبہ पु० [फा] बुधवार

चहारुम چہارم वि० [फा] चतुर्थांश (२) चोथु
चहूँटना چہونٹنا अ०क्रि० चोटवु
चहेटना چہیٹنا स०क्रि० निचोड काढवो
चहेता چہیتا वि० प्रिय, वहालु (स्त्री० -ती)
चहोरना چہورنا अ०क्रि० छोडने एक जगाएथी बीजी जगाए चोढवो (२) सभाळ राखवी [(२) तालवालु
चाँई چائیں वि० धूर्त चालाक (२)
चाँकना چانکنا स०क्रि० हद बांधवी (२) ओळखवा निशानी करवी
चाँटा چانٹا पु० मकोडो (२) थप्पड
चाँटी چانٹی स्त्री० कीडी मकोडी (२) तबलानी चांट के तेनो अवाज
चाँद چاند पु० चांदो (२) स्त्री० तालकु -का टुकडा=बहु रूपवान माणस -पर थूकना=कोई सज्जनने एब लगाडवा जतां पोताने ज लागवी
चाँदना چاندنا पु०अजवालु (२) चांदनी
चाँदनी چاندنی स्त्री० चादनी (२) बिछावानी सफेद चादर (३) सफेद चदरवो
चाँदमारी چاندماری स्त्री० बंदूकथी निशान ताकवानु शीखवु ते
चाँदी چاندی स्त्री० चांदी (२) तालकु 'चांद' (३) सारो आर्थिक लाभ -का जूता=लांच -काटना=खूब कमावु
चाँप چانپ स्त्री० चांपवु-दबाववु ते (२) धक्का (३) प्रेरणा (४) बंदूकनी चांप
चाक چاک पु० चाक चक गरेडी इ० (२) [फा] चीरो (३) वि० चिरायलु, फाटेलुं [(२) चपळ फूर्तीलु
चाक چاق वि० [तु] दृढ मजबूत
चाकचक چاک چک वि० सुरक्षित, मजबूत [दृढ भरावदार (शरीर)
चाक-चौबंध چاق چوبندھ वि०
चाकना چاکنا स०क्रि० 'चाँकना' जुओ
चाकी چاکی स्त्री० चक्की, घंटी
चाकु چاقو पु० [तु] चप्पु
चाचा چاچا पु०(स्त्री०-ची) 'चचा' जुओ
चाट چاٹ स्त्री० तीखु खावानो चटको शोख (३) आदत, टेव (४) चटपटी चळ (५) तीखी चीज के फरसाण
चाटना چاٹنا स० क्रि० चाटवु (२) चट करी जवु [करनार
चाटुकार چاٹوکار पु० [स] खुशामत
चाप چاپ स्त्री० चाल, पगलाना अवाज
चापलूस چاپلوس वि० [फा] खुशामतियु [चापलूसी खुशामत
चापलूसी چاپلوسی स्त्री० [फा]
चाब چاب स्त्री० दाढ
चाबना چابنا स० क्रि० चाववु
चाबी,-भी چابی، چابھی स्त्री० चावी
चाबुक چابک पु० [फा] चाबुक सोटो
चाबुक-सवार چابک سوار पुं० [फा] घोडो पलोटनार घोडो केळवनार (नाम, -री स्त्री०) [नास्तो
चाय چائے स्त्री० चा -पानी=चापाणी
चार چار वि० चार (२) चाडुक (१) पु० [स] चाल गति -आँखें होना=नजर मळवी चारों फूटना=अंध थवु अंतर चाक्षु चार आंख जवी
चारख़ाना چارخانہ पुं० [फा] एक जातनुं कपडु
चारजामा چارجامہ पु० [फा] घोडानुं जीन-पलाण

चार-नाचार چار-ناچار अ० [फा.] लाचार थईने
चारपाई چارپائی स्त्री० खाटलो
चारपाई धरना چارپائی دھرنا —पकड़ना پکڑنا-, -पर पड़ना پرپڑنا- —लेना لینا- बीमारीथी पथारीवश थवुं (२) सूवुं. —से लगाना बीमारीथी पथारीमांथी न उठावुं ['चहारशंबा'
चारशंबा چارشنبہ पुं० जुओ
चालढाल چال ڈھال स्त्री० चाल-चलगत; रीतभात [चालबाजीवाळु
चालबाज़ چالباز वि० कपटी; चालाक,
चाला چالا पुं० रवानगी (२) वधूने पहेली वार सासरेथी के पियरथी वळाववी ते (३) जवानुं मुहूर्त
चालान چالان पु० जुओ 'चलान'
चालिया چالیا चाली چالی वि० 'चालबाज़'
चाव چاو पु० चाह; प्रेम (२) प्रबळ इच्छा, आतुरता (३) आनंद; उमंग
चाशनी چاشنی स्त्री० [फा.] चासणी (२) चसको
चास چاس स्त्री० खेती
चासना چاسنا अ० क्रि० खेडवुं
चासा چاسا पुं० खेडूत
चाह چاہ पु० [फा.] कूवो
चाह چاہ स्त्री० चाहना; प्रेम (२) इच्छा (३) माग, जरूर (४) (प.) खबर
चाहना چاہنا स० क्रि० चाहवुं (२) मागवुं, इच्छा करवी (३) स्त्री० जरूर
चाहिए چاہئے उचित छे; घटे छे, जोईए [कुवेतर (जमीन)
चाही چاہی वि० [फा.] कूवावाळी;
चाहे چاہے अ० गमे तेम; इच्छा मुजब
चिआँ چیاں(چیاں) पुं० कचूको
चिउँटा چیونٹا(چیونٹا) पुं० 'चींटा'; मंकोडो
चिउँटी چیونٹی(چیونٹی) स्त्री० 'चींटी'; कीडी. —के पर निकलना=मरणतोल थवुं
चिंगना چنگنا पु० पक्षीनु-खास करीने मरघीनुं बच्चुं [अ०क्रि० चीस पाडवी
चिंघाड़ چنگھاڑ स्त्री० चीस. —ना
चिंदी چندی स्त्री० चींदरडी; टुकडो
चिउड़ा,—रा چوڑا،—را पुं० पौंआ, 'चिड़वा'
चिक چک स्त्री० [तु] चक (२) पुं० कसाई (२) स्त्री० चसक; हटको
चिकट چکٹ वि० चीकटथी मेलुं; मेल जामेलुं (२) चीकटुं [चीकटुं थवुं
चिकटना چکٹنا अ०क्रि० मेलुं-
चिकन چکن स्त्री० [फा.] एक झीणु कापड
चिकना چکنا वि० [स विक्कण] चीकणु (२) लपसणुं (३) सुवाळुं; सुंदर (४) माखणियुं, खुशामतियुं (५) प्रेमी (६) पुं० चीकट. —घड़ा=निर्लज्ज. चिकनी चुपड़ी बातें=मीठी मीठी कृत्रिम वात
चिकार چکار पु० चीत्कार; चीस
चिकारना چکارنا अ०क्रि० चीस पाडवी
चिकुटी چکٹی चिकोटी چکوٹی स्त्री० चपटी (२) चूंटी
चिक्कण چکّن न० [स.] चीकणु
चिखुरी چکھری स्त्री० 'गिलहरी'; खिसकोली ['किलनी'
चिचड़ा چچڑا पु०; —ी स्त्री० जुओ

चिजारा چجارا पु० कडियो
चिट چٹ स्त्री० चिट्ठी, रुक्को
चिट्टा چٹا पु० खोटो उत्साह के हिंमत (२) वि० सफेद
चिट्ठा چٹھا पुं० रोजमेळ, चोपडो (२) वार्षिक सरवैयु (३) यादी (४) पगार के मजूरीनी रकम (५) बिल कच्चा-चिट्ठा=पूरेपूरो हेवाल [(२) कागळ, पत्र
चिट्ठी چٹھی स्त्री० चिट्ठी, 'चिट'
चिट्ठी पत्री چٹھی پتری स्त्री० चिट्ठी पत्री, कागळपत्र (२) पत्रव्यवहार
चिट्ठीरसाँ چٹھی رساں पु० टपाली
चिड़चिड़ा چڑچڑا वि० चीडियु, झट चिडानारु
चिड़चिड़ाना چڑچڑانا अ० क्रि० चिडावु (२) ततडी जवु (३) बळतां तड तड थवु
चिड़वा چڑوا पु०[स चिपिट] पौंआ
चिड़ा چڑا पु० चकलो, चकलीनो नर
चिड़िया چڑیا स्त्री० पक्षी (२) पक्षानी एक भात —का दूध—अप्राप्य वस्तु गगनकुसुम
चिड़ियाख़ाना چڑیاخانہ पु० पशु-पक्षीनु संग्रहस्थान
चिड़ी چڑی स्त्री० पक्षी (२) चकली
चिढ़ چڑھ स्त्री० चीड —ना अ० क्रि० चिडावु
चिढ़ाना چڑھانا स० क्रि० चीडववु
चितकबरा چتکبرا चितला چتلا वि० काबरचीतरु
चिताना چتانا स० क्रि० चेतववु
चितावनी چتاونی स्त्री० चेतवणी 'चतावनी'
चितेरा چتیرا पु० चितारो [नानी कोडी
चित्ती چتی स्त्री० डाघा, टपकु (२)
चित्र उतारना چتر اتارنا चित्र पाडवु के वर्णनादिथी खडु करवु
चिथड़ा چتھڑا पुं० चींथरु
चिथाड़ना چتھاڑنا स०क्रि० चीरवु, फाडवु (२) अपमानवु
चिनिया چنیا वि० चिनाई (२) चीनी माटी जवु, सफेद —केला= नानी जातनु केळु —बदाम=चिनाई सींग, मगफळी [—री स्त्री०)
चिन्हार چنہار वि० परिचित (नाम
चिपक(ट)ना چپک(ٹ)نا अ० क्रि० चोटवु, वळगवु [लगाडवु
चिपकाना چپکانا स०क्रि० चोटाडवु
चिपचिपा چپچپا वि० चीकणु चोटे एवु [चीकणु लागवु
चिपचिपाना چپچپانا अ०क्रि०
चिपटा چپٹا वि० चपटु
चिप्पड़ چپڑ पु० नानो चपटो ककडो, चापडो (२) प पडी
चिप्पी چپی स्त्री० नानो 'चिप्पड़'
चिमटना چمٹنا अ०क्रि० चोटवु (२) वळगवु
चिमटा چمٹا पु० चमटो, चीमटो
चिमटी چمٹی स्त्री० नानो चीपियो
चिमड़ा چمڑا वि० जुओ 'चीमड़'
चिरकना چرکنا अ०क्रि० चरकवु जराक अघवु
चिरकीन چرکیں वि० [फा] मेलु गर्दु
चिरकुट چرکٹ पुं०फाटेलु वस्त्र, चींथरु
चिरना چرنا अ०क्रि० फाटवु, चिरावु
चिरमि(०टी) (ٹی०),چرم स्त्री०चणाठी

चिरा چرا अ० [फा] वेग ? शाबाश ? धूँ व चिरा करना=चेंचूं करवु
चिराग़ چراغ पु० [फा] दीवा –जले=दीवा वखत
चिरायँध چرائندھ स्त्री० वाळ चामडु वगेरे बळवानी गंध
चिरायता چرايتا पु० करियातु
चिरौंजी چرونجی स्त्री० चारोळी
चिलक چلک स्त्री० चळक (२) सणको
चिलकना چلکنا अ०क्रि० चमक चमक थवु चळकवु (२) सणका मारवा
चिलगोज़ा چلغوزہ पुं०[फा]एक मेवो
चिलचिल چلچل स्त्री० अबरख
चिलचिलाना چلچلانا अ०क्रि० चमकवु (२) चीस पाडवी
चिलड़ा چلڑا पु० एक पकवान
चिलबिला(-ल्ला) (لا) چلبلا वि० 'चुलबुला', चपळ
चिलम چلم स्त्री० [फा] चलम
चिलमची چلمچی स्त्री० [तु] अंदर हाथमों धोवानु एक वासण (२) चलम पीनार
चिलमन چلمن स्त्री०[फा] चिक',चक
चिलवा چلوا पु० जुओ 'चीलर'
चिलपों چلپوں स्त्री० शोरबकोर
चिल्ला چلہ पु० [फा] चाळीस दिवस के तेनु व्रत के पुण्यपर्व (२) प्रसवना चाळीस दिवस (३) धनुषनी दोरी –बाँधना=चाळीस दिवसनु व्रत करवु –खींचना=चाळीस दिवस एकान्तमां ईश्वरोपासनामां गाळवा चिल्लेका जाड़ा=खूब टाढ [बुमराण करवु
चिल्लाना چلانا अ०क्रि० शोर करवो
चिल्लाहट چلاہٹ स्त्री० शोर करवो ते, 'चिलपों' [(२) चपटी
चिहुँटी چہونٹی स्त्री० चूटी, चीमटी
चीं چیں स्त्री० [फा] चहेरा पर पडती करचोली –ब-जबीं होना= गुस्से थवुं [जवाब आपवो ते
चीं चपड़ چیں چپڑ स्त्री० सामे
चींटा چیونٹا पुं० जुओ 'चिउँटा' (स्त्री० –टी) [तेलनो मेल
चीकट چیکٹ वि० बहु मेलु(२)पुं०
चीख़ چیخ स्त्री० चीस –ना अ०क्रि० चीस पाडवी [चाखवु
चीखना چیکھنا स० क्रि० 'चखना',
चीज़ چیز स्त्री० [फा] चीज, वस्तु (२) जणस (३) गायन के राग (४) विलक्षण के महत्त्वनी वस्तु [भाव (२) सरसामान
चीज़-वस्तु چیز وست स्त्री० जणस
चीढ़(–ड़) (ڑ) چیڑھ पुं० चीडनुं झाड
चीतना چیتنا स० क्रि० वितवु विचारवु (२) याद करवुं (३) चीतरवु
चीता چیتا पु० चित्तो (२) चित्त
चीथड़ा(रा) (را) چیتھڑا पुं० चीथरु
चीथना چیتھنا स०क्रि०(कपडुं)फाडवु
चीदा چیدہ वि० [फा] पसंद करेलु चूंटेलु (२) उत्तम
चीनी چینی स्त्री० खांड [ओळखवु
चीन्हना چینہنا स० क्रि० चीनवु
चीपड़ چیپڑ पु० चीपडुं
चीमड़ چیمڑ वि० चवड, चामडा जेवु
चीरफाड़ چیرپھاڑ स्त्री० वाढकाप
चील چیل स्त्री०[स चिल्ल]समडी पक्षी
चीलर چیلر पु० गदा वस्त्रमां पडतु जू जेवु एक जंतु

चील्द چيلہ स्त्री० चील, समडी
चुंगी چُنگی स्त्री० चपटी जेटली वस्तु (२) टोल, दाण
चुंगी घर چُنگی گھر पु० टोलनु नाकु
चुंदी چُندی स्त्री० चोटली
चुँधलाना چُندھلانا अ० क्रि० जुओ 'चौंधियाना'
चुंधा چُندھا वि० चूघलु, चूखडु
चुँधियाना چُندھیانا अ० क्रि० जुओ 'चौंधियाना'
चुअना چوانا अ० क्रि० 'चूना', चूवु
चुआन چوان स्त्री० खाई, नहेर [एक शाक
चुक़ंदर چُقندر पु० [फा] गाजर जेवु
चुकना چُکنا अ० क्रि० चूकवावु, चूकतु थवु बाकी न रहेवु, पतवु (२) पूरु थवु (३) (प) चूकवु, 'चूकना
चुकाई چُکائی स्त्री० चूकते थवु
चुकाना چُکانا अ० क्रि० चुकाववु
चुगद چُغد पु० [फा] घुवड, (२) उल्लु, मूर्ख [(नाम, चुगाई स्त्री०)
चुगना چُگنا स० क्रि० (पक्षीनु) चूगवु
चुगलखोर چُغلخور पुं०[फा] चुगली करनारो (नाम -री स्त्री०)
चुग़ा چُغا पु० जुओ 'चोगा'
चुचकारना چُچکارنا स० क्रि० (रव०) चूमवानो अवाज करी बोलवु, वहाल करवु
चुचकारी چُچکاری स्त्री० (चूमवानो) बचकारो
चुचाना چُچانا अ० क्रि० चूवु, टपकवु
चुटकी چُٹکی स्त्री० चपटी (२) चूटी -भरना = चूटी खणवी -लेना = मश्करी करवी (२) टोणा मारवो, कटाक्ष करवो

चुटकुला چُٹکلا पु० मजेदार वात (२) दवानो सारो नुसखो -छोड़ना = कोई मजानी वात छेडवी
चुटिया چُٹیا स्त्री० चोटली
चुटीला چُٹیلا वि० चोट लागी के घा थयो होय एवु (२) सौथी उपरनु, उत्तम
चुटैल چُٹیل वि० 'चुटीला', घायल
चुड़िहारा چُڑیہارا पुं० (स्त्री० -रिन) चूडगर
चुड़ैल چُڑیل स्त्री० चुडेल
चुनचुना چُنچُنا वि० चचणे एवु
चुनचुनाना چُنچُنانا अ० क्रि० चणचणवु [गडी
चुनट(-न) چُنٹ(ن) स्त्री० करचली,
चुनना چُننا स० क्रि० चूटवु, पसद करवु (२) वीणवु (३) सजवु ठीकठाक करवु (४) (दीवाल इ०) चणवु (५) चुटवु (जेम कफूल) (६) कपडानी कल्ली कावी
चुनरी چُنری स्त्री० चूदडी
चुनाँचे چُنانچہ अ० [फा चुनाँचिह्] दाखला तरीके (२) एटले, अन
चुनाई چُنائی स्त्री०, चुनाव पु० चूटणी
चुनिंदा چُنندہ वि० चुनदा
चुनौटी چُنوٹی स्त्री० चूनानी डबी
चुनौती چُنوتی स्त्री० उश्केरणी (२) आह्वान
चुन्नी چُنی स्त्री० 'चुनी', चूनी (२) वहेर (३) अनाजनी कणकी
चुपका چُپکا वि० चूपकी राखनार, मौनी
चुपड़ना چُپڑنا स० क्रि० चपडवु ['चुपका' जुओ 'पोतना'
चुप्पा چُپا वि० (स्त्री० -प्पी)
चुप्पी چُپی स्त्री० चूपकी मौन

चुभकना چبھکنا अ०क्रि० डुबकी खावी
चुभकी چبھکی स्त्री० डूबकी
चुभना چبھنا अ०क्रि० भोंकावु (चुभाना, चुभोना प्रेरक)
चुमकारना چمکارنا स०क्रि० प्रेमथी चूमवाना जेवो अवाज
चुम्मा چما पु० चूमी, 'चूमा'
चुरकी چرکی स्त्री० चोटली
चुरमुर چرمر पु० (रव०) दबावाथी थतो अवाज, जेम के चणानो, सूका पाननो
चुरमुरा چرمرا वि० 'चुरमुर' अवाज करे एवु (जेम के, पापड)
चुरना چرنا अ०क्रि० चडवु, सीझवु (२) खानगी मसलत करवी
चुरमुराना چرمرانا अ०क्रि० 'चुरमुर' अवाज करी तूटवु (२) स०क्रि० तेवा अवाजथी तोडवु
चुराई چرائی स्त्री० चोरवु ते
चुराना چرانا स० क्रि० चोरवु (२) छुपाववु [राजवाळ
चुल(०चुली) (چلی٠)چل स्त्री०
चुलचुलाना چلچلانا अ० क्रि० खजवाळ आववी
चुलबुला چلبلا वि० चंचळ(२)नटखट
चुलबुलाना چلبلانا अ० क्रि० 'चुलबुला' थवु
चुल्लू چلو पुं० अंजलि, चांगळु
चुसकी چسکی स्त्री०चूसवु ते(२)घूंटडो
चुसना چسنا अ० क्रि० चुसावु (२) शोषावु सार जतो रहेवो (३) खाली थवु
चुसनी چسنی स्त्री० बाळकनी धावणी के दूधनी शीशी

चुस्त چست वि० [फा] तंग, कसेलुं (२) मुस्त, दृढ (३) फूर्तिलु, तत्पर (नाम, -स्ती स्त्री०) [रसयुक्त
चुहचुहा(०ता)(تا٠)چہچہا वि० चूतुं,
चुहचुहाना چہچہانا अ०क्रि० रस टपकवो (२) पक्षीनु बोलवु कलरव करवो
चुहल چہل स्त्री० मजाक
चुहिया چہیا स्त्री० उंदरडी
चूँकि چونکہ अ० [फा] 'क्योंकि', एटला माटे के [अवाज
चूँचूँ چوں چوں अ० चकलांनो
चूकना چوکنا अ० क्रि० चूकवु
चूची چوچی स्त्री०, चूचुक पुं० [स] स्तन
चूज़ा چوزہ पु०[फा] मरघीनु बच्चु
चूतड़ چوتڑ पु० धगडो, कूलो
चूनरी چونری स्त्री० 'चुनरी', चूंदडी
चून چون पु० चूण, आटो
चूना چونا पु० चूनो (२) अ० क्रि० चूवु (३) नीचे पडवु, गरवु
चूमा چوما पु० चूमी [(२) चकचूर
चूर چور पुं० चूरा (२) वि० तल्लीन
चूल چول स्त्री० सांधमां बेसाडवा तैयार करेलो लाकडाना सांधानो भाग (२) चणियारामां फरतो बारणानो छेडो (३) पु० [स] चोटली
चूल्हा چولھا पु० [स चुल्लि] चूलो
चूहड़ा(-रा) (را) چوہڑا पु० (स्त्री० -ड़ी) भंगी
चूहा چوہا पु० उंदर
चूहादान چوہادان पु० उंदरियु
चे چہ अ० [फा] शुं ? [मातानो रोग
चेचक چیچک स्त्री० [फा] शीतळा

चेतावनी چیتاوَنی स्त्री॰ चेतवणी; चितावनी
चेना چینا पुं॰ चीणो
चेप چیپ पुं॰ कोई चीकणो रस;चीकाश
चेर(-रा): (ا-) چیر चेलो (२) नोकर
चेरि(-री) (ی-) چیر, स्त्री॰'चेरा'नुं स्त्री॰
चेलिन چیلن स्त्री॰चेली;'चेला'नुं स्त्री॰
चेष्टा چیشٹا स्त्री॰ [सं.] चेष्टा; चाळा (२) प्रयत्न; कोशिश (३) काम (४) इच्छा
चेहरा چہرہ पुं॰ [फा.] चहेरो (२) आगलो भाग. –होना=फोजमां नाम लखाववुं
चैत چیت पुं॰ चैत्र
चैती چیتی स्त्री॰ रवीपाक (२) वि॰ चैत्र संबन्धी [करवी
चैन چین पुं॰ चेन. –उड़ाना=मोज
चैला چیلا पुं॰ फाचरो
चैली چیلی स्त्री॰ भूकरी; छोल; वहेर
चोंगा چونگا पुं॰ वांसनी भूंगळी, जेवी के कलमदानीनी (२) मूर्ख [नळी
चोंगी چونگی स्त्री॰ धमणनी हवानी
चोंच چونچ स्त्री॰ चांच. दो दो चोंचें होना=बोलाबोली थवी
चोंथ چونتھ पु॰ पोदळो
चोंथना چونتھنا स॰ क्रि॰ फाडवुं के तोडवुं या उखाडवुं
चोआ چوا पुं॰ एक सुगंधी पदार्थ जे चूवा पेठे बनावाय छे [भूंसुं इ॰
चोकर چوکر पु॰ आटानुं चळामण–
चोक्ष چوکش वि॰ [सं.] चोख्खु (२) पवित्र (३) तीक्ष्ण; तेज (४) प्रशस्य (५) दक्ष ['चोक्ष'
चोख(-खा) (-کھا) چوکھ वि॰ जुओ
चोग़ा چوغہ पुं॰[तु. चूग़ा] चोगो; झब्बो
चोचला چوچلا पुं॰ हावभाव; नखरां
चोज چوج पुं॰ मजाकनो बोल
चोट چوٹ स्त्री॰ चोट; घा के आघात (२) टोणो (३) दगो; 'धोखा' (४) वार; 'दफा'. –खाना=चोट लागवी. –बचाना=घा चुकाववो, तेमांथी बचवुं
चोट-चपेट چوٹ چپیٹ स्त्री॰ चोट,घा
चोटा چوٹا पुं॰ (तंमाकुनो) शीरो; काकब
चोटी چوٹی स्त्री॰ चोटली के चोटलो (२) शिखर. –दबना=लाचार थवुं. –का वि॰ उत्तम
चोट्टा چوٹّا पुं॰ चोट्टो; चोर
चोबचीनी چوبچینی स्त्री॰ [फा.] चोपचीनी–एक औषधि
चोराचोरी چوراچوری अ॰ चोरी' छूपीथी; चूपकीथी
चोलना چولنا पुं॰ चोला,फकीरनो जामो
चोला چولا पु॰ फकीरनो चोळो–लांबुं मोटुं जामा जेवुं पहेरण (२) शरीर
चोली چولی स्त्री॰ चोळी. –दामनका साथ=खूब घनिष्ठ संबन्ध
चौंआलिस چوںآلیس (چوالیس) वि॰ 'चौंवालिस'; चूंवाळीस
चौंक چونک स्त्री॰ चोंक –ना अ॰क्रि॰ चोंकवुं
चौंतिस, چونتیس चौंतीस چونتیس, वि॰ ३४; चोत्रीस
चौंध چوندھ स्त्री॰ आंख अंजावी ते; 'चकाचौंध'
चौंधियाना چوندھیانا अ॰ क्रि॰ आंख अंजावी (२) न देखावुं
चौंर چونر पुं॰ चमर; 'चँवर'

चौंरी چونری स्त्री० चमरी गाय (२) चोटलानो दोरो
चौंसठ چونسٹھ वि० चोसठ, ६४
चौ چو वि० चार (समासमां) ['चौवा'
चौआ(-वा) چوا(-وا) पु० जुओ
चौक چوک पु० [स चतुष्क, प्रा चउक्क] चोक [चोकडु
चौकड़ा چوکڑا पु० कानमां पहेरवानुं
चौकड़ी چوکڑی स्त्री० फाळ, फलंग (हरणनी) (२) चार जणनी चोकडी (३) चार घोडानी गाडी [चोकिलु
चौकन्ना چوکنّا वि० सावधान (२)
चौकस چوکس वि०चोकस, सावधान, होशियार (नाम, -साई, -सी)
चौका چوکا पु० चोको (२) चोखडो टुकडो (३)रोटलीनी आडणी (४) चोक्को (५)चार सरखी चीजोनो समूह –फेरना, देना, लगाना = चोको करवो, लींपवु –लगाना = सत्यानाश करवु
चौकी چوکی स्त्री० बाजठ के खुरशी (२) चोकी (३) नानी आडणी (४) पडाव, उतारो
चौकोना(–र) چوکونا(-ر) वि०चारखडु
चौखट چوکھٹ स्त्री० बारणानु चोकठु (२) ऊमरो
चौखटा چوکھٹا पु० चोकठु 'फ्रेम'
चौखानि چوکھانی स्त्री०चार प्रकारना (अंडज, पिंडज, स्वेदज, उद्भिज्ज) जीव
चौखूँट چوکھونٹ पु० चारे दिशा(२) आखु भूमंडल (३) अ० चोपास, चोखूट
चौखूँटा چوکھونٹا वि० चोखडु, 'चौकोना'
चौगान چوگان पु० [फा] गेडीदडा क पोलो या ते रमवानु मेदान–चोगान (२) नगारानो दांडियो
चौगिर्द چوگرد अ० चोगरदम
चौगुना چوگنا वि० चोगणु
चौगोशिया چوگوشیا वि० [फा] चोखडु, चतुष्कोण
चौघड़ چوگھڑ पु० 'चौभर', दाढ
चौघड़ा چوگھڑا पु० चार खानावाळु पात्र–जेवु के पाननो डब्बो, मसालादु पात्र इ०
चौड़ा چوڑا वि० चोडु, पहोळु
चौड़ाई(–न) چوڑائی(-ن) स्त्री० चोडाई, पहोळाई
चौतरा چوترا पु० चोतरो, चबूतरो
चौथ چوتھ स्त्री० चोथ (२) चोथाई
चौथा چوتھا चोथु (स्त्री० -थी)
चौथिया چوتھیا पु० चोथियो ताव (२) चाथा भागनो हकदार
चौदह چودہ वि० चौद, १४
चौपट چوپٹ वि० बधेथी खुल्लु (२) पायमाल, बरबाद [चोपाई
चौप(–पा)ई چوپ(پا)ئی स्त्री०
चौपड़ چوپڑ स्त्री०सोकटा बाजी,'चौसर'
चौपाया چوپایا पु० चोपगु
चौपाल چوپال पु० चारे बाजुथी खुल्ली एवी बेठक (२) गामलोकने बेसवानो चोतरो–चोरो (३) एक जातनी पाल्खी
चौपाइन چوپائن स्त्री० चोवानी स्त्री
चौवारा چوبارا पुं० उपला माळनी चारे बाजू खुल्ली मेडी (२)खुल्ली बेठक (३) अ० चोथी वार
चौबीस چوبیس वि० चोवीस, २४

चौबे چوبے पु० एक ब्राह्मणनी जात, चोबो

चौभड़ چوبھڑ स्त्री० 'चौघड', दाढ

चौमंज़िला چومنزلا वि० चार मजला के गाडोवाळु (मकान)

चौमासा چوماسا पु० चोमासु

चौमुहानी स्त्री०, چومہانی चौरस्ता چورستا, चौराहा چوراہا पु० चार-रस्ता

चौरस چورس वि० सपाट, सरखु (२) चोरस

चौरा چورا पु० चोरो (चोतरो, बेठक, देवदेवी के महात्मानु स्थानक) (स्त्री० –री)

चौराई چورائی स्त्री० जुओ 'चौलाई'

चौरानवे چورانوے वि० चोराणु, ९४

चौरासी چوراسی वि० चोराशी; ८४ (२) पु० ८४ लाख योनि, लखचोराशी (३) पगमां बांधवाना घूघरा

चौराहा چوراہا पु० चार-रस्ता

चौलाई چولائی स्त्री० चोळाई शाक

चौवन چوون वि० चोपन, ५४

चौवा چووا पु० हाथनी चार आंगळी (२) चार आगळ माप (३) चोक्को (४) चोपगु [४४

चौवालीस چووالیس वि०चूवाळीस,

चौसर چوسر पु० चोसर–सोगटाबाजी

चौहट्ट,–ट्टा چوہٹ،–ٹا पुं० चोट्टु, चौक (२) चार रस्ता

चौहत्तर چوہتر वि० चुमोतेर, ७४

चौहद्दी چوہدی स्त्री० चोपासनी सीमा

छ

छग چھگ पु० (प.) उछग, गोद

छँटना چھنٹنا अ०क्रि० छटावु, कपाईने अलग थवु (२) अलग, छूटु पडवु

छकड़ा چھکڑا पु० शकट, गाडु

छकना چھکنا अ०क्रि० धरावु (२) नशाथी चकचूर थनवु, छकवु (३) छक थवु

छक्का چھکا पु० छक्को (२) छक्कडु (३) होशकोश, सूधबूध छक्के छूटना = सूधबूध जती रहेवी (२) हिंमत हारवी

छगड़ा چھگڑا पु० (स्त्री०, –ड़ी) छग, बकरो

छगुनी چھگنی स्त्री० टचली आंगळी

छछिआ(–या) (प.) چھچھیا स्त्री० छाश (२) छाश देवानु मापियु के वासण

छजना چھجنا अ०क्रि०. छाजवु (२) शोभवु

छज्जा چھجا पु० छजु

छटपटाना چھٹپٹانا अ०क्रि० बेचेन थवु तरफडवु (२) आकुळव्याकुळ थवु

छटपटी چھٹپٹی स्त्री० चटपटी, बेचेनी (२) आतुरता

छटाँक چھٹانک स्त्री० नवटांक, (पाका) शेरनो १६मो भाग

छठा چھٹا वि० छट्ठु (स्त्री० –ठी)

छठी چھٹی स्त्री० छठी, जन्म पछीनो छट्ठो दिवस –का दूध निकालना = दम के दम काढवो –का दूध याद आना = एवुं हेरान थवु के बाळपणनु सुख याद आवे

छड़ چھڑ स्त्री० धातु के लाकडानो दंडूको
छड़ा چھڑا पुं०छडो (२) वि०छडु,एकाकी
छड़िया چھڑیا पुं० दरवान; छडीदार
छतगीर(–री) (ری-)چھت گیر स्त्री० चंदरवो
छतरी چھتری स्त्री० छत्री (२) मंडप (३) समाधिना स्थान परनो मंडप
छतनार چھتنار वि० फेलायेलु, घटादार (झाड)
छतियाना چھتیانا स०क्रि० छाती पासे लेवु (२) बंदूकने फोडवा छाती पासे लगाववी
छतीसा چھتیسا वि० चतुर (२) धूर्त
छत्ता چھتا पुं० छत्री (२) मधपूडो
छत्तीस چھتیس वि० छत्रीस
छत्तीसा چھتیسا पुं० हजाम (२) वि० जुओ 'छतीसा'
छत्तीसी چھتیسی स्त्री० मारे बदमाश स्त्री, छिनाळ
छदाम چھدام पुं० पैसानो चोथो भाग
छन(०क) (ک٠)چھن पुं० क्षण,'छिन'
छनना چھننا अ०क्रि० चळाव (२) छणावु (३) तळावु
छप چھپ स्त्री० छब एवो पाणीनो अवाज
छपछपना چھپ چھپنا अ०क्रि० छब-छबवु (२) स०क्रि० छबछबाववु
छपना چھپنا अ०क्रि० छाप पडवी (२) छपावु [स्त्री० छप्परखाट
छपरख(–खा)ट چھپرکھٹ(کھا-)
छपरी چھپری स्त्री० छापरी
छपाका چھپاکا पुं० छबाको
छब्बीस چھبیس वि० छव्वीस; २६
छमना چھمنا स०क्रि०(प)क्षमा करवी
छमाही چھماہی वि० छ मासिक
छरहरा چھرہرا वि० (स्त्री. –री) पातलुं; हलकुं (२) तेज; फूर्तिलुं
छरछराना چھرچھرانا अ०क्रि० चचरवुं (जेम के घा पर मीठु) [झांझरनी घूघरी
छर्रा چھرا पुं० बंदूकनो छरो (२)
छलक(०न) (ن٠)چھلک स्त्री० छलक; छलकावुं ते
छलकना چھلکنا अ० क्रि० छलकावुं
छलकाना چھلکانا स० क्रि० छलकाववुं
छलछंद, چھلچھند छलछिद्र چھلچھدر पुं० कपट; चालबाजी
छलछलाना چھلچھلانا स०क्रि० छल छल अवाज थवो(२)छलकावुं (पाणी इ०)
छलनी چھلنی स्त्री० चाळणी
छलाँग چھلانگ स्त्री० छलंग
छलावा چھلاوا पुं० (भूतप्रेत) देखा दई अलोप थवुं ते
छलिया چھلیا छली چھلی वि० कपटी; छळ करनार ['छौना' जुओ
छवना چھونا पुं० (स्त्री० –नी)
छवाई چھوائی स्त्री० छाव ते के तेनी मजूरी
छवाना چھوانا स०क्रि० 'छाना'नु प्रेरक
छवैया چھویا पुं० छापरु छानारो
छहराना چھہرانا अ०क्रि०(प) छवावुं; फलावु (२) स० क्रि० फेलाववुं
छहियाँ چھہیاں ०छाँ چھاں स्त्री० 'छाह', छाया [तोडवी-कापवी
छाँगना چھانگنا स० क्रि० (डाळी)
छाँगुर چھانگر पुं० छ-आंगळियो
छाँट چھانٹ स्त्री० ऊलटी (२)काटवुं के अलग करवु ते के तेम करेली वस्तु

चौबे چوبے पु० एक ब्राह्मणनी जात, चोबो

चौभड़ چوبھڑ स्त्री० 'चौघड', दाढ

चौमंज़िला چومنزلا वि० चार मजला के खंडोवाळु (मकान)

चौमासा چوماسا पुं० चोमासु

चौमुहानी स्त्री०, چومہانی चौरस्ता چورستا, चौराहा چوراہا पु० चार-रस्ता

चौरस چورس वि० सपाट, सरखु (२) चोरस

चौरा چورا पु० चोरो (चोतरो, बेठक; देवदेवी के महात्मानुं स्थानक) (स्त्री० –री)

चौराई چورائی स्त्री० जुओ 'चौलाई'

चौरानवे چورانوے वि० चोराणु, ९४

चौरासी چوراسی वि० चोराशी; ८४ (२) पु० ८४ लाख योनि, लखचोराशी (३) पगमां बांधवाना घूघरा

चौराहा چوراہا पु० चार-रस्ता

चौलाई چولائی स्त्री० चोळाई शाक

चौवन چوون वि० चोपन, ५४

चौवा چووا पु० हाथनी चार आंगळी (२) चार आंगळ माप (३) चोक्को (४) चोपगु [४४

चौवालीस چووالیس वि० चूवाळीस;

चौसर چوسر पुं० चोसर-सोगटाबाजी

चौहट,–टा چوہٹ،–ٹا पुं० चौटु, चौक (२) चार रस्ता

चौहत्तर چوہتر वि० चुमोतेर, ७४

चौहद्दी چوہدی स्त्री० चोपासनी सीमा

छ

छग چھگ पु० (प.) उछग, खोद

छँटना چھنٹنا अ०क्रि० छटावुं, कपाईने अलग थवु (२) अलग, छूटु पडवु

छकड़ा چھکڑا पु० शकट, गाडुं

छकना چھکنا अ०क्रि० धरावु (२) नशाथी चकचूर बनवु, छकवु (३) छक थवु

छक्का چھکا पु० छक्को (२) छक्कडु (३) होशकोश, सूधबूध छक्के छूटना = सूधबूध जती रहेवी (२) हिंमत हारवी

छगड़ा چھگڑا पु० (स्त्री०, –ड़ी) छग; बकरो

छगुनी چھگنی स्त्री० टचली आंगळी

छछिआ(–या) (يا–)چھچھیا स्त्री० छास (२) छास देवानुं मापियुं के वासण

छजना چھجنا अ०क्रि० छाजवु (२) शोभवु

छज्जा چھجا पु० छज्जुं

छटपटाना چھٹپٹانا अ०क्रि० बेचेन थवुं तरफडवु (२) आकुलव्याकुल थवु

छटपटी چھٹپٹی स्त्री० चटपटी, बेचेनी (२) आतुरता

छटाँक چھٹانک स्त्री० नवटांक, (पाका) शेरनो १६मो भाग

छठा چھٹا वि० छठुं (स्त्री० –ठी)

छठी چھٹی स्त्री० छट्ठी, जन्म पछीनो छट्ठो दिवस –का दूध निकालना = दम के दूस काढवी –का दूध याद आना = एवुं हेरान थवुं के बाळपणनुं सुख याद आवे

छड़ چھڑ स्त्री० धातु के लाकडानो दडूको
छड़ा چھڑا पु०छडो (२) वि०छडु,एकाकी
छड़िया چھڑیا पु० दरवान, छडीदार
छतगीर(–री) چھتگیر(-ری) स्त्री० चदरवो
छतरी چھتری स्त्री० छत्री (२) मंडप (३) समाधिना स्थान परनो मंडप
छतनार چھتنار वि० फलायेलु, घटादार (झाड)
छतियाना چھتیانا स०क्रि० छाती पासे लेवु (२) बदूकने फोडवा छाती पासे लगाववी
छबीसा چھبیسا वि० चतुर (२) धूर्त
छत्ता چھتا पु० छत्री (२) मधपूडो
छत्तीस چھتیس वि० छत्रीस
छत्तीसा چھتیسا पु० हजाम (२) वि० जुओ 'छबीसा'
छत्तीसी چھتیسی स्त्री० भारे बदमास स्त्री, छिनाळ
छदाम چھدام पु० पैसाना चोथा भाग
छन(०क) (-ک) چھن पु० क्षण,'छिन'
छनना چھننا अ०क्रि० चळावु (२) छणावु (३) तळावु
छप چھپ स्त्री० छप एवो पाणीनो अवाज
छपछपना چھپچھپنا अ०क्रि० छप छपवु (२) स०क्रि० छपछपावबु
छपना چھپنا अ०क्रि० छाप पडवी (२) छपावु [स्त्री० छप्परखाट
छपरख(–खा)ट چھپرکھٹ(-کھٹا)
छपरी چھپری स्त्री० छापरी
छपाका چھپاکا पु० छबाको
छब्बीस چھبّیس वि० छव्वीस, २६
छमना چھمنا स०क्रि०(प)क्षमा करवी

छमाही چھماہی वि० छ मासिक
छरहरा چھرہرا वि० (स्त्री –री) पातळु, हलकु (२) तेज, फूर्तिलु
छरछराना چھرچھرانا अ०क्रि० चचरवु (जेम के घा पर मीठु) [झाझरनी घूघरी
छर्रा چھرّا पु० बदूकनो छरो (२)
छलक(०न) (-ن) چھلک स्त्री० छलक, छलकावु ते
छलकना چھلکنا अ० क्रि० छलकावु
छलकाना چھلکانا स० क्रि० छलकाववु
छलछंद, چھلچھند छलछिद्र چھلچھدر पु० कपट, चालबाजी
छलछलाना چھلچھلانا स० क्रि० छल छल अवाज थवो(२)छलकावु (पाणी इ०)
छलनी چھلنی स्त्री० चाळणी
छलाँग چھلانگ स्त्री० छलग
छलावा چھلاوا पु० (भूतप्रेत) देखा दई अगेप थवु ते
छलिया چھلیا छली چھلی वि० कपटी, छळ करनार ['छौना' जुओ
छवना چھونا पु० (स्त्री० –नी)
छवाई چھوائی स्त्री० छावु ते के तेना मजूरी
छवाना چھوانا स०क्रि० 'छाना'नु प्रेरक
छवैया چھویا पु० छापरु छानारो
छहराना چھہرانا अ०क्रि०(प) छवावु, फलावु (२) स० क्रि० फलाववु
छहियाँ چھہیاں ०छाँ چھاں० स्त्री० 'छाह', छाया [तोडवी-कापवी
छाँगना چھانگنا स० क्रि० (डाळी)
छाँगुर چھانگر पु० छ-आगळियो
छाँट چھانٹ स्त्री० कतरी (२)काटवु के अलग करवु ते के तेम करेली वस्तु

चौबे چوبے पु० एक ब्राह्मणनी जात, चोबो

चौभड़ چوبھڑ स्त्री० 'चौघड़', दाढ

चौमंज़िला چومنزلا वि० चार मजला के खडोवाळु (मकान)

चौमासा چوماسا पु० चोमासु

चौमुहानी स्त्री० چومہانی चौरस्ता چوروستا, चौराहा چوراہا पु० चार रस्ता

चौरस چورس वि० सपाट, सरखु (२) चोरस

चौरा چورا पु० चारो (चोतरो, बेठक, देवदेवी के महात्मावाळु स्थानक) (स्त्री० –री)

चौराई چورائی स्त्री० जुओ 'चौलाई'

चौरानवे چورانوے वि० चोराणु ९४

चौरासी چوراسی वि० चोराशी, ८४ (२) पु० ८४ लाख योनि, लखचोराशी (३) पगमां बांधवाना घूघरा

चौराहा چوراہا पु० चार-रस्ता

चौलाई چولائی स्त्री० चोळाई शाक

चौवन چوون वि० चोपन, ५४

चौवा چووا पु० हाथनी चार आंगळी (२) चार आंगळ माप (३) चोक्को (४) चोपगु [४४

चौवालीस چوواليس वि० चुवाळीस,

चौसर چوسر पु० चोसर-सोगटाबाजी

चौहट्ट,–ट्टा چوہٹ، چوہٹا पुं० चौटु, चौक (२) चार रस्ता

चौहत्तर چوہتر वि० चुमोतेर, ७४

चौहद्दी چوہدی स्त्री० चोपासनी सीमा

छ

छग چھگ पु० (प) उछंग, गोद

छँटना چھنٹنا अ०क्रि० छटावु, कपाईने अलग थवु (२) अलग, छूटु पडवु

छकड़ा چھکڑا पु० शकट, गाडु

छकना چھکنا अ०क्रि० धरावु (२) नशाथी चकचूर बनवु छकवु (३) छक थवु

छक्का چھکا पु० छक्को (२) छक्कु (३) होशकोश, सूधबूध छक्के छूटना= सूधबूध जती रहेवी (२) हिंमत हारवी

छगड़ा چھگڑا पु० (स्त्री०, –ड़ी) छग बकरा

छगुनी چھگنی स्त्री० टचली आंगळी

छछिआ(–या) چھچھیا (یا) स्त्री० छाश (२) छाश देवानु मापियुं के वासण

छजना چھجنا अ०क्रि० छाजवु (२) शोभवु

छज्जा چھجا पु० छजु

छटपटाना چھٹپٹانا अ०क्रि० बेचेन थवु तरफडवु (२) आकुळव्याकुळ थवु

छटपटी چھٹپٹی स्त्री० चटपटी बेचेनी (२) आतुरता

छटाँक چھٹانک स्त्री० नवटांक (पाका) शेरनो १६मो भाग

छटा چھٹا वि० छठु (स्त्री० –टी)

छठी چھٹی स्त्री० छठ्ठी जन्म पछीनो छठ्ठो दिवस –का दूध निकालना= दम के हुश काढवी –का दूध याद आना= एवं हेरान थवु के बाळपणनुं सुख याद आवे

छड़ چھڑ स्त्री० धातु के लाकडानो दट्टको
छड़ा چھڑا पु० छडो (२) वि० छडु, एकाकी
छड़िया چھڑیا पुं० दरवान, छडीदार
छतगीर(-री) (-ری)چھت گیر स्त्री० चदरवो
छतरी چھتری स्त्री० छत्री (२) मडप (३) समाधिना स्थान परनो मडप
छतनार چھتنار वि० पत्लायलु, घटादार (झाड)
छतियाना چھتیانا स० क्रि० छाती पासे लेवु (२) बदूकने फोडवा छाती पासे लगाववी
छतीसा چھتیسا वि० चतुर (२) धूर्त
छत्ता چھتا पु० छत्री (२) मधपूडो
छत्तीस چھتیس वि० छत्रीस
छत्तीसा چھتیسا पु० हजाम (२) वि० जुओ 'छतीसा'
छत्तीसी چھتیسی स्त्री० भारे बदमास स्त्री, छिनाळ
छदाम چھدام पु० पैसानो चोथो भाग
छन(०क) (ک٠)چھن पु० क्षण, 'छिन'
छनना چھننا अ० क्रि० चगावु (२) छणावु (३) तळावु
छप چھپ स्त्री० छब एवो पाणीनो अवाज
छपछपना چھپچھپنا अ० क्रि० छब छबवु (२) स० क्रि० छबछबाववु
छपना چھپنا अ० क्रि० छाप पडवी (२) छपावु [स्त्री० छप्परखाट
छपरख(-खा)ट چھپرکھٹ(-کھا)
छपरी چھپری स्त्री० छापरी
छपाका چھپاکا पु० छबाको
छब्बीस چھبیس वि० छब्बीस, २६
छमना چھمنا स० क्रि० (प) क्षमा करवी
छमाही چھماہی वि० छ मासिक
छरहरा چھرہرا वि० (स्त्री -री) पातळु, हलकु (२) तेज, फूर्तिलु
छरछराना چھرچھرانا अ० क्रि० चचरवु (जम के घा पर मीठु) [झांझरनी घूघरी
छर्रा چھرا पु० बदूकनो छरो (२)
छलक(०न) (ن٠)چھلک स्त्री० छाल्क, छलकावु ते
छलकना چھلکنا अ० क्रि० छलकावु
छलकाना چھلکانا स० क्रि० छल्कावबु
छलछंद, چھل چھند छलछिद्र چھل چھدر पु० कपट, चालबाजी
छलछलाना چھلچھلانا स० क्रि० छल छल अवाज थवो (२) छलकावु (पाणी इ०)
छलनी چھلنی स्त्री० चाळणी
छलाँग چھلانگ स्त्री० छलग
छलावा چھلاوا पु० (भूतप्रेत) देखा दई अलोप थवु ते
छलिया چھلیا छली چھلی वि० कपटी, छळ करनार ['छौना' जुओ
छवना چھونا पु० (स्त्री० -नी)
छवाई چھوائی स्त्री० छावु त के तनी मजूरी
छवाना چھوانا स० क्रि० 'छाना'नु प्रेरक
छवैया چھویا पु० छापरु छानारो
छहराना چھہرانا अ० क्रि० (प) छवावु, फलावु (२) स० क्रि० फेलाववु
छहियाँ چھہیاں ०छाँ چھاں० स्त्री० 'छाह', छाया [तोडवी-कापवी
छाँगना چھانگنا स० क्रि० (डाळी)
छाँगुर چھانگر पु० छ-आगळियो
छाँट چھانٹ स्त्री० कलटी (२) काटवु के अलग करवु ते के तेम करेली वस्तु

छाँटना چھانٹنا स० क्रि० कापीने जुदु करवु (२) अलग करवु, जुदु पाडवु

छाँद چھاند स्त्री० ढोरना पग बांधवानी रसी [बाधवु

छाँदना چھاندنا स० -० जकडवु,

छाँवँ چھانوں, छाँह چھانہ, स्त्री० छाया छाँह न छूने देना=पासे न आववा देवु छाँह बचाना=पास न जवु

छाक چھاک स्त्री० तृप्ति (२) छाक, नशो

छाछ چھاچھ स्त्री० [स छच्छिका] छाश

छाज چھاج पुं० सूपडु(२)छाज(३)छज्जु

छाजना چھاجنا अ०क्रि० (प) छाजवु घटवुं

छाता چھاتا पु०छत्री(२)बिलाडीनो टोप

छान چھان स्त्री० छापरु

छानना چھاننا स० क्रि० चाळवु (२) अलग करवुं, छूटु पाडवु (३) तपासवु

छानबीन چھانبین स्त्री० बरोबर तपास के विचार

छाना چھانا स० क्रि० छावु (२)बिछाववु (३) अ० क्रि० प्रसरवु

छापा چھاپا पु० छाप (२) छापु बीबुं (३) हाथनो थापो (४) छापो

छापाख़ाना چھاپاخانہ पु० छापखानु, 'मतबा' [के धूळ

छार چھار पुं० खार (२) छार, राख

छाला چھالا पु० छाल (२) फोल्लो

छालिया چھالیا पु० कांसानु छालु, छालियुं (२) जुओ 'छाली'

छाली چھالی स्त्री० सोपारी

छावनी چھاونی छाज (२) छावणी

छावा چھاوا पु० [स शावक] बच्चुं (२) पुत्र

छिछरा چھچھرا वि० छीछरु

छिछोरा چھچھورا वि० छीछरु, पामर, क्षुद्र, [नाम, र(-रा) पन]

छिटकना چھٹکنا अ० क्रि० चोतरफ वीखरवु (प्रेरक छिटकाना)

छिड़कना چھڑکنا स० क्रि० छांटवु (छिड़कवाना प्रेरक) [के तेनी मजूरी

छिड़काई چھڑکائی स्त्री० छांटवु ते

छिड़काव چھڑکاو पु० छटकाव

छिड़ना چھڑنا अ०क्रि०शरू थवु, छेडावु

छितराना چھترانا अ०क्रि० वीखरवु, वेरावु (२) स०क्रि० वेरवु, विखेरवु

छिदना چھدنا अ० क्रि० छेदावु भोंकावु (छिदाना-प्रेरक)

छिदरा چھدرا वि० वीखरायेलु, छूटु (२) जर्जर (३) छिद्राळु

छिन چھن पु० (प) क्षण, 'छन'

छिनक چھنک अ० (प) क्षण वार, जरा वार

छिनकना چھنکنا स०क्रि० छींकवु

छिनना چھننا अ० क्रि० छिनावुं, हरण थवु [पु० छिनाळुं

छिनाल چھنال स्त्री० छिनाळ. -ला

छिपकली چھپکلی स्त्री० घरोळी

छिपना چھپنا अ० क्रि० छीपवु छुपावु ढंकायलु होवु [(२) ढांकवु

छिपाना چھپانا स०क्रि० छुपाववु

छिपाव چھپاو पु० छुपाववु ते

छिया چھیا स्त्री० छी, मळ (२) घृणित चीज (३) वि० गंदु -छरद करना=छी छी करवुं [छाल, छीलटुं

छिलका چھلکا पु० फळनुं छोडु-

छिलना چھلنا अ०क्रि० छोलावु, छिलावु

छींट چھینٹ स्त्री० छांट; सीकर (२) छींट ['छितराना'

छींटना چھینٹنا स०क्रि० जुओ

छींटा چھینٹا पुं० छांटो (२) छांटा– थोडो वरसाद ['सींका'

छीका چھیکا पुं० [सं. शिक्य] शीकुं;

छीछड़ा چھیچھڑا पुं० मांसनो रद्दी टुकडो [दुर्दशा; बेहाल

छीछा-लेदर چھیچھالیدر स्त्री०

छीजना چھیجنا अ०क्रि० क्षीण थवुं; घटवुं

छीदा چھیدا वि० 'छिदरा'; छिद्रालु (२) आछुं; छूटुं छूटुं; पांखुं

छीनना چھیننا स०क्रि० छीनवुं; झूंटवुं (२) छूटुं करवुं (३) (घंटी) टांकवी

छीनाझपटी چھیناجھپٹی स्त्री० छीनवी लेवुं ते

छीप چھیپ स्त्री० छीप; (२) छाप; डाघ; चिह्न (३) डाघा पडी जाय एवो एक त्वचारोग (४) माछली पकडवानी लाकडी

छीपी چھیپی पुं०छीपो [फली; सींग

छीमी چھیمی स्त्री० [सं. शिंबी]

छीलना چھیلنا स०क्रि० छीलवुं;छोलवुं

छीलर چھیلر पुं० (पाणीनो) छछरो खाडो

छुआछूत چھوآچھوت स्त्री० स्पर्शास्पर्शनो ख्याल (२) अछूतने अडवुं ते

छुईमुई چھوئی موئی स्त्री० लजामणीनो छोड

छुटपन چھٹپن पुं०नानपण;बाल्यावस्था

छुटपुटा چھٹپٹا पुं० समीसांज; संध्या

छुड़वाना, چھڑوانا छुड़ाना چھڑانا स०क्रि० छोडववुं(२)नूर भरी पार्सल लेवुं

छुरा چھرا पुं० छरो (२) अस्तरो (स्त्री० –री) ['छूना'नुं प्रेरक

छुला(-वा)ना چھلا(-وا)نا स०क्रि०

छुहारा چھوہارا पुं० खारेक

छूँछा چھونچھا वि० खाली (२) निःसत्त्व (३) निर्धन

छू چھو पुं० मंत्र भणी फूंक मारवानो शब्द. –मंतर होना=छूमंतर–अलोप थई जवुं

छूट چھوٹ स्त्री० छुटकारो; मुक्ति (२) रजा; अवकाश; छुट्टी (३)लेणदेणमां जती कराती—छूट अपाती रकम (४) कोई काम करवानुं भूलथी रही जवुं; गफलत

छूटना چھوٹنا अ०क्रि० छूटवुं; मुक्त थवुं (२) ऊपडवुं; चालवा मांडवुं (३) छूटुं–अलग पडवुं (४) नियम के व्रत तूटवुं (५) रस छूटवो (६) बाकी बचत रहेवुं (७) काम करातुं रही जवुं–भूल थवी (८) फारेग थवुं, बेकार बनवुं

छूत چھوت स्त्री० अडवुं ते; स्पर्श (२) अस्पृश्यनो स्पर्श (रोग, गंदकी वगेरेनो) (३) वळगण. –का रोग=चेपी रोग

छूतछात چھوت چھات स्त्री० 'छुआछूत' [स० क्रि० स्पर्शवुं

छूना چھونا अ० क्रि० स्पर्श थवो (२)

छेंकना چھینکنا स० क्रि० छेकवुं (२) रोकवुं; थोभाववुं (३) घेरवुं

छेक چھیک पुं० छेद; छिद्र

छेड़ना چھیڑنا स०क्रि० छेडवुं; सतावववुं (२) मश्करी करवी (३) खोदवुं (४) 'छिड़ना'; शरू करवुं (५) फोल्लो फोडवो

छेना छेना पु० दूध फटवीने कढातो मावो
छेनी چھینی स्त्री० छीणी, टावणु
छेरी(-ली) (لی)چھیری स्त्री० बकरी
छेव چھیو पु० छद घा(२)पडनार दु ख
छेवना چھیونا स० क्रि० छेदवुं (२) चिह्न करवु जीव पर छेवना=जान जोखममां नाखवो
छैला چھیلا पु० छेल शाखी माणस
छोटा چھوٹا वि० छोटु नानु (१) तुच्छ सामान्य [साधारण
छोटामोटा چھوٹاموٹا वि० सामान्य
छोटी हाज़िरी چھوٹی حاضری स्त्री० सवारनो नास्तो
छोप چھوپ पु० जाडो लेप के तेनो थर (२) बचाव, छुपाववु त
छोपना چھوپنا स० क्रि० लेप करवो (२) लीपवु, दाटी लेवु [क्रि० -ना)
छोभ چھوبھ पु० (१) क्षाभ (अ०
छोर چھور पु० सीमा हद (२) धार किनारो
छोलदारी چھولداری स्त्री० नानो तंबू
छोह چھوہ पु० ममता प्रेम (२) दया
छोहरा چھوہرا पु० 'छोरा, छोरो छोकरो (स्त्री० -रिया,-री)
छौंक چھونک स्त्री० वघार -ना स० क्रि० वघारवु
छौना چھونا पु० पशुनु बच्चु
छौलदारी چھولداری स्त्री० जुओ छोलदारी

ज

जंग جنگ स्त्री० [फा] जग युद्ध(२) 'ज़ग काट
ज़ंग زنگ पुं० [फा] लोढानो काट
जगजू جنگجو वि० [फा] लडायक वीर
जँगला جنگلا पु० [पा जेंगिला] जाळी
ज़गार زنگار पु० [फा] जगाल तांबानो काट [रगनु
जगारी زنگاری वि०जगाली जगाल्ना
ज़ंगी زنگی पुं० [फा] झगबारनो वतनी हबसी
जँचना جنچنا अ० क्रि० जांचना'नु कर्मणि (२) ठीक लागवु गमवुं (३) मालूम पडवु लागवु [अचूक
जँचा جنچا वि० बरोबर तपासेलु(२)
ज़ंजीर زنجیر स्त्री० [फा] जंजीर सांकळ के बेडी (२) कमाडनी सांकळ
जंता جنتا पुं० जतरडु, तार खेचवानु ओजार-यंत्र
ज़ंबूर زنبور पुं० [फा] जबूरो एक नानी तोप (२) तोपनी गाडी
जंभ جنبھ पु० [स] दाढ (२) जडबु (३) बगासु
जँभाई جنبھائی स्त्री० बगासु -ना=जभाना' अ०क्रि० बगासु खावु [(२) जवारा
जई جئی स्त्री० जव जेवु एक धान्य
ज़ईफ़ ضعیف वि० [अ] जईफ वृद्ध (२) दुबळ -उल बयान ज़ईफुल बयान=बयान करवामां दुबळ
ज़क زک स्त्री० [फा] हार (२) हानि (३) पराभव

ज़कात زکوٰة स्त्री०[अ] जकात, कर (२) दान, खेरात

ज़कावत ذکاوت स्त्री०[अ] बुद्धिमत्ता, नेकी, पवित्रता

ज़की ذکی वि० [अ] बुद्धिमान, नेक, पवित्र (वि०, -मी)

ज़ख़म زخم पु० जुओ 'ज़ख़्म',

ज़ख़्म زخم पु० [फा] जखम, घा

ज़ख़ामत ضخامت स्त्री० [अ] स्थूलता, जाडपण

ज़ख़ीम ضخیم वि० [अ] स्थूल, जाडु

ज़ख़ीरा ذخیرہ पु० [अ] जखीरो, सग्रह (२) 'नर्सरी', फूलझाड फळझाडना उछेरनी जगा

जगजगा جگجگا वि० झगझगतु (-ना अ०क्रि०) [परथाळ

जगत جگت स्त्री० कुवाना चोतरफनो

जगना جگنا अ०क्रि० जागवु (२) झगवु

जगमग,-गा جگمگ،-گا वि० झगमगतु (-ना अ०क्रि०)

जगमगाहट جگمگاہٹ स्त्री० झगमगाट

जगह جگہ स्त्री० जगा (२) मोको, अवसर

जगात جگات पु० जकात [तेनु काम

जगाती جگاتی पु० जकातदार क

जगाना جگانا अ०क्रि० जगाडवु

ज़च्चा زچہ स्त्री० [फा] प्रसूता

जज़ा جزا स्त्री० [अ] प्रतिकार (२) फळ परिणाम [जज़िया-वेरो

जज़िया جزیہ पु० [अ] दड (२)

जज़ीरा جزیرہ पु० [फा] जजीरो, बेट

जज़ीरा नुमा جزیرہ نما पु० [अ] द्वीपकल्प [(२) शोषण

जज़्ब جذب पु० [अ] आकर्षण

जज़्बा جذبہ पु० [अ] आवेश (२) प्रबळ इच्छा

जटना جٹنا स०क्रि० ठगी लेवु

जड जमना جڑجمنا पकडना پکڑنا 'जमना', दृढ थवु

जड़हन جڑہن पु० डागर

जडावर جڑاور पु० [हिं जाडा] गरम कपडां

जतलाना, جتلانا जताना جتانا स०क्रि० जणाववु (२) अगाउथी सूचववु

ज़द زد स्त्री० [फा] चोट, मार (२) हानि (३) चोटनु लक्ष्य

जदल جدل पु० [अ] जग, युद्ध

जदीद جدید वि० [अ] नवु, नवीन

जद्द جد पु० [अ] प्रयत्न, कोशिश

जद्दी جدی वि० [अ] बापदादानु

ज़न زن स्त्री० [फा] स्त्री (२) पत्नी

ज़नख़ा زنخا वि० [फा] नपुसक

जनना جننا स०क्रि० जणवु (२) पेदा करवु

जनमघूँटी جنم گھونٹی स्त्री० गळथूथी

ज़न-मुरीद زن مرید वि०[फा]पत्नीवश

जनरव جنرو पु० [स] जनवाद, अफवा (२) लोकनिंदा, लोकापवाद

जनवाना جنوانا स०क्रि० 'जनना' (जणवु)नु, जानना' (जाणवु)नु प्रेरक

जनवास(-सा) جنواس(سا) पु० जानीवासो [अफवा, लोकवायका

जनश्रुति جن شرتی स्त्री० [स]

जनाई جنائی स्त्री० दाई के तेनी मजूरी

जनाज़ा جنازہ पु० [अ] शब (२) जनाजो

जनाना جنانا स०क्रि० जुओ 'जनवाना'

ज़नाना زنانا वि० [फा] स्त्रीओनु (२) नपुंसक (३) निर्बळ (४) पु० पत्नी (५) जमानखानु [महोदय, जनाबे आली
जनाबे मन جناب من = मान्य
जनाव جناو पुं० जणाववु ते, सूचना
जनु جنو अ० (प) यथा, जेम (२) जाणो, मानो
जनूब جنوب स्त्री०[फा] दक्षिण दिशा
जनेऊ(-व) جنیو(و) पु० जनोई
जनेत جنیت स्त्री० (प) जान, 'बरात'
ज़न्न ظن पु० [अ] ख्याल, विचार, (२) भ्रम
जन्नत جنت स्त्री० [अ] स्वर्ग
जपनी جپنی स्त्री० माळा (२) गोमुखी
ज़फ़र ظفر पु० [अ] जीत (२) लाभ
जफ़ा جفا स्त्री० [फा] सखताई (२) जुलम (३) कष्ट –कश वि० सहनशील
ज़फ़ील زفیل स्त्री०[अ ज़फीर] सीटी के तनो अवाज [क्यारेक
जब جب अ० ज्यारे –तब = क्यारेक
जबड़ा جبڑا पु० जडबु
ज़बर زبر वि० [अ] जबरा', जबरु (२) मजबूत (नाम –रई स्त्री०)
ज़बरदस्त زبردست वि०[फा] जबरजस्त, मजबूत बळवान
ज़बरदस्ती زبردستی स्त्री० [फा] अत्याचार, बलात्कार (२) अ० बळजोरीथी
जबरन् جبراً अ० बळपूर्वक
जबरा جبرا वि० जबरु (२) पु० जिंगा पशु
ज़बह ذبح पु० [अ] छावे, वतुल
जबहा جبہا पु० साहस हिंमत
ज़बान زبان स्त्री० [फा] जीभ(२)भाषा
ज़बान-ज़द زبان زد वि० [फा] सौनी जीभे होय तेवु, प्रसिद्ध
ज़बान-दराज़ زبان دراز वि० [फा] लांबी जीभनु, गमे तेम–अनुचित बकनार
ज़बानी زبانی वि० [फा] मौखिक (२) माढामोढ [अपशुकनियाळ
ज़बून زبون वि० [फा] बूरु, खराब
ज़ब्त ضبط पु० [अ] जप्त करेलु ते (नाम –ज़ब्ती स्त्री० जपती)
जब्बार جبار वि० [फा] 'जब्र करनार
जब्र جبر पु० [अ] जबरदस्ती, सखती, जुलम
जब्रन् جبراً अ० [अ] 'जबरन्' जुओ
जब्र व मुक़ाबला جبر و مقابلہ पु० [अ] बीजगणित
जमघट جمگھٹ पु० जमाव, भीड
ज़मज़म زمزم पु० [अ] काबा पासेनो पवित्र कूवो
ज़मज़मी زمزمی स्त्री० [अ] 'ज़मज़म' कूवाना पवित्र जळनु पान
जमना جمنا स० क्रि० जामवु
जमवट جموٹ स्त्री० न चक्कर
जमहूर جمہور पु० [अ] जनसमूह, प्रजा (२) राष्ट्र
जमहूरी جمہوری वि० [अ] प्रजाकीय राष्ट्रीय –सल्तनत = प्रजातन्त्र
जमा جمع वि०[अ] जमा, एकठु जमा करेलु (२) स्त्री० पूंजी, धन (३) महेसूल (४) सरवाळो(५) (व्या) बहु वचन (६) समूहवाचक नाम –ख़र्च पु० आवक ने खर्च [झुंड समूह (२) श्रेणी, दरज्जो
जमा(०अ)त جماعت स्त्री० जमात,

जमाद جماد पुं० [अ. जिमाद] पथ्थर जेवा पदार्थ (२) वरसाद वगरनो देश (३) कंजूस [माटी वगेरे पदार्थ

जमादात جمادات स्त्री० [अ] पथ्थर

ज़मानत ضمانت स्त्री० [अ.] जमानी; जामिनगीरी

ज़मानतन् ضمانتاً अ०[अ.]जामिनरूपे

ज़माना زمانہ पुं० [अ.] समय (२) लांबो समय, जमानो

जमाना جمانا स०क्रि० जमाववुं

ज़मानासाज़ زمانہ ساز वि० [अ.+फा.] जमानो जोई वर्तनार; कार्यदक्ष

जमाबंदी جمع بندی स्त्री० [फा.] जमाबंदी के ते अंगेनुं तलाटीनुं पत्रक

जमामार جمع مار वि० बीजानुं धन दबावी पडनार के लई लेनार

जमाल جمال पुं० [अ.] सुन्दरता (वि० –ली)

ज़मींकंद زمیں کند पुं० सूरण

ज़मींदार زمیندار पुं० [फा.] जमीनदार (नाम, –री स्त्री०)

ज़मींदोज़ زمیندوز वि० [फा.] जमीनदोस्त

ज़मीन زمین स्त्री० [फा.] जमीन, भूमि (२) पृथ्वी (वि० –नी)

ज़मीमा ضمیمہ पुं० [अ] परिशिष्ट; जुओ 'कोडपत्र' [(३) सर्वनाम

ज़मीर ضمیر पुं० [अ] मन (२) विवेक

ज़मुर्रद(-रू) زمرد(-رو) पु० [फा] 'पन्ना'–हीरो

जमुहाना جمہانا अ०क्रि० बगासुं खावुं

जमैयत جمعیت स्त्री०[अ.]जमात, समूह (२) संतोष, शांति (३) फोज

जमोगना جموگنا स०क्रि० हिसाब तपासवा (२) समर्थनमां बीजाने साक्षी आपवो (३) देवाना जामिन आपवा

जम्म جمّ वि० [अ.] खूब (२) बधुं

ज़र زر पुं० [फा.] जर; पैसो (२)सोनुं

ज़रकस(-सी) زرکس(-سی) वि० सोनाना तारकसबवाळुं; कसबी

ज़र-ख़रीद زرخرید वि० [फा.] (पैसा आपीने) खरीदेलुं [जरखेज

ज़रख़ेज़ زرخیز वि० [फा] फळद्रुप;

जरगा جرگہ पुं० [तु. जर्गः] जिर्गा; 'जिरगा' [जरथुस्त्र

ज़रतु(दु)श्त زرتشت(-دشت) पुं०

ज़रद زرد वि० जुओ 'ज़र्द'

ज़रदा زردہ पुं० [फा.] खावानी तमाकु (२) पीळो घोडो

ज़रदालू زردآلو पुं० [फा]जरदालु; एक सूको मेवो

ज़रदी زردی स्त्री० जुओ 'ज़र्दी' (२) ईंडा अंदरनो पीळो रस

जरन(-नि) جرن(-ن) स्त्री० (प.) 'जलन', दाह [चोट (२) गुणाकार

ज़रब ضرب स्त्री० [अ.] आघात,

ज़रबफ़्त زربفت पुं० [फा] भरेलुं रेशमी कपडुं [करावनाळो

ज़रबाफ़ زرباف पु० जरदोज; तार-

ज़रबीला زربیلا वि० भभकदार; सुंदर

ज़रर ضرر पु० [अ.] हानि (२) आघात

ज़रा ذرا वि० [अ] जरा, थोडुं

ज़राअत زراعت स्त्री० [अ] खेती के तेनी पेदाश [(२) बुद्धिमत्ता

ज़राफ़त ظرافت स्त्री० [अ.] मजाक

ज़राफ़तन् ظرافتاً अ० [अ.] मजाकमां

जरायम جرائم पुं० [अ. 'जुर्म'नुं ब.व.] अनेक-विध गुना

ज़रिया ذریعہ पुं० [अ.] कारण, सबब (२) संबंध, लाग (३) उपाय; मदद

ज़रीफ़ ظریف [अ.] जरीफ-मजाकी के समजदार माणस

जरीब جریب स्त्री० [फा] जमीन मापवानी सांकळ

ज़रूर ضرور वि० [अ. ज़ुरूर] जरूरी, आवश्यक(२)अ० जरूर(नाम,-त स्त्री०)

ज़रूरी ضروری वि०जरूरनु,आवश्यक

ज़र्क़ बर्क़ زرق برق वि० [फा.] झलकदार

ज़र्द زرد वि० [फा] 'जरद', पीळुं -चोब स्त्री० हळदर (-र्दी स्त्री०)

ज़र्फ़ ظرف पुं० [अ] वासण (२) बुद्धिमत्ता, समज (३) काल के स्थान वाचक क्रियाविशेषण

ज़र्ब ضرب स्त्री० जुओ 'ज़रब'

ज़र्ब-उल्-मसल ضرب المثل स्त्री० [अ] कहेवत(२)वि० जाणीतुं, सर्वविदित

ज़र्रा ذرہ पुं० [अ] अणु, कण ((सेना)

जर्रार جرار वि०[अ] बहादुर(२)विशाळ

जर्राह جراح पुं०[अ] सरजन, शस्त्रवैद

जर्राही جراحی स्त्री० शस्त्रवैदुं

ज़ल्क़ زلق स्त्री० [अ ज़ल्क़] हस्तमैथुन

ज़लज़ला زلزلہ पुं० [फा] धरतीकंप

जलन جلن स्त्री० दाह, ज्वलन (२)ईर्ष्या

जलना جلنا अ० क्रि० जळवुं, बळवुं

जलपान جلپان पुं० [स] नास्तो

जलवा جلوہ पुं० जुओ 'जल्वा'

जलसा جلسہ पुं० [अ] जलसो (२) अधिवेशन, बेठक

जलहरी جلہری स्त्री० जळधारी के लिंगनी बेठक

जलापा جلاپا पुं० बळापो, दाझ (ईर्ष्यानी)

जलाल جلال पुं० [अ] तेज(२)प्रभाव

जलावतन جلاوطن वि० [अ] निर्वासित, देशपार थयेलु (नाम, -नी स्त्री०)

जली جلی वि० [अ.] चोख्खा मोटा (अक्षर)

जली-कटी جلی کٹی, जली-भुनी جلی بھنی (बात)=द्वेष के क्रोधादिथी कहेली वात

ज़लील ذلیل वि० [अ] तुच्छ (२) अपमानित

जलूस جلوس पुं० जुओ 'जुलूस'

जल्द جلد अ० [अ] (नाम, -ल्दी स्त्री०) जल्दी, झटपट -बाज़ वि० [फा] काममां जल्दी करनार

जल्लाद جلاد पुं० [अ] फांसियो, घातक (२) क्रूर घातकी माणस

जल्वा جلوہ पुं० [अ]शोभा, वैभव

जवाँमर्द جوانمرد वि० [फा.]बहादुर, जबरू, मरद

जवाब جواب पुं० [अ]जवाब, उत्तर, सामेथी प्रतिक्रिया (२)जोड, मुकाबलानी वस्तु (३) नोकरी छूटवानी आज्ञा

जवाब-दावा جواب دعوی पुं० [अ] प्रतिवादीनी केफियत

जवाब-देह جواب دہ वि० [फा] (नाम, -ही स्त्री०) जवाबदार

जवार جوار पुं० [अ]आसपासनी जगा

ज़वाल زوال पुं० अवनति (२) आफत

जवाह(-हि)र جواہر(-ہر) पुं० [अ] जवाहिर, रत्न

जवाहरात جواہرات पु०[अ] झवेरात
जशन, جشن जश्न جشن पु० [फा] उत्सव, जलसो (२) हर्ष [स्थूलता, जाडाई
जसामत جسامت स्त्री० [अ] शरीरनी
जसीम جسیم वि० [अ] जाडु, स्थूल
जस्त جست स्त्री०[फा] कूदको, छलंग
जस्ता جستا पु० जसत
जहँद(-दा)ना جہندنا (جہندا) अ० क्रि० खोटमां पडवु (२) फसावु, छेतरावु
जहद جہد स्त्री० [अ] कोशिश
जहदना جہدنا अ० क्रि० 'जहदा' —कीचड थवो (२) थाकवु
जहदा جہدا पु० खूब कादवकीचड
जहन ذہن पु० जुओ 'ज़िहन'
जहन्नम جہنّم पु०[अ] जहन्नम; नरक
ज़हमत زحمت स्त्री० [अ] जहेमत, मुसीबत
जहर زہر स्त्री०[फा] झेर (वि० —रीला)
जहल جہل पु०[अ जहल] अज्ञान, नादान ['जहान'नु समासनु रूप
जहाँ جہاں अ० ज्यां (२) पु० [फा]
जहाँ-दीदा جہاں دیدہ पु०[फा] भारे अनुभवी माणस
जहाज جہاز पु० [अ] जहाज, वहाण
जहाजी جہازی वि० वहाण अंगेनु (२) खलासी
जहान جہان पु० [फा] संसार, जगत
जहानत ذہانت स्त्री० बुद्धिमत्ता, समजशक्ति [नादानी
जहालत جہالت स्त्री०[अ] अज्ञानता,
जहीन ذہین वि० [अ] बुद्धिमान
जहूर ظہور पु०[अ] जाहेरात प्रकाश
जहेज جہیز पु० [अ] वरने विवाहमां अपातु धन इ०, दहेज

जाँ-कनी جانکنی स्त्री० [फा] मरण वखतनी पीडा, खूब यातना
जाँगर جانگر पुं० शरीर (२) हाथ-पगनु जोर
जाँच جانچ स्त्री० तपास [(२) जांचवु
जाँचना جانچنا स०क्रि० तपासवु
जाँत(-ता) جانت(ا) पु० दळवानो मोटो घंटो [खूब महेनत
जाँफ़िशानी جانفشانی स्त्री० [फा]
जा جا वि०[फा] उचित (२) स्त्री० जगा
जाकड़ جاکڑ पु० जागड लीधेलो माल
ज़ाग़ زاغ पुं० [फा] कागडो
जाजरूर جاضرور पु० [फा] जाजरू
जाज़िब جاذب पु० [अ] शाहीचूस (२) वि० आकर्षक
जाजिम جاجم स्त्री० जाजम
जाठ جاٹھ पु० कोलुनो वचलो स्तंभ (२) तळावनो वच्चेनो स्तंभ
जाड़ा جاڑا पु० शियाळो (२) ठंडी
ज़ात ذات स्त्री० [अ] जात, देह
जातपाँत جات پانت स्त्री० जाति
ज़ाती ذاتی वि० [अ] वैयक्तिक (२) पोतानुं
ज़ाद-राह زاد راہ पु०[अ] रस्तानो खर्च
जान جان स्त्री० जाण, खबर (२) [फा] प्राण, जान (३) बळ (४) सार —आना = जीवमां जीव आववो —के लाले पडना = आवी बनवु —पर खेलना = जाननी परवा न करवी —से जाना = मरवु
जानकार جانکار वि० जाणकार (२) तज्ज्ञ
जानकारी جانکاری स्त्री० जाण (२) निपुणता

जानना حاننا स० क्रि० जाणवु
जान-पहचान جان پہچان स्त्री० जानपिछान, परिचय
जा-नमाज़ جانماز स्त्री० [फा] नमाजनु आसन, मुसल्लो
जा-नशीन جانشین वि० [फा] वारस
जाना جانا अ०क्रि० जवु (२) स०क्रि० (प) जणवु [तरफ, बाजु
जानिब جانب स्त्री० (२) अ० [अ]
जानी جانی वि० [फा] जान जोडे सबधवाळु (२) प्राणप्रिय
जापा جاپا पुं० जुओ 'सौरी'
ज़ाफ़त ضیافت स्त्री० जाफत, मिजबानी, 'ज़ियाफ़त'
ज़ाफ़रान زعفران पु०स्त्री० [अ] केसर
जा-ब-जा جابجا अ० [फा] ठेरठेर
जाबिर جابر वि०[फा] अत्याचारी
जा-बेजा جابیجا अ० [फा] टाणेकटाणे
ज़ाब्ता ضابطہ पु० [अ] कायदो, नियम (२) जाप्तो, बदोबस्त –दीवानी पु० दीवानी कायदो –फौजदारी पु० फोजदारी कायदो
जामगी جامگی पुं० जामगरी
जामन جامن पु० दहीं माटेनु मेळवण
जामा جامہ पु० [फा] जामो (२) वि० [अ] कुल सब जामेसे बाहर होना= खूब गुस्से थवु –मसजिद=जुमामस्जिद
ज़ामिन, ०दार (دار٠)ضامن पुं०[अ] जामीन बीजानी जोखमदारी पोता उपर क्बूलनार, जवाबदार (नाम, –नी स्त्री० जामीनगीरी) [के जांबुडो
जामु(-म)न جامن (٠) पुं० जांबु
जामुनी جامنی वि० जांबुडियु

जाय جائے अ० वृथा (२) स्त्री० [फा] جائے 'जा', जगा
ज़ायक़ा ذائقہ पु० [अ] जायको, खावापीवानो स्वाद के लहेजत (वि०, –क़ेदार)
ज़ायचा زائچہ पु० [फा] जन्मोत्री
जायज़ جائز वि० [अ] उचित
जाय-ज़रूर جائے ضرور पु० [फा] 'जा-ज़रूर' [इनाम
जायज़ा جائزہ पु० [अ] तपास (२)
ज़ायद زائد वि० [अ] वधारे पडतु, नकामु, फालतु [मिलकत
जायदाद جائداد स्त्री० [फा] माल
जाय-नमाज़ جائےنماز स्त्री० [फा] मुसल्लो, नमाजनी चटाई
ज़ायल زائل वि० [फा] मटती थवु नाश पामवु पायमाल
जाया ضائع वि० [फा] बरबाद, नष्ट
ज़ार زار पु० रशियानो झार (२) [फा] 'जा', जगा, स्थान (२) अ० खूब –ब क़तार=सतत
जारी جاری स्त्री०[फा] रोवु ते रोककळ
जारूब جاروب पु० [फा] झाडु
जाल جال पु० [अ जअल] जाळ; दगो, युक्ति [वि० दगाबाज
जालसाज़ جالساز जालिया جالیا
जाला جالا पुं० करोळियानु जाळु (२) आंख पर थयेतु जाळु –एक रोग (३) पाणीनु एक मोटु मागीनु वासण
ज़ालिम ظالم वि० [अ] जालिम, जुल्म करनार, जुलमी
जाली جالی वि० बनावटी, कपटी
जावन جاون पु० 'जामन' जुओ

जाविश्री جاوتری स्त्री० जावन्नी
ज़ाविया زاویہ पु० खूणो [दीर्घजीवी
जावेद جاوید वि० [फा] स्थायी,
जासु 'جاس स० (प) 'जिसको', जेने
जाह جاہ पु० [अ] उच्च पद (२) प्रतिष्ठा
ज़ाहिद زاہد पुं० [अ] जाहेद, धर्मनिष्ठ, त्यागी माणस
ज़ाहिर ظاہر वि० जाहेर
ज़ाहिरदार ظاہردار वि० [फा] मात्र देखाडो करनार
ज़ाहिरदारी ظاہرداری स्त्री० [फा] मात्र देखाव के ते अर्थेनुं काम के वात
ज़ाहिरा ظاہرا अ० [अ] जाहेरमां, खुल्ली रीते [अभण
जाहिल جاہل वि० [अ] मूर्ख (२)
ज़िंदगी,-गानी زندگی،-گانی स्त्री० [फा] जिंदगी, जीवन आयु
ज़िंदा زندہ वि० [फा] जीवतुं
ज़िंदा दिल زندہ دل वि० [फा] खुश-मिजाज (२) हसमुखु (३) रसिक, विनोदी
जिंस جنس स्त्री० [फा] प्रकार (२) जणस, चीज (३) सामग्री (४) अनाज
ज़िक्र ذکر پु० [अ] जिकर, चर्चा
जिगर جگر पु० [फा] जीव (२) करेजुं (३) हिंमत (४) सत्त्व, सार
जिगरा جگرا पु० जिगर, छाती, हिंमत
जिगरी جگری वि० [फा] जिगरजुं (२) दिलोजान [विवशता
ज़िच,-च زچ،-چ स्त्री० [फा] लाचारी,
जित جت अ० (प) जे बाजु, 'जिधर' (२) वि० [सं] जितायेलुं
जितना جتنا वि० जेटलुं
ज़िद ضد स्त्री० [अ] जिद, हठ. -दी वि० हठीलुं
जिधर جدھر [अ०] ज्यां, जे बाजु
जिन جن पु० [अ] भूतप्रेत
ज़िना زنا पुं० [अ] व्यभिचार
ज़िनाकार زناکار वि०[फा] व्यभिचारी
ज़िना बिल्-जब्र زنا بالجبر पुं० [अ०] स्त्री पर बळात्कार करनार
जिनि جنِ अ० मत, नहि
ज़िबह ذبح पुं जुओ 'ज़बह'
ज़िमन ضمن पु० [अ] संबंध, अनुसंधान (२) 'दफा', कायदानी कलम
जिमाना جمانا स० क्रि० जमाडवुं, 'जीमना'नुं प्रेरक
ज़िम्मा ذمہ पु० [अ] जुम्मो; जवाबदारी (२) देखरेख, रक्षण
ज़िम्मादा(-वा)र ذمہدا(-وا)ر [फा] जिम्मेदार वि० जुम्मेदार (नाम, -री स्त्री०)
जिय جئے पुं० (प) मन, चित्त, जीव
जियरा جیرا पुं० जीव, जीवडो
ज़ियाँ زیاں ज़ियान زیان पुं० [फा] घट, तोटो, खोट [बहु, ज्यादा
ज़ियादा زیادہ वि० [अ] वधारे,
जियाना جیانا स० क्रि० जिवाडवुं (२) पोषवुं [आफत, मिजबानी
ज़ियाफ़त ضیافت स्त्री० [अ]
ज़ियारत زیارت स्त्री० [अ] दर्शन (२) तीर्थयात्रा [(२) यात्री
ज़ियारती زیارتی वि०[फा] दर्शनार्थी
जियारी جیاری स्त्री० जिंदगी (२) आजीविका (३) साहस, हिंमत

जिरगा جرگہ पु०[फा] जुओ 'जरगा'
जिरह جرح स्त्री० [अ जुरह] चर्चा, वादविवाद (२) ऊलट-तपास
ज़िरह زرہ स्त्री० [फा] कवच, बखतर
ज़िराअ(-य)त زراع(ی)ت स्त्री० [अ ज़िराअत] जुओ 'ज़राअत'
जिर्म جرم पु० [अ] जतु, 'जर्म' (इ)
जिला جلا स्त्री० [अ] चमक, प्रकाश (२) मांजी के रगी-घसीने चमकाववु ते
ज़िला ضلع पु० [अ] जिल्लो –दार पु० 'जिलेदार' जुओ
जिलाना جلانا स०क्रि० जिवाडवु (२) पाळवु पोषवु
जिल्द جلد स्त्री० [अ] खाल, चामडी (२) पुस्तकनी बांधणी (३) पुस्तक, ग्रथ
जिल्दबंद جلدبند जिल्दसाज جلدساز पु० [फा] बुकबाइन्डर (नाम, –दी,–जी स्त्री०)
जिल्लत ذلت स्त्री० [अ] अपमान, बेआबरू (२) दुर्दशा –उठाना या पाना=अपमानित थवु [माटेनु रूप
जिस جس स० 'जो'नु विभक्ति
जिस्म جسم पु० [फा] जिसम, देह
जिस्मानी جسمانی वि०[अ]शारीरिक
ज़िहन ذہن पु [अ] समज बुद्धि (२) याददास्त –खुलना=बुद्धि खीलवी –लडाना=खूब विचारवु, मगज दोडाववु
जिहाद جہاد पु० [अ] जेहाद; धर्मयुद्ध
जिहालत جہالت स्त्री०जुओ 'जहालत'
जी جی पु० जीव (२) अ० जी. –करना=हिंमत करवी (२) जीव घालवो इच्छवु –का बुखार निकलना=जीवनो कढापो बहावो इ० ‹ढळी जीव ठरवो –खट्टा होना=मन फरी जवु, घृणा थवी –टगा रहना या होना=चिंता थवी –डूबना=चित्त व्याकुल थवु –पर आ बनना=आवी बनवु –पर खेलना=जीव जोखममां नाखवो. –मालिश करना=जीव गभरावो (२) ऊल्टीनी हालत थया करवी –से उतर जाना=मनथी ऊतरी जवु –से जाना=मरी जवु –होना=मरजी होवी
जीजा جیجا पु० मोटी बहेननो वर
जीजी جیجی स्त्री० मोटी बहेन
जीता جیتا वि० जीवतु जीती मक्खी निगलना=जाणीबूजीने अयोग्य क अन्यायी काम करवु
ज़ीन زین पुं० [फा] घोडानु जीन (२) एक जाडु जीननु कपडु ॰पोश पु० [फा] जीन परनु कपडु
ज़ीनत زینت स्त्री०[फा]शोभा शणगार
ज़ीनहार زینہار अ० [फा] 'हरगिज़', कदापि
जीना جینا अ०क्रि० जीववु
ज़ीना زینہ पु० [फा] जीनो
जीमना جیمنا स०क्रि०[स जिम्]जमवु
जीय جیے पु० जीव, 'जी
जीवट جیوٹ पुं० [स जीवथ] छाती, हिंमत, 'जिगरा' [जीवनमूळी
जीवनमूरि جیون مور स्त्री०
जीवनी جیونی स्त्री० जीवनचरित
जीवरा جیورا पु० (प) जीवडो, जीव
जीवसू جیوسو स्त्री० [स] जनी संतति जीवती होय एवी स्त्री [प्राणीमात्र
जीवाजून جیواجون पु० जीवजंतु,
ज़ीस्त زیست स्त्री० [फा] जिंदगी

जीह(-हा,-ही) (ہا-،ہی-) جیہ स्त्री० (प) जीभ

जुंबिश جنبش स्त्री० [फा] चाल, गति (२) ध्रुवेश

जुआँ جواں स्त्री० 'जूँ'; जू

जुआ جوا (جؤا) जुगा, जुगटु

जुआचोर جواچور पु० ठग, धुतारो

जुआर جوار (جؤار) स्त्री०जुओ 'ज्वार'

जुआर भाटा (جؤار بھاٹا)جوار بھاٹا पु० जुओ 'ज्वार भाटा'

जुआरी جواری पु० जुगारी

जुई جوئی स्त्री० नानी जू

जुकाम زکام पु०[अ] सळेखम, शरदी मेंढकीको जुकाम होना=न थई शके एवु थवु

जुगत جگت स्त्री० युक्ति, उपाय (२) व्यवहारदक्षता

जुगनी جگنی स्त्री०, जुगनू पु० आगियो (२) गळानु रामपगला जेवुं घरेणु [भूगोळ

जुगराफिया جغرافیہ पु० [अ]

जुगवना جگونا जुगाना جگانا स०कि० साचवी मभाळीने राखवु

जुगालना جگالنا अ०कि० वागोळवु

जुगाली جگالی स्त्री० वागोळवुं ते

जुज़ جز पु०[फा]भाग,हिस्सो(२)८ के १६ पानानी थाकडी, फार्म

जुज़दान جزدان पु० [अ+फा] पुस्तक बांधवानु कपडु

जुज़बंदी جزبندی स्त्री०[फा]जुस बांधणी, अनेक फार्म सीवीने पुस्तक बांधवानी रीत

जुज़वी جزوی वि०[फा] जूज, थोडु

जुझाऊ جھاؤ वि० युद्ध सबधी

जुझार جھار वि० झूझे एवु, लडवीर; बहादुर

जुट جٹ स्त्री० जोडी (२)जथो,टोळी

जुटना جٹنا अ०कि० जोडावु, मळवु, एकत्र थवु, सगठित थवु

जुटाना جٹانا स०कि० 'जुटना'नु प्रेरक

जुठारना جٹھارنا स०कि० जूठु छाडवु, छाडवु

जुठिहारा جٹھہارا पु० एठुं खानार

जुड़ना جڑنا अ०कि०जोडावु 'जुटना'

जुडपित्ती جڑپتی स्त्री०शीत्स-एक (चेचारोग

जुडवाँ جڑواں वि० जोडियु (२)पु० जोडियु जन्मेलु बाळक

जुडवाना جڑوانا स०कि० जुओ 'जुडाना' (२) जुओ 'जोडवाना'

जुडाई جڑائی स्त्री० जुओ 'जोडाई'

जुडाना جڑانا अ०कि० ठडु के शात थवु (२) तृप्त थवुं (३) अ०कि० ठडु पाडवु (४) तृप्त करवु

जुतना جتنا अ०कि० हळे के गाडीए जोडावुं,

जुताई جتائی स्त्री० जुओ 'जोताई'

जुतियाना جتیانا स०कि० जोडाटवु (२) भारे अपमान करवु

जुनून جنون [फा]झनून,पागलपणुं

जुन्नार زنار पु०[अ]करती के जनोई

जुफ़्त جفت वि०[फा]बेकी(२)पु० जोडी, युग्म

जुब्बा جبہ पु०[अ] फकीरनो झब्बो

जुमरा زمرہ पु०[अ]जथो,भीड(२) फोज

जुमला جملہ पु० [अ] पूरु वाक्य (२) जुमलो, कुल सरवाळो (३) वि० कुल, बधुं

ज़ुमेरात جمعرات स्त्री० [अ जुमअ रात] गुरुवार [हिंमत, साहस
जुरअत جرأت स्त्री० [अ] जुरा,
जुरमाना جرمانہ पुं० जुओ 'जुर्माना'
जुराफ़ा زرافہ पुं० [अ ज़रांफ़ زرافہ] जिराफ़ पशु
ज़ुरूफ़ ظروف पुं० [अ 'ज़र्फ़' नुं ब० व०] वासणकूसण
ज़ुरूर ضرور, ज़ुरूरी ضروری [अ] जुओ 'ज़रूर,-री'
जुर्म جرم पुं० [अ] गुनो, अपराध
जुर्माना جرمانہ पुं० [फा] दंड
ज़ुर्रा زرا पुं० [फा] बाजपक्षी (नर)
जुर्राब جراب स्त्री० [तु] पगनां मोजां
जुल جل पुं० छळ, कपट
ज़ुलाल زلال वि०[अ] स्वच्छ (पाणी)
जुलाहा جلاہا पुं० [फा जोलाह]वणकर
जुलूस جلوس पुं० [अ] राजगादी पर आववुं ते (२) सरघस के उत्सवनी धामधूम [लट–जुल्फ़
ज़ुल्फ़ زلف स्त्री० [फा] वाळनी
ज़ुल्म ظلم पुं०[अ]जुलम,अत्याचार अन्याय –टूटना = आफत आववी –ढाना = जुलम करवो (२) मारे मारवी
ज़ुल्मत ظلمت स्त्री० [अ] अंधारु
ज़ुल्मात ظلمات स्त्री० [अ] अंधारी जगा [दस्त, रेच
जुल्लाब جلاب पुं० [अ] 'जुलाब',
जुवा جوا पुं० जुगार; जूगडुं (२) 'जूआ'
जुसो [तपास, शोध
जुस्तजू جستجو स्त्री० [फा]जुस्तजू,
जुहारना جہارنا स० क्रि० जुहार करवो प्रणाम करवो (२) मदद मांगवी

जुही جہی स्त्री० [स यूथी] जुओ 'जूही'
जूँ جوں स्त्री० ज –कानों पर जूँ रेंगना = चिंता थवी के भान थवुं
जूआ جوا पुं० धूसरी (२)[सं द्यूत] जुगार, जूगडुं [डरा
जूजू جوجو पुं० बाळकने डरावनारो
जूझना جوجھنا अ० क्रि० लडाई करवुं (२) लडतां मरण पामवुं
जूठन جوٹھن स्त्री० एंठुं खावानुं; जूठण
जूठा جوٹھا वि० [स जुष्ट] (स्त्री० –ठी) एंठुं
जूड़ा جوڑا पुं० जूट, वाळनो अंबोडो
जूड़ी جوڑی स्त्री० टाढियो ताव
जूता جوتا पुं० जूतुं जोडो
जूताख़ोर جوتاخور वि० निर्लज्ज, हारे खनारुं
जूती جوتی स्त्री० (स्त्रीनो) जोडो
जूती पैज़ार جوتی پیزار स्त्री० जोडावडे मारपीट
जून جون पुं० समय (२) तृण, घास (३) जून मास (४)वि० जूनुं जीर्ण
जूस جوس पुं० [स यूष] दाळनुं ओसामण के सूप (२) [फा जुफ्त सं० युक्त ?] बेकी संख्या [रमवानुं एक द्यूत
जूस–ताक جوس تاک पुं० एकीबेकी
जूह جوہ पुं० जूथ, समूह (२) जूरावं
जूही جوہی स्त्री०[स यूथी]जुओ 'जुही'
जेवन جیون पुं० भोजन, जमण
जेवना جیونا स०क्रि० [स जेमन] जमवुं जेववां
जे جے स० 'जो'नुं ब० व०, जेओ
जेह]جہ, जेउ(–ऊ) (جو)|جے स० 'जो', जे

जेठा جیٹھا वि० (स्त्री० –ठी) ज्यष्ठ, मोटु (२) सौथी सरस
जेठानी جیٹھانی स्त्री० जेठाणी
जेठी मधु جیٹھی مدھ स्त्री० जेठी-मध, 'मुलेठी'
जेठौत(–ता) جیٹھوت(ا) पु० जेठनो छोकरो (स्त्री० –ती)
जेता جیتا वि० 'जितना', जेटलु (२) [स] पु० जीतनार
जेना جینا सं०क्रि० जमवु
जेब جیب स्त्री० [अ] जेब, खीसु
ज़ेब زیب स्त्री० [फा] जेब, शोभा, सुंदरता
ज़ेब(बा) زیب(ا) वि० [फा.] योग्य, छाजतु (२) शोभादायी (नाम, ज़ेबाइश)
जेबकट جیب کٹ पु० खीसाकातरु
जेबघडी جیب گھڑی स्त्री० खीसानु घडियाळ
जेबी جیبی वि० खीसानु (२) पणु नानु
जेर جیر स्त्री० ओर, 'आँवल'
ज़ेर زیر वि० [फा] नीचेनु, ऊतरतु (२) वि० जेर, परास्त (३) पु० फारसी लिपिनु एक चिह्न [स्त्रीना जोडा
ज़ेरपाई زیرپائی स्त्री० [फा] इज़्का
ज़ेरबार زیربار वि० [फा] दुःखी, दयाजनक (नाम, –री स्त्री०)
ज़ेर-व ज़बर زیروزبر पु० [फा] संसारनी चढती पडती दशा
जेलखाना جیل خانہ पु० जेल
जेवना جیونا सं०क्रि० 'जेंवना', जमवु
जेवनार جیونار स्त्री० जमणवार
ज़ेवर زیور पु० [फा] आभूषण घरेणु
जेवरी جیوری स्त्री० रसी, दोरी
ज़ेहन ذہن पु० 'ज़हन', बुद्धि, समज
जेहि جیہہ स० (प) जेने (२) जेनाथी
ज़ैतून زیتون पु० [अ] जेतून
जैनी جینی पु० जैन
जैयद جیّد वि० [अ] बळवान (२) खूब मोटु (३) श्रेष्ठ [–में=नीचे
ज़ैल ذیل पु० [अ] नीचेनो भाग
जैसा جیسا वि० (स्त्री० –सी) जेवु जैसे का तैसा=पूर्ववत्, जेमनु तेम
जैसे جیسے अ० जेम जैसे तैसे= जेमतेम करीने
जैसो جیسو वि० जुओ 'जैसा'
जों جوں अ० जेम, जेवी रीते
जोंक جونک स्त्री० जळो
जो جو स० जे (२) अ० (प) जो, यदि
जोइ جوا जोइया جوئیا स्त्री० जारु, स्त्री
जोखना جوکھنا सं०क्रि० [स जुष] जोखु, तपासवु, विचारवु (२) जोखवु
जोख(खि)म جوکھ(کھِ)م स्त्री० जोखम [पत्नी (२) योगीपणु
जोखिता جوکھتا स्त्री० (प) योषिता,
जोगडा جوگڑا पु० जोगडो, नकली जोगी
जोगवना جوگونا सं० क्रि० जुओ 'जुगवना' [योगिनी, जोगण
जोगिन(नी) جوگن(ی) स्त्री०
जोगिया جوگیا वि० गेरु रंगनु (२) जोगी संबंधी (३) पु० जोगियो, योगी
जोगीडा جوگیڑا पु० एक प्रकारनु गायन के ते गानार वृंद
जोटा جوٹا पु० जोटो
जोटी جوٹی स्त्री० जोडी
जोड़ جوڑ पु० सरवाळो के ते करवानी

क्रिया(२)जोडाणनी जगा, सांधो (३) जोडीनी वस्तु (४) समानता, बराबरी
जोदन جوڑن स्त्री० मेळवण, 'जावन'
जोडवाँ جوڑواں वि० जोडवु (बाळक)
जोडा جوڑا पु० (स्त्री० –डी) जोडी, जोडो (२) जोडा (३) पूरो पहेरवेश
जोडाई جوڑائی स्त्री० जोडवु ते के तेनी मजूरी (२) चणतर
जोडी جوڑی स्त्री० जोडी (२) मगदळ जाडी (३) वेल के घोडागाडी [दामणुं
जोत جوت स्त्री० जोतर (२) भाजराजु
जोतना جوتنا स०क्रि०जोतरवु(२)खेडवु
जोताई جوتائی स्त्री०'जोतना'–ए काम के तेनी मजूरी [(दिव आगळनो)
जोति جوتی स्त्री० जोत पीनो दीवो
जोती جوتی स्त्री० जुओ 'जोति' (२) रयाम (३) भाजवानी 'जात'–दामणु
जोफ़ ضعف पु०[अ जुअफ]बुढापो पडवण(२)निर्बळता [सुदरता(३)रोनक
जोबन جوبن पु० जोवन, युवानी (२)
जोम زعم पु०[अ]उमग,उत्साह(२) जोम, शक्ति (३) अभिमान, गुमान
जोया جویا वि०[फा] ढूंढनार,खोळनार
ज़ोर زور पु०[फा]जोर (वि० ०दार –रावर) ज़ोरों पर होना = ज़ोर पर आववु के होवु –ज़ोरों पर = जोरदे, खूब वेगथी
ज़ोर शोर زور شور पु०[फा]खूब जोर
जोरू جورو स्त्री० जोरु, पत्नी
जोश جوش पु०(फा)जोस –खाना = ऊभरो आववो, ऊकळवु –देना = पाणी साथे उकाळवु –व–खरोश = खूब जोरशोर
जोशन جوشن पु० [फा जोशन]
हाथनुं एक घरेणु(२)कवच [प्रवाह,फाडो
जोशाँदा جوشاندہ पु० [फा]
जोहना جوہنا स० क्रि० जोवु (२) राह जोवी (३) खोळवु [बृहस्पति ग्रह
ज़ोहरा زہرہ पु० [अ जुहरा] शुक्र–
जोहार جوہار पु० 'जुहार', प्रणाम
जौं جوں अ० जो (२) 'ज्यों' जुओ
जौ جو पु० जव (२) अ० (१) जो (३) ज्यारे
जौक़ جوق पु० [अ] भीड, मरदी
ज़ौक़ ذوق पु० [अ] आनद –से = खुशीपूर्वक [मोजशोख
ज़ौक़ शौक़ ذوق شوق पु० [अ]
ज़ौजा زوجہ स्त्री० [अ] जोड, पत्नी
जौर جور पु० [अ] जुलम, अत्याचार
जौहर جوہر पु० [अ] रत्न (२) सार (३) विशेषता, खूबी [जमोर
जौहर جوہر पु० [जीव+हर] जौहर,
जौहरी جوہری पु० [फा] झवेरी
ज्ञान छाँटना گیان چھانٹنا = पोतानु ज्ञान बतावबा लांबीपहोळी वातो कथवी
ज़्यादती زیادتی स्त्री० [फा] अधिकता (२) अत्याचार, धळात्कार
ज़्यादा زیادہ वि० जुओ 'ज़ियादा', ज्यादा [जुओ
ज़्याफ़त ضیافت स्त्री० 'ज़ियाफ़त'
ज्यूँ, جیوں ज्यों جیوں अ० जेम, जवी रीत (२) 'जैसे ही', जेवु, जे क्षणे, ज्यां [स्त्री० रसोई (२) जाफत
ज्यो(–ज्यौ)नार جیونار (جیوں)
ज्वार جوار स्त्री०जुवार(२)जुआर,भरती
ज्वारभाटा جوار بھاٹا पु० भरतीओट
ज्वारी جواری पु० जुओ 'जुआरी'

झ

झंक(-ख)ना جهنک(-کھ)نا अ० क्रि० जुओ 'झीखना'

झंखाड़ جهنکهاڑ पुं० घीच कांटावाळी झाडी के वृक्ष; झांखरं (२) रद्दी झाड-झांखरांनो समूह

झंझट جهنجهٹ स्त्री० जुओ 'झांझट'

झंझर جهنجهر स्त्री० 'झज्जर'; एक जातनुं माटीनुं पाणी ठंडुं करवानुं वासण

झँझरा جهنجهرا वि० काणांकाणांवाळुं; जाळीदार [जाळीवाळी बारी

झँझरी جهنجهری स्त्री० जाळी;

झंझा,०वात جهنجها، وات पुं० [सं.] वटोळियो; आंधी

झंझी جهنجهی स्त्री० फूटी कोडी

झँझोड़ना جهنجهوڑنا स० क्रि० झंझेडवुं; झटपाथी हलाववुं(जेम के झाडने)

झँडूला جهنڈولا पुं० (वाळनी) बाधा उतार्या वगरनुं बाळक (२) घटादार झाड

झंप جهنپ पुं० [सं] उछाळो; छलंग

झँपना جهنپنا अ० क्रि० छुपावुं; ढंकावुं; (२) कूदवुं; कूदवुं (३) धसवुं; 'लपकना' (४) 'झेंपना' जुओ [झोळी

झंपान جهنپان पुं० (पहाड चडवानी)

झँवा جهنوا पुं० 'झांवां'; झामरो; खूब पकवेलो ईंट के ठीकरानो टुकडो जे हाथपग घसवा वपराय छे

झई(-ईं) جهئی(-ئیں) स्त्री० 'झांई'; पडछायो; अंधारुं

झक جهک स्त्री० जक; धून (२) वि० साफ; चोख्खुं [नकामी तकरार

झकझक جهک جهک स्त्री० रकझक;

झकझोर جهکجهور पुं० झटको; धक्को (२) वि० झगझगतुं

झकझोरा جهکجهورا पुं० झटको; धक्को

झकना جهکنا अ० क्रि० जक करवी (२) गुस्सामां अघटतुं बोलवुं

झकोर(-रा) جهکور(-را) पुं० हवानो झपाटो के लहरी

झक्की جهکی वि० जक्की; हठीलुं

झख جهکھ स्त्री० खिजावुं ते (२) दुःख रडवुं ते (३) माछली ['झखना, झीखना'

झखना جهکهنا अ० क्रि० जुओ

झगड़ा पाक करना جهگڑا پاک کرنا

–होना ہونا– झघडो मटाडवो

–मटवो. (कोईनो) झगड़ा पाक करना =(कोईने) मारी नांखवो [ढीलुं कुरतुं

झगा جهگا पुं० बाळकनुं गगा के,

झज्जर جهجر स्त्री० जुओ 'झंझर'

झज्झी جهجی स्त्री० जुओ 'झंझी'

झझक جهجهک स्त्री० खमचावुं ते (२) भडक; चमक

झझकना جهجهکنا अ० क्रि० खमचावुं (२) चमकवुं (३) खिजावुं (प्रेरक–झझकाना) [चिढवुं (२) तुच्छकारवुं

झझकारना جهجهکارنا स० क्रि०

झटकना جهٹکنا, झटकारना جهٹکارنا स० क्रि० झाटकवुं

झड़ جهڑ स्त्री० झडी (२) पुं० बे के वधारे कळनुं एक जातनुं तालुं

झड़ना جهڑنا अ०क्रि० झरवुं; गरवुं (२) साफ थवुं [क्रोध; आवेश

झड़प جهڑپ स्त्री० झपाझपी (२)

झडपना جهڙپنا अ०क्रि० जोरथी हल्लो करवो (२) लडवुं (३) झडपी लेवुं
झड(-र)बेरी جهڙ(ر)بيري स्त्री० रानी बोर [झटपट
झडाझड جهڙاجهڙ अ० लगातार (२)
झनझनी جهنجهني स्त्री० 'झिनझिनी'; झणझणी [कंपवुं झोकुं
झपक جهپک स्त्री० पलक वार (२)
झपकी جهپکي स्त्री० पलकारो (२) झोकुं [झपाटो
झपट جهپٹ स्त्री० हल्लो; हुमलो;
झपटना جهپٹنا अ०क्रि० हल्लो करवो; तूटी पडवुं
झपट्टा جهپٹا पु० जुओ 'झपट'
झपना جهپنا अ० क्रि० आंख पटपटाववी के मींचवी
झपाझपी جهپاجهپي स्त्री० पडापडी; उतावळ; जल्दी
झप्पान جهپّان पुं० जुओ 'झंपान'
झप्पानी جهپّاني पुं० झपान ऊंचकनारो
झबरा جهبرا, झबुआ جهبوا वि० लांबा लांबा वाळवाळुं, जाफरियुं (पशु)
झबा(-ब्बा) (ّ-)جهبا पुं० घरेणा के कपडाने छेडे लटकतुं रहातुं शोभातुं फूमतुं के गुच्छ
झमझम جهمجهم अ० खूब वर्षानो अवाज (२) छम छम अवाज (३) झमक झमक (चळकवुं) [झरमर
झमर झमर جهمرجهمر अ० झरमर
झमाझम جهماجهم अ० 'झमझम' वर्षानो अवाज
झमूरा جهمورا पुं० (हिं० ६०) जाफरियुं पशु (२) बाजीगरनो जंबूरो
झमेला جهميلا पुं० बखेडो; झघडो (२) भीड [झरवुं
झरना جهرنا पुं० झरणुं (२) अ०क्रि०
झरी جهري स्त्री० झरणुं (२) कर;लागो
झरोखा جهروکها पुं० झरूखो
झल جهل पुं० दाह; आंच (२) तीव्र इच्छा (३) क्रोध
झलका جهلکا पु० फोल्लो
झलम(-म)ल جهلمل(-م) स्त्री० झलेमले (२) अ० झळझळ
झलझलाना جهلجهلانا अ० क्रि० झळहळवुं (२) स०क्रि० झळकाववु
झलना جهلنا स०क्रि० (हवा नांखवा) हलाववुं; वींझवुं (२) अ०क्रि० आमतेम हालवु (३) 'झालना'नुं कर्मणि
झलार جهلار पु० झाडी, गाढुं वन
झल्लाना جهلّانا अ० क्रि० चिडावुं; (२) स० क्रि० चीडववुं
झाँई جهانئي स्त्री० पडछायो (२) दगो (३) चहेरा पर पडी जतुं काळु चकामु. —बताना=दगो देवो
झाँक جهانک स्त्री०; झाँकना अ० क्रि० आडमांथी के छूपुं जोवुं(२)डोकाववु
झाँकी جهانکي स्त्री० 'झांक'; जोवु ते, झांखी (२) दृश्य
झाँझट جهانجهٹ स्त्री० झंझट; झघडो
झाँझन(-र) (ر-)جهانجهن स्त्री० झांझर —पगनुं घरेणुं [जीर्ण; तूटयुंफूटयुं
झाँझर جهانجهر वि० (प.) भांगेलुं;
झाँप جهانپ स्त्री० ढांप (२) पडदा; चक (३) ढांकणनी कोई पण वस्तु
झाँपना جهانپنا स०क्रि० ढांकवुं (२) शरमावुं

झाँवना ﺟﮭﺎﻧﻮﻧﺎ स०क्रि० 'झांवां'थी—झामराथी घसीने (हाथ पग इ०) धोवु
झाँवर(—रा) (ﺟﮭﺎﻧﻮﺭ(-ﺭﺍ) वि० काळु (२) मेलु (३) सुस्त [झारो—नखरु
झाँवली ﺟﮭﺎﻧﻮﻟﯽ स्त्री० आंखनो
झाँवाँ ﺟﮭﺎﻧﻮﺍﮞ पु० जुओ 'झँवा'
झाँसना ﺟﮭﺎﻧﺴﻨﺎ स०क्रि० ठगवु दगो देवो, छेतरवु
झाँसा(—पट्टी) (ﺟﮭﺎﻧﺴﺎ(ﭘﭩﯽ) पु० छेतरपिंडी, धोखाबाजी, दगो —देना= दगो देवो, छेतरवुं
झाँसू ﺟﮭﺎﻧﺴﻮ पु० दगाबाज
झाग ﺟﮭﺎﮒ पु० 'गाज', फीण
झाड़ ﺟﮭﺎڑ पु० छोड (घुणा जेवो) (२) झाड (३) झुमर (४) स्त्री० झाडवु त
झाड़खंड ﺟﮭﺎڑﮐﮭﻨﮉ पु० वन
झाड़-झखाड़ ﺟﮭﺎڑ ﺟﮭﮑﮭﺎڑ पु० झाड झाखरा, जुओ 'झखाड'
झाड़ना ﺟﮭﺎڑﻧﺎ स०क्रि० दूर करवुं (२) वातो फेंकवी (३) झाडवु
झाड़ फ़ानूस ﺟﮭﺎڑ ﻓﺎﻧﻮﺱ पु० झुमर, हांडी, काचना प्याला इ० (रोशनी माटे)
झाड़-फूँक ﺟﮭﺎڑ ﭘﮭﻮﻧﮏ स्त्री० मंत्रथी झाडवु के फूकवु ते [सफाई
झाड़-बुहार ﺟﮭﺎڑ ﺑﮩﺎﺭ स्त्री० वाळझुड,
झाड़ा ﺟﮭﺎڑﺍ पु० 'झाडफूक' (२)झाडो, तपास (३) विष्ठा या दस्त
झाड़ू ﺟﮭﺎڑﻭ पुं०झाड (२) पूंछडिया तारो
झापड़ ﺟﮭﺎﭘڑ पु० झापट, थप्पड
झाबा ﺟﮭﺎﺑﺎ पुं० टोपलो
झाम ﺟﮭﺎﻡ पु० एक मोटी कोदाळी
झामक ﺟﮭﺎﻣﮏ पुं०[स] जुओ 'झँवा'
झायँझायँ ﺟﮭﺎﺋﯿﮟ ﺟﮭﺎﺋﯿﮟ स्त्री० झणकार (२) नीरव जगामा काने पडतो शून्यकारनो शब्द
झार ﺟﮭﺎﺭ स्त्री० झाळ, आंच (२) दाह (३) बळतरा, ईर्षा (४) पु० समूह (५) वि० एक मात्र (६) कुल, समस्त
झारना ﺟﮭﺎﺭﻧﺎ स० क्रि० ओळवु (२) जुओ 'झाडना'
झाल ﺟﮭﺎﻝ पु० झाझ, छवलीको (२) स्त्री० तीखाट (३) लहेर, मोज (४) वर्षानी झडी के हेली (५) झालवु ते
झालना ﺟﮭﺎﻟﻨﺎ स० क्रि० झालवु, रेण करवु [छवलीको
झालर ﺟﮭﺎﻟﺮ स्त्री० झूल (२) झाझ,
झावँझावँ ﺟﮭﺎﺅﮞ ﺟﮭﺎﺅﮞ स्त्री० बकवाद (२) जक, कजियो
झिझक ﺟﮭﺠﮭﮏ स्त्री० चोंकवु के पाछा पडवु ते [झझकना'
झिझकना ﺟﮭﺠﮭﮑﻨﺎ अ० क्रि० जुओ
झिड़कना ﺟﮭڑﮐﻨﺎ स०क्रि० झाटकवु
झिड़की ﺟﮭڑﮐﯽ स्त्री० झाटकणी, ठपको (२) झटको
झिड़झिड़ाना ﺟﮭڑ ﺟﮭڑﺍﻧﺎ अ० क्रि० कडवु, गुस्सा करवा [झनझनी', झझणी
झिनझिनी ﺟﮭﻨﺠﮭﻨﯽ स्त्री०
झिपना ﺟﮭﭙﻨﺎ अ० क्रि० शरमावु, झेंपावु (प्रेरक —झिपाना)
झिरझिरा ﺟﮭﺮﺟﮭﺮﺍ वि० झीणु, बारीक (कपडु)
झिर्रगा ﺟﮭﻨﮕﺎ पु०झालो जवो सालो
झिलमिल ﺟﮭﻠﻤﻞ स्त्री० झबूकतो प्रकाश (२) वि० झबूका मारतु
झिलमिला ﺟﮭﻠﻤﻼ वि० पातु, आछु, जाळीदार (२) चमकतु (३) अस्पष्ट

झिलमिलाना جھلملانا अ० क्रि० चमकचमक थवु, झबूकवु (२) स० क्रि० झबुकावबु के तेम थाय एम हलावबु

झिलमिली جھلملی स्त्री० बारीनु खडखडियु (२) चक

झिल्ली جھلّی स्त्री० पातळु पारदर्शक पड (२) [स] झिल्ली, तमरु

झींक(–का) (کا) جھینک पु० घंटीनु एक वारनु ओरणु

झींखना جھینکھنا अ०क्रि०(२)पु० जुओ 'झींकना' [कि जीवडु

झींगा جھینگا पु० एक जातनी माछली

झींगुर جھینگر पु० झिल्ली, तमरु

झींसी جھینسی स्त्री० फरफर (वर्षा)

झींसना جھینکنا अ० क्रि० खिजावु, रडवु (२) दु ख रडवु (३) पु० ते क्रिया (४) आपवीती [काणावाळु (३) दुर्बल

झीना جھینا वि० क्षीणु (२) काणां

झील جھیل स्त्री० सरोवर (कुदरती)

झीलर جھیلر पु० नानु सरोवर

झीवर جھیور पु० धीवर, ढीमर, माछी

झुँझलाना جھنجھلانا अ० क्रि० धूधवावु, चिडावु –हट स्त्री० धूधवाट, खीज, चीड [(प्रेरक झुकाना)

झुकना جھکنا अ० क्रि० झूकवु

झुकनी جھکنی स्त्री० पीडा दु ख

झुकाव جھکاؤ पु० झूकवु ते (२) ढाळ (३) झोक [सध्यानो वखत

झुटपुटा جھٹپٹا पु० (सांज सवारना)

झुटंग جھٹنگ वि० जाफरां के जटावाळु

झुठलाना جھٹلانا स० क्रि० जूठुं ठरावबु पाडवु(२)जूठु कही छेतरवु

झुठाई جھٹائی स्त्री०जूठापणु असत्य

झुठाना جھٹانا, झुठालना جھٹالنا स० क्रि० 'झुठलाना [झुनकना)

झुनक جھنک स्त्री०झणकार (अ०क्रि०

झुनझुना جھنجھنا पु० बाळकनो घूघरो [खाली

झुनझुनी جھنجھنی स्त्री०झणझणी,

झुमका جھمکا पु० झूमखु(२)झूमणु–एक घरेणु

झुर(–रा)ना (را)نا جھر अ० क्रि० झूरवु चिंताथी दु खी थवु (२) सुकावु

झुरमुट جھرمٹ झोलु टोळु(२)गुटपुट शरीरने ढांकी लेवु ते (३) झाड पानडाथी ढकायेली जगा, घीच झाडी

झुराना جھرانا अ० क्रि० सुकावु (२) दु ख के भयथी गभरावु (३) दूबळा पडवु (४) स० क्रि० सूकवबु

झुर्री جھرّی स्त्री० चामडीमां करचली

झुलसना جھلسنا अ० क्रि० उपर उपरथी दाझवु जेथी काळु पडी जाय (२) स० क्रि० तेवी रीते शेकवु, दझाडवु

झुलाना جھلانا अ० क्रि० झुलावबु (२) धक्का खवडावबा, ढील करवी

झूँझल جھونجھل स्त्री० झुँझलाहट', चीड, क्रोध [झूलावु

झूमना جھومنا अ० क्रि० 'जूमना,

झूठ جھوٹھ पुं० जूठ –सच कहना या लगाना=साचुजूठु कही फसावबु(२) साचाजूठा फरबा के कहेवुं

झूठमूठ جھوٹھ موٹھ अ० अध्धर, फोकट

झूठा جھوٹھا वि० जूठु (२) नकली (३) एठु 'जूठा

झमड-झामड جهومڙ جهامڙ पु० खोटा प्रपंच—जजाळ
झमना جهومنا अ०क्रि० झोका खावा, झूलता डोलवु(२)(वादळ)झझूमवु
झमर جهومر पु० माथानु एक घरेणु (२) काननु झूमणु, 'झुमका' (३) गरवा जेवु फरीने गावानु एक गीत के तेवो नाच
झूर جهور वि० शुष्क, सुकु (२) खाली, नकामु (३) एठु (४) स्त्री० झूरवु ते
झूलन جهولن पु० हींडोळानो उत्सव
झूलना جهولنا अ०क्रि० झूलवु (२) कोई काममा वधु पडया रहेवु—लटकया करवु (३) वि० झूलतु (४) पु० झूलणा छंद
झूला جهولا पु० झोलो, हींडोळो (२) झूलतो पुल (३) बे बाजू बाधी सूवा माट वपरातो झोलो (४) गामडानी स्त्रीओनो एक झूलतो कबजो
झेंपना جهينپنا, झेपना جهيپنا अ०क्रि० शरमावु, लाजवु [झघडो
झेर جهير स्त्री० (प) वार, विलंब (२)
झेल جهيل स्त्री० तरवामां हाथपग हलाववा ते (२) हिलोळो (३)वार, विलंब
झेलना جهيلنا स०क्रि० समवु, सहन करवु (२) तरवामां हाथपगथी पाणी कापवु (३) ठपेलवु
झोंक جهونک स्त्री० झोक, 'झुकाव' (२) जोरनो धक्को (३) पाणीनो हिलोळो
झोंकना جهونکنا स०क्रि० झोंकवु, परकवु (२) ढकेलवु, ठेलवु
झोंका جهونکا पु० धक्को, झपाटो (२) झोकु (३) हींचको
झोंकी جهونکی स्त्री० जवाबदारी, बोजो, जोखम
झोंझ جهونجه पु० पक्षीनो माळो (२) अमुक पक्षीना गळानी लबडती थेली
झोंझल جهونجهل स्त्री० जुओ 'झझल'
झोंटा جهونٹا पु० लांबा वाळनु झुड (२) हींचका नाखवा माटे देवातो धक्को
झोंपड़ा جهونپڑا पु० (स्त्री० —डी) झूपडु
झोपा جهوپا पु० झूमखु, गुच्छ
झोझ جهوجه पु० जुओ 'झोंझ'
झोझा جهوجها पु० पेट, होजरी
झोरना جهورنا स०क्रि० धक्को दई हलावबु (२) झाटकवु
झोरी(ली) (جهوری (لی स्त्री० झोळी
झोल جهول पु० शेरवा के सूप जेवी वानी (२) धातुनो गिलेट (३) कपडा के कशामां पडती झूल, झोलो (४) भूल (५) राख, भस्म (६) गर्भ (७) वि० ढीलु तग नहि एवु (८) नकामु, खराब
झोला جهولا पु० झोळो (२) साधुना झब्बो (३) झटको
झोली جهولی स्त्री० जुओ 'झोरी'
झौंसना جهونسنا अ०क्रि० जुओ 'झुलसना' [रकझक (२) वढवु ते
झौड़(र) (جهوڑ (ر पु० झघडो,
झौरे جهورے अ० पासे, नजीक (२) साथे [साठीनी)
झौवा جهووا पुं० टोपली (तुवेरनी
झौहाना جهوهانا अ०क्रि० घूरकवु, जोरथी वढवु

ट

टँकना ٹنکنا अ० क्रि० टकावुं ('टाँकना'नुं कर्मणि)

टंकी ٹنکی स्त्री० टांकी

टँगना ٹنگنا अ०क्रि० टंगावुं, लटकवुं (२) पु० वळगणी के त कामनी दोरी

टँगारी ٹنگاری स्त्री० कुहाडी

टड(-डै)ल ٹنڈل(-ڈَیل) पु० मजूरोनो जमादार, मुकादम (२) नाखुदो, टंडेल

टक ٹک स्त्री० टस, टगरक नजर –बाँधना=एकटसे ताकवुं

टकटकाना ٹکٹکانا स०क्रि० एकटस ताकवुं (२) टक टक अवाज करवो

टकटकी ٹکٹکی स्त्री० टस, एक नजर –बाँधना=एकटसे ताकवुं

टकटो(०र)ना ٹکٹو(ر)نا स०क्रि० जुओ 'टटोरना'

टकराना ٹکرانا अ०क्रि० टक्कर खावी, जोरथी अफळावुं (२) स०क्रि० अफाळवुं

टकसार(ल)(ل) ٹکسار स्त्री० टंकशाळ –बाहर=न चालतो (सिक्को) (२) अशिष्ट (शब्द या प्रयोग)

टकसाली ٹکسالی वि० टंकशाळनुं (२) खरुं (३) शिष्ट, सर्वसमत (४) पु० टंकशाळी–टंकशाळनो उपरी

टका ٹکا पु० जूनो सिक्को, रूपियो (२) टको, टकुं (३) धन –सा जवाब देना=चोख्खुं परखाववुं साफ ना कहेवी –सा मुँह लेकर रह जाना=छोभा पडवुं शरमावुं टका(-के)सी जान, टकासा दम=एकलो माणस

टकासी ٹکاسی स्त्री० रूपिये टकानुं व्याज

टकी ٹکی स्त्री० 'टकटकी', टस

टकुआ ٹکوا पु० त्राक [वाळुं, धनी

टके(-कै)त ٹکیت(-کَیت) वि० टका

टक्कर का ٹکّر کا वि० बरोबरियुं, समान

टखना ٹخنا पु० घूंटी, गुल्फ

टगरा ٹگرا वि० बाडुं

टटका ٹٹکا वि० तात्कालिक, ताजुं नवुं

टटड़ी ٹٹڑی स्त्री० खोपरी

टटपूंजिया ٹٹپونجیا वि० अत्यंत गरीब, निर्धन थई गयेलुं

टटोर(-ल)ना ٹٹور(ل)نا स०क्रि० स्पर्श करीने तपासवुं के ढूंढवुं (२) पारखवुं

टट्टर ٹٹّر टट्टा ٹٹّا पु० टाटुं

टट्टी ٹٹّی स्त्री० टट्टी, टाटुं (२) चक (३) पातळी दीवाल (४) पायखानुं –की आड (या ओट)से शिकार खेलना=कोई विरुद्ध छूपी चाल चालवी के बूरुं काम करवुं धोखेकी टट्टी=जेथी लोक फसाय एवी वात के वस्तु

टट्टू ٹٹّو पुं० टट्टु भाड़ेका टट्टू=साधयो

टन ٹن स्त्री० टनटन अवाज

टनकना ٹنکنا अ० क्रि० टन टन वागवुं के खखडवुं (२) रही रहीने (माथामां) दर्द थवुं [तंदुरस्त

टनमन(-ना) ٹنمن(ا) वि० हृष्ट

टनाका ٹناکا पु० टनटन अवाज (२) वि० सखत (ताप)

टप ٹپ पु० गाडीनी छत्री जे पाछी के चडावी शकाय (२) टब (३) स्त्री०

टपकवानो अवाज (३) सळक जेवु दर्द
टपक ٹپک स्त्री० टपकवु ते (२) टप टप पडवानो अवाज (३) सळक जेवु दर्द
टपकना ٹپکنا अ० क्रि० टपकवु (२) गरवु (जेम पाकु फल) (३) टप दईने -ओचिंतु आवी पडवु के गरवु
टपका ٹپکا पुं० टपकवु ते के टपकेली वस्तु (२) पाकीने खरेल फळ (केरी)(३) सबक जेवु दर्द
टपकाटपकी ٹپکاٹپکی स्त्री० टपोटप टपकवु के पडवु ते
टपना ٹپنا अ० क्रि० 'टापना', खाधा पीधा विना तप्या करवु-बेठा रहेवु
टप्पा ٹپا पु० उछाळो, फलग (२) टप्पो, वच्चेनो फासला(३) टक्कर, जेम के बॉल वच्चे टक्कर खातो जाय छे ते (४) टप्पो गायन
टब्बर ٹبر पु० कुटुंब, खानदान
टमाटर ٹماٹر पु० टमेटु टोमेटो'
टर ٹر स्त्री० कडवु के कर्कश बोलवु ते (२) देडकानु बोलवु (३) हठ
टरकना ٹرکنا अ० क्रि० टळवु, खसवु (प्रेरक टरकाना) [करवु
टरटराना ٹرٹرانا अ० क्रि० बक बक
टरटरी ٹرٹری स्त्री० बकवाट
टर(-ल)ना ٹر(ل)نا अ० क्रि० टळवु
टर्रा ٹرا वि० अविनीत ने कठोर बोलनार, उद्धत
टर्राना ٹرانا अ०क्रि० उद्धत जवाब देवो
टर्रू ٹرو पु० 'टर्रा'-माणस(२)देडको
टल्ला ٹلا पु० टल्लो, 'टिल्ला
टल्लेनवीसी ٹلےنویسی स्त्री० टल्ले चडाववानी होशियारी
टस ٹس स्त्री०भारे चीज खसवानो अवाज -से मस न होना = जरा पण न चसकवु
टसक ٹسک स्त्री० चसक (अ० क्रि० टसकना)
टसुआ ٹسوا पु० आंसु, 'टिसुआ'
टहना ٹہنا पु० (स्त्री० -नी)डाळु,शाखा
टहल ٹہل स्त्री० सेवाचाकरी(२)कामधंधो
टहलना ٹہلنا अ० क्रि० टहेलवु,फरवु टहल जाना = खसी जवु
टहलनी ٹہلنی स्त्री० दासी, नोकरडी
टहलुआ, ٹہلوا टहलू ٹہلو पु० सेवक, दास
टहलुई ٹہلوئی स्त्री० 'टहलनी' जुओ
टहोका ٹہوکا पु० धक्को के लात, झटको, धक्का
टाँक ٹانک स्त्री० टांक वजन(२)टांक, अणियु (३) किंमतनो अडसटो, अंदाज (४) सीवणनो टांको [लफंगा माणस
टाँकर ٹانکر पु० बदमाश, लुच्चो
टाँकना ٹانکنا स०क्रि० टांको मारवो, सीववु (२) टांकी-लखी लेवु, टकावावु (३) साथे जोडवु (४) टांगवु, लटकाववु (५) (घटी) टांकवी
टाँका ٹانکا पु० पथ्थरनु टांकणु (२) पाणीनु टांकु (३) (सीवणनो के धातो) टांको (४) थींगडु
टाँकी ٹانکی स्त्री० नानु टांकणु (२) फळ चाखवा कपाती डगळी (३) पाणीनी टांकी
टाँग ٹانگ स्त्री० टांग, पग -अड़ाना = नकामी दखल करवी, माथु मारवु -तले से (या नीचे से) निकलना = हारवु

टँगना ٹنگنا स०क्रि० टांगवुं; टिंगाडवुं
टँग(-घ)न ٹانگن(گھن) पुं० टांगण; पहाडी टट्टु
टँगा ٹانگا पुं० कुहाडो (२) टांगो; गाडी
टँगी ٹانگی स्त्री० कुहाडी
टँच ٹانچ स्त्री० जुओ 'टोंच' २, ४ अर्थ (२) वि० तकलीफ देनारुं; कंजूस मतिनुं
टँचड़ा ٹانچڑا वि० जुओ 'टांच'
टँट ٹانٹ पु० खोपरी
टँठ(-ठा) ٹانٹھ(ٹھا) वि० कठोर (२) दृढ, मजबूत
टँड ٹانڈ स्त्री० खेडूतनो माळो के तेना जेवी कोई रचना (२) मोईनो दोरलो (३) सामान मूकवानी अभराई; 'परछत्ती' [माल; टांडुं
टँडा ٹانڈا पु० वणजारानी पोठ के
टँय टँय ٹائیں ٹائیں स्त्री० टेंटें; नकामो बकवाद -फिस=धामधूम खूब पण फळ कांई नहि; खाली डंफास
टाइम-पीस ٹائم پیس पुं० [इं.] घडियाळनो डबो
टाट ٹاٹ पुं० टाट, गूणपाट (२) साहुकारनी बेठक (३) नात; जमात; 'बिरादरी'. -में पाटकी बखिया= मेळ वगरनो साज. -उलटना= देवाळुं काढवुं
टाटक ٹاٹک वि० जुओ 'टटका'
टाटबाफ़ी ٹاٹبافی स्त्री० भरतकाम
टाटर ٹاٹر पु० टाटुं (२) 'टांट' खोपरी
टाटी ٹاٹی स्त्री० टाटुं
टान ٹان स्त्री० ताण; 'तनाव'; खेंच (स०क्रि० टानना)
टाप ٹاپ स्त्री० घोडानी खरी के तेनो अवाज
टापना ٹاپنا अ०क्रि० घोडाए पग पछाडवो (२) आमतेम फांफां मारवां के राह जोता तपवुं; 'टपना'
टापा ٹاپا पुं० मेदान (२) छलंग; कूदको (३) ढांकवा माटेनो टोपलो
टापू ٹاپو पुं० टापु; बेट [टुचको
टामन ٹامن पु० टमण; मंतरमंतरनो
टाल ٹال स्त्री० मोटो ढग (२) टाळवुं ते (३) लाकडां भूसा इ०नी दुकान
टालटूल ٹال ٹول स्त्री० टाळवानी युक्ति; बहानुं
टालना ٹالنا स०क्रि० टाळवुं ['टालटूल'
टालमटूल ٹالمٹول स्त्री० जुओ
टाली ٹالی स्त्री० ढोरना गळानी घंटडी
टिंडा ٹنڈا पु० एक शाक
टिकट ٹکٹ पु० टिकिट [टकटक
टिकटिक ٹک ٹک अ० घडियाळनी
टिकठी ٹکٹھی स्त्री० टिपाई (२) फटका मारवा माटे गुनेगारने बांधवानी घोडी
टिकड़ा ٹکڑا पुं० (स्त्री० -ड़ी) गोळ चपटो टुकडो (२) बाटी
टिकना ٹکنا अ० क्रि० टकवुं
टिकली ٹکلی स्त्री० टीकडी (२) टीलडी
टिकस ٹکس पु० टॅक्स; कर
टिकाऊ ٹکاؤ वि० टकाउ [के टकवुं ते
टिकान ٹکان स्त्री० टकवानुं ठेकाणुं
टिकाव ٹکاو पुं० टकाव
टिकिया ٹکیا स्त्री० टीकडी
टिकैत ٹکیت पु० टिकायत-पाटवी कुंवर (२) नायक; सरदार
टिकोरा ٹکورا पुं० आंबानो मरवो

टिका ٹِکا पु० 'टीका', तिलक
टिकी ٹِکی स्त्री० टीकडी –जमना, –बैठना, –लगना=टीकडी लागवी, फावबु [टेघरना'
टिघलना ٹِگھلنا अ० क्रि० जुओ
टिचन ٹِچن वि० [इ एटेन्शन] तैयार
टिड्डा ٹِڈّا पु० तीतीघोडो
टिड्डी ٹِڈّی स्त्री० तीड
टिपका ٹِپکا पु० टपकु, बुंद [प्रेरक
टिपवाना ٹِپوانا स० क्रि० 'टीपना'नु
टिपारा ٹِپارا पु० कलगीवाळो मुगट
टिमटिमाना ٹِمٹِمانا अ० क्रि० दीवो झाखो बळवो के बुनावा टमटमवो
टिरफिस ٹِرفِس स्त्री० टडपड, डफासभेर विरोध [कि बच्चु
टिलिया ٹِلیا स्त्री० नानी मरघी
टिल्ला ٹِلّا पु० टल्लो, धक्को
टिसुआ ٹِسُوا पु० 'टसुआ', आसु
टिहुनी ٹِہُنی स्त्री० घूटण (२)कोणी
टींटीं ٹیں ٹیں अ० पोपटनो अवाज
टीकना ٹیکنا स०क्रि० टीका'–तिलक करवु (२) टीक–निशानी करवी
टीकरा ٹیکرا पु० टेकरो (–री स्त्री०)
टीका ٹیکا पु० तिलक, चाल्लो (२) सगाई वखतनो के राज्याभिषेकनो चाल्लो (३) डाघो चिह्न (४) रसी मुकाववी ते, इन्जेक्शन' (५) [स] टीका
टीडी ٹیڑی स्त्री० 'टिड्डी', तीड
टीन ٹین पु०टिन के तेनु पतरु या डब्बो
टीप ٹیپ स्त्री० टीपवु ते (२) टीप, नोंध (३) गानामां ऊंचो सूर(४)जन्मपत्री
टीपटाप ٹیپ ٹاپ स्त्री० टापटीप
टीपना ٹیپنا स० क्रि० टापवु (२) दबाववु, चांपवु (३) टीप करवी
टीबा ٹیبا पु० टींबो, टेकरो
टीमटाम ٹیم ٹام स्त्री० टापटीप
टील ٹیل स्त्री० नानी मरघी, 'टिलिया'
टीला ٹیلا पु० 'टीबा', टेकरो, टिंबो (२) डुंगरो
टीस ٹیس स्त्री० चसक, 'टसक'. –ऊठना, –मारना=चसका मारवा के नांखवा
टीसना ٹیسنا अ०क्रि० चसका नाखवा
टुटा(–डा) (ٹُنڈا)ٹُنٹا वि० ठूंठ, ठुठ
टुक ٹُک अ० थोडु, जरा
टुकडगदा ٹُکڑگدا पु० टुकडा मागी खानार, भिखारी
टुकडतोड ٹُکڑتوڑ पु० आश्रित, परोपजीवी [निर्वाह करवो
टुकडा तोडना ٹُکڑا توڑنا=बीजा पर
टुकडासा जवाब देना साफ ना पाडवी
टुकडी ٹُکڑی स्त्री० नानो टुकडो (२) टुकडी
टुच्चा ٹُچّا वि० तुच्छ क्षुद्र, हीन
टुटका ٹُٹکا पु० टुचको, मंत्रनो प्रयोग
टुटपुँजिया ٹُٹپُونجیا वि० थोडी पूंजीवाळु, तूटेलु
टुटरूँ ٹُٹرُوں पु० होलो
टुटरूँ टूँ ٹُٹرُوں ٹوں स्त्री० होलानी बोली(२)वि० एकलु (३)दुबळु ने पातळु (माणस)
टूनगा ٹُونگا पु०, (टुनगी स्त्री०) डाळीनो आगळनो–कूपळवाळो भाग
टूँगना ٹُونگنا स० क्रि० करपी खावु (जेम के कूपळ) (२) धीरे धीरे करपीने खावु

टूँड़ ٹونڑ पुं० मच्छर वगेरेने वे मूछ जउ मां पर दाय छे ते

टूँडी ٹونڑی स्त्री० टूटी (२) टूटो, पणगो [टूस्दो

टूक ٹوک टूकर ٹوکر पुं० टुक, टूका ٹوکا पुं० टुकडो (२) शीरा

टूट ٹوٹ स्त्री० तूटी जलगा पडलो टुकडो (२) तूटवु ते (३) लखाणमां रही गयेलो भाग जे पछी उमेराय छे (४) पुं० तोटो, घट

टूटना ٹوٹنا अ० क्रि० तूटवु (२) तूटी पडवु, हल्लो करवो टूट टूट कर बरसना=मुशळधार वरसवुं [निर्धन

टूटा ٹوٹا वि० तूटलु (२) कमजोर (३)

टूटाफूटा ٹوٹا پھوٹا वि० तूटयुफूटयु

टूठना ٹوٹھنا अ० क्रि० (प) तूठवु प्रसन्न थवु [प्रसन्नता

टूठनि ٹوٹھن स्त्री० (प) संतोष,

टूम ٹوم स्त्री० घरेणुं(२)महेणु, 'ताना'

टूसी ٹوسی स्त्री० फूलनी कळी

टेंगना(-रा) ٹینگنا(را) स्त्री० एक जातनी माछली [जींडवु

टेंट ٹینٹ स्त्री० ओटी (२) कपासनु

टेंटी ٹینٹی स्त्री० करील -करडो के तेनु करडु [हैडियो

टेंटुवा ٹینٹوا पुं० टोटो, गळानो

टेक ٹیک स्त्री० टेक टेको(२) हठ(३) आदत [स्त्री० टेको टेकण

टेक(-का)न ٹیکن(کا) पुं०, टेकनी

टेकर(-रा) ٹیکر(را) पुं० टेकरो

टेकी ٹیکی वि० टेकीलु टेकवाळु (२) जिद्दी

टेकुआ ٹیکوا पुं० त्राक

टेकुरी ٹیکری स्त्री० दोरडुं भागवानी फरकडी के तकली [ओगळवुं

टेघरना ٹیگھرنا अ० क्रि० पीगळवुं,

टेढ़बिड़ंगा ٹیڑھ بڑنگا वि० वांकुचूंकुं

टेढ़ा ٹیڑھا वि० वांकु (२) कठण, मुश्केल (३) उद्धत -टेढ़ी खीर=अघरु काम -पड़ना या होना=गरम थवु, 'टर्राना' टेढ़ी सीधी सुनाना=साफ-साफ संभळाववु

टेढ़ा मेढ़ा ٹیڑھا میڑھا वि० वांकुंचूंकुं

टेढ़े ٹیڑھے अ० सीधु नहि वाकमां फेरमां

टेना ٹینا स० क्रि० धार काढवा पथ्थर पर घसवु (२) मूछ मरडवी [समय

टेम ٹیم स्त्री० दीवानी टश (२)टाइम,

टेर ٹیر स्त्री०ऊंचा अवाज(२)पोकार, हाक

टेरना ٹیرنا स० क्रि० ऊंचे अवाजे गावु के बोलवु हाक मारवी

टेरा ٹیرا वि० वाडु (२) पुं० पडदो

टेवना ٹیونا स० क्रि० जुओ 'टेना'

टेवा ٹیوا पुं० जनमोत्री

टेवैया ٹیویا पुं० धार काढनारो

टेसू ٹیسو पुं० केसूडो के तेनु फूल (२) बाळकोनो (दशेरानो) एक उत्सव

टोंट ٹونٹ स्त्री० चांच

टोंटी ٹونٹی स्त्री० नाळचु (जेम झारीनुं) (२) नळनी चकली

टोकटाक ٹوک ٹاک स्त्री० टोकणी, खणखोद

टोकना ٹوکنا पुं० टोपलो (२) मोटो हांडो-देगडो (३) स०क्रि० टोकवु

टोकरा ٹوکرا पुं० टोपलो, छाबडु

टोकरी ٹوکری स्त्री० टोपली, छाबडी (२) वटलाई

टोटका ٹوٹکا पु० टुचको, 'टुटका'. –करने आना = आवीने तरत जता रहेवु

टोटा ٹوٹا पु० कारतूस (२) घट, तोटो

टोनहा (०या) (ٹونہا(یا پु० टुचको करनारो–भूवो

टोना ٹونا पु० टुचको, जादू (२) विवाहनु एक जातनु गीत (३) स०क्रि० हाथथी स्पर्शी जावु, 'टटोलना'

टोप ٹوپ पु० टोपो, मोटी टोपी (२) टोप, लडाईनी लश्करी टोपी

टोपा ٹوپا पु० टोपो (२) टोपलो (३) मोटो टांको, टेभो

टोपी ٹوپی स्त्री० टोपी (२) बदूक फोडवानी टीकडी, 'केप'

टोबा(-भा) (ٹوبا(-بھا पु० 'टोपा', टेभो

टोल ٹول स्त्री० टोळी (२) पाठशाळा

टोला ٹولا पु० लत्तो, वगो, महोल्लो (२) रोडु, पथरा के ईंटनो ककडो

टोली ٹولی स्त्री० नानो महोल्लो (२) टाळी

टोवना ٹوونا स०क्रि० जुओ 'टोना'

टोह ٹوہ स्त्री० खोळ, तपास (२) खबर, सभाळ ['टटोलना'

टोहना ٹوہنا स०क्रि० खोळवु (२)

ट्रेन छूटना ٹرین چھوٹنا स्टेशनेथी गाडी ऊपडवी

ठ

ठंठ ٹھنٹھ वि० ठूठु (झाड)

ठंड(-ढ) (ٹھنڈ(-ڈھ स्त्री० ठंडी

ठंड(ढ)क ٹھنڈ(ڈھ)ک स्त्री० ठडक (२) शाति, तृप्ति

ठंडा(ढा) (ٹھنڈا(ڈھا वि० ठडु (२) प्रसन्न, खुश (३) शात, निरांतवाळु ठडी साँस = दुःखी श्वास, आह ठडे ठडे = चुपचाप (२) खुशीथी –होना = ठडु पडवु, मरी जवु –मुलम्मा पु० विना तपाव्य करातो गिलेट

ठंडाई ٹھنڈائی स्त्री० शरीरनी गरमी शमावे एवी दवा के मसालानु पीणु (२) रगडली भांग

ठकठक ٹھکٹھک स्त्री० टकटक अवाज (२) खटखट

ठकठकाना ٹھکٹھکانا स०क्रि० टकटक करवु, खटखटाववु

ठकुरसुहाती ٹھکرسہاتی स्त्री० खुशामत [(२) क्षत्रियाणी (३) वाळदण

ठकुराइन ٹھکرائن स्त्री० ठकराणी

ठकुराई ٹھکرائی स्त्री० ठकराई ठकरात

ठकुरानी ٹھکرانی स्त्री० ठकराणी (२) शेठाणी

ठकुरायत ٹھکرایت स्त्री० ठकरात

ठगना ٹھگنا स० क्रि० ठगवु (२) अ०क्रि० ठगावु (३) चकित थवु ठगा सा = आश्चर्यचकित

ठगनी ٹھگنی, ठगिन(-नी) (ٹھگن(-نی स्त्री० ठगणी के ठगनी स्त्री

ठगी ٹھگی स्त्री० ठगवु काम के ठगविद्या

ठगोरी ٹھگوری स्त्री० ठगविद्या जेवी करामत के मोहिनी, जादु

ठट(-ट्ट) (ٹھٹ(-ٹھ पु० ठठ, भीड (२) ठाठ, सजावट –लगना = ठठ जामवी

ठग्ना ٹھگنا स०क्रि० ठराववु (२) सजवु (३) अ० क्रि० ठेरवु, थोभवु (४) सजावु

ठटरी ٹھٹری स्त्री० हाडपिंजर (२) कोई वस्तुनु खोखु, फरमो (३) ठाठडी

ठट्ट ٹھٹّ पु० जुओ 'ठट' [मश्करी

ठट्टा ٹھٹّا पु० [सं अट्टहास] ठट्ठो,

ठठ ٹھٹھ पु० ठठ; भीड [जुओ

ठठकना ٹھٹھکنا अ०क्रि० 'ठिठकना'

'ठठरी ٹھٹھری स्त्री० जुओ 'ठटरी'

ठठाना ٹھٹھانا स०क्रि० ठोकवु ठाठां मांगवां (२) अ०क्रि० जारथी हसवु

ठठेरा ٹھٹھیرا पु० कसारो ठठेरे ठठेरे बदलाई=जेवो माणस तेवो वहेवार ठठेरेकी बिल्ली=विकट वातथी न गभरानार [कसाराकाम

ठठेरी ٹھٹھیری स्त्री० कसारण (२)

ठठोल ٹھٹھول पु० मश्करो (२) मश्करी

ठठोली ٹھٹھولی स्त्री० मश्करी

ठनकना ٹھنکنا अ०क्रि० ठणकवु (२) चसका नाखवा

ठनगन ٹھنگن स्त्री० मगळ प्रसगे दापु लेनार वधारे लेवा करे छे ते हठ

ठनठन-गोपाल ٹھنٹھن گوپال पु० ठणठण गोपाळ, नकामी वस्तु के निधन खाली माणस

ठनना ٹھننا अ०क्रि० प्रारभ थवो (२) ठराव थवो, ठरवु (३) तैयार थवु

ठनाका ٹھناکا पु० ठणकारो

ठपका ٹھپکا पु० ठस धक्का आघात

ठप्पा ٹھپّا पु० कोई पण बीबु के तेनी छाप (२) नक्शीदार फूलगोटो, थप्पो

ठयना ٹھینا स०क्रि० दृढताथी शरू करवु के करवा लागवु (२) ठराववु (३) अ०क्रि० स्थिर थवु, 'ठनना' जुओ

ठरना ٹھرنا अ०क्रि० ठरवु, ठंडीथी अकडावु (२) खूब ठडी पडवी

ठर्रा ٹھرّا पु० जाडु सूतर (२) महुडी दारू [कळवानी रीत

ठवनी ٹھونی स्त्री० बेसवा के

ठस ٹھس वि० ठस सज्जड (२) 'ठोस', सगीन (३) आळसु (४) बरोबर न खखडतो (रूपियो) (५) कजूस

ठसका ٹھسکا पु० सूकी उधरस, ठासो (२) ठोकर [(२) ठरवु

ठहरना ٹھہرنا अ०क्रि० ठरवु, थोभवु

ठहराव ٹھہراو पु० ठराव, निश्चय (२) स्थिरता [विवाहदेवडनो ठराव

ठहरौनी ٹھہرونی स्त्री० विवाहमां

ठहाका ٹھہاکا पु० अट्टहास

ठाँठ ٹھانٹھ वि० नीरस (२) बसूकल

ठाँयँ ٹھائیں पु०, स्त्री० ठाम स्थान (२) समीप

ठाँव ٹھانو पु० ठाम स्थान

ठाँसना ٹھانسنا स०क्रि० ठांसवु (२) रोकवु (३) अ०क्रि० ठांसवु, खांसवु

ठाकुरद्वारा ٹھاکر دوارا पु०, ठाकुरबाड़ी ٹھاکرباڑی स्त्री०मंदिर

ठाट(-ठ) (-ٹھ)ٹھاٹ पु० ठाठ (२) ठाटु (३) अधिकता (४) साधन सामग्री, साज

ठाट-बाट ٹھاٹ باٹ पु० ठाठमाठ (२) आडंबर

ठाड़ा ٹھاڑا वि० खड़ा सीधु ऊंचु—खडुं, टटार (२) दृढ हृष्टपुष्ट

ठान ٹھان स्त्री० कार्यनो आरंभ, प्रस्थान (२) ठराव, दृढ निश्चय
ठानना ٹھاننا, ठाना ٹھانا स०क्रि० तत्पर थई आरंभवु (२) ठरावव
ठाला ٹھالا पु० बेकारी (२) कमाणीनो अभाव (३) वि० ठालु बेकार
ठाली ٹھالی वि० ठालु बेकार, खाली
ठिंगना ٹھنگنا वि० ठींगणु
ठिकाना ٹھکانا पु० ठेकाणु (२) स०क्रि० ठरावव [खचकावु
ठिठकना ٹھٹھکنا अ०क्रि० खमचावुं,
ठिठरना ٹھٹھرنا, ठिठुरना ٹھٹھرنا अ०क्रि० टाढ ठठरव [खाई रोवु
ठिनकना ٹھنکنا अ०क्रि० डुसका
ठिर,-न ٹھر،ن स्त्री०'ठार', खूब ठडी
ठिरना ٹھرنا अ०क्रि० जुओ 'ठरवु
ठिलना ٹھلنا अ०क्रि० ठलावु (२) धसवु
ठिलिया ٹھلیا स्त्री०, ठिला पु० गागर, नानो घडो [ठिठल्ला'
ठिलुआ ٹھلوا वि० ठालु, बेकार,
ठिल्ला ٹھلا पु० जुओ 'ठिलिया'
ठीक ٹھیک वि० साचु यथार्थ (२) योग्य (३) अच्छु (४) स्थिर, पाकु (५) अ० ठीक (६) पु० निश्चय, ठराव
–देना = मनमां नक्की करवु
ठीकठाक ٹھیک ٹھاک पु० नक्की, ठीकठाक करेलु त, बदोबस्त (२) ठराव (३) वि० बरोबर
ठीका ٹھیکا पु० ठको, कनाट (२) पटो, इजारो
ठीकदार ٹھیکدار पु० ठकादार
ठूंठ ٹھونٹھ पु० झाडनु ठूंठ (२) ठूंठो
ठुकना ٹھکنا अ०क्रि० ठोकावु (२) मार खावो (प्रेरक, ठुकवाना)
ठुकराना ٹھکرانا स०क्रि० ठोकर मारवी
ठुड्डी ٹھڈی स्त्री० चिबुक, 'ठोडी'
ठुर्री ٹھرّی स्त्री० गागडु दाणो जे शेक्ये फूले नहि
ठुसना ٹھسنا अ०क्रि० ठसावु
ठुसाना ٹھسانا स० क्रि० ठांसावव
ठूंठ ٹھونٹھ पु० जुओ 'ठुठ'
ठूंठा ٹھونٹھا वि० ठूठ (झाड के माणस) [स०क्रि० ठासवु
ठूंसना ٹھونسنا ठूसना ٹھوسنا
ठेंगना ٹھینگنا वि० ठींगणु
ठेंगा ٹھینگا पु० अगूठो (२) सोटो
ठेंठी(-पी) ٹھینٹھی(پی) स्त्री० कानमो मेल (२) (काननो) दाटो
ठेकना ٹھیکنا स० क्रि० टेकवु (२) टकवु, ठरवु
ठेका ٹھیکا पु० टको (२) तबलानो ठेको (३) ठोकर (४) ठेरवानु ठेकाणु (५) जुओ 'ठीका' [काळी पटी ठेक्वी त
ठेकाई ٹھیکائی स्त्री० कपडाने छापवामां
ठेठ ٹھیٹھ वि० शुद्ध (२) बिलकुल, पूरु (३) स्त्री० बाली
ठेला ٹھیلا पु० ठसो (२) ठलण-गाडी (३) धक्कधक्का
ठैयाँ ٹھیاں स्त्री० 'ठांय', ठाम, ठकाणु
ठोकना ٹھوکنا स० क्रि० ठाकवु
–बजाना = तपासवु, परखवु
ठोकर खाना, लेना ٹھوکر کھانا، لینا = ठोकर खावी
ठोडी,-ढी ٹھوڑی،ڑھی स्त्री० चिबुक, हडपची

ठोर ٹھور पुं० ठोरपकवान (२) घाव
ठोस ٹھوس वि० सगीन, पोलु नहि (२) दृढ (३) पुं० ईर्षा, दाझ
ठौर ٹھور पुं० ठार; ठाम (२) अवसर —न आना=पासे न आववु —रखना=ठार करवु
ठौर कुठौर ٹھورکٹھور अ० कठे-काणे (२) अवसर वगर, कवखते

ड

डंक ڈنک पुं० डंख(२)कलमनी टांक
डंका ڈنکا पुं०[स ढक्का] डमो डंकेकी चोट कहना=दांडी पीटीने कहेवु
डंगर ڈنگر पुं० 'डांगर', ढोर
डंठल ڈنٹھل पुं० नाना छोडनु थड के डांखळी
डंड ڈنڈ पुं० दंडो (२) दंडनी कसरत (३) दंड —पेलना=दंड पीलवा
डंडपेल ڈنڈپیل पुं० पहेलवान (२) बळवान माणस
डंडी ڈنڈی पुं० दंडी, साधु(२)स्त्री० डांडी, नानो दंडो (३) दांडी (४)हाथो, दस्तो —मारना=तोलवामां हाथ चालाकीथी दांडी नमावी देवी
डँडोरना ڈنڈورنا स० क्रि० (प) ढूंढवु, खूब खोळवु
डंडौत ڈنڈوت अ० (प) दंडवत्
डँवाँडोल ڈنواڈول वि० जुओ 'डांवांडोळ'
डस ڈس पुं० डास (२)दशनी जगा
डकार ڈکار पुं० ओडकार (२) वाघ-सिंहनी गर्जना. —न लेना=पारकुं धन चुपचाप हजम करी जवुं
डकारना ڈکارنا अ० क्रि० ओडकार खावो (२) गर्जवु
डकैत ڈکیت पुं० डाकु, लुटारो
डकैती ڈکیتی स्त्री० डकाटी
डग ڈگ पुं० डगलु, पगलु —देना, भरना=डगलु भरवु, आगळ चालवु —मारना=पग उपाडवा, जलदी चालवु
डगडोर ڈگڈور वि० डामाडोळ, डगुमगु
डगना ڈگنا अ० क्रि० जुओ 'डिगना'
डगमगाना ڈگمگانا अ०क्रि० डगमगवु
डगर ڈگر स्त्री० रस्ता, मार्ग
डगरा ڈگرا पुं० 'डगर' (२) छाबडु
डटना ڈٹنا अ०क्रि० लागवु, मंडवु, जारी रहेवु डटा रहना=लाग्या रहेवु, न हठवु. डटकर खाना=खूब पेट भरीने खावु
डट्ठा ڈٹھا पुं० हूक्कानो मेर (२) डट्टो
डढार(-रा) ڈڈھار(ا) वि० दाढ के दाढीवाळु
डपट ڈپٹ स्त्री० वढवु ते (२) घोडानी रपेट—जोरदार चाल
डपटना ڈپٹنا स० क्रि० वढवु, ऊंचो अवाज काढवो [मारनार (२) डफोळ
डपोरसंख ڈپورسنکھ पुं० डिंग
डफ(०ला) (ڈفلا)ڈف पुं० डफ (२) चंग, एक वाद्य
डफली ڈفلی स्त्री० खजरी
डफाली ڈفالی पुं० डफ बजावनार (२) ढफार
डब ڈب पुं० थेलो, खीसु

डबडबाना ڈبڈبانا अ०क्रि० डबडब आंसु आववा [होज या कुंड
डबरा ڈبرا पु० पाणीनुं खाबडुं के
डबोना ڈبونا स०क्रि० 'डुबाना' जुओ
डब्बू ڈبّو पु० पीरसवानो डूचो
डमरूमध्य ڈمرومدھیہ पु० संयोगीभूमि
डरावना ڈراونا वि० भयानक
डरावा ڈراوا पु० डरावना कहेली वात (२) (खेतरनो) चाडियो
डलना ڈلنا अ०क्रि० पडवुं नखावुं
डलवाना ڈلوانا स०क्रि० नखाववुं, 'डालना'नुं प्रेरक [के छाबडुं
डला ڈلا पु० गागडो (२) करंडियो
डलिया ڈلیا पु० 'डला', छाबडुं
डली ڈلی स्त्री० गांगडी (२) सोपारी
डहकना ڈہکنا स०क्रि० ठगवुं छेतरवुं (२) अ०क्रि० विलाप करवो (३) दुःखथी डसवां भरवां, डसकवुं
डहकाना ڈہکانا स०क्रि० खोवुं, गुमाववुं (२) अ०क्रि० ठगावुं (३) स०क्रि० ठगी लेवुं, छेतरवुं [प्रसन्न आनंदी
डहडहा ڈہڈہا वि० तानुं लीलुं (२)
डहडहाना ڈہڈہانا अ० क्रि० (वनस्पतिनुं) लीलुं तानुं होवुं (२) प्रसन्न होवुं
डहना ڈہنا अ०क्रि० बळवुं (२)दाझे बळवुं(३)स०क्रि०बाळवुं(४)दुःखी करवुं
डहर ڈہر स्त्री० 'डगर', रस्तो
डाँक ڈانک स्त्री० डांक, नग नीचे जडातुं आवा सोनानुं पातळुं पतर (२) ऊलटी, ओक [करवुं(२)अ०क्रि०ओकवुं
डाँकना ڈانکنا स०क्रि० कूदीने पार
डाँग ڈانگ पु० जंगल (२) डांग, लाठी [(२) तनी टारा
डाँगर ڈانگر वि० 'डगर', चोपगुं
डाँट ڈانٹ स्त्री० काबू, वश (२) धमकी [धमकाववुं
डाँटना ڈانٹنا स० क्रि० वढवुं,
डाँड ڈانڑ पु० दंडो (२) हलेसुं (३) सीमा, हद (४) दंड, 'जुरमाना'
डाँडना ڈانڑنا अ०क्रि० दंड करवो
डाँड़ा ڈانڑا पु० जुओ 'डांड १थी ३'
डाँड़ा मेंड़ा ڈانڑامینڑا पु०, -ड़ी स्त्री० बे माल्की वच्चेना हद (२) झघडो, अणबनाव
डाँडी ڈانڑی स्त्री० दांडी
डाँवरा ڈانورا पु० (स्त्री० -री) छोकरो, पुत्र [वि० डामाडोळ
डाँवा(-वाँ)डोल ڈانوا(واں)ڈول
डाइन ڈائن स्त्री० डाकण
डाक ڈاک स्त्री० टपाल (२) 'डाँक', ऊलटी -खाना, -घर पु० टपाल ऑफिस -गाड़ी=मेलगाडी
डाकना ڈاکنا स० क्रि० (२)अ०क्रि० जुओ 'डांकना'
डाका ڈاکا पु० डाको, धाड
डाकाज़नी ڈاکازنی स्त्री०धाड पाडवी ते, डकाटी
डाकिया ڈاکیا पु० टपाली
डाट ڈاٹ स्त्री० टेको(२)डाटो(३)'डांट
डाटना ڈاٹنا स० क्रि० डाटो मारवो (२) 'डांटना' (३) 'डटकर खाना,' खूब खावुं (४) जोर करीने धकेलवुं
डाढ़ ڈاڑھ स्त्री० दाढ
डाढ़ा ڈاڑھا स्त्री० दावानळ (२) ताप

डाढ़ी ڈاڑھی स्त्री० दाढी
डाबर ڈابر पुं० नीचो जमीन (२) तळावडु (३) हाथ धोवानुं वासण, 'चिलमची' (४) मेलुं पाणी
डाभ ڈابھ पु० दर्भ, डाभ (२) आंबानो मोर (३) लीलुं नारियेळ
डामर ڈامر पु० [सं] धामधूम (२) ठाठमाठ (३) चमत्कार (४) डामर
डामल ڈامل स्त्री० जनमकेद, काळा-पाणीनी सजा
डायन ڈاین स्त्री० डाकण
डार(-ल) (ل-)ڈار स्त्री० डाळ (२) 'डलिया', छाबडु
डालना ڈالنا स० क्रि० नाखवु
डाली ڈالی स्त्री० डाळी (२) 'डलिया'
डावरा ڈاورا पुं० 'डांवरा' जुओ
डासन ڈاسن पु० (प) बिछानु, पाथरणु
डासना ڈاسنا स०क्रि० बिछाववु
डासनी ڈاسنی स्त्री० खाटलो, पलग
डाह ڈاہ स्त्री० दाह (२) ईर्षा
डाहना ڈاہنا स०क्रि०बाळवु(२)सतावबु
डिंगर ڈنگر पु० ढोरनो डेरो
डिंगल ڈنگل वि० नीच (२) स्त्री० रजपूतानानी चारणी भाषा
डिंब ڈنب [स] पु० ईंडु (२) दंगोफिसाद (३) शोरबकोर
डिंभ ڈنبھ पु० दंभ, घमंड (२) [स] बच्चु के बाळक (३) मूर्ख
डिगना ڈگنا अ० क्रि० डगवु
डिगरी ڈگری स्त्री० [इं डिग्री, डिक्री] पदवी (२) हुकमनामु
डिठार ڈٹھار डिठियार ڈٹھیار वि० देखनार
डिठौना ڈٹھونا पु० नजर न लागे माटे करातु काळु टपकुं [अमलदार
डिपटी ڈپٹی पु० डेप्युटी-नायब
डिबिया ڈبیا स्त्री० डबी
डिब्बा ڈبا पु० डबो (२)एक बाळरोग
डिभगाना ڈبھگانا स० क्रि० (प) मोहित करवु, 'डहकना'
डिमडिमी ڈمڈمی स्त्री० डुगडुगी, डिंडिम [डिंग, शेखी
डींग ڈینگ स्त्री० [स डीन?]
डीठ ڈیٹھ स्त्री० दृष्टि, नजर (२) समज
डीठना ڈیٹھنا अ० क्रि० दखावु (२) स० क्रि० देखवु के देखाडवु
डीठबंध ڈیٹھبندھ पु० नजरबंधी के ते करनार जादूगर
डीमडाम ڈیمڈام स्त्री० ठाठमाठ
डील ڈیل पु० कद (२) डिल, शरीर —डौल=शरीरनु कद, काठु
डीह ڈیہ पु० वस्ती गाम (२) ऊजड गामनी जगा (३) ग्रामदेवता
डुक,-क्का ڈک، ڈکا पु० घुम्मो
डुग्गी ڈگی स्त्री० डुगडुगी ढोलकी
डुबाना ڈبانا स०क्रि० डुबाडवु ('डूबना'नु प्रेरक)
डुबाव ڈباو पु० डुबाय एटलु ऊंडाण
डुबोना ڈبونا स० क्रि० जुओ 'डुबाना'
डूँगर ڈونگر पु० डुगर (२) टेकरो
डेढहा ڈڈہا पु० डेडवु ताप
डेढ ڈیڑھ वि० दोढ —ईंट की मसजिद बनाना=मठीने काम न करवु, अतडु रहेवु —चावलकी खिचडी पकाना=जमालभाईनो जुदो चोको करवो, बधाथी जुदा पडवु

डेढ़ा ڈیڑھا वि० दोढु

डेरा ڈیرا पु० डेरो, पडाव (२) तंबू इ० पडाव नाखवानो सामान (३) घर –पड़ना=डेरो नखावो

डेल(–ला) ڈیل(–لا) पु० रोडु

डेला ڈیلا पु० आंखना सफेद डोळो (२) रोडु (३) ढोरनो डरो

डेवढ़ा ڈیوڑھا वि० 'डेढा' (२) पु० दोढाना आंक

डेवढ़ी ڈیوڑھی स्त्री० डेली, डोढी (२) फाटक, दरवाजो

डैना ڈَینا पु० पांख

डोंगर ڈونگر पु० डुंगर

डोंगा ڈونگا पु० हूडी (स्त्री० –गी)

डोई(–ही) ڈوئی(–ہی) स्त्री०डोयो,डूघो

डोडी ڈوڈی स्त्री० जींडवु

डोड़ा ڈوڑا पु० मोटु जींडवु

डोब(–बा) ڈوب(–با) पु० डूबकी

डोम ڈوم डोमड़ा ڈومڑا पु० एक अस्पृश्य जात [स्त्री० डोम स्त्री

डोमनी ڈومنی, डोमिन ڈومِن

डोर ڈور स्त्री० [स] दोर –पर लगाना=रस्ता पर आणवु

डोरा ڈورا पु० दोरो (२) लीटी –डालना=(रजाई इ०ना) दोरा नाखवा (२) प्रेममां फसाववु–आकर्षवु

डोरी ڈوری स्त्री० दोरी (२) पाश, बंधन

डोल ڈول पु० डोल, बाल्टी (२) हींडोळा (३) डोळी (४) वि० चंचल

डोलची ڈولچی स्त्री० डोल्चु, नानी डोल [हेल्लो

डोला ڈولا पु० मेनो (२) हींचकानो

डोली ڈولی स्त्री० डोळी

डोही ڈوہی स्त्री० जुओ 'डोई'

डौंड़ी ڈَونڈی स्त्री० दांडी पिटाववी ते –देना, बजाना=दांडी पिटाववी

डौआ ڈَوا पु० लाकडानी कडछी

डौल ڈَول पु० ढंग, ढब, रीत (२) युक्ति, उपाय –बाँधना, –लगाना= उपाय के तजवीज करवी –पर लाना=ढगमां आणवु, ठीक स्वरूप घडवु

ड्योढ़ा ڈیوڑھا वि० दोढु (२) पु० दोढा, 'डेवढ़ा'

ड्यौढ़ी ڈیوڑھی स्त्री० जुओ 'डेवढ़ी' –दार, –बान पु० दरवान

ढ

ढग ڈھنگ पु० ढग (२) उपाय युक्ति (३) ढोंग, बहानु –का= ढगवाळु, चतुर

ढगी ڈھنگی वि० चतुर, चालाक

ढँढोरची ڈھنڈھورچی पु० ढढेरो पीटनार

ढँढोरना ڈھنڈھورنا स०क्रि० ढूंढवु

ढँढोरा ڈھنڈھورا पु० ढढेरो

ढँपना ڈھنپنا, ढकना ڈھکنا स० क्रि० ढांकवु, छुपाववु(२)पु०ढांकणु

ढई ڈھئی स्त्री० धरणु, नागु –देना= धरणु धरीने बेसवु [स्त्री०ढांकण,ढांकणी

ढकनिया ڈھکنیا, ढकनी ڈھکنی

ढकेलना ڈھکیلنا स० क्रि० धकेलवु

ढकोसना ڈھکوسنا स० क्रि० एक साथे खूब ढींचवु–पीवु

ढकोसला ڈھکوسلا पुं० ढोंग; पाखंड
ढकन ڈھکن पुं० ढांकण
ढका ڈھکا मोटुं ढोल; नगारुं
ढचर ڈھچر पुं० साहित्यसामग्री (२) बखेडो (३) ढोंग
ढड्ढा ڈھڈّھا वि० वेडोळ ने मोटुं (२) पुं० खोखुं; रूपरेखा (३) जूठो ठाठ
ढपना ڈھپنا अ०क्रि० (२) पु० जुओ 'ढँपना' [प्रकृति (३) युक्ति
ढब ڈھب पुं० ढब (२) आदत;
ढयना ڈھینا अ० क्रि० (दीवाल इ०) घसी आववुं-पडवुं (२) ध्वस्त—जमीन-दोस्त थवुं
ढरकना ڈھرکنا अ०क्रि० ढळवुं
ढरका ڈھرکا पुं० ढोरने कंई पावानी नाळ
ढरकी ڈھرکی स्त्री० वणवानो कांठलो
ढर्रा ڈھرّا पु० रस्तो; मार्ग (२) युक्ति, उपाय (३) ढंग; चाल; टेव
ढलकना ڈھلکنا अ० क्रि० ढळवु (२) गबडवु
ढलका ڈھلکا पुं० आंखनो एक रोग
ढलना ڈھلنا अ० क्रि० ढळवुं (२) गबडवुं (३) बीबामां ढळावु
ढलवाँ ڈھلواں वि० भरतर; ढाळेलु
ढलवाना ڈھلوانا, ढलाना ڈھلانا स० क्रि० 'ढालना'नु प्रेरक [कि मजूरी
ढलाई ڈھلائی स्त्री० ढाळवानु काम
ढहना ڈھہنا अ०क्रि० जुओ 'ढयना' [ढहवाना, ढहाना प्रेरक]
ढाँचा ڈھانچا पुं० बीबुं, फरमो (२) योजना; खरडो
ढाँस ڈھانس पुं० ठांसो; सूकी खांसी
ढाँसना ڈھانسنا अ० क्रि० ठांसवुं

ढाई ڈھائی वि० अढी
ढाक ڈھاک पुं० पलाशनुं झाड; खाखरो. —के तीन पात=सदाय सरखुं (निर्धन) [—मारना=पोक मूकीने रडवुं
ढाड़ ڈھاڑ स्त्री० राड, चीस; गर्जना.
ढाढ़(-र)स ڈھاڑھ(ر)س पुं० धैर्य (२) हिंमत; दृढता
ढाना ڈھانا स०क्रि० घसावी पाडवुं; गबडावी नाखवुं; 'ढाहना'
ढाबर ڈھابر वि० मेलुं; गंदुं (पाणी)
ढारना ڈھارنا स०क्रि० 'ढालना' जुओ
ढाल ڈھال स्त्री० ढाल (२) ढाळ (३) ढंग; रीत
ढालना ڈھالنا स०क्रि० ढाळवुं (आंसु के आकार) (२) ढोळवुं; रेडवुं (३) दारू खींचवो [ढळतुं; ढोळवाळुं
ढालू ڈھالو ढालवाँ ڈھالواں वि०
ढासना ڈھاسنا पुं० अठींगण, तकियो
ढाहना ڈھاہنا स०क्रि० जुओ 'ढाना'
ढिंढोरा ڈھنڈورا पुं० ढंढेरो के ते पीटवानु ढोल
ढिग ڈھِگ अ० पासे (२) स्त्री० किनार (३) तट; किनारो
ढिठाई ڈھٹھائی स्त्री० धृष्टता, निर्लज्जता, अघटित साहस
ढिबरी ڈھبری स्त्री० दीवानो खडियो के कोडियु (२) लोढानी चाकी
ढिमका ڈھمکا स० (स्त्री० —की) फलाणु; अमुक
ढिलाई ڈھلائی स्त्री० ढीलाश (२) सुस्ती (३) ढील करवं ते [प्रेरक
ढिलाना ڈھلانا स०क्रि० 'ढीलना'नु
ढिलड़ ڈھلڑ वि० ढील करनार; मंद

ढीचूँढीचूँ ڈھیچوں ڈھیچوں अ० गधेडानो अवाज–होंची होंची

ढीठ(–ठा) (ٹھا-)ڈھیٹھ वि० धीट; धृष्ट (२) साहसिक [माटीनुं)

ढीम ڈھیم पु० ढीमचु (पथ्थर के

ढीमर ڈھیمر पुं० ढेक्वो (कूवामांथी पाणी खेंचवानो)

ढील ڈھیل स्त्री० जुओ 'ढिलाई' –देना=ढीलु मूकवु, जासो के पकड ढीला करवां [(२) छोडवु

ढीलना ڈھیلنا स०क्रि० ढीलु करवु

ढीला ڈھیلا वि० ढीलु

ढुँढवाना ڈھنڈھوانا स०क्रि० 'ढूँढना'नु प्रेरक [आडमां सतावु

ढुकना ڈھکنا अ०क्रि० घूमवु (२)

ढुरहुरी ڈھرہری, ढुर्री ڈھرّی स्त्री० पगदडी, पगथी

ढुलकना ڈھلکنا अ०क्रि० गबडवु

ढुलना ڈھلنا अ०क्रि० ढळवु (२) रेडावु, ढोळावु

ढूँढ ڈھونڈھ स्त्री० तपास, ढूढवु त

ढूह(–हा) (ہا-)ڈھوہ पु० टपलो (२) टेकरो

ढेंकली ڈھینکلی स्त्री० ढेक्वो (२) पाणीना ढेक्वा जेवी युक्तिनो खाडणियो (३) गोटमडु

ढेंकी ڈھینکی स्त्री० 'ढेंकली'; एक जातनो खाडणियो [पैसो

ढेबुआ(–वा) (وا-)ڈھیبوا पु०

ढेर ڈھیر पु० ढेर; ढग (२) वि० खूब –करना=मारी नाखवु; ठार करवुं –हो रहना या जाना=मरी जवु (२) थाकीने लोथ थई जवु

ढेलवाँस ڈھلواںس स्त्री० गोफण

ढेला ڈھیلا पु० ढेखलो, दगडुं –चौथ=दगडाचोथ, भादरवा सुद ४

ढैया ڈھیّا स्त्री० अढीशेरियो (२) अढिया

ढोंढ ڈھونڈھ पु० कपास इ०नो दोडो

ढोंढी ڈھونڈھی स्त्री० डुंटी

ढोटा(–टौना) (ٹونا-)ڈھوٹا पु० (स्त्री० –टी) पुत्र (२) छोकरो

ढोना ڈھونا स०क्रि० भार वहवो (२) उठावीने लई जवु

ढोरना ڈھورنا स० क्रि० (प) ढोळवु

ढोरी ڈھوری स्त्री० ढोळवु के ढळवु ते (२) धून, लगनी

ढोलना ڈھولنا पु० ढोलना आकारनु मादळियु

ढोलनी ڈھولنی स्त्री० पारणु, खोयु

ढोला ڈھولا पु० सडेली वस्तुमा पडेलो धोळो कीडो–इयळ (२) गामनी सीमनु निशान (३) देह, शरीर (४) मूर्ख–जड माणस (५) पति (६) एक पजाबी गीत–प्रकार

ढोली ڈھولی स्त्री० २०० पानुनी थोकडी (२) मश्करी

ढाँचा ڈھانچا पु०खाटा वारना आंक

त

तंग تنگ पुं० (२) वि० [फा.] तंग. —आना, होना=थाकी जवुं; कायर, हेरान थई जवुं —करना=सतावंवुं. हाथ तंग होना=हाथ भीडमां होवो
तंग-ख़याल تنگ خیال वि० [फा.] संकुचित विचारवाळुं
तंगदस्त تنگ دست वि० [फा.] (नाम,–स्ती) कंजूस (२) गरीब
तंग-दिल تنگ دل वि० [फा.] सांकडा मननुं (२) कंजूस [(१) संकटग्रस्त
तंगहाल تنگ حال वि० [फा.] गरीब
तंगी تنگی स्त्री० [फा.] ताण; टाच (२) गरीबी (३) दुःख
तंज़ طنز पुं० [अ.] टोणो; व्यंग
तंज़ेब تنزیب स्त्री० [फा.] एक जातनुं झीणुं सरस मलमल
तंतमंत تنت منت पुं० जतरमतर
तंतुवाय تنتوائے पुं० [सं.] वणकर; 'तांती'
तंदुरस्त تندرست वि० [फा.] तंदुरस्त, नीरोगी. (नाम –स्ती स्त्री०)
तंदूर تندور पुं० [फा. तनूर] एक प्रकारनी गोळ भट्ठी, जेमां रोटली शेकाय छे. (वि० –री)
तंदेही تن دہی स्त्री० [फा.] तनदिही] महेनत, प्रयत्न, खंत [नसियत
तंबीह تنبیہ स्त्री० [अ.] चेतवणी;
तंबूरची تنبورچی पुं० तंबूरावाळो
तअज्जुब تعجب पुं० [अ.] ताजुबी, आश्चर्य
तअन طعن पुं० [अ.] टाणो; महेणुं
तअल्लुक़ تعلق पुं० [अ.] संबंध (२) आधार
तअल्लुक़ (–क़ा) (قہ) تعلق पुं० [अ.] अनेक गामनी जमीनदारी (२) तालुको
तअस्सुब تعصب पुं० [अ.] तासुबी; धर्मांधता [पिछान
तआरुफ़ تعارف पुं० [अ.] परिचय;
तआला تعالے वि० [अ.] सर्वश्रेष्ठ (उदा० खुदाताला) [अ० वास्ते
तईं تئیں (प्रत्यय) प्रति; तरफ (२)
तई تئی स्त्री० जलेबीनी कढाई ['तैनात'
तइनात تعینات वि० [अ०] जुओ
तक تک अ० सुधी; पर्यंत
तकदमा تکدمہ पुं० [अ. तक़्दिमा] अंदाज, 'बजेट'
तक़्दीर تقدیر स्त्री० [अ.] तदबीर; नसीब
तक़्दीरवर تقدیرور वि० भाग्यवान
तकना تکنا अ०क्रि० ताकवुं; जोवुं (२) शरण लेवुं
तकबीर تکبیر स्त्री० [अ.] आदर के प्रशंसा करवी ते (२) ईश्वरस्तुति (३) 'अल्लाहो अकबर' के एवा सूत्रनुं वारंवार बोलवुं ते [घमंड
तकब्बुर تکبر पुं० [अ.] अभिमान;
तकमील تکمیل स्त्री० [अ.] पूर्णता
तक़रीब تقریب स्त्री० [अ.] समीपता (२) शुभ अवसर [लगभग
तक़रीबन् تقریبا अ० [अ.] प्रायः;
तक़रीर تقریر स्त्री० [अ.] वातचीत (२) भाषण [मौखिक
तक़रीरन् تقریرا अ० [अ.] मोंढेथी.

तक़रीर, تقریر पुं० [अ. तक़रीर] –री स्त्री० निमणूक
तकला تکلا पुं० त्राक (स्त्री० –ली)
तक़लीद تقلید स्त्री० [अ] अनुकरण; नकल [बनावटी
तक़लीदी تقلیدی वि० [अ.] नकली;
तकल्लुफ़ تکلف पु० [अ] शिष्टाचार (२) ठाठ; डोळ; देखाव
तक़वा تقوی पुं० [अ] सदाचार
तक़वियत تقویت स्त्री० [अ.] ताकात देवी ते; पुष्टि; समर्थन
तक़सीम تقسیم स्त्री० [अ.] वहेंचणी (२) भागाकार [भूल
तक़सीर تقصیر स्त्री० [अ] तकसीर;
तक़ाज़ा تقاضا पु० [अ.] तकादो (२) वचन प्रमाणे करवा कहेवुं ते (३) प्रेरणा
तकान تکان स्त्री० थकावट, 'थकान'
तकिया تکیہ पु० [फ़ा.] ओशीकुं (२) तकियो (३) फकीरनो तकियो
तकिया-कलाम تکیہ کلام पु० बोलवामां केटलाक अमुक शब्द के शब्दो वारंवार कहे छे ते उदा० इसे, समझ्याने
तकुआ تکوا पु० त्राक [कमी; न्यूनता
तख़फ़ीफ़ تخفیف स्त्री० [अ.]
तख़मीनन् تخمیناً अ० [अ] अंदाजथी; लगभग [अनुमान
तख़मीना تخمینہ पुं० [अ] अंदाज;
तख़लिया تخلیہ पु० [अ.] एकांत स्थान [विशेषता, खासियत
तख़सीस تخصیص स्त्री० [अ.]
तख़्त تخت पुं० [फा] राजानुं सिंहासन (२) पाट

तख़्त-ताऊस تخت طاؤس पुं० [फा. + अ.] तख्तेताऊस; मयूरासन
तख़्ता تختہ पुं० [फा.] तख्तो (२) पाट (३) ता; एक कागळ (४) ठाठडी. –उलटना = तैयार काम वथळवुं –हो जाना = अक्कडावुं
तख़्ती تختی स्त्री० नानो तख्तो (२) स्लेट तरीके वपरातुं पाटियुं
तग़य्युर تغیر पुं० [अ] मोटो भारे फेरफार [बेदरकारी
तग़ाफ़ुल تغافل पुं० [अ.] उपेक्षा;
तग़ार تغار पु० [अ], तग़ारी स्त्री० चणवा माटे चूनो के गारो तैयार करवानी जगा (२) तगारुं
तचना تچنا अ०क्रि० तपवुं; गरम थवुं
तज تج पु० तज के तेनुं झाड
तज़किरा تذکرہ पुं० [अ.] चर्चा
तजम्मुल تجمل पुं० [अ.] शणगार (२) शोभा
तजर(–रि)बा تجرﺑﮧ(رِ) पु० [अ] अनुभव (२) अजमायश; प्रयोग. ०कार पुं० अनुभवी माणस
तजल्ली تجلی स्त्री० [अ.] प्रकाश (२) ईश्वरी नूर, जेवुं मूसाने पर्वत पर मळेलुं
तजवीज़ تجویز स्त्री० [अ] मत (२) फेंसलो, निर्णय (३) बंदोबस्त; तजवीज
तजावुज़ تجاوز पु० [अ.] मर्यादानुं उल्लंघन; हदपार करवी ते [ब० व०
तज्जार تجار पुं० [अ.] 'ताजिर'नुं
तज्ञ تگیہ वि० तज्ज्ञ; तत्त्वज्ञ; ज्ञानी
तड़का تڑکا पु० सवार (२) वघार (३) तडको

तड़प(फ)ना تڑپ(پھ)نا अ० क्रि० दुःखथी तडफडवुं [जरा ते
तड़बंदी تڑبندی स्त्री० तड बंधाई
तड़ाक(०पड़ाक) تڑاک(٠پڑاک) अ० तडातभडाक, तुरन्त, तडाक दईने
तड़ाका تڑاکا पुं० तडाको (२) अ० तडाक, तरत [मगरूरी
तड़ारा تڑارا पुं० उपरनो रोफ के
तड़ी تڑی स्त्री० थोल, तमाचो (२) महातुं
ततारना تتارنا स० क्रि० गरम पाणीथी धारवुं
ततैया تتیا स्त्री० भिड', भमरी
तत्ता تتا वि० (प) तप्त, गरम
तदरीज تدریج स्त्री० [अ] क्रमिकता
तदरीस تدریس स्त्री० [अ] भणावतुं ते
तदाबीर تدابیر स्त्री० [अ] 'तदबीर'नुं ब० व०
तदारुक تدارک पुं० [अ] बंदोबस्त (२) दंड सजा (३) शोध तपास
तन تن पुं० तन, देह (२) अ० (प) तरफ –को लगना = असर पडवी (२) (खोराक) शरीरने फाववो –देना = ध्यान देवुं, तन देवुं
तनक़ीह تنقیح स्त्री० [अ] तपास (२) मुकद्दमानो तपासवा जेवो मुद्दो, 'इस्यु'
तनख़्वा(ख़्वा)ह تنخواہ स्त्री० [फा] तनखो, पगार [महेणारूपे
तनज़न طنزاً अ० [अ] कटाक्षमां,
तनज़ीम تنظیم स्त्री० तंज़ीम, संगठन
तनज़्ज़ुल تنزل पुं० [अ] –ली स्त्री० अवनति
तनतनहा تن تنہا अ० [फा] एकलुं
तनतना طنطنہ पुं० [अ] रोफ (२) क्रोध
तनतनाना طنطنانا अ० क्रि० रोफ के क्रोध देखाडवो
तनदिह تندہ वि० [फा] तन दईने काम करनार
तनदिही تندہی स्त्री० जुओ 'तदेही'
तनना تننا अ० क्रि० तणावुं (२) अक्कड के टटार थवुं (३) गर्व के क्रोधथी रीसमां के अक्कड रहेवुं
तनसीफ़ تنصیف स्त्री० [अ] दुभागवुं –अधवारवुं ते (२) भाग पाडवा ते
तनहा تنہا वि० तन्हा, एकलुं, एकाकी
तनहाई تنہائی स्त्री० [फा] एकाकी पणुं (२) एकांत [अ० तरफ
तना تا पुं० [फा] झाडनुं थड (२)
तनाज़ा تنازع पुं० [अ] झघडो (२) वेर, शत्रुता [रसी
तनाब طناب स्त्री० [अ] तंबू बांधवानी
तनाव تناؤ पुं० तणावुं ते, ताण (२) दोरी, रस्सी
तनावर تناور वि० [फा] मोटुं (२) जबरुं
तनावुल تناول पुं० [अ] ग्रहण करवुं ते (२) खावुं ते
तनासुख़ تناسخ पुं० [अ] विनाश (२) रूपांतर के बीजुं शरीर लेवुं ते
तनासुल تناسل पुं० [अ] प्रजोत्पत्ति
तनि(०क) تن(٠ک) वि० थोडुं, जरा
तनिया تنیا स्त्री० लंगोटी (२) काछडो (३) चोळी
तनी تنی स्त्री० कपडानी कस (२) जुओ 'तनिया' (३) अ० 'तनिक'
तनूर تنور पुं० [अ] जुओ 'तंदूर'
तनै تنے पुं० (प) तनय
तनैया تنیا स्त्री० (प) तनया

तन्ज़ीम تنظیم स्त्री॰ [अ.] जुओ 'तनज़ीम'
तन्ना تنّا पुं॰ ताणो [अक्कड थवुं
तन्नाना تنّانا अ॰क्रि॰ तणावुं (२)
तन्नी تنّی स्त्री॰ त्राजवानां दामणां
तप تپ पुं॰ तप (२) ताव
तपाक تپاک पुं॰ [फा.] आवेश; जोश (२) वेग
तपिश تپش स्त्री॰ [फा.] गरमी
तपे-दिक़ تپ دق पुं॰ [फा.] क्षयरोग
तपे-लरज़ा تپ لرزہ पुं॰ [फा.] टाढियो ताव; मलेरिया [श्रेष्ठता; मोटाई
तफ़ज़ील تفضیل स्त्री॰ [अ.]
तफ़तीश تفتیش स्त्री॰ [अ.] तपास
तफ़रक़ा تفرقہ पुं॰ [अ. तफरिक़:] अंतर; फरक (२) फासलो (३) वियोग
तफ़रीक़ تفریق स्त्री॰ [अ.] वहेंचणी (२) वर्गीकरण (३) फरक (४) बादबाकी
तफ़रीह تفریح स्त्री॰ [अ.] खुशी; प्रसन्नता (२) हांसी (३) सहेल
तफ़सील تفصیل स्त्री॰ [अ.] तफसील; विगतवार वर्णन (२) टीका; 'तशरीह'
तब تب अ॰ ते वखते; त्यारे (२) तेथी
तबअ طبع स्त्री॰ [अ.] प्रकृति (२) छाप; महोर (३) ग्रंथनी आवृत्ति
तबई طبعی वि॰ [अ.] प्राकृतिक
तबक़ طبق पुं॰ [अ] पृथ्वीनी उपर नीचे कल्पातो लोक (२) तबक; तासक (३) (सोनाचांदीनो) वरख
तबक़ा طبقہ पु॰ [अ.] तबक्को; कक्षा; दरज्जो; (२) तह; थर (३) लोकसमूह (४) मकाननो माळ [-ली) बदलायेलुं
तबदील تبدیل वि॰ [अ] (नाम
तबद्दुल تبدّل पुं॰ [अ.] 'तबदीली'; परिवर्तन
तबर تبر पुं॰ [फा.] कुहाडी (२) फरसी
तबर्रा تبرّا पुं॰ [अ.] घृणा
तबर्रुक تبرّک पुं॰ [अ.] आशीर्वाद (२) परसाद; तबरूक [(२) नगारुं
तबल طبل पुं॰ [फा.] मोटुं ढोल
तबलची طبلچی तबलिया طبلیا पु॰ तबलची [धर्मान्तर कराववुं ते
तबलीग़ تبلیغ पुं॰ [अ.] तबलीघ;
तबस्सुम تبسّم पुं॰ [अ] मंद हास्य
तबाक़ طباق पुं॰ [अ.] एक मोटी थाळी; तबट [परिवर्तन
तबादला تبادلہ पुं॰ [अ.] 'तबदीली';
तबाशीर طباشیر स्त्री॰ [अ.] वांस-लोचन औषधि [(स्त्री॰) बरबाद; नष्ट
तबाह تباہ वि॰ [फा.] (नाम, -ही
तबीअत طبیعت स्त्री॰ [अ] तबियत मन; प्रकृति (२) समज. (किसी पर) तबीअत आना = चाहवुं. -लगना = चाह पेदा थवी (२) ध्यान चोंटवुं. -फड़क उठना = खूब उत्साही के प्रसन्न थवुं
तबीअतदार طبیعت دار वि॰ [फा.] समजदार (२) भावुक; रसज्ञ
तबीब طبیب पुं॰ [अ.] हकीम
तब्दील تبدیل वि॰ जुओ 'तबदील'
तभी تبھی अ॰ ए ज वखते; त्यारे ज (२) तेथी ज
तमक تمک पुं॰ जोस; तीव्रता (२) क्रोध (३) [सं.] दम रोगनो एक प्रकार
तमग़ा تمغہ पुं॰ [तु.] चांद (२) महोर
तमतमाना تمتمانا अ॰ क्रि॰ ताप के क्रोधथी चहेरो लाल थवो

तमद्दुन تمدن पुं० [अ.] नागरिकता (२) संस्कृति [(२) उपमा
तमसील تمثیل स्त्री० [अ.] उदाहरण
तमस्खुर تمسخر पुं० [अ.] हांसी
तमस्सुक تمسک पुं० [अ.] दस्तावेज
तमहीद تمہید स्त्री० [अ.] भूमिका; प्रस्तावना
तमाँ(--मा)चा طمانچہ(--ما) पुं० [फा.] तमाचो; —जड़ना = तमाचो देवो
तमा طمع स्त्री० [अ. तमअ] लालच; लोभ (२) इच्छा
तमाकू تماکو पु० तमाकु. —चढ़ाना, —भरना चलम के हूको भरवो
तमाम करना تمام کرنا पूरुं करवुं (२) मारी नाखवुं. होना=पूरुं थवुं (२) मरी जवुं
तमी تمی स्त्री० [सं.] रात (२) हळदर
तमीज़ تمیز स्त्री० [अ.] सारासार विवेक (२) पारख; पिछान (३) ज्ञान (४) अदब
तमोली تمولی पुं० तंबोळी (स्त्री० –लिन)
तय طے वि० [अ.] समाप्त (२) निश्चित (३) निर्णीत; फेंसलो करेलुं
तर تر वि० [फा.] भीनुं (२) चीकटवाळुं; मालदार (३) स्त्री० काकडी
तरकश ترکش पुं० [फा.] तरकस; भाथो
तरका ترکہ पुं० [अ.] वारसो
तरकारी ترکاری स्त्री० [फा.] शाक (२) (हिंदु लोकोमां) मांस
तरकीब ترکیب स्त्री० [अ.] मेळ (२) रचना (३) युक्ति [उन्नति
तरक़्क़ी ترقی स्त्री० [अ.] आबादी;
तरखान ترکھان पुं० सुतार
तरग़ीब ترغیب स्त्री० [अ.] उत्तेजन (२) उश्केरवुं ते (३) आकर्षण
तरजना ترجنا अ० क्रि० वढवुं (२) गुस्साथी कहेवुं [देवुं ते
तरजीह ترجیح स्त्री० [अ.] महत्त्व
तरजुमान ترجمان पुं० [अ.] तरजुमो करनार (२) वक्ता
तरतीब ترتیب स्त्री० [अ.] क्रम; व्यवस्था
तरतीबवार ترتیب وار अ० क्रमवार
तर-दामन تردامن वि० [फा.+अ.] अपराधी (२) पापी [रदियो
तरदीद تردید स्त्री० [अ.] खंडन (२)
तरद्दुद تردد पुं० [अ.] चिंता, फिकर; अंदेशो [पछी एक
तरपर ترپر अ० उपर नीचे (२) एक
तरफ़ طرف स्त्री० [अ.] बाजु (२) पक्ष ०दार वि० पक्षपाती
तरफ़ैन طرفین पुं० [अ. 'तरफ'नुं द्वि० व०] बेउ पक्ष
तरब طرب स्त्री० [अ.] प्रसन्नता, खुशी
तर-बतर تربتر वि० [फा.] भींजायेलुं; भीनुं; तर
तरबियत تربیت स्त्री० [अ.] तालीम; केळवणी (२) पालनपोषण; उछेर
तरबूज़ تربوز पुं० [फा. तर्बुज़] तरबूच
तरमीम ترمیم स्त्री० [अ.] सुधारो; 'संशोधन'
तरया تریا पु० जुओ 'तलना'
तरस ترس पुं० दया. —खाना = (कोई पर) दया खावी
तरसना ترسنا अ० क्रि० तरसवुं; तलसवुं
तरह طرح स्त्री० [अ.] तरेह; भात; प्रकार (२) जड; पायो (३) रीत; ढंग (४) युक्ति; उपाय (५) दाव; दशा (६) पादपूर्ति

माटे आपेलुं याद -देना=जवा देवुं, टाळवुं, ध्यान न आपवुं [जमीन
तरहटी ترہٹی स्त्री० तळेटी (२) नीची
तरहदार طرحدار वि० [फा] सुंदर बनावटनुं (२) शोखीन [पहाडनी खीण
तराई ترائی स्त्री० तळेटीनो प्रदेश (२)
तराज़ू ترازو पु० [फा] त्राजवुं
तराबोर ترابور वि० तरबोळ
तरारा طرارا पु० छलंग, कूदको
तरावट,-त طراوٹ،-ت [अ० तरावत] स्त्री० भीनाश (२) तर भोजन
तराश تراش स्त्री० [फा] काप (२) रचनानो प्रकार (३) ढंग
तराशना تراشنا स० क्रि० कापवुं
तरियाना تریانا स० क्रि० नीचे-तळे करवुं के बेसाडवुं (२) ढांकवुं, छुपाववुं (३) अ० क्रि० नीचे ठरवुं
तरी تری स्त्री० भीनाश (२) ठंडक (३) भीनाशभूमि (४) 'तराई' (५) [स] होडी
तरीक़ा طریقہ पु० [अ] रीत, ढंग (२) प्रणाली (३) उपाय, तरीको
तरेटी تریٹی स्त्री० तळेटी, 'तराई'
तरेरना تریرنا स० क्रि० तरेरुं थवुं
तरोई تروئی स्त्री० जुओ 'तुरई'
तर्क ترک पु० [अ] त्याग (२) [स] तर्क (३) टोणो
तर्कश ترکش पु० [फा] तरकस
तर्कमवालात ترک موالات पु० [अ] असहकार
तर्ज़ طرز पु० [अ] प्रकार, तरेह (२) रीत, ढंग (३) रचना [तरजुमो
तर्जुमा ترجمہ पु० [अ] 'तरजुमा',
तर्रार طرار वि० [अ] वाचाळ (२) चपळ

तलक تلک अ० (ग्राम्य) 'तक'
तलक़ीन تلقین स्त्री० [अ] शिखामण, समजण
तलख़ تلخ वि० जुओ 'तल्ख़'
तलछट تلچھٹ स्त्री० प्रवाही नीचे ठरतो काप के काटेडो
तलना تلنا स० क्रि० तळवुं
तलपट تلپٹ वि० 'चौपट', नष्ट, बरबाद
तलफ़ تلف वि० [अ] जुओ 'तलपट'
तलफना تلپھنا अ० क्रि० जुओ 'तडपना', तलफवुं
तलफ़्फ़ुज़ تلفظ पु० [अ] उच्चारण
तलब طلب स्त्री० [अ] तपास, शोध (२) तलप, इच्छा (३) जरूर, मांग (४) पगार (५) बोलाववुं ते -गार वि० चाहनार, इच्छुक -नामा पु० समन्स
तलबाना طلبانہ पु० [फा] साक्षीओ बोलाववा अदालतने अपातो खरच
तलबी طلبی स्त्री० [अ] मांग (२) बोलाववुं ते
तलबेली تلبیلی स्त्री० तालावेली
तलवा تلوا पु० पगनुं तळियुं -खुजलाना=मुसाफरीमां जवानुं थवुं (२) पगे झामरो होवो-मुसाफरीनी आदत पडी जवी तलवे चाटना=अति खुशामत करवी तलवे छलनी होना=खूब चालीने तळिया चाळणी थई जवा तलवोंसे आग लगना=मारे क्रोध चढवो
तलहटी تلہٹی स्त्री० तळेटी
तला تلا पु० तळियुं (२) सखतळी
तलाक़ طلاق पुं० [अ] तल्लाक; फारगती

तलातम تلاطم पुं० [अ] मोटुं मोजुं; लोढ
तलाफ़ी تلافی स्त्री० [अ.] निवारण; प्रायश्चित्त [(२) जरूर; आवश्यकता
तलाश تلاش स्त्री० [तु.] तलाश,खोज
तलाशी تلاشی स्त्री०[फा] तपास,खोळ
तली تلی स्त्री० तळियु (२) तळिये ठरेलो कचरो; 'तलछट' [तळेउपर
तले تلے अ० तळे; नीचे. –ऊपर अ०
तलेटी تلیٹی स्त्री० तळियुं (२) तळेटी
तलैया تلیا स्त्री० तलावडी
तलौछ تلونچھ स्त्री० जुओ 'तलछट'
तल्ख़ تلخ वि० [फा] कडवुं (२) बेस्वाद (३) अप्रिय
तल्ली تلی स्त्री० सखतळी; 'तला'
तवक़्क़ा توقع स्त्री० [अ तवक़्क़ुअ] आशा
तवक़्क़ुफ़ توقف पु०[अ]विलंब;वार
तवक्कुल توکل पु० [अ.] ईश्वर-श्रद्धा (२) परमार्थ दृष्टि [(२) कृपादृष्टि
तवज्जह توجہ स्त्री० [अ.] ध्यान
तवना تونا अ० क्रि० तपावुं; तपवुं
तवल्लुद تولد वि० [अ] जन्मेलु. –होना = जनमवुं
तवा توا पु० तवो. •तवेकी बूँद = क्षण वार टकनारुं (२) जेनाथी जराय तृप्ति न वळे एवुं [(२) आतिथ्य
तवाज़ा تواضع स्त्री० [अ.] आदर
तवाना توانا वि० [फा] बळवान (नाम, –नाई)
तवायफ़ طوائف स्त्री० [अ 'ताइफ़:'नुं ब. व.] वेश्या (२) तायफो, (गानार बजावनारनी) टोळी
तवारा توارا पुं० (प) ताप; ताव
तवारीख़ تواریخ स्त्री० [अ.] इतिहास. –ख़ी वि० [अ] ऐतिहासिक
तवालत طوالت स्त्री० [अ] लंबाई (२) अधिकता (३) झंझट; आपत्ति
तवील طویل वि० [अ.] लांबुं
तवेला طویلہ पु० [अ. तवेल] तबेलो
तशख़ीस تشخیص स्त्री० [अ.] ठराव (२) रोगनुं निदान
तशदीद تشدید स्त्री० [अ] कठोरता; सख्ताई; अत्याचार (२) लेखनमां अक्षरनुं द्वित्व सूचववा फारसी लिपिमां वपरातुं चिह्न [कठोरता
तशद्दुद تشدد पु० [अ.] 'तशदीद';
तशफ़्फ़ी تشفی स्त्री० [अ] सांत्वन (२) संतोष [(२) उदाहरण
तशबीह تشبیہ स्त्री० [अ] उपमा
तशरीफ़ تشریف स्त्री० [अ.] मोटाई; महत्ता. –लाना = पधारवुं. –रखना = बिराजवुं
तशरीह تشریح स्त्री० [अ] टीका; टिप्पण (२) शरीरशास्त्र [फिकर; चिंता
तशवीश تشویش स्त्री० [अ.]
तश्तरी طشتری स्त्री० [फा] रकाबी
तस تس वि० (२) अ० (प.) तेवुं, 'तैसा'
तसकीन تسکین स्त्री० [अ.] तसल्ली, दिलासो
तसदीअ(०ह) تصدیع(ہ) स्त्री० [अ.] माथुं दुखवुं ते (२) तस्दी
तसदीक़ تصدیق स्त्री० [अ] सत्यता (२) प्रामाण्य, समर्थन (३) साक्षी
तसद्दुक़ تصدق पुं० [अ] दान (२) बलिदान [ग्रंथ-रचना
तसनीफ़ تصنیف स्त्री० [अ]

तसन्ना تصنع पुं० [अ. तसन्नुअ] आडंबर; देखाडो; दंभ,
तसफ़िया تصفیہ पुं० जुओ 'तस्फिया'
तसबीह تسبیح स्त्री० [अ.] तसबी; माळा
तसमा تسمہ पुं० [फा] चामडानो पटो
तसर्रुफ़ تصرّف पुं० [अ.] खर्च (२) उपयोग (३) चमत्कार
तसला تسلا पुं० तांसळुं (स्त्री० –ली)
तसलीम تسلیم स्त्री० [अ] सलाम; प्रणाम (२) स्वीकृति
तसल्ली تسلّی स्त्री० [अ.] तसल्ली; दिलासो (२) धीरज ['तसौवफ़'
तसव्वुफ़ تصوّف पुं० [अ] जुओ
तसहीह تصحیح स्त्री० [अ] शुद्ध करवु ते (२) मूळ साथे तपासवुं ते
तसू(–स्सू) (تسو(–سّو पु० तसु
तसौवुफ़ (تصوّف)تصووف पुं० 'तसव्वुफ', गूढवाद; सूफ़ीवाद (२) ईश्वरपरायणता
तस्दीअ تصدیع स्त्री० जुओ 'तसदीअ'
तस्फ़िया تصفیہ पुं० [अ] साफ के स्वच्छ करवुं ते (२) झघडानो निपटारो
तह تہ स्त्री० [अ] थर (२) पातळुं पड (३) तळियु (४) गडी. –की बात= गुप्त वात–रहस्य –तोडना=झघडो पतावयो. –तक पहुँचना=मर्म पामवो
तहक़ीक़(–क़ात) (تحقیق(–قات स्त्री० [अ] शोधखोळ
तहक़ीर تحقیر स्त्री० अपमान,बेआबरू
तहख़ाना تہ خانہ पु० [फा.] भोंयरुं
तहज़ीब تہذیب स्त्री० [अ] शिष्टाचार (२) सभ्यता; संस्कृति
तहज़ीब-याफ़्ता تہذیب یافتہ वि० [अ.+फा.] शिष्ट; सभ्य
तहत تحت पु० [अ.] अखत्यार (२) अधीनता [[अ.] पाताळ
तहत-उस्सरा تحت الثّریٰ स्त्री०
तह-दर्ज تہ درز वि०[फा.] बिलकुल नवुं
तहपेच تہ پیچ पु० [फा] पोतानुं
तहफ़्फ़ुज़ تحفّظ पुं० [अ.] बचाव; रक्षण; सलामती [स्त्री० लुगी
तहबंद تہ بند पु० [फा], तहमत(–द)
तहरीक تحریک स्त्री०[अ.] आंदोलन (२)उश्केरणी(३)प्रस्ताव; ठराव [के लेख
तहरीर تحریر स्त्री० [अ] लेखन-शैली
तहलका تہلکہ पुं० [अ] मोत (२) बरबादी (३) हिलचाल; खळभळाट
तहलील تحلیل स्त्री० [अ.] पीगळवुं ते (२) पचवु ते [(२)अनामत(३)खजानो
तहवील تحویل स्त्री० [अ] सुपरत
तहस-नहस تہس نہس वि० बरबाद; खेदानमेदान [प्रशंसा, शाबाशी
तहसीन تحسین स्त्री० [अ] तारीफ;
तहसील تحصیل स्त्री० [अ] महेसूल उघराववु ते (२) तहसील; तालुको के महेसूल (३) महेसूलनी कचेरी
तहसीलना تحصیلنا स०क्रि० वसूल करवु, उघराववुं
तहाँ تہاں अ० त्यां, तहीं
तहाना تہانا स० क्रि० लपेटवु
तहीं تہیں अ० त्यां ज; तहीं ज; 'वहीं'
तही تہی वि०[फा] रहित; वगरनुं जेम के, तही-दस्त=खाली हाथनुं, निर्धन. तही मग़्ज़=मूर्ख [(२) बरबाद
तहोबाला تہ و بالا वि० [फा]ऊंधुंचत्तुं

ताँत تانت स्त्री तात (२) तंतु, दोरी (३) पणछ (४) साळनु राच
ताँता تانتا पु० पंक्ति, हार
ताँती تانتی स्त्री०पंक्ति (२) ओलाद, पेढी (३) पु० वणकर
ता تا अ० [फा] 'तक', सुधी
ताअत طاعت स्त्री० [अ] सेवाचाकरी (२) उपासना
ताईं تائیں अ० प्रति, पासे, तरफ
ताई تائی स्त्री० मोटी काकी(२)तावली (३) टाढियो ताव [समर्थन, टेको
ताईद تائید स्त्री० [अ] तरफदारी
ताऊ تاؤ पु० मोटा काका
ताऊन طاعون पु० [अ] प्लेग,मरकी
ताऊस طاؤس पु० [अ] मोर (२) ताऊस वाद्य
ताक़ طاق पुं० [अ] ताकु (२) वि० एकी (३) अजोड –पर धरना या –रखना,=पडयु रहेवा देवु
ताक تاک स्त्री० ताकवु ते (२) स्थिर दृष्टि (३) ताक, तक, लाग (४) तलाश –में रहना=लाग जोता रहेवु –रखना, लगाना=लाग ताकवो
ताक-झाँक تاک جھانک स्त्री० वार-वार के छूपु जोवु ते
ताक़त طاقت स्त्री० [अ] ताकात
ताक़तवर طاقتور वि० ताकातवाळु
ताक़ा طاقہ पु० [अ] ताको, कपडानु 'थान'
ताकि تاکہ अ० [फा] जेथी करीने
ताकीदन تاکیدا अ० ताकीदथी, आग्रहपूर्वक [ताकीदनु जरूरी
ताकीदी تاکیدی वि० [अ]
ताख़ीर تاخیر स्त्री० [अ] वार, विलंब
ताग(-गा) تاگ(-گا) पु० तागडो, दोरो
तागना تاگنا स०क्रि० (गोदडा इ०मां) दूर दूर दोरा नांखवा
ताज تاج पु० [अ] बादशाहनो मुगट (२) कलगी (मोर, मरघा इ०नी) (३) आग्रानो ताजमहाल [–जगी]
ताजा تازہ वि० [फा] ताजु (नाम,
ताज़ादम تازہ دم वि० [फा] तत्पर, तैयार
ताजिया تعزیہ पु० [अ] ताजियो
ताज़ियाना تازیانہ पुं० चाबुक, साटको के तेना फटकानी सजा
ताजिर تاجر पु० [अ] वेपारी
ताज़ी تازی पु० [फा] अरबी घोडो (२) स्त्री० अरबी भाषा [अदब
ताज़ीम تعظیم स्त्री० [अ] ताजीम,
ताज़ीमी सरदार تعظیمی سردار पु० प्रतिष्ठावान–मोटो सरदार
ताड़ना تاڑنا स०क्रि० मारवु, पीटवु मारी ठाकी हठाववु (२) समजी जवु, कळी जवु, पामी जवु
तातार تاتا वि० तातु, तपेलु गरम
तातील تعطیل स्त्री० [अ] रजा, छुट्टी
तादाद تعداد स्त्री० [अ] संख्या, गणतरी
तान تان स्त्री० ताणवु ते. स्वर
तान طعن पु० [अ] ठपको, ताणो, महेणु निंदा (किसी पर) तान तोड़ना= (कोईनु) बूरु बोलवु [(२) कदमां आराउ
तानना تاننا स०क्रि० ताणवु, खेंचवु
ताना تانا पुं० ताणो (२)स०क्रि० तानवु (३) [अ] طعنہ तानो, महेणु

ताना-बाना تانابانا पु० ताणो-वाणो
तानारीरी تاناریری स्त्री० साधारण गावु ते
तानी تانی स्त्री० ताणी, ताणानुं सूतर
तापतिल्ली تاپ‌تلی स्त्री० प्लीहानो रोग
तापस्वेद تاپ‌سوید पुं० [स] कोई रीत गरमी आपी निपजावेला परसेवो
ताफ़्ता تافتہ पु०[फा] ताफतो, टाफेटो
ताब تاب स्त्री० [फा] ताप (२) चमक (३) शक्ति (४) धैर्य
ताबड़तोड़ تابڑتوڑ अ० लगातार, एक पछी एक, झट झट, तावडतोब
ताबदान تابدان पु० [फा] बारी के प्रकाश माटेनी जाळी
ताबा,-बे تابع वि० [अ. ताबिअ] ताबामा रहेतु, आधीन, आज्ञाकित
ताबीर تعبیر स्त्री० (स्वप्ननु शुभ-अशुभ) फळ [ठाठडी (२) ताबूत
ताबूत تابوت पु० [अ] 'जनाज़ा',
ताम تام पु० तामस, क्रोध (२) तमस, अधारु (३) वि० भीषण (४) पु० [स] दोष, विकार (५) दु ख (६) طعام [अ] भोजन, खावु ते
तामजान تامجان पु० एक प्रकारनी खुर्सी पालखी
तामलेट تاملیٹ पु० [इ टम्लर] टिननु टमलर [(मकाननु)
तामीर تعمیر स्त्री० [अ] बाधकाम
तामीरी تعمیری वि० रचनात्मक
तामील تعمیل स्त्री० [अ] (आज्ञा) 'पालन, अमल करवो ते [आनाकानी
ताम्मुल تامّل पुं० [अ] सदेह दुविधा,

तायफ़ा طائفہ पु०; स्त्री० [फा] वेश्या (२) गानारनी के वेश्यानी मडळी (३) फिरको, जथो
तायर طائر पु० [अ] ऊडनार(२)पक्षी
ताया تایا पु० (स्त्री० ताई) 'ताऊ', मोटाकाका
तार تار पु० (२) वि० तार –जमना, बैठना या बँधना=वत बेसवो, बरोबर गोठववु
तारघर تارگھر पु० तार-ऑफिस
तारपीन تارپین पु० टर्पेन्टाईन
तार-बर्क़ी تاربرقی पु० वीजळीथी खबर देनारो तार
तारा تارا पु० [स] तारो. –गिनना= ऊंघ वगर रात काढवी –टूटना= तारो खरवो **तारे तोड़ लाना**=भारे के चालाकीनु काम करवु
ताराज تاراج पु० [फा] लूटफाट (२) ताराज थवु ते, नाश, खुवारी
तारिक تارک वि० [अ] त्यागी
तारीक تاریک वि० [फा] (नाम, –की) अधारु (२) काळु
तारीख़ تاریخ स्त्री० [फा] महिनाना तारीख (ईस्वी के इस्लामी पचागनी) डालना=तारीख नाखवी–नक्की करवी (कोई काम माटे)
तारीफ़ تعریف स्त्री०[अ] लक्षण (२) विशेषता, गुण (३) वर्णन (४) तारीफ, प्रशसा [लडवाने आह्वान देवु
ताल تال पु० ताल(२)नसाव –ठोकना
तालअ طالع पु० [अ] नसीब, भाग्य
ताल-बेताल تال‌بیتال अ० टाणे कटाणे, ठेकाणा वगर

तोंत تانت स्त्री तांत (२) तनु, दोरी (३) पणछ (४) साऊनुं राच
तोंता تانتا पु० पंक्ति, हार
तोंती تانتی स्त्री० पंक्ति (२) ओलाद, पेढी (३) पु० वणकर
ता تا अ० [फा] 'तक', सुधी
ताअत طاعت स्त्री० [अ] सेवाचाकरी (२) उपासना
ताई تائی अ० प्रति, पासे, तरफ
ताई تائی स्त्री० माटी काकी (२) तावली (३) टाढियो ताव [समर्थन, टको
ताईद تائید स्त्री० [अ] तरफदारी
ताऊ تاؤ पु० मोटा काका
ताऊन طاعون पु० [अ] प्लेग मरकी
ताऊस طاؤس पु० [अ] मोर (२) ताऊस वाद्य
ताक़ طاق पु० [अ] ताकुं (२) वि० एकी (३) अजोड –पर धरना या –रखना,=पडयुं रहेवा देवुं
ताक تاک स्त्री० ताकवुं ते (२) स्थिर दृष्टि (३) ताक, तक, लाग (४) तलाश –में रहना=लाग जोता रहेवुं –रखना, लगाना=लाग ताकवो
ताक-झाँक تاک جھانک स्त्री० वारंवार के छूपुं जोवुं ते
ताक़त طاقت स्त्री० [अ] ताकात
ताक़तवर طاقتور वि० ताकातवाळुं
ताक़ा طاقہ पु० [अ] ताको, कपडानुं 'थान'
ताकि تاکہ अ० [फा] जेथी करीने
ताकीदन تاکیداً अ० ताकीदथी, आग्रहपूर्वक [ताकीदनुं, जरूरी
ताकीदी تاکیدی वि० [अ]

ताख़ीर تاخیر स्त्री० [अ] वार, विलंब
ताग(-गा) (گ-)تاگ पु० तागडो, दोरो
तागना تاگنا स०क्रि० (गोदडा इ०मां) दूर दूर दोरा नांखवा
ताज تاج पु० [अ] बादशाहनो मुगट (२) कलगी (मोर, मरघा इ०नी) (३) आग्रानो ताजमहाल [–जगी)
ताज़ा تازہ वि० [फा] ताजुं (नाम,
ताज़ा दम تازہ دم वि० [फा] तत्पर, तैयार
ताजिया تعزیہ पु० [अ] ताजियो
ताज़ियाना تازیانہ पु० चाबुक, साटको के तेना फटकानी सजा
ताजिर تاجر पु० [अ] वेपारी
ताज़ी تازی पु० [फा] अरबी घोडो (२) स्त्री० अरबी भाषा [अदब
ताज़ीम تعظیم स्त्री० [अ] ताजीम,
ताज़ीमी सरदार تعظیمی سردار पु० प्रतिष्ठावान–मोटो सरदार
ताड़ना تاڑنا स०क्रि० मारवुं, पीटवुं, मारी ठोकी हठाववुं (२) समजी जवुं कळी जवुं, पामी जवुं
ताता تاتا वि० तातुं, तपेलुं गरम
तातील تعطیل स्त्री० [अ] रजा, छुट्टी
तादाद تعداد स्त्री० [अ] संख्या, गणतरी
तान تان स्त्री० ताणवुं ते, खेंच
तान طعن पु० [अ] ठपको, ताणो, महेणुं निंदा (किसी पर) तान तोड़ना= (कोईनुं) बूरु बोलवुं [(२) कदमां वधारवुं
तानना تاننا स०क्रि० ताणवुं खेंचवुं
ताना تانا पु० ताणो (२) स०क्रि० तावनुं (३) [अ] طعنہ तानो, महेणुं

ताना-बाना ٹاناباना पु० ताणा-वाणो
तानारीरी تانا ریری स्त्री० साधारण गावु ते
तानी تانی स्त्री० ताणी, ताणानु सूतर
तापतिल्ली تاپ تلّی स्त्री० प्लीहानो रोग
तापस्वद تاپ سوید पुं० [स] कोई रीत गरमा आपी निपजावेल परसेवा
ताफ़्ता تافتہ पु० [फा] ताफ्तो टाफेटो
ताब تاب स्त्री० [फा] ताप (२) चमक (३) शक्ति (४) धैर्य
तावडतोड़ تابڑتوڑ अ० उपरातार एक पछी एक, झट झट, तावडतोव
तावदान تابدان पु० [फा] बारी के प्रकाश माटेनी जाळी
ताबा,-बे تابع वि० [अ तावित्र] तावामा रहेतु आधीन आज्ञाकित
ताबीर تعبیر स्त्री० (स्वप्ननु शुभ अशुभ) फळ [ठाठडी (२) तावूत
तावूत تابوت पु० [अ] 'जनाजा'
ताम ٹام पु० तामस गाव (२) तमस अधारु (३) वि० भीषण (४) पु० [स] दाप विकार (५) दु ख (६) طعام [अ] भोजन खावु ते
तामजान تامجان पु० एक प्रकारनी खुरशी पालखी
तामलेट ٹاملیٹ पु० [इ टंबलर] टिननु टमलर [(भडवानु)
तामीर تعمیر स्त्री० [अ] बाधकाम
तामीरी تعمیری वि० रचनात्मक
तामील تعمیل स्त्री० [अ] (आज्ञा) पालन अमल करवो ते [आनाकानी
ताम्मुल تامّل पु० [अ] सन्देह दुविधा
तायफ़ा طائفہ पु० स्त्री० [फा] वेश्या (२) गानारनी के वेश्यानी मडळी (३) फिरको, जथो
तायर طائر पु० [अ] ऊडनार(२)पक्षी
ताया تایا पु० (स्त्री० ताई) 'ताऊ', मोटाकाका
तार تار पु० (२) वि० तार —जमना, बैठना या बँधना=वत बसवो, बरोबर गाठवावु
तारघर تارگھر पु० तार ऑफिस
तारपीन تارپین पु० टर्पेन्टाईन
तार-बर्क़ी تار برقی पु० वीजळाथी खबर दनारो तार
तारा تارا पु० [म] तारो —गिनना= ऊघ वगर रात काढवी —टूटना= तारो खरवो तारे तोड लाना=भारे के चालाकीनु काम करवु
ताराज تاراج पु० [फा] लूटफाट (२) ताराज थवु ते, नाश खुवारी
तारिक تارک वि० [अ] त्यागी
तारीक تاریک वि० [फा] (नाम, —की) अधारु (२) काळु
तारीख़ تاریخ स्त्री० [फा] महिनानी तारीख (ईस्वी के इस्लामा पंचांगनी) डालना=तारीख नांखवी—नक्की करवी (कोई काम माटे)
तारीफ़ تعریف स्त्री० [अ] लक्षण (२) विज्ञापना गुण (३) वर्णन (४) तारीफ प्रशसा [लडवान आहवान न्यु
ताल تال पु० ताल(२)तळाव —ठोकना
तालअ طالع पु० [अ] नसीब भाग्य
ताल-बेताल تال بیتال अ० ताण कटाणे टाणा वगर

तालमेल تال میل पुं० ताल-सूर मेळववो ते (२) योग्य अवसर (३) बरोबर योजना, तालमेल

ताला تالا पुं० ताळुं

तालाकुंजी تالا کنجی स्त्री० ताळाकूंची

तालाब تالاب पुं० तळाव

तालावेली تالاویلی स्त्री० 'तलवेली'; [तालावेली

तालिका تالِکا स्त्री० कूंची (२) सूची; अनुक्रमणिका (३) यादी

तालिब طالب पु० [अ.] शोधनार (२) पूछनार; मागनार [विद्यार्थी

तालिब-इल्म طالبِ علم पुं० [अ.]

ताली تالی स्त्री० [स.] कूंची (२) ताळी (३) ताळी (४) नानुं 'ताल'-तळावडी

तालीफ़ تالیف स्त्री० [अ.] संग्रह-ग्रंथ रचवो ते (२) बे वच्चे मेळ के एकता करवी ते [केळवणी

तालीम تعلیم स्त्री० [अ.] शिक्षण;

तालु(-लू) تالو(-لو) पुं० ताळवुं. -में दाँत जमना=खराब दहाडा आववा. -से जीभ न लगना=बोल्या करवुं; जीभ छाली न रहेवी

ताल्लुक़ تعلق पुं० जुओ 'तअल्लुक़'

ताव تاو पुं० ताप; गरमी (२) अधिकार के सत्तानो गर्व(३) गुस्सो (४) ताव; ता-आना=जोईए तेटुं तपवुं (२) गुस्से थवुं -खाना=गरम थवुं -देना= गरम करवुं. मूँछों पर ताव देना= मूछ पर ताल देवी. -चढना=प्रबळ इच्छा थवी

ताव भाव تاو بھاو पुं० लाग मोको

तावान تاوان पुं० [फा] नुकसानीनी भरपाई; दंड

तावीज़ تعویذ पुं० [अ. तअवीज़] तावीज [प्रकारनुं कसबी कपडुं(२)गंजीफो

ताश(-स) تاش(-س) पुं० [अ.] एक

ताशा(सा) تاشا(-سا) पुं० [अ तासः] ताळुं. तासुं [फळ; परिणाम; गुण

तासीर تاثیر स्त्री० [अ.] असर; प्रभाव;

तासु تاسُ स० (प.) तेनुं

तासूँ(-सौं) تاسوں(-سوں) स० (प) ते वडे के प्रत्ये; 'उससे'

तास्सुब تعصب पुं०जुओ 'तअस्सुब'

ताहम تاہم अ० [फा.] तोपण

ताह(-हि)री تاہری(-ہِ) स्त्री० [अ] एक प्रकारनी खीचडी

तिंतिडी تِنتِڑی स्त्री० [सं.] आमली

तिकोना(-निया) تِکونا(-نیا) वि० त्रिकोण [तरियो

तिक्की تِکّی स्त्री० पत्तांनी तीरी-

तिगुना تِگنا वि० तगणुं

तिजरा تِجرا पुं० जुओ 'तिजारी'.

तिजारत تجارت स्त्री० [अ.] वेपार; धंधोरोजगार [त्रीजे दिवसे आवतो ताव

तिजार تجار पु०, तिजारी स्त्री०

तिड्डी-बिड्डी تِڈّی-بِڈّی, तितर बितर تِتر بِتر वि० छिन्नभिन्न; अस्तव्यस्त; वेरणछेरण

तित تِت अ० (प.) त्यां (२) ते बाजु

तितर बितर تِتر بِتر वि० वेरणछेरण; आमतेम अस्तव्यस्त

तितली تِتلی स्त्री० पतंगियु [के दूधी

तित-लौकी تِت لوکی स्त्री०कडवीतूमडी

तितारा تِتارا पुं० त्रण तारनु वाद्य

तितिम्मा) تتمہ [अ.] पु० बचत; परिशिष्ट

तिते تِتے वि० (प.) 'उतने'; एटलं
तितेक تِتیک वि० (प) 'उतना'; एटलुं
तितै تِتَے अ० (प.) त्यां
तितैया تِتَیّا पुं० भमरी
तितो تِتو वि० (प.) 'उतना'; एटलुं
तित्तर बित्तर تِتّر بِتّر वि० जुओ 'तितरबितर'
तिधारा تِدھارا पुं०[सं. त्रिधार] एक [जातनो थोर
तिन تِن स० (प) 'तिस'नुं ब०व०
तिनक(-ग)ना تِنک(گ)نا अ०क्रि० चिडावुं
तिनका تِنکا पुं० तृण (२) तणखलुं. -तोड़ना=संबंध तोडवो (२) नजर न लागे एम करवुं के इच्छवुं (स्त्री बाळकने करे छे ते). -तिनकेको पहाड़ करना=रजनुं गज करवुं
तिपाई تِپائی स्त्री० त्रण पायानी घोडी के टेबल, त्रिपाई
तिफ़्ल طِفل पुं० [अ] बच्चुं; बाळक
तिफ़ावत طِفاوت स्त्री०[अ]तफावत,वेर्
तिबारा تِبارہ अ० त्रीजी वार
तिब्ब طِب स्त्री० [अ.] हकीमी (वि० ढबी) [मार्ग के फांटा थवानुं स्थान
तिमुहानी تِمُہانی स्त्री० त्रण मों-
तिय(-या) (تِیا(تِیے स्त्री० त्रिया; स्त्री
तिरकुटा تِرکُٹا पुं० त्रिकटुं; सूंठ मरी ने पीपर
तिरछ(-छा)ई تِرچھ(چھا)ئی स्त्री० तीरछापणुं [तीरछुं
तिरछा تِرچھا वि० [सं. तिरश्चीन]
तिरछौहाँ تِرچھَوہاں वि०जरा तीरछुं
तिरछौहैं تِرچھَوہَیں अ० वांकथी; वक्रतापूर्वक
तिरना تِرنا अ०क्रि० तरवुं
तिरनी تِرنی स्त्री० घाघरानुं नाडुं
तिरपाई تِرپائی स्त्री० त्रिपाई
तिरपाल تِرپال पुं० छापराना छाजनुं सांठी वगेरे (२) शणनी ताडपत्री
तिरमिरा تِرمِرا पुं० आंखे अंधारां आववां के खूब प्रकाशमां ते अंजावी ते (२) पाणी उपर चीकटनुं बुंद
तिरमिराना تِرمِرانا अ०क्रि० आंखो अंजावी
तिरयाक़(-क) (تِریاق(-ک पुं० [अ] सापनो महोरो (२) सर्व रोगनी रामबाण दवा
तिरानवे تِرانوے वि० त्राणुं; ९३
तिराना تِرانا स०क्रि० तरावबुं(२)तारवुं
तिरासी تِراسی वि० त्र्यासी; ८३
तिरेन्दा تِریندا पुं० समुद्रमां तरतु रखातुं नीचेना पहाड के विघ्ननुं निशान; 'बोय' (२) जाळमां माछली फसाई एम बतावनार तरतुं रखातुं चिह्न
तिलंगा تِلنگا पुं० अंग्रेजी फोजनो देशी सिपाई
तिलंगाना تِلنگانا पुं० तैलंगण देश
तिलमिल تِلمِل स्त्री० जुओ 'तिरमिरा'
तिलमिलाना تِلمِلانا अ० क्रि० जुओ 'तिरमिराना' (२) दुःख पीडाथी गभरावुं तडफडवु
तिलवा تِلوا पुं० तलनो लाडु
तिलस्म طِلسم पुं० जादु; चमत्कार
तिलहन تِلہن पुं० तेली बियांना छोड
तिला طِلا पुं०[अ.] सोनुं (वि० -लाई)
तिलाक़ طِلاق पु० 'तलाक' जुओ
तिल्ली تِلّی स्त्री० प्लीहा (२) तल

तिशना لشنا पु० [अ] तानो, महेणु
तिश्ना تشنہ वि० [फा] तरस्यो, अमिलाषा
तिस تس स० (प) 'उस' 'ता'नु विभक्ति पूर्वेनु रूप [तोपण, छता
तिस पर تس پر ते उपरांत, वळी (२)
तिसरैत تسریت पु० त्रीजो-तटस्थ माणस
तिहरा تہرا वि० 'तहरा', त्रेवडु (२) त्रीजी वारकु -ना स० क्रि० 'तिहरा करवु
तिहवार تہوار पु०[स तिथिवार]तहेवार
तिहाई تہائی स्त्री० त्रीजो भाग (२) फसल
तीतर تیتر पु० तेतर पक्षी
तीता تیتا वि० तीखु (२) तिक्त कडवु
तीन تین वि० त्रण -पांच करना = झघडा के पंचातनी वात करवी -तेरह करना = वेरविखेर-अस्तव्यस्त करवुं
तीनत طینت स्त्री० [अ] प्रकृति स्वभाव
तीमारदार تیماردار वि० [फा] सहानुभूतिवाळुं(२)रोगीनी बरदास करनार
तीय(-या) (یا)تیے स्त्री० स्त्री ओरत
तीली تیلی स्त्री० सळी के तार (२) पगनी पिंडी [दिन = हमेश
तीस تیس वि० त्रीश -दिन, सौनो
तीसरा تیسرا वि० त्रीजु
तीसी تیسی स्त्री० अळसी (२) फळ गणवानु (१५०नु) एक मान
तुंद تند वि० [फा] तुंड चडाउ उग्र (२) तिक्त, धार
तुक تک स्त्री० टूक, तूक -जोडना = जोडकणा जेवी हलकी कविता करवी
तुकबंदी تکبندی स्त्री० जोडकणु, काव्य विनानी हलकी कविता
तुकार تکار स्त्री० तुकारो
तुकारना تکارنا स० क्रि० तुकारवु
तुख्म تخم पु० [अ] तुखम, बीज
तुगयानी طغیانی स्त्री० [अ] (नदीनु) पूर
तुजुक تزک पु० [तु] शोभा (२) कानून(३)आत्मकथा (प्राय बादशाहनी)
तुझ تجھ स० 'तू'नु विभक्ति पूर्वेनु रूप [बीजीनु रूप
तुझे تجھے स० 'तू'नु ४थी तथा
तुडवाना تڑوانا, तुडाना تڑانا स०क्रि० तोडावबु (२) मोटा सिक्काने परचूरण करावबु
तुतलाना تتلانا अ०क्रि० तोतडावु
तुनक تنک वि० [फा] नाजुक (२) कमजोर
तुनक मिज़ाज تنک مزاج वि० [फा] जरामां छछेडाई जाय एवा स्वभावनुं
तुफैल طفیل पु० [अ] साधन -से = द्वारा
तुम تم स० तमे
तुम्हारा تمہارا स० तमारु
तुम्हें تمہیں स० तमने, 'तुमको
तुर تر पु० साळनो वणाटु जेमां कापड लपेटाय ते भाग-तार
तुरई ترئی स्त्री० तुरियुं
तुरपई(-न) (ن)ترپئی स्त्री० दोरो भरी आटीन सीववु ते
तुरपना ترپنا स०क्रि० दोरो भरी आंटीने सीववुं
तुरबत تربت स्त्री० [अ] कबर

तुराई طُرائی स्त्री० तळाई, गादलु (२) अ० तरत, जलदी
तुर्की-ब-तुर्की जवाब देना
تُرکی بہ تُرکی جواب دینا
रोकडो—बरोबर उत्तर दवो
तुर्रा طُرّہ पु० [अ] तोरो (२) कलगी (३) वि० [फा] अद्‌भुत
तुर्श تُرش वि० [फा] (नाम, –र्शी) खाटु (२) कठोर
तुलना تُلنا स्त्री० तुलना (२) अ०क्रि० तोलावु (३) गाडीना पैडा आजवा (४) तैयार थवु
तुलवाई تُلوائی स्त्री० तोलवानी मजूरी (२) पैडा आजवानी मजूरी
तुलवाना تُلوانا स०क्रि० तोलावबु
तुलाई تُلائی स्त्री० रजाई (२) तोलवानी मजूरी के क्रिया [उदय
तुलूअ طُلوع पु० [अ] (सूर्यादिनो)
तुष,-स تُش ـس पु० [स] अनाजनु भूसु फोतरु (खास चोखानु)
तुसी تُسی स्त्री० जुओ 'तुस'
तूँ تُوں, तू تُو स० तु तू तडाक, तू तुकार, या तू तू मैं मैं करना= सामसामे तुनां करीने बोलाबोली करवी
तूत توت पु० [फा] एक फळझाड शेतूत
तूदा تودہ पु० [फा] ढगलो (२) हदनी निशानी, पाळी (३) बाथ
तूफान طوفان पु० [अ] तोफान (२) तहोमत (३) आफत (४) भारे मोटु पूर, रेल (वि० –नी)
तूम तड़ाक تُوم تڑاک स्त्री० [फा] ठाठमाठ, सजावट
तूमार طُومار पु० [अ] वातनो व्यर्थ विस्तार, लघु पुराण (–बाँधना श०प्र०)
तूल طُول पु० [अ] लबाई, विस्तार –देना = लंबावबु –खींचना = ढील थवी
तूलतवील طُول طَویل वि० लांबु-पहोळु, विस्तृत [उत्तम पशमीनो के कामळी
तूस تُوس पु० जुओ 'तुस' (२) [अ]
तें تیں (प्रत्यय) द्वारा, थी (२) –ना करतां (३) –माथी
तैंतालिस تینتالیس वि० तैंतालीस
तेंति(–ती)स تینتی(–تی)س वि० तत्रीस, ३३ [जेवु एक हिंस्र प्राणी
तेंदुआ تیندُوا पु० चित्ता
तेग تیغ स्त्री० [अ] तलवार
तेगा تیغا पु० खाडु कटार [(२) गोंधु
तेज़ تیز वि० [फा] तेज तीक्ष्ण, उग्र,
तेरह تیرہ वि० तेर, १३
तेरही تیرہی स्त्री० तेरमु
तेरा تیرا स० तारु तेरी सी=तारा लाभ मतलबनी वात (प) [एवा अर्थमां
तेरे تیرے अ० (प) 'से, ने, प्रति–
तेलहन تیلہن पु० तेली वी
तेवन تیون पु० बाग (२) खेल, क्रीडा
तेवर تیور पु० गुस्सानी नजर (२) आंखनी भमर –चढ़ना=क्रोधथी आंख थवी –बदलना या बिगड़ना= मिजाज जवो
तेशा تیشہ पु० [फा] वांसलो
तेहरा تیہرا वि०, तेहराना स०क्रि० जुओ 'तिहरा तिहराना' [त्यहार'
तेहवार تیہوار पु० तहेवार, 'तिहवार,'
तेहा تیہا पु० गुस्सो (२) पैसा घमंड (वि० –ही)

तेही تيہی स० (प) एने, तेने
तैंतालीस تينتاليس वि० तेंताळीस
तैंतीस تينتيس वि० तेत्रीस
तै طے अ० एटलु (२) पु०[अ] طے फेंसलो (३) समाप्ति (४) वि० जुओ 'तय'
तैनात تعينات वि०[अ तअय्युनात] नियत, मुकरर (नाम, -ती)
तैयार تيار वि०[अ.] तैयार(२)हृष्टपुष्ट
तैरना تيرنا अ० क्रि० तरवु
तैश طيش पु० [अ] क्रोध, गुस्सो
तैसा تيسا वि० तेवु तैसे अ० तेम
तोंद توند स्त्री० फूलेलु पेट, दुंद, फांद
तोंदल توندل वि० दुंदाळुं, फांदवाळु
तो تو अ० ता (२) स० (प) तारु
तोड़ توڑ पु० तोडवु त (२) नदीनु जोरथी वहेण (३) दहींनु पाणी (४) तोड, निकाल करवानो उपाय
तोड़ा توڑا पु० तोडो (२) १००० रु. राखवानी थेली (३) नदीनो कांठो (४) पलीतो (५) चकमकथी आग करवानो लोढानो ककडो
तोतरा(-ला) (ला)توترا वि० तोतडु -ना अ० क्रि० तोतडावु
तोता طوطا, توتا पु० [फा] तोतो, पोपट (२) बदूकनो घोडो हाथो के तोते उड़ जाना=बहु गभराई जवु तोतेकी तरह आँखें फेरना या बदलना=('बेमुरव्वत होना') बेशरम बनवु [(नाम, -श्मी)
तोताचश्म طوطا چشم पु०[फा] बेशरम
तोदा تودہ पु० जुओ 'तूदा'
तोबड़ा توبڑا पु० तोबरो
तोबा توبہ स्त्री० [अ तौब] पश्चात्ताप, फरी न करवानी प्रतिज्ञा -करना= तोबा पोकारवी, फरी नहि करुं एम कहेवुं; -बुलवाना= तोबा पोकराववी -तिल्ला करना या मचाना=रडतां के नम्र बनीने तोबा पोकारवी तोबा तोबा=कोई खराब काम विषे घृणा के न थाओ एवो भाव बताववा 'राम राम' जेवा अर्थनो उद्गार
तोशक توشک स्त्री० [तु] रूनी गादी
तोशदान توشدان पु०[फा] भाथानी थेली के बचकी,कारतूसनी सिपाहीनी थेली
तोशा توشہ पु० [फा] वटेशरी, भाथु
तोशाख़ाना توشہ خانہ पु० [तु +फा] वस्त्रादिनो अमीर वगेरेनो भंडार; तोशाखानु
तोहफ़गी تحفگی स्त्री०[फा]उत्तमता
तोहफ़ा تحفہ वि०[अ तुहफ] उमदा, उत्तम (२) भेट, उपहार
तोहमत تہمت स्त्री० [अ] तहोमत
तोहमती تہمتی वि०तहोमत मूकनार
तोहि توہ स० तने
तौंस توس स्त्री० तापथी लागती सखत तरस [तरस लागवी
तौंसना توسنا अ०क्रि० "तौंस"-
तौंसा توسا पु० सखत गरमी
तौक़ طوق पु०[अ] गळानु एक घरेणु (२) कांठलो (३) चपरास [सन्मान
तौक़ीर توقیر स्त्री० [अ] आदर,
तौफ़ीक़ توفیق स्त्री० [अ.]ईश्वरकृपा (२) श्रद्धा (३) शक्ति, ताकात
तौबा توبہ स्त्री० [अ] जुओ 'तोबा'
तौर طور पु० [अ] ढग, रीत, चाल (२) दशा

तौर-तरीक़ा طور طریقہ पुं० [अ.] चालचलगत; रहेणी

तौरा(-रे)त توراۃ(-ریت) पुं० यहूदीओनो धर्मग्रन्थ जे मूसाने प्रगट थयेलो; जूना करार

तौल تول पुं०[सं] त्राजवुं (२) स्त्री० तोल; वजन (३) तोलवु ते; 'तौलाई'

तौलना تولنا स० क्रि० तोलवुं

तौला تولا पुं० तोलाट

तौलिया تولیا स्त्री०; पुं० टुवाल

तौसीअ توسیع स्त्री० [अ] विस्तार लंबाण [स्तुति

तौसीफ़ توصیف स्त्री०[अ.] प्रशंसा;

तौहीद توحید स्त्री०[अ] एकेश्वरवाद; ईश्वर एक छे एवी मान्यता

तौहीन(-नी) توہین(-نی) स्त्री०[अ.] अपमान; अनादर; बेआबरू

त्यागपत्र تیاگ پتر पुं०[स] राजीनामुं

त्यों تیوں अ० तेवी रीते; तेम (२) तत्काल [के बे वर्ष पछी आवनारुं वर्ष

त्योरुस تیورس पु० बे वर्ष पूर्वेनुं

त्योरी تیوری स्त्री० जुओ 'तेवर'

त्योहार تیوہار पु० तहेवार

त्योहारी تیوہاری स्त्री० तहेवारने दहाडे बाळको, नोकर वगेरेने मीठाई इ० अपाय ते

त्यौनार تیونار पुं० ढंग; रीत; 'तौर'

त्यौर تیور पुं० जुओ 'त्योरी'

त्रिपिताना ترپتانا अ०क्रि० (प.) धराइ; तृप्त थवुं (२) स०क्रि० तृप्त करवुं

थ

थंब(-भ) تھنب(-بھ) पुं० थम; थांभलो (२) टेको (स्त्री० -भी)

थकना تھکنا अ० क्रि० थाकवुं (२) धीमुं पडवुं; रोकावुं (३) घडपणथी अशक्त थवुं (४) मुग्ध थवुं

थकान تھکان स्त्री० थकावट; थाक

थका-माँदा تھکاماندہ वि० थाकेलुं

थकाव(-ह)ट تھکاو(-ہ)ٹ स्त्री० जुओ 'थकान'

थकित تھکت वि० थाकेलुं (२) मुग्ध

थक्का تھکا पुं० जामेलो थर, पोपडी जेम के दहींनी

थगित تھگت वि० स्थगित(२)शिथिल

थन تھن पु० थान (चोपगांनु), आंचळ

थनी تھنی स्त्री० अजागलस्तन [तलाटी

थनैत تھنیت पुं० गामनो मुखी के

थपकना تھپکنا स० क्रि० थाबडवुं

थपकी تھپکی स्त्री० थाबडी

थपड़ा تھپڑا पुं० टपलो

थपड़ी تھپڑی स्त्री० ताळी (२) टपली

थपथपाना تھپتھپانا अ०क्रि० थाबडवुं

थपुआ تھپوا पुं० नळियुं (छतुं गोठववानु जरा चपटु होय छे ते) [आघात

थपेड़ा تھپیڑا पु० थप्पड (२) धक्को;

थमना تھمنا अ०क्रि० थभवु; थोभवुं

थर تھر स्त्री० थर; पड

थरथराना تھرتھرانا, थर्राना تھرّانا अ०क्रि० थरथरवुं

थल تھل पु० थळ; स्थळ (२) (कठण) जमीन (३) रण (४) वाघसिंहनी बोड

थलकना تھلکنا अ०क्रि० स्थूळ–लची पडी झूलवु(२)जाडुं शरीर लथडपथड थवुं

थलथल تهل تهل वि० लयडपयड ढ्लतु (क्रि० –ना) [जगा–घाट
थल्बेडा تهلبيڙا पु० नार थोभवानी
थवई تهوئى पु० कडियो (२) स्थपति
थहाना تهاهنا सक्रि० ऊंडाण मापवु (२) अंदाज काढवो
थाँग تهانگ स्त्री० चोरडाकुनु गुप्त स्थान (२) तपास [थाणु
थाँवला تهانولا पुं० ठामणु (झाडनु),
था تها अक्रि० हतु (स्त्री० –थी)
थाती تهاتى स्त्री० थापण, संघरो (२) अनामत
थान تهان पु० थान, स्थान (२) देवदेवीनु थानक (३) प्रमाण के तबेलो (४) थान ताको (५) सख्या
थाना تهانا पु० थाणु
थानेदार تهانيدار पु० थाण(–णे)दार
थानैत تهانيت पु० थानकनी देवता, ग्रामदेवता [थप्पड (३) प्रतिष्ठा (४) सागल
थाप تهاپ स्त्री० तबलानी थाप (२)
थापा تهاپا पु० थापो, पंजानी छाप (२) छापवानु बीबु के फरमो
थापी تهاپى स्त्री० थापडी (कडियानी)
थाम تهام पु० थांभलो (२) वहाणनो मस्तूल [(२) पकडवु (३) मदद करवी
थामना تهامنا सक्रि० थमावचु, रोकवु
थाल تهال पु० थाळ मोटी थाळी
थाला تهالا पु० थाणु सामणु
थाली تهالى स्त्री० थाळी –का बैंगन=आम के तम, लाभ जाई ताणनार
थाह تهاه स्त्री० ऊडाईनु तळियु (२) हद
थाहना تهاهنا सक्रि० जुओ 'थहाना'
थिगली تهگلى स्त्री० थींगडु
थिति تهت स्त्री० स्थिति
थिर تهر वि० स्थिर, स्थायी
थिरकना تهركنا अक्रि० थनथन नाचवु, ठमकवु
थिरना تهرنا अक्रि० (प्रवाही) हालतु स्थिर थवु (२) कचरो नीचे ठरवो के तथी प्रवाही नीतरवुं
थुक्का फ़ज़ीहत تهكا فضيحت स्त्री० निंदा ने तिरस्कार
थुडी تهڑى स्त्री० थू थू करवु ते, धिक्कार –थुड्डी करना=धिक्कारवु
थूक تهوك पु० थूक थूको सत्तू सानना=थोडी ज सामग्रीथी मोटु काम उपाडवु [स०क्रि० निंदा करवी
थूकना تهوكنا अक्रि० थूकवु (२)
थूथन تهوتهن पु० –नी स्त्री० (ऊट घोडा इ०नु) लाबु मोटु [' थूनी '
थून تهون स्त्री० जुओ ' थूथन ' (२)
थूनी تهونى स्त्री० थांभलो (२) टेको
थूवा تهووا पु० माटीनो लोंदो के मोटो टकरो
थूहर تهوهر पु० थूवर, थुवर
थेगली تهيگلى स्त्री० जुओ 'थिगली'
थैला تهيلا पु० (स्त्री० –ली) थलो
थोडा(–र,–रा) تهوڑا (ر،را) वि०थाडु
थोथा تهوتها वि० (स्त्री० –थी) खाली, पोलु (२) नकामु
थोपडी تهوپڑى स्त्री० धोल
थोपना تهوپنا सक्रि० थापवु (२) जुओ 'छोपना'
थोबडा تهوبڑا पु० जुओ 'थूथन'
थोर تهور वि० थाडु (२) पु० थोरियो

द

दगई دنگئی द वि॰ दगो करनार झघडाळु (२) प्रचंड

दगा دنگا द पु॰ दगो, तोफान

दडप्रणाम دنڈپرنام द पु॰, दडवत् स्त्री॰, पु॰ दडवत् प्रणाम [दात

दँतिया دنتیا द स्त्री॰ दतुडी, नाना

दँतुरा دنتلا द वि॰ (स्त्री॰ -ली) दताळु, दानवु [पु॰ द्वंद्व, लडाई

दद دد द स्त्री॰ वाफ, गरमी (२)

ददाना ددانا द पु॰ [फा] दांतो (जेवो के आरीनो)

दभोलि دبھول द पु॰ [स] वज्र

दँवरी دنوری द स्त्री॰ बळद फरवी खळु करवु ते, 'दॉय'

दई دئی द पु॰ दई, दैव ईश्वर -का घाला, दई-मारा वि॰ कमनसीब

दक़ियानूस دقیانوس द पु॰ [अ] एक अत्याचारी अरबी बादशाह (२) वि॰ प्राचीन (३) घणु घरडु

दक़ीक़ دقیق द वि॰ [अ] बारीक पातळु (२) नाजुक (३) कठण

दक़ीक़ा دقیقہ द पु॰ [अ] बारीकाई (२) कठिनता कोई दक़ीक़ा बाक़ी न रखना=बधा उपाय करी चूकवु

दक्खिन دکھن द पु॰ (वि॰ -नी) दक्षिण, दख्खण

दख़ल دخل द पु॰[अ दख़ल] अधिकार (२)दखल (-देना श॰प्र॰) (३)पहोंच प्रवेश (-रखना श॰प्र॰)

दख़लनामा دخل نامہ द पु॰ अधिकार के कबजाहक दर्शावतु सरकारी आज्ञापत्र

दखिनहा دکھنہا द वि॰ दक्षिणनु, दखणी [कबजेदार

दख़ील دخیل द वि॰ [अ] अधिकारी,

दख़ीलकार دخیلکار द पु॰ [अ +फा] जमीन पर ओछामा ओछां १२ वर्षनो कबजो धरावनार

दगदगा دغدغہ द पु॰ [अ] डर, भय (२) दगदगो, वसवसो (३) एक जातनु फानस [फूटवु (२)दहवु, बळवु

दगना دگنا द अ॰ क्रि॰ (बन्दूक इ॰)

दगर(-रा) دگر(ا) द पु॰ विलंब, ढील

दग़ल دغل द पु॰ [अ] दगो (२)बहानु

दगल(-ला) دگل(ا) द पु॰ जाडो मोटो डगलो [फटको

दग़लफ़सल دغل فصل द पु॰ [अ] दगो

दग़ा دغا द स्त्री॰[अ]दगो,कपट [दगाबाज

दग़ैल دگیل द वि॰ डाघावाळु (२) पु॰

दच्छिन دچھن द वि॰ दक्षिण

दड़ियल دڑھیل द वि॰ दाढीवाळु

दतवन دتون द स्त्री॰ दातण, 'दतुअ (-व) न'

दतिया دتیا द स्त्री॰ जुओ 'दँतिया'

दतुअ(-व)न, د تو(ا)ن द, **दतौन** دتون द स्त्री॰ दातण

ददा ددا द पु॰ दादा(२)स्त्री॰दाया,धाव

ददिया(-हा)ल ددیا(ہا)ل द पु॰ दादानु कुल के घर

ददिया ससुर ددیا سسر द पु॰, -सास स्त्री॰ दादाससरा दादीसासु

ददोड़ा(-रा) ددوڑا(را) द पु॰ ढीमणु (नेवु क मच्छर करडवाथी थाय)

दनदनाना دندنانا अ०क्रि० 'दनदन' अवाज करवो (२) आनन्द करवो

दनादन دنادن अ० घणा अवाज साथे (तोपखानु छूटवु)

दफ دف स्त्री० [फा] डफ

दफ़अतन् دفعتاً अ०[अ] अचानक, एकाएक [पूठुं; पत्तु

दफ़ती دفتی स्त्री० [अ दफ्तीन]

दफा دفع स्त्री०[अ दफअ] वार (२) कायदानी कलम (३) دفع वि० दूर करेलु

दफ़ादार دفعدار पु० एक फोजी अमलदार, टुकडीनो नायक

दफ़ीना دفینہ पु०[अ] दाटेलो खजानो

दफ़्तर دفتر पु० [फा] दफतर (कार्यालय, कागळियां)(२)सविस्तर वृत्तांत

दफ़्तरी دفتری पु० [फा] दफ्तरी (२) चोपडी बांधनार, बुक बाइन्डर

दबग دبنگ वि० प्रभावशाळी, दाबवाळु (२) अडबम [सकोच पामवु ते

दबक دبک स्त्री० दबाव, छुपावु क

दबकना دبکنا अ०क्रि० डरथी छुपावुं (२) स० क्रि०धातुने चपटी करवा पीटवुं

दबगर دبگر पु० दबगर

दबना دبنا अ० क्रि० दबावु

दबिस्ताँ دبستاں पुं०[फा]निशाळ

दबीज़ دبیز वि० [फा] जाडुं, मोटुं, घाटुं [दाब के दर तळे हाथ एवुं

दबैल دبیل वि० दबायलुं, कहेना

दबोचना دبوچنا स० क्रि० एकदम पकडाने दबाववु (२) संताडवुं

दम دم पुं० [फा] श्वास, दम (२) पळ (३) पोसगामणी –घुटना=श्वास घूटावो –घोंटकर मारना=गळु दबावी मारवु (२) खूब दु:ख देवु –तोडना= छेल्लो श्वास लेवो –मारना=थाक खावो (२) बोलवु –भरना=दम भरावबो, अभिमान ने विश्वासथी कहेवुं –मारना, लगाना=(चलम इ० नो) दम खेंचवो –के दम=क्षणभर –नाक में आना=खूब हेरान थवु –सूखना= प्राण सुकावा –गनीमत होना=जीवतो नर भद्र पामे –देना=दगो देवो, छेतरवु

'दमकल دمکل स्त्री०, –ला पु० पप, डकी,बंबो (२) गुलाबदानी

दमख़म دمخم पुं० [फा] दृढता (२) प्राण [सगडी

दमचूल्हा دمچولہا पुं० लोढानी

दमझांसा دمجھانسا पुं० छलकपट

दमदमा دمدمہ पुं० [फा] मोरचो, रेतीना थेलानु कामचलाउ रक्षण

दमदार دمدار वि० [फा] दमवाळु (२) मजबूत (३) तज

दम दिलासा دم دلاسا पुं०, –पट्टी स्त्री० पटामणी जूठी आशा [दोस्त

दमसाज़ دمساز पुं० [फा] दिलोजान

दमा دمہ पु० [फा] दमनो रोग

दमाद دماد पुं० जमाई, 'दामाद'

दयानत دیانت स्त्री० [अ] सत्य दानत, ईमान [वाळुं, ईमानदार

दयानतदार دیانتدار वि० दानत-

दयार دیار पु०[अ] प्रदेश (२) देव दारु

दर در पुं० [फा] दर, बारणु, गुफा (२) दर (३) दरा (४) स्त्री० दर, भाव

(५) किंमत, कदर (६) पु० [फा] द्वार (७) अ० अंदर; महीं
दर असल در اصل अ० [फा+अ] खरु जोतां, वस्तुतः [(२) आयात
दर आमद در آمد स्त्री०[फा] आगमन
दरकना در کنا अ० क्रि० चिराउं, फाटवुं, तरडावुं
दरका درکا पु० फाट, चीरो (२) चीरो नाखे एवो फटको (–ना स०क्रि० (२) अ०क्रि०) [(२) स्त्री० जरूर
दरकार درکار वि० [फा] जरूरी
दरकिनार درکنار अ० [फा] दूर, अलग [कूच करतां
दरकूच درکوچ अ० [फा] सतत
दरख़्त درخت, दरख़्त درخت पु० [फा] झाड [माफ (२) अलग
दरगुज़र درگذر वि० [फा] दरगुजर,
दर-गोर درگور श०प्र० 'जा जहान ममा, मर' एवा अर्थमा
दरज درج वि० जुओ 'दर्ज'
दरज़ درز स्त्री० जुओ दर्ज़
दरजन درجن पु० 'दर्जन', डझन
दरजा درجہ पु० [अ] दरज्जो (२) कक्षा, वर्ग (३) हाल्त, स्थिति (४) मकाननो माळ [[फा] जगा जगाए
दरदर دردر दरबदर دربدر अ०
दरदरा دردرا वि०रवादार, झीणु नहि एवुं [जेवुं थाय एम पीसवुं के कूटवुं
दरदराना دردرانا स०क्रि० भरडवुं
दर-परदा درپردہ अ० [फा] गुप्त रीते, पडदामां [आगळ
दर-पेश درپیش अ० [फा] सामे,
दर-पै درپے अ० [फा] (कोईनी) पूठे
दरबदर دربدر अ० [फा] जुओ 'दरदर' [खानादार खोखुं; कबूतरखानुं
दरबा (دربا(دڑبا पु० पक्षी राखवानुं
दरमा درما पु०वासनुं टाटियुं [दवा
दरमान درمان पु०[फा] उपचार (२)
दरमाहा درماہہ पु० [फा] दरमायो
दरमियान درمیان पु० [फा]मध्य; वच (२) अ० दरमियान
दरमियानी درمیانی वि० [फा] मध्यनु (२) पुं० मध्यस्थ, पंच
दरवेशाना درویشانہ वि० [फा.] दरवेश–फकीरना जेवुं
दरवेशी درویشی स्त्री० [फा]फकीरी
दरसना درسنا अ० क्रि० देखावुं (२) स० क्रि० देखवुं
दर-हक़ीक़त درحقیقت अ० [फा+अ] खरु जोता, हकीकतरूपे
दरहम درہم वि०[फा] अव्यवस्थित
दरहम बरहम درہم برہم वि० वेरण-छेरण (२) गुस्से थयलु [(२) अ०खूब
दराज़ دراز वि० [फा] लांबु विस्तृत
दराज़ دراز स्त्री०चीरो,(२)मेजनुं खानुं
दरार درار स्त्री० चीरो, फाट
दरिंदा درندہ पु०[फा]हिंसक पशु
दरिया دریا पु०[फा] नदी(२)दरियो
दरियाए शोर دریائے شور पु०[फा] समुद्र, (२) खाळापाणी [मालूम, ज्ञात
दरियाफ़्त دریافت वि० [फा.]
दरी دری स्त्री० शेतरंजी (२) [सं] गुफा के खीण
दरीख़ाना دریخانہ पुं० [फा] घणां द्वारवाळुं घर के महेल, दरीखान (२) शाही दरबार

दरीचा دریچہ पु०[फा] (स्त्री०—ची) बारी (२) जरूखो
दरीदा دریدہ वि० [फा] फाटेलु
दरीबा دریبا पु० पाननु बजार
दरूद درود स्त्री० जुओ 'दुरूद'
दरेग دریغ पु० [फा] दुःख (२) कमी, कसर (३) पश्चात्ताप
दरेरा دریرا पु० धक्को, धप्पो (२) पाणीना प्रवाहनु —दरोडानु जोर
दरोग دروغ पु० [अ] असत्य —गो जूठु बोलनार
दरोग़ हल्फ़ी دروغ حلفی स्त्री० [अ] साचु बोलवाना सोगन खाईनय जूठु बोलवु ते
दर्ज درج वि० [अ] लखेलु
दर्ज़ درز स्त्री० [फा] चीरो, फाट
दर्जन درجن पु० दरजन', डझन
दर्जा درجہ पु० [अ] दरज्जो
दर्ज़ी درزی पु० [फा] (स्त्री०—ज़िन) दरजी
दर्द अंगेज़, —आमेज़, —नाक
دردانگیز، ـآمیز، ـناک वि० [फा] दर्द करे एवु, करुणाजनक
दर्द खाना درد کھانا दया करवी खावी
दर्दमंद دردمند, दर्दी دردی वि० [फा] दरदी, दुःखी (२) दयावान
दर्दे-सरी دردسری स्त्री० [फा] माथाफूट, महेनत
दर्रा درہ पु० [फा] डाणनो मार्ग
दर्शक درشک पु० [स] प्रेक्षक
दर्स درس पु० अभ्यास, भणवु ते
दलकना دلکنا अ०क्रि० चिरावु (२) थरथवु (३) स० क्रि० डरावबु

दलदल دلدل स्त्री० कळण भूमि (२) कादवकीचड —में फँसना=आफतमां फसाउ, मुश्केलीमां आववु
दलदला دلدلا वि० कळणवाळु
दलबदी دلبندی स्त्री० पक्ष के टोळी बांधवी ते
दलमलना دلملنا स० क्रि० मसळी नाखवु, कचरी नांखवु, नाश करवो
दलहन دلہن पु० द्विदळ [कठोळ
दलिया دلیا पु० धूलीना दळेला
दलेल دلیل स्त्री० सजारूपे सिपाहीने करावाती कवायत [दावाग्नि, दव
दवाग्नि(०न) دواگن (ن) स्त्री०(प)
दवात دوات स्त्री०[अ दावात] दवात, खडियो [रहेवु ते (२) अ० हमेश
दवाम دوام पु० [अ] सदा स्थायी
दवामी دوامی वि० [अ] कायमी, स्थायी —बंदोबस्त=कायमी महेसूल-पद्धति [(गणित)
दशमलव دشملو पु० [सं] दशांश
दश्त دشت पु० [फा] जगल
दस्त دست पु०[फा] दस्त, जुलाब (२) हाथ [[फा] हस्तक्षेप; दखल
दस्तदाज़ी دستاندازی स्त्री०
दस्तक دستک स्त्री० [फा] बारणवा दरवाजा खखडाववा ते (२) महेसूल (३) महेसूल के कर वसूल करवानु हुकमनामु [हाथकारीगर
दस्तकार دستکار पु० [फा]
दस्तकारी دستکاری स्त्री० [फा] हाथकारीगरी
दस्तख़त دستخط पु० [फा] दसकत हस्ताक्षर

दस्तगीर دستگیر वि० [फा] मददगार, सहायक
दस्त निगर دست نگر वि० [फा] कोईना दान तरफ ताकतु, गरीब
दस्त-पनाह دست پناہ पु० [फा] चीपियो [दुवाल, रूमाल
दस्त-पाक دست پاک पु० [फा]
दस्त-ब-दस्त دست بدست अ० [फा] हाथोहाथ
दस्तबरदार دست بردار वि० [फा] कशा परथी पोतानो अधिकार उठावी लेनार [हाथ जोडीने
दस्तबस्ता دست بستہ अ० [फा.]
दस्तमाल دست مال पु० [फा] हाथरूमाल [हस्तगत, प्राप्त
दस्तयाब دستیاب वि० [फा]
दस्तरख़ान دسترخوان पु० [फा -ख़्वान] जमवाना भाणा नीचे पथराती चादर के कपडु [(२) पहोंच
दस्तरस دسترس स्त्री० [फा] शक्ति
दस्ता دستہ पु० [फा] हस्तो (हाथो के कागळनो घा) (२) फूल गोटो (३) मूठीभर वस्तु
दस्ताना دستانہ पु० [फा] हाथनु मोजु
दस्तार دستار स्त्री० [फा] पाघडी
दस्तावर دست آور वि० [फा] रेचक
दस्तावेज़ دستاویز स्त्री० [फा] दस्तावेज
दस्ती دستی वि० [फा] हाथनु (२) स्त्री० मशाल (३) नानो दस्तो
दस्तूरी دستوری स्त्री० दलाली, कमिशन [वि० [फा] दस, १०
दह دہ पु० हद, धरो (२) कुंड (३)
दहक دہک स्त्री० दाह (२) ज्वाळा
दहकना دہکنا अ०क्रि० तपवु, बळवु
दहक़ान دہقان पु० [अ] गामडियो
दहन دہن पु० [फा] मों (२) [स] दहन, दाह
दहर دہر पु० [स ह्रद] जुओ 'दह' (२) دہر [फा] जमानो, युग
दहरिया دہریہ पु० [अ] नास्तिक
दहल دہل स्त्री० भयनो कंप-ध्रुजारी
दहलना دہلنا अ०क्रि० भयथी कंपवु
दहला دہلا पु० पत्तानो दस्सो-दहेलो
दहलीज़ دہلیز स्त्री० [फा] ऊमरो
दहशत دہشت स्त्री० [फा] दहेशत
दहा دہا पु० [फा. दह] महोरमनो महिनो के तना प्रथम १० दिवस (२) ताजिया
दहाई دہائی स्त्री० दशक
दहाड़ دہاڑ स्त्री० गर्जना (२) चीस (अ-क्रि० -ना)
दहान دہان पु० [फा] मों (२) काणु
दहाना دہانہ पु० [फा] मोढु, द्वार (२) नदीनो संगम-मुख (३) मोरी, गटर
दहिना دہنا वि० (स्त्री -नी) जमणु, 'दाहिना'
दहिने دہنے अ० जमणी तरफ -होना=अनुकूल के प्रसन्न थवु
दही دہی पु० दहीं
दहेंडी دہینڈی स्त्री० (दहींनी) दोणी
दहेज़ دہیز पु० [अ जहेज़] देज
दाँ داں पु० [फा] 'जाणनार' ए अर्थनो प्रत्यय उदा कद्र-दाँ=कदरदान
दाँत دانت पु० दात (२) दातो -काटी रोटी=भारे मैत्री -खट्टे

करना, तोड़ना=खूब पजववुं के बरोबर हरावयुं. -रखना या लगाना=खूब इच्छा राखवी (२) वेर लेवानो विचार राखवो
दाँता داںتا पुं० दांतो
दाँताकिटकिट, داںتاکِٹکِٹ
दाँताकिलकिल داںتاکِلکِل स्त्री० झघडो; बोलाबोली (२) गाळागाळी
दाँती داںتی स्त्री० दातरडुं (२) बत्रीस दांतनो समूह; बत्रीशी
दाँना داںنا स० क्रि० खळुं करवा बळद फेरववा
दाँयें داںیں स्त्री० जुओ 'दँवरी'
दाँवनी داںونی स्त्री० माथानी दामणी-घरेणुं
दाईं دائیں वि०स्त्री०'दाहिनी'; जमणी
दाई دائی स्त्री० दाई, धाव. -से पेट छिपाना=जाणकारथी कांई छुपाववुं
दाऊ داؤ पु० मोटाभाई
दाख داکھ स्त्री० द्राक्ष
दाखिल داخل वि० [अ.] दाखल
दाखिल-ख़ारिज داخل خارج पु० [अ + फा.] दफतरमां हकदारनुं नाम बदलवुं ते
दाखिल-दफ्तर داخل دفتر वि० [अ. + फा.] विचार पर न लेतां दफतरमां नांखेलुं
दाखिला داخلہ पुं० [अ.] प्रवेश
दाग داگ पुं० दाह -देना=दाह देवो (अवदाने)
दाग़ داغ पुं० [फा] (वि० -ग़ी) डाघ (२) चिह्न (३) बागयानुं सोळ के जखम (४) दुःख; शोक
दागना داگنا स० क्रि० दागवुं; सळगाववुं (२) डाम देवो (३) डाघ के निशानी पाडवी
दागबेल داگبیل स्त्री० जमीन पर कोदाळी के कशाथी करातुं निशान (सडक, पायो इ० करवामां)
दाग़ी داغی वि० डाघवाळुं(२)कलंकित
दाढ़ داڑھ स्त्री० दाढ(२)जुओ 'दहाड'
दातुन داتن दातौन داتون स्त्री० दातण
दाद داد स्त्री० दादर;दराज (२)[फा.] दाद; न्याय. -चाहना=दाद मागवी. -देना=न्याय करवो (२) वखणावुं
दादनी دادنی स्त्री० देवुं (२) 'एडवान्स'; 'पेशगी'
दादफ़रियाद داد فریاد स्त्री०[फा.] न्यायनी मागणी; फरियाद
दामा دام पुं० [फा.] दाणो
दाना دانا वि० [फा.] बुद्धिमान, (०ई स्त्री०) बुद्धिमत्ता [अन्नजळ
दानापानी دانہ پانی पुं० दाणोपाणी;
दानिश دانش स्त्री०[फा.] बुद्धि; समज
दानिस्त دانست स्त्री० [फा.] जाण; खबर [जोईने
दानिस्ता دانستہ अ० [फा.] जाणी
दानेदार دانہ دار वि० [फा.] दाणादार; रवादार
दाप داپ पु० [सं. दर्प, प्रा. दप्प] अहंकार (२) जोर (३) दाब (४) क्रोध
दाब داب स्त्री० दाब; काबू के दबाव (२)पुं०[अ.]रोफ; दबदबो
दाम دام पु० [फा] जाळ; फांसो (२) दाम; पैसो

दामन دامن पु०[फा] दामन, कपडांना नीचलो भाग–कोर के पालव (२) पहाड नीचेनी जमीन – तळेटी
दामन-गीर دامن‌گیر पु० [फा] पीछो पकडनार (२) दावो करनार
दामाद داماد पु० [फा] जमाई
दायज دایج, दायजा دایجا पु० जुओ 'दहेज'
दायम دائم अ० [अ] सदा
दायम-उल्-हब्स, दायमुल्हब्स دائم الحبس पु०[अ] जन्मटीप
दायर دائر वि०[अ] जारी, चालु –करना = (दावो फोरटमां) दाखल करवो
दायरा دائره पु० [अ] गोळ, वर्तुळ (२) मंडळ, टोळी, डायरा
दायाँ دایاں वि० 'दाहिना' जुओ
दायें دایں (دائں) अ० 'दाहिने' जुओ
दार دار स्त्री० [फा] शूळी के फांसी (२) पु० [अ] जगा (३) घर (४) वि० [फा] 'वाळु' अर्थनो प्रत्यय [दालचीनी, तज
दारचीनी دارچینی स्त्री० [फा]
दार-व-मदार دارومدار पु० [फा] मदार, आश्रय (२) अवलंबन
दारुल्खिलाफ़त دارالخلافت पु० [अ] खलीफनु घर (२) राजधानी
दारुल्शफ़ा دارالشفا पु० [अ] इस्पिताल
दारू دارو स्त्री० [फा] दवा (२) दारू
दारोगा داروغا पु० [फा] तपास राखनारो अमलदार
दाल دال स्त्री० दाळ –गलना = दाळ गळी थवी, कार्यमां फावबु
दालमोठ دال موٹھ स्त्री० दाळनु एक चवाणु
दालान دالان पु० [फा] वरंडा, ओसारो
दालिम دالم पु० दाडम
दावँ داؤں (داؤں) पु० दाव, वारी (२) लाग, मोको
दावँना داونا स०क्रि०जुओ 'दांना'
दावत دعوت स्त्री० [अ] नोतरु (२) मिजबानी
दावा داوا स्त्री० दावानळ दव
दावा دعویٰ पु०[अ] दावो, हक, अधिकार (२) फरियाद 'नालिश' (३) निश्चयथी के दृढतापूर्वक कथन करवु ते
दावागीर دعوی‌گیر दावा(-वे)दार دعویدار पु०[फा] हक्कदार, दावो करनार [खडियो
दावात داوات स्त्री० [अ 'दवात']
दास्तान داستان स्त्री० [फा] हेवाल, वृत्तांत (२) कथा, किस्सो (३) वर्णन
दाहिना داہنا वि०जमणु (२) अनुकूळ
दाहिने داہنے अ० जमणी बाजू
दिअली دیالی स्त्री० माटीनो नानो दीवो
दिआ دیا (دیا) पु० 'दीया', दीवो
दिक़ دق वि० [अ] हेरान (२) बीमार (३) पु० क्षय रोग [(२) हेरानगत
दिक़्क़त دقت स्त्री० [फा] मुश्केली
दिखलवाना دکھلوانا स०क्रि० देखाडावु (नाम–दिखलाई)
दिखलाना دکھلانا स० क्रि० देखाडवु (नाम–दिखलाई) [के देखाडवु ते
दिखाई دکھائی स्त्री० दर्शन, देखावु
दिखाऊ دکھاؤ वि० देखाडवु (२) देखतामात्र, देखाडा पूरतु

दिखाना دکھانا स० क्रि० देखाडवुं
दिखाव دکھاو पुं० देखवुं ते (२) देखाव
दिखावटी دکھاوٹی वि० देखाडा पूरतु
दिखावा دکھاوا पुं० देखाडो; आडंबर
दिगर دگر वि० [फा.] बीजुं; अन्य
दिनाई دنائی पुं० दराज
दिमाग़ دماغ पुं० [अ] दिमाक; भेजु (२) गर्व. –लड़ाना = भेजुं वापरवुं
दिरमान درمان पुं० [फा. दर्मान درمان] उपचार; चिकित्सा
दिल دل पु० [फा.] दिल; हृदय (२) मन. –के फफोले फोड़ना = दिल ठालवी जीव हळवो करवो. –थोड़ा करना = मनमां ओछुं आववुं–लागवुं; रंज थवो. –देना = दिल देवुं; प्रेम करवो. –बुझना = दिलमां उत्साह के उमंग न रहेवो. –भरके = मन मान्युं
दिलकश دلکش, दिलकुशा دلکشا वि० [फा.] आकर्षक; मनोहर
दिलचला دلچلا वि० छातीचल्लु; साहसिक (२) बहादुर
दिलचस्प دلچسپ वि० [फा.] (नाम, –स्पी) मन लागे एवु; आकर्षक
दिल-ज़दा دلزده वि० [फा.] दुखी, खिन्न [तसल्ली, दिलासो
दिल-जमई دلجمعی स्त्री० [फा]
दिल-जला دلجلا वि० दुखी
दिल-जोई دلجوئی स्त्री० [फा.] जुओ 'दिलजमई'
दिल-दादा دلداده वि० [फा.] प्रेमी; आशक [हरनार
दिलबर دلبر वि० [फा.] प्रिय; दिल
दिलबस्तगी دلبستگی स्त्री० [फा] दिल लागवुं ते; प्रेम (२) मनोरंजन
दिलबस्ता دلبسته वि० [फा] आसक्त; प्रेमी [प्रेमपात्र; प्यारुं
दिलरुबा دلربا पुं० स्त्री० [फा.]
दिलवाना دلوانا, दिलाना دلانا स० क्रि० देवडाववुं [आनंदी
दिलशाद دلشاد वि० [फा.] प्रसन्न;
दिला دلا पुं० [फा.] हे दिल!
दिलारा دلارا वि० [फा.] प्रिय; माशूक
दिलावेज़ دلاویز वि० [फा.] सुंदर; मनने गमे तेवुं (नाम, –ज़ी स्त्री०)
दिली دلی वि० दिलनुं; हार्दिक
दिलेर دلیر वि० [फा.] 'दिलचला' (नाम –री)
दिल्लगी دلگی स्त्री० मश्करी
दिवाला دوالا पु० देवाळु. –मारना = देवाळु काढवु [देवाळियो
दिवालिया دوالیا (دوالیہ) पुं०
दिसंबर دسمبر पुं० डिसेंबर मास
दिसावर دساور पु० देशावर
दिसावरी دساوری वि० देशावरथी आवतुं; बहारनु (माल)
दिहंदा دہنده वि० [फा.] दाता; दानी
दिहाड़ा دہاڑا पु० बूरी हालत (२) दहाडो
दिहात دہات पु० 'देहात'; गामडु
दीखना دیکھنا अ० क्रि० देखावुं
दीगर دیگر वि० [फा.] जुओ 'दिगर'
दीठ دیٹھ स्त्री० दृष्टि, नजर (२) नजर लागे ते (३) कृपादृष्टि –उतारना या झाड़ना = नजर उतारवी. –जलाना नजर उतारवा राईमरचां बाळवां

दीद دید स्त्री० [फा.] दर्शन

दीदा دیدہ पुं० [फा.] आंख (२) दृष्टि (३) धृष्टता. –लगना=ध्यान लागवुं. दीदेका पानी ढल जाना=निर्लज्ज बनी जवुं. दीदे निकालना=आंखो काढवी [दर्शन; देखाव

दीदार دیدار पुं० [फा.] देदार;

दीदा-रेज़ी دیدہ ریزی स्त्री० [फा.] (झीणा काममां) आंखो ताणवी के फोडवी ते

दीदी دیدی स्त्री० मोटी बहेन

दीन-दुनिया دین دنیا स्त्री० आलोक ने परलोक [प्रस्तावना

दीबाचा دیباچہ पुं० [फा.] दीबाचो;

दीमक دیمک स्त्री० [फा.] ऊधई

दीयट دیئٹ पुं० जुओ 'दीवट'

दीया دیا पुं० दीवो. –ठंडा करना=दीवो ठारो करवो

दीयासलाई (دیاسلائی) دیاسلائی स्त्री० दीवासळी [जळाशय-तळाव

दीर्घिका دیرگھکا स्त्री० [सं.] नानुं

दीवट دیوٹ स्त्री० दीवी

दीवान دیوان पुं० [अ.] दीवान (२) काव्यसंग्रह (३) राजसभा; मोटो ओरडो

दीवान-आम دیوان عام पुं० [अ.] दीवानेआम

दिवान-ख़ास دیوان خاص पुं० [अ.] दीवानेखास [गांडुं

दीवाना دیوانہ वि० [अ.] दीवानुं;

दीवानी دیوانی स्त्री० दीवानी कचेरी (२) दीवानगीरी (३) वि० स्त्री० गांडी

दीवार(–ल) (دیوار(ل स्त्री० [फा.] दीवाल

दीवार-गीर دیوارگیر पुं० [फा.] दीवालनी अंदरनी चाडा जेवी बनावट

दीवाली دیوالی स्त्री० 'दिवाली'; दिवाळी

दुंबा دُنبہ पुं० [फा.] घेटो

दु دُ वि० 'दो'नुं समासमां आवतुं रूप उदा० 'दुविधा' [दोआब

दुआबा دُآبہ पुं०[फा.दोआबः [دوآبہ

दुकड़ा دُکڑا पुं० जोटो (२) दोकडो

दुकान دُکان स्त्री० [फा.] दुकान –बढ़ाना=दुकान वधाववी, बंध करवी. –लगाना=दुकान मांडवी.

दुकेला دُکیلا वि० (स्त्री० –ली) बेकलुं

दुकेले دُکیلے अ० बेकल; साथे कोईने लईने

दुक्का دُکّا वि० बेवडुं (२) जोडकुं

दुक्की دُکّی स्त्री० दूरी (गंजीफानी); दूओ

दुखड़ा دُکھڑا पुं० दुःखडुं(२)आपवीती

दुखाना دُکھانا स०क्रि० दुखाडवुं

दुख़ानी دُخانی वि० [अ.] आगना जोरथी चालतुं

दुख़्तर دُختر स्त्री० [फा.] दीकरी; पुत्री

दुगना دُگنا, दुचंद دُچند वि० बमणुं; 'दूना'

दुचित(–त्ता) (دُچِت(تا वि० अस्थिर चित्तनुं (२) संदेहमां पडेलुं

दुचिताई دُچتائی, दुचित्ती دُچتّی स्त्री० चित्तनी अस्थिरता (२) संदेह [=चोरी)

दुज़्द دُزد पुं० [फा.] चोर.(स्त्री०-ज़्दी

दुज़्दीदा دُزدیدہ वि०[फा.] चोरीनुं. –निगाहें=कोई न देखे तेम जोनारी आंखो

दुत् دُت अ० धुत; तुच्छकारनो उद्गार
दुतकार دُتکار पुं० धुत्कार
दुतकारना دُتکارنا स०क्रि० धुत्कारवुं
दुतर्फ़ा دُطرفا वि० (स्त्री० –र्फ़ी) बे तरफनुं
दुतिया دُتیا स्त्री० बीज; द्वितीया
दुधार دُدھار, दुधैल دُدھیل वि० दुधाळ; दूझणुं (२) दूधवाळुं
दुनियाँ,–या دُنیاں,-یا स्त्री० [अ.-दुन्या] दुनिया. –के परदे पर= आखी दुनियामां [मतलबी; स्वार्थी
दुनियासाज़ دُنیاساز वि० [फ़ा.]
दुन्या دُنیا स्त्री०[अ.]जुओ 'दुनियाँ'
दुपट्टा دُپٹا पुं० बे फाळनी ओढवानी चादर (२) दुपटो; खेस. –तानकर सोना=निराते सूवुं; निश्चिंत होवुं
दुपहर(–रिया) (-ریا)دُپہر स्त्री० बपोर; 'दोपहर' [अस्थिरता (२) चिंता
दुबधा دُبدھا स्त्री० दुविधा; संशय;
दुबारा دُبارا अ० बीजी वार;'दोबारा'
दुबाला دُبالا वि० बमणुं, 'दोबाला'
दुमंज़िला دُمنزلا वि० बे खंड के मजलानुं (मकान)
दुम دُم स्त्री०[फ़ा.]पूछडी [सावकी मा
दुमाता دُماتا स्त्री० खराब के
दुरदुराना دُردُرانا स०क्रि० दूर दूर करवुं, अपमानपूर्वक हठाववुं-हांकवुं (कूतरा माटे) [वातुं ओजार
दुरमुस دُرمُس पुं० कूवा जेवुं ठोक-
दुराना دُرانا अ०क्रि० दूर थवुं (२) छुपावुं (३) स० क्रि० दूर करवुं (४) छोडवुं (५) छुपाववुं [(२) कपट
दुराव دُراو पुं० दूरतानो भाव (२)
दुरुस्त دُرُست वि० [फ़ा.] दुरस्त (२) योग्य; उचित
दुरुस्ती دُرُستی स्त्री०दुरस्ती;सुधारो
दुरूद دُرود स्त्री० [फ़ा.] दुआ; आशीर्वाद
दुरूह دُروہ वि० [सं.] कठण; दुर्गम
दुर्रा دُرّہ पुं० [फ़ा.] कोयडो;चाबुक
दुलकी دُلکی स्त्री० घोडानी रवाल
दुलत्ती دُلتّی स्त्री० चोपगानी पाछला बे पगनी लात
दुलदुल دُلدُل पुं० [अ.] पेगंबरने भेट मळेलुं एक खच्चर
दुलराना دُلرانا स० क्रि० बाळकने लाड करवुं (२)अ० क्रि० बाळकनी जेम प्रेमथी खेल करवा [नवी वहु
दुलहन دُلہن (دُلھن) स्त्री० नववधू;
दुलहा دُلہا(دُلھا) पुं० वर; 'दूल्हा'
दुलाई دُلائی स्त्री० थोडा रूवाळी रजाई
दुलार دُلار पुं० लाड; प्रेम
दुलारना دُلارنا स०क्रि० लाड करवुं, प्रेमथी गेल करवुं
दुलारा دُلارا वि० (स्त्री०,–री) लाडकुं
दुली(–लै)चा دُلی(-لے)چا पुं० (प.) गालीचो
दुशनाम دُشنام स्त्री० [फ़ा.] गाळ
दुश्वार دُشوار वि० [फ़ा.](नाम,–री) कठण; मुश्केल (२) दुःसह
दुसार(–ल) (-ل)دُسار अ० (प.) आरपार, सोंसरु
दुसूती دُسوتی स्त्री० मोद जेवुं चोनारुं एक बिछानुं ['दोहता'
दुहता دُہتا पुं० दौहित्र; पुत्रीनो पुत्र;

दुहना دُہنا स० क्रि० दोहवु
दुहनी دُہنی स्त्री० [स दोहनी]दोणी
दुहाई دُہائی स्त्री० दोहवु ते के तनी मजूरी (२) दुहाई, आण (३) घोषणा. –देना=आण देवी –फिरना=आण वर्तवी (२) ढंढेरो पिटावो
दुहाग دُہاگ पु० दुर्भाग्य(२)रंडापो
दुहागिन دُہاگن स्त्री० विधवा
दुहागी دُہاگی वि० दुर्भागी
दूई دُوئی स्त्री० [फा]जुदाई, द्वैत
दूकान دُوکان स्त्री० दुकान
दूज دُوج स्त्री० 'दुतिया', बीज (तिथि)
दूजा دُوجا वि० बीजु
दूध دُودھ पु० दूध –उतरना= छातीमां दूध भरावु –का दूध और पानी का पानी करना=साचो न्याय तोळवो –की मक्खी की तरह निकालना, निकालकर फेंक देना= तुच्छ समझी दूर करवु
दूध-पिलाई دُودھ پِلائی स्त्री० धाव (२) लग्ननी एक विधि
दूधपूत دُودھ پُوت पु० धन अने संतति [वि० धावणु
दूध-मुँहा,-मुख دُودھ مُنہا، مُکھ
दून دُون स्त्री० बमणापणु (२) पु० खीणनो भाग –की लेना या हाँकना= गप हांकवी
दूना دُونا वि० बमणु, बे गणु
दूब دُوب स्त्री० दरो घास
दू-बदू دُوبدُو अ०[फा] सामसामे
दूभर دُوبھر वि० कठण, अघरु
दूरकी बात دُورکی بات स्त्री० बारीक, कठण के भविष्यनी वात
दूर-दराज़ دُوردراز वि० [फा] दूर दूर, बहु दूर
दूरी دُوری स्त्री० दूरत्व, अन्तर
दूलह دُولہ, दूल्हा دُولھا पु० वर (२) पति
दूसरा دُوسرا वि० बीजु
दृढ़ाना دِڑھانا अ० क्रि० दृढ थवु (२) स० क्रि० दृढ करवु [दियेर
देउ(–व)र دیو(ر) پु० देवर,
देखना دیکھنا स० क्रि० दखवु, जोवु (२) तपासवु (३) पारखवु (४) समजवु विचारवु (५) वाचवु –सुनना=जाणवु करवु, खबर मेळववी देखते देखते= आंखो सामे (२) जोतजोतामां देखते रह जाना=जोता ज रही जवु, छक थवु
देखभाल دیکھ بھال देखरेख دیکھ ریکھ स्त्री० देखरेख, सभाल
देखाऊ دِکھاؤ वि० खाली देखाडा-वाळु, कृत्रिम
देखादेखी دیکھا دیکھی स्त्री० दर्शन, दखावु ते (२) अ० देखादेखी
देगचा دیگچہ पु०[फा]नानो देग-दगडो
देगची دیگچی स्त्री० देगडी
देन دین स्त्री० दान, दवु ते
देनदार دیندار पु० देणदार, देवादार
देना دینا स० क्रि० देवु (२) पु० देणु, दवु [वार (२) समय
देर(–री) دیر (ری) स्त्री०[फा] ढील,
देरपा دیرپا वि० [फा]टकाऊ,मजबूत
देरीना دیرینہ वि०[फा] प्राचीन, जूनु
देवठान دیوٹھان पु० देवऊठी एकादशी
देवधुनि دیودھنی स्त्री०[सं]गगा नदी
देवपथ دیوپتھ पु० [स] आकाश

देवरानी دیورانی स्त्री० देराणी (२) इन्द्राणी [देवळ; मंदिर
देवल دیول पुं० [सं.] पूजारी (२)
देसवाल دیسوال विo देशनुं; स्वदेशी
देसावर دیساور [फा.] पुं० 'दिसावर'; देशावर
देह دیہہ स्त्री० देह; शरीर (२) ده पुं० [फा. दिह] देहात (३) वि० देनार (समासमां)
देहरा دیہرا पुं० देरुं, देवालय (२) मनुष्य-शरीर [ऊमरो
देहरी,-ली دیہری،-لی [सं.] स्त्री०
देहात دیہات पुं० [फा. 'दिह'नुं ब० व०] 'दिहात'; गाम (वि० -ती)
दैन دَین पुं० [अ.] देण; देवुं
दैनदार دَیندار पुं० [अ.+फा] देणदार; देवादार
दैवात دَیوات अ० [सं.] दैववशात्
दो دو वि० [फा.] बे. (आ अर्थमां समासमां 'दु' जेम पण आवे छे)
दोगला دوغلا पुं० [फा.] जारज के वर्णशंकर मनुष्य
दोचंद دوچند वि० [फा.] 'दुचन्द'; बेगणुं [बे चार
दो-चार دوچار स्त्री० [फा.] भेटलाप;
दोचित्ता دوچتا, दोचित्ती دوچتی जुओ 'दुचित्ता,-त्ती'
दोज़ख़ دوزخ पुं० [फा.] दोजख, नरक
दोज़ानू دوزانو अ० [फा.] घूंटणिये (बेठवुं)
दोतरफ़ा دوطرفہ अ० [फा.] जुओ 'दुतरफा' [दडियो
दोना دونا पुं० (स्त्री० -नी) दोण;
दोनों دونوں वि० बन्ने
दोपहर دوپہر पुं०; -रिया स्त्री० 'दुपहर'; बपोर [जुओ
दोबारा دوبارہ अ० [फा.] 'दुबारा'
दोबाला دوبالا अ० [फा] 'दुबाला'; 'दूना' [जुओ 'दुमज़िला'
दोमंज़िला دومنزلہ अ० [फा.]
दोयम دوئم वि० [फा.] दुय्यम; दूयम; बीजुं
दोरसा دورسا पुं० एक जातनी पीवानी तमाकु (२) वि० बे रस के स्वादवाळु. दोरसे दिन = त्रीजा महिना
दोरुखा دورخا वि० जेनी बेउ बाजु सरखो रंग के बेलबुट्टा होय तेवुं (२) एक बाजु एक ने बीजी बाजु बीजा रंगवाळुं
दोश دوش पुं० [फा] खभो
दोशंबा دوشنبہ पुं० [फा.] सोमवार
दोशीज़ा دوشیزہ स्त्री० [फा.] कुंवारिका (नाम -ज़गी) [स्त्री० 'दुसूती'
दोसूती دوسوتی वि० बेताई (२)
दोस्ताना دوستانہ वि० [फा.] दोस्तीनुं (२) पुं० दोस्ती
दोहता دوہتا पुं० 'दुहता'; दौहित्र
दोहद دوہد स्त्री० [सं.] दोहद (२) गर्भनुं चिह्न के गर्भावस्था
दोहरा دوہرا वि० बेवडुं
दोहराना دوہرانا सo क्रि० बेवडवुं (२) बीजी वार करवुं के कहेवुं
दौरी دَوری स्त्री० जुओ 'दैरी'
दौड़ دَوڑ स्त्री० दोड; दोडवु ते (२) प्रयत्न (३) क्रिकेटनो 'रन'
दौड़धूप دَوڑدھوپ स्त्री० दोडधाम; परिश्रम

दौड़ना دَوڑنا अ०क्रि० दोडवुं
दौना دَونا पु० एक छोड (डमरो?) (२) 'दोना'
दौर دَور पु० [अ] दोर (सत्ता, भभको) (२) भ्रमण, फेरो (३) वार, 'दफा' (४) काळचक्र, जमानो [सत्ता
दौरदौरा دَوردَورہ पु० प्रबळता,
दौरा دَورہ पु० भ्रमण करवुं ते, प्रवास (२) फेरो, आंटो —सुपुर्द करना=सेशन्स जज पासे मोकलवुं
दौरान دَوران पु० [फा] भ्रमण, फरवे (२) वारी (३) जमानो
दौरी دَوری स्त्री० टोपली, छाबडी
दौलत دَولت स्त्री० [अ] दोलत
दौलतख़ाना دَولتخانہ पुं० [फा] घर, मकान (मानार्थे बोलाय छे)
द्वैध دَوَیدھ पु० [स] विरोध (२) बेभरथु राजपद्धति, 'डायर्की'

ध

धंगर دھنگر पु० मरवाड, आहीर
धँधला دھندھلا पु० ढोंग (२) बहानु
धँसना دھنسنا अ०क्रि० अंदर खची–पेसी जवु
धँसान دھنسان स्त्री०, धँसाव دھنساو पु० अंदर पेसी जवु ते (२) कठण
धक دھک स्त्री० हृदयना धडक
धकधकाना دھکدھکانا अ०क्रि० धडकवु
धकियाना دھکیانا, धकेलना دھکیلنا स०क्रि० धकेलवु, धक्को देवो
धगड़ा دھگڑا पु० यार, उपपति
धज دھج स्त्री० सुंदर रचना क ढब
धजीला دھجیلا वि० सुंदर
धज्जी دھجی स्त्री० चींदरडी के लांबी पट्टी धज्जियाँ उड़ाना=चीरा के टुकडा करी नाखवा (२) वधु बेहाल करी नाखवु [(२) भय
धड़क دھڑک स्त्री० दिलनी धडक
धड़कन دھڑکن स्त्री० धडक धडक थवु ते
धड़का دھڑکا पु० 'धड़क' जुओ (२) खेतर इ०नो चाडियो
धड़ल्ला دھڑلا पु०धडाको धड़ल्लेसे, –के साथ=कशी रुकावट विना (२) बेधडक
धड़ा دھڑا पु०त्राजवानो धडो(२)पक्ष –बाँधना धडो करवो(२)कलंकलगाडवु
धड़ाकेसे دھڑاکےسے अ०धडाकाबंध, झटपट
धड़ाधड़ دھڑادھڑ अ० (रव०) तूटवा के पडवानो अवाज (२) लगातार, जलदी
धड़ी (री) (دھڑی) دھڑی स्त्री० चार के पांच पाका शेरनो एक तोल (२) पानथी के रंगथी होठ पर तेनी पडती रेखा
धत् دھت अ० धत्, धुत्
धत دھت स्त्री० लत, बूरी आदत।
धतकारना دھتکارنا स०क्रि० धुत्कारवुं
धता دھتا वि०धत् करायलु,धुत्कारेल. –करना या बताना=भगाडवु, धत् करी काढवु
धधकना دھدھکنا अ०क्रि० (अग्नि) भडके धग धग लागवु–बळवु

धन دھن पु० धन (२) गायोनुं धण
धनक دھنک पु०जुओ 'धनुक' (२) सोनेरी रूपेरी नानी पटीनी फीत के किनार
धनिया دھنیا पु० धाणा
धनुआ دھنوا पु० धनुष (२) पींजण
धनुई دھنئی स्त्री० नानो 'धनुआ'
धनुक دھنک पु० धनुष(२)इन्द्रधनुष
धनुकबाई دھنکبائی स्त्री० धनुर्वा
धन्ना دھنا पु० धरणु (२) धन्य
धन्नासेठ دھناسیٹھ पु० मोटो धनी आदमी
धप دھپ स्त्री० धप अवाज (२)धप्पो
धप्पा دھپا पु० धप्पो (२) नुकसान
धब्बा دھبا पु० धाबुं, डाघ
धमकना دھمکنا अ०क्रि०धम अवाज करवो (२)(माथु)दुखवु आ धमकना= आवी पहोंचवु [धमाचकडी
धमाचौकड़ी دھماچوکڑی स्त्री०
धमार دھمار स्त्री० धमाल (२) धमार ताल के होळीनुं एक गीत [दिणदार
धरता دھرتا पु० धारण करनार (२)
धरन دھرن स्त्री० धारण करवु ते(२) धारण पाटडो (३) धरणु
धरना دھرنا स०क्रि०धरवु पकडवु (२) रक्षात राखवी(३)गीरो मूकवु(४)पु०धरणु
धरहरा دھرہرا पु० मिनारो
धराऊ دھراؤ वि० कीमती, खास अवसर माटे साचवी रखातुं
धराहर دھراہر पुं० जुओ 'धरहरा
धरी دھری स्त्री० जुओ 'धड़ी'
धरोहर دھروہر स्त्री०अनामत राखेलु ते
धर्षण دھرشن पुं०[स]अनादर(२) आक्रमण

धवाना دھوانا स०क्रि० दोडावबु
धसकना دھسکنا अ०क्रि०धसी पडवु, नीचे बेसी पडवु (जमीन इ०नु)
धाँधल دھاندھل स्त्री० धांधल (२) दगो, फरेब [इ०नी तेज गंध
धाँस دھانس स्त्री० तमाकु मरचां
धाँसना دھانسنا अ०क्रि०(पशुओनु) खोंखारवु [धाक पाडवी
धाक دھاک स्त्री० धाक -बाधना=
धागा دھاگا पु० दोरो 'तागा'
धात دھات स्त्री० धातु (२) वीर्य
धान دھان पु० डांगर
धानी دھانی वि० 'धान'–डांगरना आछा लीला रंगनु (२) स्त्री० शेकेला जव के घउं (३) आछो लीलो रंग
धाप دھاپ स्त्री० मेदान (२) लंबाईनुं एक माप (एक बे माईल जेटलु)(३)तृप्ति
धापना دھاپنا अ०क्रि० धराउ तृप्त थवु (२) दोडवु,धावु (३) स०क्रि०धरवबु
धाबा دھابا पुं० मकाननुं धाबु के तमानी ओरडी
धा-भाई دھابھائی पु० दूधभाई
धामिन دھامن स्त्री० धामण साप
धाय دھاے स्त्री० धात्री धाव
धारी دھاری स्त्री० लीटी, रेखा (२) समूह [लीटीओवाळु
धारीदार دھاریدار वि० लीटीदार,
धावा دھاوا पु० आक्रमण, हल्लो (२) दोट [स्त्री० धींगामस्ती
धिंग(-गाई) دھینگ(گائی)
धिंगा دھینگا पुं० जुओ 'धींग'
धिराना دھرانا अ०क्रि० धीरज राखवी (२) धीरु के धीमु थवु

धींग ڈھینگ पु० लठ्ठ माणस (२) वि० धिंगु ['धींग' (२) बदमास

धींगड़ा(-रा) ڈھینگڑا(-را) पु०

धींगाधींगी ڈھینگا ڈھینگی, धींगामुश्ती ڈھینگامشتی स्त्री० बदमासी (२) धींगामस्ती, तोफान

धीवर ڈھیور पु० धीवर, ढीमर, माछी

धी ڈھی, धीदा(-य,-या) ڈھیدا (-یے،-یا) स्त्री० धी, दुहिता

धुँगार ڈھنگار स्त्री० वघार

धुँगारना ڈھنگارنا स०क्रि० वघारवु

धुँद(-ध) ڈھند (ڈھ) स्त्री० धूध, हविनी झाख (२) धूळ ऊडीने थतो अंधकार

धुँधरा(-ला)ना ڈھندھرا(-لا)نا अ०क्रि० धूधळावु, 'धुँधला' थवु

धुँधला ڈھندھلا वि० काळाश पडतु (२) धूळना रंगनु धूधळवु (३) अस्पष्ट

धुआँ ڈھواں (ڈھوان) पु० धुमाडो –धुएँका धौरहर = जरामां नाश थनार वस्तु –धुएँ के बादल उड़ाना = भारे गप हांकवी –निकालना या काढ़ना = शेखी मारवी

धुआँकश ڈھواں کش पु० आगबोट

धुआँधार ڈھواں دھار वि० धुमाडाथी भरपूर (२) काळु (३) घोर

धुआँना ڈھوانا अ० क्रि० धुमाडी पेठी स्वाद बगडवो

धुकड़ पुकड़ ڈھکڑ پکڑ पु० गभराट के तेथी आवुंपाछु थवु ते

धुकधुकी ڈھکڈھکی स्त्री० हृदय के तेनी धडक (२) डर

धुन ڈھن स्त्री० धून –का पक्का = आरंभेलु न छोडे एवो ['धुनना'

धुनकना ڈھنکنا स०क्रि० जुओ

धुनकी ڈھنکی स्त्री० पींजण

धुनना ڈھننا स०क्रि० पींजवु (२) मारवु पीटवु (३) वार वार कहेवु (४) कोई काम कर्ये ज जवु

धुनिया ڈھنیا पु० पींजनार, पींजारो

धुपेली ڈھپیلی स्त्री० 'अँभौरी', अळाई

धुर ڈھر पु० धुरा (२) भार (३) धर, शरूआत (४) अ० बरोबर, बिलकुल –सिरसे = तद्दन शरूथी, धरमूळथी

धुरवा ڈھروا पु० मेघ, वादळ

धुरा ڈھرا पु० धरी (स्त्री० –री)

धुर्रा ڈھرّا पु० रज, धूळ, कण धुर्रे उड़ाना = धूळ काढवी, खूब मारवु (२) छिन्नभिन्न करवु

धुलना ڈھلنا अ०क्रि० धोवावु

धुलवाना ڈھلوانا, धुलाना ڈھلانا स०क्रि० धोवडाववु [मजूरी

धुलाई ڈھلائی स्त्री० धोवु ते के तेनी

धुलेंडी ڈھلنڈی स्त्री० धुळेटी

धुवन ڈھون पु० [प] अग्नि

धुवाँ ڈھواں पु० 'धुआँ' जुओ

धुस्स ڈھسّ पु० माटीनो ढेर (२) नदीना बंध

धुस्सा ڈھسّا पु० धूसो, जाडो कामळो

धूँध ڈھوندھ स्त्री० जुओ 'धुँध'

धूआँ ڈھواں पु० धुमाडो, 'धुआँ'

धूधू ڈھوڈھو अ० (रव) देवता जोरथी बळवानो–धगधग अवाज

धूना ڈھونا पु० लोबान के तेनु झाड

धूनी دھُونی स्त्री० साधुनी धूणी (२) धूप

धूप دھُوپ पुं०[सं.]धूप (२)स्त्री०ताप –चढ़ना या निकलना=ताप थवो; दहाडो चडवो. –दिखाना=तडके नांखवुं. –में बाल या चूँड़ा सफेद करना= विना कांई कर्ये जीवन वीतवुं

धूम-धड़क्का دھُوم دھڑکّا पु०, –धाम स्त्री० धामधूम

धूरधान دھُوردھان पु० धूळनो ढग

धूरधानी دھُوردھانی स्त्री० धूळ-धाणी (२) 'धूरधान'

धूवाँ دھُوواں पु० 'धुआँ'

धेला دھیلا पु० अधेलो; अर्धो पैसो

धेली دھیلی स्त्री० अधेली; आठआनी

धोंधा دھونْدھا पुं०(माटीनो) लोदो

धोई دھوئی स्त्री० छोडांविनानी अडद मगनी दाळ

धोका(–खा) دھوکا(کھا) पुं० धोको; दगो(२)भ्रम;भूल. –खाना=ठगावुं (२) भ्रममां पडवुं. –देना=छळवुं(२) भ्रममां नाखवुं धोखेमें,धोखेसे=भूलथी;अजाणमां. –उठाना=भ्रममां पडी हानि उठाववी

धोखेबाज़ دھوکھےباز विं० धूर्त; कपटी [(२) धोती

धोती دھوتی स्त्री० धोतियु के साडी

धोना دھونا स०क्रि०धोवुं. धो बहाना =धोई काटवुं; रहेवा देवुं

धोबिन دھوبن स्त्री० धोबण

धोवन دھوون स्त्री० धोवण; धोतां नीकळेलुं पाणी [(२) ताप; लू

धौंक دھونک स्त्री० धमणनी फूंक

धौंकना دھونکنا स० क्रि० फूकवुं (धमणथी); धमवुं [धमण

धौंकनी دھونکنی स्त्री० फूंकणी के

धौंताल دھونتال वि०धुनवाळुं (२) चालाक(३)साहसिक (४) हृष्टपुष्ट; मजबूत

धौंस دھونس स्त्री०धमकी(२)धाक

धौंसना دھونسنا स०क्रि०धमकाववुं (२) मारवुं (३) धाक बेसी

धौरा دھورا वि० धोळुं

धौराहर دھوراہر पुं० मिनारो; बुरज

धौल دھول स्त्री०धोल (२) नुकसान

धौल-धप्पड़ دھول دھپّڑ पु० धोलधपाट; धोलधक्को [स्त्री०)

धौला دھولا वि० धोळुं(नाम, –लाई

ध्वन्य دھونْیے पुं० [स] व्यग्यार्थ

न

नंग ننگ पु० नग्नता (२) गुह्येंद्रिय (३) [फा.] प्रतिष्ठा (४) लज्जा, शरम

नंग-धड़ंग,–मुनंगा [नागुं ننگ دھڑنگ،-مُننگا वि० साव

नंगा ننگا वि० नागुं

नंगा-झोली ننگاجھولی स्त्री० पूरेपूरी –नागुं करीने पण–तपास

नंदेऊ ننْدیو, नंदोई ننْدوئی पुं० नणदोई

नंदोला ننْدولا पुं० नानी 'नांद'–कूंडी जुओ 'नांद' [महेसूल उघरावनार

नंबरदार نمبردار पुं० [फा०] गामनुं

नंबरी نمبری [अ]वि० नंबर लागेलुं (२) प्रसिद्ध

नक़कटा نککٹا वि० (स्त्री०,–टी) नाक कटु

नकघिसनी نک گھسی स्त्री० नाकलीटी [मिजाजनु, चीडियु

नकचढ़ा نکچڑھا वि० खराब

नक़्द نقد पु० [अ] नगद धन (२) वि० नगद (३) अ० रोकडा; नगद

नक़्द दम نقد دم अ० [अ] एकलु

नक़्ब نقب स्त्री० [अ] चोर भींतमा पाडेलु खातर –देना,–लगाना=खातर पाडवु, (चोरनु) कोचवु [सामान्य नाम

नकरा نکرہ पु० [अ नक्र] (व्या)

नक़्ल نقل स्त्री० [अ] नकल (२) अनुकरण (३) चाळा पाडवा ते (४) हास्यरसनी आकृति के टुचको

नकसीर نکسیر स्त्री० नसकोरी –भी न फूटना=जराय तकलीफ के हानि न थवी

नक़ाब نقاب स्त्री० [अ] मोढु ढाकवा माथे ओढातु (स्त्रीनु) कपडु (२) घूघट

नकियाना نکیانا अ० क्रि० नाकमां बोलवु (२) नाकमा दम आववो (३) स० क्रि० नाकमा दम आणवा

नक़ीब نقیب पु० [अ] नकीब, छडीदार (२) भाटचारण

नकेल نکیل स्त्री० ऊटनी नाथ

नक्का نکا पु० (सोयनु) नाकु

नक्क़ारख़ाना نقارخانہ पु० [फा] टकोरखानु, नगारखानु [बजावनार

नक्क़ारची نقارچی पु० [फा] नगारु

नक्क़ारा نقارہ पु० [फा] नगारु, नौबत

नक्क़ाल نقال पु० [अ] नकल करनार (२) भांड

नक़्क़ाश نقاش पु० [अ] नक्शी करनार

नक़्क़ाशी نقاشی स्त्री० [अ] नक्शी

नक्कू نکو वि० लांबा नाकवाळु (२) सौथी ऊधु वर्तनार (३) पोताने मोटु माननार

नक़्श نقش वि० [अ] चीतरेलु, अकायलु के लखायलु (२) पु० चित्र (३) महोर, छाप (४) तावीज

नक़्शा نقشہ पु० [अ] नकशो (२) चित्र, आकृति (३) हाल, दशा

नक़्शी نقشی वि० नक्शादार [चचळता

नख़रा (-रह) نخرا(-ہ) पु०[फा] नखरु (२)

नख़वत نخوت स्त्री०[अ] घमड,शेखी

नख़्ख़ास نخاس पु०[अ नख्खास]गुलाम के पशुओनु बजार

नखी نکھی पु०[स]नखवाळु हिंस्र प्राणी –वाघ चित्तो इ० [खारेकनु झाड

नख़्ल نخل पु०[अ] झाड (२) खजूर–

नख़्लिस्तान نخلستان पु० रणद्वीप

नग نگ पु०[फा]नग,रत्न(२)[स]नग, पर्वत

नगण्य نگنیہ वि० [स] तुच्छ

नगी(-गीं) نگی(-گیں) [फा]पु०नग, रत्न, नगीना

नगीच نگیچ अ० नजदीक, नजीक

नगीना نگینہ पु०[अ]नगीना,रत्न(२) वि० ठीक जडेलु [गायन

नग़्मा نغمہ पु०[अ]मधुर स्वर(२)राग,

नज़दीक نزدیک वि० [फा] (नाम, वि०, –की) नजदीक, नजीक

नज़्म نظم स्त्री० [अ नज्म] कविता

नज़र نظر स्त्री०[अ]नजर दृष्टि(२) نذر भेट, नजराणु –आना=देखाव –पर

चढ़ना = नजरमां आववुं, पसंद के ठीक लागवुं –पड़ना = नजरे पडवुं
नज़र-अंदाज़ نظرانداز वि० [फा] ध्यान के नजरमां नहि आणेलुं, उपेक्षित
नज़रबंद نظربند वि० नजरबंदमा राखेलुं (२) पु० नजरबंधीना मेल
नज़रबंदी نظربندی स्त्री० नजरकेद (२) नजरबंधी
नज़र-बाग़ نظر باغ पु० [अ] मोटा मकान के महेलनी आसपास ने सामे रखातो बाग
नज़र छाया نظر‌ہایا वि० नजर लगाडनार
नज़राना نذرانا अ० क्रि० नजर लागवी (२) स० क्रि० नजर लगाडवी (३) [अ.] नजराणुं, भेट
नज़ला نزلہ पु० [अ] नजलो–एक रोग.
नज़ाकत نزاکت स्त्री० [फा] नाजुकता
नजात نجات स्त्री० [अ] मुक्ति, छुटकारो
नज़ामत نظامت स्त्री० [अ] जुओ 'निज़ामत'
नज़ारत نظارت स्त्री० [अ] नाजरपणुं
नज़ारा نظارہ पु० [अ] दृश्य (२) नजर
नजासत نجاست स्त्री० [अ] मेल, गंदगी (२) अपवित्रता [अपवित्र
नजिस نجس वि० [अ] मेलुं (२) अशुद्ध,
नज़ीर نظیر स्त्री० [अ] उदाहरण, दृष्टांत
नजूम نجوم पु० [अ] 'नुजूम', जोश, ज्योतिष विद्या (२) 'नज्म'नुं ब० व०
नजूमी نجومی पु० जोषी, 'नुजूमी'
नज़ूल نزول पु० [अ] सरकारी जमीन (२) 'नज़ला' रोग
नज्जार نجّار पु० [अ] सुतार
नज्म نجم स्त्री० [अ] तारो [जुओ 'नज़्म'
नज़्म نظم स्त्री० [अ] प्रबंध; बंदोबस्त (२)
नटखट نٹکھٹ वि० चवळ, उधमातियुं (२) नटखट; धूर्त, पाकुं
नतर(–र) (نتر(ر, नतु نتُ अ० नहिंतर, नहि तो [दीकरी
नतिनी نتنی स्त्री० 'नातिन'; दीकरीनी
नतीजा نتیجہ पु० [अ] नतीजो, फळ
नत्थी نتھی स्त्री० पिन के दोराथी जोडेला कागळो (२) एक साथे नाथेलुं के जोडेलुं ते
नथना نتھنا पु० नसकोरुं, नाकनो आगलो भाग (२) अ० क्रि० नथावुं (३) एक साथे जोडावुं के वधावुं [पश्चात्ताप
नदामत ندامت स्त्री० [अ] शरम (२)
नदारद ندارد वि० [फा] गेब, अलोप
नदीदा ندیدہ वि० [फा नादीद] नहि देखेलुं (२) लोभी
नधना ندھنا अ० क्रि० जोडावुं (बळद, घोडानुं) [(पु० ननदोई)
ननँद نند, ननद نند स्त्री० नणंद
ननसार نِنسار स्त्री० ननिहाल نِنہال पु० नानानुं घर
नन्हा ننھا वि० नानुं –सा = नानुशीक
नन्हाई ننھائی स्त्री० (१) नानपण (२) नानम
नफ़्ख نفخ पु० [अ] आफरो
नफ़र نفر पुं० [अ] एक जण, व्यक्ति (२) नोकर
नफरत نفرت स्त्री० [अ] घृणा –आमेज़ वि० [अ + फा] घृणाजनक
नफ़री نفری स्त्री० [फा] एक दिवसनी मजूरी (२) शाप; बददुवा
नफ़ा نفع पु० नफो, फायदा –उठाना, –करना = नफो मेळववो के थवो

नफ़ाक़ نفاق पु० जुओ 'निफाक़'
नफ़ासत نفاست स्त्री० [अ] उत्तमता
नफ़ी نفی स्त्री० [अ] अभाव, न होवुं ते (२) दूर करवु ते (३) नकार, इन्कार
नफ़ीर نفیر वि० [अ] नफरत-घृणा करनार (२) स्त्री० फरियाद, पोकार
नफ़ीरी نفیری स्त्री० [अ] एक वाद्य, नफेरी [सुंदर (३) स्वच्छ
नफ़ीस نفیس वि० [अ] उमदा (२)
नफ़्स نفس पु०[अ] प्राण, आत्मा (२) सत्त्व, तत्त्व (३) कामवासना (४) नफस, दम [पानपातानी चिंता, 'आपाधापी'
नफ़्सानफ़सी نفسانفسی स्त्री० स्वार्थ,
नफ़्सी نفسی वि० पोतानु, वैयक्तिक
नबात نبات स्त्री० [अ] शाकभाजी
नबातात نباتات स्त्री० [अ 'नबात'नु ब०व० लीलातरी, शाकभाजी
नबी نبی पु० [अ] ईश्वरनो दूत, पेगंबर
नबेड़ना نبیڑنا स०क्रि० निवेडो आणवो
नबेड़ा(रा) (نبیڑا(-را पु० निवेडो, फेंसलो
नब्ज़ نبض स्त्री० [अ] नब्ज नाडी —छूटना, —न रहना=नाडी बंध थवी, मरी जवं [जोनार, वद हकीम
नब्बाज़ نباض पु० [अ] 'नाडी
नम نم वि० (नाम, —मी) भीनु
नमक نمک पु० [फ़ा] निमक, लूण —अदा करना=उपकारनो बदलो चूकववो —मिर्च मिलाना या लगाना=मीठुमरचु भभराववु —फूटकर निकलना=निमकहरामीनी शिक्षा मळवी
नमकख़्वार نمکخوار वि० [फ़ा] लूण खानार
नमकसार نمکسار पु० [फा] ज्यां मीठु बने के नीकळे ते जगा
नमकीन نمکین वि० [फा] मीठा-वाळु के खारु (२) सुंदर (३) पुं० मीठावाळी वानी
नमदा نمدہ पु० [फा] नमदो, दबावीने करेलु जाडु गरम कपडु
नमाज़ نماز पु० [फा] नमाज (श प्र अदा करना, —गुज़ारना —पढ़ना) —क़ज़ा होना=वखत परनी नमाज न पडवी [पढनार (२) मुसल्लो
नमाज़ी نمازی पु० [फा] नमाज
नमाज़े जनाज़ा, —मैयत نماز جنازہ،میت स्त्री० [फा] मरण वखते शब आगळ पढाती नमाज
नमिश(—स) (نمش(س स्त्री० [फा नमिश्क] दूधमाथी तैयार कराती एक वानी
नमी نمی स्त्री० [फा] भीनाश
नमूद نمود स्त्री० [फा] प्रगट थवु ते (२) निशान, चिह्न
नमूदार نمودار वि० [फा] प्रगट, जाहेर (२) उदय थयलु
नयनू نینو पु० नवनीत माखण
नया نیا वि० नवु, नवीन
नयाबत نیابت स्त्री०[अ] नायबपणु, मददनीश के मुनीम होवु ते
नयाम نیام पु० [फा] तलवारनु म्यान
नरकट نرکٹ पु० सरकट के बरु
नरगिस نرگس स्त्री० [फा] एक फूलझाड, गुल्टडी ? [महाद
नरद نرد स्त्री० [फा नर्द] सोगट्ट के
नरदा نردا पु० मेला पाणीनी मोरी
नरमा نرما पु० नरमो कपास, देवकपास

नरमाना نرمانا स० क्रि० नरम करवु (२) शांत के धीमु करवु (३) अ० क्रि० नरम के शांत या धीमु थवु
नरमी نرمی स्त्री० जुओ 'नर्मी'
नरिया نریا पु० नळियु
नरी نری स्त्री० वणाटना कोठलानी कोकडी (२) [फा] बकरीनु नरम चामडु
नर्द نرد स्त्री० [फा] जुओ 'नरद' [नर्म
नर्म نرم वि० [फा] 'नरम' (२) [स]
नर्मी نرمی स्त्री० [फा] नरमाश
नला نلا पु० पेडुमांनी पेशाबनी नळी (२) हाथ के पगनु लांबु हाडकु (नळो)
नलुआ نلوا पु० नानो नळ
नवंबर نومبر पु० नवेम्बर मास
नवसप्त نوسپت पु० [स] (९+७) सोळ शणगार [दयाळु (समासमां)
नवाज नواز वि० [फा] कृपा करनार,
नवाजिश نوازش स्त्री० [फा] नवाजिश, कृपा, बक्षिस [नम्र करवु
नवाना نوانا स० क्रि० नमाववुं (२)
नवाला نوالہ पु० [अ] नवालो, कोळियो
नवासा نواسہ पु० [फा] (स्त्री०-सी) दौहित्र
नवासी نواسی वि० ८९, नव्यासी
नवाह نواہ पु० [स] नव दिवसनी के कोई सप्ताह (२) نواح [अ] आसपासनो प्रदेश [लेख (२) दस्तावेज
नविश्त نوشت स्त्री० [फा] कागळ
नविश्ता نوشتہ वि० [फा] लिखित (२) पु० विधि, भाग्य
नवीस نویس पु० [फा] लखनार, लेखक
नवेला نویلا वि० स्त्री०—ली) नौजवान (२) नवु

नशा نشا पु० [अ नश्श] नशो के तेनी चीज —किरकिरा हो जाना = नशानी मजा वच्चे बगडवी (आँखोंमें) नशा छाना = नशो चडवो [सामग्री
नशापानी نشاپانی पु० नशो ने तनी
नशीन نشین वि० [फा] बेसनार (समासमां उदा तख्तनशीन) [चडेलु
नशीला نشیلا वि० मादक (२) केफ
नशेब نشیب पुं० [फा निशेब] नीचाण (२) नीची जगा के जमीन [चडती
नशोनुमा نشو و نما पु० [अ] 'नश्व,
नश्तर نشتر पु० [फा] नस्तर
नश्व نشو पु० [अ] उन्नति, चडती, वृद्धि
नसना نسنا अ० क्रि० नासवु (२) नाश पामवु
नसब نسب पु० [अ] कुळ खानदान (पितृपक्षनु) (२) वंशावळी
नसर نثر स्त्री० जुओ 'नस्र
नसल نسل स्त्री० जुओ 'नस्ल'
नसवार نسوار स्त्री० छींकणी
नसाना نسانا, नसावना نساونا अ० क्रि० नाश पामवु
नसीनी نسینی स्त्री० 'निसेनी', निसरणी
नसीबवर نصیبور वि० [अ] नसीबदार [मजेदार हवा
नसीम نسیم स्त्री० [अ] ठंडी धीमी
नसीहत نصیحت स्त्री० [अ] नसियत, शिखामण, सारी सलाह
नसैनी نسینی स्त्री० जुओ 'नसीनी'
नस्क़ نسق पु० [अ] दस्तूर, धारो (२) व्यवस्था
नस्ख़ نسخ पु० [अ.] नकल (२) अरबी लिपिनो एक मरोड

नस्ता نستا स्त्री० [स] पशुना नाकनो वेह जेनाथी ते नथाय छे
नस्तालीक़ نستعلیق पु० [अ] उर्दू फारसी लिपिनो (हाथे लखातो) एक सुदर मरोड
नस्ति(-स्तो)त نستو(ستو)ت पु० [स] नाथवाळु—नाथेलु पशु
नस्ब نصب पु० [अ] रोपवु, खडु करवु (झडो, तबु इ०)
नस्य نسیہ पु० [स] छीकणी ['नस्तित'
नस्योत نستیوت पु० [स] जुओ
नस्र نثر स्त्री० [अ] गद्य लखाण
नस्ल نسل स्त्री० [अ] नसल, वश (२) सतति
नस्सार نثار पु०[अ] नस्र'—गद्य लेखक
नहछू نہچھو पु० विवाहनो एक विधि
नहर نہر स्त्री० [फा] नहेर [नराणी
नहरनी نہرنی स्त्री० [स नखहरणी]
नहरी نہری वि०[फा]नहेरनी (जमीन)
नहरुआ نہرو‌ا पु० नाक क वाळना रोग
नहलाना نہلانا स०क्रि० नवडाववु
नहस نحس वि०[अ] अशुभ, अपशुक नियाळ (२) पु० अपशुकन
नहान نہان पु० स्नान के तेनु पर्व
नहाना نہانا अ०क्रि० नाहवु
नहार نہار पु० [अ] दिवस (२) वि० नयणा कोठावाळु —तोड़ना=नास्तो करवो
नहारी نہاری स्त्री० [फा] नास्तो
नहीफ़ نحیف वि० [अ] सूकलकडी, दूबळु-पातळु
नहूसत نحوست स्त्री० [अ] उदासीनता (२) अशुभता
नाँऊँ ناؤں पु० नाम
नाँघना نانگھنا स०क्रि० लघवु ओळगवु
नाँठना ناٹھنا अ०क्रि० नाश पामवु
नाँद ناند स्त्री० माटीनु मोटु कूड जेमा पशुने निराय छे
नाँवँ ناؤں पु० नाम
नाइत्तिफ़ाक़ी نااتفاقی स्त्री० [फा] विरोध, मतभेद
नाइन نائن स्त्री० नाईनी स्त्री, वाळदण
नाई نائی स्त्री०समानता(२)अ०बरोबर
नाई,-ऊ نائی،نؤ पु० नाई, हजाम
नाकद ناکند वि० नहि पलोटेलो (बेल, घोडो-इ०)
नाक ناک स्त्री० नाक (२)वि० [फा] पूर्ण अर्थमा समासने अते उदा० दर्द
नाक (३) [स] पु० नाक, स्वर्ग —का बाल=नजीकनो मित्र के सलाहकार
नाकों चने चबवाना=खूब पजववु
–रगडना=खूब दीन बनी आजीजी करवी नाकों आना=खूब हेरान थवु —सिनकना=नाक नसीकवु
–सिकोडना=नाक मरडवु
नाक़दर ناقدر, नाक़द्र ناقدر वि० [फा] कदर वगरनु, अगुणज्ञ (नाम, -री,-द्री स्त्री०)
नाका ناکا पु० नाकु —छेकना, –बाँधना=नाकु रोकवु
नाकारा ناکارہ वि० [फा] नकामु (२) अयोग्य [खराब
नाक़िस ناقص वि० [अ] अधूरु (२)
नाक़ूस ناقوس पु० [अ] शख
ना-ख़लफ़ ناخلف वि० [फा] खराब, नालायक (पुत्र-कपूत)

नाखुदा ناخدا पुं० नाखुदो; नाविक
नाखु(-खू)न ناخن(-خون) पुं०[फा.] नाखुन नख (२) खरी
नाखुना ناخنه पुं०[फा.]आंखनो एक रोग (धोळा डोळामां लाल थाय छे)
नाग खेलना ناگ کھیلنا = जीवना जोखमवाळुं काम करवुं
नागफनी ناگ پھنی स्त्री० फाफडा थोरनो थूवर [घास
नागरमोथा ناگرموتها पुं० नागरमोथ
ना-गवार(-रा) ناگوار(-را) वि०[फा.] असह्य (२) अप्रिय (३) पचवामां भारे
नागहाँ ناگہاں अ० [फा.] अचानक
नागहानी ناگہانی वि०[फा]आकस्मिक (२) स्त्री० अचानक होवुं ते
नाग़ा ناغه पुं० [अ] वचे गेरहाजरी; नियमित कार्यमां भंग; खाली गाळो
नागा ناگا पुं० नागो बावो
नागाह ناگاه अ० [फा.] अचानक
नागिन ناگن स्त्री० नागण (२)पीठपर वाळनी नागण
नाचाक़ी ناچاقی स्त्री० [फा. नाचाक़ वि०] बीमारी (२) अणबनाव
नाचार ناچار वि०[फा.] (नाम, —री) लाचार; विवश
नाचीज़ ناچیز वि० [फा] तुच्छ; हीन
नाज ناج पुं० अनाज (२) खाखानुं
नाज़ ناز पुं० [फा.] नखरां; हावभाव(२) नाज; लाड (३) गर्व
नाज़नी(-नीन) نازنیں(-نین) स्त्री० [फा] नाजनीन; सुंदर स्त्री
नाज़रीन ناظرین पुं०जुओ 'नाज़िरीन'
नाज़ाँ نازاں वि० [फा.]'नाज़'-गर्ववाळुं
ना-जायज़ ناجائز वि० [अ+फा.] अनुचित
नाज़िम ناظم वि०[अ.]प्रबन्ध करनार (२) पुं० राजव्यवस्थापक (मुसलमान काळमां) [(२) निरीक्षक (३) भडवो
नाज़िर ناظر पुं० [अ.] कोर्टनो नाजर
नाज़िरीन ناظرین पु० [अ. 'नाज़िर'नुं ब० व०] प्रेक्षकगण (२) भणनार
नाज़िल نازل वि० [फा.] नीचे ऊतरनारुं–अवतरनारुं
नाज़ुक نازک वि० [फा] नाजुक(२) पातळुं; बारीक (३) सूक्ष्म(४)झट कथळे के तूटे एवुं (५) जोखमवाळुं; —दिमाग़, —मिज़ाज वि० जरामां चिडाई जाय एवुं
ना-ज़ेब(-बा) نازیب(-با) वि० [फा] बेडोळ (२) अयोग्य
नाटना ناٹنا अ०क्रि० प्रतिज्ञाभंग थवुं; फरी जवुं (२) स० क्रि० ना पाडवी, कबूल ना करवुं
नाटा ناٹا वि० नीचुं; गट्टुं
नाठना ناٹهنا अ० क्रि० नाशवुं (२) जुओ 'नाँठना' (३)स० क्रि० नाश करवो
नाठा ناٹها पुं० वारस वगरनो माणस
नाड़ ناڑ स्त्री० गरदन; नाड
नातमाम ناتمام वि० [अ.+फा.] अधूरुं, अपूर्ण [अशक्त; नातवान
नातवाँ ناتواں वि० [फा] कमजोर;
नातर(-रि,-रु)(ناتر،-ر) अ०(प.) नहीतर; नहीं तो; 'नतर' [अनघड
नातराश ناتراش वि० [फा] अशक्य;
नाता ناتا पुं० नातो; संबंध के सगाई
नाताक़त ناطاقت वि० नातवान; ताकात वगरनुं

नातिक़ा ناطقه पु० [अ] वाचा
नाती ناتی पु० (स्त्री० नतिनी, नातिन) पुत्रनो के पुत्रीनो पुत्र
नाते ناتے अ० संबधी (२) माटे, वास्ते
नातेदार ناتےدار वि० सगु, संबंधी
नादाँ,-दान نادان، ناداں वि० [फा] नादान, अणसमजु
नादार نادار वि० [फा] गरीब अकिंचन
नादिम نادم वि० [अ] शरमिंदु लज्जित
नादिया نادیا पु० नंदी, पोठियो
नादिर نادر वि० [फा] अद्भुत, अद्वितीय, उत्तम
नादिहन्द نادہند वि० [फा] (नाम, -दी स्त्री०) लेणु न देनार-न चूकवनार
नाधना نادھنا स०क्रि० (बेळ, घाडो) जोडवु (२) शरू करवु
नान نان स्त्री० [फा] नान, रोटी
नानकीन نانکیں पु० एक जातनु सुतराउ कापड [नानखटाई
नानखताई نانختائی स्त्री० [फा]
नानबाई نانبائی पु० [फा नानबा] नान बनावी वेचनार
नाना نانا पु० नानो, मातामह (२) [अ] نعناع फुदीनो (३) अ० [स] नाना प्रकारनु (४) अनेक
नानिहाल نانہال पु० नाना, नानीनु घर के स्थान [के तेनु परिमाण
नाप ناپ पु० माप (२) मापवु ते
नाप-जोख ناپجوکھ, नाप-तौल ناپتول स्त्री० मापवु के जोखवु ते के तेनु परिमाण
नापना ناپنا स०क्रि० मापवु
नाफ़ ناف स्त्री० [फा] नाभि
नाफरमाँ نافرماں पु०[फा]नाफरमान, आज्ञा न माननार [मूरख
नाफ़हम نافہم वि० [फा] नासमज,
नाफ़ा نافہ पु० [फा] कस्तूरी मृगनी नाभिनी कस्तूरीनी थेली (२) نافع वि० [अ] नफाकारक, लाभदायी
नाबदान نابدان पु० मोरी, गटर
नाबालिग نابالغ वि०[अ +फा]सगीर
ना-बीना نابینا वि० [फा] अंध
नाम-आवर نامآور वि० [फा] नामवर प्रसिद्ध
नामए ऐमाल نامۂ اعمال पु० [फा +अ] ऐमालनामा, कारकिर्दी
नाम ज़द نامزد वि०[फा]प्रसिद्ध (२) नाम जेनु दाखल कराय होय एवु
नामधराई نامدھرائی स्त्री० बदनामी
नामलेवा نام‌لیوا पु० वारस मरण पछी नाम लेनार [(नाम -री)
नामवर نامور वि०[फा]प्रसिद्ध नामी
नामहदूद نامحدود वि०[फा]बेहद
नामा نامہ पु० [फा] पत्र (२) ग्रंथ
ना-माकूल نامعقول वि० [फा +अ] अयोग्य [खबरपत्री
नामा निगार نامہ‌نگار वि० [फा]
नामी نامی वि० [फा] नामीचु, प्रसिद्ध
नामी गिरामी نامی‌گرامی वि० [फा] घणु प्रसिद्ध नामांकित [अशक्य
नामुमकिन ناممکن वि० [फा]
नामूस ناموس स्त्री० [फा] इज्जत (२) शील स्त्रीनु शियळ (३) लज्जा
नामूसी ناموسی स्त्री० नामोशी, बेआबरू [गेरवाजबी
नामौज़ूँ ناموزوں वि०[फा] अयोग्य,

नायन نائن स्त्री० नाई स्त्री; वाळंदण; 'नाइन'

नायब نائب पुं० [अ.] मददनीश; सहायक (नाम, –बत, –बी स्त्री.)

नायाब نایاب वि० [फा.] अप्राप्य; दुर्लभ (२) श्रेष्ठ

नारंजी نارنجی वि० [फा.]नारंगी रंगनुं

नार نار स्त्री० गरदन (२) वणकरनो कांठलो (३) पुं० नाळुं (४) नाडुं (५) [अ.]अग्नि [घोष;पोकार (३) विजयघोष

नारा نارا पुं० नाडुं (२) نعرہ [अ]

नाराज़ ناراض वि० [फा.] गुस्से थयेलुं (२) नाखुश [तेनो हुक्को

नारियली ناریلی स्त्री० काचली के

नारी ناری वि० [अ.] 'नार' –अग्नि संबंधी (२) स्त्री० [सं.] नारी; स्त्री०

नारू ناروُ पुं० 'नहरुआ'; वाळो

नाल نال स्त्री० [सं.] नाळ (२) نعل पु० [अ] घोडानी, बाळकनी नाळ

नालकी نالکی स्त्री० पालखी

नालबंद نعل بند पुं० [अ.+फा.] जोडा के घोडाने नाळ जडनार

नालाँ نالاں वि० [फा.] रोनार; गेंईने फरियाद करतुं (२) हेरान; 'तंग'

नाला نالا पुं० पाणीनुं नाळुं (نالہ) पुं० [फा. नाल]रोककळ (२) शोर; धुमराण

नालिश نالش स्त्री० [फा.] फरियाद

नाली نالی स्त्री० नीक (२) मोरी

नाश نعش स्त्री० [अ. नअश] लाश; शब (२) ठाठडी(३) ناش पुं० [सं]नाश

नाशपाती ناشپاتی स्त्री० [तु.]नासपाती

नाशाद ناشاد वि० [फा.] दुःखी, नाराज (२) कमनसीब

नाश्ता ناشتہ पुं० [फा.] नास्तो

नास ناس स्त्री० सूंघीने लेवानी दवा (२) छींकणी [[फा] अनुचित

ना-सज़ा(०वार) (ناسزا(وار वि०

नासदान ناسدان पु० छींकणीनी डबी

नासमझ ناسمجھ वि० (नाम, –झी) अणसमजु; मूर्ख

नासाज़ ناساز वि० [फा] विरोधी; प्रतिकूल (२) बीमार (नाम, –ज़ी)

नास(–से)ह ناصح वि० [अ. नासिह] नसियत देनार; सलाहकार; उपदेशक

ना-सिपास ناسپاس वि० [फा.] कृतघ्न; निमकहराम

नासूर ناسور पु० [अ.] सडानुं छिद्र; जेमांथी ऊंडेथी परू नीकळ्या करे,– एवो रोग

नासेह ناصح वि० [अ.] जुओ 'नासह'

नाहंजार ناہنجار वि०[फा.] बदचालनु (२) दुष्ट (३) नीच

नाह ناہ पुं० (प.) नाथ [ऊंधुनींचुं

नाहमवार ناہموار वि०[फा.]असमान;

नाहर ناہر पुं० वाघ (२) सिंह

नाहरू ناہرو पु०जुओ 'नारू' ['उनींदा'

निँदासा نِندا سا वि० ऊंघ भरायेलुं;

निंबू نِنبو पु० 'नींबू'; लींबु

निअमत نِعمت [अ०] स्त्री० जुओ निआमत

निअर نِیار अ० [सं निकट, प्रा. णिअड] (प) पासे (२) वि० समान [आववुं

निअराना نیارانا अ०क्रि० (प.) नजीक

निआमत نِعمت स्त्री०[अ] दुर्लभ के कीमती वस्तु (२) स्वादिष्ट भोजन (३) धन दोलत

निकम्मा نِکمّا, निकर्मा نِکرما वि० नकामुं (२) आळसु
निकलना نِکلنا अ० क्रि० नीकळवुं
निकलवाना نِکلوانا स० क्रि० 'निकालना'नुं प्रेरक [सुंदरता (३) जुओ 'निराई'
निकाई نِکائی स्त्री० भलाई (२)
निकाना نِکانا स० क्रि० जुओ 'निराना'
निक़ाब نِقاب स्त्री० जुओ 'नक़ाब'
निकालना نِکالنا स० क्रि० (बहार) काढवुं (२) निकाल करवो
निकाला نِکالا पुं० निकाल; बहार काढवुं ते
निकास نِکاس पुं० [सं.] निकाल (२) मूळ, उगम (३) नीकळवानुं द्वार
निकासी نِکاسی स्त्री० रवानगी, जवुं ते (२) परदेशनी निकास (३) आय; लाभ, नफो (४) खपत, उपाड
निकाह نِکاح पुं० [अ.] निका; लग्न. –करना, पढ़ाना, बाँधना=लग्न करवुं
निखंड نِکھنڈ वि० मध्य, बरोबर वचलुं
निखट्टू نِکھٹّو वि० ठेकाणा वगरनुं, रखडेल (२) नकामुं; आळसु [नीखरावुं
निखरना نِکھرنا अ०क्रि० साफ थवुं;
निखरी نِکھری स्त्री० चोखडियात– घीनी रसोई [(२) मजावट
निखार نِکھار पुं० स्वच्छता; सफाई
निखारना نِکھارنا स०क्रि० निखारवुं; धोवुं; साफ के पवित्र करवुं
निख़ालिस نِخالِص वि० निखालस; शुद्ध
निखोट نِکھوٹ वि० खोटाई के दोष वगरनुं [इ०मां दोरा नांखवा
निगंदना نِگندنا स०क्रि० गोदडा
निगंदा نِگندہ पुं० [फा.] बखियो (२) दोरा नांखवा ते

निगराँ نِگراں वि० [फा.] निरीक्षक (२) राह जोनार
निगरानी نِگرانی स्त्री० [फा.] देखरेख; निरीक्षण [गटाप करी जवुं
निगलना نِگلنا स०क्रि० गळवुं (२)
निगह نِگہ स्त्री० जुओ 'निगाह'
निगहबान نِگہبان पुं० [फा.] देखरेख राखनार, रक्षक [भरतकाम
निगार نِگار पुं० [फा.] चित्र (२)
निगाली نِگالی स्त्री० हुक्कानी नेह
निगाह نِگاہ स्त्री० [फा.] नजर; दृष्टि (२) महेरबानी; कृपादृष्टि (३) ध्यान, देखरेख
निगुरा نِگُرا वि० नगरुं; गुरुमंत्र वगरनुं
निगोड़ा نِگوڑا वि० नघरोळ (२) दुष्ट
निघरघट نِگھرگھٹ वि० नहि घरनुं के नहि घाटनुं (२) निर्लज्ज. –देना =निर्लज्ज थई खोटी सफाई करवी
निघरा نِگھرا वि० जुओ 'निगोड़ा'
निचला نِچلا वि० नीचलुं (२) निश्चल
निचाई نِچائی स्त्री० नीचाण (२) नीचता
निचान نِچان स्त्री० नीचाण (२) ढाळ
निचिंत نِچِنت वि० निश्चिंत
निचुड़ना نِچُڑنا अ०क्रि० निचोवावुं
निचोड़ना نِچوڑنا, निचोना نِچونا स०क्रि० निचोववुं
निछक्का نِچھکّا पुं० एकांत
निछावर نِچھاور स्त्री० माथे उतारीने दान कराती वस्तु (२) न्योछावर करेलुं– बलिदान (कोई उपर) –होना = (कोईने माटे) बलिदान थवुं – मरवुं
निछोह(–ही) نِچھوہ(ہی) वि० प्रेमरहित (२) निर्दय

निज(-जी,०का) (کا,جی-)نج वि० निज, पोतानु निज करके=अवश्य, जरूर
निजाम نظام पु० [अ] बंदोबस्त (२) निझाम
निज्द نزد अ० [फा] पासे (२) सामे
निठल्ला(-ल्लू) (نٹھلا(-لو वि० ठालु, कामधंधा वगरनु [ठालापणु
निठाला نٹھالا पु० बेकारी, नवराश,
निडर نڈر वि० नीडर (२) साहसिक
निढाल نڈھال वि० ढीलु, अशक्त (२) उत्साहरहित, मंद
निथरना نتھرنا अ०क्रि० नीतरवु
नियार نتھار पु० नितार, नीतरेलु साफ प्रवाही के नीतरीने नीचे बेसे ते
नियारना نتھارنا अ०क्रि०नितारवु [करवो
निदरना ندرنا स०क्रि० (प) निरादर
निधड़क نڈھڑک अ० बेधड़क
निधन ندھن पु० [सं] अंत, मरण
निधन(-नी) (ندھن(-نی वि० निर्धन
निनानवे ننانوے वि० नव्वाणु, ९९ —के फेर में आना या पड़ना=धननी धूनमां पडवु [निरालुं, जुदु, अलग
निनार(-रा) (نار(-را वि० (प)
निपजना نپجنا अ० क्रि० नीपजवु, उत्पन्न थवु [लाभ
निपजी نپجی स्त्री० (प) नीपज (२)
निपट نپٹ अ० नीपट, केवळ, बिलकुल (२) खूब
निपटना نپٹنا अ०क्रि० जुओ 'निबटना'
निपटारा نپٹارا पु० जुओ 'निबटाव'
निपूत(-ता) (نپوت(-تا वि० अपुत्र
निफ़ाक़ نفاق पु० [अ] विरोध (२) वेर (३) अणबनाव

निबकौरी نبکوری स्त्री० लींबोळी
निबटना نبٹنا अ०क्रि० छूटवु (२) पूरु थवु (३) निवेडो आववो (४) परवारवु (जेमके शौचादि) [के निवेडो आणवो
निबटाना نبٹانا स० क्रि० पूरु करवु
निबटाव نبٹاو, निबटेरा, نبٹیرا पु० समाप्ति (२) निवेडो, फेंसलो
निबहना نبہنا अ०क्रि० पार पामवु (२) नभवु
निबाह نباہ पु० निभाव, गुजारो
निबाहना نباہنا सक्रि० 'निभाना', नभाववु, चलाववु
निबेद(-र)ना (نبیڑ(ر)نا स०क्रि० छोडाववु (२) निवेडो आणवो
निबेड़ा(रा) (نبیڑا(را पु० निवेडो, फेंसलो (२) अन्त, पार (३) मुक्ति
निबौरी(ली) (نبوری(لی स्त्री० लींबोळी
निभना نبھنا अ०क्रि० नभवु
निभाना نبھانا स०क्रि० नभाववु
निमकौड़ी نمکوڑی स्त्री० जुओ 'निबकौरी' [नरम, भोळु
निमाना نمانا वि० नीचु, ढळतु (२)
नियर نیر, नियराना نیرانا जुओ 'निअर' निअराना'
नियाज़ نیاز स्त्री० [फा] इच्छा (२) आजीजी (३) कृपा (४) भेट —हासिल करना=मोटानी सेवामां हाजर थवु
नियाज़नामा نیازنامہ पु० [फा] कृपापत्र (वातमां वपराय छे)
नियामत نیامت स्त्री०जुओ 'निअमत'
नियार نیار पु० सोनीनी दुकाननो पूंजो, कचरो

नियारा نیارا वि० न्यारु; अलग
नियारिया نیاریا पुं० धूळधोयो
निरंध نرندھ वि० भारे अंध (२) महामूर्ख
निरख نرخ पुं० जुओ 'निर्ख'
निरजोस نرجوس पुं० [सं. निर्यास] निचोड (२) निर्णय [केवळ; नर्यु
निरा نرا वि० (स्त्री० -री) शुद्ध;
निराई نرائی स्त्री० नींदामण
निराना نرانا सoक्रि० नींदवुं;'निरवाना'
निराला نرالا पुं० एकांत जगा (२) वि०एकांत (३) निराळु(४)अजोड,उत्तम
निर्ख़ نرخ पुं० [फा.] भाव; दर
निर्ख़बन्दी نرخ بندی स्त्री० [फा.] भाव नक्की करवो ते
निर्भीक نربھیک वि० [सं] नीडर
निर्मोक نرموک पुं० [सं] सापनी कांचळी (२) चामडी [थतो माल
निर्यात نریات पुं० [स] निकास
निर्यातन نریاتن पु० [स] बदलो; प्रतिकार [झरतो के कढातो रस (२) गुंदर
निर्यास نریاس पु०[स.] वनस्पतिमांथी
निर्वाचक نرواچک पुं० [स] चूंटनार, मताधिकारी
निर्वाचन نرواچن पु० [स] चूंटणी
निर्वाचित نرواچت वि० [सं.] चूंटायेल; चूंटणीमां आवेल
निर्वाह نرواہ पुं० [स.] निर्वाह; गुजारो (२) टकवु-नभवुं ते; निभाव (३) पालन (४) समाप्ति
निवाज़ نواز वि० जुओ 'नवाज़'
निवाज़ना نوازنا सoक्रि० निवाजवुं; कृपा करवी
निवाज़िश نوازش स्त्री० कृपा; दया
निवाड़(-र) (نواڑ(ر स्त्री० खाटलानी पाटी (२) कुवानु चक्कर; 'जमवट'
निवाला نوالا पुं० जुओ 'नवाला'
निशस्त نشست स्त्री० [फा.] बेठक
निशातख़ातिर نشاطخاطر स्त्री० संतोष; निरांत
निशानची نشانچی पुं०[फा.] निशान -झंडो लई चालनार; झंडाधारी
निशान-देही نشاندہی स्त्री० [फा.] निशानी आपवी-ओळखाववुं ते
निशाना نشانہ पुं० [फा.] ताकवानुं निशान, एंधाण
निशास्ता نشاستہ पु० [फा] घउं पलाळी तेने वाटीने कराती एक वानी
निशीथ نشیتھ पुं० [स] रात
निषंग نشنگ पुं० [स.] तीरनो भाथो (२) तलवार
निसबत نسبت स्त्री० [अ] निस्बत; संबंध(२)विवाहनी वात; सगाई(३)तुलना
निसबती نسبتی वि० संबंधी
निसबती भाई نسبتی بھائی पुं० बनेवी के साळो [ब० व०] स्त्रीओ
निसवाँ نسواں स्त्री० [अ. 'निसा'नुं
निसार نثار पुं० [अ] जुओ 'निछावर' (२) न्योछावर (३) वि० نِسار नि.सार
निसास نساس पु० (प) निसासो (वि० -सी) [निसरणी
निसे(-सै)नी (نسینی(سینی स्त्री०
निसोत نسوت वि० (प) शुद्ध
निस्फ़ نصف वि० [अ.] अरधुं
निहंग نہنگ वि० नि.संग; एकाकी (२) एकल; नमारमूंडुं (३) पु० [फा.]

मगर; ग्राह. —छाइला वि० माबापनां लाडथी बगडेलुं (छोकरुं)
निहरथा نِہتّھا वि० शस्त्रहीन(२)गरीब
निहाँ نِہاں वि० [फा.] छुपुं; गुप्त
निहाई نِہائی स्त्री०; निहाउ पु० एरण
निहायत نِہایت वि० [अ.]खूब; बेहद
निहारना نِہارنا स०क्रि० (प) निहाळवुं
निहाल نِہال वि० [फा] न्याल; कृतकृत्य [(२) 'निहाई'
निहाली نِہالی स्त्री० [फा.] गादी
निहोरना نِہورنا स० क्रि० (प)वीनववुं (२) मनाववुं (३) कृतज्ञ थवुं
निहोरा نِہورا पुं० (प) उपकार (२) विनति (३) आशरो; भरोंसो
नींद نیند स्त्री० निद्रा; ऊंघ. —उचटना, —खुलना, —टूटना= ऊंघ ऊडी जवी; जागवुं. —पड़ना= ऊंघ आववी.—लेना=सूवुं;ऊंघवुं [निंदवुं
नींदना نیندنا स०क्रि० नींदवु (२)
नीक(—का) (کا-)نیک, नीको نیکو [फा.] वि० भलुं; अच्छुं (२) सुंदर
नीके نیکے अ० ठीक रीते; बरोबर
नीकोई نیکوئی स्त्री० [फा] भलाई (२) सुंदरता
नीचा نیچا वि० (स्त्री० —ची) नीचुं. —खाना=नीचुं जोवुं—नीचुं पडवुं; हारवुं; शरमावु. —दिखाना=नीचुं नमाववुं; हराववुं; मानभंग करवुं; नीचुं जोववावं. —देखना=जुओ 'नीचा खाना'
नीचा ऊँचा نیچا اونچا वि० ऊंचुं-नीचुं (२) साडनरवुं (३) मुश्कुन्त (४) लीलीसूकी
नीज़ نیز अ० [फा.]उपरांतमां,पण,वळी
नीबू نیبو पुं० लींबु [कंजूस
नीबू-निचोड़ نیبو نچوڑ वि० भारे
नीम نیم पुं० लीमडो (२) वि० [फा.] अडधु [मृतप्राय
नीम-जाँ نیم جاں वि०[फा.] अधमूउं;
नीम-रोज़ نیم روز पुं० [फा.] बपोर
नीमास्तीन نیم آستین स्त्री० नीचे पहेरवानुं अर्धी बांयनुं एक कुरतुं के बंडी
नीयत نیت स्त्री० [अ] नैयत; भावना; दानत [तुल्य] मोरथुथुं
नीला-थोथा نیلا تھوتھا पु० [सं. नील-
नीलाम نیلام पुं० लिलाम [कमळ
नीलोफ़र نیلوفر पुं० [फा.] नीलोत्पल,
नीवँ نیوں, नीव نیو स्त्री० पायो. —जमाना, डालना या देना=पायो नांखवो [नुक्तो
नुक़्ता نقطہ पुं० [अ.] टपकुं; बिंदु,
नुकता نکتہ पु० [अ.] सूक्ष्म वात (२) दोष (३) रहस्य [दोष शोधनार
नुकताचीं نکتہ چیں वि० नुक्तेचीन;
नुकताचीनी نکتہ چینی स्त्री० [फा.] नुक्तेचीनी [घोडानो सफेद रंग
नुक़रा نقرہ पुं० [अ.] चांदी (२)
नुक़्ल نقل पु० जुओ 'नुक़्ल'
नुक़सान نقصان पुं० [अ.] नुकसान; कमी; खोट; घट. —भरना=नुकसान भरी आपवुं [अणीदार (२) सुंदर
नुकीला نکیلا वि० नोकदार;
नुक्कड़ نکڑ पु० अणी (२) खूणो नीकळेलो होय ते; छेडो
नुक़्ल نقل पुं० [अ] एक जातनी मीठाई (२) मद्य पर खावानुं ते(३)नास्तो

नुक़्स نقص पु० [अ] दोष, ऊणप
नुचना نچنا अ०क्रि० ऊखड्वु (२) उझरडावु
नुजूम نجوم पु०[अ]नक्षत्र, ज्योतिष
नुजूमी نجومی पु०[अ]नजूमी,जोशी
नुतफ़ा نطفہ, नुत्फ़ा نطفہ पु० [अ] वीर्य (२) ओलाद
नुनख(-खा)रा نمکھ(-کھا)را वि० मीठावाळु, 'नमकीन' [करवी
नुनना ننا सक्रि० लणवु, कापणी
नुमा نما वि० [फा] 'देखातु', 'दर्शक' के 'समान' अर्थमां समासमां उदा० 'ख़ुश नुमा'
नुमाइन्दा نمائندہ पु० [फा] प्रतिनिधि (नाम –न्दगी स्त्री०)
नुमाइश نمائش स्त्री० [फा] प्रदर्शन (२) सजावट, ठाठमाठ [देखाडा पूरतु
नुमाइशी نمائشی वि० [फा]
नुमाई نمائی स्त्री० [फा] देखाडवु ते
नुमायाँ نمایاں वि० [फा] जाहेर, प्रत्यक्ष
नुसख़ा نسخہ पु० [अ] नुसखो –बाँधना=नुसखा प्रमाणे दवा आपवी
नून نون पु० लूण, मीठु, –तेल= मीठु मरचु वगेरे घरनो सामान
नूरका तड़का نورکا تڑکا पुं० प्रात:काल [चमकदार (२) सुंदर
नूरानी نورانی वि० [अ] नूरवाळु,
नूह نوح पु० [अ] एक पेगंबर, 'Noah' ['निआमत'
नेअमत نعمت स्त्री० [अ] जुओ
नेईं(ईं) نئیں(ئی) स्त्री० 'नींव', पायो

नेक نیک वि० [फा] नेक, भलु शिष्ट (२) अ० थोडु, जरा
नेकचलन نیک چلن वि० सदाचारी (नाम,–नी) [सुशील, चारित्र्यवान
नेकनिहाद نیک نہاد वि० [फा]
नेकनीयत نیک نیت [फा] वि० नेक नैयतवाळु, उच्चाशयी
नेकबख़्त نیک بخت वि० [फा] नसीबदार (२) सुशील
नेग نیگ पु० लग्न के उत्सवने अंगे सबन्धीओ तथा नाकराने अपातु दापु
नेगचार نیگچار, नेगजोग نیگجوگ पु० 'नेग'नो रिवाज
नेगी نیگی पु० 'नेग'नु हकदार
नेगीजोगी نیگی جوگی पु० 'नेगी', बसवाया [निजो, भालो
नेजा نیزہ [फा] नेजाल نیزال पु०
नेज़ा बरदार نیزہ بردار [फा] भाला वाळो के राजानो निशानची
नेत نیت पु० निरधार, ठराव (२) सकल्प (३) स्त्री० नैयत [शाक–गलकु
नेनुआ(–वा) نینوا(وا) पु० एक
नेफ़ा نیفہ पु० [फा] लेंघो इ०नो नफो– नाडु परोववानो [धर्मक्रिया (वि०,–मीं)
नेम نیم पु० नियम (२) रिवाज (३)
नेमधरम نیم دھرم पुं० पूजापाठ इ०
नेरा نیرا, नेरे نیرے अ० नेरु, पासे 'नियर'
नेवज نیوج पु० नैवद्य, भोग [नोतर्‍ं
नेवत(–ता) نیوت(تا) पु० 'न्योता',
नेवतना نیوتنا स० क्रि० नोतरवु
नेवर نیور पु० नूपुर (२) वि० खराब, भूंड

नेवला نيولا पु० नाळियो
नेवाज نيواج वि० जुओ 'निवाज'
नेश نيش पु० [फा] नोक, अणी (२) कांटो (३) दुख
नेशकर نيشكر पुं० [फा] शेरडी
नेस्त نيست वि० [फा] अस्तित्व वगरनुं –नाबूद वि० नष्टभ्रष्ट ऐदानमेदान
नेस्ती نيستى स्त्री० [फा] न होवुं ते, अभाव (२) आळस (३) नाश
नै نے स्त्री० [फा] वांसनी नळी के वांसळी (२) हुक्कानी नेह (३) (प) नदी (४) नीति, नय
नैचा نيچا पु० [फा] नेचो, हुक्कानो मेर
नैन نين पु० (प) नयन [नैनसुक कपडुं
नैनसुक (–ख) (نينسك (كه पु०
नैनू نينو पु० 'नयनू', मारवण
नैयर نير पुं० [अ] खूब चळकतो तारो [चश्मा
नैयरे असगर نير اصغر पु० [अ]
नैयरे आज़म نير اعظم पु० [अ] सूर्य
नैरंगी نيرنگى स्त्री० [फा] चालबाजी –ए-जमाना = जमानानो पलटो समयनो खेल, पलटो के जादु [खराब
नैसा نيسا वि० (प) 'अनैस', अनिष्ट
नैहर نيهر पु० पियर [छेडो, अणी
नोक نوك स्त्री० [फा] नाख,
नोकझोंक نوك جهونك स्त्री० ठाठमाठ, सजावट (२) व्यंग कटाक्ष (३) छेडछाड
नोच نوچ स्त्री० छीनवी के उखाडी या खेंची क झूटवी लेवुं ते
नोचखसोट نوچ كهسوٹ स्त्री० छीनवी के झूटवी लेवुं ते, लूट
नोचना نوچنا स०क्रि० उखाडी नोचवुं (२) छडावुं (३) झूटवी लेवुं
नोन نون पु० लूण, 'नून'
नोना نونا पु० लूणो (२) वि० खारु (३) सुंदर [मीठुं बनावनार
नोनिया نونيا पुं० खारी माटीमांथी
नौ نو वि० नव, ९ (२) नवुं (३) स्त्री० [अ] रीत, प्रकार –दो ग्यारह होना = अगियारा गणी जवु [नोकर
नौकर نوكر पु० [फा] (स्त्री० –रानी)
नौकरीपेशा نوكرى پيشه पु० [फा] नोकरियात माणस
नौज نوج अ० 'न करे नारायण'-ए अर्थमां वपराय छे [पु० 'न्योता'
नौता نوتا वि० नवुं नौतम (२)
नौना نونا अ०क्रि० 'नवना, नमवुं
नौनिहाल نونهال पु० [फा] नवो ऊगतो छोड (२) नवजुवान
नौबत نوبت स्त्री० [फा] नोबत (२) वारी, प्रसंग (२) दशा –आना = दशा आववी –झड़ना = नोबत वागवी –बजना = आनंदउत्सव थवो (२) प्रताप के दोरना डंका वागवा
नौरोज़ نوروز पु० [फा] नवरोज, पारसी बेसतुं वर्ष (२) तहेवार [कीमती
नौलखा نولكها पु० नवलख, खूब
नौशा نوشه पु० [फा] नौशाह वरराजा
नौसत نوست पु० जुओ नवसत'
नौसादर نوسادر पु० [फा नौशादर] नवसार
नौसिख (–सिया, –खुआ) (نوسكه (كهيا،كهوآ वि० शिखाउ, काचु नवसवुं

न्यारिया نیاریا पु० जुओ 'नियारिया'
न्याव نیاؤ पु० न्यायी वात (२) न्याय
न्योतना نیوتنا स० क्रि० नोतरवुं
न्योतहरी نیوتہری पु० नोतरे आवेल
न्योता نیوتا पु० नातरु
न्योला نیولا पु० 'नेवला'; नोळियो
न्योली نیولی स्त्री० हठयोगनी नौलीनी क्रिया

प

पंख پنکھ पु० पाख. –जमना = वहे कवु, वंठवु ·–लगना = पाखो आववी; पक्षी जेम वेगवान थवु
पँखुड़ा پنکھڑا पु० खभा ने हाथनो सांधो, पाणोठु (?) [पाखडी
पँखुड़ी پنکھڑی स्त्री० फूलनी
पंग پنگ, पंगा پنگا वि० पगु, लगडु (२) अपग
पंचकी दुहाई پنچکی دہائی सौने अन्याय सामे क मदद माटे पोकार
पंचकी भीख پنچکی بھیکھ सौना आशीर्वाद
पँचमेल پنچمیل वि० पाच के अनेक वस्तुओना मेळवाळु, सेळभेळ [पचरगी
पँचरग,-गा پنچرنگ،-گا वि०
पंछी پنچھی पु० पखी, पक्षी
पंज پنج वि० [फा] पाच
पंजा پنجا पु० पाचनो समूह (२) پنجہ [फा] हाथनो पजो –करना,-लड़ाना = हाथना पजानी आंगळीओ मिलावीने जोर अजमावदु पजे झाड़कर पीछे पड़ना या चिमटना = केड बाधीने लागवु
पंजारा پنجارا पु० पींजारो [पचाजीरी
पँजीरी پنجیری स्त्री० पजरी;
पंजेरा پنجیرا पुं० वासण सांधनारो
पँड़वा پنڈوا पु० पाडो (बच्चु)
पंडा پنڈا पु० तीर्थनो पूजारी के ब्राह्मण
पंडाल پنڈال पु० मडप
पंडिताइन پنڈتائن, पंडितानी پنڈتانی स्त्री० पडिताणी
पंडिताऊ پنڈتاؤ वि० पडितना जेवु, पडितियु [(स्त्री०, –की)
पंडुक پنڈوک पु० होलो पक्षी
पंडुर پنڈر पु० पाणीनु परडवु, डेडवु
पंद پند स्त्री० [फा] नसियत, उपदेश
पँवाड़ा پنواڑا पु० [स प्रवाद] पवाडो
पंसारी پنساری पु० मसालानो वेपारी, गाधी [पासळी, 'पसली'
पँसुरी,-ली پنسری،-لی स्त्री०
पसेरी پنسیری स्त्री० पावशेरी
पकड़-धकड़ پکڑ دھکڑ स्त्री० धरपकड
पकना پکنا अ० क्रि० पाकवु (२) सीझवु
पकाई پکائی स्त्री० पाकवु त के पकाववानी मजूरी [वडा जेवी वानी
पकौड़ा پکوڑا पु० (स्त्री०–ड़ी) पकोडी,
पक्का پکا वि० पाकु, पाकेलु (२) पक्कु (३) स्थिर, टकाउ, –खाना, पक्की रसोई = घीमा करेली रसोई
पखड़ी پکھڑی स्त्री० पाखडी, 'पँखुड़ी'
पखवाड़ा,-रा پکھواڑا،-را पु० पखवाडियु

पखान پکھان पु० (प) पाषाण
पखाना پکھانا पु० 'पाखाना' जुओ (२) (प) उपाख्यान; कथा
पखारना پکھارنا अ० क्रि० पखाळवु
पखावज پکھاوج स्त्री०पखवाज,पखाज
पखेरू پکھیرو पु० पखेरु, पक्षी
पगड़ी پگڑی स्त्री०पाघडी –उतारना= बेइज्जत करवी (२) ठगवु (किसीके साथ) पगड़ी बदलना = मैत्री करवी
पगना پگنا अ०क्रि० तरबोळ-रसबस थवु
पगरा پگرا पुं० पग, डगलु (२) (प) प्रमान
पगला پگلا वि० पागल
पगहा پگہا पु०[स प्रग्रह]जुओ 'पघा'
पगा پگا पुं० दुपट्टो (२) पाग, पागडी (३) 'पघा' जुओ
पगार پگار पुं० चार तरफनी हद दीवाल (प) (२) पग नीचेनी धूळ के कचरायेलु ते (३) पार कराय एवु जळाशय के नदी
पगाह پگاه स्त्री० [फा] सूरज नीकळवानो समय, सवार
पगुराना پگرانا अ०क्रि० वागोळवुं (२) हजम करवु
पघा پگھا पु० ढोर बांधवानुं दोरडु
पच پچ स्त्री० हठ, आग्रह
पचड़ा پچڑا पु० झघड; बखेडो
पच मरना پچ مرنا = काम करी करीने थाकी जवु
पचरंग پچرنگ पु० चोक पूरवानी [सामग्री
पचरंगा پچرنگا वि० पचरंगी (२) पु० पूरेलो चोक
पचहरा پچہرا वि० पांच बेवडु
पचासा پچاسا पुं० पचास नगनो समूह
पचोतर सो پچوترسو पु० एकसो पांच
पच्चड़(–र) (ر-)پچّڑ स्त्री० साल के साधो इ० वांई सख्त करवा मराती फास
पच्ची پچّی स्त्री० 'पच्चर', फाचर (२) जडवानी वस्तु [काम
पच्चीकारी پچّی کاری स्त्री० जडवानुं
पछड़ना پچھڑنا अ०क्रि० पछडावु, पाछा पडवु
पछताना پچھتانا अ०क्रि० पस्तावु
पछतावा پچھتاوا पु० पस्तावो
पछना پچھنا पु० चीरवा फाडवानु अस्त्र
पछवाँ پچھواں वि० पश्चिम बाजुनु, पश्चिमी [तरफनो देश
पछाँह پچھانہہ पुं० पश्चिम दिशा
पछाँहिया پچھانہیا वि० पश्चिमनु, पाश्चात्य [चादर
पछेवड़ा پچھیوڑا पु० पछेडो, मोटी
पछोड़ना پچھوڑنا स०क्रि० ऊपणवु, झाटकवु [प्रजाळवु, बाळवु
पजारना پجارنا स०क्रि० (प)
पज़ावा پزاوہ पु० [फा] ईंटनो भट्ठो
पज़ीर پذیر वि० [फा] पसंद, अनुकूल कबूल, माननार–ए अर्थमां (समासमां) दा. त दिल-पज़ीर = मन पसंद इस्लाह-पज़ीर = सुधाराने लायक
पज़मुरदा پژمردہ वि० [फा] करमायलु
पट پٹ पु० पट, वस्त्र (२) कमाड (३) पडदो –उघड़ना, खुलना = देवता दरवाजा ऊघडवा –पड़ना = धीमु पडवुं, न चालवु
पटकना پٹکنا स० क्रि० पटकवु (२) अ०क्रि० पट दईने फाटवुं

पटकनी(-निया), پٹکنی(-نیا)
पटकान پٹکان स्त्री० पटकवु त, पटक
पटका پٹکا पु० कमरे बांधवानो फटको के खेस
पटत्तर پٹتر पु० समानता (२) उपमा
पटतारना پٹتارنا स०क्रि० सपाट-सरखु करवु
पटना پٹنا अ० क्रि० सरखुं-एकसमान थवु (२) बेने बनतु आववु के सहमत थवु (३) चूकते थवु
पटपर پٹپر वि० सपाट, सरखु
पटबीजना پٹبیجنا पु० आगियो
पटरा پٹرا पु० चोरसडु घडेलु पाटियु –कर देना=मारी सूडी सपाट करी देवु (२) खल्लास करी देवु
पटरी پٹری स्त्री० पाटियु (२) पगथी, फूटपाथ (३) लखवानु पाटियु –जमना या बैठना=बेनु पाटियु बरोबर गोठवु, मन मळवु
पटवा پٹوا पु० (स्त्री० पटइन) पटवो
पटवारी پٹواری पु० तलाटी (नाम पटवारगरी)
पटसन پٹسن पु० शण
पटाना پٹانا स०क्रि० पिटावी करी बराबर करावु (२) चूकते करवु (३)अ० क्रि० शांत बेसवु [(जुओ 'पाटना')
पटाव پٹاو पु० 'पाटना'–ए क्रिया
पटिया پٹیا स्त्री० पथ्थरनो चोरसडो टुकडो (२) पाटी, स्लेट
पटीलना پٹیلنا स०क्रि० पटाववु, समजावी लेवु (२) पूरु करवु
पटुवा پٹوا पु० पटसन',शण [पटावाज
पटेबाज़ پٹے باز, पटैत پٹیت पु०
पटे(-टै)ला پٹے(-ٹے)لا पु० समार, 'हेंगा' (२) कुस्तीनो एक दाव
पटैला پٹیلا पु० जुओ 'पटेला' (२) कमाडनी भूगळ
पट्टी پٹّی स्त्री० पाटी, स्लेट (२) पाठ, बाध (३) खाटलानी ईस (४) पट्टी (कपडा कागळ इ०नी) (५) पंक्ति; हार (६) माथानां पटियां (७) 'पत्ती', भाग
पट्टीदार پٹّیدار पु० भागिया
पट्टू پٹّو पु० एक गरम जाडु कपडु
पट्ठा پٹھا पु० जुवान (२) पट्ठो-त्तड माणस (३) कूलो (४) स्नायु
पठाना پٹھانا स० क्रि०पाठववु मोकलवु
पठानी پٹھانی स्त्री० पठाण स्त्री (२) पठाणपणु (३) वि० पठाणने लगतु
पठिया پٹھیا स्त्री० [पट्ठा'नु स्त्री०] पट्ठी, जुवान स्त्री [जुओ 'परछत्ती'
पड़छती(-त्ती) پڑچھتی(-تّی) स्त्री०
पड़त پڑت स्त्री०, पड़ता پڑتا पु० पडतर किंमत [क्रि० तपास करवी
पड़ताल پڑتال स्त्री० तपास –ना स०
पड़ती پڑتی स्त्री० पडतर जमीन– उठना=पडतरना खेती थवी –छोड़ना =पडतर छोडवी [=पडया रहेवु
पड़ना پڑنا अ०क्रि० पडवु पड़ा होना
पड़पोता پڑپوتا पु० प्रपौत्र
पड़रा(-वा) پڑرا(وا) पु० 'पाडु (नर)
पड़री پڑری स्त्री० 'पड़िया', पाडी
पड़वा پڑوا पु० जुओ 'पड़रा (२) स्त्री० पडवा
पड़िया پڑیا स्त्री० पाडी, 'पड़वा'नु स्त्री०

पढि(-रि)या पढ़ियो(ر)ا स्त्री० पडवो, 'पड़वा' [पडोशी थवु
पड़ोस پڑوس पु० पडोश —करना=
पड़ोसी پڑوسی पु० (स्त्री० —सिन) पडोशी [पडवु ते (२) जादुमंत्र
पढं(-ढ)त پڑھنت स्त्री०
पढ़ना پڑھنا स० क्रि० भणवु (२) वाचवु (३) गोखवु [भणाववानी पद्धति
पढ़ाई پڑھائی स्त्री० भणतर (२)
पढ़ाना پڑھانا स० क्रि० भणाववु (२) शीखववु, समजाववुं (३) पक्षीने पढाववु
पढ़ा-लिखा پڑھالکھا वि० भणेल, शिक्षित
पतंगा پتنگا पुं० पतंग (२) पतंगियुं
पत پت स्त्री० पत, आबरू, इज्जत. —उतारना, —लेना=लाज लेवी
पतझड़ پتجھڑ, पतझाड़(र) پتجھاڑ(ر) स्त्री० पानखर ऋतु
पत-पानी پت‌پانی स्त्री० पत, प्रतिष्ठा, लाज
पतरी پتری स्त्री० पतराळुं
पतला پتلا वि० पातळु —पड़ना= दुर्दशामां होवुं —हाल=दुर्दशा
पतलून پتلون पु० पाटलून [सुकान
पतवार(-री) پتوار(ری) स्त्री०
पता پتا पु० पत्तो (२) सरनामु
पतेकी बात=रहस्य खोलती वात. —निशान=नामनिशान
पताई پتائی स्त्री०खरेलो पांदडानो ढग
पतिआ(-या)ना پتیا(یا)نا स०क्रि० पतियार करवो, पती जवु
पतिआर پتیار, पतियारा پتیارا पुं० पतियार, विश्वास
पतीला پتیلا पु० [फा] एक वासण, तपेलु [हांडी
पतीली پتیلی स्त्री० नानो 'पतीला',
पतुरिया پتریا स्त्री० 'पातुर', वेश्या
पतोखा پتوکھا पु० पडियो
पतोह,-हू پتوہ،-ہو स्त्री० पुत्रवधू
पत्तर پتر पु० पतरु (२) 'पत्तल' जुओ
पत्तल پتل स्त्री० पतराळु (२) पतराळी
पत्ता پتا पु० पान, पांदडु (२) पत्तु —हो जाना=छू थई जवु [(२)भाग
पत्ती پتی स्त्री० नानु पान (२) पांखडी
पत्तीदार پتی‌دار पुं० हिस्सेदार
पत्थर پتھر पु० पथ्थर —की लकीर =स्थिर, स्थायी —पर दूब जमना =असंभव काम बनवु —पड़ना=नष्टभ्रष्ट थई जवुं —पानी=तोफानी समय
पथरना پتھرنا स०क्रि० पथ्थर पर घसी धार काढवी, पथरी पर चडाववु
पथराना پتھرانا अ०क्रि० पथ्थर जेवु (कठण के स्तब्ध) थई जवुं
पथरी پتھری स्त्री० पथ्थरियु (२) पथरीनो रोग के धार काढवानी पथरी
पथरीला پتھریلا वि० (स्त्री० —ली) पथ्थरवाळु
पदार پدار पु० [स] पगरज
पन پن (प्रत्यय) पणु उदा० लडकपन
पनकपड़ा پن‌کپڑا पु० जख्म पर बांधवानु भीनु कपडु [घाट
पनघट پن‌گھٹ पु० पणघट, पाणीनो
पनच پنچ स्त्री० पणछ [चालती चक्की
पनचक्की پن‌چکی स्त्री० पाणीथी
पनडुब्बा پن‌ڈبا पु० मरजीवो (२) पाणीमां डूबी माछली पकडनार पक्षी

पनडुब्बी پن‌ڈبّی स्त्री० 'सब-मेरीन'
पनपना پنپنا अ० क्रि० पाणी मळतां फरी लीलु थवु (२) फरी साजु थवु
पनवाड़ी پنواڑی पु० पानवाळो, तंबोळी
पनवारा پنوارا पु० जुओ 'पत्तल'
पनस پنس पु० [स] फणस
पनसारी پنساری पु० जुओ 'पसारी'
पनसाल پنسال स्त्री० पाणीनी परब
पनहरा پنہرا पु० पाणियारो [भेद
पनहा پنہا पु० कपडानो पनो (२) मर्म,
पनहाना پنہانا स० क्रि० (आचळने) दूध दोहवा माटे शरूमां पंपाळवो
पनहारा پنہارا पु० (स्त्री० -रन, -रिन, -री) जुओ 'पनहरा'
पना پنا पु० पनु एक पेय
पनाला پنالا पु० जुओ 'परनाला
पनाह پناہ स्त्री० [फा] रक्षा (२) शरण
पन्ना پنّا पु० एक जातनो हीरो
पच्ची پچّی स्त्री० पित्तळ के कलाईनो वरख जे वस्तुनी उपर शोभा माटे चोंटाडाय छे
पपड़ा پپڑا पु० पोपडो (स्त्री० -डी)
पपीता پپیتا पु० पपैयो के पपैयु
पपीहा پپیہا पु० पपैयो, चातक
पपोटा پپوٹا पु० पोपचु
पबारना پبارنا स० क्रि० (१) फेंकवु
पयान پیان पु० प्रयाण
पयाम پیام पु० [फा] पेगाम, संदेश
पयार,-ल پیار،-ل पु० पराळ
पर پر पु० [फा] पींछु के पांख (२) अ० पछी (३) परंतु पण (४) [स] पारकु (५) उत्तम, परम
परकार پرکار पु० [फा] कपास
परकाला پرکالا पु० सीडी, जीना (२) [फा] پرکالہ टुकडो (३) चिनगारी
परकोटा پرکوٹا पु० कोट, किल्लो
परगना پرگنہ पु० [फा] परगणु, अमुक गामडानो भाग
परचना پرچنا अ० क्रि० परिचय थवो, हळी जवु (२) टेव पडवी
परचा پرچا पु० परिचय (२) پرچہ [फा] कागळनो ककडो (३) पत्र (४) प्रश्नपत्र
परचाना پرچانا स० क्रि० परिचय कराववो, हळवु करवु (२) टेव पाडवी
परचून پرچون पु० सीधुसामग्री
परचूनी پرچونی पु० मोदी
परछत्ती پرچھتّی स्त्री० अभराई (२) दीवाल जोडेनु एकढाळियु-छापरु
परछन پرچھن स्त्री० वरने पोंखवानी क्रिया, पोंखणु
परछना پرچھنا स० क्रि० पोंखवु
परछाईं پرچھائیں स्त्री० पडछायो
परजाता پرجاتا पु० पारिजातक
परत پرت स्त्री० थर (२) गडी [पटो
परतला پرتلا पु० तलवारना के चपरासनो
परती پرتی स्त्री० जुओ 'पड़ती'
परतौ پرتو पु० [फा] प्रकाशनु किरण (२) पडछायो
परथन پرتھن पु० जुओ 'पलेथन'
परदा پردہ पु० [फा] पडदो
परदादा پردادا पु० दादानो बाप
परनाना پرنانا पु० नानानो बाप
परनाला پرنالا पु० मोरी, 'पनाला'
परपराना پرپرانا अ० क्रि० (जीभ पर) चचरवु

परपोता پرپوتا पुं० जुओ 'पड़पोता'
परवाल پروال पु० आंखनी पांपणनो रोग (२) प्रवाल [एक चवाणु
परमल پرمل पु० जुआर घउना दाणानु
परला پرلا वि० (स्त्री०-ली) ते तरफनु परले दरजे या सिरेका=हद पारनु खूब
परवर پرور वि० [फा] (समासमा अंते) पालक [पळायलु
परवरदा پروردہ वि० [फा] पालित,
परवरिश پرورش स्त्री० [फा] पालनपोषण, परवरश
परवल پرول पु० परवळनु शाक के वेलो
परवस्ती پروستی स्त्री० परवशी, पालनपोषण [परवा
परवा پروا स्त्री० पड़वा (२) [फा]
परवान پروان पु० सढनो दाडा (२) (प) प्रमाण –चढ़ना=मोटु–उमर लायक थवु (२) सफळ थवु
परवाना پروانہ पु० [फा] परवानो (२) पतंगियु [पीरसवु
परसना پرسنا स० क्रि० स्पर्शवु (२)
परसा پرسا पु० जुओ 'परोसा'
परसाल پرسال अ० गये के आवते वर्ष
परसों پرسوں अ० परम दिवसे
परस्त پرست वि० [फा] पूजक (समासना अंते उदा० बुतपरस्त) [उपासना
परस्तिश پرستش स्त्री० [फा] पूजा
परहुमा پرہما पु० [फा] कलगी
परहेज़ پرہیز पु० [फा] परेज, करी (२) संयम बूरा कर्मोथी दूर रहेवु ते –करना –रखना=परेज राखवी
परहेज़गार پرہیزگار वि० [फा] 'परहेज़ वाळु–परेज राखनार (२) संयमी

परौंठा پراٹھا पु० 'परौठा', चोपडु
परागंदा پراگندہ वि० [फा] विखरायेलु (२) बेहाल [घाटनी कथरोट,
परात پرات स्त्री० पराज, अमुक
पराना پرانا अ०क्रि० पलायन करवु
पराया پرایا, परावा پراوا वि० परायु (स्त्री० –ई)
परिंदा پرندہ पु० [फा] परिंदु, पक्षी
परिकरमा پرکرما, परिक्रमा پرکرما स्त्री० परकमा [आच्छादन
परिच्छद پرچھد पु० [स] ढांकण,
परिधन پردھن पु० (प) परिधान (धोतियु वगेरे नीचे पहेरवानु कपडु)
परिभाषा پربھاشا स्त्री० [स] स्पष्ट कथन (२) लक्षण, व्याख्या (३) परिभाषा [अस्पृश्य जात
परिया پریا पु० दक्षिणनी एक
परिवा پروا स्त्री० प्रतिपदा, पडवो, 'पड़िवा' [सुंदर
परीज़ाद پری زاد वि० [फा] अति
परे پرے अ० पेले पार, पार (२) बाद, पछी (३) बहार, पर, अतीत
परेई پریئی स्त्री० मादा पारेवु
परेखना پریکھنا स० क्रि० (प) परीक्षवु (२) राह जोवी [के फाळको
परेता پریتا पु० दोरो लपेटवानी फरकडी
परेवा پریوا पु० पारेवु
परेशान پریشان वि० [फा] हेरान, दुःखी, व्याकुल (नाम –नी स्त्री०)
* परों پروں अ० जुओ 'परसों'
परोल پرول पु० [इं] पराज केदके पहेरामांथी छूट
परोसना پروسنا स० क्रि० पीरसवु

परोसा پروسا पु० एक जणनु भाणु–पिरसण
परोहा پروہا पुं० कोश, 'चढस'
पर्वरिश پرورش स्त्री० जुओ 'परवरिश'
पलक پلک स्त्री० [फा] पलक, क्षण (२) पोपचु –बिछाना=प्रेमथी स्वागत करवु. –मारना=पोपचु पटपटाववु –लगना=पलकनु (२) ऊंघ आववी
पलटनिया پلٹنیا पु० पलटणनो सिपाई
पलटे پلٹے अ०बदले,अवेजमां [–पालटु
पलड़ा(–रा) (را–)پلڑا पु०त्राजवानुं पल्लु
पलथी پلتھی स्त्री० 'पालथी', पलांठी
पलना پلنا अ०क्रि० पालनथवु, पलावु (२) हृष्टपुष्ट थवु
पलरा پلرا पु० जुओ 'पलडा
पलस्तर پلستر पु० प्लास्टर –ढीला होना, –बिगड़ना=बहु हेरान थवु
पला پلا पु० पळ (२) पल्लु
पलाना پلانا अ० क्रि० (२) स० क्रि० पलायन करवु के कराववु
पली پلی स्त्री० पळी
पलीता پلیتا पु० [फा] तावीज मतरेलो कागळ लपेटीने वणातुं मादळियु (२) पलीतो
पलीद پلید वि० [फा] गदु (२) नापाक (३) पु० भूत पलीत
पलेट پلیٹ स्त्री० प्लेट टीका –डालना=प्लेट मारवा–भरवो
पले(–लो)थन (لو)پلے تھن पु० अटामण –निकलना=खूब मार खावो के हेरान थवु आटो नीकळवो
पलोटना پلوٹنا स०क्रि० [स प्रलोटन] पग दाबवा (२) अ०क्रि० कष्टथी तडफडवु
पलोथन پلوتھن पु० जुओ 'पलेथन'
पल्ला پلا अ० दूर (२) पु० पल्लो, छेडु (३) त्राजवानु पल्लु (४) कमाड (५) त्रण मण (६) پلہ [फा] पल्ला, पालव (७) वि० जुओ 'परला' –छूटना =छुटकारो मळवो –पसारना =पालव–खोळो पाथरवो, मागवु पल्ले पड़ना= मळवु पल्ले बाँधना=जवाबदारी सोंपवी
पल्लेदार پلے دار पु० अनाज तोल नार के ते वही जनार
पवनी پونی स्त्री० वसवाया
पवाना پوانا स०क्रि० पाना नु प्रेरक
पशेमान پشیمان वि० [फा] (नाम, –नी) पस्तायलु (२) लज्जित
पश्म پشم स्त्री० [फा] पशम
पश्मीना پشمینہ पु० [फा] पशमीनो
पसार(–स)ना (ل)پسارنا स०क्रि० (प) पसारवु, धोवु
पसग–गा,–घा پسنگ,-گا,-گھا पु० पासग' धडा (२) वि० जराक
पस پس अ० [फा] पछी (२) अते (३) तथी
पस अदाज़ پس انداز पु० [फा] सकट क घडपण माटेना धनसग्रह
पसखुरदा پس خوردہ पु० [फा] एठवाड
पस पा پسپا वि० [फा] पाछु हटनार
पसर پسر पु० हाथनु पसर (२) अर्धी पोश–पसतो
पसरहट्टा پسرہٹا पु० हाट बजार
पसली پسلی स्त्री०पासळी –फड़कना= मनमा नाश आववु उत्साह होवो
पसाउ پساؤ पु० (प) प्रसाद कृपा

पसाना پسانا स०क्रि० ओसाववुं
पसारी پساری पुं० जुओ 'पंसारी'
पसाव(०व) (٥)پساو' पुं० ओसामण
पसिंजर پسنجر पुं० पेसेन्जर (उतारु के तेवी गाडी)
पसीजना پسیجنا अ०क्रि० झरवुं (२) पीगळवुं [टोराथी सीववुं
पसूजना پسوجنا स०क्रि० सीधा
पसेरी پسیری स्त्री० पांचशेरी
पसेउ,-व پسیو ,-و पुं० पसीनो; परसेवो
पसोपेश پس و پیش पुं० [फा. पस-व-पेश] आघापाछी, दुविधा; आनाकानी (२) लाभालाभ
पस्त پست वि० [फा.] नीचुं; नीचाणवाळुं (२) थाकेलुं (३) परास्त (४) नीच कोटिनुं [[फा.] भीरु; डरपोक
पस्त-हिम्मत پست ہمت वि०
पस्ती پستی स्त्री० [फा.] नीचाण (२) नीचता (३) भीरुता
पहँ پہں अ० (प.) पासे; नजीक
पहँसुल پہنسل स्त्री० दातरडा जेवी पाटियें जडेली शाक कापवानी बनावट
पहचान پہچان स्त्री० पिछान; ओळख
पहचानना پہچاننا स०क्रि० पिछानवुं; ओळखवु
पहन پہن पुं० (प) पहाणो; पथ्थर (२) [फा] पानो, प्रेमथी माने दूध छूटवुं ते
पहनना پہننا स०क्रि० पहेरवुं
पहनाव(-वा) (پہناو(ا پुं०पहेरवेश
पहर پہر पुं० प्रहर; पहार
पहरना پہرنا स०क्रि० पहेरवुं
पहरा پہرا पुं० पहेरो
पहरावनी پہراونی स्त्री० पोशाकनी भेट
पहरी پہری पुं० पहेरेदार
पहल پہل पुं० पहेल; बाजु; पासुं (२) पहेल; प्रारंभ
पहलवान پہلوان पुं० [फा] पहेलवान
पहला پہلا वि० पहेलुं (स्त्री० -ली)
पहलू پہلو पुं० [फा.] पहेल; पासुं; पक्ष (२) रहस्य [उपेक्षा
पहलूतिही پہلوتہی स्त्री० [फा.]
पहले پہلے अ० पहेलां. -पहल अ० पहेलवहेलुं; सौथी शरूमां
पहलौठा پہلوٹھا वि० (स्त्री०-ठी) पहेला खोळानु
पहलौठी پہلوٹھی स्त्री० पहेली प्रसूति
पहाड़ा پہاڑا पुं० आंकनो पाडो
पहिचान پہچان स्त्री० 'पहचान'जुओ
पहिनना پہننا स०क्रि०'पहनना'जुओ
पहिया پہیا पुं० पैडुं
पहिला پہلا वि० पहेलु
पहुँच پہنچ स्त्री० पहोंच
पहुँचना پہنچنا अ०क्रि० पहोंचवु
पहुँचा پہنچا पुं० पहोंचा
पहुँची پہنچی स्त्री० पहोंची
पहुना پہنا पुं० परोणो, 'पाहुना'
पहुनाई پہنائی स्त्री० परोणाचाकरी
पहेली پہیلی स्त्री० समस्या; उखाणो. -बुझाना=समजाय नहि एम लांबुं लांबुं कहेवु
पहलवी پہلوی स्त्री० पहेलवी भाषा
पाँउँ(-व) (پاؤں(و पुं० पग,'पाउँ'
पाँक پانک पुं० पंक; कीचड
पाँचा پانچا पुं० खपाळी

पाँजर پانجر पु० पासु, पांसळानो भाग (२) पांसळी [नदी सुकाती ते
पाँजी پانجی स्त्री० पार कराय एटली
पाडुलिपि پانڈلپ स्त्री०, पांडुलेख पाडुलेख پانڈلیکھ पु० [स] काचो खरडो
पाँति پانت स्त्री० पंक्ति (२) पगत
पाँयँता پائینتا पु० खाटलानी पागत
पाँस پانس स्त्री० खेतरमां नाखवानुं खातर
पाँसा پانسا पुं० [स पाशक] रमवानो पासो –उलटना=बाजी फरी जवी
पा अदाज़ پاانداز पु०[फा]पगलुछणियुं
पाउँ پاؤں पु० पग, 'पाँव'
पाक پاک वि० [फा] पवित्र (२) निर्दोष –करना, –होना=(कोई अनिष्टमांथी) मुक्त करवुं के थवुं
पाक-दामन پاک‌دامن वि० [फा] पतिव्रता, शीलवती (स्त्री) [पाक–पवित्र
पाकबाज़ پاک‌باز वि० [फा] अति
पाकर پاکر पु० पीपळनुं (?)झाड
पाक-साफ़ پاک‌صاف वि० तद्दन पाक (२) तद्दन (कशाथी) अलग–संबंध रहित [पवित्र, शुद्ध
पाकीज़ा پاکیزہ वि० [फा] पाक
पाख پاکھ पु० पक्ष, पखवाडियुं (२) मकानना करानो उपलो त्रिकोण भाग
पाख़ाना پاخانہ पु० [फा] पायखानुं (२) मळ –फिरना=झाडे फरवुं
पाग پاگ स्त्री० पाघडी
पागुर پاگر पुं० वागोळवुं ते 'जुगाली'
पाछ پاچھ स्त्री० चीरो, फाट
पाछना پاچھنا स० क्रि० चीरवुं फाट करवी, फाडवुं

पाजामा پاجامہ पुं० [फा] पायजामो
पाज़ेब پازیب स्त्री०[फा] नूपुर, झांझर
पाट پاٹ पु० पहोळाई, जेम के धोतियानो पनो, नदीनो पट (२) पहोळुं पाटियुं
पाटना پاٹنا स० क्रि० सपाट-समतल करवुं (२) तृप्त करवुं (३) खाडा परथी के अध्धर जवाने अध्धर पुल जेवी गोठवण करवी
पाटसन پاٹسن पुं० जुओ 'पटसन'
पाटा پاٹا पु० पाटलो (२) खेडूतनो समार
पाटी پاٹی स्त्री० परिपाटी, रीत (२) श्रेणी, पंक्ति (३) पाटीगणित (४) पु० पाटी, स्लेट (५) खाटलानी ईस (६) लेसन
पाड़ پاڑ पु० किनार (२) मांचडो (३) फांसीनो मांचडो (४) कूवा परनी जाळी
पाड़ा پاڑا पु० पाडो, महोल्लो (२) भेंसनो पाडो
पाढ़ پاڑھ पु० सोनी इ०नी पाड (२) खेडूतनो चोकी करवा बेसवा माटेनो माळो
पातर,–ल پاتر،ل स्त्री० पतराळुं (२) वेश्या
पातशाह پاتشاہ पु० पादशाह
पातावा پاتابہ पु० [फा] पगनां मोजां
पातुर پاتر स्त्री० पातर, वेश्या
पाथना پاتھنا स०क्रि० घडवुं (२) थापवुं (३) पीटवुं
पाधा پادھا पुं० उपाध्याय (२) पंडित
पान पत्ता پان پتا पु० पानपट्टी (२) जुओ 'पानफूल'
पान-फूल پان‌پھول पु० फूल नहि तो फूलनी पांखडी [(२) खावुं, जमवुं
पाना پانا स० क्रि० प्राप्त करवुं, पामवुं

पानी پانی पुं० पाणी. –का बतासा या बुलबुला=पाणीना परपोटा जेवुं क्षणभंगुर ते –छूना=झाडे फरी पाणी लेवुं. –टूटना=पाणी खूब घटवुं. (जळाशयमां). –देना=पाणी पावुं (२) पितृओने अंजलि आपवी. –पड़ना= वरसाद पडवो (२) (किसी पर) –पड़ना= शरमिंदुं थवुं. –पानी होना=खूब शरमावुं. –मरना=दोष के वांक होवो. –लगना= (पाणीनी के बीजी तरफ) असर थवी

पानीदेवा پانی دیوا वि० अंजलि आपनार – तर्पण करनार वारस

पाप پاپ पुं० पाप. –कटना=पाप टळवुं–नाश थवुं (२) झघडामांथी छूटवुं. –मोल लेना=जाणीजोईने वशा झघडामां पडवुं. –पड़ना=मुश्केल के कठण पडवुं

पापोश پاپوش पुं० [फा.] जोडा

पा-प्यादा پاپیادہ अ०[फा.] पगपाळुं; 'पैदल'

पाबंद پابند वि० [फा.] (नाम,–दी) बद्ध; कैद (२) नियमित (३) नियमबद्ध

पामाल پامال वि० [फा] (नाम,–ली) पायमाल; बरबाद

पायँता پائینتا पुं०,पायती स्त्री० पांगत

पायँदाज़ پائنداز पुं० जुओ 'पा-अंदाज़'

पायचा پائچہ पुं० [फा.] लेंघा के पायजामानी चाय [राजधानी

पायतख़्त پائے تخت पुं० [फा]

पायताबा پائے تابہ पुं० [फा] पगनुं मोजुं [मजबूत (नाम, –री)

पायदार پائےدار वि० [फा.] टकाउ,

पायबंद پائے بند वि०[फा.]जुओ 'पाबंद'

पायल پائل स्त्री० नूपुर (२) जनमतां पहेला पग बहार आव्या होय तेवुं बाळक

पाया پایہ पुं० [फा.] खाटला इ० नो पायो (२) स्तंभ (३) दरज्जो

पायाब پایاب वि०[फा.] चालीने पार करी शकाय एवुं छछरुं (पाणी)

पारखी پارکھی पुं० पारेख; परखनार

पारचा پارچہ पुं० [फा.] टुकडो

पारना پارنا स० क्रि० पाडवुं [धर्मनिष्ठ

पारसा پارسا वि० [फा.] सदाचारी;

पारा پارہ पुं० पारो (२) [फा.] टुकडो

पारावार پاراوار पुं० [सं.] चेड कांठा (२) हद (३) समुद्र

पारी پاری स्त्री० पाळी; वारो

पाल پال पुं० सढनुं कपडुं (२) तंबू (३) स्त्री० (पाणीनी) पाळ (४) फळ पकाववा नांखवां ते [भाजी

पालकी پالکی स्त्री०पालखी (२)पालकनी

पालतू پالتو वि० पाळेलुं; पोषेलुं

पालथी پالتھی स्त्री० 'पलथी'; पलांठी

पालना پالنا स०क्रि० पाळवुं (२) पुं० पारणुं

पालव پالو पुं० पल्लव; कोमळ पान

पाला پالا पुं० झाकळ; हिम (२) ठंडी (३) संबंध; जोग (४) अखाडो. –मार जाना=हिम पडवाथी नुकसान थवुं. –पड़ना=पाला पडवो; व्यवहार बंधावो

पालागन پالاگن स्त्री० पायलागणुं; पायवंदन

पालू پالو वि० जुओ 'पालतू'

पावँ پاؤں पुं० पग [पायरेलु वस्त्र

पावँड़ा پاوںڑا पुं० पग मूकवा

पावँड़ी پاوںڑی स्त्री०पावडी (२)जोडा

पार्वर پاوَر वि० (प) पामर, क्षुद्र
पाव پاوُ पु० पाभाग (२) पाशेर
पावना پاوَنا स०क्रि० जुओ 'पाना'
पावस پاوَس पु० वरसाद [(२) टुकडो
पाश پاش पु०[फा] कपडु जरी जडुते
पासग پاسنگ पुं० [फा] धडो,
पासंग (किसीका) पासंग भी न
होना=मुकाबले चडु ऊतरतु होवु
पास پاس पुं० पास, बाजु (२)
समीपता (३) अ० पासे (४) पु० [फा]
पहेरो, चाकी (५) तरफदारी, शरम (६)
ख्याल, 'लिहाज'
पास पड़ोस پاس پڑوس पु० पासेनी
जगा, पडोश [(२) स्त्री० रखात
पासबान پاسبان पु० [फा] पहेरेगीर
पासा پاسا पु० पासो –उलटना,
–पलटना=बाजी बगडवी, कथळवु
–पडना=फावत्रु, पोबार पडवु
पासी پاسی पु० [स पाशी] एक
अस्पृश्य जात (२) स्त्री० पाश
पाहन پاہن पु० पाषाण, पथ्थर
पाहरू پاہرُو पु० पहेरेगीर, रक्षक
पाहिं,–हां پاہِں-پاہاں अ० (प)
पासे (२) प्रत्ये [(२) जमाई
पाहुना پاہُنا पु० परोणा, महेमान
पाहुनी پاہُنی स्त्री० स्त्री महेमान (२)
परोणागत [पिंजर
पिंजड़ा,–रा پنجڑا, را पु० पाजरु,
पिंजरापोल پنجراپول पु० पाजरापोळ
पिंड پنڈ पु० [स] गोळ पिंड (२)
देह, शरीर –छोडना=तग न करवु,
न पजववु [भयथी कपवु
पिंडली پنڈلی स्त्री०पिंडी –हिलना=
पिंडा پنڈا पु० पिंड (२) देह (३)
पिंडो –पानी देना=सरावव
पिंडालू پنڈالو स्त्री० एक कंद
पिघलना پگھلنا अ०क्रि० पीगळवु
पिघलाना پگھلانا अ०क्रि० पिगळावव
पिचकना پچکنا अ०क्रि० दबावु,
गोबो पडवो, दबावाथी बेसी जवु
पिच्चित پچّت, पिच्ची پچّی
वि० दबायेलु, बेठेलु
पिच्छ(–च्छि)ल پچھ(-چھِ)ل
वि० [स] चीकणु, लीसु [पडवु–रहेवु
पिछड़ना پچھڑنا अ०क्रि० पाछळ
पिछलगा,–ग्गू پچھلگا-گّو पु०
अनुयायी (२) नोकर
पिछलगी پچھلگی स्त्री० अनुयायी
के नोकर होवु ते
पिछला پچھلا वि० पाछलुं (२) गत
पिछवाड़ा پچھواڑا पु० मकान
पछवाडेनो भाग के जमीन, पछवाडु
पिछाड़ी پچھاڑی स्त्री० पछवाडेनो
भाग (२) घोडानी पछाडी
पिछौरा پچھورا पु० पिछोडो, पछेडो
पिछौरी پچھوری स्त्री० पिछोडी
(२) स्त्रीओनु उपरणु
पिटना پٹنا अ०क्रि० पिटावु, मार
खावो (२) पु० थापडी (कडियानी)
पिटारा پٹارا पु० (वांसनेतर इ०नी)पेटी
पिठौरी پٹھوری स्त्री० 'पीठी'–
वाटेली दाळनु वडु [गार(३) रमतनो भेद
पिट्ठू پٹھّو पु० अनुगामी (२) मदद-
पित्ता پتّا पु० पिताशय (२) साहस,
हिंमत –उबलना या खौलना=पित्तो
ऊछळवो –मारना=क्रोध दबाववो

पित्ती پتّی स्त्री० अळाई (२) एक पित्तरोग [पिद्दा पुं० एक पक्षी
पिदड़ी پدڑی, पिद्दी پدّی स्त्री०,
पिनकना پنکنا अ०कि० ऊंघथी के अफीणना नशाथी झोकां खावां
पिनकी پنکی पुं० अफीणियो
पियक्कड़ پیکّڑ वि० (दारू तमाकु इ०) खूब पीनार-व्यसनी
पियादा پیادہ पुं० [फा] प्यादु-शेतरजनुं (२) पेदल सिपाई (३) (अदालतनो) सिपाई [पगपाळुं
पियादा-पा پیادہ پا अ० 'पैदल';
पिरकी پرکی स्त्री० फोल्ली
पिराना پرانا अ०कि० पीडावुं
पिरोना پرونا स०कि० परोववु
पिलना پلنا अ०कि० एक साथे वधा पर तूटी पडवु (२) पिलावुं
पिलपिला پلپلا वि० अंदरथी नरम ने मीतु [पोळवुं (जम के केरी)
पिलपिलाना پلپلانا स०कि० दबाववु;
पिलाना پلانا स० कि० पिवडावबु (२) पीवाने माटे आपवुं (३) अदर भरवुं
पिल्ला پلّا पुं० कुकुरियुं
पिल्लू پلّو पुं० इयळ
पिशवाज़ پشواز स्त्री० [फा] नाचती वखते पहेराय छे एवो एक जातनो घाघरो
पिसना پسنا अ०कि० पिसावुं; दळावुं (२) यातीने लोथ थई जवु
पिसर پسر पु० [फा.] पुत्र
पिसवाना پسوانا स०कि० पिसाववुं
पिसाई پسائی स्त्री० पीसवु ते के तेनी मजूरी (२) वडी महेनत
पिसान پسان पु० आटो; लोट
पिस्तई پستئی वि० पित्ताना रंगनुं
पिस्तौल پستول स्त्री० पिस्तोल
पिस्सू پسّو पुं० डांस [क्रि० टहुकवु
पिहकना پہکنا, पीकना پیکنا अ०
पीच پیچ स्त्री० भातनु ओसामण
पीछा پیچھا पु० पाछलो भाग (२) पीछो (३) पछीनो समय. -करना = केडे पडवुं, पीछो पकडवो -पकड़ना = पाछळ लागवु, केडो पकडवो
पीछे پیچھے अ० पाछळ (२) पछीथी -छोड़ना, -डालना = पाछळ मोकलवु (२) (धन) बचावी सघरवु
पीटना پیٹنا स०कि० पीटवुं (२) टीपवुं
पीठी پیٹھی स्त्री० पलाळीने पीसेली दाळ
पीढ़ा پیڑھا पु० बेसवानो पाटलो
पीढ़ी پیڑھی स्त्री० पेढी (२) नानो पाटलो
पीतल پیتل पु० पित्तळ धातु
पीदड़ी پیدڑی स्त्री० जुओ 'पिदड़ी'
पीनक' پینک स्त्री० अफीणियानु अडबडियु (२) झोकां खावां ते
पीनस پینس स्त्री० पालखी (२) पु० [स] पीनस रोग
पीप پیپ स्त्री० परु [स्त्री०-टीप पीपर
पीपर(-ल) (ل)پیپر पु० पीपळो (२)
पीपा پیپا पु० पीप
पीर پیر स्त्री० (प) पीडा
पीर پیر पु० [फा] पीर; सिद्ध; महात्मा (२) वृद्ध (३) सोमवार
पीरी پیری स्त्री० [फा] पीरपणुं (२) बुढापो (३) चेला मूडवानो धंधो
पील پیل पुं० [फा] हाथी

पीलवान پیلوان پું० महावत
पीला پیلا वि० पीळु (२) पुं० पीळो रंग
पीलिया پیلیا पुं० कमळो
पीसना پیسنا स०क्रि० पीसवुं (२) सखत मेहनत करवी (३) पुं० दळणुं
पीहर پیہر पुं० पियेर
पुआल پُیال पुं० 'पयाल'; पराळ
पुकार پکار स्त्री० पोकार (धूम के फरियाद)
पुकारना پکارنا स०क्रि० पोकारवुं
पुख़्ता پختہ वि० [फा.] दृढ; मजबूत (नाम पुख़्तगी)
पुचकार,-री پچکار،-ری स्त्री० बचकारो [बचकारवुं
पुचकारना پچکارنا स०क्रि० प्रेमथी
पुचारा پچارا पुं० पोतु के कूचडो (२) भीनु पोतु फेरववुं ते (३) पातळो लेप (४) खुशामत (५) उत्तेजन
पुच्छल پچھل वि० पूछडियु, पूंछडीवाळुं
पुछल्ला پچھلا पुं० लांबु पूंछडुं (२) पूंछडा जेम साथे लागेलुं ते (३) आश्रित
पुजना پجنا अ० क्रि० पूजावुं, 'पूजना'नु कर्मणि
पुजवाना پجوانا, पुजाना پجانا स०क्रि० पूजाववुं [तेनी मजूरी
पुजाई پجائی स्त्री० पूजवुं ते के
पुजापा پجاپا पुं० पूजापो
पुजा(-जे)री پجا(جے)ری पुं०पूजारी
पुटकी پٹکی स्त्री० पोटकी (२) अकस्मात् मृत्यु (३) शाकमां घलातो चणानो लोट
पुटी پٹی स्त्री० नानो दडियो के कटोरी (२) पडीकी (३) लंगोटी
पुट्ठा پٹھا पुं० थापानो उपरनो भाग (२) पुस्तकनी बांधणीनी पटी
पुठवार پٹھوار अ० पूठे; पाछळ
पुठवाल پٹھوال पुं० मददगार; सागरीत
पुड़ा پڑا पुं० पडो; मोटुं पडीकुं
पुड़िया پڑیا स्त्री० पडीकुं के पडीकी
पुण्याई پنیائی स्त्री० पुण्यनुं फळ के पुण्यता
पुतला پتلا पुं० नर-पूतळी; ढींगलो. किसीका पुतला बाँधना = बदनामी करवी
पुतली پتلی स्त्री० ढींगली
पुतली-घर پتلی گھر पुं० कारखानुं; मिल
पुताई پتائی स्त्री० 'पोतना' परथी नाम
पुदीना پدینا पुं० [फा. पोदीन: پودینہ] फुदीनो [परणेली विधवा
पुनर्भू پنربھو स्त्री० [सं.] फरी
पुनि(-नी) پن(نی) अ० पुनः; फरीथी
पुर پر वि० [फा.] पूर्ण; भरेलुं. (समासमां पहेला पद तरीके पण, जेम के, पुर-असर = असरकारक; पुर-जोश इ०)
पुरखा پرکھا पुं० (स्त्री०–खिन) पूर्वज (२) घरनो वृद्धजन
पुरचक پرچک स्त्री० 'पुचकार'; बचकारो (२) उत्तेजन (३) उश्केरणी (४) समर्थन, पक्ष
पुरज़ा پرزہ पुं० [फा.] टुकडो (२) अवयव (३) अंश; भाग (चलता पुरजा = चालाक पाको माणस)
पुरबला پربلا वि० पूर्वनुं (२) पूर्वजन्मनुं
पुरबिया پربیا वि० (स्त्री० ०नी) पुरबियु; पूर्वनुं

पुरवट پُروَٹ पु० पाणीनो कोस
पुरवा پُروا पु०नानुं पुर-गाम(२) पूर्वनो पवन (३) कुलडी [स्त्री० पूर्वनो वायरो
पुरवाई پُروائی, पुरवैया پُرویا
पुरसाँ پُرساں वि० [फा] पूछनार
पुरसा پُرسا पु० माथोडु, एक माप
पुरसिश پُرسِش स्त्री० [फा] पुरसीश, पूछपरछ
पुराना پُرانا वि० पुराणु (२) स०क्रि० पुरावु —घाघ=भारे चालाक, अनुभवी
पुरिखा,–षा پُرکھا,ـسا पु० जुओ 'पुरखा'
पुरी پُری स्त्री० [स] पुरी, नगरी (२) जगन्नाथ (३) [फा] पूर्णता
पुर्तगाल پُرتگال पु० पोर्टुगल देश
पुल پُل पु० [फा] पुल —टूटना= खूब वधवु (किसी बात का)—बाँधना= अतिशयता करवी
पुलटिस پُلٹِس स्त्री० पोटीस [पोचु
पुलपुला پُلپُلا वि० अंदरथी नरम ने
पुलपुलाना پُلپُلانا स०क्रि० नरम चीज दबाववी, घोळवु (२) घोळीने चूसवु
पुलिंदा پُلِندا पु० बंडल, थोकडो
पुलिस پُلِس स्त्री० पोलीस
पुश्त پُشت स्त्री० [फा] पीठ (२) पेढी (वंशपरंपरानी)
पुश्तक پُشتک स्त्री० [फा] घोडा गधेडानी पाछला पगनी लात
पुश्तनामा پُشت نامہ पु० [फा] वंशावळी [(२) चोपडीना 'पुठ्ठा'
पुश्ता پُشتہ पु० [फा] पुस्तो, बंध
पुश्तारा پُشتارہ पु० [फा] पीठ पर लेवाय एटलो भार
पुश्ती پُشتی स्त्री० [फा] टेको (२) मदद (३) तरफदारी (४) तकियो
पुश्तैनी پُشتینی वि० [फा] वंश परंपरा चालतु आवेलुं के चालनार
पुष्टई پُشٹئی स्त्री० पुष्टिनी दवा
पुस्तक پُستک स्त्री० [सं] चोपडी, 'किताब'
पुह(–हु)प پُہپ(پُہُپ) पु० (प) पुष्प
पुहुमी پُہُمی स्त्री० (प) पृथ्वी, भूमि
पूँछ پونچھ स्त्री० पूछडी (२) पछवाडेनो भाग
पूआ پُوا पु० पूडो के मालपूओ
पूछ پُوچھ स्त्री० पूछवु ते (२) तपास, खोळ (३) कोई पूछे ते आदर, गणना
पूछताछ پُوچھ تاچھ स्त्री० पूछपरछ
पूड़ा پُوڑا पु० मालपूडो
पूड़ी پُوڑی स्त्री० पूरी
पूतड़ा پُوتڑا पु० बळोतियु
पूति پُوت स्त्री० [स] पवित्रता (२) दुर्गंध
पूनी پُونی स्त्री० गांठ(२)लसणनु जींडवु
पूनी پُونی स्त्री० पूणी
पूनो پُونو स्त्री० पूनम
पूरनपूरी پُورن پُوری स्त्री० पूरणपोळी
पूरब پُورب पु० (२) वि० पूर्व
पूला پُولا पु० पूळो (स्त्री० –ली)
पूस پُوس पुं० पोष मास
पेंग پینگ स्त्री० हींचकानो हेल्लो —मारना=हींचकाने हेल्लो मारवो, हींचवु [जुओ 'गुल्लिया'
पेंडुकी پینڈُکی स्त्री० होलो (२)
पेंदा پیندا पु०, पेंदी स्त्री० तळियुं
पेच پیچ पुं० [फा] पेच (स्क्रू, आंटो,

युक्ति वगेरे) –घुमाना=पेच मरडवो, युक्ति करी पलटी नासवु
पेचक پیچک स्त्री० [फा] दोरनी गूचळी (२) पु० [स] घुवड
पेचकश پیچکش पु० [फा] पेचियु
पेचताव پیچتاب पु० [फा] दाझ, मननो गुस्सो
पेचिश پیچش स्त्री०[फा] मरडानो रोग
पेचीदा پیچیدہ वि० [फा] (नाम, –दगी) पेचवाळु (२) कठण, आंटी घूंटीवाळु
पेचीला پیچیلا वि० जुओ 'पेचीदा'
पेट پیٹ पु० पेट (२) गर्भ –काटना= बचत करवा ओछु खावु –का पानी न पचना=रही के रोकाई न शकावु –का हलका=हलका पेटनु, क्षुद्र –गिरना=गर्भपात थवो –चलना= दस्त थवा –छूटना=दस्त थवो (२) पूठडु छूटवु –देना=मननी वात बतावची –पानी होना=पातळो झाडो थवो (२) डरवु –से दाढ़ी होना= बचपणथी होशियार होवु –में पानी होना=गभरावु, चिंतामा पडवु –में बल पडना=हसवाथी पेट दुखवु –लगना=भूखथी पेट चोटी जवु
पेटवाली پیٹ والی स्त्री० सगर्भा स्त्री
पेटार्थी, थू پیٹارتھی، پیٹارتھو वि० खाउधर, पेटु
पेटी پیٹی स्त्री० पटो (२) नानी पेटी
पेटू پیٹو वि० जुओ 'पेटार्थी'
पेठा پیٹھا पु० भूराकोळु (२) तेनी एक मीठाई
पेड़ پیڑ पुं० झाड
पेड़ा پیڑا पु० पेंडो
पेड़ी پیڑی स्त्री० झाडनु थड (२) धड
पेड़ू پیڑو पु० पेडु (२) गर्भाशय
पेरना پیرنا स०क्रि० पीलवु (२) पीडवु (३) प्रेरवु (४) मोकलवु [धक्लवु
पेलना پیلنا स०क्रि० घुसाडवु (२)
पेवस پیوس पु०, –सी स्त्री० करेडु, तरतना वियायला ढोरनु दूध
पेश پیش अ० [फा] सामे, आगळ –आना=थवु, बनवु (२) व्यवहार के वर्तन करवु –जाना, –चलना= जोर चालवु [कटारी
पेश-क़ब्ज़ پیش قبض स्त्री० [फा]
पेश-कश پیش کش स्त्री० [फा] भेट, बक्षिस [शिरस्तेदार
पेशकार پیشکار पु०[फा] अदालतनो
पेशख़ेमा پیش خیمہ पु० [फा] फोजनी आगळ जती टुकडी के आगळ रवाना थतो तेनो सामान
पेशगी پیشگی स्त्री०[फा] कोई काम माटे अगाउथी अपाती रकम, बानु
पेशतर پیشتر अ० [फा] पहेला
पेशबंद پیش بند पु० [फा] घोडानी छाती परनो पटो, जेथी जीन पाछळ सरे नहि [अगमचेती, पहेलेथी सावधानी
पेशबंदी پیش بندی स्त्री० [फा]
पेशराज پیش راج पु० पथ्थर लावनार मजूर ['पिशवाज़'
पेशवाज़ پیشواز स्त्री० [फा] जुओ
पेशा پیشہ पु० [फा] पेशो, धंधो
पेशानी پیشانی स्त्री० [फा] माथु (२) कपाळ (३) नसीब –पर बल लाना= मगज गुमाववु, गुस्से थवु

पेशावर پیشه ور पु० [फा] पेशावाळो, धधादार [सुनारणी (२) [सं] पेशी

पेशी پیشی स्त्री० [फा] रजूआत (२)

पेशीन गोई پیشین گوئی स्त्री० भविष्य कहेवु ते

पेश्तर پیشتر अ० [फा] जुओ 'पेशतर'

पैंग پینگ स्त्री० जुओ 'पेंग'

पैंठ پینٹھ स्त्री० पेंठ, बजार

पैंड پینڑ पु० डगलु (२) रस्तो [प्रणाली

पैंडा پینڑا पु० रस्तो (२) तवेत्रो (३)

पैंत پینت स्त्री० [रा पणकृत, प्रा. पणइत] पेंतरो [पिस्ताळीस, ४५

पैंताळीस پینتالیس वि०

पैंतीस پینتیس वि० पांत्रीस, ३५

पैंदा پیندا पुं०, –दी स्त्री० जुओ 'पेंदा,–दी'

पैंसठ پینسٹھ वि० पांसठ, ६५

पै پے प्रत्यय-(सातमीनो) उपर (२) (त्रीजीनो) द्वारा (३) अ० प्रति, तरफ (४) पासे (५) पछी (६) पण

पैक پیک पुं० [फा] खेपियो

पैकार پیکار पु० [फा] फेरिया के नानो वेपारी

पैख़ाना پیخانا पु० पायखानु

पैग़ंबर پیغمبر पु० [फा] पेगंबर

पैग پیگ पु० (प) पग, कदम

पैग़ाम پیغام पु० [फा] पेगाम

पैज پیج स्त्री०(प) प्रतिज्ञा पण (२) होड

पैज़ार پیزار स्त्री० [फा] पेजार, जोडा

पैठ پیٹھ स्त्री० पेस, प्रवेश, गति

पैठना پیٹھنا अ० क्रि० पेसवु

पैड़ी پیڑی स्त्री० सीडी

पैतरा پیترا पु० पेंतरो, पवित्रा

पै-दर-पै پے در پے अ० [फा] क्रमश (२) लगातार

पैदल پیدل वि० (२) अ० पगे चालतुं, पगपाळु (३) पु० पायदळ

पैदा پیدا वि० [फा] पेदा

पैदाइश پیدائش स्त्री० [फा] पेदाश

पैदाइशी پیدائشی वि० जनम साथेनुं (२) स्वाभाविक [पेदाश

पैदावार پیداوار स्त्री० [फा] खेतीनी

पैना پینا वि० [सं पैण] तीक्ष्ण, तेज (२) हांकवानो पराणो (स० क्रि० –पैनाना)

पैमाइश پیمائش स्त्री० [फा] मापवु ते

पैमाना پیمانہ पु० [फा] धोरण

पैयाँ پیاں स्त्री० पग

पैया پیا पु० पोचो दाणो, खोखु

पैर پیر पु० पेर, पग [जेवी के साईकल

पैर-गाड़ी پیر گاڑی स्त्री० पगनी गाडी,

पैरना پیرنا अ० क्रि० तरवु

पैरवी پیروی स्त्री० [फा] अनुसरण (२) आज्ञापालन (३) पेरवी

पैराक پیراک पुं० तारो, तरनारो

पैराव پیراو पु० तरीने जवाय एवु ऊंडु पाणी

पैरी پیری स्त्री० खळामां एकठां करेलां डूंडांनो ढग के खळु करवु ते

पैरो پیرو वि० [फा] अनुयायी

पैवंद پیوند स्त्री० [फा] थीगडु (२) झाडनी कलम [तरबोळ

पैवस्त پیوست वि० [फा] (प्रवाहीथी)

पैहम پیہم अ० [फा] जुओ 'पै-दर पै'

पैहारी پیہاری वि० पय-दूध ज पीने रहेनार (साधु)

पोंकना پونکنا स० क्रि० छेरवुं (२) डरवुं (३) पुं० छेरवानो (पशुनो) रोग
पोंगा پونگا पुं० नळी (वांस के धातुनी) (२) वि० पोलु (३) मूर्ख
पोंछ پونچھ स्त्री० पूंछ; पूंछडी
पोंछना پونچھنا स०क्रि० घसवु (२) पुं० घसवानुं कपडुं
पोआ پوا पुं० सापनो कणो
पोइया پوئیا स्त्री० [फा. पोयः] घोडानी जोरदार रवाल
पोइस پوئس स्त्री० सपाटाबंध दोडवुं ते (२) अ० पोईस, हटो; खसो
पोखर(–रा) پوکھر(-را) पुं० तळाव (स्त्री० –री) [अशक्त
पोच پوچ वि० [फा पूच] तुच्छ (२)
पोट پوٹ स्त्री० पोटली (२) ढेर
पोटा پوٹا पु० पेट (२) (चकलीनो) पोटो–बच्चुं [(२) कठण
पोढ़ा پوڑھا वि० [सं. प्रौढ] दृढ
पोत پوت पुं० जमीनमहेसूल; 'पोता'
पोतड़ा پوتڑا पु० 'पूतड़ा, वळोतियु
पोतना پوتنا स०क्रि० धोळवुं; लींपवु (२) पुं० पोतु; कूचडो
पोतला پوتلا पु० 'परांठा'; चोपडुं
पोता پوتا पु० पौत्र (२) महेसूल (३) पोतु
पोती پوتی स्त्री० पौत्री [नानु पक्षी
पोदना پودنا पुं० वामन (२) एक
पोदीना پودینہ पु० [फा.] फुदीनो
पोना پونا स०क्रि० (रोटलो) हाथे घडवो (२) परोववुं (३) गूंथवुं
पोपला پوپلا वि० दांत वगरनु; बोखलुं (२) पोपलु; पोचकण
पोपलाना پوپلانا अ०क्रि० बोखुं थवुं
पोर پور स्त्री० आंगळ के आंगळीनो वेढो (२) पेराई
पोश پوش पुं० [फा.] (समासमां) ढांकण. उदा. मेजपोश (२) पोशाक
पोशाक پوشاک, पोशिश پوشش [फा.] स्त्री० पोशाक; पहेरवेश [ढंकायेलु
पोशीदा پوشیدہ वि० [फा.] गुप्त;
पोस्त پوست पु० [फा.] छोडुं (२) पोस्त; अफीणनो दोडो(३) जुओ 'प'स्ता'
पोस्ता پوستا पुं० अफीणनो छोड
पोस्ती پوستی पुं० [फा.] पोस्ती; पोस उकाळी पीनार (२) आळसु
पोस्तीन پوستین पुं० [फा.] चामडानो (रूंवाटीवाळो) कोट के अमुक पोशाक [छेदवु (२) अंदर घूसवुं
पोहना پوہنا स०क्रि० 'पिरोना' (२)
पौंडा پونڈا, पौंड्रक پونڈرک [सं.] पु० जाडी मोटी शेरडी
पौ پو स्त्री० परब (२) रमतनुं पो (३) पोह, पो.–बारह होना = पो पडवु (२) लाभनो लाग मळवो [कि तेनु माप
पौआ(–वा) پوا(-وا) पु० पाशेरो
पौडर پوڈر स्त्री० पावडर
पौढ़ना پوڑھنا अ०क्रि० जुओ झूलवुं (२) पोढवुं
पौद پود स्त्री० छोड (२) धरु
पौदर پودر स्त्री० पगदडी (२) रेंट के कोस या कोलुना बळदथी पडी जती वाट
पौधा پودھا पु० छोडवो
पौन پون वि० पोणुं (२) पुं०, स्त्री० पवन (३) प्राण (४) भूत

पौना پونا पु० पोणाना आंक (२) झारो
पौनी پونی स्त्री० वसवायां (२) नानो 'पौना'-झारो
पौने پونے वि० पोणु [[स] पुरतु
पौर پور स्त्री० जुओ 'पौरि' (२) वि०
पौरा پورا पु० पगलु
पौरि,–री پور،-ری स्त्री० सीडी (२) डेली, खडकी (३) पावडी
पौवा پووا पु० जुओ 'पौआ' [परब
पौसर(–रा, ला) پوسر(-را،-لا) पु०
· पौहारी پوہاری वि० जुओ 'पैहारी'
प्याऊ پیاؤ पु० परब
प्याज़ پیاز(پیاز) पु० पियाज, डुगळी
प्याज़ी پیازی वि० प्याजना रगनु आछु गुलाबी
प्यादा پیادہ पु० [फा] पायदळ सिपैई, प्यादु (२) दूत, खेपियो
प्याला پیالہ पु० [फा] वाडको –ली स्त्री० वाडकी [इच्छा
प्यास پیاس स्त्री० तरस (२) प्रबल
प्यासा پیاسا वि० तरस्यु
प्यून پیون पुं० [इ.] पटावाळो, सिपाई
प्योसर پیوسر पु० करेडु (गायनु)
प्योसार پیوسار पु० (प) पियर
प्रकोष्ठ پرکوشٹھ पु० [स] मुख्य दरवाजा पासेनी ओरडी (२) आगण, वाडो
प्रण پرن पु० पण, प्रतिज्ञा [नमवु
प्रणवना پرنونا स० क्रि० प्रणामवु
प्रतिंचा پرتنچا स्त्री० प्रत्यचा
प्रतिदान پرتی دان पुं० [स] परत करवु ते (२) बदलो
प्रतिफल پرتی پھل पु० [स] छाया, प्रतिबिंब (२) परिणाम, फळ
प्रतिभू پرتی بھو पुं० [सं] जामिन
प्रतुद پرتد पु० [स] चांचथी तोडीने खानार पक्षी [सडक, गली
प्रतोली پرتولی स्त्री० [स] नानी
प्रत्न پرتن वि० [स] प्राचीन, पुराणु
प्रत्युत پرتیت अ० ऊलटु, विरुद्ध
प्रत्यूष پرتیوس पु० [स] सवार (२) सूर्य ['नुमाइश'
प्रदर्शनी پردرشنی स्त्री० प्रदर्शन,
प्रभाती پربھاتی स्त्री० प्रभातियु
प्रमीला پرمیلا स्त्री० [स] तद्रा (२) शिथिलता [पडो
प्रयागवाल پریاگ وال पुं० प्रयागनो
प्रविसना پرویسنا अ० क्रि० (प) प्रवेशवु [(२) टेको
प्रश्रय پرشرے पु० [स] आश्रय
प्रसू پرسو स्त्री० [स] जणनारी
प्रसूत پرسوت पु० प्रसूति बाद थतो स्त्री रोग–सुवारोग
प्रसेद پرسید पु० (प) प्रस्वेद, परसेवो
प्रस्ताव پرستاو पुं० [स] (सभामां चर्चा माटे आवे ते) ठराव, दरखास्त
प्रस्थ پرستھ पुं० [स] पहाड परनो सपाट प्रदेश [(२) साचु, प्रामाणिक
प्रांजल پرانجل वि० [स] सीधु, सरळ
प्राकार پراکار, प्राचीर پراچیر पु० [स] कोट, किल्लो [पामवु
प्रापना پراپنا स० क्रि० प्राप्त करवु,
प्रायद्वीप پرایے دویپ पु० [स] द्वीपकल्प [खानार
प्राशी پراشی वि० [सं] प्राशन करनार,
प्रूम پروم पुं० दरियामां ऊडाई मापवा नखाती दोरीनो सीसाना गोळो

प्रेक्षण پریکشن पु० [स] आंख (२) जोवु ते [(२) नजर (३) प्रज्ञा
प्रेक्षा پریکشا स्त्री० [स] जोवु ते
प्रेतनी پریتنی स्त्री० भूतडी
प्रेता پریتا स्त्री० [स] पिशाचणी
प्रेती پریتی पु० प्रेतपूजक
प्रेमिक پریمک वि० प्रेमी
प्रोत پروت वि० [स] ओतप्रोत (२) छुपायेलु
प्लक्ष پلکش पु०[स] पीपळनु झाड
प्लुत پلت पु० [स] 'पाई', घोडानी एक रवाल

फ

फंक پھنک स्त्री० फाक, चीरी
फंका پھنکا पु० फाको (२) फाक, चीरी
फंकी پھنکی स्त्री० फाकी [जाळ, फपट
फंद,-दा پھند, دا पु० फंद, बंधन,
फंदाना پھنداना सक्रि० फंदमां नाखवु
फँसना پھنسنا अक्रि० फसावु (फँसाना प्रेरक) [(स्त्री०, -रिन)
फँसिहारा پھنسیہارا वि० फसावनार
फ़क़ فق वि०[अ] फग,सफेद (२) विवर्ण
फक्किका پھکّکا स्त्री० [स] फायडो, प्रश्न (२) फमामणी
फ़क़त فقط अ०[अ] फक्त, केवळ, मात्र
फ़क़ीर فقیر पु० [अ] फकीर, साधु (२) भिखारी (३) गरीब निर्धन माणस
फ़क्र فقر स्त्री० [अ] दीनता (२) फकीरी (३) जरूर पूरती ज कामना होवी ते [घमंड, शेखी
फ़ख़र فخر, फख़्र فخر पु० [अ फख्र]
फगुआ پھگوا पु० होळी (२) फाग –खेलना या मनाना=होळी रमवी, रंग गुलाल वगेरे नाखवां
फगुहारा پھگہارا पु० फगवो, घरैयो
फ़ज़ल فضل पु० जुओ 'फ़ज़्ल
फ़ज़ा فضا स्त्री० [अ] खुल्लु मेदान (२) शोभा
फ़ज़ीलत فضیلت स्त्री० [अ] मोटाई, श्रेष्ठता –कि पगड़ी=विद्वत्तानु आदरमान [दुर्दशा के बदनामी
फ़ज़ीहत فضیحت स्त्री० [अ] फजेती,
फ़ज़ूल فضول वि० जुओ 'फ़ुज़ूल' –खर्च=उडाउ
फ़ज़्ल فضل पु० [अ] अधिकता (२) कृपा, दया
फटकना پھٹکنا सक्रि० झाटकवु, झपणवु –पछोरना=झाटकीने साफ करवु (२) बरोबर तपासीने जोवु
फटकारना پھٹکارنا सक्रि० फटकारवु (२) झटको मारी खखेरवु (३) पटकी पछाडीने धोवु (४) मेळववु, काढी लेवु (५) झटका साथे दूर फेंकवु (६) साफ साफ ने सख्त वात कही चूप करवु
फटना پھٹنا अक्रि० फाटवु
फट पड़ना پھٹ پڑنا अक्रि० ओचिंतु आवी पहोंचवु
फटा پھٹا पु० फाट, छेद
फड़ پھڑ स्त्री० जुगारखानु (२) दाव (३) सादा करवानु बजार के जगा
फड़ پھڑ पु० जुगारनो अड्डो के तेनो दाव (२) दुकानदारनी बेठक
फड़कना پھڑکنا अक्रि० फरकवु (२)

धवधवबुं; छळवुं. फड़क उठना या जाना=राजी राजी थई जवुं

फड़वाज़ ﭘﮭﮍﺑﺎﺯ पु० पोताने त्यां बोलावी जुगार खेलावनार [आझा

फ़तवा ﻓﺘﻮﯼ पुं०[अ] फतवो; धर्मनी

फ़त(-ते)ह ﻓ(-ﺗ-)ﺢ स्त्री० [अ फतह] फतेह [(२) पतंगियुं

फतिंगा ﭘﮭﺘﻨﮕﺎ पुं० ऊडनारुं जीवडुं

फ़तीलसोज़ ﻓﺘﯿﻞ ﺳﻮﺯ पुं० [फा.] दीवी

फ़तीला ﻓﺘﯿﻼ पु० [अ] पलीतो

फ़तूर ﻓﺘﻮﺭ पुं० 'फ़ुतूर'; फितूर (२) विघ्न; बाधा (३) दोष; विकार

फ़तूरिया ﻓﺘﻮﺭﯾﺎ वि० फितूरी; उपद्रवी

फ़तूह ﻓﺘﻮﺡ स्त्री० [अ. 'फतह'नु ब.व.] फतेह [लूंट के लडाईनो माल

फ़तूही ﻓﺘﻮﺣﯽ स्त्री० [अ.] सदरो (२)

फन ﭘﮭﻦ पु० फणा, फेण

फ़न ﻓﻦ पु० [फा] खूबी (२) विद्या; कळाकौशल्य(३)फंद; छळ (कि, सापनो)

फनकार ﭘﮭﻨﮑﺎﺭ स्त्री० फू अवाज (जेम

फ़ना ﻓﻨﺎ स्त्री० [अ.] नाश; खुवारी

फ़ना-फ़ी-अल्लाह ﻓﻨﺎ ﻓﯽ ﺍﻟﻠﮧ पु०[अ.] ईश्वरमां तन्मय दशा ['फ़ुनून'

फ़नून ﻓﻨﻮﻥ पु० ब० व० जुओ

फप्पी ﭘﮭﭙﯽ स्त्री० फाचर

फफदना ﭘﮭﭙﮭﺪﻧﺎ अ० क्रि० फदफदवुं (२) जुओ 'फफकना'

फफूंदी ﭘﮭﭙﮭﻮﻧﺪﯼ स्त्री० फूग

फफोला ﭘﮭﭙﮭﻮﻻ पुं० फोडलो; फफोलो

फबकना ﭘﮭﺒﮑﻨﺎ अ० क्रि० (झाड छोड इ०) खीलवुं, फूटवुं; वधवुं

फबती ﭘﮭﺒﺘﯽ स्त्री० समयने अनुकूळ वात (२) व्यंग; कटाक्ष. –उड़ाना= हांसी करवी. –कसना, –कहना= कटाक्ष करवुं [फबन स्त्री०)

फबना ﭘﮭﺒﻨﺎ अ० क्रि० शोभवुं (नाम,

फ़य्याज़ ﻓﯿﺎﺽ वि० [अ] उदार; दानी; दोलुं (नाम, –ज़ी)

फ़र ﻓﺮ पुं० [फा] शोभा; सजावट

फ़रऊन ﻓﺮﻋﻮﻥ पुं० [अ] मगर (२) मिसरनो एक अभिमानी नास्तिक बादशाह (३) अत्याचारी के घमंडी

फ़रऊनी ﻓﺮﻋﻮﻧﯽ स्त्री० घमंड के दुष्टता

फरक(०न) (ﻥ٠)ﭘﮭﺮﮎ स्त्री० फरकवुं ते

फ़रक़ ﻓﺮﻕ पुं० फरक; फेर (२) अंतर; फासलो [पुत्र

फ़रज़ंद ﻓﺮﺯﻧﺪ पुं० [फा.] संतान;

फ़रज़ी ﻓﺮﺯﯼ पुं० [फा.] शेतरंजनो वज़ीर (२) वि० जुओ 'फ़र्ज़ी'

फ़रज़ीबंद ﻓﺮﺯﯽ ﺑﻨﺪ पु० [फा] शेतरजमां वजीरथी मात करवानो एक दाव

फ़रद ﻓﺮﺩ स्त्री० [अ फर्द] व्यक्ति; एक माणस (२) यादी (३) खोळ, गलेफ जेवानुं कोई एक बाजुनुं कपडुं (४) वि० अजोड; अद्वितीय

फ़रदा ﻓﺮﺩﺍ अ० [फा] आवती काले (२) स्त्री० कयामतनो दिन [फंद, नखरां

फरफंद ﭘﮭﺮﭘﮭﻨﺪ पुं० दावपेच (२)

फ़रबा ﻓﺮﺑﮧ वि० [फा] जाडुं; स्थूल शरीरवाळुं [फरमान माननार

फ़रमाँ-बरदार ﻓﺮﻣﺎﻧﺒﺮﺩﺍﺭ वि०[फा.]

फ़रमाँ-रवा ﻓﺮﻣﺎﻧﺮﻭﺍ पु० [फा.] फरमान करनार (२) बादशाह

फ़रमाइश ﻓﺮﻣﺎﺋﺶ स्त्री०[फा] फरमाश; आज्ञा [फरमाव्या प्रमाणेनुं

फ़रमाइशी ﻓﺮﻣﺎﺋﺸﯽ वि० [फा.]

फ़रवरी فروری पुं० फेब्रुआरी
फरवी پھروی स्त्री० ममरा
फ़रश فرش पुं० [अ. फ़र्श] बिछानुं (२) बेसवानी सपाट जमीन (३) फरसबंधी के पाकी बनावेली जमीन
फ़रशबंद فرش بند पुं० जुओ 'फरश'
फ़रशी فرشی स्त्री० हूको (२) वि० फरसने लगतुं
फरसा پھرسا पुं० फरशी; परशु
फ़रसूदा فرسودہ वि० [फा.] जरी-पुराणुं; रद्दी (२) थाकेलु (३) बेहाल
फ़रहंग فرہنگ स्त्री० [फा.] शब्द-कोश (२) बुद्धिमत्ता [आनंद; खुशी
फ़रह(०त) (فرح(०ت स्त्री० [अ.]
फ़रहाँ فرحاں वि०[फा.] खुश,आनंदी
फरहरा پھرہرا पुं० धजा; पताका
फ़रहाद فرہاد पुं० [फा.] शिल्पी; पथ्थरफोडो (२) एक प्रसिद्ध प्रेमी
फ़राख़ فراخ वि० [फा.] विस्तृत; लांबु पहोळुं; विशाळ
फ़राख़-दस्त فراخ دست वि०[फा.] खर्चमां कंजूस नहि–छूटा हाथवाळु
फ़राग़त فراغت स्त्री० [अ.] छुटकारो (२) निश्चिंतता (३) मळत्याग. –जाना =शौच जवुं [विस्मृत
फ़रामोश فراموش वि०[फा.]भुलायेलुं;
फ़रायज़ فرائض पुं० [अ. 'फ़र्ज़'नुं ब. व.] कर्तव्यकर्मो [फिरार] भागेलुं; नाठेलुं
फ़रार(–री) (فرار(ی वि० [अ.
फ़रांसीस فرانسیس पुं० [फा.] फ्रांस देश के तेनो निवासी. (वि०, –सी)
फ़राहम فراہم वि० [फा.] एकठुं जमा. (नाम, –मी=संग्रह)

फरिया پھریا पुं० एक जातनो लेंघो
फरियाना پھریانا स० क्रि० वस्तु प्रथम धोईने तारवी काढवी–चोख्खा पाणीमां फरी झबोळवी के धोवी (२) फेंसलो करवो; 'निबटना' (३) अ०क्रि० फेंसलो थवो (४) वस्तु तारवी कढावी
फ़रिश्ता فرشتہ पुं० [फा.] फिरस्तो;
फरी پھری स्त्री० ढाल
फ़रीक़ فریق पुं० [अ] टोळी; जथो (२) झघडानो कोई एक पक्ष
फ़रीक़-सानी فریق ثانی पुं० [अ] केसनो प्रतिवादी
फ़रीक़ैन فریقین पुं०'फरीक़'नुं ब०व०
फरुही پھروہی स्त्री० नानो पावडो
फ़रेफ़्ता فریفتہ वि० [फा] फरेबमां सपडायेल (२) आसक्त. [(२) चालाकी
फ़रेब فریب पुं० फरेब; दगो; कपट
फ़रो فرو अ० [फा. फिरो] नीचे; वशमां (२) वि० नीच (३) शांत; दाबमां आवेल [वेचाण
फ़रोख़्त فروخت स्त्री०[फा. फिरोख्त]
फ़रोग़ فروغ पुं० प्रकाश; चमक. –पाना=नामना मळवी
फ़रो-गुज़ाश्त فروگذاشت स्त्री०[फा.] उपेक्षा (२) आनाकानी (३) भूल; त्रुटी
फ़रोद فرود अ० [फा.] नीचे (२) पुं० उतरवुं–मुकाम करवो ते
फ़रोश فروش पुं० [फा. फिरोश] वेचनार (नाम, –शी)
फ़र्क़ فرق पुं० [अ.] फरक
फ़र्ज़ فرض पुं० [अ.] फरज; कर्तव्य (२) मान्यता [पूर्वक
फ़र्ज़न् فرضاً अ० मानीने; मान्यता-

फ़र्ज़न्द فرزند पुं० [फा.] फरजंद
फ़र्ज़न्दी فرزندی स्त्री० [फा.] पुत्रपणुं. –में लेना=दत्तक लेवुं (२) जमाई करवो
फ़र्ज़ानगी فرزانگی स्त्री० [फा.] बुद्धिमत्ता (२) विद्या (३) योग्यता; गुण
फ़र्ज़ाना فرزانہ वि० [फा.] बुद्धिमान (२) पंडित
फ़र्ज़ी فرضی वि० [फा.] मानेलुं; कल्पित (२) नामनुं ['फ़रद'
फ़र्द فرد स्त्री० (२) वि० [फा.] जुओ
फर्राटा ﭘﮭﺮّاٹا पुं० वेग; तेजी
फ़र्रार فرّار वि० [अ.] जोरथी दोडनारुं
फ़र्राश فرّاش पुं० [अ.] फरास (२) नोकर
फ़र्राश-ख़ाना فرّاش خانہ पुं० [अ.+ फा.] फरासखानुं [(२) सरस
फ़र्रुख़ فرّخ वि० [फा.] सुंदर; मनोहर
फ़र्श فرش पुं० [अ.] जुओ 'फरस'
फ़र्शी فرشی स्त्री० (२) वि० [फा.] जुओ 'फरसी'
फ़र्शी-सलाम فرشی سلام स्त्री० फरस सुधी नमीने करेली सलाम; कुर्निश [फलु
फल ﭘﮭﻞ पुं० फळ (२) (हथियार इ० नुं)
फ़लक فلک पुं० [अ.] फलक; आकाश
फलका ﭘﮭﻠکا पुं० फोलो; छालु
फलदान ﭘﮭﻠدان पुं० सगाई करवानो विधि [थवुं. –फूलना=फूलवुंफालवुं
फलना ﭘﮭﻠنا वि० फळवुं (२) फळदायी
फ़लाँ فلاں वि० [फा] फलाणुं; अमुक
फलाँग ﭘﮭﻼنگ स्त्री० फलंग (अ० क्रि०, –ना) [(२) कष्ट
फ़लाकत فلاکت स्त्री० [अ.] गरीबी
फ़लातून فلاطون पुं० प्लेटो, अफलातून
फ़लाना فلانا वि० फलाणुं
फ़लासिफ़ा فلاسفہ पुं० [अ.] फिलसूफी
फ़लाह فلاح स्त्री० [अ.] फ्लेह (२) सुख (३) परोपकार
फ़लाहत فلاحت स्त्री० [अ.] खेती
फली ﭘﮭﻠی स्त्री० फळी; सिंग
फ़लीता فلیتہ पुं० पलीतो; 'फ़तील:'
फ़ल्सफ़ा فلسفہ पुं० [अ.] फिलसूफी; तत्त्वज्ञान [तत्त्वज्ञ
फ़ल्सफ़ी فلسفی वि० फिलसूफ;
फ़वायद فوائد पुं० [अ.] 'फायदा' नुं ब० व०
फ़व्वारा فوّارہ पुं० फुवारो; 'फ़ौव्वारा'
फ़सद فصد स्त्री० 'फस्द' जुओ
फ़सल فصل, फ़सली فصلی जुओ 'फस्ल, फस्ली' [–दी)
फ़साद فساد पुं० [अ.] फिसाद (वि०,
फ़साना فسانہ पुं० [फा] कल्पित कथा (२) विवरण [वर्णन के भाषणनी शक्ति
फ़साहत فصاحت स्त्री० [अ.] सुंदर
फ़सील فصیل वि० [अ.] नगरनो कोट
फ़सीह فصیح वि० [अ.] सुंदर वचन के वर्णनकार
फ़सूँ فسوں पुं० [अ.] जंतरमंतर; 'टोटका'
फ़सूँगर فسونگر पुं० [फा.] जादुगर (२) जंतरमंतर करनार; भूवो
फ़स्ख़ فسخ पुं० [अ.] विचार बदलवो ते (२) तोडवुं के रद करवुं ते
फ़स्द فصد स्त्री० [अ०] फत – नाडी खोलववी ते
फ़स्ल فصل स्त्री० [अ.] फसल (ऋतु के खेतीनी ऊपज (२) मंथनुं प्रकरण (३) फसलो (४) ऋतु; दशो

फ़स्ली فصلی वि० [अ.] फसली (२) पुं० कॉलेरा

फ़स्ल फ़ा.] वसंत ऋतु

फ़स्ले-बहार فصل بہار स्त्री० [अ.+

फ़स्साद فصاد पु०[अ.] फस खोलनार – तेमांथी लोही काढवा नश्तर मूकनार

फ़हम فہم स्त्री०,[अ.] ज्ञान, समज

फ़हमाइश فہمائش स्त्री०[फा.]चेतवणी

फ़हमीद فہمید स्त्री० [फा.] समज; बुद्धि. (वि० –दा) [(प्रेरक फहराना)

फहरना پھہرنا अ० क्रि० फरकवुं; ऊडवुं

फहरान پھہران स्त्री० फरकावबुं ते

फ़हरिस्त فہرست जुओ 'फेहरिस्त'

फ़ह्श فحش वि० [अ. फुह्श] अश्लील (२) फूवड [समजदार

फ़हीम فہیم वि० [अ] 'फहमीदा',

फाँकना پھانکنا स० क्रि० फाकवुं

फाँद پھاند स्त्री० उछाळो (२) पुं०; स्त्री० फद; पाश

फाँदना پھاندنا अ०क्रि० ऊछळवु (२) स०क्रि० कूदी जवु; ओळंगवुं

फाँस پھانس स्त्री० पास(२)पास; जाळ

फाँसना پھانسنا स० क्रि० फसाववुं

फाँसी پھانسی स्त्री० पाश, पासो (२) फासी [(२) गरीबी

फ़ाक़ा فاقہ पु० [अ.] फाका, उपवास

फ़ाक़ा-कश فاقہ کش वि० [अ +फा.] भूख्युं (२) निर्धन

फ़ाक़ामस्त فاقہ مست वि० [अ.+ फा] भूखे मरतुं छता बेपरवा

फ़ाख़्तई فاختئی, फ़ाख़्तई स्त्री० होला जेवो-आछो जांबुडियो रंग

फ़ाख़्ता فاختہ, फ़ाख़्ता فاختہ स्त्री० [अ.] एक पक्षी; होलो

फागुन پھاگن पुं० फागण मास

फ़ाज़िल فاضل वि० [अ.] वधारेपडतुं फाजल (२) विद्वान. –बाकी स्त्री० हिसाबे नीकळतुं लेणु के देणुं

फाटक پھاٹک पुं० मोटो दरवाजो (२) झाटकण; झटकामण

फ़ातिहा فاتحہ पु० [अ.] प्रार्थना (२) फातियो [(२) दीवानु झाड

फ़ानूस فانوس पुं० [फा.] फानस

फ़ाम فام पुं० [फा.] रंग; वर्ण

फ़ायदा فائدہ पुं० [अ.] फायदो; लाभ; नफो [(व्या) कर्ता

फ़ायल فاعل वि० [अ. फाइल]

फाया پھایا पु० जुओ 'फाहा'

फ़ारख़ती فارخطی स्त्री० [फा. फारिग+खती] फारगती

फ़ारिग़ فارغ वि० [अ] फारग, छूटु

फ़ारिग़-उल्-बाल فارغ البال वि० [अ] सौ रीते सुखी, निश्चित [विवेकी

फ़ारूक़ فاروق वि० [अ.] सारासारनु

फाल پھال स्त्री० हळनी कोस[स.](२) कापेली सोपारी (३) पुं० फाळ; छलग

फ़ाल فال स्त्री० [अ.] पासाथी जोश जोवा ते [(२) नकामुं

फ़ालतू فالتو वि० वधारेतु; फालतु

फ़ालसई فالسئی वि० फालसाना रंगनुं

फ़ालसा فالسہ पुं० [फा.] फाल्सी के • फालसु [पक्षाघात

फ़ालिज فالج पु० [अ] लक्वो;

फावड़ा پھاوڑا पु० पावडो [जाणीतुं

फ़ाश فاش वि० [फा] प्रगट; खुल्लुं;

फ़ास(-सि)ला فاصلہ पु० [अ. फासिला] फासलो, अंतर

फ़ासिद فاسِد वि० [अ] फसाद करनार; 'फसादी' (२) खराब, दुष्ट
फाहा پھاہا पु० घी तेल अत्तर इ०नु पूमडु [(२) गद्दु, अश्लील
फ़ाहिश فاحِش वि० [अ] अनाचारी
फ़ाहिशा فاحِشہ स्त्री० छिनाळ
फ़िक़रा فِقرہ पु० [अ] वाक्य (२) फकरो (३) टोणो
फिकैत پھکَیت पु० ढाल लकडी चलावी जाणनार, 'फँकनैत'
फ़िक़्ह فِقہ स्त्री० [अ फिक़] मुसल्माननु धर्मशास्त्र
फ़िक्र فِکر स्त्री० [अ] फिकर
फ़िगार فگار वि० [फा] घायल
फिचकुर پھچکُر पु० मोंमाथी नीकळतुं फीण (जेमके, मूर्छामां)
- फिटकिरी پھٹکِری स्त्री० फटकडी
फिटन پھٹن स्त्री० फेटन गाडी
फिटा پھٹا वि० फिटकार पामेलु
फिड्डा پھڈّا वि० एडीनो भाग बेठेलो (ओडो)
फ़ितना فِتنہ पु० [अ] झघडो, दगो, फितनो [प्रकृति (२) धूर्तता
फ़ितरत فطرت स्त्री० [अ] स्वभाव,
फ़ितरती فطرتی वि० [अ+फा] धूर्त, दगाबाज
फ़ितूर فتُور पुं० जुओ 'फतूर'
फ़िदविया فدویا स्त्री० दासी, नोकरडी
फ़िदवी فِدوی वि० [अ] आज्ञाकारी (२) पुं० दास [दास (२) प्रेमी
फ़िदाई فدائی पु० [अ] शिदर्दी,
फ़िन्नार فی النار अ० [अ] 'आ बदासमर्मा'

फ़िरंग فرنگ पु० चांदीनो रोग(२) फिरंगीनो देश, 'फिरंगिस्तान'
फ़िरंट فرنٹ वि० विरुद्ध (२) लडवा सामे थयेलु [तो पछी
फिर پھر अ० फरी (२) पछी (३)
फ़िरक़ा فرقہ पु० [अ] फिरको
फिरकी پھرکی स्त्री० फरकडी(२)फरकी
फिरता پھرتا पु० अस्वीकार (२) पाछु फेरववु त (३) वि० पाछु फरेलु (स्त्री० -ती) [(२) स्वर्ग
फ़िरदौस فِردَوس पु० [अ] बाग
फिरना پھرنا अ० क्रि० फरवु (प्रेरक, फिराना) [चोखाना लोटनी खीर
फिरनी فرنی स्त्री० [फा] एक प्रकारनी
फिरवाना پھروانا स० क्रि० फेरववुं
फ़िराक़ فراق पुं० [अ] वियोग (२) चिंता (३) खोळ, शोध
फ़िराग़ فراغ पु० [अ] छुटकारो (२) खुशी (३) संतोष [(वि०,-ग़ी)
फ़िरार فرار पु० [अ] नासवु ते
फ़िरासत فراست स्त्री० [अ] बुद्धिमत्ता
फ़िरिश्ता فرِشتہ पुं० [फा] फिरस्तो
फ़िरोख़्त فروخت स्त्री० जुओ 'फरोख्त'
फ़िल्-जुमला فی الجملہ अ० [अ] टूंकमां, सारांश के
फ़िल्फ़िल فلفل स्त्री० [अ] मरी
फ़िल्-फ़ौर فی الفور अ० [अ] तरत
फ़िल्-वाक़ा فی الواقع -हक़ीक़त حقیقت अ० [अ] वस्तुत, हकीकतमां [देश
फ़िलस्तीन فلسطین पुं० पॅलेस्टाइन
फ़िल्-हाल فی الحال अ० [अ] हमणां, आ वखते, अत्यारे

फिस پهس अ० काई नहीं, मौठ्ठ
फिसड्डी پهسڈّی वि० कामर्मा मद, ढीलु
फिसलन پهسلن स्त्री० लपसवु ते
फिसलना پهسلنا अ० क्रि० लपसवु, ढळी जवु
फ़िसाना فسانہ पु० जुओ 'फसाना'
फ़िहरिस्त فہرست स्त्री० [फा] यादी, 'फेहरिस्त'
फ़ी فی अ० [अ] दर, प्रति एक
फ़ी-ज़माना فی زمانہ अ० [अ+फा] आजकाल, हालना समयमां
फ़ीता فیتہ पु० फीत, कोर (२) (मापवानी) पट्टी (३) कागळो इ० बांधवानी पट्टी 'टेप'
फ़ीरनी فیرنی स्त्री० जुओ 'फिरनी'
फ़ीरोज़ा فیروزہ पु० [फा] पीरोज (वि०–ज़ी)
फ़ील فیل पु० [फा] हाथी
फ़ीलपा فیل پا पु०[फा] हाथीपगो रोग
फ़ील-पाया فیل پایہ पु०[फा] थांभलो
फ़ीला فیلہ पु० [फा] शेतरंजनो हाथी
फ़ीस فیس स्त्री० [इं] फी [सेंकडे
फ़ी-सदी فی صدی अ० [अ+फा]
फुँकना پھنکنا अ०क्रि० 'फूकना'नु कर्मणि (२)पु०फूकणी(३)फुक्को, मुत्राशय
फुँकनी پھنکنی स्त्री० फूकणी (२) धमण [फूमतु
फुँदना پھندنا पु० फुँदिया स्त्री०
फुंसी پھنسی स्त्री० झीणी फोल्ली
फुचड़ा پھچڑا पु० कपडा इ०मांथी नीकळतु रुंछु
फ़ुज़ूल فضول वि० जुओ 'फजूल'
फ़ुज़ला فضلہ पु०[अ] वस्तु काढी लेतां रहेतो कचरो (२) शरीरमांथी नीकळतो थूक, गळफो, झाडो पेशाब इ० मळ
फुट پھٹ वि० एकाकी (२) अलग (३) पु० फूट [फुटकळ, विविध (३) छूटक
फुटकर,–ल پھٹکر،–ل वि० 'फुट' (२)
फुटका پھٹکا पु० फोडलो
फुटेहरा پھٹیہرا पु० धाणी जेवा फुल्लेला शेकेला चणावटाणा [(२) खराबी
फ़ुतूर فتور पु० [अ] फितूर, झघडो
फ़ुतूह فتوح स्त्री० [अ] जुओ 'फतूह'
फुदकना پھدکنا अ०क्रि० कूदवु (२) उमंगमां आववु
फुदकी پھدکی स्त्री० एक नानु पक्षी
फुनगी پھنگی स्त्री० फणगो, अंकुर
फ़ुनून فنون पु०[अ] 'फन'नु ब०व०
फुफँदी پھپھندی स्त्री० नाडु
फुफकार پھپھکار पु० फुफवाटो (अ०क्रि०–ना)
फुफू پھوپھو स्त्री०जुओ 'फूफी' [–री)
फुफेरा پھپھیرا वि० फुआनु (स्त्री०
फुर پھر वि० (प) साचु, सत्य
फ़ुरक़त فرقت स्त्री० [अ] वियोग
फुरती پھرتی स्त्री० फूर्ति, स्फूर्ति (वि० –तीला)
फुरना پھرنا अ० क्रि० स्फुरवु
फ़ुरसत فرصت स्त्री० [अ] फुरसद नवराश (२) रोग मटवो ते, आराम
फुरेरी پھریری स्त्री०छेडे पूमडु लपेटेली सळी (२) रोमांच साथे कंप [रोटली
फुलका پھلکا पु० फफोलो (२) फूलको-
फुलझड़ी پھلجھڑی स्त्री० दारूखानानी फूलकणी के तारामंडळ (२) पचातनी वात

फुलवर پھلور पु० फुलेवर रेशमी कापड

फुलवार پھلوار वि० प्रफुल्ल, प्रसन्न

•फुलवारी پھلواری स्त्री० बगीचो (२) कागळनी फूलझाडी

फुल्हारा پھلہارا पु० माळी

फ़ुलाँ فلاں वि० जुओ 'फलाँ'

फुलाना پھلانا स० क्रि० फुलाववु

फुलाव پھلاؤ पु० फूलवुं के फुलाववु ते

फुलौरी پھلوری स्त्री० एक जातनु भजियु

फुवार پھوار स्त्री० जुओ 'फुहार'

फुसफुसा پھسپھسا वि० फासफूसियुं

फुसफुसाना پھسپھسانا अ० क्रि० गुसपुस धीमे धीमे बोलवु

फुसलाना پھسلانا स० क्रि० फोसलाववु

फ़ुहश فحش वि० [अ] जुओ 'फहश'

फुहार پھہار स्त्री० पाणीनी झीणी छांट, फरफर, फोरुं

फुहारा پھہارا पु० फुवारो (२) झीणी छांट

फुही پھہی स्त्री० जुओ 'फुहार'

फूंका پھونکا पु० ढोरनुं दूध खेंची काढवानी एक क्रूर युक्ति (२) फोल्लो

फूट پھوٹ स्त्री० फूट, फूटवु ते (२) एक जातनी काकडी

फूटना پھوٹنا अ० क्रि० फूटवु फूट फूटकर रोना=विलाप करवो फूटी आँखों न भाना=बहु खराब देखावु लागवु

फूफा پھوپھا पु० फुओ (स्त्री० –फी)

फूलगोभी پھول گوبھی स्त्री० फलावरनुं शाक

फूली پھولی स्त्री० आंखमां पडतु फूल

फूस پھوس पु० सूकुं घास, खड (२) छाजनु घास [ठेकाणा वगरनु

फूहड,–र پھوہڑ،ر वि० फूवड;

फूही پھوہی स्त्री० जुओ 'फुही, फुहार'

फेंट پھینٹ स्त्री० कमरनी भेट के कमर (२) 'फेंटना' नी क्रिया [हलाववु

फेंटना پھینٹنا स० क्रि० फीणवु,

फेंटा پھینٹا पु० 'फेंट' (२) फेंटो

फेन پھین पु० [स] फीण

फेनी پھینی स्त्री० सूतरफेणी

फेफड़ा پھیپھڑا पु० फेफसुं

फेफड़ी,–री پھیپھڑی،ری स्त्री० तरस के गरमीथी होठ पर वळती पोपडी

फेर پھیر पु० फेर (चक्कर, तफावत) (२) दुविधा, मूंझवण (३) संशय (४) फेरफार (५) उपाय, युक्ति (६) लेवडदेवड, फेरफार –खाना=फेरावामां पडवुं –में पडना=गूंचवावु

फेरना پھیرنا स० क्रि० फेरववु (२) पाछु लेवु के करवुं

फ़ेल فعل पु०[अ] कार्य (२)दुष्कर्म, फेल

फ़ेल ज़ामिनी فعل ضامنی स्त्री० सारी चालनी जामीनगीरी

फ़ेलन् فعلاً अ० [अ] कार्यरूपे

फ़ेली فعلی वि० [अ] 'फेल' वाळुं, (२) फल्धाज, ढोंगी

फ़ेहरिस्त فہرست स्त्री० यादी, 'फिहरिस्त' [होशियार; 'फिकैत'

फ़ैकनैत پھینکیت पु० घा करवामां

फ़ैज़ فیض पु० [अ] फायदो (२) परोपकार (३) फळ, परिणाम

फ़ैयाज़ فیاض वि० जुओ 'फय्याज़'

फ़ैयाज़ी فیاضی स्त्री० जुओ 'फय्याज़ी'

फ़ैर فیر स्त्री० बंदूकनो बार
फैलना پهیلنا अ० क्रि० फेलावु
फ़ैलसूफ़ فیلسوف पु० [फा] फिलसूफ (२) 'फजूलखर्च', उडाउ (३) दगलबाज
फ़ैलसूफ़ी فیلسوفی स्त्री० अपव्यय (२) दगलबाजी
फैलाव پهیلاؤ पु० फेलावो
फ़ैसल فیصل पु० [अ] न्यायाधीश (२) न्याय, फैसलो
फ़ैसला فیصله पु० [अ] फैसलो
फोक پهوک पु० नकामो कूचो (२) नीरस चीज
फोड़ा پهوڑا पु० फोडलो
फोड़िया پهوڑیا स्त्री० फोल्ली
फोता فوطه पु० [फा] थेली (२) अडकोष (३) महेसूल
फोतेदार فوطه دار पु०[फा] खजानची
फ़ोश فحش वि० गंदु, बीभत्स
फौआ(–व्वा)रा فوارا (فوّاره) पु० फुवारो
फ़ौक़ فوق वि० [अ] उच्च, श्रेष्ठ (२) पुं० उच्चता श्रेष्ठता (२) उन्नति
फ़ौक़ियत स्त्री० [अ]
फ़ौज فوج स्त्री० [अ] फोज, लश्कर
फ़ौजदार فوجدار पु०[फा] सेनापति (२) फोजदार–अमलदार
फ़ौजदारी فوجداری स्त्री० टंटो, झघडो (२) फोजदारी अदालत
फ़ौजी فوجی वि० [फा] फोजने लगतु
फ़ौत فوت वि०[अ] गत, मृत (२) स्त्री० नाश (३) मृत्यु
फ़ौती فوتی स्त्री० [फा] मृत्यु
फ़ौरन् فوراً अ० [अ] तरत
फ़ौलाद فولاد पु० [फा] पोलाद (वि० -दी) [फुवारो
फ़ौवारा فوّارا पु०[अ फव्वार فوّاره
फ़्रांसीसी فرانسیسی वि० फ्रान्सनु

ब

बक بک वि० बकु, वांकु (२) दुर्गम (३) पु० बेन्क [फूकवानी नळी
बकनाल بکنال स्त्री० सोनीनी
बँगला بنگلا वि० बंगाळी (२) स्त्री० बंगाळी भाषा (३) पु० बंगलो
बंजर بنجر पु० ऊसर जमीन [कर्मणि
बँटना بٹنا अ० क्रि० 'बांटना'नु
बँटवारा بٹوارا पु० वहेंचणी
बटा بٹا पु० गोळ के चाखडो नानो डबो [भागनी खेती
बँटाई بٹائی स्त्री० बांटवु ते (२)
बँटाना بٹانا स० क्रि० 'बँटवाना'- वहेंचाववु (२) मददमां लागवु हाथ बँटाना=हाथ देवो
बंडा بنڈا पुं० एक कंद; रताळु (?)
बँडेरी بنڈیری स्त्री० छापरानु मोभनु लाकडु
बंद بند पु० (२) वि० [फा] बन्ध
बंदगी بندگی स्त्री० [फा] गुलामी (२) प्रार्थना (३) सलाम
बंद गोभी بندگوبهی स्त्री० करमकल्लो
बंदनवार بندنوار पु०तोरण [वंदना
बंदना بندنا स० क्रि० वंदवु (२) स्त्री०
बंदर بندر पु० वांदरो (२) [फा]

बन्दर -घुड़की,-भबकी = खाली डरावा माटे धमकावबु ते
बंदरगाह بندرگاہ पुं० [फा.] बन्दर
बंदा بندہ पु० [फा] दास, सेवक
बंदा-नवाज़ بندہ نواز वि० [फा.] दास पर दया करनार, दीनदयाळ
बंदिश بندش स्त्री०[फा] बांधवुं ते (२) प्रबंध (३) पेंतरो
बंदोबस्त بندوبست पु० [फा] बंदोबस्त (२) महेसूलनी जमाबंधी
बंधक بندھک पु० गीरो मूकेली वस्तु; 'रेहन' [पु० बांधवानु साधन
बंधना بندھنا अ०क्रि० बंधावु (२)
बंधान بندھان पु०धारो,बंधी, करार (२) पाणीनो बांध (३) समताल
बंधेज بندھیج पु० बंधी, प्रतिबंध (२) बंधामणी, करार
बंपुलिस بم پلس (بم پولیس) स्त्री० सार्वजनिक जाजरूनु स्थान [झरणुं
बंबा بمبا [अ मंबा] बंबो (२) स्रोत,
बंबाना بنبانا अ०क्रि० (ढोरनुं)बांघडवु
बंसकपूर بنسکپور, बंसलोचन بنسلوچن पु०वासकपूर [वांगो-कावड
बंहगी بنہگی स्त्री० 'बहँगी', पाणीनो
ब بہ [फा] पूर्वग, 'स' जेम, सहित एवा अर्थमां उदा० बकौल
बईद بعید अ०[अ]दूर ['बकुचा'
बकचा بکچہ पु० [तु बुक्च] जुओ
बकची بکچی स्त्री० 'बकुची', बचकी
बकतर بکتر पु० बख्तर
बकर-क़साब بکر قصاب पुं० बकरांनुं मांस वेचनार [-बबडवु
बकरना بکرنا स० क्रि० एकला बकवु
बकलस بکلس [इं बकल्स] बकल
बकला بکلا पुं० वल्कल(२)फळनु छोडु
बकवाद بکواد, बकवास بکواس स्त्री० बकवाद, बकबक
बकस بکس पु० पेटी, 'बोक्स'
बकसना بکسنا स०क्रि० बक्षवु (२) माफ करवु ['बकलस', बकल
बकसुआ(वा) بکسوا(وا) पु०
बकायन بکاین स्त्री० एक झाड
बक़ाया بقایا पु० [अ] बाकी, बचत
बकावल بکاول पु० [फा] बबरची
बक़िया بقیہ वि०[अ]बचेलु परिशिष्ट
बकुचा بکچا पु० (स्त्री० -ची) बचको, पोटलु [गाय भेंस
बकेन(-ना) بکین(نا) स्त्री० बाखडी
बकैयाँ بکیاں पु० घुटणिये चालवु ते
बकोटना بکوٹنا स०क्रि० नखथी उझरडो भरवो
ब-क़ौल بقول अ० [अ] कोलप्रमाणे
बक्कल بکل पु० [स वल्कल] 'बकला', छाल (२) छोडु
बक़्क़ाल بقال पु० [अ] बकाल
बक़ ईद بقر عید स्त्री०[अ]बकरी-ईद
बक्स بکس पु० 'बकस', पेटी
बख़रा بخرا पु० [फा] भाग
बखरी بکھری स्त्री० रहेवा लायक घर
बखान بکھان पु० वर्णन (२) वखाण
बखानना بکھاننا स०क्रि० वर्णवु(२) वखाणवुं (३) गाळो भांडवी
बखार بکھار पु० वखार (स्त्री० -री = नानी वखार)
बखियाना بکھیانا स०क्रि० बखिया दई सीववु

बख़ीर بکھیر स्त्री॰ शेरडीना रसमां रांधेलो भात

बख़ील بخیل वि॰[अ.] बखील; कंजूस (नाम –ली स्त्री॰) [अच्छी तरेह

बख़ूबी بخوبی अ॰ [फा.] खूबीथी;

बखेरना بکھیرنا स॰क्रि॰ विखेरवुं

ब-ख़ैर بخیر अ॰ [फा.] बरोबर; खूबीथी

बख़्त بخت पुं॰ [फा.] नसीब

बख़्शना بخشنا स॰क्रि॰ बक्षवुं (२) त्यागवुं (३) क्षमा करवी

बख़्शिश بخشش स्त्री॰ [फा.] बक्षिश (२) उदारता (३) क्षमा

बगदना بگدنا अ॰क्रि॰ बगडवुं (२) भूलवुं (३) भ्रष्ट थवुं

बगमेल بگمیل पुं॰ बराबरी; स्पर्धा

बग़ल بغل स्त्री॰ [फा.] बगल (२) पासुं; पडखुं (३) पासेनुं स्थान. –गरम करना = सहवास करवो. बगलें बजाना = काखलियो कूटवी; राजी राजी थवुं. बगलें झाँकना = आमतेम भागवा मथवुं (२) गल्लांतल्लां करवां

बग़लगंध بغل گندھ पुं॰ बगल-वासमणी (२) बगलमां खराब पसीनो नीकळवानो रोग

बग़लबंदी بغل بندی स्त्री॰ बगलबंडी

बगला-भगत بگلا بھگت पुं॰ बगभगत

बग़ली بغلی वि॰ बगलनुं (२) स्त्री॰ बगलनुं कपडुं (३) दरजीनी थेली

बग़ावत بغاوت स्त्री॰ [अ.] बळवो (२) राजद्रोह

बगुला بگلا पुं॰ बगलो

बगूला بگولا पुं॰ वंटोळियो

बग़ैर بغیر अ॰ [अ.] वगर; विना

बग्गी,–ग्घी بگی،بگھی स्त्री॰ बगी

बघंबर بگھمبر पुं॰ व्याघ्रचर्म

बघनहाँ(-हियाँ) بگھنہاں(-ہیاں) पुं॰ वाघनख

बघारना بگھارنا स॰क्रि॰ वघारवुं (२) योग्यता बहारनुं बोलवुं–छांटवुं

बच्चा بچہ पुं॰ [फा.] बच्चुं (२) बाळक (३) वि॰ नादान; बालिश

बच्चा-दान بچہ دان पुं॰ [फा.], बच्चेदानी स्त्री॰ गर्भाशय [वाछडो

बछड़ा بچھڑا पुं॰(स्त्री॰ –ड़ी, बछिया)

बछेड़ा بچھیڑا पुं॰ घोडानो वछेरो

बजंत्री بجنتری पुं॰ (वाजुं) वगाड-नार–वजावनार [(२) (शस्त्र) चालवुं

बजना بجنا अ॰क्रि॰ वागवुं; वजवुं

बजबजाना بجبجانا अ॰क्रि॰ सडाथी खदबदवुं–फीण आववुं

बजरी بجری स्त्री॰ कांकरेट (२) कोटनो कांगरो (३) बाजरी

बजा بجا वि॰ [फा.] उचित; ठीक. –लाना = बजाववुं; करवुं

बजा-आवरी بجاآوری स्त्री॰ [फा.] कर्तव्य के आज्ञानुं पालन

बज़ाज़ بزاز पुं॰ [अ. बज्ज़ाज़] कापडियो (नाम, –ज़ी स्त्री॰)

बज़ाज़ा بزازا पुं॰ [फा.] बजाजोनुं–कापडियाओनुं बजार; कापड-बजार

बजाय بجائے अ॰ [फा.] बदले; अवेजमां

बजुज़ بجز अ॰ [फा.] सिवाय; (अमुक) छोडीने

बज़्म بزم स्त्री॰ [फा.] सभा; मंडळी

बझना بجھنا अ॰क्रि॰ बंधावुं (२) फसावुं; गूंचवावुं

बझाव بجھاو पुं० ०ट स्त्री० गूंचवण; फसावुं ते

बट بٹ पुं० वट; वड (२) वडुं (३) वजन; बाट (४) वळ (५) वाट; रस्तो

बटखरा بٹکھرا पुं० वजन; बाट

बटन بٹن स्त्री० आमळवुं ते; वळ (२) पुं० बटन [(२) पुं० उपटण

बटना بٹنا स०क्रि० वळ देवो; आमळवुं

बट-परा,-पार,-मार بٹ پرا،-پار،-مار पुं० वाटपाडु; डाकु [वटलोई; तांबडी

बटली,-लोई بٹلی،-لوئی स्त्री०

बटवार بٹوار पुं० नाकेदार (२) पहेरेगीर

बटवारा بٹوارا पुं० वहेंचणी; 'बँटवारा'

बटाऊ بٹاؤ पुं० वटेमार्गु; मुसाफर. ~होना = चालवा मांडवुं

बटिया بٹیا स्त्री० नानी गोळी

बटी بٹی स्त्री० गोळी [एकठा थवुं

बटुरना بٹرنا अ०क्रि० टोळे वळवुं;

बटुआ بٹوا पुं० बाटवो (२) मोटी वटलोई

बटेर بٹیر स्त्री० एक पक्षी

बटोर بٹور पुं० टोळुं (२) ढगलो

बटोरना بٹورنا स०क्रि० समेटवुं; एकठुं करवुं

बटोही بٹوہی पु० मुसाफर; 'बटाऊ'

बट्टा بٹا पुं० [सं. वार्त; प्रा वाट्ट] दलाली (२) सोटो; बट (३) खाल्नो बत्तो

बट्टा-खाता بٹاکھاتا पुं० डूबेली रकमनुं खातुं [सपाट

बट्टाढाल بٹاڈھال वि० लीसुं अने

बड़ بڑ स्त्री० बकवाद; बेंडली

बड़प्पन بڑپن पुं० मोटाई; महत्ता

बड़बेरी بڑبیری स्त्री० 'झडबेरी'; जंगली बोर

बड़बोल(-ला) بڑبول(-ا) वि० बडी बडी वातो करनार

बड़भाग(-गी) بڑبھاگ(-گی) वि० बडभागी; महा भाग्यशाळी

बड़हार بڑہار पुं० लग्न पछीनुं महाभोजन

बड़ा بڑا पुं० वडुं (२) वि० वडुं; मोटुं (उमर, कद, गुण इ०मां)

बड़ाई देना بڑائی دینا आदर करवो

बड़ा घर بڑا گھر पु० केदखानुं

बड़ा दिन بڑا دن पुं० २५मी डिसेम्बर

बड़ी بڑی स्त्री० वडी (२) वि० मोटी

बड़ी माता بڑی ماتا स्त्री० शीतळा; बळिया

बढ़ई بڑھئی पुं० सुतार

बढ़ती بڑھتی स्त्री० वृद्धि (२) चडती

बढ़ना بڑھنا अ०क्रि० वधवुं (२) उन्नति थवी (३) दुकान इ० बंध थवुं के दीवो बुझावो. बढ़कर चलना = फुलावुं; घमंड करवो

बढ़नी بڑھنی स्त्री० सावरणी

बढ़ाव بڑھاو पु० वृद्धि (२) उन्नति

बढ़ावा بڑھاوا पुं० उत्तेजन (२) उश्केरणी

बढ़िया بڑھیا वि० उत्तम [चडती

बढ़ोतरी بڑھوتری स्त्री० उत्तरोत्तर

बतकही بت کہی स्त्री० वातचीत (२) वादविवाद [बतक

बत(-त्त)रा بتر(-ا) स्त्री० [अ. बत]

बतचल بت چل वि० बकवाद करनारुं

बतबढ़ाव بت بڑھاو पुं० वात वधवी ते; झघडो

बतरस بت رس पुं० वातचीतनो रस

बताऊँ بتاؤں पुं० बेंगण; वंताक

बताना ﺑﺘﺎﻧﺎ स०क्रि० बतावबुं
बताशा(-सा) (ﺑﺘﺎﺷﺎ(-ﺳﺎ पुं० पतासुं (२) फूलझणी (३) परपोटो
बतिया ﺑﺘﻴﺎ स्त्री० फळनो मरवो
बतियार ﺑﺘﻴﺎﺭ स्त्री० वातचीत
बतौर ﺑﻄﻮﺭ अ०[अ] रीतप्रमाणे, ढंगथी
बत्तक(-ख) (ﺑﻄﮏ(ﺥ स्त्री० बतक; 'बतख'
बत्ति(-त्ती)स ﺑﺘﯿﺲ(ﺑﺘﺘﯿﺲ) वि० बत्रीस; ३२
बत्न ﺑﻄﻦ पुं० [अ.] पेट (२) गर्भ
बथुआ ﺑﺘﮭﻮﺍ पु० बथवो-एक भाजी
बद ﺑﺪ स्त्री० बदलो; अवेज (२) बद रोग (३) वि० [फा] खराब
बदकार ﺑﺪﮐﺎﺭ वि० [फा.] खराब; कुकर्मी; व्यभिचारी
बद-ख्वाह ﺑﺪﺧﻮﺍﻩ वि०[फा.] अशुभ चाहनार; 'खेर-ख्वाह'थी ऊलटुं
बद-ज़बान ﺑﺪﺯﺑﺎﻥ वि० [फा] गाळो बोलनारुं (-नी स्त्री०) [हलकुं
बदज़ात ﺑﺪﺫﺍﺕ वि०[फा.] नीच;
बदज़ेब ﺑﺪﺯﯾﺐ वि०[फा.] शोभा-रहित; कदरूपुं
बदतर ﺑﺪﺗﺮ वि० [फा.] वधारे खराब
बदना ﺑﺪﻧﺎ स०क्रि० बदवुं; कहेवुं (२) ठराववुं (३) शरत के होड बकवी (४) बदवु, गोठवुं [बददानतवाळुं; बेईमान
बदनीयत ﺑﺪﻧﯿﺖ वि० [फा.]
बद-नुमा ﺑﺪﻧﻤﺎ वि० [फा] कदरूपुं
बद-परहेज़ ﺑﺪﭘﺮﮨﯿﺰ वि०[फा.] परेज न राखनारुं; अपथ्य करनारुं (नाम, -ज़ी स्त्री०) [दुर्भागी
बदबख़्त ﺑﺪﺑﺨﺖ वि०[अ.] कमबख्त;
बद-मआश ﺑﺪﻣﻌﺎﺵ, बदमाश ﺑﺪﻣﺎﺵ वि० [फा. बदमआश] बद-मास; दुष्ट (२) लफंगुं; दुराचारी
बदर ﺑﺪﺭ अ० [फा.] बहार (२) पुं० [सं.] बोर के बोरडी
बदर-रौ ﺑﺪﺭﺭﻭ स्त्री० [फा.] मोरी
बद-राह ﺑﺪﺭﺍﮦ वि० [फा.] बदरस्ते चडेलुं; बूरुं
बदल(-ला) (ﺑﺪﻝ(ﻻ पुं०[अ.] बदलो (२) फेरफार (३) अवेज [निरंकुश:
बद-लगाम ﺑﺪﻟﮕﺎﻡ वि०[फा.] बेलगाम;
बदला ﺑﺪﻻ पुं० जुओ 'बदल'
बदलना ﺑﺪﻟﻨﺎ अ०क्रि० बदलावुं (२) स०क्रि० बदलवुं [बदली
बदली ﺑﺪﻟﯽ स्त्री० वादळांनी घटा (२)
बदलौवल ﺑﺪﻟﻮﻭﻝ स्त्री०अदलाबदली
ब-दस्त ﺑﺪﺳﺖ अ०[फा.] हाथे; द्वारा; मारफत [मुजब; जेमनुं तेम; यथापूर्व
ब-दस्तूर ﺑﺪﺳﺘﻮﺭ अ० [फा.] दस्तूर
बद-हज़मी ﺑﺪﮨﻀﻤﯽ स्त्री० [फा.] अपचो; अजीरण
बद-हवास ﺑﺪﺣﻮﺍﺱ वि० [फा.] बेबाकळुं; विकळ (२) बेहोश
बदा ﺑﺪﺍ वि० नसीबमां लखायेलुं; नियत
बदाबदी ﺑﺪﺍﺑﺪﯼ स्त्री० चडसाचडसी; होड
बदाम ﺑﺪﺍﻡ पुं० जुओ 'बादाम'
बदी ﺑﺪﯼ स्त्री० वदी; कृष्णपक्ष (२) [फा.] बदी; बूराई [कारणथी
ब-दौलत ﺑﺪﻭﻟﺖ अ० [फा] कृपाथी;
बद्दर(-ल) (ﺑﺪّﺭ(ﻝ पुं० वादळ
बद्दू ﺑﺪّﻭ पुं० बदमास; दुराचारी
बद्र ﺑﺪﺭ पुं० [फा.] पूनमनो चांदो

बध بدھ पुं० वध
बधना بدھنا सं०क्रि० वध करवो (२) पुं० नाळचावाळु जळपात्र, जेनु के मुसल । वापरे छे
बधाई بدھائی स्त्री० वृद्धि (२) वधाई, वधामणी (३) आनंदोत्सव (४) धन्यवाद
बधाया(-वा) بدھایا(-وا) पुं० वधामणी [जल्लाद (३) शिकारी
बधिक بدھک पुं० वध करनार (२)
बधिया بدھیا पुं० खस्सी करेलु पशु
बधूटी بدھوٹی स्त्री० पुत्रवधू (२) सधवा स्त्री (३) नववधू
बन بن पुं० वन
बनकर بنکر पुं० वनमी पेदाश
बनजारा بنجارا पुं० वणझारो (२) वेपारी
बनत بنت स्त्री० बनावट (२) मेळ, बनवु ते
बनना بننا अ०क्रि० बनवु बनकर= बनीठनीने, बरोबर बना रहना= कायम रहेवु (२) जीवतु रहेवु
बनफ़शा بنفشہ पुं० [फा] बनफ्शा, एक औषधिनी वनस्पति
बनबिलाव بن بلاؤ पुं० रानी बिलाडो
बनरा بنرا पुं० बनडो (वर, लग्ननु गीत)
बनरी بنری स्त्री० बनडी, कन्या
बनवारी بنواری पुं० श्रीकृष्ण
बना بنا पुं० बनडो वर [विरुद्धमां
बनाम بنام अ० [फा] नामथी (२) प्रति;
बनासपती بناسپتی स्त्री० (प) वनस्पति, शाक, घासपालो इ०
बनिया بنیا पुं० वाणियो (२) मोदी
बनियाइन بنیائن स्त्री० वाणियण (२) [इ बेनियन] गंजीफराक
बनिस्बत بنسبت अ० [फा] सरखा-मणीमां, मुकाबले
बनीनी بنینی स्त्री० 'बनिया'नी स्त्री
बनेठी بنیٹھی स्त्री० बनेटी
बनैला بنیلا वि० वनतु, जंगली
बपतिस्मा بپتسما पुं० [इ बेप्टिझम] जलदीक्षा
बप (-पु)मार بپ(-پو)مار वि० बापने मारनार (२) सौने दगा देनार
बपुरा بپُرا वि० बापडु, बीचारु
बपौती بپوتی स्त्री० बापीकी जायदाद —वारसो
बफारा بپھارا पुं० (वराळनो) नास
बबर ببر पुं० [अ] सिंह
बबुआ ببوا पुं० (स्त्री० –ई) पुत्र के जमाई माटे लाडनु संबोधन, बाबु, बचु
बबूल ببول पुं० [स बव्बूर] बावळ
बबूला ببولا पुं० जुओ 'बगूला' (२) परपोटा
बभूत بھبوت स्त्री० भभूत, भस्म
बम بم पुं० बॉम्ब (२) बम बम अवाज —बोलना या बोल जाना= ठठण गोपाळ थवु [बडाई हांकवी
बमकना بمکنا अ०क्रि० शेखी मारवी,
बमचख بمچکھ स्त्री० शोरबकोर (२) झघडो [बपुलिश'
बमपुलिस بم پلس पुं० जुओ
बमूजिब بموجب अ० [फा] मुजब, अनुसार [तेनी चोपडी
बयाज़ بیاض स्त्री० [अ] नोंध के
बयाना بیعانہ पुं० [अ बैआन] बानु, 'पेशगी' [जंगल
बयाबान بیابان पुं० [फा] वियाबान,

बर بر पु० वर (२) वरदान (३) वळ (४) वि० वर, श्रेष्ठ (५) [फा] उपर —आना, पाना=बर आववुं, सफळ नीवडवु [कळवु

बर-अक्स برعکس अ० [फा+अ]

बर-आमद برآمد वि० [फा] जुओ 'बरामद'

बरई برئی पु० तबोळी (स्त्री० —इन)

बरक़ंदाज़ برقنداز पु० [फा] माटी लाठी के बंदूक वाळो सिपाई, बंदूकची

बरकत برکت स्त्री० [अ] बरकत, आबादी (२) एक वे एम गणतरीमां एक माटे वपराय छे (३) समाप्ति (शुभसूचक अर्थमां) (४) कृपा

बरकती برکتی वि० बरकतवाळु

बर-क़रार برقرار वि० [फा+अ] कायम (२) मौजूद

बरकाज برکاج पु० विवाह

बरख़ास्त برخاست वि० [फा] (सभा) विखरायेलु (२) (नोकरी के काममांथी) दूर करायेलु, बरतरफ (नाम, ०गी स्त्री०) [प्रतिकूळ विरुद्ध

बरख़िलाफ़ برخلاف अ० [फा]

बर ख़ुरदार برخوردار पु० [फा] पुत्र (२) वि० खापीपीधे सुखी (नाम,-री)

बरगद برگد पु० वडनु झाड

बरछैत برچھیت पु० बरछो चलावी जाणनार

बरज़बान برزبان वि० [फा] मुखस्थ

बरज़ोर برزور वि० जोरावर (२) अत्याचारी [स्त्री० जबरदस्ती

बरज़ोरी برزوری अ० बळपूर्वक (२)

बरत برت पु० व्रत (२) वरत, दोरडुं

बरतन برتن पु० वासण

बरतना برتنا अ०क्रि० वर्तवु (२) स० क्रि० वापरवु

बरताना برتانا स०क्रि० वहेंचवु

बरताव برتاو पु० वर्ताव, वर्तन

बरतोर برتور पु० बाल्तोड

बरदा بردہ पु० [तु] दास, लडाईमां पकडेलो गुलाम [दिखाडवो

बरदाना بردانا स०क्रि० मादाने नर

बरदा फरोश بردہ فروش वि० [फा] गुलामनो वेपारी (नाम, —शी= गुलामी वेपार)

बरदार بردار वि० [फा] वही जनार

बरदाश्त برداشت स्त्री० [फा] खमवु ते, सहन करवु ते

बरधा بردھا पु० बळद [वळवु

बरना برنا स०क्रि० वरवु (२) अ०क्रि०

बरपा برپا वि०[फा] खडु थयेलु, मचलु

बरफ़ برف स्त्री० 'बर्फ', बरफ

बरबस بربس अ० बळपूर्वक (२) व्यर्थ

बर-मला برملا अ० [फा] खुल्लामां सौनी सामे

बरमा برما पु० (स्त्री० —मी) सारडी

बरमी برمی पु० बर्मी, ब्रह्मदेशवासी (२) स्त्री० ब्रह्मदेशनी भाषा (३) वि० तेने लगतु (४) स्त्री० नानी सारडी

बर-वक़्त بروقت अ० [फा] बरोबर वखत पर, वखतसर

बरवट بروٹ स्त्री० प्लीहानो रोग

बरस برس पु० वरस —गाँठ=वर्षगांठ

बरसना برسنا अ० क्रि० वरसवु

बरस पड़ना برس پڑنا खूब गुस्से थई पडवुं

बरसाइत برسائیت स्त्री० वटसावित्री
बरसात برسات स्त्री० वरसादनी ऋतु
(नि० -ती) [मृतक्रिया
बरसी برسی स्त्री० वरसी, वार्षिक
बर हक़ برحق वि० [फा] हक्नु (२) उचित (३) वाजु [-नगी)
बरहना برہنہ वि० [फा] नागुं (नाम,
बरहम برہم वि० [फा] गुस्से थयलुं (२) चकित [बरत
बरहा برہا पु० पाणीनो ढाळियो (२)
बरही برہی पु० मोर, बर्ही (२) मरघो (३) स्त्री० जन्म पछी बारमा दिवसनी अमुक क्रिया (४) भारो बांधवानु दोरडुं (५) लाकडांनो भारो
बरा برا पु० खावानु वडु
बरात برات स्त्री० जान
बराती براتی पु० जानैयो
बरानकोट برانکوٹ पु० [इ ब्राउनकोट] बुरानकोट
बराना برانا अ०क्रि० बचवु अलग रहेवु (२) स० क्रि० वरवु पसंद करवु, चूंटवु
बराबर برابر वि० बराबर, समान (२) सरखु, सपाट (३) अ० लगातार, सतत (४) हमेश -करना=पूरु करवु
बरामद برآمد वि० [फा] बहार के सामे आवलु उपस्थित (२) स्त्री० जुओ 'बरावरा, दियारा' (३) आमदानी
बरामदा برآمدہ पु० [फा] वरंडा (२) छजु
बराय برائے अ० [फा] वास्ते, माटे ०नाम = नामनु, कहेवानु
बरायन برایں पु० विवाहमां वरने पहेरावातु लोढानु कडु
बराह براہ पु० वराह (२) अ [फा] तरीके (४) द्वारा, मारफत
बरी بری स्त्री० वडी (२) वरपक्ष कन्याने वस्त्र वगेरे आपे छे ते (लग्नविधि बाद) (३) वि० [फा] मुक्त, छूटु
बरु برو अ०(प) भले, ठीक
बरुआ(-वा) (بروا)بروآ पु० बटुओ, बटुक (२) उपनयन
बरुनी برونی स्त्री० पांपण
बरेंडा بریڈا पु० छापरानो मोभारो
बरेखी بریکھی स्त्री० सगाई विवाह-संबंध ठराववो ते
बरोक بروک पु० सगाई वखतनो चांल्लो
बरोह بروہ स्त्री० वडवाई [चपळ, तेज
बर्क़ برق स्त्री०[अ] वीजळी (२) वि०
बर्ग برگ पु० [फा] झाडनु पान
बर्फ़ برف स्त्री० [फा] बरफ
बर्फ़ानी برفانی, बर्फ़ीला برفیلا वि० [फा] बरफनुं [बरफनो प्रदेश
बर्फ़िस्तान برفستان पु० [फा]
बर्र بر पु०[अ] स्थळ, जमीन (२) वन
बर्रे-आज़म برِّاعظم पु० [अ] महाद्वीप ['बर्क', तेज, चपळ
बर्राक़ براق वि० [अ] चमकतु (२)
बर्राना برانا अ० क्रि० बकवु (२) बबडवु लवरी
बर्रै برّے पु० 'तितैया,' भमरी
बलंद بلند वि०[फा] बुलंद (२) बहु ऊंचु थयु
बल بل पु० बळ, आमळ (२) आंटो (३) आंटी, गाठ (४) लचकवु-झूकवु ते (५) कमी, कसर (६) [स] बळ -खाना=वळ खावो, समावो (२) कसर

के खोट खावी-खमवी (३) वंकावुं, 'एठना'

बलकट بلكٹ वि० 'पेशगी'; अगाउथी अपातुं [क्रमटवु

बलकना بلكنا अ०क्रि० ऊकळवु (२)

बलगम بلغم पु० कफ (वि० –मी)

बलना بلنا अ०क्रि० बळवुं

बलबलाना بلبلانا अ०क्रि० व्यर्थ बकवुं (२) ऊटनुं बोलवु

बलवा بلوه पु० [फा] बळवो

बलवाई بلوائی पु० बळवाखोर

बला بلا स्त्री० [अ] बला (२) दुःख, आफत (३) रोग –का=गजब, भारे

बलाग़त بلاغت स्त्री०[अ] प्रसंगोचित बोलवुं ते (२) जुवानी; उमरे पहोंचवु ते

बलाय بلاے स्त्री० बला

बलि بل पु० [स] महेसूल, करभार (२) भेट (३) पूजापो (४) बलि, भोग (५) स्त्री० सखी –जाना=वारी जवु

बलिहारी بلہاری स्त्री० वारी जवु कुरबान थवु ते –जाना=वारी जवुं –लेना=प्रेम बतावबो

बलीग़ بليغ पु० [अ] सरस वक्ता

बलुआ بلُوا वि० (स्त्री० –ई) रेतीवाळु

बले بلے अ० [फा] हा, ठीक

बलैया بلیّا स्त्री० बला. (किसीकी) बलैया लेना=धन्यवाद के शुभाशिष बतावबी [परतु, प्रत्युत

बल्कि بلكہ अ० [फा] बलके (२)

बल्ग़म بلغم पु० [अ] जुओ 'बलग़म'

बल्लम بلم पु० सोटो, दंडो (२) बरछी (३) छडी [स्वयंसेवक

बल्लमटेर بلمٹر पु० 'वोलटियर';

बल्ला بلا पु० सोटो, लाकडानो वळो (२) हलेसु (३) वोलनु बेट [हलेसु इ०

बल्ली بلّی स्त्री० नानो 'बल्ला', वळी,

बवंडर بونڈر पु० वटोळियो(२)आंधी

बवासीर بواسير स्त्री० [अ] हरसनो रोग

बशर بشر पु० [अ] मनुष्य

बशारत بشارت पु०[अ] शुभ समाचार

बशाशत بشاشت स्त्री० [अ] खुशी; प्रसन्नता [लावनार (२) सुंदर

बशीर بشير वि० [अ] 'बशारत'

बश्शाश بشاش वि० [अ] राजी, खुश

बसंदर بسندر पु० आग

बसर بسر पु० [अ] निर्वाह; गुजारो

बसरो-चश्म بسروچشم अ० [फा] राजीखुशीथी

बसवार بسوار पु० वघार

बसवास بسواس पु० वास, बसवाट

बसह بسہ पु० वृषभ, बेल [वारवार

बसा-औक़ात بسا اوقات अ० [फा]

बसारत بصارت स्त्री० [अ] दृष्टि (२) समज [वस्ती (२) बसवाट

बसीक(–ग)त بسيك(-گ)ت स्त्री०

बसीठ بسيٹھ पु० दूत

बसीरत بصيرت स्त्री० जुओ 'बसारत'

बसूला بسولا पु० वासलो (स्त्री० –ली)

बसेरा بسيرا वि० बसनार (२) पु० निवास (३) उतारो [बांधवानुं कपडु

बस्ता بستہ पु०[फा] कागळपत्र इ०

बहँगा بہنگا पु० मोटो वांगो. (स्त्री० –गी)

बहकना بہكنا अ०क्रि० बहेकवु, वठी जवु (२) फुलावु (३) बीजी वातमां बही जाती थवु (बाळके)

बहन بہن स्त्री० बहेन (२) बहन, वहेवु ते
बहना بہنا अ० क्रि० वहेवुं
बहनापा بہناپا पु० बहेनपणो
बहनेली بہنیلی स्त्री० बहेनपणी
बहनोई بہنوئی पु० बनेवी
बहबूदी بہبودی स्त्री० [फा] भलाई, उपकार (२) शुभ कार्य
बहम بہم अ० [फा] साथे, जोड (२) (प) वहेम –पहुँचाना=आपी आपवुं
बहर بہر अ० [फा] माटे, साठ (२) بحر पु० [अ बह्र] समुद्र
बहर हाल بہرحال अ०[फा] गमे तेम करीने, कोई रीते [नसीब, (३) हिस्सो
बहरा بہرا वि० बहेरु (२) पु० [फा]
बहराना بہرانا स० क्रि० बहार काढवु (२) (प) राजी करवु के सभूले एम करवु (३) फोसलावबुं
बहरावर بہرہ ور वि०[फा] नसीबदार
बहरियाना بہریانا स०क्रि० 'बहराना', बहार काढवु
बहरी بہری वि० स्त्री० [फा] बहेरी (२) स्त्री० बाज जेवु एक पक्षी (३) بحری 'बहर – समुद्र सबंधी
बहल بہل स्त्री० वहेल, रथ
बहलना بہلنا अ०क्रि० चित्त प्रसन्न थवु
बहलाना بہلانا स० क्रि० बहलावबु, 'बहकाना', चित्त प्रसन्न करवु
बहलाव بہلاؤ पु० बहलावबु ते, मनोरंजन
बहली بہلی स्त्री० बहेल, 'बहल' [बोस
बहस بحث स्त्री०[अ] वादविवाद, चर्चा,
बहा بہا पु० [फा] मूल्य, किंमत
बहाना بہانا स०क्रि० 'बहना'नु प्रेरक (२) पु० [फा] बहानु
बहार بہار स्त्री०[फा] बहार, मजको के आनंद, मजा (२) वसंत ऋतु (३) विकास [(२) प्रसन्न, स्वस्थ
बहाल بحال वि०[फा] कायम, पूर्ववत्
बहाली بحالی स्त्री० [फा.] बहाली, कायम राखवु ते بہالی बहानु
बहाव بہاؤ पु० प्रवाह, वहेण
बहिन بہن स्त्री० बहेन
बहिला بہلا वि० वांझियु (ढोर)
बहिश्त بہشت पु०[फा] बहिश्त, स्वर्ग
बहिश्ती بہشتی पु० [फा] भिस्ती (२) स्वर्गमां रहेनार (३) वि० स्वर्ग सम्बन्धी
बही بہی स्त्री० बही, चोपडो
बहीर بھیر स्त्री० जनसमूह, भीड (२) फौज साथेनो मददनीश नोकर वगेरेनो वर्ग के तेमनी सामग्री
बहुत بہت वि० बहोत, घणु, अनेक
बहुताई (त, -यत) (بہتات، بہتایت) بہتائی स्त्री० बहुता अधिकता [अनेक रीते
बहुतेरा بہتیرا स्त्री० बहोत (२) अ०
बहुतेरे بہتیرے वि० सख्यामां बहु
बहुरना بہرنا अ०क्रि० पाछु आववु (२) फरी मळवु [बहुमां
बहुरि بہر अ० फरी, पुन (२) उपरांत
बहुरूपिया بہروپیا पु० बहुरूपी
बहू بہو स्त्री० वहु (पत्नी के पुत्रवधू) (२) कन्या, वधू
बहेतू بہیتو वि० भटकतु, रखडतु
बहेलिया بہیلیا पु० पारधि
बह्र بحر पु० [अ] 'बहर, समुद्र
बह्रे-रवाँ بحرِرواں पु० [फा] जहाज, वहाण [(३) चको, छेलबटाउ
बाँका بانکا वि० वांकु (२) बहादुर

बाँग بانگ स्त्री० [फा] पोकार (२) नमाझनी बांग (३) कूकडानो अवाज

बाँगद(-र) بانگڑ(-ر) पुं० ऊचा प्रदेश, जेवो के पजावनो हरियाना

बाँगडू بانگڑو वि० मूर्ख, बेवकूफ

बाँचना بانچنا स०क्रि० वांचवु (२) वंचित करवु, छोडवु

बाँझ بانجھ स्त्री० वाझणी, वंध्या

बाँट بانٹ स्त्री० वहेंचणी (२) भाग

बाँटना بانٹنا स०क्रि० वहेंचवु (२) भाग पाडवा

बाँटा بانٹا पु० जुओ 'बांट' [(स्त्री०-टी)

बाँद باند पु० [फा बदा] सेवक, दास

बाँधनूँ باندھنوں पु०पहेलेथी बाधेली अटकळ, मनसूबो (२) रगरेजनी बाधणी

बाँबी بانبی स्त्री० ऊधई के सापनु घर

बाँसली بانسلی स्त्री० वासळी (वाद्य क रूपियानी)

बाँसुरी بانسری स्त्री० वांसळी

बाँह بانہہ स्त्री० बाय (हाथ, के कपडानी बांय) -गहना या पकडना = मदद करवी (२) परणवु -देना = मदद करवी -बोल = मदद के रक्षा करवानु वचन

बा با अ० [फा] (पूर्वग) साथे, सहित उदा बा-अदब = विवेकपूर्वक

बाइबिल بائبل स्त्री० बाइबल

बाइस باعث पु० [अ] कारण, सबब

बाई بائی स्त्री० वायु (२) बाई

बाईस بائیس वि० २२, बावीस

बाक़र باقر पु० [अ] मोटो विद्वान क धनी [एक जातनी रोटी

बाक़र-ख़ानी باقرخانی स्त्री० [अ

बाक़ला باقلا पु० [अ] वटाणा जेवी एक फळी [बाकी रकमो

बाक़ियात باقیات स्त्री० [अ]

बाक़ी باقی वि० [अ] बाकी(२) स्त्री० बादबाकी (३) अ० बाकी, नहि तो

बा-ख़बर باخبر वि० [फा] वाकेफ

बाग باگ, **बागडोर** باگ ڈور स्त्री० लगाम

बाग़ باغ पु० [अ] बाग, बगीचो

बाग़ बाग़ होना باغ باغ ہونا = खुश खुश थई जवु

बाग़बान باغبان पु० [फा] माळी

बागर باگر पु० बागड, नदीकाठानो ऊचो प्रदेश ज्या कदी नदीनु पाणी न पहोंचतु होय

बागा باگا पु० वाघो, जामो

बाग़ाती باغاتی स्त्री० [फा] बागायती जमीन [वि० बाग सबधी

बाग़ी باغی पु० [अ] राजद्रोही (२)

बाग़ीचा باغیچہ पु० [फा] बगीचो, नानो बाग

बागुर باگر पु० जाळ, फांदो

बाघंबर باگھمبر पु० वाघ चामडु (२) एक जातनो कामळो

बाघ باگھ पु० वाघ

बाछ باچھ स्त्री० होठना बे छेडा बाछें खिल जाना = खडखड हसवु

बाछा باچھا पु० वाछडो (२) बाळ, छोकरो

बाज़ باز पुं० [फा] बाज पक्षी (२) 'वाळु' अर्थनो प्रत्यय (३) वि० वगरनु वचित, रहित (४) -आना = पाछु आववु (२) वगरनु थवु, खोवु (३) दूर रहेवु. -करना, -रखना = रोकवु, मना करवी

[अ बअज़ بعض] थोडुं, केटलुक, अमुक [आवतुं, उलटुं
बाज़ गश्त بازگشت वि०[फा] पाछुं
बाज गुज़ार باجگزار पु० [फा] कर भरनार
बाज़ दावा بازدعوےٰ पु० [फा] दावा–अधिकारनो त्याग, फारगती
बाजना باجنا अ० क्रि० वागवुं, वजवुं (२) वाखवुं, लडवुं (३) जाहेर थवुं (४) वागवुं, लागवुं
बाजा باجا पु० वाजुं
बाजा गाजा باجاگاجا पु० वागतुं गाजतुं ते, अनेक वागतां वाजांनो समूह
बाज़ाब्ता باضابطہ अ० [फा] जाबताथी, नियमथी(२)वि० नियमवाळुं
बाज़ार بازار पुं०[फा] बजार –करना =खरीदी करवा बजारमां जवुं –गर्म होना=घराको खूब होवा (२) काम जोरथी चालवुं
बाज़ारी(–रू) (رو)بازاری वि० [फा] बजार सबन्धी (२) बजारु, सामान्य क अशिष्ट
बाशिन्दा باشندہ पु०[फा] रहेनार (२)राजेदुं–धूर्त माणस(नाम, न्दगी स्त्री०)
बाज़ी بازی स्त्री०[फा] बाजी; शरत, दाव –मारना=बाजी जीतवी –ले जाना=फावबुं, आगळ जवुं
बाज़ीगर بازیگر पु० [फा] जादुगर
बाज़ीचा بازیچہ पु० [फा] रमकडुं
बाट باٹ पुं० बाट रस्तो (२)तोलवानुं बाट (३) वंतो ['बटना'
बाटना باٹنا स०क्रि० वाटवुं (२) जुओ
बाटी باٹی स्त्री० बाटी–राटी (२) गोळी

बाड़ باڑ स्त्री० वाड (२) धार
बाड़ा باڑا पु० वाडो (स्त्री० –ड़ी)
बाढ़ باڑھ स्त्री० वृद्धि (२) रेल (३) नफो (४) सतत शस्त्र चालवुं ते (५) शस्त्रादिनी धार –दगना=सतत तोप छूटवी
बात بات स्त्री० वात (२) पुं० वात वायु –बनाना=जूठुं बोलवुं (२) बहानुं काढवुं –का बतगड़ करना=रजनुं गज करवुं –का धनी, पक्का या पूरा =प्रतिज्ञा के वचन पाळनार –खोना= शाख बगाडवी –पाना=रहस्य समजी जवुं
बातिन باطن पु०[अ] बातेन–अंदरनो भाग (२) अंत करण [(२) मननुं
बातिनी باطنی वि० [अ] अंदरनुं
बातिल باطل वि० [अ] मिथ्या, जूठुं नकामुं (२) बातल, रदबातल
बाती باتی स्त्री० बत्ती, वाट
बातुल باتل वि० [सं वातुल] वायल, पागल [वि० वातोडियुं
बातूनिया باتونیا, बातूनी باتونی
बाथ باتھ पु० बाथ, गोद
बाद باد पु० वाद, बोल (२) वाद, होड, शरत (३) अ० व्यर्थ, 'बादि' (४) वि० बाद, कम [फा] वात, हवा بعد [अ] बाद, पछी
बादना بادنا स०क्रि० (१) वादविवाद करवो, झघडवुं
बाद फ़रोश بادفروش पु० [फा] खुशामतियुं (२) बकबक करनार
बादबान بادبان पु० [फा] वहाणनो सढ
बादल بادل पु० वादळ
बादला بادلا पुं० कसबनुं बादलुं

बाद-सख़्त بادسخت स्त्री० [फा] आंधी (२) भारे कष्ट

बाद हवाई بادہوائی अ० [फा] व्यर्थ, 'फजूल' [(वि०, -मी)

बादाम بادام पु० [फा] बदाम

बादि باد अ० (प) व्यर्थ, नकामु

बादियान بادیان पु० [फा] वरियाळी

बादी بادی वि० [फा] वायु सबंधी (२) वायु करनारु (३) स्त्री० वातविकार

बादे-सबा بادِصبا स्त्री० [फा] पूर्वनी हवा [[स] अडचण

बाध بادھ पु० मुजनु दोरडु (२)

बाधना بادھنا स०क्रि० (प) बाध नाखवो, रोकवु

बान بان पु० बाण (२) वाण, दोरी (३) स्त्री० वान, वण के बाधो के रचना (४) टेव, आदत

बानगी بانگی स्त्री० वानगी, नमूनो

बा-नवा بانوا वि० [फा] सारा अवाजवाळु (२) सपन्न (३) समर्थ

बाना بانا पु० पहेरवेश, पोशाक (२) रीत, ढग (३) वणाट (४) वाणो (५) पतंगनो दोर (६) भाला जेवु एक शस्त्र (७) स०क्रि० पहोळु करवु, खोल्वुं (जेम के मोढु)

बानी بانی स्त्री० वाणी (२) प्रतिज्ञा (३) पु० वाणियो (४) [अ] प्रवर्तक, नेता

बानैत بانیت पु० 'बाना' शस्त्र के बाण चलावी जाणनार (२) योद्धो

बापुरा باپرا वि० बापडु बीचारु

बाफ़्ता بافتہ पु० [फा] एक जातनुं रेशमी कापडु

बाब باب पु० [अ] प्रकरण, अध्याय

बावरची باورچی पु० बबरची, 'बावर्ची'

बाबू بابو पु० बाबु, सद्‌गृहस्थ(आदरसूचक)

बाम بام त्रि० बाम (२) पु० [फा] घरनी मेडी के छत (३) स्त्री० एक जातनी माछली (४) वाम माप

बायँ بائیں वि० 'बाया', डाबु (२) दाव के लक्ष्य चूकेलु

बायद باید अ० [फा] जेम जोईए एम —व शायद वि० आदर्श, उत्तम

बायाँ بایاں वि० डाबु (२) ऊलटु (३) विरुद्ध (४) पु० बायु तबलु —देना = बची जवु, सरकी जवु, जाणीने छोडवुं

बायें بائیں(بائیں) अ० डाबी बाजू (२) विपरीत —होना=विरुद्ध के नाराज थवु

बार بار पु० [फा] भार, बोजो (२) परिणाम (३) बार, द्वार (४) स्त्री० वार

बारक بارک स्त्री० बराक, फोजनु मकान

बारकश بارکش पु० [फा] बोजो लई जनार गाडी

बारग(-गा)ह بارگ(ا)ہ स्त्री०[फा] दरबार (२) तबू

बारगीर بارگیر पु० [फा] बाजो उठावनार (२) बारगीर–घोडेसवार सैनिक

बारजा بارجا पु० खडकीनो मेडो के कठेरो–अटारी अथवा वरडो

बारतिय بارتی स्त्री० 'बारस्त्री', वेश्या

बारदाना باردانا पु० [फा] बारदान (२) फोजनु सीधुसामान [बाळवुं

बारना بارنا स०क्रि० बारवु रोकवु (२)

बार-बरदार باربردار पु०[फा] बोजो लई जनार, मजूर. (नाम,–री)

बारयाब بارياب वि० [फा] (नाम, —बी) मोटा माणस पासे जनार

बारह باره वि० बार, १२ —बाट करना या डालना=बारेवाट—छिन्नभिन्न करी नांखवुं —बाट जाना या होना=छिन्न-भिन्न—रफेदफे थवुं

बारहखड़ी बारहکھڑی स्त्री० बाराखडी

बारहदरी بارہ دری स्त्री० (मंडप जेवी) चारे पास खुल्ली बेठक [गीत

बारहमासा بارہ ماسا पु० बार महिनानुं

बारहमासी بارہ ماسی वि० बारमासी (२) हमेश खीलु रहेनार

बारह-वफ़ात بارہ وفات स्त्री० [फा] बारेवफात, महमद पेगंबरना अंतिम मांदगीना बार दिवस

बारह सिंगा بارہ سنگا पु० बारसींगु हरण [प्राय, घणुं करीने

बारहा بارہا अ० [फा] वारंवार (२)

बारहीं بارہیں स्त्री० 'बरही', बाळकना जन्म पछी बारमा दिवसनो उत्सव

बारॉ باراں पु० [फा] वरसाद [वरसाना

बारात بارات स्त्री० 'बरात', जान,

बारानी بارانی वि० [फा] वर्षा संबंधी (२) स्त्री० चोमासु खेती कराती जमीन (३) वरसादथी बचवा पहेरातुं कपडुं

बारिश بارش स्त्री० [फा] वरसाद (२) वर्षाऋतु

बारी باری स्त्री० वारी पाळी (२) वाडी, बगीचो (३) वाड (४) किनार, धार (५) शस्त्रादिनी धार (६) घर, मकान (७) वहाणनुं बाफ (८) नादान छोकरी के युवती (९) पु० पडिया पतराळां बनावती एक जात

बारीक-बीं باریک بیں वि० [फा] बारीकाई जोनार के समजनार

बारूद بارود स्त्री० [फा] बारूत, फोडवानो दारू

बारे بارے अ० [फा] अंते, छेवटे

बारेमें بارے میں अ० संबंधमां, विषे

बारोठा باروٹھا पु० द्वारपूजा, वर द्वारे आवतां कराती क्रिया

बाल بال पु० [स] वाळ (२) बाळक (३) स्त्री० पउ इ०नुं डूंडुं (४) पुं० [फा] पांख —पकना=वाळ धोळा थवा —न बाँकना=वाळ वांको न थवो —बाल बचना=माड मांड बचवुं

बालना بالنا स०क्रि० बाळवुं, लगाडवुं

बालम بالم पु० वहालम, पति, वल्लभ

बाला بالا अ० [फा] ऊंचे; उपर (२) वि० उपरनुं उपलुं

बालाई بالائی वि० [फा] उपरनुं (२) स्त्री० दूधनी मलाई (३) ऊंचाई

बालाख़ाना بالاخانہ पु० [फा] मेडो

बालाबर بالابر पु० [फा] एक जातनुं अंगरखुं [जुवान

बालिग़ بالغ पु० [अ] उमरे पहोंचेल

बालिश بالش स्त्री० [फा] ओशीकुं (२) वि० [स] अज्ञान, बेसमज ['बित्ता'

बालिश्त بالشت स्त्री० [फा] वेंत

बाली بالی स्त्री० कानमी वाळी—कडी (२) 'बाल', डूडुं (३) वालि वानर

बालीदगी بالیدگی स्त्री० [फा] वृद्धि विकास

बालीन بالیں पु० [फा] ओशीकुं

बालुका بالکا स्त्री० बालू بالو पु० रेती —की भीत=क्षणभंगुर वस्तु

बालूसा(-शा)ही بالوسا(شا)ہی स्त्री० एक मीठाई
बाव باو पु० वायु (२) अपानवायु -गोला पुं० गोळानो रोग
बा-वजूद باوجود अ० [फा] तोपण
बावड़ी باوڑی स्त्री० वाव [ठींगणु
बावन(-ना) باون(-نا) वि० वामन,
बावर باور पु० [फा] भरोसो, विश्वास
बावर(-रा,-ला) باور(-را،-لا) वि० बावरु, घेलु (२) मूर्ख
बावरची باورچی, बावर्ची باورچی पु० [तु] बबरची [तलावडी
बावली باولی स्त्री० वाव (२) ऊंडी
बावाँ باواں वि० डाबु, 'बायाँ' (२) प्रतिकूल [रहीश
बाशिंदा باشندہ पु० [फा] निवासी,
बास باس पु० वास, रहेठाण (२) वास, गंध (३) कपडु (४) स्त्री० वासना (५) आग
बासन باسن पु० वासण [चोखानी जात
बासमती باسمتی पु० ए नामनी
बासा باسا पु० वीशा (२) वास, रहेठाण
बासिरा باصرہ पु० [अ] दृष्टि, नजर
बासी باسی वि० वासी -कढ़ी में उबाल आना = घडपणमां जुवानीना उमग थवो (२) कसमय कोई वासना ऊठवी
बाहना باہنا स० क्रि० वही लावबु (२) हांकवु (३) खेडवु (४) हथियार चलावबु
बाहम-मी باہم-می अ० [फा] आपसमां, अंदरेअंदर [करवु
बाहर باہر अ० बहार -करना = दूर
बाहरी باہری वि० बहारनु (२) परायु (३) देखाडा मात्र, उपरनु [नोकर
बिंदा بندا स्त्री० मूदा मापी (२) मोटो
बिंदी بندی स्त्री० बिंदु, मीडु (२) चांदलो (३) टपकु [जणवुं (ढोर माटे)
बिआना بیانا (بانا) स० क्रि० वावु,
बिकना بکنا अ० क्रि० वेचाबु
बिकाऊ بکاؤ वि० वेचाउ, वेचावा मांगतु
बिक्री بکری स्त्री० वचाण
बिखरना بکھرنا अ० क्रि० वीखराबु
बिखराना بکھرانا, बिखेरना بکھیرنا स० क्रि० विखेरवु
बिगड़ना بگڑنا अ० क्रि० बगडवु (२) कांधे भराबु (३) सामे थवु के न बनवु
बिगड़ेदिल بگڑےدل पु० बगडेला दिलनु, कुमार्गी (२) झघडाळु
बिगड़ैल بگڑیل वि० झघडाळु (२) जिद्दी (३) बगडेलु
बिगल بگل पु० जुओ 'बिगुल'
बिगसना بگسنا अ० क्रि० (प) विकसवु, खीलवु
बिगहा بگہا पु० वीघु
बिगाड़ بگاڑ पु० बगाड (२) खराबी, बूराई (३) अणबनाव
बिगाना بگانا वि० 'बेगाना' जुओ
बिगुल بگل पु० ब्यूगल
बिगुलर بگلر पु० ब्यूगलवाळो
बिगूचन بگوچن स्त्री० गूचवण, मूझवण (२) मुश्केली [मूझावु
बिगूचना بگوچنا अ० क्रि० गूचाबुं,
बिगोना بگونا स० क्रि० (प) बगाडवु (२) छुपाववु (३) वितावबु (४) भ्रममां नांखवु
बिच بچ अ० जुओ 'बीच'
बिचकना بچکنا अ० क्रि० चमकबु (२) भटकबुं

बिचकाना بچکانا अ० क्रि० वचकावुं; चिडावु (२) मों मरडवुं
बिचबिचाव بچ بچاو پुं० झघडामां वच्चे पडवुं ते; मध्यस्थी
बिचला بچلا वि० वचलुं
बिचवई بچوئی, बिचवान(-नी) (بچوان(-نی पुं० झघडामां मध्यस्थ, वचलो माणस
बिच्छू بچھو पुं० वींछी
बिछना بچھنا अ० क्रि० बिछावावुं; 'बिछाना'नुं कर्मणि
बिछाना بچھانا स० क्रि० बिछाववुं; पाथरवु (२) मारीने जमीन पर सुवाडी देवु (३) विखेरवु
बिछुआ بچھوا पुं० वींछियो, पगनी आंगळीनु घरेणु (२) सुलेतरुं
बिछुड़(-र)ना بچھڑ(-ر)نا अ०क्रि० वछोडाबु, वछूटवु, विछूटु थवु
बिछोड़ा بچھوڑا पु० विरह (२) वछूटवु ते, वियोग [‘बिछोड़ा’; वियोग
बिछोय(-ह) بچھوے(-ہ) पुं०
बिछौना بچھونا पुं० बिछानु(२)पथारी
बिजन بجن वि० एकलु, विजन, एकांत
बिजन(-ना) بجن(-نا) पुं० वींझणो; पंखो
बिज़न بزن पुं० [फा.] कत्लेआम
बिजली بجلی स्त्री० वीजळी. —कड़कना = आकाश गर्जवुं
बिजौरा بجورا पुं० बिजोरुं
बिज्जु بجو स्त्री० वीजळी [करवुं
बिटारना بٹارنا स० क्रि० वटाळवुं; गंदु
बिटिया بٹیا स्त्री० बेटी
बिठाना بٹھانا स०क्रि० 'बैठाना' जुओ
बिडर بڈر वि० विखरायेलुं (२) नीडर
बिडरना بڈرنا अ०क्रि० विखेराई जवुं (२) डरवु [संघरवुं
बिढ़वना بڑھونا स० क्रि० वधारवुं,
बित بت पु० वित्त; धन (२) शक्ति (३) कद
बितरना بترنا स०क्रि० वहेंचवु
बिताना بتانا स० क्रि० वितावबु
बित्ता بتا पु० वेंत [(२) मोहवु
बिथकना بتھکنا अ०क्रि० चकित थवु
बिथरना بتھرنا अ०क्रि०(प) विखेरावु; छूटु छूटु थवुं
बिथा بتھا स्त्री० (प) व्यथा
बिदकना بدکنا अ०क्रि० फाटवुं, भिराबु (२) घायल थवु (३) डरवु
बिदकाना بدکانا स०क्रि० 'बिदकना'नु प्रेरक [विदाय, जवु ते
बिदा بدا स्त्री० [अ. विदाअ وداع]
बिदाई بدائی स्त्री० विदाय थवु ते के तेनी आज्ञा के ते वेळा काईं आपवुं ते, विदायगीरी
बिदून بدون अ० [फा.] विना; वगर
बिद्दत بدت स्त्री० [अ बिदअत بدعت] खराबी (२) कष्ट (३) आफत (४) जुल्म (५) दुर्दशा
बिध بدھ स्त्री० रीत; प्रकार (२) विधि, ब्रह्मा (३) जमा उधारनो हिसाब —मिलाना = हिसाब मेळववो
बिधना بدھنا पु० विधाता; ब्रह्मा
बिन بن अ० विना; विण (२) [अ.] पु० पुत्र
बिनती بنتی स्त्री० विनंती, अरज
बिनना بننا स०क्रि० वीणवुं (२) वणवुं

बिनसना بنسنا अ०क्रि० (प) विनाश पामवु

बिना بنا अ० विना (२) [अ] स्त्री० पायो (२) जड, मूळ (३) आरम्भ

बिनाई بنائی स्त्री० 'बिनना' ए क्रिया

बिना-बर بنا بر अ०[फा] आथी, आ वास्ते

बिनावट بناوٹ स्त्री० वणाट

बिनौला بنولا पु० कपासियो

बिफरना بپھرنا अ०क्रि० वीफरवु

बिवा(-वा)इ بوا(وا)ئی स्त्री० पग फाटवा ते

बिबि بب वि० (प) द्वि बे

बिया بیا पु० बियु बीज (२) वि० बीजु

बियाना بیانا स०क्रि० 'बिआना' जुओ

बियाबान بیابان पुं० [फा] बयाबान' जुओ [स्त्री० (रातनु) वाळु

बियारी(-रू-रू)(بیاری(-رو-رو

बिरज برج पु०[फा] बिरज(२) पीतळ

बिरजी برجی वि०[फा] पीतळनु

बिर(-रि)छ برچھ(-ر) पु० (प) वृक्ष

बिरता برتا पु० शक्ति बळ ताकात

बिरथा برتھا अ० (प) वृथा

बिरयाँ بریاں वि०[फा] शेकेलु

बिरयानी بریانی स्त्री० [फा] मासना एक वानी– (चोखामां शेकेला मास साथे कराती)

बिरला برلا वि० विरल काक

बिरवा بروا पु० छोड (२) झाड

बिरवाही بروای स्त्री० बाग वाडी

बिरादराना برادرانا वि० [फा] भाई जेवु (२) बिरादरीनु

बिरादरी برادری स्त्री०[फा] भाईचारो (२) एक जातनो समूह

बिराना برانا स०क्रि० चीडववु, सामे मोंथी चाळा करवा(२) वि०जुओ 'बेगाना'

बिरियाँ بریاں स्त्री० समय, वेळा (२) वार, फेरो

बिलंद بلند वि० बुलंद, उंचु, मोटु

बिलखना بلکھنا अ० क्रि० विलाप करवो, रोवु (२) दुःखी थवु (३) सकोचावु

बिलग بلگ वि० अलग जुदु (२) पु० जुदाई [(२) स०क्रि० अलग करवु

बिलगाना بلگانا अ० क्रि० अलग थवु

बिलटी بلٹی स्त्री० रेलवे–रसीद

बिलनी بلنی स्त्री० माटीना घरवाळी काळी भमरी (२) आंखनी आंजणी

बिलबिलाना بلبلانا अ० क्रि० कीडा खदबदवा (२) व्याकुळ थईने बकवु के रोवु

बिलम بلم पु० विलंब, ढील

बिलमना بلمنا अ०क्रि० विलंबवु, थोभवु के मोडु करवु

बिललाना بللانا अ०क्रि० विलाप करवो बबडवु

बिलल्ला بللا वि० मूर्ख गमार

बिलवाना بلوانا स० क्रि० नष्ट करवु विलय करवु के करावु (२) छुपाववु सताडवु

बिला بلا अ० [अ] वगर, विना उदा० बिला-नागा = सतत, लगातार

बिलाई بلائی स्त्री० बिल्ली (२) कूवामां नाखवानी बिलाडी (३) बारणुं बंध करवानी आंकडी

बिलाना بلانا अ०क्रि० विलय पामवु

बिलैया بلیا स्त्री० 'बिल्ली (२) छीणी

बिलोड़ना بلوڑنا स०क्रि० वलोववु (२) अस्तव्यस्त करवु

बिलोना بلونا स०क्रि० वलोववु
बिल् بل [अ] 'साथे, सहित' अर्थमा शब्दना पूर्वग तरीके उदा बिलकुल
बिल्-अक्स بالعكس अ०[अ] एथी विरुद्ध-ऊलटु [साधारणत
बिल्-उमूम بالعموم अ० [अ]
बिल्-जब्र بالجبر अ० [अ.] जबरदस्तीथी
बिल्-ज़रूर بالضرور अ० [अ. बिज़्ज़रूर] जरूर, अवश्य
बिल्-जुमला بالجملہ अ० [अ.] कुल मळीने [फरज मानीने
बिल्-फ़र्ज़ بالفرض अ० [अ]
बिल्-फ़ेल بالفعل अ०[अ] आ समय
बिल्-मुक़ाबिल بالمقابل अ० [अ] तुलनामां, मुकाबले
बिल्मुक़्ता بالمقطع वि० [अ] अचल, निश्चित (२) पु० कायमी महेसूल
बिल्ला بلا पु० बिलाडो (२) बिल्लो, पदक
बिल्ली بلی स्त्री० बिलाडी (२) बारणुं खुल्लु राखवानी कडी के ठेस वगेरे
बिल्लौर بلور पु० [फा] बिलोर (वि० –री) [वाळ ओळवा
बिवर(-रा)ना بور(-را)نا स०क्रि०
बिसनी بسنی वि० व्यसनी
बिसमिल بسمل वि० जुओ 'बिस्मिल'
बिसरना بسرنا स०क्रि० वीसरवु, भूली जवु
बिसरात بسرات पु० (प) साथर
बिसमना بسمنا अ०क्रि० विश्राम करवो
बिसौंधा بساندھ वि० सडेलानी गंधवाळु (२) स्त्री० सडेलानी गंध, बदबो
बिसात بساط स्त्री० [अ] बिछात (२) शेतरज के बाजी रमवानु चीतरेलु कपडु (३) पाथरणु, जाजम (४) पूंजी
बिसाती بساطی पु० [अ.] नानी नानी चीजोनो दुकानदार
बिसाहना بساہنا स०क्रि० खरीदवु (२) पु० खरीदी, सोदो
बिसाहनी بساہنی स्त्री०, बिसाहा بساہا पु० सोदा [अधिक
बिसियार بسیار वि० [फा] खूब,
बिसु(-सू)रना بسُو(سُو)رنا अ०क्रि० (१) चिंता करवी (२) रोतल चहेरो करवो के धीमु रडवुं (३) स्त्री० चिंता, फिकर
बिस्तर بستر पु० पथारी, बिस्तरा
बिस्तुइया بستئیا स्त्री० घरोळी
बिस्मिल بسمل वि० [अ] घायल (प्राय प्रेमी माटे) [श्रीगणेश, आरंभ
बिस्मिल्लाह بسم اللہ पु० [अ]
बिस्वा بسوا पु० वसो, वीघानो वीसमो भाग [आवनी माल
बिहान بہان पु० वहाणु, प्रभात (२)
बिहाना بہانا अ०क्रि० (१) वहेवु, वीतवु (२) स०क्रि० छोडवु, त्यागवु
बिहिश्त بہشت पु० [फा] बेहेस्त, स्वर्ग
बिही بہی स्त्री० [फा] एक झाड –दाना पु० 'बिही'ना फळना दाणा
बींडी بینڈی स्त्री० उढाणी (२) बेलगाडीमां आगळ जोडाता बीजो बळद के तेनुं दोरडुं [छेद पाडवो
बींधना بیندھنا स० क्रि० वींधवु
बी بی स्त्री० बीबी, बाई
बीका بیکا वि० वांकुं, 'बांका'

बीघा بیگھا पु० वीघु
बीच بیچ पु० वच, मध्य —खेत= खुल्लेखुल्लु (२) अवश्य [बिचबिचाव'
बीच-बचाव بیچ بچاو پु० जुओ
बीचोबीच بیچو بیچ अ० वचोवच
बीछना بیچھنا स०क्रि० वीणवु, चूंटवुं
बीजन,—ना بیجن,-نا पु० वींजणा
बीजु(०री) بیجو(ری) स्त्री०वीजळी
बीजू بیجو वि० बीज वाव्ये थतु, 'कलमी'थी ऊलटु
बीट بیٹ स्त्री० अघार, पक्षीनी विष्ठा
बीड़ بیڑ स्त्री० रूपियानी थोकडी
बीड़ा بیڑا पु० पाननु बीडु —उठाना =बीडु झडपवु
बीड़ी بیڑی स्त्री० पानना के बीवानी बीडी (२) दांतनी मसी
बीतना بیتنا अ० क्रि० वीतवु
बीन بین स्त्री० बीन वाजु (२) मदारीनु वाजु
बीनना بیننا स०क्रि० वीणवु(२)वणवु
बीनाई بینائی स्त्री० [फा] जोवानी शक्ति, दृष्टि
बीनी بینی स्त्री० [फा] नाक
बीबी بیبی पु० गुरुवार [पत्नी
बीबी بی بی स्त्री०[फा] कुलीन स्त्री(२)
बीमा بیما पु० [फा] वीमो
बीमारदार بیماردار वि० [फा] बीमारनी वरदास करनार (नाम, —री)
बीमार पुरसी بیمار پرسی स्त्री० [फा] बीमारना खबर पूछवी ते
बीरन بیرن पु० वीरो भाई [जीवडु
बीरबहूटी بیر بہوٹی स्त्री० इन्द्रगोप
बीवी بیوی स्त्री० जुओ 'बीबी'
बीस بیس वि० वीस —बिस्वे=वीस वसा, घणु करीने [(२) विकट
बीहड़ بیہڑ वि० असमान, ऊंचुनीचु
बुंद بُند स्त्री० बुंद, टीपु, बूँद'
बुआ بُوا स्त्री० जुओ 'बूआ
बुक़चा بُقچا पु० [तु] बचको, गांसडी, पोटलु
बुकनी بُکنی स्त्री० बुकणी, भूकी, चूर्ण
बुक्का بُکّا स्त्री० [स] हृदय
बुख़ार بُخار पु० [अ] ताव (२) बाफ, वराळ (३) शोकक्रोधादिनो आवेग
बुख़ारात بُخارات पु० ब व [अ] बाफ, वराळ [बखीलता
बुख़्ल بُخل स्त्री० [अ] कंजूसाई,
बुग़दा بُغدا पु०[फा] कसाईनो छरो
बुग़्ज़ بُغض पु० [अ] द्वेष, कीनो, वेर
बुज़ بُز स्त्री० [फा] बकरी
बुज़दिल بُزدل वि०[फा] डरपोक
बुज़ुर्ग بُزرگ पु० [फा] बुजरग, वयोवृद्ध (२) वडवो पूर्वज (३) पूज्य व्यक्ति [बुज़ुर्ग')
बुज़ुर्गी بُزرگی स्त्री० बुजरगी (जुओ
बुझना بُجھنا अ०क्रि० बुझावु,ओलावु
बुझाना بُجھانا स०क्रि० बुझववु (२) बुझवावबु [बबडवु
बुड़बुड़ाना بُڑبُڑانا अ० क्रि० सत्मा
बुड्ढा بُڈّھا बुढ़ा بُڑھا वि० बुढ्ढु वृद्ध (नाम, बुढाई,—पा)
बुढ़ाना بُڑھانا अ०क्रि० वृद्ध थवु
बुत शिकन بُت شکن वि० [फा] मूर्तिभंजक
बुताना بُتانا स०क्रि० बुझावबु
बुताम بُتام पु० बटन, बोरियु

बुत्ता بتّا पु० दगो (२) बहानु
बुनना بننا स० क्रि० वणवु (२) गूथवु भरवु
बुनाई بنائی स्त्री० वणाट के वणकरी
बुनावट بناوٹ स्त्री० वणाटनो प्रकार
बुनियाद بنیاد स्त्री० [फा] जड, पायो (२) वास्तविकता (वि०–दी)
बुयाम بیام पु० चीनी माटीनी बरणी
बुरकना برکنا स० क्रि० भभरावबु
बुरक़ा برقا पु० बुरखो [भलबूरु
बुरा برا वि० बूरु खराब –भला=
बुराक़ براق पु० [अ] कल्पित घोडो (एम मनाय छे के एनी पर बेसी पेगंबर साहेब आकाशमां गया हता)
बुरादा برادہ पु० [फा] लाकडानो वेर
बुरुश برش पुं० ब्रश पींछी के कूचडो इ०
बुर्क़ा برقع पु० [अ] जुओ 'बुरका'
बुर्ज برج पुं० [अ] बुरज (२) राशि, नक्षत्र
बुर्द برد स्त्री० [फा] नफो लाभ (२) होड, शरत (३) शेतरंजमां फक्त राजा रहे एवी बाजी –देना=खोवु गुमावबु –मारना=मफतनी रकम लेवी
बुर्दबार بردبار वि० [फा] (नाम –री) सहनशील (२) सुशील
बुर्राक़ براق वि० जुओ 'बर्राक़'
बुलंद بلند वि० (नाम, –दी) बुलंद ऊंचु (२) महान
बुलबुला بلبلا पु० बुदबुद, परपोटो
बुलाक़ بلاق स्त्री० [तु] युगल–नथनुं एक मोती
बुलाना بلانا स० क्रि० बोलाववु
बुलावा بلاوا पु० नोतरु
बुलूग़ بلوغ पु० [अ] बालिग थवु ते, उमरे पहोंचवु ते
बुल्ला بلّا पु० परपोटो
बूँद بوند स्त्री० बुंद, टीपु
बूँदाबाँदी بوندا باندی स्त्री० छाटा जेवो वरसाद
बूआ بوا स्त्री० फोई (२) मोटी बहेन
बूकना بوکنا स० क्रि० पीसवु दळवु
बूचड़ بوچڑ पु० कसाई –ख़ाना= कसाईवाडो [कदरुपुं
बूचा بوچا वि० कान वगरनु (२)
बूज़ना بوزنہ पु० [फा] वांदरु
बूझ بوجھ स्त्री० बूज, समज
बूट بوٹ पु० चणानो लीलो दाणो पोपटो [बेलबुट्टो
बूटा بوٹا पु० छोड (२) फूलवेल इ०
बूटी بوٹی स्त्री० बुट्टी (२) भांग
बूत بوت, बूता بوتا पु० बळ शक्ति
बूदोबाश بود وباش स्त्री० [फा] रहेठाण, निवास
बूम بوم पु० [अ] घुवड
बूर بور स्त्री० लाटनु चाळण–भूसु –के लड्डू=छेतरपिंडी दगो
बूरा بورا पुं० खांडनु भूरु
बेंट(–ठ) (بینٹ (ٹھ स्त्री० दस्तो हाथो
बेंत بینت पु० नेतर क तेनी सागी
बेंवड़ा بینوڑا पुं० बारणानी भूगळ
बे بے अ० [फा] 'विना ना अर्थनो पूरग उदा बेईमान [(२) सूडु
बे असल بے اصل वि०[फा] निराधार
बे-आब بے آب वि० [फा] पाणी वगरनु निस्तेज

बे-क़द्र بےقدر वि० [फा.] बेआबरू (२) कृतघ्न

बे-क़रार بےقرار वि०[फा.] बेचेन; अशांत

बेकल بےکل वि० विकल, व्याकुळ (नाम, –ली)

बेकस بےکس वि०[फा.] एकलुं; असहाय (२) गरीब; कंगाळ (नाम,–सी स्त्री०)

बेकहा بےکہا वि० कह्युं न माननार

बेक़ाबू بےقابو वि० [फा] काबू खोई बेठेलुं; विवश (२) काबूमां न आवे एवुं

बेकाम بےکام, बेकार بےکار वि० नवरुं (२) नकामुं; रद्दी

बेक़ायदा بےقاعدہ वि० [फा.] कायदा विरुद्ध

बेख़ बیخ स्त्री० [फा] जड, मूळ

बेखटक بےکھٹک वि० खटका–सकोच वगरनुं

बेख़तर بےخطر वि० निर्भय; नीडर

बेख़ता بےخطا वि० बेक्सूर; बेगुना, निर्दोष

बेख़बर بےخبر वि० अजाण्यु (२)बेहोश

बेख़ुद بےخود वि० बेहोस, बेभान

बेख़ौफ़ بےخوف वि० नीडर; खोफ वगरनुं

बेग بیگ पु० वेग

बेग़रज़ بےغرض वि० गरज वगरनुं; बेपरवा (२) व्यर्थ

बेगाना بیگانہ वि०[फा.] (नाम, –नगी) परायुं (२) अजाण्यु [=वेठ उतारवी

बेगार بیگار स्त्री०[फा] वेठ –टालना

बेगारी بیگاری स्त्री० [फा] वेठियो; वेठे काम करनार

बेचना بیچنا स०क्रि० वेचवुं

बेचारा بیچارہ वि०[फा.] बीचारुं,दीन

बेचैन بےچین वि० (नाम, –नी) बेचेन; व्याकुळ [नापायादार

बेजड़ بےجڑ वि० जड–मूळ वगरनुं;

बेज़बान بےزبان वि०[फा.]मूक(२) दीन

बेजा بےجا वि० [फा.] ठेकाणा वगरनुं (२) अनुचित (३) खराब; बूरुं

बेजान بےجان वि० जान वगरनुं; मृत (२) निर्बळ [नियम विरुद्ध

बेज़ाब्ता بےضابطہ वि० बेकायदा;

बेज़ार بیزار वि०[फा.] नाराज़ (२)दुःखी

बेजोड़ بےجوڑ वि० अखंड; (२) अजोड

बेठन بیٹھن पु० लपेटवा माटेनु कपडुं; वेष्टन [वगरनुं (२) व्यर्थ

बेठिकाने بےٹھکانے वि० ठेकाणा

बेड़ा بیڑا पु०तरापो(२)वहाणोनो समूह

बेडौल بےڈول वि० बेडोळ; कदरूपुं

बेढंगा بےڈھنگا वि० कढंगु

बेढ़ना بیڑھنا स०क्रि०खेतर, छोड इ० ने वाड वाडोलियुं करवुं(२) ढोर हांकी जवां

बेढब بےڈھب वि० कढंगु, ढब वगरनुं

बे-तकल्लुफ़ بےتکلف वि० सरळ; मोकळाबोलुं, निर्व्याज(२)अ० साफसाफ; बेधडक [बेअदबी

बे-तमीज़ بےتمیز वि० अविवेकी;

बे-तरह بےطرح अ० बूरी तरेहथी (२) असाधारण रीत (३) खूब, बेहद

बे-तहाशा بےتحاشا अ०उतावळथी (२) अधीराईथी (३) विना समज्ये

बेताब بےتاب वि०[फा] (नाम, –बी) दुर्बळ (२) बेचेन

बेतार بےتار वि० तार विनानुं

बेतार का तार بےتار کا تار पु०'वायरलेस'

बेतुक–,का بےتکا-کا वि० मेळ क ढंग वगरनु, 'बेढब'
बेद بید स्त्री०[फा] 'बेंत', नेतर
बेदख़ल بےدخل वि० [फा] (नाम, –ली) अधिकार रहित
बेदम بےدم वि० [फा] मरेलु (२) अधमूउं (३) दम वगरनुं
बेद मुश्क بیدمشک पु०[फा] एक फूलझाड
बेदर्द بےدرد वि०[फा]कठोर हृदयनु [निष्ठुर
बेदाग بےداغ वि० [फा] डाघ वगरनु (२) निष्कलंक
बेदाना بےدانہ पु० सरस काबुली अनार (२) बेदाणा (३) بیدانا वि० मूर्ख बेवकूफ [(नाम, –री)
बेदार بیدار वि० जागतु जाग्रत
बेधड़क بےدھڑک वि० (२) अ० निःसंकोच (२) नीडर (३) निःशंक
बे-नज़ीर بےنظیر वि० [फा] अनुपम अजोड
बे-नवा بےنوا वि०[फा]गरीब(२)फ़कीर
बेना بینا पु० वासनो पखो
बेनागा بےناغہ अ० सतत लगातार
बे नियाज़ بےنیاز वि० [फा] सौथी पर (२) बेपरवा
बेनी بینی स्त्री० वेणी (२) त्रिवेणी
बेनुली بینولی स्त्री० धमीनी मोकडी
बेपरद بےپرد, बेपर्द بےپرد वि० पडदा वगरनु खुल्लु (२) नग्न (नाम, बेपर्दगी)
बेपीर بےپیر वि० बीजाना पीड न समजनार निष्ठुर, निर्दय (२) [फा] गुरु वगरनु नगरु
बेपेंदी بےپیندی वि० तळिया वगरनु –का लोटा=दोचरा जेम गबडता विचारनो [[फा]व्यर्थ नकामु
बेफ़ायदा بےفائدہ वि० (२) अ०
बेफ़िक्र بےفکر वि० [फा] बेफिकर (नाम, –क्री) [(नाम, –री)
बेबस بےبس वि० लाचार, विवश
बेबहा بےبہا वि० [फा] भारे किंमतनु अमूल्य [थयलु (ऋण)
बेबाक़ بےباق वि० [फा] चूकते
बेभाव بےبھاو अ० बेहद
बे महल بےمحل वि० [अ] कवखतनु
बे मिस्ल بےمثل वि० अजोड अद्वितीय बेनमून
बेमौक़ा بےموقع वि० कवखतनु (२) पु० मोको न होवो ते [(३) विलंब
बेर بیر पु० बोर (२) स्त्री० वार फेरो
बेरहम بےرحم वि० [फा] निर्दय
बेरुख़ بےرخ वि०[फा]काम पड त्यारे मों फेरवी बेसनार (२) गुस्से थयलु
बेरोक بےروک वि० रोक वगर निर्विघ्न
बेल بیل पु० बीली के बीलु (२) स्त्री० वेल [कोदाळी के पावडो
बेलचा بیلچہ पु० [फा] एक नातनी
बेलदार بیلدار पु० [फा] पावडा चलावनार मजूर
बेलन بیلن पु० रोडर (रस्ता मार्ग के काई यंत्रनो) (२) पींजणनो गोबीलो (३) वेलण [रोटली वणवु इ०
बेलना بیلنا पु० वेलण (२) स०क्रि०
बेला بیلا पु० मोगरानु फूलझाड (२) वेळा वखत
बेलाग بےلاگ वि० बिलकुल अलग–

नहि लागेलु (२) स्वतंत्र; निष्पक्ष (३) साफ; चोख्खु (४) पवित्र
बेलौस بےلوث वि०[फा.] साचुं; खरुं
बेवक्त بےوقت अ० [फा.] कवखते
बेवरेवार بیورےوار वि० तफसीलवार; विस्तृत
बेवा بیوہ स्त्री० [फा.] विधवा
बेश بیش वि० [फा] वधारे (२) श्रेष्ठ (नाम, –शी) [समजु (नाम, –री)
बेशऊर بےشعور वि०[अ.] मूर्ख; अण-
बेसन بیسن पुं० चणानो लोट
बेसबरा بےصبرا वि० बेसबूर; अधीरु
बेसर بیسر पु० खच्चर (२) वेसर; नथ
बेसरोसामान بےسروسامان वि० [फा.] गरीब, कंगाळ
बेसवा بیسوا, बेसा بیسا स्त्री०वेश्या, रंडी [सहज, कुदरती, अकृत्रिम
बेसाख्ता بےساختہ वि० [फा.]
बेसाहना بیساہنا स०क्रि० जुओ 'बिसाहना' [(२) कवखततुं
बेसुर(–रा) بےسر(ا) वि० बसूरुं
बेहंगम بےہنگم वि० कडंगु
बेह بہ वि० [फा.] उत्तम
बेहतर بہتر वि० [फा.] वहेतर (२) अ० ठीक, भले [(२) भलाई
बेहतरी بہتری स्त्री० [फा.] उत्तमता
बेहमिय्यत بےحمیت वि०[फा.] वेहया, बेशरम
बेहुनरा بےہنرا वि० हुनर वगरनुं बगरनुं
बेहूदगी بیہودگی स्त्री० [फा.] बेहूदापणु
बेहूदा بیہودہ वि० [फा] बेहूदुं; अशिष्ट, असभ्य

बेफ़िक्र بےفکر वि०[फा.] बेफिकर; चिंतारहित
बैंगन بینگن पु० वेगण, वंताक
बैंग(–ज)नी بینگ(ج)نی वि० वेंगणना रंगनु
बै بیع स्त्री० [अ.] वेचाण
बैआना بیعانہ पुं० [अ.] बानुं; 'बयाना'
बैकल بیکل वि० पागल; गांडु
बैज़ بیض पुं०ब०व० 'बैज़ा'नुं [अ] ईंडा (२) अडकोश
बैज़वी بیضوی वि०[फा.] अंडाकार
बैज़ा بیضہ पु० [फा.] ईंडुं (२)अंडकोश
बैठक بیٹھک स्त्री० बेठक
बैठका بیٹھکا पुं० वेठक; दीवानखानु
बैठकी بیٹھکی स्त्री० बेठकनी कसरत
बैठना بیٹھنا अ०क्रि० वेसवुं
बैठे बैठे بیٹھے بیٹھے, बैठे बैठाए بیٹھے بٹھائے अकारण (२) अचानक
बैत بیت स्त्री० [अ] बेत; श्लोक (२) पुं० (समासमां) घर, स्थान उदा बैत-उल्-इल्म = विद्यामंदिर; शाळा
बैत-उल्-ख़ला بیت الخلا पुं० [अ] पायखानु
बैत-उल्-माल بیت المال पु०[अ] सरकारी खजानो (२) बिनवारसी माल
बैत-उल्-मुक़द्दस بیت المقدس, बैत-उल्-हराम بیت الحرام पुं० [अ] मक्का
बैत-उल्ला بیت اللہ पु०[अ.] काबा, खुदानुं घर
बैद بید पुं० (स्त्री० –दिन) वैद
बैन بین अ० [अ.] वच्चे; मध्ये

बैना بينا पु० विवाह वगेरे शुभ निमित्ते मित्रादिने मोकलाती मीठाई इ०
बै-नामा بيع نامه पु० [अ] वेचाणखत
बैपार بيپار पु० वेपार
बैरग بيرنگ वि० 'बेरंग', लेनारे नाणा आपवाना करीने मोकलेलु (पार्सल इ०)
बैर بير पु० वेर
बैरा بيرا पु० [इ-बेरर] चाकर, दास
बैरी بيری वि० वैरी; विरोधी
बैरूँ بیروں अ० [फा वेरूँ] बहार
बैरूनी بیرونی वि० [फा. वेरूनी] बहारनु
बैल بيل पु० बेल, बळद (२) मूर्ख
बैलर بیسر स्त्री० फणी
बैसाख بیساکھ पु० वैशाख
बैसाखी بیساکھی स्त्री० लगडानी लाकडी (बगलमां राखी चालवानी)
बोआई بوآئی स्त्री० वावणी के तेनी मजूरी
बोझ بوجھ पुं० बोजो
बोझना بوجھنا स०क्रि० बोजो लादवो
बोझ(-झि)ल بوجھ(ھـ)ل वि० वजनदार
बोझा بوجھا पु० 'बोझ', बोजो
बोटी بوٹی स्त्री० मांसनो टुकडो
बोतल بوتل स्त्री० बाटली [बोदु
बोदा بودا वि० मूर्ख (२) जड, मंद (३)
बोना بونا स० क्रि० वावबु [गासडी
बोया بویا पु० (स्त्री० -यी) स्तन (२)
बोय بوئے स्त्री० बू, गंध
बोरना بورنا स० क्रि० बोळवु
बोरसी بورسی स्त्री० माटीनी सगडी
बोरा بورا पु० थेलो, कोथळो, बोरो
बोरिया بوریا पु०[फा] सादडी (२) बिस्रो
बोरी بوری स्त्री०नानो कोथळो, थेली
बोलचाल بول چال स्त्री० वातचीत, बोलवु चालवु ते, के तेवो संबंध (२) बोलाचाली, झघडो
बोलता بولتا पु० प्राण, जीव (२) वि० वाचाळ [(२) चलण होवु ते
बोलबाला بول بالا पु०ख्याति, प्रसिद्धि
बोली بولی स्त्री० बोली, वाणी (२) हराजीनी मागणीनो बोल (३) मजाक
बोली-ठोली بولی ٹھولی स्त्री०मश्करी, मजाक
बोश بوش पुं०[अ] दबदबो, दमाम
बोसा بوسہ पुं०[फा] चुंबन
बोसीदा بوسیدہ वि० [फा] दम वगरनु, जरी पुराणु
बोसो-कनार بوس وکنار पु० [फा] चूमवु ने भेटवु ते
बोहतान بہتان पु०[अ] खोटो आरोप; आक्षेप —जोडना=कलंक लगाडवुं
बोहनी بوہنی स्त्री० बोणी
बौंड़ بونڈ स्त्री० (प) लांबी गयेली शाखा के लता [काचुं फल
बौंडी بونڈی स्त्री० छोड के वेलानुं
बौरल بوکھل वि० पागल
बौखलाना بوکھلانا अ०क्रि० गभराई जवु, गांडा जेवु थवु
बौछाड़(-र) بوچھاڑ(ر) स्त्री०पाणी, वायु के वरसादनी झडी (२) टाणा, कटाक्ष
बौना بونا पु० वामन-ठींगणो माणस
बौर بور पुं० आंबानो मोर

बौरना بورنا अ०क्रि० मोरवु मोर आववो
बौरहा بورها, बौरा بورا वि०बावरु, पागल
बौलाना بولانا अ०क्रि०जुओ 'बौरलाना'
ब्याना بیانا स०क्रि० विय वु, जणवु
ब्यारी بیاری स्त्री०, ब्यालू पु०वालु
ब्याह بیاه पु० विवाह, लग्न
ब्याहना بیاهنا स०क्रि० विवाह करवो
ब्योंत بیونت स्त्री० वेंत, व्यवस्था, वेतरण
ब्योंतना بیونتنا स० क्रि० (कपडु) वेतरवु
ब्योरना بیورنا स० क्रि० (प) वाळ ओळवा
ब्योरा بیورا पु० विवरण, वर्णन
ब्योहर بیوهر पु० व्याजवटादनो व्यवहार [करनार
ब्योहरिया بیوهریا पु० व्याजवटु
ब्यो(-ब्यौ)हार بیو(-بیَو)هار पु० व्यवहार

भ

भँगरा بھنگرا पु० भांगरो
भँगार بھنگار पु० कूवो खादवा करेलो खाडो (२) घास इ० कचरो
भँजना بھنجنا अ०क्रि० भंगावु, तूटवु (२) मोटो सिक्को वटाववो (३) भागवु, बळ देवो
भँटा بھنٹا पु० भट्टो, गोळ मोटु वेंगण
भँड़फोड़ بھنڈپھوڑ पु० भागफोड
भँडा بھنڈا पु० भाड, वासण (२) मर्म, भेद -फुटना=भेद खूलवो
भँडारा بھنڈارا पु०भडारो (साधुना) (२) भडार (३) समूह (४) पेट
भँवना بھونا अ०क्रि० भमवु, फरवु, रखडवु
भँवर بھنور पु० भमरो
भँवरी بھنوری स्त्री० पाणीनो भमरो (२) शरीर परना वाळनो भमरो (३) फेरी
भइया بھئیا पु० भाई
भगदड़(-र) بھگدڑ(ر) स्त्री० भागवु-नासवु ते
भगना بھگنا अ०क्रि० भागवु, नासवु (२) पु०भाणेज
भगड़ू(-लू) بھگڑو(-لو), भगोड़ा بھگوڑا, भग्गू بھگو वि० भागेलु (२) कायर
भजनी بھجنی पुं० भजनिक
भटा بھٹا पु० 'भटा', भट्टा
भठियारा بھٹیارا पु० धर्मशाळानो व्यवस्थापक (२) मुसलमानोनु राधनार-भठियारो [भडक, बीक
भड़क بھڑک स्त्री० चमक (२)
भड़कदार بھڑکدار, भड़कीला بھڑکیلا वि० चमकतु (२)भडकामणु
भड़भूँजा بھڑبھونجا पु० भाडभूजो
भड़ी بھڑی स्त्री० रा टी उश्केरणी
भड़आ بھڑوا पु० भडवो [भत्रीजा
भतीना بھتینا पु० (स्त्री० -नी)
भत्ता بھتا पु० भथ्थु
भदई بھدئی स्त्री० भादरवानी फसल
भद्दा بھدا वि० कुरूप, कढगु
मनक بھنک स्त्री० भणकारो

भनभनाना بھنبھنانا अ०क्रि० गुंजारव करवो, गणगणवु [भभूकवु
भन्नाना بھنّانا अ०क्रि० क्रोधथी
भपका بھپکا पु० अर्क काढवानु वासण
भभक بھبھک स्त्री० ऊभरो, उछाळो
भभकना بھبھکنا अ०क्रि० ऊकळवु उछाळो मारवो (२) भभकवु
भभकी بھبھکی स्त्री० खाली धमकी
भभूका بھبُھوکا पु० ज्वाळा, लोव
भया بھیا 'हुआ', थयु बन्यु (स्त्री० भई,-यी) [भयामणु, भयंकर
भयावन(-ना) بھیاوَن(نا) वि०
भरता بھرتا पु० भरतानु शाक
भरती بھرتی स्त्री० भराव के उमेरावु ते (२) दाखल थवु ते -होना=दाखल थवु
भरनी بھرنی स्त्री० 'ढरकी' कांठलो
भरपाई بھرپائی अ० बरोबर, पूरेपूरु (२) स्त्री० भरपाई, बाकी पूरी चूकते करवी ते
भरपाना بھرپانا भरपाई थवी (२) तंग थवु थाकवु
भरम بھرم पु० संदेह (२) भेद रहस्य -गँवाना=भेद खोलवो
भरमाना بھرمانا स०क्रि० भरमाववु (२) भमाववु रखडाववु (३) अ०क्रि० चकित थवु
भरमार بھرمار स्त्री० खूब होवु ते
भरसक بھرسک अ० यथाशक्ति बन तेटलु [भट्ठी, 'भाड'
भरसाई بھرسائی पु० भाडभूजानी
भराई بھرائی स्त्री० भरवानी क्रिया के तेनु महेनताणु
भलमनसत بھل‌منست, भलमनसाहत بھل‌منساہت, भलमनसी بھل‌منسی स्त्री० भलमनसाई
भले ही بھلے ہی श०प्र०भलेने, होने
भसना بھسنا अ०क्रि० पाणी पर तरवु के तमां डूबवु [पडवु, एकाएक तूटवु
भहराना بھہرانا अ० क्रि० डसडाई
भाँज بھانج स्त्री०भांगवु ते (२) सिक्का के नोटनु परचूरण
भाँजना بھانجنا स०क्रि० भांगवु तोडवु
भाँजी بھانجی स्त्री० काममां फांस मारवी ते
भाँटा بھانٹا पु० भंटा, वेंगण
भाँड़ा بھانڑا पु० भांड, वासण भाँड़े भरना=पस्तावु [रीत प्रकार
भाँत بھانت, भाँति بھانتِ स्त्री०
भाँपना بھانپنا स०क्रि० ओळखवु पारखवु [शून्यकारनो ध्वनि
भाँयँ भाँयँ بھانیں بھانیں पु०
भाँवर بھانوَر स्त्री० परिक्रम्मा (२) लग्ननी चोरीमां वरकन्या फरो फरे छे ते
भा بھا अ० (१) या, अथवा (२) स्त्री० [स] तेज
भाई-दूज بھائی دُوج स्त्री० भाईबीज
भागड़ بھاگڑ स्त्री० भगाण, 'भगदर'
भागनेय بھاگنیے, भागिनेय بھاگنیے पु० [स] भाणो
भाजी بھاجی स्त्री० शाकभाजी, तरकारी
भाटा بھاٹا पु० ओट, भरतीथी ऊलटु
भाड़ بھاڑ पु० भाडभूजानी भट्ठी -झोंकना=नकामा के तुच्छ काममां वखत काढवो [=भणिक (२) नकामु
भाड़ा بھاڑا पु० भाडु भाडेका टट्टू

भायी بھائی स्त्री० धमण
भादों بھادوں पु० भादरवो
भानजा بھانجا पु०(स्त्री० –जी) भाणज
भानमती بھانمتی स्त्री०जादुगर स्त्री –का पिटारा=नकामी वस्तुरा
भाना بھانا अ०क्रि० भाववु, गमवुं(२) मालूम पडवु, लागवु (३) शाभवु
भाप بھاپ स्त्री० वराळ, बाष्प
भायप بھاپ पु० भाईचारो
भाया بھایا वि० प्रिय, प्यारु
भारी بھاری वि० भारे –भरकम= मोटु ने भारे
भालू بھالو पु० रींछ
भावज بھاوج स्त्री० भाभी
भावताव بھاوتاو पु० भावताल
भिंगा(–जा)ना بھگا(جا)نا स० क्रि० 'भिगाना' जुआ
भिंडी بھنڈی स्त्री० भींडो–शाक
भिखमगा بھکھمگا पु० भिखारी भीख मागनार
भिगा(–गो)ना بھگا(گو)نا स०क्रि० भिजाववु, पलाळवु (भिजवाना प्रेरक)
भिजा(–जो)ना بھجا(جو)نا स०क्रि० जुओ 'भिगाना' (२) जुआ 'भिजवाना'
भिड़ بھڑ स्त्री० भमरी, वरें'
भिड़ना بھڑنا अ०क्रि० टक्कर खावी (२) लडवु (३) भिडावु साथ साथ लागी जवु [पु० अस्तर
भितल्ला بھتلا वि० भीतरनु (२)
भिनकना بھنکنا अ० क्रि० बमणवु, गणगणवु (२) घृणा थवी
भिनभिनाना بھنبھنانا अ० क्रि० 'भिनकना', बमणवु
भिन(–नु)सार بھن(ن)سار पु० प्रभात, सवार
भिन्न بھن पु० [स] अपूर्णांक
भिल्ली بھلی स्त्री० भीलडी
भिलावाँ بھلاواں पुं० भिलामु
भिश्ती بھشتی पु० भिस्ती
भी بھی अ० 'पण' जेम क, 'मैं भी' =हुय, हु पण [भींजावु, पलळवु
भीग(–ज)ना بھیگ(ج)نا अ० क्रि०
भीटा بھیٹا पु० ऊची टकराळी जमीन
भीड़भड़क्का بھیڑبھڑکا पु०,
भीड़भाड़ بھیڑبھاڑ स्त्री० भीड
भीत بھیت स्त्री० भींत, दीवाल –में दौड़ना= गजा उपरवटनु काम करवु
भीतर بھیتر अ० अंदर (२) पु० अंतःकरण (३) जनानखानु
भीतरी بھیتری वि० अंदरनु गुप्त
भीना بھینا पु० बनेवी (२) वि० भीनु (३) आछु हलकु (रंग के वास)
भीलनी بھیلنی स्त्री० 'भिलना', भीलडी
भुँई بھوئیں स्त्री० (प) भाय, भूमि, 'भुइँ'
भुँइहरा بھوئیہرا पु० भोंयरु
भुँजना بھونجنا अ०क्रि० भूनावु शेकावु
भुअन بھوئن पु० (प) भुवन
भुआल بھوآل पु० (प) भूपाल
भुइँ بھوئیں स्त्री०(प) जुओ 'भुँइ
भुक्खड़ بھکھڑ वि० भूख्यु, क भुखारवु (२) दरिद्र
भुगतना بھگتنا स०क्रि० भागववु, सहवु (२) अ०क्रि० चूकते के पूरु थवु (३) वीतवु [पैसलो, पतावट
भुगतान بھگتان पु० चुकादा,

भुच्च(०ड) (ڑ) بھچ विo मूर्ख
भुजाळी بھجالی स्त्री० छरो; कूकरी
भुजी بھجی स्त्री० भाजीनुं तैयार शाक
भुट्टा بھٹا पुं० भुट्टो (२) जुवार बाजरीनुं डूंडुं
भुनगा بھنگا पुं० पतंगियुं
भुनना بھنا अ०क्रि० भूंजावुं; शेकावुं (२) मोटो सिक्को के नोट वटावावी
भुनभुनाना بھنبھنانا अ०क्रि० (मनमां चिडाई) गणगणवुं; बबडवुं
भुनाना بھنانا स०क्रि० (मोटो सिक्को) वटाववो; परचूरण करवुं
भुरकना بھرکنا अ०क्रि० सुकाईने छूटुं पडी जवुं–भमरुं थई जवुं
भुरक(-कु)स بھرک(کُ)س पुं० भूको; चूर्ण. — निकलना = आदो नीकळवो (२) नाश पामवुं
भुरता بھرتا पुं० जुओ 'भरता'. –कर देना = खूब मारवुं, पीटवुं
भुरभुरा بھربھرا वि० भमरुं; कण कण छूटुं पडी जाय एवुं
भुरभुराना بھربھرانا अ० क्रि० 'भुरकना' जुओ (२) स०क्रि० भभराववुं
भुलक्कड़ بھلکڑ वि० भुलक्णु
भुवाल بھوال पुं० (प.) भूपाल
भुस بھس पुं० जुओ 'भूसा'
भूँकना بھونکنا अ०क्रि० (कूतरानुं) भसवुं (२) व्यर्थ बकवुं
भूँचाल بھونچال, भूँडोल بھونڈول पुं० भूकंप
भूखा بھوکھا वि० भूख्युं
भूतिनी بھوتنی स्त्री० भूतडी [तळव
भूनना بھوننا स०क्रि०भूंजवुं; शेकवुं(२) भूभल بھوبھل स्त्री० भरसाडना जेवी गरम राख, रेती, धूळ वगेरे
भूमिया بھومیا पुं० जमीनदार (२) ग्रामदेवता [पी. नी एक जात
भूमिहार بھومیہار पुं० बिहार, यू
भूरा بھورا वि० बदामी के छीकणीना रंगने मळतुं; 'ब्राउन'
भूलभुलैयाँ بھول بھلئیاں स्त्री० भुलभुलामणी (२) बहु गूंचवाडाभरी वात के घटना
भूसा بھوسا पुं० भूसुं; घउं जुवार इ०नां डूंडां के डूंणसांनुं गोतुं; कुशका
भूसी بھوسی स्त्री० जुओ 'भूसा' (२) कुशकी
भेंगा بھینگا वि० बाडुं [उपहार]
भेंट بھینٹ स्त्री० भेट (मुलाकात के
भेंटना بھینٹنا स० क्रि० भेटवुं
भेजना بھیجنا स० क्रि० मोकलवुं (प्रेरक भेजवाना)
भेड़ بھیڑ स्त्री० घेटी
भेड़ा بھیڑا पुं० घेटो
भेड़िया بھیڑیا पु० वरु
भेड़िया धसान بھیڑیا دھسان पुं० गाडरियो प्रवाह [भेदु
भेदिया بھیدیا, भेदी بھیدی पुं०
भेली بھیلی स्त्री० गोळनो (के कोई चीजनो) गोळो (२) सूरणनी गांठ
भेष(-स) (س)بھیس पु०भेस, वेश
भैंस بھینس स्त्री० भेंस
भैंसा بھینسا पुं० पाडो
भैक्ष بھیکش पुं० [सं] भीख
भैन(-ना,-नी) (نا،نی)بھین स्त्री० बहेन

भैया بھیا पु० भाई. –चारी स्त्री० भाईचारो
भोंडा بھونڈا वि० बेडोळ, कदरूपु
भोंदू بھوندو वि० मूर्ख
भोगना بھوگنا अ०क्रि० 'भुगतना' जुओ
भोगबंधक بھوگ بندھک पु० गीरो हक
भोट بھوٹ पु० भुतान देश
भोटिया بھوٹیا पु० भुतानवासी (२) स्त्री० भुतानी भाषा –बदाम=आलु (२) मगफळी
भोथरा بھوتھرا वि० बुठ्ठी धारवाळु
भोपा بھوپا पु० मिलनु गूगलु (२) मूर्ख
भोर بھور पु० सवार, प्रभात (२) (प) भ्रम (३) वि० भोळु (४) मुग्ध, चकित
भोरा بھورا वि० भोळु, 'भोर'
भोला بھولا वि० भोळु, सरळ (२) मूर्ख
भोलाभाला بھولا بھالا वि० भोळुभाळु, साव भोळु

भौं بھوں स्त्री० जुओ 'भौंह' (२) अ० कूतरानो अवाज
भौंकना بھونکنا अ० क्रि० जुओ 'भूँकना'
भौंर بھونر पु० भमरो (२) पाणीनो भमरो
भौंरा بھونرا पु० भमरो (२) एक रमकडु (३) भरवाडनो कूतरो (४) भोंयरु
भौंरी بھونری स्त्री० 'भावर', चोरीमां वरकन्यानो फेरो (२) वाळनो के पाणीनो भमरो
भौंह بھونہ स्त्री० भमर, भृकुटी –चढ़ाना –तानना=भमरो चडाववी –जोहना=खुशामत करवी
भौचक بھوچک वि० स्तमित, चकित
भौज بھوج, भौजाई بھوجائی स्त्री० भोजाई, भाभी
भ्रमी بھرمی वि० भ्रमित (२) चकित
भ्रामर بھرامر पु० [सं] मध

म

मँगता (–न) منگتا (ن) पु० मागण भिखारी
मँगनी منگنی स्त्री० उछीनु लेवु ते (२) मागु
मँगवाना منگوانا, मँगाना منگانا स०क्रि० मगाववुं
मँगेतर منگیتر वि० जेनु काइन माटे मागुं थयु होय तेवु, मागुं करायेलु
मँजना منجنا अ०क्रि० मजावु (२) अभ्यास होवो
मंज़िल منزل स्त्री० [अ] मजल उतारो पडाव (२) मकाननो खंड –मारना=दूर मजल करवी (२) भारे माटु काम करवु

मंज़िलत منزلت स्त्री० [अ] पद होद्दो
मंज़ूर منظور वि० [अ] स्वीकारेल, मंजूर
मँझा منجھا पु० 'माँझा', मांजो (२) वि० मध्यनु –देना=दोर पावो
मँझा (–झिया) ना منجھا (جھیا) نا स०क्रि० नदी चालीने पार करवी
मँझार (–रि) منجھار (ر) अ० (प) वचमां, मोझार ['मँझाना'
मँझियाना منجھیانا स०क्रि० जुओ

मँडरा(–ला)ना منڈرا(لا)نا अ० क्रि० चक्कर चक्कर घूमवुं (२) चोतरफ फरवु
मँडवा منڈوا पुं० मांडवो, मंडप
मंडी منڈی स्त्री० मोटु बजार
मँडुआ منڈوا पु० एक जातनु धान
मंत्र منتر पु० मंत्रणा, सलाह
मंतिक़ منطق पु० [अ] तर्कशास्त्र
मंदा مندا वि० मंद, धीमु के ढीलु (२) सस्तु (३) हलकी जातनु
मंशा منشا पु० [अ] मनिषा, इच्छा (२) आशय [(२) कार्य
मंसब منصب पु० [अ] पद, होद्दो
मंसा منسا स्त्री० जुओ 'मंशा'
मंसूख़ منسوخ वि०[अ.] रद करेलुं, बातल
मअदिन معدن पु०[अ] धातुनी खाण
मअदिनियात معدنيات स्त्री०[अ] खनिज, धातु
मअबूद معبود पु० [अ] आराध्य, ईश्वर [करेलु, निवेदित
मअरूज़ معروض वि० [अ] अरज
मअक़ूल معقول वि० [अ] तर्कसिद्ध (२) पु० निष्कर्ष, सार
मआज़-अल्लाह معاذالله अव्य०[अ] ईश्वर रक्षा करे [अर्थ, उद्देश
मआनी معانی पुं० [अ] मायनो,
मआश معاش स्त्री०[अ] आजीविका, निर्वाह [समूहजीवन
मआशरत معاشرت स्त्री० [अ]
मक(–का)ई مک(کا)ئی स्त्री० मकाई
मकड़ा مکڑا पुं० मोटी मकडी'
मकड़ी مکڑی स्त्री० करोळियो

मकतब مکتب पु० [अ] मदरेसा, निशाळ
मक़तल مقتل पु०[अ] कतलनुं स्थान
मक़्ता مقطع पु० [अ०] मक्तो, गझलनी छेल्ली कडी
मकतूब مکتوب पु०[अ] पत्र,लेख (२) वि० लखेलु [करायेलु (२) प्रेमी
मक़तूल مقتول वि० [अ] कतल
मक़दूर مقدور पु०[अ] मगदूर, शक्ति
मक़नातीस مقناطيس पु० [अ] चुंबक पथ्थर [रायेलु
मकफ़ूल مکفول वि० [अ] गीरो
मक़बरा مقبرہ पुं०[अ] मक्बरो,रोजो
मक़बूज़ा مقبوضہ वि० [अ] कबजे करायेलु वश
मक़बूल مقبول वि० [अ] कबूलेलु (२) सरस, पसंद करायेलु
मक़रूज़ مقروض वि०[अ] करजदार
मकरूह مکروہ वि० [अ] घृणापात्र, गंदु ने खराब
मक़सद مقصد पु० [अ] मकसद, मुराद, आशय [अभिप्रेत
मक़सूद مقصود वि० [अ] धारेलु,
मक़सूम مقسوم वि०[अ] विभक्ति, वहेंचायेलु (२) पु० तकदीर
मकाफ़ात مکافات स्त्री०[अ] पापनुं फळ (२) बदलो
मक़ाला مقالہ पु० [अ] ग्रंथ (२) प्रकरण (३) करारनामु
मकु مکُ अ० (प) भले, चाहे
मकुना مکنا पु० दांत वगरनो हाथी (२) मूछ वगरनो–बच्चमूछो माणस
मक़ूला مقولہ पुं० [अ] कहेवत,उखाणो

मकोड़ा مکوڑا पु० मकोडो
मकोय مکوے (مکو) स्त्री० एक औषधि
मक्का مکّا पु० मकाई
मक्कार مکّار वि० [अ] फरेबी, मक्करबाज (नाम, –री)
मक्खन مکھن पु० माखण
मक्खी مکھی स्त्री० माखी
मक्र مکر पु० [अ] फरेब, दगो
मख़ज़न مخزن पु० [अ] खजानो (२) शब्दकोष [स्वामी, नेव्य
मख़दूम مخدوم पु० [अ] शेठ,
मख़दूश مخدوش वि० [अ] जोखम भरेलु [प्रश्न के प्रसंग
मख़मसा مخمصہ पु० [अ] विकट
मख़मूर مخمور वि० [अ] नशामां चकचूर
मख़रज مخرج पु० [अ] मूळ, उगम (२) शब्दना व्युत्पत्ति (३) मों
मख़लूक़ مخلوق वि० [अ] रचेलु सृष्ट (२) स्त्री० सृष्टि –
मख़लूक़ात مخلوقات स्त्री० [अ] सृष्टिना जीवजंतु
मख़लूत مخلوط वि० [अ] मिश्र
मख़सूस مخصوص वि० [अ] खास विशेष
मख़ौल مخول पु० मस्करी, ठट्ठो
मख़्फ़ी مخفی वि० [अ] छपु गुप्त
मग مگ पु० मार्ग, रस्तो
मग़ज़ مغز पु० मगज (मेजु, फळनो गर) –खाना, –चाटना = मगज खावु, मेजु पकवनु [मारी
मगज़पच्ची مغزپچی स्त्री० मगज-
मग़ज़ी مغزی स्त्री० मुगजी, गोट
मग़फ़िरत مغفرت स्त्री० [अ] क्षमा, माफी
मग़फ़ूर مغفور वि० [अ] मृत, स्वर्गस्थ [व्यथित
मग़मूम مغموم वि० [अ] दुःखी,
मग़रिब مغرب पु० [अ] पश्चिम दिशा –की नमाज़ = सांजनी नमाज
मग़रूर مغرور वि० [अ] मगरूर, अभिमानी (नाम, –री)
मग़लूब مغلوب वि० पराजित, हारेलु
मगस مگس स्त्री० [अ] माखी
मग़्ज़ مغز पु० [अ] मगज
मग़्ज़ी مغزی स्त्री० जुओ 'मगजी'
मचक مچک स्त्री० दबाववु ते के तेथी थती पीडा ['मच मच' थाय
मचकना مچکنا स०क्रि० दबाववु जेथी
मचना مچنا अ०क्रि० शोरबकोरबाळु काम शरू थवु (२) फेलावु मचवु, जामवु
मचल مچل स्त्री० हठ
मचलना مچلنا अ०क्रि० हठ करवी
मचला مچلا वि० जिद्दी (२) जाणी बूझीने न बोले एवु, मींढ
मचलाना مچلانا अ०क्रि० उलटी थवा जेवु लागवु (२) स०क्रि० 'मचलना'नु प्रेरक [के खेतरनो माळो
मचान مچان स्त्री० शिकारनी माची
मचाना مچانا स०क्रि० मचाववु, जमाववु (कर्मणि, मचना)
मचिया مچیا स्त्री० पलगडी
मच्छड़(–र) مچھڑ(ر) पु० मच्छर
मछुआ(–वा) مچھوا(وا), मछेरा مچھیرا पु० माछी

मजकूर(–रा) (ہ-)مذکور, मजकूरा
याला مذکورہ بالا वि० [अ]
उपरोक्त, आगळ कहेलु मजकूर
मजदूर مزدور पुं०[फा] मजूर (स्त्री०
०नी, –रिन) [दूबळा शरीरनु
मजनूँ مجنوں वि० अ० मजनू (२)
मजबूर مجبور वि० [अ] लाचार
(नाम, –री) [रीधी, न चाल्य
मजबूरन् مجبوراً अ०[अ] लाचा
मजमा مجمع पु० [अ] भीड के
भीडनी जगा [(२) वि० सघरेलु
मजमूआ مجموعہ पु० [अ] सग्रह
मजमूई مجموعی वि०[अ]कुल,वधु
मज़मून مضمون पु०[अ] लेख क
तेनो विषय –बाँधना=गद्यपद्यमा नडु
लखवु [गाम
मज़रअ مزرع पु० [अ] खेतर (२)
मज़रूआ مزروعہ वि०[अ] खेडीने
वावलु (खेतर) [जखमी
मजरूह مجروح वि० [अ] घायल
मजल مجل स्त्री० जुआ 'मंज़िल पडाव
मजलिस مجلس स्त्री० [अ] सभा
मडळी (२) नाचनो जल्सा(३)मिजलस
मज़लूम مظلوم वि० [अ] जुलमनु
भोग बनेलु [हांसी
मज़हका مضحکہ पु० [अ] मजाक,
मज़हब مذہب पुं०[अ] धर्म सप्रदाय
मज़हबी مذہبی वि० [अ] धार्मिक
(२) पु० मजहबनुं काम करनार शीख
मजहूल مجہول वि० [अ] सुस्त
आळसु (२) थाकेलु (३) अप्रसिद्ध (४)
[व्या] सघ (मंद)
मज़ा مزہ पुं०[फा] स्वाद (२) आनंद
सुख (३) मजाक –चखाना=गुना
बदल सजा करवी
मज़ाक़ مذاق पु०[अ] मजाक (२)
रुचि, स्वाद [हांसीमां
मज़ाक़न् مذاقاً अ० [अ] मजाकमां
मज़ाक़िया مذاقیہ वि०[अ] मजाकी
मजाज़ مجاز पु० [अ] बनावटी
(२) अधिकार
मजाज़न् مجازاً अ०[अ] नियमसर
कायदा प्रमाण [(२) सासारिक
मजाज़ी مجازی वि०[अ] बनावटी
मजार مزار पु० [अ] कबर, समाधि
क मकबरा [मज़हब'नु ब० व०
मज़ाहिब مذاہب पु० [अ]
मजीद مجید वि० [अ] पवित्र (२)
मड्ड (३) पु० कुरान [अधिक
मज़ीद مزید पु०[अ] अधिकता वि०
मजीरा مجیرا पु० मजीरा
मझधार مجهدهار स्त्री०(नदीनी) मध्य
धारा (२) मध्य वच
मझला مجهلا वि० मझलु वच्चेनु
मझाना مجهانا अ० कि० दाखल थवुं,
पेसवु
मझार مجهار अ० मांझार मध्य
मझोला مجهولا वि० मझलु वचलु
(२) मध्यम कदनु [बळदगाडी
मझोली مجهولی स्त्री० एक जातनी
मटकना مٹکنا अ०कि० मटका करीने
चालवु (२) आंख मटमटाववी
मटका مٹکا पु० मटकु माटलु
मटकी مٹکی स्त्री० मटकी, मटकी
(२) मटका चाळा
मटकीला مٹکیلا वि० मटकावालु

मटमँगरा مٹ منگرا पु० वाघ जेवो एक रमतविधि

मटमैला مٹ میلا वि० माटीना रगनुं

मटर مٹر पु० वटाणा

मटरगश्त مٹر گشت पुं० सहेल-सपाटो (२) फरवु ते, सहेल

मटिया मसान مٹیا مسان

मटियामेट مٹیا میٹ वि० सत्तानाश, नष्टप्राय; 'मलियामेट'

मट्ठर مٹھر वि० सुस्त, जड

मट्ठा مٹھا, मठा مٹھا पु० छाश

मठोर مٹھور स्त्री० वलोणानी गोळी

मड़ई مڑئی स्त्री० नानो मांडवो, पर्णकुटी

मड़वा مڑوا पु० 'मँडवा', मांडवो

मड़ुआ مڑوا पु० 'मँडुआ' जुओ

मड़ैया مڑیا स्त्री० जुओ 'मड़ई'

मढ़ مڑھ वि० अडियल (२) पु० मठ

मतन متن पु० [अ] मध्य भाग (२) वि० दृढ, पाकु

मतबख़ مطبخ पु० [अ] रसोडु

मतबा مطبع पु० [अ] छापखानु

मतब्ब مطب पुं० [अ] दवाखानु

मतरूक متروک वि० [अ.] छोडायलु, त्यक्त

मतलब مطلب पु० [अ] मतलब, आशय (२) अर्थ (३) स्वार्थ (४) संबंध, लेवादेवा —गांठना, —निकालना = मतलब काढवो, सरे एम करवु

मतला مطلع पु० [अ] पूर्व दिशा (२) गजलनी पहेली बे कडी —साफ़ होना = आकाश चोख्खु थवु (२) मुश्केली दूर थवी

मतली متلی स्त्री० उलटी थाय एवु [थवु ते

मतवारा(—ला) متوارا(لا) वि० मदमस्त, केफथी चकचूर (२) पागल

मतानत متانت स्त्री० [अ] दृढता, मजबूती

मतालिब مطالب 'मतलब'नु ब० व०

मतीन متین वि० [अ] दृढ, पाकु

मतीरा متیرا पु० तडबूच

मतेई متئی स्त्री० (प.) सावकी मा

मत्था متھا पु० माथु —टेकना = माथु नमाववु; नमवु

मथना متھنا स० क्रि० मथवु, वलोववु (२) नाश करवो (३) खूब श्रमपूर्वक काई करवुं

मथनी متھنی स्त्री० वलोणानी गोळी (२) वलोववु ते के तेनु साधन—वास

मथानी متھانی स्त्री० वलोववानो वास —पड़ना, —पहना = खळभळाट मचवो

मद مد स्त्री० [अ] विभाग (२) खातु (३)पु०[स] मद (४) वि० मत्त, मदवाळुं

मदक مدک स्त्री० अफीणना सत्त्वनो चलममां पीवानो एक पदार्थ

मदकची مدکچی पु० मदक पीनार

मदक(—ग)ल مدک(گ)ل वि० [स] मत्त, 'मतवारा' [के जमा करेलु

मदख़ला مدخلہ वि० [अ] दाखल

मदख़ूला مدخولہ स्त्री० [अ] रखात

मदफ़न مدفن पु० [अ.] कबर के कबरस्तान

मदरसा مدرسہ पु० मदरेसा; शाळा

मदह مدح स्त्री० [अ] प्रशंसा, तारीफ

मद-होश مدہوش वि० (नाम,—शी) मदमत्त [प्रवेशद्वार (२) आमदानी

मदाख़िल مداخل स्त्री० [अ]

मदाख़िलत مداخلت स्त्री० [अ.] अधिकार जमाववो ते, दखल करवी के रोकवु ते –बेजा स्त्री० अनधिकार प्रवश के दखल

मदार مدار पु० आकडा (२) [अ] मदार, आधार (३) एक पीरनु नाम [वि०व०

मदारात مدارات स्त्री० [अ] 'मदार'नु

मदारी مداری पु० रींछ वानर इ० ना (सापना नहि) खेल करनार, मदारी

मद्द व जज़र مدّ و جزر पु० [अ] भरतीओट

मद्देनज़र مدّ نظر नजर सामे (२) इरादो

मद्धिम مدھم वि० मध्यम, मारथी ऊतरतु

मद्रसा مدرسہ पु० [अ] 'मदरसा' जुओ

मधुमक्खी مدھو مکھی स्त्री० मधमाख

मन من पु० मन, चित्त (२) मण (३) (प) मणि (४) स्त्री० कूवानी फरती पाळ

मनका منکا पु० मणका (२) गरदननु करोडनी तरत ज उपरनु हाडकु

मनक़ूला منقولہ वि० स्त्री० [अ] जगम (मिलकत) [(स्त्री)

मनकूहा منکوحہ वि० [अ] परणेतर

मन-गढ़त من گھڑت वि० कपोल-कल्पित, कल्पी ज लीधेलु (२) स्त्री० कल्पना ज मात [(२) रसिक

मनचला منچلا वि० हिंमतवान, नीडर

मनचाहा من چاہا मनचीता من چیتا वि० मनवांछित, इष्ट

मनज़र منظر पु० [अ] दृश्य, देखाव

मनफ़ी منفی वि० [अ] कमी के बाद करेलु (२) (व्या) नकारवाचक

मनमाना من مانا वि० मनगमतु, फावतु (२) मनमान्यु, खूब

मनमुटाव من مٹاؤ पु० अणबनाव, वैमनस्य [लहेरी

मनमौजी من موجی वि० मोजी,

मनशा منشا स्त्री० [अ] जुओ 'मशा'

मनसब منصب पु० [अ] पद, होद्दो (२) अधिकार

मनसूख़ منسوخ वि० [अ] (नाम, –ख़ी) खोटु ठरावेलु रद करेलु (२) त्यक्त, छोडेलु

मनसूबा منصوبہ पु० [अ] युक्ति (२) मनसूबो, इरादो –बाँधना=युक्ति विचारी राखवी, मनमां गोठवी राखवु

मनहूस منحوس वि० [अ] अशुभ, अपशुकनियाळ

मना منع वि० [अ] मना करेलु, निषिद्ध

मनाक्(–ग्)(–ک)مناک वि० [स] थोडु

मनादी منادی. स्त्री० जुओ 'मुनादी'

मनावन مناون पु० मनामणी, रूठेलाने मनाववु ते

मनाही مناہی स्त्री० [अ] मनाई

मनिहार منہار पु० (स्त्री० –रिन) चुडगर [[अ] वीर्य

मनी منی स्त्री० (प) मान अहंकार (२)

मनुआँ(–वाँ) (مَنُوا-ں)(منواں) पु० मन (२) मनुष्य

मनुहार منُہار स्त्री० विनती, प्रार्थना (२) मनाववु–राजी करवु ते (३) खुशामत

मेनेजर مینجر पु० मॅनेजर व्यवस्थापक

मनोज्ञ منوگیہ वि० [सं] मनोहर, सुंदर [करेलु चूटेलु 'निर्वाचित'

मनोनीत منونیت वि० [स] पसंद

मनोविज्ञान مںو وگیان पु० [स] मानसशास्त्र
मनौती مںتت,منولی मन्नत स्त्री० मानता बाधा –मानना=मानता मानवी के राखवी –उतारना या चढ़ाना=मानता पूरी करवी
मन्ज़ार منظر पु० [अ] जुओ 'मनज़र'
मन्नत منت स्त्री० जुओ 'मनौती'
मन्सूख़ منسوخ वि० [अ] जुओ 'मनसूख़'
मन्सूब منصوب वि०[अ] नक्की थयेलुं (२) जेनुं मागुं थयुं होय तेवुं
मन्सूबा منصوبہ पु० [अ] जुओ मनसूबा
मफ़्हूम مفہوم पु०[अ] सुझेलुं वस्तु
ममनून ممنون वि० [अ] कृतज्ञ आभारी मशकूर [वें वें करवुं
ममियाना ممیانا अ०क्रि० (बकरी)
ममिया ससुर ممیاسسر पु० मामासससरो [मामीसासु
ममिया सास ممیاساس स्त्री०
ममियौरा ممیورا पु० मोसाळ
ममेरा भाई ممیرا بھائی पु०मामानो दीकरो
मम्बा منبع पु०[अ] मरण (२) उगम
मयंक مینک पु० मृगांक चंद्र
मयंद میند पु० मृगेंद्र सिंह
मय مع अ० [अ] साथ
मयस्सर میسر वि० [अ] मळेलुं प्राप्त
मरकज़ مرکز पुं०[अ] केन्द्र मध्यस्थान
मरक़द مرقد पु०[अ] मुडदानो आरडो (२) कबर [दबाव
मरकना مرکنا अ०क्रि० दबावुं दबाइने
मरकहा مرکہا वि०मारकणुं(ढोर-पशु)
मरक़ूम(–मा) (مرقوم(ہ وि०[अ] लखेलुं
मर(–ल)गजा مر(ل)گجا वि० मसळे, गदु चूथायेलुं (२) झांखु [गुदर
मरग़ूब مرغوب वि०[अ] प्रिय (२)
मरग़ोल(–ला) (مرغول(ا पुं०[फा] संगीतनी गिटकीडी
मरघट مرگھٹ पु० स्मशान
मरज़ مرض पु० [अ मरज़] मरज, रोग (२) कुटेव
मरजिया مرجیا पु० मरजीवो (२) वि० मृतप्राय, अधमूउं (३) मरतुं बचेलु
मरज़ी مرضی स्त्री० [अ] मरजी, खुशी (२) आज्ञा (३) स्वीकार
मरतबा مرتبہ पु० [अ] मरतबो, शोभा (२) वार फेरो
मरतूब مرطوب वि० [अ] भानुं
मरदुम مردم पु० [फा] माणस
मरदूद مردود वि० [अ] नीच तिरस्कृत
मरनी مرنی स्त्री० मरण
मरनी–करनी مرنی کرنی स्त्री० अन्त्येष्टि क्रिया
मरफ़ा مرفا पु० [फा] ढोल मरफो
मरभुक्खा مربھکھا वि० जुओ 'भुक्खड
मरमर مرمر पु०[अ] संगमरमर
मरसा مرسا पु० एक शाक–भाजी
मरसिया مرثیہ पु० [अ] मरसियो, राजियो (२) मरणशोक
मरहटा(–ठा) (مرہٹا(ٹھا) (مرہٹ) पु० (स्त्री० –ट्टिन) मराठी महाराष्ट्री

मरहमा مرحما अ० [अ] शाबाश, वाहवाह [मरहम] मलम
मर(-ल)हम مر(ل)ہم स्त्री० [अ
मरहला مرحلہ पु०[अ] जुओ 'मंज़िल' —तय करना = कठण काम पूरु करवुं
मरहून مرہون वि०[अ] गीरो मूकेल
मरहूम مرحوم वि० [अ०] स्वर्गस्थ
मरात مرات स्त्री० [अ] स्त्री
मरातिब مراتب पु० [अ] मरतबा' नुं ब०व० (२) क्रमिक अवस्थाओ, पगथां
मरियम مریم स्त्री० [अ] कुमारी (२) ईशुनी मा
मरियल مریل वि० खूब दुर्बळ
मरी مری स्त्री० महामारी
मरीज़ مریض पु० [अ] बीमार माणो
मरुआ(-वा) (مروا) पु०डमरो (२) छापरानो मोभारो [मरुभूमि रण
मरुस्थ(-थ)ल مرستھ(-تھ)ل पु०
मरोड़ مروڑ पु० पेटमां मरडाटानी पीडा (२) मरडावुं ते (३) क्रोध (४) गर्व —खाना = चक्कर खावुं (२) मूंचवणमां पडवुं —गहना = क्रोध करवो
मरोड़ना مروڑنا स० क्रि० मरडवुं, आमळवुं (२) दुःख देवुं पीडवुं
मरोड़ा مروڑا पुं० मरोड, वळ (२) चूक, गरडी
मर्ग مرگ पु० [फा] मरण
मर्ग़ज़ार مرغزار पु०[फा]लीलु मेदान
मर्ज़ مرض पु० [अ] रोग, बीमारी
मर्ज़ी مرضی स्त्री० [अ] 'मरजी
मर्तबा مرتبہ पु० [अ] जुओ'मरतबा'
मर्तबान مرتبان पु० अथाणां इ०नी बरणी, 'अमृतवान'
मर्दक مردک पु० मर्द, माणस (तुच्छकारवाचक)
मर्दुम مردم पु० [फा] माणस
मर्दुमशुमारी مردم شماری स्त्री० [फा] वस्ती के तेनी गणना
मर्दुमी مردمی स्त्री० [फा]मरदानगी
मर्मर مرمر पु० जुओ 'मरमर'
मर्मी مرمی वि० मर्मज्ञ, मर्म जाणनार
मलंग ملنگ पु० [फा] एक जातनो फकीर
मलऊन ملعون वि०[अ]निंद्य,शापित
मलक ملک पु० [अ] देवदूत फिरस्तो
मलका ملکہ पुं० [अ] प्रतिभा (२) दक्षता (३) स्त्री० महाराणी, मल्लिका
मलगजा ملگجا वि० जुओ 'मरगजा
मल(-ला)गिरी مل(لا)گری पु० आछो कथ्थई रंग
मलगोबा ملغوبا पु० [तुर्की] गदकी, मळ, मेल (२) कचरापटी [जरूरी
मलज़ूम ملزوم वि० [अ] आवश्यक,
मलना ملنا स०क्रि० मसळवुं, मर्दन करवुं, घसवुं [कि धर्माचार्यनुं वचन
मलफ़ूज़ ملفوظ पु० [अ] संतमहात्मा
मलबा ملبا पु० कचरापटी (२) रोडां मटोडुं वगेरे भागला मकाननो काटमाळ
मलबूस ملبوس पु० [अ] पहेरवेश, पोशाक
मलमास ملماس पु०[स] अधिकमास
मलहम ملہم पु० जुओ 'मरहम
मलाई ملائی स्त्री० दूधनी मलाई (२) सार, तत्त्व (३) 'मलना' परथी नाम
मलामत ملامت स्त्री० [अ] वढवुं ते (२) गदकी

मलाल ملال पुं० [अ.] दुःख (२) उदासीनता [(२) चहेरानी कान्ति
मलाहत ملاحت स्त्री० [अ.] श्यामळपणुं
मलिक ملک पुं० [अ.] (स्त्री० –का (ملکہ) राजा [पुजारी
मलियामेट ملیامیٹ पुं० सत्यानाश;
मलीदा ملیدہ पुं० [फा.] मलीदो; चूरमु (२) मुलायम ऊननुं एक कापड
मलूल ملول वि० [अ.] दुःखी, शोकातुर;खिन्न (२) मांदुं; बीमार (३) थाकेलुं
मलोला ملولا पुं० दुःख (२) चिंता मलोले आना = दुःख के पस्तावो थवो. –खाना = सहवुं; समवुं
मल्लाह ملاح पुं० [अ.] माछी के होडीवाळो [असील
मवक्किल موکل पु० [अ. मुवक्किल]
मवाजिब مواجب पुं० [अ.] नियमथी मळे ते, जेम के पगार
मवाज़ी موازی वि०[अ.मुवाज़ी] कुल
मवाद مواد पुं० [अ.] पाच; परु(२) रद्दी के गदो माल
मवास مواس पु० [स.] आश्रय के रक्षानुं स्थान (२) किल्लो; गढ
मवासी مواسی स्त्री० नानो गढ (२) पुं० किल्लेदार
मवेशी مویشی पु० [अ.] ढोर;जानवर
मवेशीख़ाना مویشی خانہ पुं० ढोरनो तबेलो [मजूरी; तकलीफ
मशक़्क़त مشقت स्त्री० [अ.] महेनत;
मशग़ला مشغلہ पुं० [अ.] विनोद, मनरंजन
मशग़ूल مشغول वि० [अ.] मशगूल; काममां रोकायेलुं–मग्न (नाम,–ली स्त्री०)

मशरफ़ مشرف पुं० [अ.] ऊंचुं प्रतिष्ठानुं स्थान [दिशा (वि० –क़ी)
मशरिक़ مشرق पुं० [अ.] पूर्व
मशरू مشرو पुं० एक जातनुं कपडुं
मशवरत مشورت स्त्री०; मशवरा مشورہ पुं० [अ.] सलाह
मशीख़त مشیخت स्त्री० [अ.] वडीलपणुं; (२) शेखी; गर्व
मशीर مشیر पुं० सलाहकार
मश्क مشک स्त्री० [फा.]मशक, पखाल
मश्क़ مشق स्त्री० [अ.] महावरो; अभ्यास [आभारी; 'ममनून'
मश्कूर مشکور वि० [अ.] कृतज्ञ;
मश्शाक़ مشاق वि० [अ] कुशल (२) महावरा के अभ्यासवाळु
मस مس पुं०[अ] स्पर्श (२) स्त्री० फूगती मूछ. –भींजना = मूछनो वाळ फूटवो
मसकना مسکنا स०क्रि० जोरथी दबाववुं जेथी वस्तु फसकी–फाटी जाय (२) अ०क्रि० फसकी जवुं, फाटवु
मसकरा مسکرا पुं० मस्करो; 'मसख़रा'
मसक़ला مصقلہ पु० –ली स्त्री० मसकलो; 'मिसक़ला'
मसका مسکہ पु० [फा.] मसको, माखण (२) ताजुं घी (३) दहींनुं पाणी
मसकीन مسکین वि० जुओ 'मिसकीन'
मसख़रा مسخرا पु० जुओ 'मसख़रा'
मसख़री مسخری स्त्री० मश्करी
मसजिद مسجد स्त्री० [अ.] मस्जिद
मसनद مسند स्त्री० [अ.] मोटो तकियो (२) (अमीरनी) गादी
मसनूअ مصنوع पुं०[अ.]कारीगरनी बनावेली चीज

मसनूई مصنوعی वि०[अ.]बनावटी; नकली [(२) क्रियापदनो धातु
मसदर مصدر पु० [अ.] मूळ; ऊगम
मसरफ़ مصرف पुं०[अ.]उपयोगिता
मसरूक़ा مسروقہ वि०[अ.] चोरीनु, चोरेलुं [मशगूल; काममां लागेलुं
मसरूफ़ مصروف वि० [अ.]
मसरूर مسرور वि०[अ.] प्रसन्न,खुश
मसल مثل स्त्री० [अ.] कहेवत
मसलख़ مسلخ पुं० [अ.] कतलखानु
मसलन् مثلاً अ० [अ.] दाखला तरीके
मसलना مسلنا स०क्रि० मसळवुं (२) गूंदवु
मसलहत مصلحت स्त्री० [अ.] मसलहत; संतलस; गुप्त सलाह करवी ते
मसलहतन् مصلحتاً अ० [अ.] सलाहभेर; समजीने [विषय; प्रश्न
मसला مسئلہ पु० [अ.] विचारवानो
मसविदा مسودہ पु० मसूदो; खरडो; 'मसौदा'
मसहरी مسہری स्त्री० मच्छरदानी
मसा مسا पुं० मसो (२) मच्छर
मसाइब مصائب पुं०[अ.]'मुसीबत'नुं ब० व० [(२) भूतपिशाच
मसान مسان पु० मसाण; श्मशान
मसाना مثانہ पुं० [अ.] मूत्राशय
मसाफ़ مصاف पुं०[अ.] युद्ध (२)रणक्षेत्र
मसाफ़त مسافت स्त्री० [अ.] अंतर; फासलो (२) श्रम [छिद्र; रोमकूप
मसाम مسام पुं० [अ] चामडी परनुं
मसायल مسائل पुं० [अ] 'मसला'नुं ब०व०; प्रश्नो; समस्याओ [करवी ते
मसालहत مصالحت स्त्री० मेळ के संधि
मसाला مصالح पुं० [फ़ा.] साधन सामग्री (२) मसालो
मसाहत مساحت स्त्री० [अ.] मसाहत; जमीनमापणी (२) मापवुं ते
मसीत(-द) (د-)مسیت स्त्री०मसीद
मसीह(-हा) (ہا-)مسیح पु०[अ.] ईशु ख्रिस्त (२) जीवनदाता
मसीहाई مسیحائی, मसीही مسیحی पुं० ख्रिस्ती (२) स्त्री० 'मसीह'नु पद के कार्य
मसूड़ा(-रा) (را-)مسوڑا पुं० दांतनुं पेढुं [मसूरनी दाळ
मसूर مسور पुं० मसूरा स्त्री० [सं.]
मसूरी (-रिका, -रिया) (یا،ریا،رکا،ر-)مسوری स्त्री० बळिया; ओरी [व्यथा; पीडा
मसूस(०न) (ن٠)مسوس स्त्री०
मसू(-सो) सना مسو(-سو)سنا अ० क्रि० मनमां पीडावु; अन्दर व्यथा थवी (२) अमळावुं (३) स० क्रि० आमळवु (४) निचोववु
मसौदा مسودا पु० मसूदो, खरडो. -गाँठना, -बाँधना = कोई काम करवानी युक्ति के योजना विचारवी
मसौदेबाज़ مسودےباز पु० युक्तिबाज; चालाक
मस्कन مسکن पु० [अ.]मकान, घर
मस्ख़रा مسخرہ पु० [अ.] मश्करो
मस्तगी مصطگی स्त्री० [अ.] एक जातनो गुंदर
मस्ताना مستانا अ०क्रि० (२) स०क्रि० मस्त थवुं के करवु (३) مستانہ वि० [फ़ा.] मस्तानु

मस्तूर مستور वि० [अ] गुप्त, छुपु
मस्तूरात مستورات स्त्री० [अ] स्त्रीओ (२) सन्नारीओ
मस्तूल مستول पु० [पो] वहाणनो कूवा स्तंभ, मुख्य स्तंभ [मही
महँ(-हुँ) (ہُں)مہں अ० (प) मां,
महँगा مہنگا वि० [सं महार्घ] मोंघु (नाम, -गाई, -गी) [दुकाळ
महँगी مہنگی स्त्री० मोंघवारी (२)
महक مہک स्त्री० महेक, वास (अ० क्रि० महकना, वि० महकदार, महकीला)
महकमा محکمہ पु० [अ] खातु विभाग
महकूम(-मा) (محکوم(-مہ वि० [अ] हुकममां आवतुं आधीन
महज़ محض वि० [अ] शुद्ध (२) अ० मात्र, केवळ
महज़-क़ैद محض قید स्त्री० [अ] सादी सजा, आसानकद [नोटीस
महज़र محضر पु० [अ] सूचनापत्र,
महता مہتا पु० गामनो मुखी (२) महेतो, मुनशी, लखनार
महताब مہتاب स्त्री० [फा] चांदनी (२) पु० चंद्र
महताबी مہتابی स्त्री० [फा] महताब, एक दारूखानुं (२) चांदनीमां बेसवा जेवो चोतरो (बाग के तळाव पासेनो)
महतारी مہتاری स्त्री० माता
महदूद محدود वि० [अ] हद बांधेलु, मर्यादित
महफ़िल محفل [अ] महेफिल
महफ़ूज़ محفوظ वि० [अ] सुरक्षित
महबस محبس पु० [अ] जेल, कदखानु
महबूब محبوب वि० [अ] महेबूब (स्त्री० -बा) (नाम, -बियत, -बी)
महमह مہمہ अ० मघमघ -हाना अ० क्रि० मघमघवु -हा वि० मघमघतु
महमेज़ مہمیز स्त्री० [फा मिहमेज़] मिहमेज, घोडेसवारनी एडीनी ल्गेखंडी रखा
महरम محرم पु० [अ] नजीकनो सगो के मित्र (२) विवाहगनध न थई शके एवु सगु (३) स्त्री० स्त्रीना कबजानो छातीनो भाग
महरा مہرا पु० कहार, पालखी ऊंचकनार (२) वि० मुख्य, प्रधान
महराब محراب स्त्री० [अ मिहराब] महेराब, कमान
महरी مہری स्त्री० 'महरा'नु स्त्री०
महरू مہرو वि० [फा] चद्रवदन
महरूम محروم वि० [अ] वचित (२) कमनसीब
महल محل पु० [अ] महेल (२) अंत पुर (३) मोटो ओरडो (४) अवसर, मोको
महलसरा محل سرا स्त्री० [अ+फा] जनानखानु [चाकीदार, व्यंढळ
महली محلی पु० [अ] अंत पुरनो
महल्ला محلہ पु० [अ] महेल्ला
महशर محشر पु० [अ] कयामतनो दिवस -बरपा करना = भारे आंदोलन करवु
महसूल محصول पु० [अ] महेसूल
महसूस محسوس वि० [अ] अनुभवेलु मालूम पडेलु
महसूसात محسوسات स्त्री० ब० व० [अ] जाणी के अनुभवी शकाय एवा पदार्थो

महाजन مہاجن पु० [स] महापुरुष (२) धनवान (३) शराफ (४) वाणिया
महाजनी مہاجنی स्त्री० शराफनो धंधो (२) शराफनी चोपडानी एक लिपि
महानिद्रा مہانِدرا स्त्री० [स] मोत, मृत्यु [(२) प्रलयरात्रि
महानिशा مہانشا स्त्री० [स] मध्यरात
महापथ مہاپتھ पुं० [स] राजमार्ग (२) मरण
महाबत مہابت पु०[अ] भय डर
महामांस مہاماںس पु० [स] गाय के मनुष्यनु मांस
महार مہار स्त्री० [फा] उंटनी नाथ
महारत مہارت स्त्री० [अ] अभ्यास, महावरा (२) दक्षता
महार्घ مہارگھ वि० [स] मोंघु
महाल محال पुं० [अ 'महल'नुं ब० व०] महेल्लो (२) महाल, परगणु (३) भाग (४) मधपूडो [मावठु
महावट مہاوٹ स्त्री० महा महिनानु
महावर مہاور पु० अळतो (पगे चोपडवानो) [गोटी
महावरी مہاوری स्त्री० 'महावर'नी
महीन مہین वि० पातळु, बारीक, झीणु (२) कोमळ, धीमु (अवाज माटे)
महीना مہینا पु० महिनो (२) मासिक पगार (३) रजोधर्म महीनेसे होना = वेगळु बेसवु
महुँ مہوں अ० (प) 'महँ', महीं
महुअर مہوار पु० [स मधुकर] महुवर के ते वजावी करातो एक खेल (२) स्त्री० एक जातनु पेडु [महुडो
महुआ مہوا पुं०[सं] मधूक [प्रा महुअ]
महुवरि مہوری पुं० जुओ 'महुअर'
महेर مہر पु० अडचण, पंचात (२) जुओ 'महेरा'
महेरा مہرا पु० जुओ 'महेरी'
महेरी مہری स्त्री० छाशमां रांधेला अनाजनी एक वानी (२) वि० अडचण नांखनार
महोला مہولا पु०(प) बहानु (२)दगो
मह्व محو वि०[अ] लीन; गुलतान, गरक (२) नष्ट [(पेंडा इ०नी
मह्वर محور पु० [अ मिह्वर] धरी
माँ ماں स्त्री० मा
माँखी مانکھی स्त्री० माखी, 'मक्खी'
माँग مانگ स्त्री० मांग, मागणी (२) वाळनी पांथी, सेंथा —कोख से सुखी रहना = सौभाग्यवती ने संतानवाळी —पट्टीकरना = सेंथो पाडवो, ओळवु
माँगटीका مانگ ٹیکا पु० सेंथा परनु एक घरेणुं
माँजना مانجنا स०क्रि० मांजवु (२) पतंगनी दोरी पावी
माँझा مانجھا पु० मांजो के तेनी लूगदी (२) नदी वच्चेनो टापु (३) झाडनु थड
माँझी مانجھی पु० माजी, होडीवाळो (२) मध्यस्थ, झघडो पतवनार
माँठ مانٹھ पु० मटकु, माटलु
माँड مانڈ पुं० भातनु ओसामण, मड
माँडव مانڈو पु० मांडवो, मंडप
माँडा مانڈا पु० आंखनो एक रोग, मोतियो (२) 'परॉठा' (३) मांडवो
माँडी مانڈی स्त्री० भातनु ओसामण (२) कपडाने करातो आर

मौंद ماند स्त्री० वरोल मोड (२) वि० मंद, हलकु, कनरतु (३) पराजित
मा ما स्त्री० [सं] मा (२) ماء पु० [अ] पाणी (३) प्रवाही
मा उल्-लहम ماءاللحم पु० [अ] मासमा एक पौष्टिक सरवा [पदेलो
मा-क्यल ماقبل अ० [अ] आगी
माकूल معقول वि० [अ] उचित, योग्य (२) अच्छु (३) वादविवादमां निरुत्तर थयेलु के मानी लेनार
माकूस معکوس वि० [अ] ऊलटु कधु [आरोपी
माखूज़ ماخوذ वि० [अ] दोषित
माखूलिया ماخولیا पु०[फा]गांडपण
माची ماچی स्त्री० माची
माजरा ماجرا पुं० [अ] हाल, वृत्तांत (२) बनाव प्रसग
माजिद ماجد पु० [अ] बुजरग वडील
माज़िया ماضیہ अ० [अ] पछीथी, आगळथी [उजर
माज़िरत معذرت स्त्री० [अ] बहानु,
माज़ी ماضی वि० [अ] माजी भूत पूर्व (२) पु० भूतकाळ
माजून معجون स्त्री०[अ] (शक्तिनी दवावाळो) मीठो अवलेह (२) भागवाळी चासणीनु चक्तु [असमर्थ
माज़ूर معذور वि० [अ] नकामु (२)
माज़ूल معزول वि० [अ] रद करेलु (२) पदभ्रष्ट
मात مات स्त्री० [अ] मात थयु त हार (२) वि० मात -करना देना= मात करवु -खाना=हारवु
मातदिल معتدل वि०[अ मुअतदिल] न बहु गरम के ठडु, समशीतोष्ण
मातबर معتبر वि० [अ मुअतबर] विश्वासपात्र, शाहुकार वगेर
मातम ماتم पु० [अ] मरणनो शोक क रोवु वगेरे [पाळवा त
मातमदारी ماتمداری स्त्री० शोक
मातमपुर्सी ماتم پرسی स्त्री० [फा] शोकमां सांत्वन देवु ते दिलासो, खरखरो
मातमी ماتمی वि० [फा] शोकसूचक
मातहत ماتحت वि० [अ] अधीन, ताबानु (नाम -ती) [मातना
माता ماتا वि० मातुं मस्त (जुओ क्रि०
मादन معدن पु०,[अ] -नियात स्त्री० जुओ 'मअदन', 'नियात'
मादर مادر स्त्री० [फा] मा
मादरज़ाद مادرزاد वि० [फा] सहोदर (२) नग्न
मादरी مادری वि० माता संबधी -ज़बान=मातृभाषा [[फा] मादा
मादा مادہ, मादीन مادین स्त्री०
मादूम معدوم वि० [अ] नष्ट थयानी वगेरनु
माद्दा مادّہ पु० [अ] मूळतत्त्व (२) योग्यता (३) परु पाच [स्वाभाविक
माद्दी مادّی वि० [अ] तात्त्विक (२)
माथा ماتھا पु० माथु टकना=माथु नमावधु प्रणाम करवो -ठनकना=कोई खराब बनावनी आगळथी शंका जवी माथे पर बल आना, पड़ना=चहेरा पर क्रोधनी के दुःख इ०थी करचली पडवी—ते देखावी -मारना=खूब मथवु माथे मानना=स्वीकारवु माथे चडावधु अगीकार करवो

माथा पच्ची ماتھاپچّی स्त्री० मगज-
मारी, माथाझीक [आपत्ति
मानअ مانع पु० [अ] मनाई (२)
मानमंदिर مان مندر पु०[स] कोप
भवन (२) वेधशाळा
मान मनौती مان منوتی स्त्री० मानता
(२) रिसामणु मनामणु
मानवी معنوی वि० [अ] मायना
सबंधी (२) अदरनु [मानव सबंधी
मानवी مانوی स्त्री० [स] नारी (२)
मानहुँ مانہوں अ० (प्र) माना,
समझा, जाणो [बरोबर
मानिंद مانند वि० [फा] समान,
मानिक مانک पु० माणेक
मानिकचंदी مانک چندی स्त्री०
एक जातनी नानी सापारी
मानी معنی स्त्री०[अ] अर्थ, मायनो,
मतलब (२) वि० [स] مانی माना
मानूस مانوس वि० [अ] हळी
गयेलु, प्रिय
माने معنے पु० [अ] 'मानी', अर्थ
माफ معاف वि० [अ मुआफ] क्षमा
करायलु, जतु करेलु (नाम –फ़ी स्त्री०)
माफ़(–फ़ि)क़त معاف(ـفـ)قت स्त्री०
माफक होवु त, अनुकूलता (२) मेळ, मैत्री
माफ़िक़ موافق वि० [अ मुवाफ़िक़]
माफक [माफ करेली जमीन
माफ़ी معافی स्त्री० माफी (२) महेसूल
माफ़ीदार معافی دار पुं० माफी जमीन
जेने मळी होय ते
मा-बक़ा مابقا वि० [अ] बचेलु अवशिष्ट
मा बाद مابعد अ० [अ] (कशानी)
पछी, बाद

माबूद معبود पु० जुओ 'मअबूद'
मा-बैन مابین अ० [अ] दरमियान
मामलत معاملت स्त्री० [अ मुआमलत]
मामलो (२) मुद्दो, चर्चानो विषय
मामला معاملا पु० [अ मुआमला]
कामधंधो (२) व्यवहार के तेनो झघडो
(३) विवादनो प्रश्न (४) मुकद्दमो
–करना = सोदो के फेंसला करवो, वात
पाकी करवी (२) अदालतमां केस करवो
मामा ماما पु० मामो (२) स्त्री०
[फा] नोकरडी, दासी (३) रसोइयण
मामाग(–गी)री ماماگ(ـگـ)ری स्त्री०
[फा] 'मामा' दासीनु काम के पद
मामूँ ماموں पु० मामा
मामूर مامور वि० [अ] पूर्ण (२)
नियुक्त, मुकरर [रिवाज
मामूल معمول पु० [अ] रीत,
मामूली معمولی वि०[अ] साधारण,
सामान्य
मायका مایکا पु० पियर [(२) मिश्रित
मायल مائل वि०[अ] वळेलु, झूकलु
मायह مایہ स्त्री० [फा] धन, पूंजी,
मिलकत [वालु (२) खराब, निंद्य
मायूब معیوب वि० [अ] एब
मायूस مایوس वि० [अ] निराश
(नाम –सी) [पु० [स] मार
मार مار स्त्री० मार, मारवु त (२)
मारका معرکہ पु० [अ] लडाई (२)
भारे मोटी घटना (३) [इ] मारको,
निशान **मारक्का** = महत्त्वपूर्ण
मारतौल مارتول पु० हथोडो
मारपेच مارپیچ पुं० पच, युक्ति,
चालबाजी

मारामार ماراماز अ० जल्दीथी
मारिफ़त معرفت स्त्री० [अ] ईश्वरनु ज्ञान (२) परिचय, ओळखाण (३) अ० मारफत, द्वारा
मारू مارو पु० मारु राग (२) एक मारु नगारु (३) वि० मारु मारनारु (४) हत्यारो, कातिल
मारूफ़ معروف वि० [अ] जाणीतु प्रसिद्ध (२) (व्या) मूर्त (भेद)
मारे مارے अ० –नु मार्यु कारणथी
माल مال स्त्री० माळा (२) रेंटियानी माळ (३) पु० [अ] माल (४) माल्मलीदा
माल मुफ्त مال مفت पु० [अ० +फा] मफतिया माल [कांगणी
मालकँगनी مال کنگنی स्त्री० माल-
मालकियत مالکیت स्त्री० [अ] मालकी
मालगुजार مالگزار पु० [अ +फा] जमीनदार [गोदी
माल-गोदाम مال گودام पु० स्टेशननी
मालन مالن स्त्री० माळण
मालामाल مالامال वि० खूब मालदार अमीर [हक (२) वि० मालिकनु
मालिकाना مالکانہ पु० [फा] मालकी
मालियत مالیت स्त्री० [अ] संपत्ति पूंजी (२) किंमत (३) कीमती चीज
मालिया مالیہ पु० [फा] महेसूल
माली مالی पु० (स्त्री –लिन –लिनी) माळी (२) वि० [फा] माल संबंधी आर्थिक [मलीदा
मालीदा مالیدہ पु० [फा] जुओ
मावस ماوس स्त्री० 'अमावस' अमास
मावा ماوا पु० सत्त्व (२) मंड (३) मावो
माश(–ष) ماش(–ش) पु० माष, अडद –मारना=अडद मंतरी कोई पर नाखवा [आठ रती
माशा(–सा) ماشہ(–سہ) पु० मासा,
माशा अल्लाह ماشاءاللّٰہ श० प्र० [अ] ईश्वर बूरी नजरथी बचावो
माश्की ماشکی पु० मशकवाळा, भिस्ती
मा-सबक़ ماسبق वि० [अ] पूर्वोक्त, पहेलां वहेलु [गयलु विगत
मा-सलफ़ ماسلف वि० [अ] थई
मासियत معصیت स्त्री० [अ] आज्ञा न मानवी ते (२) गुनो
मा सिवा ماسوا अ० [अ] सिवाय
मा-सूम معصوم वि० [अ] निरपराध (नाम, –मियत)
माह ماہ पु० [फा] चांदो (२) माह महिना (३) [स माघ] माह महिना
माहज़र ماحضر वि० [अ] मौजूद, वर्तमान
माहत ماہت स्त्री० महत्ता मोटाइ
माहताब ماہتاب पु० [फा] चन्द्र (२) चांदनी
माहर ماہر वि० जुओ 'माहिर'
माह रू ماہرو, माह लक़ा ماہ لقا वि० [फा] चंद्रमुखी
माहवार ماہوار अ० (२) वि० मासिक, माहवारी [पगार वि० मासिक
माहवारी ماہواری स्त्री० [फा] मासिक
माहसल ماحصل पु० [अ] कपज (२) प्राप्ति (३) परिणाम [माही मा अंदर
माहिं(–हीं) ماہیں(–ہیں) अ० (प)
माहिर ماہر वि० [अ] माहेर माहितगार
माहिला ماہلا पु० जुओ मल्लाह'

माहीं ماهين अ० जुओ 'माहि'
माही ماهى स्त्री० [फा] माछली (२) पि० मासिक [पगलो
माही-ख्वार ماهى خوار पुं० [फा]
माहीगीर ماهى گير पु० [फा] माछी
माही-मरातिब ماهى مراتب पु० [फा] राजधानी आगळ हाथी पर चालता मान झंडा
माहुर ماهُر पु० विष; झेर
माहौल ماحول पु० वातावरण, 'वायुमंडल'
मिंबर منبر पुं० [अ] मसीदमां ज्यां मुल्लां चढीने उपदेश करे छे ते जगा
मिअयार معيار पु० [अ] कसोटीनो पथर (२) सोनाचांदी तोलवानो कांटो (३) धोरण [माप
मिक़्दार مقدار स्त्री० [अ] परिमाण,
मिक़्नातीस مقناطيس पु० [फा] जुओ 'मक़नातीस' [पलक्वी
मिचकना مچكنا अ० क्रि० आंखो
मिचना مچنا अ० क्रि० ['मीचना'नु कर्मणि] मिचावु [ऊलटी थवा जेवु थवु
मिचलाना مچلانا अ०क्रि०'मचलाना',
मिज़राब مضراب स्त्री० [अ] मिजराफ, नखी
मिज़ाज مزاج पु० [अ] प्रकृति, स्वभाव (२) शरीर के मननी दशा (३) अभिमान —खराब होना, बिगड़ना = मनमां क्रोध, नाराजी, क अस्वस्थता इ० उत्पन्न थवु —पाना = स्वभावथी परिचित होवु —पूछना = तबियतनी खबर पूछवी —न मिलना = अभिमानने लईने कोई साथे बोलवु नहि —शरीफ़ = मजामां छो? एवो कुशळ-प्रश्न
मिज़ाजदार مزاج دار वि० मिजाजी, भारे अभिमानी [ब० व०
मिज़गाँ مژگاں स्त्री० [फा] 'मिज़ह'नु
मिज़ह مژه स्त्री० [फा] आंखनुं पोपचुं
मिटना مٹنا अ०क्रि० मटवु, रद थवु के नाश पामवु के हयात न रहेवु
मिटाना مٹانا स०क्रि० 'मिटना'नु प्रेरक
मिट्टी مٹی स्त्री० जमीन (२) माटी, धूळ (३) राख (४) शब, लाश —करना = माटी भेगु-धूळधाणी करवु —के मोल = पाणीने भाव, खूब सस्तुं —देना = दफनाववुं —पलीद या बरबाद करना = दुर्दशा करवी
मिट्टीका तेल مٹی کا تیل पु०ग्यासतेल
मिट्ठी مٹھی स्त्री० मीठी, चुंबन
मिट्ठू مٹھو पु० पोपट (२) मीठुं —मधुर बोलनार
मिठाई مٹھائی स्त्री० मीठाई
मिठास مٹھاس स्त्री० मीठाश
मिडिल مڈل वि० [इ मिडल] माध्यमिक (शाळा) [पास थयेलो
मिडिलची مڈلچی पु० 'मिडिल'
मिती متى स्त्री० मिति, देशी तारीख
मिनक़ार منقار पु० [अ] चांच (२) मारडी [तरफथी, बाजुथी
मिन-जानिब من جانب अ० [अ]
मिन-जुमला من جمله अ० [अ] कुल, थथामाथी
मिनवार منوار पु० [अ] वणायलु कपडु लपेटवाना साळनो भाग, तर
मिनहा منہا वि०[अ] कापी लीधेलु, घटाडेलु

मिन्नत منت स्त्री० [अ] विनय जारी आजीजी —मानना=बाधा राखवी
मिमियाना ممانا अ०क्रि० बकरा घटातु बोलवु
मियाँ میاں पु० [फा] स्वामी, शेठ क पति (२) महाशय (संबोधन) (३) मियाँ [मिठू (२) बेवकूफ
मियाँ मिट्ठू میاں مٹھو पु० जुआ
मियान میان पु० [फा] मध्य भाग (२) कमर (३) स्त्री० म्यान
मियाना میانہ वि० [फा] मध्यम कदनु (२) पु० म्यानो [रचना भाग
मियानी میانی स्त्री० पायजामाना
मिरगी مرگی स्त्री० [स मृगी] वायुथी मूर्छा आववानो एक रोग अपस्मार
मिरचा مرچا पु० मरचु 'मिर्च'
मिरज़ई مرزئی स्त्री० एक जातनु अंदर पहेरातु डगलु
मिरज़ा مرزا पु० [फा] अमीर जादा (२) राजकुवर (३) एक उपाधि
मिरात مرات स्त्री० [अ مرآت] दर्पण
मिर्च مرچ स्त्री० मरचु (२) मरियु
मिर्रीख़ مریخ पु० [अ] मगळ ग्रह
मिलना ملنا स०क्रि० मळवु (प्रेरक मिलाना) [मळता रहेवु
मिलना जुलना ملنا جلنا स० क्रि०
मिलनी ملنی स्त्री० लग्नमा वेउ पक्षना लोक मळवानो एक विधि
मिलान ملان पु० सरखु के मेळववु ते मेळाप मिलन (२) मळतापणु मुकाबला (३) मेळवी क बराबर छे के कम ते तपासी लेवु ते
मिलाना ملانا स०क्रि० मिलाववु मेळववु
मिली भगत ملی بھگت स्त्री० छूपी सालस क मळतियापणु
मिल्क ملک स्त्री०[अ] जागीर (२) जमीनदारी [मिल्क (२) मिल्कत
मिल्कियत ملکیت स्त्री० [अ]
मिल्लत ملت स्त्री० मळ (२) मिलन सापणु (३) [अ] पथ सप्रदाय
मिश्क مشک पु० [फा] मुश्क कस्तूरी [गरावडु भिश्न
मिसकीन مسکین वि० मिस्कीन
मिसरा مصرع पु० [अ] निसरी सूर चरण [फाइल
मिस(सि)ल مسل (مسل) स्त्री० तुमार
मिसवाक مسواک स्त्री०[अ] दातण
मिसाल مثال स्त्री० [अ] उपमा (२) उदाहरण (३) कहेवत
मिसिल مسل स्त्री० तुमार फाइल
मिस्कल(—ला) (ل) مصقل पु०[अ] मसकला [जुओ मिसकीन
मिस्कीन مسکین वि० [अ]
मिस्तर مسطر पु० [अ] रूलवामां लीटी सीधी रहे ते सारु कागळ नीचे रखातु अंकिलु साधन
मिस्तरी مستری पु० मिस्त्री कारीगर— सुतार कडियो
मिस्र مصر पु० [अ] मिसर ईजिप्त
मिस्ल مثل वि०[अ] बराबर समान (२) مسل फाइल [वाळु मंजन
मिस्सी مسّی स्त्री० दांत रगवानु एक
मिस्सी काजल مسّی کاجل पु० सधवानो शृगारसामग्री [गर मींज
मींगी مینگی स्त्री० बीनो अदरनो

मींज(-ड)ना مینج(ڈ)نا सं०क्रि० मसळवु गूंदवु [(वि०, -दी)

मीआद میعاد स्त्री० [अ] अवधि

मीज़ान میزان स्त्री० [अ] सरवाळो (२) जाजम

मीठा میٹھا वि० मीठु, मधुर

मीठा तल میٹھا تیل पु० तलनु तेल

मीठा पानी میٹھا پانی पु० पीवानो 'लेमन' [विश्वासघातक (२) कपटी

मीठी छुरी میٹھی چھُری स्त्री०

मीत میت पु० (प) मित्र

मीना مینا पु० [फा] मीना मीनाकारी

मीनाकार میناکار पु० [फा] मीनानो कारीगर

मीनार مینار स्त्री० [अ मनार] मिनारो

मीर میر पु० अमीर ( ) धर्माचार्य (३) समासमां सौथी मोटु वडु' ए अर्थमां उदा० -अदल पु० वडो न्यायाधीश (४) शतरंजमां -हरीफाईमां पहेला आवनार (५) पत्तांमां राजा [(वि०, -री)

मीरास میراث स्त्री० [अ] वारसो

मीरी میری पु० जुओ मीर' (४)

मील میل पु० माइल [मोगरी

मुँगरा مُنگرا पु० मोगरो-मोटी

मुँगरी مُنگری स्त्री० ठोकवानी मोगरी

मुँहचिरा مُنہ چِرا पु० पाता पर घा करी मागतो फकीर

मुँडना مُنڈنا अ०क्रि० साधु मूंडावु (२) लूटावु के ठगावु

मुँडाई مُنڈائی स्त्री० मूंडामण

मुँडेर مُنڈیر स्त्री० -रा पुं० मकानना छतनी सौथी उपरनी धारनी दीवाल

मुतख़ब مُتخب वि०जुओ मुतख़िब' मुतख़िब مُتخب वि० जुओ मुतख़िब' ['मुलज़िम'

मुतज़िम مُتظم वि० जुओ

मुंतज़िर مُنتظر वि०जुओ मुन्तज़िर'

मुतही مُنتہی वि० जुओ 'मुन्तही'

मुँदना مُندنا अ०क्रि० बुरावु ढंकावु बंध थवु [लखनार

मुंशी مُنشی पु० [अ] मुनशी

मुंसरिम مُنصرم पु०[अ](दफतरनो) मुख्य कामदार, व्यवस्थापक

मुंसिफ़ مُنصف पु० [अ] न्याया धीश मनसफ (२) कितटलो 'अपायर'

मुंसिफ़ी مُنصفی स्त्री० मुनसफनु काम, पद के कचेरी

मुँह مُنہ पु० मो -छूना = उपर उपरथी विवेकनु कहेवु -दर मुँह = सामे रूबरू -पर पानी फिर जाना = चहेरा पर पाणी आववु खुश थवु -पर लाना = मुखथी कहेवु-वर्णववु -पडना-(कहेवा) हिंमत होवी -पर रखना = चाखवु (२) तमाचो मारवो -धो रखना, -ना = आशा छोडवी -निकल आना = चहेरो ऊतरी-पडी जवो (रोग, कमजोरी के शरमथी) -पाना = रूख-मरजी जाणवी -पेट चलना = झाडा ऊलटी थवां -भरन = मनमान्यु खुब -फैलाना = (लोभथी) वधु मागवु, लेवु -लगाना = माथे चडी लागवु माथे चडवु -लगाना = मोढे चडाववु -में थूँक भिलोना = खाली थूक उडाडवु -भरना = लाच आपवी -देखकर-उपर उपरनु देखाव पूरतु -मुलाहज़का = परिचित

मुँहकाला منہ کالا वि० काळु मों करेलु, बेआबरू [आसावोलु
मुँहज़ोर منہ زور वि० बहुबोलु (२)
मुँहतोड़ منہ توڑ वि० जड़बातोड़ (उतर)
मुँहदिखाई منہ دکھائی स्त्री० नवी वहुनु मों जोवानी रीत के त्यारे तने अपातु धन [पूरतुं कृत्रिम
मुँहदेखा منہ دیکھا वि० देखाडा
मुँहफट منہ پھٹ वि० आसावालु
मुँहमाँगा منہ مانگا वि० मोंमाग्यु
मुँहामुँह منہا منہ अ० छलोछल, मों सुधी [चोरी, तकरार
मुँहामुँही منہا منہی स्त्री० चोल
मुँहासा منہاسا पु० जुवानीमां थतो खील [आज़ान पोकारनार
मुअज़्ज़िन مؤذن पु० मसीदनो
मुअज़्ज़म معظم वि० [अ] प्रतिष्ठित, मोटु (माणस) [प्रतिष्ठित
मुअज़्ज़ज़ معزز वि० [अ] इज़्ज़तदार,
मुअज़्ज़िन مؤذن पु० [अ] जुओ 'मुअज़्ज़न'
मुअतदिल معتدل वि० [अ] जुओ 'मतदिल' [मातबर'
मुअतबर معتبر वि० [अ] जुआ
मुअत्तल معطل वि० [अ] (दंडरूपे) अमुक समय कामथी बरतरफ करायलुं
मुअद्दिब مؤدب वि० [अ] अदब वालु विनयी [(२) स्त्रांत्रिग
मुअन्नस مونث पु० [अ] मादा
मुअम्मा معمّا पु० [अ] भेद, रहस्य (२) गोटाळो [निश्चित
मुअय्यन معیّن वि० [अ] नक्की करेलु

मुअल्लक़ معلق वि० [अ] लटकतुं
मुअल्ला معلّے वि० [अ] सर्वोच्च (२) मान्य
मुअल्लिम معلّم वि० [अ] 'इल्म' -ज्ञान देनार, शिक्षक (नाम, –मी)
मुअस्सिर مؤثر वि० [अ] असर-कारक, प्रभावयुक्त [(नाम, –री)
मुआफ़ معاف वि० [अ] माफ
मुआमलत معاملت स्त्री० [अ] जुओ 'मामलत'
मुआमला معاملہ पु० [अ] जुओ 'मामला' [निरीक्षण
मुआयना معاینہ पुं० [अ] तपास,
मुआलिज معالج पुं० [अ] इलाज करनार [चिकित्सा
मुआलिजा معالجہ पु० [अ] इलाज,
मुआवज़ा معاوضہ पुं० [अ] मुआजेव, बदलो के महेनताणुं या वळतर
मुआहदा معاہدہ पु० [अ] निश्चय, करार
मुक़त्ता مقطع वि० [अ] कापी करीने ठीक करेलु (२) सभ्य शिष्ट
मुक़द(–द्द)मा مقد(ّ)مہ पु० [अ मुक़द्दमा] मुकद्दमो, दावो [क्षुब्ध
मुकद्दर مکدّر वि० [अ] गदु मेलु (२)
मुक़द्दर مقدّر पु० [अ] नसीब
मुक़द्दस مقدّس वि० [अ] पाक पवित्र
मुकम्मल مکمّل वि० [अ] संपूर्ण
मुकरना مکرنا अ०क्रि० मुकरी जवु कहीने फरी जवु
मुक़र्रब مقرّب पुं० घनिष्ठ मित्र
मुकर्रर مکرّر अ० [अ] बीजी वार, फरीथी [थयलु (२) नियुक्त (नाम –री)
मुक़र्रर مقرّر वि० [अ] मुकरर, नक्की

मुक़व्वी مقوّی वि० [अ] पौष्टिक
मुक़ाबला مقابلہ पुं० [अ.] सामसामा आवी जवु ते, 'मुठभेड' (२) हरीफाई (३) मुकाबलो, तुलना (४) विरोध
मुक़ाबिल مقابل पु० [अ] हरीफ (२) विरोधी, शत्रु (३)अ० सामे,आगळ
मुक़ाम مقام पु० [अ मकाम] जगा; मुकाम, उतारो [कायम
मुक़ामी مقامی वि० स्थानिक (२)
मुक़ैयद مقیّد वि०[अ] केद करायेलु
मुख़तार مختار पु० मुखत्यार; एलची, वकील
मुख़तार-ए-आम مختارِ عام पु० [अ.] मुखत्यारनामावाळो, प्रतिनिधि
मुख़तारनामा مختارنامہ [अ+फा.] पु० मुखत्यारनामु
मुख़न्नस مخنّث वि० [अ.] नपुंसक
मुख़्तसर مختصر वि०[अ] संक्षिप्त (२) पु० संक्षेप
मुख़बिर مخبر पु० [अ.] जासूस
मुखर مکھر वि० [सं] बोलकणुं (२) कडवाबोलुं [(२) अविवाहित
मुख़लिस مخلص वि०[अ] एकलु
मुख़लिसी مخلصی स्त्री० [अ] छुटकारो; मुक्ति
मुख़ातिब مخاطب वि० [अ]कहेना के सांभळवा प्रवृत्त थनार, सन्मुख थनार
मुखापेक्षा مکھاپیکشا स्त्री० [सं] कोईना मों सामे ताकवुं ते; आश्रितता
मुखापेक्षी مکھا پیکشی पु० आश्रित; मुखापेक्षावाळो
मुख़ालिफ़ مخالف वि० [अ] विरोधी (२)शत्रु(३)ऊलटुं (नाम,-फ़त)
मुख़ासमत مخاصمت स्त्री० [अ] शत्रुता
मुखिया مکھیا पु० मुखी, नायक
मुख़िल مخل वि० [अ.] खलेल पाडनारुं, विघ्नकर [विविध (२) भिन्न
मुख़्तलिफ़ مختلف वि० [अ]
मुख़्तसर مختصر वि० [अ] मुखतसर, टूंकुं ['मुख्तार'
मुख़्तार مختار पु० [अ] जुओ
मुगदर مگدر पुं०[स मुद्गर]मगदळियो
मुग़ालता مغالطہ पु० [अ] छळ,कपट दगो (२) भूल, भ्रम [वादी
मुग़ीस مغیث वि० [अ] (दादामी)
मुग्धम مگھم वि० मोघम, अस्पष्ट -रहना=चूप रहेवुं (व्यक्तिए) (२) स्पष्ट न थवुं [जामिनखत
मुचल्का مچلکہ पु० [तु] मुचरको;
मुछंदर مچھندر पु० मोटी मुछाळो (२) कुरूप ने मूर्ख माणस
मुज़क्कर مذکّر पु० [अ]पुलिंग (२)नर
मुज़फ़्फ़र مظفّر वि० [अ] विजयी
मुज़बज़ब مذبذب वि०[अ] गोटाळामां पडेलुं, अनिश्चित, अस्थिर
मुज़म्मत مذمّت स्त्री०[अ मज़म्मत] बुराई, निंदा
मुजरा مجرا पु० [अ.] जारी करेलुं ते (२) मुजरे के मजरे करवुं ते, मजरो (३) मुजरो, सलाम (४) वेश्यानुं नाच वगेरे साथे गायन [गुनेगार
मुजरिम مجرم पुं० [अ] आरोपी,
मुज़र्रत مضرّت स्त्री० [अ मज़र्रत] हानि, नुकसान [एकलुं
मुजर्रद مجرّد वि० [अ] कुंवारुं (२)

मुजर्रब مجرّب वि॰[अ]अजमावेलु, तपासेलु [(ग्रंथ)
मुजल्लद مجلّد वि॰ [अ] 'सजिल्द'
मुजस्स(-स्सि)म مجسّ(ـِـ)م वि॰ [अ मुजस्सम] साक्षात्; मूर्तिमत
मुज़ाअफ़ مضاعف वि॰ [अ] मुज़ाफ़्त, बमणु [नुकसान
मुज़ायक़ा مضایقہ पु॰ [अ] वांधो,
मुज़ारा مضارع वि॰[अ] समान, बराबर
मुजाव(-वि)र مجاو(ـو)ر पु॰ [अ मुजावर] 'मज़ार' –कबर जेवां स्थाननो रक्षक के पूजारी
मुजिब مجب अ॰ मुजब, प्रमाणे (२) पु॰ कारण; हेतु [खराब
मुज़िर مضر वि॰ [अ] हानिकारक,
मुझ مجھ स॰ 'मैं'नु १ली तथा ६ठ्ठी सिवानी विभक्तिओमां थतु रूप उदा. 'मुझको', 'मुझसे'
मुझदा مژدہ स्त्री॰ [अ] शुभखबर
मुझे مجھے स॰ मने (२जी, ४थीनु रूप)
मुटका مٹکا पु॰ मुकटो, रेशमी अबोटियु
मुटाई مٹائی स्त्री॰ स्थूलता, जाडपण (२) मोटाई, अभिमान
मुटाना مٹانا अ॰क्रि॰ 'मोटा' (शरीरे जाडा के अभिमानी) थई जवु
मुटासा مٹاسا वि॰ बेपरवा ने घमंडी
मुटिया مٹیا पु॰ मजूर, हेलकरी
मुट्ठा مٹّھا पु॰ मुठ्ठो (२) मूठ, हाथो
मुट्ठी مٹّھی स्त्री॰ (२) चपी –भरना=पग दाबवा, चपी करवी
मुठभेड़ مٹھ بھیڑ स्त्री॰ झपडो, लडाई, अथडामण
मुठिया مٹھیا स्त्री॰ दस्तो, हाथो (२) मुठ्ठी [वांकु थवु
मुड़ना مڑنا अ॰क्रि॰ मोडावुं; वळवुं;
मुड़हर مڑہر पु॰ साल्लानो माथा-पटीनो भाग [मूडावेलो
मुड़िया مڑیا पु॰ मूंडियो; माथु
मुतअद्दद متعدّد वि॰[अ.] अनेक, कई
मुतअद्दी متعدّی वि॰ [अ] चेपी (रोग) (२) (व्या) सकर्मक
मुतअल्लिक़ متعلّق वि॰ [अ] 'तअल्लुक़'–संबंध राखतु (२) अ॰ ए संबंधे, विषे, बाबत
मुतअल्लिक़ीन متعلّقین पु॰ [अ] संबंधी लोको, सगासंबंधी, आश्रित लोको
मुतकल्लिम متکلّم वि॰ [अ.] (व्या) बोलनार–पहेलो पुरुष
मुतफ़न्नी متفنّی वि॰ [अ] पहोंचेल, चालाक, धूर्त
मुतफ़र्रिक़ متفرّق वि॰ [अ] तफरके–अस्तव्यस्त थयेलु (२) विविध, तरेहवार
मुतबन्ना متبنّا पु॰[अ] दत्तकपुत्र
मुतबर्र(-र्रि)क متبرّ(ـِ)ک वि॰ [अ मुतबर्रिक] मुबारक (२) पवित्र
मुतमइन مطمئن वि॰ [अ] संतुष्ट (२) शांत
मुतमौव्वल متموّل वि॰ [अ. मुतमव्विल] धनी, अमीर
मुतरज्जिम مترجّم वि॰ [अ मुतरजिम] अनुवादक; तरजुमो करनार
मुतरिब مطرب पु॰ [अ] गायक (नाम, –बी) [मुतलक़
मुतलक़ مطلق अ॰ [अ] जरापण,

मुतलाशी متلاشی वि० [अ.]
तलाश करनार [ध्यान देनार

मुतवज्जह متوجّہ वि० [अ]

मुतवातिर متواتر अ० [अ] सतत;
लगातार

मुतसद्दी متصدّی पुं० [अ] मुत्सद्दी,
मुनशी, महेतो के प्रबंध करनार

मुतहम्म(-म्मि)ल متحمّ(-ّم)ل
वि० [अ] सहिष्णु, सहनशील

मुतहैयर متحیّر वि० [अ.] आश्चर्य-
चकित

मुताबिक़ مطابق अ० [अ] अनुसार,
प्रमाणे (२) वि० अनुकूल (नाम,
मुताबिक़त) [मागती रकम

मुतालबा مطالبہ पु० [अ] बाकी

मुताला مطالعہ पु० [अ] भणवु ते,
अभ्यास, स्वाध्याय

मुतास्सिर متأثّر वि० [अ] असरतळे
आवेलु, प्रभावित

मुताह متعہ पु०[अ] शिया मुसल-
मानोमां थतो एक प्रकारनो अस्थायी
विवाह

मुताई متاعی स्त्री० 'मुताह' करेली
स्त्री (२) रखात

मुत्तफ़िक़ متّفق वि० [अ]
सहमत, एकतावाळु [संबद्ध

मुत्तसिल متّصل वि० [अ] पासेनु

मुत्तह(-हि)द متّح(ـِ)د वि० [अ]
जोडे मळेलु, संयुक्त

मुदब्बिर مدبّر पुं० [अ] सलाहकार;
अमात्य [अभिमानी

मुदम्मिग़ مدمّغ वि० [अ]

मुदर्रिस مدرّس पु० [अ] शिक्षक

मुदल्लल مدلّل वि०[अ.] दलीलवाळु,
तर्कसिद्ध [करनार

मुदल्लिल مدلّل वि०[अ.] दलील

मुदाम مدام अ०[अ] सदा (२) सतत

मुदामी مدامی वि० सदा हयात

मुदारात مدارات स्त्री० [अ] आगता
स्वागता [अभिप्राय, मतलब

मुद्दआ مدّعا पु० [अ] मुद्दो,

मुद्दई مدّعی पु० [अ] (स्त्री०
मुद्दैया) दावो करनार; वादी (२) शत्रु, मूदई

मुद्दत مدّت स्त्री०[अ] मुदत, अवधि
(२) समय, अरसो [प्रतिवादी

मुद्दा-अलेह مدّعاعلیہ पुं० [अ]

मुद्दैया مدّعیہ स्त्री० [अ] जुओ
'मुद्दई'मां [व्यर्थ (३) असत्य

मुधा مدھا अ०[सं] वृथा (२) वि०

मुनकिर منکر वि० [अ] इन्कार
करनार (२) नास्तिक

मुनगा منگا पु० सरगवो

मुनसिफ़ منصف पु० जुओ 'मुंसिफ'

मुनहनी منحنی वि० [अ] वळेलु,
वक्र (२) सूकलु [वक्र (२) विरोधी

मुनहरिफ़ منحرف वि० [अ]

मुनहसिर منحصر वि०[अ] आश्रित,
आधारवाळु

मुनाज़रा مناظرہ पु० [अ.] वाद-
विवाद, चर्चा

मुनादी منادی स्त्री० [अ] ढंढेरो

मुनाफ़ा منافع पु० [अ मुनाफ़अ] नफो

मुनासिब مناسب वि०[अ] मुनासब,
योग्य ठीक (२) अ० प्रमाणे, अनुसार

मुनीब(-म) منیب(م) पुं० [अ.]
मुनीम (२) मददगार

मुन्तक़िल منتقل वि० [अ.] स्थानांतर करेलुं के थयेलुं
मुन्तख़िब منتخب वि० [अ.] चूंटायेल; 'मनोनीत' [करनार
मुन्तज़िम منتظم वि०[अ.]'इंतज़ाम'
मुन्तज़िर منتظر वि० [अ.] इंतेज़ार
मुन्तही منتهی वि० [अ.] पूर्ण
मुन्ना منا पुं० –न्नी स्त्री० प्रिय; प्यारा (नानाने माटे प्रेमनो शब्द)
मुफ़लिस مفلس वि० [अ.] गरीब; रंक (नाम –सी) [बखेडो (२) दगो
मुफ़सदा مفسده पुं० [अ.] फ़िसाद;
मुफ़सिद مفسد वि०[अ.]फ़िसादख़ोर; उपद्रवी [विस्तृत (२) पुं० मुफ़सिल
मुफ़स्सल مفصل वि०[अ.]विगतवार;
मुफ़ारक़त مفارقت स्त्री० [अ.] जुदाई; वियोग [उपकारक
मुफ़ीज़ مفيض वि०[अ.]गुणकारक;
मुफ़ीद مفيد वि० [अ.] फायदेमंद, लाभकारी [=मफ्त (२) व्यर्थ; नकामुं
मुफ्त مفت वि० [अ.] मफतनु.–में
मुफ्तख़ोर مفت خور पुं० मफतियो
मुफ्ती مفتی वि० मफतनु (२)पुं० [अ.] मुफ्ती; मुसलमान धर्मशास्त्री
मुबतला مبتلا वि० जुओ 'मुब्तला'
मुबद्दल مبدل वि०[अ.] बदलायेलु
मुबनी مبنی वि०[अ मबनी] आश्रित
मुबर्रा مبرا वि०[अ.] पवित्र; साफ (२) निर्दोष [(धननी)
मुबलिग़ मब्लغ पुं० [अ.] रकम
मुबादला مبادله पुं०[अ.] मोंवदलो; अवेज
मुबादा مبادا अ० [फा]कदाच,रखेने

मुबारकबाद(-दी)مبارک باد(ی), मुबारकी مبارکی स्त्री० धन्यवाद
मुबाल(-लि)ग़ा مبال(ل)غه पुं०[अ. मुबालग़ा] अतिशयोक्ति
मुबाहिसा مباحثه पुं० [अ.] वाद-विवाद; चर्चा
मुब्तदी مبتدی पुं० [अ.] शिखाउ
मुब्तला مبتلا वि० [अ.] (रोग के संकटमां) सपडायेलु [शक्य
मुमकिन ممكن वि०[अ.]संभवित;
मुमताज़ ممتاز वि० [अ.] माननीय
मुमलकत مملکت स्त्री०[अ.मम्लुकत] राज्य; सल्तनत [मुमानियत: मनाई
मुमानअत ممانعت स्त्री० [अ.]
मुमानी ممانی स्त्री० (उर्दू) मामी
मुम्तहन ممتحن पुं० [अ.]परीक्षार्थी; परीक्षानो उमेदवार
मुम्तहिन ممتحن पुं० [अ.] परीक्षक
मुरकना مرکنا अ० क्रि० मरडावुं; वळवुं; झूकवुं (नाम, मुरक स्त्री०)
मुरग़ा مرغا पुं० [फा मुर्ग] (स्त्री० –ग़ी) मुरघो [जळकूकडी
मुरग़ाबी مرغابی स्त्री० मुरघाबी;
मुरचंग مرچنگ पुं० मोरचंग; मोंथी बजाववानु एक वाद्य
मुरज مرج पुं० [सं.] मृदंग
मुरझाना مرجھانا अ० क्रि० करमावुं (२) मुस्त के खिन्न थवुं
मुरत्तब مرتب वि० [अ.] क्रमबद्ध
मुरत्तिब مرتب पुं० [अ.] क्रममां गोठवनार
मुरदन مردن पुं० जुओ 'मुर्दन'
मुरदनी مردنی स्त्री० जुओ 'मुर्दनी'

मुरदा مردہ पुं० जुओ 'मुर्दा'
मुरदार مردار वि० [फा] मुडदाल, मृत (२) अपवित्र [थई जवुं
मुरमुराना مرمرانا अ० कि० चूरेचूरा
मुरव्वज مروّج वि० [अ] रिवाज पडलु, प्रचलित
मुरव्वत مروّت स्त्री० [अ] सज्जनता शील, सारमाणसाई (२) 'लिहाज' जुओ
मुरशिद مرشد पुं० [अ] गुरु (२) पूज्य व्यक्ति [नंग जडेलु
मुरस्सा مرصّع वि० [अ] जडाउ,
मुर(-ल)हा مر(ل)ہا वि० मूल-नक्षत्रमां जन्मेलु (२) तोफानी (३) अनाथ
मुराद مراد स्त्री० [अ] इच्छा, अभिलाषा —पाना=मुराद बर आववी —माँगना=मुराद पूरी थरवा प्रार्थना करवी
मुरादी مرادی वि० [अ] मुरादवाळु
मुरासला مراسلہ पुं० [अ मुरासिल] पत्र, कागळ
मुरासलात مراسلات पुं० [अ] 'मुरासला'नु ब व (२) पत्रव्यवहार
मुरीद مرید पुं० [अ] चेलो, शिष्य
मुरौवज مروّج वि० जुओ मुरव्वज'
मुरौवत مروّت स्त्री० जुओ मुरव्वत'
मुर्ग مرغ पुं० [फा] मुरघो
मुर्तहन مرتہن वि० [अ] गीरो राखेलु
मुर्तहिन مرتہن पुं० [अ] गीरो राखनार
मुर्दन مردن पुं० [फा] मरण
मुर्दनी مردنی स्त्री० [फा] मरणनां (मुख परनां) चिह्न (२) मरणयात्रा के तेमां जवु त
मुर्दा مردہ पुं० [फा] मडदु
मुर्रा مرّا पु० मरदो
मुर्री مرّی स्त्री० दोरानी एक सांध (२) कपडानी काठी करी टगावता पहेलो वळ आपे छे ते (३) आमळीने करेली दिवेट
मुर्शिद مرشد पु० [अ] जुओ 'मुरशिद' [अपराधी
मुलज़िम ملزم वि० [अ] आरोपी,
मुलम्मची ملمّعچی पु० गिल्ट चडावनार
मुलम्मा ملمّع पुं० [अ] गिल्ट, ढोळ
मुलहा ملہا वि० जुओ 'मुरहा'
मुलाक़ात ملاقات स्त्री० [अ] मेळाप (२) मेळ, परिचय
मुलाक़ाती ملاقاتی पु० मुलाकात लेनार अथवा परिचित व्यक्ति
मुलाक़ी ملاقی पु० [अ] मुलाकात लेनार, मळनार [सेवक
मुलाज़िम ملازم पु० [अ] नोकर,
मुलाज़िमत ملازمت स्त्री० [अ] नोकरी, सेवा
मुलायम ملائم वि० [अ] मृदु, नाजुक (२) मद, धीमु —करना=नरम शांत करवु —चारा=हलको खोराक (२) सहेने चीजानी वातमां फसाय एवु (३) सुप्राप्य (४) नाजुक शरीरनु
मुलायम(-मि)त ملائم(می)ت, [अ मुलायमत] मुलायमी ملائمی स्त्री० मुलायमपणु
मुलाहज़ा ملاحظہ पु० [अ] मलाजो, मर्यादा, सकोच (२) आदरयुक्त नम्रवर्तन
मुलेठी ملیٹھی स्त्री० जेठीमध
मुलैयन ملیّن वि० [अ] रेचक
मुल्क ملک पु० [अ] मुलक, देश (२) राज्य

मुस्तवी مستوى वि० [अ] मुलतवी; स्थगित
मुवक्किल مؤكل पु० [अ] वकीलनो असील [योग्य
मुवज्जह موجه वि० [अ.] तर्कशुद्ध,
मुवर्रिख़ مؤرخ पु० [अ] इतिहासकार
मुवाफ़क़त موافقت वि० [अ] जुओ 'माफ़क़त'
मुवाफ़िक़ موافق वि० [अ] माफक, अनुकूळ (२) समान, बराबर
मुशब्बह مشبه वि० [अ] समान, तुल्य
मुशफ़िक़ مشفق वि० [अ] दयावान, महेरबान (२) दोस्त, मित्र
मुशर्रफ़ مشرف वि० [अ] उच्च (२) माननीय
मुशाबह مشابه वि० [अ] मळतु; समान (नाम, मुशाबहत स्त्री०)
मुशायरा مشاعرہ पु० [अ मुशाअर مشاعره] मुशायरो
मुशाहरा مشاهره पु० [अ] मुसारो, पगार
मुशाहदा مشاهده पु० [अ] देखवु ते, दर्शन [प्रेक्षक
मुशाहिद مشاهد वि० [अ] देखनार,
मुशाहीर مشاهير पु० [अ मशाहीर] मशहूर लोक [(२) वजीर
मुशीर مشير पु० [अ] सलाहकार
मुश्क مشك पु० [फा] कस्तूरी (२) स्त्री० भुजा, खभा कोणी वच्चेनो हाथनो भाग. मुश्कें कसना या बाँधना = मुश्केटाट बांधवु [(२) स्त्री० मुश्केली
मुश्किल مشكل वि० [अ] मुश्केल
मुश्किल-कुशा مشكل كشا पु० [अ+फा.] दु:खभंजन, परमेश्वर
मुश्की مشكى वि० [फा.] कस्तूरीना रंगनुं, काळु (२) कस्तूरीवाळु
मुश्त مشت पु० [अ] मूठी
मुश्तबह مشتبه वि० [अ.] सदिग्ध
मुश्तमिल مشتمل वि० [अ] भेगुं, सामेल थयेलु, समिलित, जोडायेलु
मुश्तहर مشتهر वि० [अ] प्रसिद्ध, प्रकाशित [प्रसिद्धकर्ता
मुश्तहिर مشتهر वि० [अ] प्रकाशक,
मुश्ताक़ مشتاق वि० [अ.] मुश्ताक, आतुर, भारे कामनावाळु (२) शोखवाळु
मुसकराना مسكرانا अ० क्रि० मुस्कावु, मंद हसवु [मुस्कावु ते
मुसकराहट مسكراهٹ स्त्री० स्मित;
मुसकाना مسكانا अ० क्रि० मुस्कावु
मुसद्दस مسدس पु० [अ] षट्कोण
मुसन्ना مثنى पु० [अ] नकल
मुसन्निफ़ مصنف पु० [अ] लेखक
मुसफ़्फ़ा مصفا वि० [अ] शुद्ध, साफ
मुसम्मम مصمم वि० [अ] पाकुं दृढ
मुसम्मा مسمى वि० [अ] नामी, नामवाळु
मुसम्मात مسمات स्त्री० [अ] श्रीमतीनी माफक स्त्रीओनां नामनी साथे जोडाय छे उदा० मुसम्मात हमीदा (२) स्त्री
मुसरिफ़ مسرف वि० [अ] खर्चाळ, उडाउ [आनंद
मुसर्रत مسرت स्त्री० [अ] खुशी,
मुसलमीन مسلمين पु० ['मुस्लिम'नुं ब० व०] मुसलमान लोक [क्रमिक
मुसलसल مسلسل वि० [अ] क्रमबद्ध;
मुसलेह مصلح वि० [अ] सुधारक

मुसल्लम مُسلّم वि॰ [फा.] मान्य; मंजूर (२) साबूत; अखंड (३) पूरु, कुल
मुसल्लस مُثلّث पुं॰ [अ] त्रिकोण
मुसल्लह مُسلّح वि॰ [अ] सशस्त्र
मुसव्वदा مُسوّدہ पु॰ 'मसविदा', मुसद्दो
मुसव्विर مُصوّر पु॰ [अ.] चित्रकार
मुसव्विरी مُصوّری स्त्री॰ [अ] चित्रकळा [माणस
मुसहर مُسہر पु॰ एक जंगली जातनो
मुसहिल مُسہل वि॰ [अ] रेचक
मुसाफ़हा مُصافحہ पु॰ [अ] मळती वखते मित्र जोडे हाथ मेळववो ते
मुसाफ़िर مُسافر पु॰ [अ] मुसाफर
मुसाफ़िरत مُسافرت, मुसाफ़िरी مُسافری स्त्री॰ [अ] मुसाफरी
मुसाल्हत مُصالحت स्त्री॰ [अ.] जुओ 'मसाल्हत' [बराबरी; समानता
मुसावात مُساوات स्त्री॰ [अ]
मुसावी مُساوی वि॰ [अ] बरोबर, तुल्य (२) समांतर (लीटी)
मुसाहिब مُصاحب पु॰ [अ] साथी; हजूरमां रहेनार [संग, साथ
मुसाहिबत مُصاحبت स्त्री॰ [अ]
मुस्किरात مُسکرات पु॰ [अ] मादक पदार्थो [बदमाश
मुस्तंडा مُستنڈا वि॰ हृष्टपुष्ट (२)
मुस्तअफ़ी مُستعفی वि॰ [अ] 'इस्तीफा'–राजीनामु देनार
मुस्तक़बिल مُستقبل पुं॰ [अ] भविष्यकाळ [स्थिर (२) मुस्ताक
मुस्तक़िल مُستقل वि॰ [अ.] दृढ;
मुस्तक़ीम مُستقیم वि॰[अ.] सीधुं, टटार
मुस्तग़ीस مُستغیث पु॰ [अ] दावेदार; फरियादी [चोरस
मुस्ततील مُستطیل पु॰[अ] लंब-
मुस्तनद مُستند वि॰ [अ] प्रमाणभूत
मुस्तफ़ा مُصطفیٰ वि॰ [अ.] शुद्ध (२) पुं॰ शुद्ध दुर्गुणरहित पुरुष
मुस्तफ़ीज़ مُستفیض वि॰ [अ] लाभ के उपकारनी आशावाळुं
मुस्तफ़ीद مُستفید वि॰ [अ] फायदो चाहतु [सपाट
मुस्तवी مُستوی वि॰[अ] समतल,
मुस्तस्ना مُستثنیٰ वि॰[अ] अलग पडतुं, जुदु (२) अपवादरूप
मुस्तहक़ مُستحق वि॰ [अ] अधिकारी; हक्दार; पात्र
मुस्तहकम مُستحکم वि॰[अ] दृढ; (२) वाजबी
मुस्तेमल مُستعمل वि॰ [अ] उपयोगमां आवतु–वपरातुं
मुस्तैद مُستعد वि॰ [अ. मुस्तइद مُستعِد] तत्पर (२) चालाक (नाम, –दी) [अन्वेषक, ऑडिटर'
मुस्तौफ़ी مُستوفی पु॰ [अ]
मुस्बत مُثبت वि॰[अ] प्रमाणित, सिद्ध (२) (व्या.) हकारवाचक
मुहकम مُحکم वि॰[अ] दृढ, पाकु
मुहक़्क़क़ مُحقّق वि॰[अ] अजमावी, जोयेलु (२) ठीक, साचुं
मुहक़्क़िक़ مُحقّق पु॰[अ] परीक्षक, अजमावनार
मुहज़्ज़ब مُہذّب वि॰[अ] शिष्ट, सभ्य
मुहतमिम مُہتمم पुं॰ [अ] व्यवस्थापक

मुहताज محتاج वि० [अ] गरीब, कंगाळ (२) आश्रित (नाम, –जी)
मुहद्दिस محدث पुं० [अ] 'हदीस' –धर्मशास्त्र जाणनार
मुहन्दिस مہندس पुं०[अ] गणिती
मुहब्बत محبت स्त्री० [अ.] महोब्बत; प्रेम; चाह, दोस्ती
मुहम्मद محمد पु० [अ] महम्मद पेगंबर (वि० –दी)
मुहरा مہرا पु० सामेनो–मोरनो भाग. –लेना = सामे आवीने लडवुं
मुहर्रम محرم पुं० [अ] महोरम, अरबी वर्षनो पहेलो मास –की पैदाइश = रोतल के शोकातुर चहेरानु माणस
मुहर्रमी محرمی वि० महोरम अंगेनु के लगतु(२)शोकदर्शक, दु:खी –सूरत पुं० जुओ 'मुहर्रमकी पैदाइश'
मुहर्रिक محرک वि०[अ.] संचालक (२) नेता
मुहर्रिर محرر पु० [अ] मुनशी, महेतो, कारकुन, लहियो (नाम, –री)
मुहलत مہلت स्त्री० [अ] फुरसद (२) छुट्टी (३) अवधि, महेतल
मुहल्ला محلہ पुं० [अ] महोल्लो
मुहसिन محسن वि० [अ] उपकार करनार
मुहस्सिल محصل वि० उघरातनार, वसूल करनार (२) पु० पायदल सैनिक
मुहाजरत مہاجرت स्त्री० [अ]अलग थवु ते (२) हिजरत करवी ते
मुहाफ़ज़त محافظت स्त्री० [अ] 'हिफाज़त', संभाळ, रक्षा [(स्त्री माटे)
मुहाफ़ा محافہ पु० [अ] माफो, रथ
मुहाफ़िज़ محافظ वि०[अ.]'हिफ़ाज़त' करनार, रक्षक, संभाळ लेनार
मुहाफ़िज़–ख़ाना محافظ خانہ पु० दफतरखानु, कागळ दस्तावेज संभाळी राखवानुं स्थान
मुहाल محال वि० [अ] असंभव, अघरुं
मुहावरा محاورہ पु० [अ] महावरो, आदत (२) भाषानो रूढिप्रयोग
मुहासरा محاصرہ पु० [अ] घेरो
मुहासिब محاسب [अ] हिसाबनीस (२) अन्वेषक (३) गणिती ['मुहासरा'
मुहासिरा محاصرہ पु० जुओ
मुहासिल محاصل पु० [फा] आवक (सरकारी अने बीजी) (२) नफो
मुहिब्ब محب पु० [अ] दोस्त
मुहिम مہم स्त्री० [अ] भारे काम (२) लडाई (३) चडाई
मुहीत محیط वि०[अ] घेरो घालनार (२) पु० घेरो [डरामणु, भयानक
मुहीब مہیب वि० [अ महीब]
मुहैया مہیا वि० [अ.] तैयार, हाजर
मूँग مونگ स्त्री०, पुं० मग
मूँगफली مونگ پھلی स्त्री० मगफळी
मूँगा مونگا पु० परवाळु, एक लाल रत्न
मूँछ مونچھ स्त्री० मूछ –उखाड़ना = अभिमान उतारवु मूँछों पर ताव देना = मूछ पर ताव देवो, मूछ मरडवी मूँछें नीची होना = मूछ नीची थवी, पाठा पडवु, आबरू जवी
मूँड مونڈ पुं० मुंड, माथु –मारना = माथाकूट करवी –चढ़ाना = मोढे चडाववु

मूँदना موندنا सक्रि० ढांकवुं
मू मुओ, मूए موے پु० [फा.] मुवाळो, वाळ
मूजिद موجد वि० [अ] शोधक, ['ईजाद' करनार
मूजिब موجب पु० [अ] कारण
मूज़ी موذی वि० [अ] दुष्ट, पीडा करनार
मूठ(-ठि, -ठी) (موٹھ-ٹھی) स्त्री० मूठी (२) दस्तो, हाथो (३) मूठनो मन्त्रतन्त्र [गर्भमां बगाड-विक्रिया
मूढगर्भ موڑھ گربھ पुं० [सं]
मूत موت पु० मुत्र, मूतर
मूतना موتنا अ०क्रि० मूतरवु
मूनिस مونس पु० [अ] मित्र (२) मददगार [कांईथी (२) सो वातोमां
मू-ब-मू مو بمو अ० [अ] वारी-
मूर, पु०, मूरि(-री) (موری) स्त्री० मूळी, मूळ (२) जडीबुट्टी
मूल धन مول دھن पु० [स] वेपारनी मूळ मूडी (२) रोकड धन, पूंजी
मूली مولی स्त्री० मूळो -गाजर समझना = भाजीमूळा समजवु, तुच्छ लेखवु
मूस موس पु० 'मूसा'; उदर
मूसदानी موس دانی स्त्री० उदरियु
मूसना موسنا सक्रि० चोरवु
मूसर(-ल) (موسر (ل)) पु० मुसळ, सांबेलु [मूर्ख
मूसलचंद موسل چند पु० गमार;
मूसल(-ला)धार موسل (لا) دھار अ० मुसळधार (वर्षा)
मूसा موسا पु० उंदर
मूसा موسے पु० [अ] मूसा पेगंबर

मूसीक़ी موسیقی स्त्री० [अ] संगीतशास्त्र ['मिरगी'
मृगी مرگی स्त्री० [स] हरणी (२)
मृणाल مرنال स्त्री० [सं] कमळदंड
में میں 'मां', सातमीनो प्रत्यय
मेंगनी مینگنی स्त्री० लींडी
मेंड मेंड स्त्री० जुओ 'मेड'
मेंडक مینڈک पु० जुओ 'मेढक'
मेअराज معراج पु० [अ] सीडी
मेख میخ स्त्री० [फा.] मेख, खीली -मारना = मेख मारवी (२) मकानमा खातर पाडवु [वि० कालु
मेचक میچک पु० [स] अंधारु (२)
मेज़ میز स्त्री० [फा] मेज, टेबल
मेज़बान میزبان पु० [फा] मिजबान
मेट میٹ पु० [इ] मजूरोनो जमादार
मेटना میٹنا सक्रि० जुओ 'मिटाना'
मेड़ میڑ पु० नानो बांध, पाळ
मेढक میڈھک पु० मेंडक, देडको
मेढ़ा میڑھا पु० मेंढो, घेटा
मेथौरी میتھوری स्त्री० मेथीनी भाजीनु वडु
मेदा میدا स्त्री० [स] एक औषधि-मूळियु (२) [अ मेअद معدہ] पेट, जठर
मेना مینا सक्रि० मोवु, करमोववु
मेम میم स्त्री० मडम, गोरी (२) गंजीफानी राणी
मेमना میمنا पु० घेटानु बच्चु
मेमार معمار पु० [अ मेअमार معمار] कडियो (नास, -री)
मेय میے वि० [स] मापी शकाय एवु
मेरवना میرونا सक्रि० (प) मेळववु, भेगुं-मिश्रित करवुं

मेरा ا میرا स० मारु (स्त्री० -री)
मेराउ(-व) (ؤ-)ا میر पु० मेळाप (२) स्त्री० अहंकार
मेरे میرے स० 'मेरा' साथे ब०व० शब्द के विभक्तिवाळो शब्द आवतां थतुं रूप
मेल میل पु० [स] मेळ; मळवुं ते (२) एकता, मेळ के बनतुं होवुं त (३) मळवुं होवुं के आववुं ते, बराबरी (४) प्रकार, तरेह (५) मिश्रण, मेळववुं त
मेला میلا पु० भीड; जमावट (२)मेळो
मेली میلی पु० साथी(२)वि०मळतावडुं
मेवा میوہ पु० [फा] सूको मेवो
०फ़रोश पु० मेवो वेचनार [मेंदी
मेहँदी مہندی स्त्री० [स मेन्धी]
मेहतर مہتر पु०[फा] महापुरुष (२) नायक (३) महेतर (स्त्री०-रानी)
मेहनत محنت स्त्री० [अ] महेनत
मेहनताना محنتانہ पु० [अ +फा] महेनताणुं
मेहनती محنتی वि० महेनतु
मेहमान مہمان पु० [फा] महेमान (नाम -नी)
मेहर مہر स्त्री० महेर, कृपा
मेहरबानी مہربانی स्त्री० [फा] महेरबानी, कृपा के दया
मेहरा مہرا पु० स्त्री जेवो माणस, बायलो [कमान
मेहराब محراب स्त्री०[अ.] महेराब,
मेहरी مہری स्त्री० ओरत (२) पत्नी
मेह्र مہر स्त्री० [फा] महेर, कृपा (२) सहानुभूति (३) पु० सूरज

मैं میں स० हुं [[अ مع] साथे
मै مے स्त्री० [फा] दारू (२) श०
मै-कश مےکش वि०[फा] दारूडियो
मै-ख़ाना میخانہ पु०[फा]दारूनुंपीठुं
मैका میکا पु० 'मायका'; पियर
मैगल میگل पु० मेगळ, मस्त हाथी (२)वि० मदगळ
मैदा میدہ पु० [फा] मेंदो
मैदान میدان पु० [फा] मेदान
मैन مین पु० मीण (२) (प) मदन, कामदेव
मैना مینا स्त्री०[स मदना]मेना,सारिका
मैयत میت स्त्री० [फा] मोत (२) मडदुं
मैल میل स्त्री० [स. मलिन, प्रा मइल] मेल, गदकी (२) दोष, विकार (३) पु० [अ] वलण, झोक (४) चाह, प्रेम (५) सुरमो आंजवानी सळी
मैलख़ोरा میل‌خورا वि० मेलखाउ
मैला میلا वि० मेलुं, गदुं, अस्वच्छ (२) पु० मेलुं, गू
मैला-कुचैला میلاکچیلا वि०बहु मेलुं
मोंढा مونڈھا पु० मूडो, सरकट इ०नुं गोळ आसन (२) खभो
मोकल(-ला) (لا-)موکل वि० (प) मोकळुं, छूटवाळुं, छूट [जाळियुं
मोखा موکھا पु० (प.) नानी बारी के
मोच موچ स्त्री० अगनी मचकोड
मोछ موچھ स्त्री० मूछ (२) पु० (प) मोक्ष
मोज(-जि)ज़ा (معجزہ)موجزا पु० [अ मुअजिज़ معجزہ] मोजेजो, अद्‌भुत कृत्य, चमत्कार

मोज़ा موزه पु० [फा.] पगनुं माजु
मोट موٹ स्त्री० पोटली (२) पुं० पाणीनो कोस
मोटरी موٹری स्त्री० (प) पोटली
मोटा موٹا वि० जाडु, स्थूळ (पद के दळमां) –ताज़ा=जाडु, हृष्टपुष्ट, स्थूल मोटी वात=साधारण के सामान्य वात मोटे हिसाबसे=अंदाजथी
मोटाई موٹائی स्त्री० जुओ 'मुटाई' (२) दुष्टता –चढ़ना=बदमाश के गर्विष्ठ थवुं
मोटाना موٹانا अ०क्रि० जुओ 'मुटाना' (२) स०क्रि० जाडु करवुं (बीजाने)
मोटिया موٹیا पु० जाडु खद्दड कपडु (२) मोटियो, मजूर [मउष्ठ] मठ
मोठ موٹھ स्त्री० [स मकुष्ठ, प्रा
मोड़ موڑ पु० वळवु ते के वळांक
मोड़ना موڑنا स०क्रि० फेरववुं, वाळवु (२) मोडवु, मरडवु के (धार) कुंठित करवी
मोतक़िद موتقد वि० [अ मुअतक़िद] विश्वास करनार (२) कोई धर्मनो अनुयायी
मोतबर موتبر वि० [अ मुअतबर] विश्वासपात्र [विश्वास करनार
मोतमिद مُعتَمِد वि० [अ मुअतमिद]
मोताद موتاد स्त्री० [अ मुअताद مُعتاد] (दवानी) मात्रा, प्रमाण
मोतियाबिंद موتیابند पु० आंखनो मोतियो
मोतीझ(–झि)रा موتی جھ(جھی)را पु० छातीए मोती जेवी फोल्ली थाय छे एवो एक ताव
मोम موم पु० [फा] मीण
मोमजामा موم جامہ पु० [फा] मीण कपड, मीणियु
मोमबत्ती موم بتّی स्त्री० मीणबत्ती
मोमिन مومن पु० [अ] आस्तिक, ईमानदार मुसलमान (२) मुसलमान वणकरनी जात, (मोमनो ?)
मोमियाई مومیائی स्त्री० [फा] नकली शिलाजीत
मोमी مومی वि० [फा] मीणनु
मोयन موین पु० मोण
मोर مور स० मारु, मोरु (२) पु० मयूर (३) [अ] कीडी
मोरचा مورچہ पुं० [फा] काट (लोटानो) (२) दपण परनो मेल (३) किल्लानी खाई (४) मोरचो –जीतना या मारना=शत्रुनो मोरचो जीतवो –लेना=युद्ध करवु [पीछांनी चमर
मोरछल مورچھل पु० मोरनां
मोरनी مورنی स्त्री० मोरडी, ढेल
मोरी موری स्त्री० मोरी, गटरनी नीक (२) मोरडी
मोल مول पु० मूल्य, किंमत –करना=वधारे भाव कहेवो (२) मूलववु –लेना=खरीदवु
मोष موش पु० (प) मोक्ष, छुटकारो
मोहड़ा موہڑا पु० पात्रनु मोढु (२) वस्तुनु मादु—उपरनो के आगलो भाग
मोहतमिम موہتمم पु० मुहतमिम', व्यवस्थापक
मोहताज موحتاج वि० जुओ 'मुहताज'
मोहनभोग موہن بھوگ पु० एक मीठाई–मोहनथाळ
मोहमिल موہمل वि० [अ मुहमिल] निरर्थक (२) छोडेलु, त्यक्त

मोहर مُہر स्री० [फा. मुह्र مُہْر] महोर

मोहरा مُہرا पु० जुओ 'मुहरा' 'मोहरा' (२) [फा] महोरु

मोहर्रिर مُحرِّر पु० जुओ 'मुहर्रिर'

मोहलत مُہلت स्री० जुओ 'मुहलत'

मोहलिक مُہلِک वि० [अ मुह्लिक] मारी नाखे एवुं, जीवलेण (रोग)

मोहसिन مُحسِن वि० जुओ 'मुहसिन'

मोहिं مُوہِں स० (प) मने

मौक़ा مَوقع पु० [अ] मोको

मौक़ूफ़ مَوقُوف वि० [अ] मोकूफ, बंध पाडेलुं (२) रद के बरतरफ करेलुं (३) निर्भर, आधारवाळुं [(वि० -फ़ी)

मौज مَوج स्री० [अ] मोज (२) मोजुं

मौज़ा مَوضع पु० [अ] गाम (२) खेतर, वाडो

मौज़ूँ مَوزُوں वि० [अ] योग्य, ठीक

मौजूद مَوجُود वि० [अ] मोजूद (नाम, -दगी)

मौजूदा موجودہ वि० [अ] वर्तमानकाळनुं, प्रस्तुत [समस्त सृष्टि

मौजूदात موجودات स्री० [अ]

मौत موت स्री० [अ] मोत; मरण

मौर مور पुं० [सं मुकुट, प्रा मउड] लग्ननो मोड (२) शिरोमणि, सरदार (३) [सं मुकुल, प्रा मउल] मोर

मौरना مَورنا अ० क्रि० मोर आववो, मोरवुं [पितृक

मौरूसी مَوروثی वि० [अ] वारसानुं,

मौलसिरी مَولسری स्री० बोरसली; बकुल [धणी (३) ईश्वर

मौला مَولا पु० [अ] मित्र (२)

मौलूद مولود पु० [अ] जन्मेलुं बालक (२) महमद पेगंबरनो जन्मोत्सव

मौसा موسا पु० मासो-मासीना पति

मौसिम مَوسم पु० [अ] मोसम; ऋतु वि० -मी)

मौसिया موسیا वि० मासी जेवुं -सास=मासी-सासु. -ससुर=मासो-ससरो

मौसी مَوسی स्री० मासी [उल्लेखेलुं

मौसूफ़ موصوف वि० [अ] वर्णवेलुं,

मौसूम موسوم वि० [अ] नामवाळुं, नामे

मौसूल مَوصول वि० [अ] मळेलुं, प्राप्त

मौसेरा موسیرا वि० मसियाई, मासीने लगतुं [میاؤں अ० म्याउ

म्याँवँ (میاؤں) ,میاؤں म्याँ

म्युनिसिपैल्टी میونسپلٹی (میونسپلٹی) स्री० म्युनिसिपालिटी

य

यंत्र یَنتر पु० [स] यंत्र (२) वाजुं

यंत्रणा یَنترنا स्री० [स] तकलीफ, पीडा [(२) छापखानुं

यंत्रालय یَنترالے पु० [स] कारखानुं

यक یک वि० [फा] एक

यक-क़लम یک قلم वि० पूरुं, कुल (२) अ० एक साथे, एकझपट

यकजा یکجا अ० [फा] एकत्र, एकठुं

यकता یکتا वि० [फा] एका, अद्वितीय (नाम, यकताई)

यक-बयक یک بہ یک, यक-बारगी یکبارگی अ० [फा] अचानक
यकमुश्त یک مشت अ० [फा] एकसाथे ['यक-कलम'
यक-लख़्त یک لخت अ० एकदम,
यकसाँ یکساں वि० [फा] एकसरखुं
यकसू یکسو वि०[फा] एक ज तरफनुं (२) स्थिर [अचानक
यकायक یکایک अ० [फा] एकाएक,
यक़ीन یقین पु० अ० विश्वास, खातरी – दिलाना = खातरी आपवी –लाना = विश्वास करवो, मानवु
यक़ीनन् یقیناً अ० [अ] जरूर, खातरीपूर्वक [खातरीबंध
यक़ीनी یقینی वि० [अ.] निश्चित,
यकुम یکم वि० [फा] प्रथम, पहेलु
यक्का یکا वि० [फा] एको, अजोड (२) एकलु (३) पु० एका-गाडी
यख़ یخ पु० [फा] हिम, बरफ (२) वि० बहु ठंडु [शेरवो
यख़नी یخنی स्त्री० [फा] मांसनो
यगानगत یگانگت, यगानगी یگانگی स्त्री०[फा यगाँ] सगपण संबंध (२) मेळ, एकता [(२) अजोड (३) पु० मित्र
यगाना یگانہ वि० [फा] सगुसबंधी
यज़्दान یزدان पुं० [फा] ईश्वरनु नाम (वि० –नी) [(नाम –सी)
यतीम یتیم पु० [अ] अनाथ
यथातथ्य یتھا تتھیہ अ० आबेहूब बराबर तेम ज
यमज یمج, यमल یمل पु० [स] जोडकां बाळक [पांडुरोग
यरक़ान یرقان पु० [अ] कमळो
यह یہ स० आ (विभक्तिनां रूपमां 'इस' थाय छे उदा० 'इसको' व्रज-भाषामां 'या थाय छे 'यासों')
यहाँ یہاں अ० अहीं
यही یہی स० 'यह+ही', आ ज
यहूदिन یہودن स्त्री० यहूदी स्त्री
यातायात یاتایات पु०[स] आवागमन
यात्रावाल یاتراوال पु० यात्रीआने तीर्थमां देवदर्शनादि करावनार पंडो
यादगार یادگار स्त्री० [फा] स्मारक, स्मृतिचिह्न
याददाश्त یادداشت स्त्री० [फा] याददास्त (२) याद राखवा लखी के नोंधी लीधेलु ते
यानी(–ने) یانی(–نے) अ० [अ यअनी یعنی] याने, अर्थात्, एटले के
यापन یاپن पु० [स] वीतवु–पसार थवु ते
याफ़्त یافت स्त्री० [फा] प्राप्ति (२) आवक [लेणुं
याफ़्तनी یافتنی स्त्री० [फा] बाकी
याब یاب [फा] 'प्राप्त करनार' ए अर्थमां उदा काम याब (नाम, –बी)
याबू یابو पुं० [फा] टट्टु
यार-बाश یارباش वि० [फा] मिलन-सार (२) यारबाज, विषयी
यार मार یارمار वि० मित्रद्रोही
यारान یاران पु०[फा] यार नुं ब०व० यारा [मित्र जवु (२) पु० मैत्री
याराना یارانہ वि० [फा] मित्रतानु
याल یال स्त्री० [तु] गरदन (२) याळ (घोडा सिंह इ० नी)
यावा یاوہ वि०[फा] उटपटांग ढगधडा वगरनी (वात) –होना = उल्लु बनवुं

यास یاس स्त्री० [अ] निराशा
युग युग یگ یگ श०प्र० बहु दिवसो सुधी, घणो समय
युयुत्सा یُیُتسا स्त्री० [स] लडवानी इच्छा (२) शत्रुता [इच्छनार
युयुत्सु یُیُتسُ वि० [स] लडवा
यूँ یُوں अ० जुओ 'यों'
यूनान یُونان पु० युनान देश
यूनानी یُونانی वि० युनाननु (२) स्त्री० युनाननी भाषा क वैदक-पद्धति
यूरिश یُورِش स्त्री० [तु] हल्लो, आक्रमण
ये یے स० 'यह'नुं ब०व०, आ बधा
यों یوں अ० आम, आ प्रमाणे
योंही یونہی अ० आम ज (२) व्यर्थ, विना खास प्रयोजन
योगरूढि یوگ‌رُوڑھ स्त्री० [स] खास अर्थमां प्रचलित समास उदा० चंद्रमाल [दिवस
योम یوم, यौम یوم पु०[अ यौम]
यौमिया یومیہ पु०[अ] रोजी (२) वि० रोजनु (३) अ० रोज

र

रग رنگ पु० [स] कलाई, 'रांग' (२) रगभूमि (३) रग (वर्ण वगेरे अर्थमा) –निखरना=चहेरा साफ न चमकतो होवा –चूना या टपकना= भरजुवानीमां होवु –लाना=प्रभाव के गुण देखाडवा –रलना=लहेर करवी –मारना=जीतवु [आनद (३) दशा
रगत رنگت स्त्री० रग (२) मजा,
रगतरा رنگترا पु० सतरु
रँगना رنگنا स० क्रि० रंगवु
रगबिरगा رنگ برنگا वि० रगबेरगी
रगर(–रे)ली رنگر(-ری)لی स्त्री० आनद, लहेर रगरस
रँगरूट رنگروٹ पु० लश्करमा दाखल थनार [रगरेज
रँगरेज़ رنگریز पु०[फा] (स्त्री०–ज़िन)
रगरेली رنگ رلی स्त्री० जुओ 'रगरेली
रँगाई رنگائی स्त्री० रगवानु काम क तेना मजूरी
रगारग رنگارنگ वि०[फा]रगबेरगी
रगीन رنگین वि० [फा] रगित (२) रसियु शृगारी, रगीलु (३) खुशमिजाज (४) दोला दिलनु [नाम–नी स्त्री०]
रँगीला رنگیلا वि० आनदी, रगीलु (२) सुदर, खूबसूरत
रच(०क) رچ(ک) वि० रज, थोडु, जरा
रजक رنجک स्त्री० [फा] तोप बदूक फोडवा रखाता थाडो दारु (२) [ला] उश्केरनारी वात [ते अणबनाव
रजिश رنجش स्त्री०[फा] रज पामवु
रजीदा رنجیدہ वि० [फा] (नाम, –दगी) नाराज, रजाडायेल
रडुआ(वा) رنڈوا (وا) पु० विधुर
रँदना رندنا स०क्रि० रदवु, रदाथी छोलवु
रदा رندہ पु० [फा] रदो
रँभाना رنبھانا अ०क्रि० [स रभण] (गायनु) भाभरडवु
रअय्यत رعیت स्त्री०[अ]रैयत प्रजा

रई رئی स्त्री० रवैयो, नानी वलोणी (२) रवो

रईस رئیس पु० [अ] जागीरदार, तालुकदार (२) अमीर, मोटो माणस

रवरे راورے स० आप, बीजा पुरुषनु मानवाचक

रऊनत رعونت स्त्री० [अ] अभिमान

रक़बा رقبہ पु० [अ] क्षेत्रफळ

रक़म رقم स्त्री० [अ] लखवु त (२) छाप, महोर (३) रकम, दागीना के धन (४) तरेह, प्रकार

रकाब رکاب स्त्री० [अ] रकाब, पेंगडु

रकाबदार رکاب دار पु० [फा] कंदोई (२) खानसामो (३) खवास [तुच्छ

रकीक رکیک वि० [अ] दुर्बळ (२)

रक़ीक़ رقیق वि० [अ] पाणी जेवु पातळु (२) कोमळ (३) दयाळु

रक़ीब رقیب पु० [अ] रकाब, एकनी प्रियानो बीजो आशक [(२) एक राक्षस

रक्तबीज رکت بیج पु० [सं] दाडम

रक्तातिसार رکتاتسار पु० दूझता हरस

रक्तिका رکتکا [स] रती

रक़्स رقص पु० [अ] नृत्य रक़्से ताऊस=मोर जेवो नाच

रखना رکھنا स० क्रि० राखवु रख छोड़ना=राखी मूकवु

रख़ना رخنہ पु० [फा] बारी (२) तरेड (३) एब, दोष

रख़ना अंदाज़ رخنہ انداز वि० [फा] विघ्न नांखनार अडचणकर्ता (नाम,–ज़ी)

रखनी رکھنی स्त्री० रखात [रखवाळी

रखवाई–टी رکھوائی–ٹی स्त्री०

रखवार,–रा رکھوار،–را पु० रखवाळ

रखवाली رکھوالی, रखाई رکھائی स्त्री० जुओ 'रखवाई

रखेली رکھیلی स्त्री० रखात

रग رگ स्त्री० [फा] रग, नस –उतरना =जिद के क्रोध ऊतरवो –चढ़ना= जिदे के क्रोधे चडवु

रगड़ رگڑ स्त्री० रगडवु, घूंटवु के घसवु ते (२) रगड, भारे महेनत (३) रगडो, झघडो, पचात (४) घसावाथी थतु चढ़, उझरडो

रगड़ना رگڑنا स० क्रि० रगडवु, घसवु के घूंटवु (२) खूब महेनतपूर्वक करवु (३) हेरान करवु (४) अ० क्रि० खूब महेनत करवी

रगड़ा رگڑا पु० जुओ 'रगड़'

रग़बत رغبت स्त्री० [अ] रुचि, चाह, इच्छा

रग रेशा رگ ریشہ पु० पांदडानी नसो (२) शरीरनी रगेरग–अदरनो बधो भाग

रगेदना رگیدنا स० क्रि० खदेडवु दोडाववु

रज़ رز पु० [फा] अंगूर

रज़ा رضا स्त्री० [अ] रजा (मजूरी, छुटी) (२) अनुमति

रजाइ رجائ स्त्री० (१) आज्ञा, हुकम

रज़ाई رضائی स्त्री० [फा] ओढवानी रजाई [(नाम, –दी)

रज़ामंद رضامند वि० [फा] सहमत

रज़ील رذیل वि० [अ] रजाळु, नीच, दुष्ट [(२) हैयार

रज़्ज़ाक़ رزّاق पु० [अ] रोजी आपनार

रज़्म رزم स्त्री० [फा] युद्ध

रट رٹ स्त्री० रटवु ते, रटन (२) गोखण

रटना رٹنا स० क्रि० रटवु (२) गोखवु

रणसिंघा رنسنگھا पु० रणशिंगु
रतजगा رتجگا पु० जागरण (उत्सवादिनु)
रतनार(–रा) (رتنار(-را) वि० रतुमडु
रतल رطل स्त्री० [अ] शराबनो प्यालो (२) रतल वजन
रतालू رتالو पु० रताळु [भीनाश
रतूबत رطوبت स्त्री० [अ] भेज,
रतौंधा رتوندھا पु०, –धी स्त्री० रतांधळापणु (वि० –धिया) [चनोठी
रत्ती رتّی स्त्री० रती वजन (२) रती,
रत्तीभर رتّی بھر वि० रतीभार, बहु थोडु
रथी رتھی स्त्री० ठाठडी
रद رد पु० दांत [स] (२) वि० 'रद्द'
रदच्छद ردچھد, रदछद ردچھد (प), रदपट ردپٹ [स] पु० होठ
रदीफ़ ردیف स्त्री० [अ] गजलमां काफिया बाद वारवार आवतो शब्द
रदीफ़वार ردیف وار वि० [अ+फा] अक्षरक्रममां आवेलुं
रद्द ردّ वि० [अ] रद करेलु (२) खराब, नकामु 'रद्दी' (३) स्त्री० उलटी
रद्द-बदल ردّبدل पु० रदबदल, फेरफार
रद्दा ردّا पु० थर, पड
रद्दी ردّی वि० 'रद्द' (२) स्त्री० कागळनी पस्ती
रनबंका رن بنکا, रनबाँकुरा رن بانکُرا पु० रणबंको, शूरवीर
रन(–नि)वास رن(نِ)واس पु० रणवास, राणी-वास
रपट رپٹ स्त्री० लपसवु ते (२) ढाळ, उतार (३) लांबी दोड, रपेटी (४) रिपोर्ट, सूचना, निवेदन

रपटना رپٹنا अ०क्रि० लपसवु (२) झपाटामां चालवु, झपाटवुं [झपाटो
रपट्टा رپٹّا पु० लपसवु ते (२) रपेटी;
रफल رفل स्त्री० राईफल-बंदूक (२) ओढवानु एक गरम रग
रफ़ा رفع, रफ़ादफ़ा رفع دفع वि० [अ] दूर करेलु (२) निवृत्त, शांत
रफ़ाह رفاہ स्त्री० [अ] सुख, आराम (२) परोपकार [सहायक, मित्र
रफ़ीक़ رفیق पु० [अ] साथी,
रफ़ू-चक्कर رفوچکّر वि० रफुचक्कर, गेब, भागी गयेलु [(नाम, –गी)
रफ़्त رفت वि० [फा.] गयेलु, गत
रफ़्तनी رفتنی स्त्री० [फा] बहार जवु ते (२) निकास
रफ़्तार رفتار स्त्री० [फा] चाल, गति
रफ़्ता रफ़्ता رفتہ رفتہ अ० [फा] रफ्ते रफ्ते [ईश्वर
रब رب पु० [अ] पालनपोषण करनार,
रबड़ ربڑ पु० रबर
रबड़ना ربڑنا स०क्रि० घुमाववु, चलाववु (२) प्रवाहीने घुमरडी खवडाववी (३) अ०क्रि० रखडवु, रवडवु
रबड़ी ربڑی स्त्री० बासूदी
रबदा ربدا पु० चालवानो थाक (२) कीचड –पड़ना=खूब वरसाद थवो
रबी ربیع स्त्री० [अ रबीअ] वसंत के ते ऋतुनी फसल-रवी पाक
रबी-उल्-अव्वल ربیع الاوّل पु० [अ] अरबी वर्षनो त्रीजो मास
रबी-उल्-आख़िर ربیع الآخر
रबी उस्सानी ربیع الثانی पु० [अ] अरबी वर्षनो चोथो मास

रबीब ربیب पु० [अ] आगलियो पुत्र (२) पालक पितानो पुत्र
रब्त ربط पु० [अ] रफत, महावरो (२) मेळ, संबंध. –ज़ब्त पु० मेळ; खूब संबंध
रमक़ رمق स्त्री० [अ] अंतिम श्वास (२) थोडो भाग (३) वि० थोडुंक, जराक
रमज़ानी رمضانی वि० रमजानने लगतुं के ते मासमां जन्मेलुं (२)भुखाळवुं
रमना رمنا अ०क्रि० रमवुं, आनंद के भोगविलास करवो (२) घूमवुं, विचरवुं (३) पु० रमणुं, चोगान के चरो (४) बाग के तेवुं रम्य स्थान [लोभावुं
रमाना رمانا स० क्रि० मोहित करवुं,
रमूज़ رموز स्त्री० [अ 'रम्ज़'नुं ब० व०] आंखनो इसारो. (२) रहस्य, छूपी वात
रम्ज़ رمز स्त्री० [अ] जुओ 'रमूज़'
रम्माल رمّال पु० [अ] रमली, (रमल –पासाथी) जोश जोनार
रम्हाना رمہانا अ०क्रि० जुओ 'रँभाना'
रया ریا स्त्री० [अ] चालाकी, दगो, धोखो
रय्यत ریّت स्त्री० जुओ 'रआयत', रैयत
रली رلی स्त्री० सजा, आनंद, खेल
रवन्ना روانہ पु० रवानगीनी भरतिया जेवा कागळ (२) नाकेथी जवा देवानो परवानो–माफानी रसीद
रवाँ رواں वि० [अ] वहेतुं (२) जारी चालु (३) प्रचलित
रवा روا पुं०दाणो, कण (२) रवो (३) वि० [फा] उचित, वाजबी [कणकीदार
रवादार روادار वि०संबंध राखनार (२)
रवाज रिवाज स्त्री० [फा] रिवाज
रवायत روایت स्त्री० [अ] वहेवन (२) पुराणी कथा
रवा-रवी رواروی स्त्री० जलदी, उतावळ
रविश روش स्त्री० [फा] गति, चाल (२) ढंग, रीत, रवेश (३) क्यारीओमां वच्चे थई जती केडी के नानो रस्तो
रवैया رویّہ पुं० [फा] रवैयो, परिपाटी
रशीद رشید वि० [अ] बोध पामेलुं (२) सभ्य ने शिक्षित, सरकारी
रश्क رشک पुं० [फा] ईर्षा, दाझ
रसद رسد वि० [स] रसप्रद (२) स्वादिष्ट (३) स्त्री० [फा] भाग; वहेंचणी (४) सीधुसामान (५) [अ] वेधशाळा
रसना رسنا अ०क्रि० चूवुं के झमवुं या धीरे धीरे झरवुं (२) रसमग्न के तन्मय थवुं (३) स्त्री० [स] जीभ
रसम رسم स्त्री० जुओ 'रस्म'
रसमसा رسمسا वि०तरबोळ(२)रसमय
रसाँ رساں वि० [फा] 'पहोंचाडनार' ए अर्थमां शब्दने अंते दा त 'चिट्ठीरसाँ'
रसा رسا स्त्री० [स] रसना (२) पृथ्वी (३) पु० रसा (४) वि० [फा] पहोंचनार
रसाई رسائی स्त्री० [फा] पहोंचवुं ते (२) पहोंच, प्रवेश (३) ओळख (४) धीरज, सबूरी
रसाल رسال पु० [स] शेरडी (२) आंबो (३) वि० रसाळ, मीठुं के सुंदर
रसाव رساو पु०झमवुं के चूवुं–'रसना'ते
रसावर(–ल) (ل–)رساور पु० जुओ 'रसौर'–'खीर'
रसिया رسیا पुं० रसियो (२) फागणमां गवातुं एक प्रकारनुं गायन

रसीद رسید स्त्री० [फा] पहोंचहु त के तेनी पावती
रसुन رسُن पु० [स] लसण
रसूम رسُوم पु० [अ 'रसमु'ब०व०] नियम, धारा (२) धारा प्रमाणे आपवाना लागानु धन उदा० रसूम अदालत= अदालतमा केस करवा आपवु पडतु धन, कार्ट-फी
रसूल رسُول पुं० [अ] पेगंबर
रसोई رسوئی स्त्री० रसोई (२) रसोड
रसोई घर رسوئی گھر पु० रसोड
रसौर رسور पु० जुओ 'बखीर'
रसौली رسَولی स्त्री० रसाळी
रस्म رسم स्त्री० [अ] 'रसम', रिवाज (२) मेळ, सबध [लिपि
रस्म उल्-ख़त رسم الخط पु० [अ.]
रस्सा رسّا पु० रसो, जाडु दोरड
रस्सी رسّی स्त्री० रसी, दोरडी
रहँकला رہنکلا पु० रेंकडी के तेवी (तोप लादवानी) नाना गाडी
रहँट رہنٹ पुं० [स आरघट्ट] रहेंट
रहँटा رہنٹا पु० रेंटियो
रहज़न رہزن पुं०[फा.] जुओ 'राहज़न'
रहन رہن स्त्री० रहेणी व रहेवु ते
रहन-सहन رہن سہن स्त्री० रहेणीकरणी
रहना رہنا अ० क्रि० रहेवु रहा जाना =रहेवावु (प्राय आ प्रयोग नकार साथे)
रहा सहा=थाडुघणु बचेलु, रह्युसह्युं
रहनुमा رہنُما, रहबर رہبر वि०[फा] मार्गदर्शक, राहबर [رحم गर्भाशय
रहम رحم पु० [अ] रहेम, दया (२)
रहमत رحمت स्त्री० [अ] रहेमत, दया
रहमान رحمان वि०[अ]दया करनार (२) पु० ईश्वर, रहेमान
रहल رحل स्त्री० जुओ 'रिहल'
रहवाल رہوال स्त्री० [फा. रहवार] घोडानी रवाल [(२) रहेठाण
रहाइश رہائش स्त्री० रहेणीकरणी
रहाई رہائی स्त्री० 'रहन' (२) चेन, आराम
राँग رانگ पु० 'रंग', कलाई
राँगा رانگا पु० सीसु
राँभना رانبھنا अ० क्रि० (गायनु) बागरडवु [जेवडा टुकडा करवा
राई काई करना رائی کائی کرنا=राई
राउर راؤر पु० रणवास, जनानो (२) वि० (प) आपनु, 'रावर'
राक़िम راقم वि० [अ] रा़किम, लेखक
राखी راکھی स्त्री०राखडी (२) राख, खाक
राखी पूनो راکھی پُونو स्त्री० बळेव, राखडीनी पूनम [रुचि के इच्छावाळु
राग़िब راغب वि० [अ] 'रगबन',
राछ راچھ पु० वणकरनु राच (२) जान के सरघस (३) घटीनो खीलडो
राज राج पु०राज्य (२) राजा (३) कडियो
राज़ راز पु०[फा] रहस्य, मर्म
राजकर راجکر पु०[स] जुओ 'राजस्व'
राजगीर راجگیر पु० 'राज', कडियो
राजश्री راجشری स्त्री० [स] राज्य लक्ष्मी, राजानी विभूति
राजस راجس वि० [स] रजोगुणी (२) पुं० क्रोध, गुस्सा [कर
राजस्व راجسو पुं० राजाने आपवानो
राज़िक़ رازق पु० [अ] अन्नदाता (२) ईश्वर

राज़ी راضی वि० [अ.] राजी; संमत (२) नीरोग (३) राजी; खुश (४) सुखी (५) स्त्री० 'रज़ामंदी'; सहमती

राज़ीनामा راضی‌نامہ पुं० [फा.] (वादी प्रतिवादीना) झघडानी पतावटनुं सुलेहनामुं

राज़ راذ वि० नीच; क्षुद्र (२) कायर

रातिब راتب पुं०[अ.] रातब; रोजनुं बांधेलु सीधु (प्रायः हाथी वगेरे पशुनु)

रान ران स्त्री० [फा.] जांघ

राना رانا पुं० राणो; राजा [स्वामिनी

रानी رانی स्त्री० राणी (२) शेठाणी;

राब راب स्त्री० शेरडीना रसने उकाळी मध जेवो करे छे ते पदार्थ

राबता رابطہ पुं०[अ. राबित] मेळ (२) संबंध [कित. –करना=लावे करवुं

राम رام वि०[फा] सेवक (२) आज्ञां-

राम-कहानी رام کہانی स्त्री० लांबुं रामायण; लांबुं वर्णन

रामतरोई رام تروئی स्त्री० भींडो

रामतारक رام تارک पुं० [सं] 'रां रामाय नमः' ए राममंत्र

रामनामी رام نامی पुं० रामनाम छापेलु कपडु [पीळी माटी

रामरज رام رج स्त्री० गोपीचंदन–

राम राम करके رام رام کرکے =भारे मुश्केलीथी [=मरी जवुं

राम राम हो जाना رام رام ہو جانا

रामशरण होना رام شرن ہونا =साधु थवुं (२) मरी जवुं

राय رائے स्त्री० [अ] मत; अभिप्राय; सलाह (२) رائے पुं० राजा (३) सरदार (४) भाट

रायगाँ رائگاں वि०[फा.] व्यर्थ, नकामुं

रायज رائج वि० [अ.] प्रचलित

रार رار पुं० राड; झघडो; तकरार

राल رال स्त्री० [सं.] राळ (२) [पुं. लाला] लाळ; थूंक, –गिरना, चूना, टपकना=लाळ गळवी

रावटी راوٹی स्त्री० नानो तंबू–डेरो (२) नानी छापरी के खुल्ली अडाळी

रावर راور पुं० (२) वि० जुओ 'राउर'

रावी راوی पुं० [अ.] क्थावार्ता कहेनार के वरानार [दस्तत·लेनार

राशी راشی पुं० [अ.] लांचियो;

रास راس पुं० [अ.] भूशिर (२) पशुओनी संख्या जोडे वपराय छे. उदा. 'चालीस रास बैल'=चालीस बळद (३) स्त्री० [अ] लगाम (४) [सं.] रासक्रीडा (५) वि० [फा. रास्त] अनुकूळ; ठीक

रासिख़ راسخ वि० [अ.] दृढ; पकुं

रास्त راست वि० [फा.] ठीक; साचुं, वाजबी (२) सीधुं; सरळ (३) अनुकूळ [कहेनार

रास्तगो راست گو वि० [फा.] साचु

रास्तबाज़ راست باز वि० साचुं; ईमानदार [उपाय (३) प्रथा; चाल

रास्ता راستہ पुं० [फा] रस्तो (२)

राह راہ स्त्री० [फा] राह; रस्तो

राहख़र्च راہ خرچ पुं०[फा.] वाटखर्ची

राहगीर راہگیر पु० [फा] वटेमार्गु; मुसाफर [रस्ते जतो–आहित माणस

राहचलता راہ چلتا पु० 'राहगीर' (२)

राहज़न راہزن पुं० [फा.] लूंटारो; डाकु; वाटपाडु

राहज़नी راہزنی स्त्री० [फा] लूट, धाड
राहत راحت स्त्री० [अ] सुख, आराम
राहदार راہدار पु० [फा] नाकु लेनार, नाकेदार [रस्तानो कर, नाकु
राहदारी راہداری स्त्री० [फा]
राह व रब्त या रस्म
راہ و ربط یا رسم
स्त्री० [फा+अ] मेळ, एकता, बनाव
राहिन راہن पु० [अ] गीरो राखनार
राही راہی पुं० [फा] वटेमार्गु
रिंगना رنگنا अ०क्रि० जुओ 'रेंगना'
रिंद رند पु० [फा] नास्तिक (२) स्वच्छन्दी (३) वि० मस्त, मदमस्त
रिंदा رندا वि० निरंकुश, उद्दाम
रिआयत رعایت स्त्री० [अ] नरम के दयाभर्यो व्यवहार (२) कमी, छूटछाट (३) ख्याल, विचार [रिआयत'वाळुं
रिआयती رعایتی वि० [अ]
रिआया رعایا स्त्री० [अ] रैयत
रिज़क़ رزق पु० [अ रिज़्क़] रोजी, निर्वाह
रिज़ाली رذالی स्त्री० रजालपणु, नीचता
रिझा(०व)ना رجھا(و)نا स० क्रि० रीझववु
रिझाव رجھاؤ पु० रीझवु ते
रिमझिम رم جھم अ० झरमर झरमर (वरसवु) (२) स्त्री० वर्षानी फरफर
रियाज़ ریاض पु० [अ] परिश्रम, महेनत (२) तप
रियाज़ी ریاضی स्त्री० [अ] गणित, ज्योतिष इ० विद्याओ, गणितविद्या
रियासत ریاست स्त्री० [फा] राज्य, हकूमत (२) वैभव, अमीरी
रियाह ریاح स्त्री० [अ. 'रीह'नु ब० व०] शरीरनो वायु
रिश्ता رشتہ पु० [फा] नातो, संबंध
रिश्तेदार رشتہ دار पु० [फा] सगो, संबंधी
रिस رس स्त्री० रीस, गुस्सो
रिसानी رسانی स्त्री० (प) रीस
रिसाल رسال पु० राज्यनो कर
रिसाल्दार رسالدار पु० [फा] रसाल्दार
रिसाला رسالہ पु० [फा] घोडे-सवारोनो रसालो (२) नानी चोपडी–चोपानियु, मासिक लेख [घोडी
रिहल رحل स्त्री०[अ] पुस्तक राखवानी
रिहलत رحلت स्त्री० [अ] कूच, रवानगी (२) मरण, परलोकगमन
रिहा رہا वि०[फा] मुक्त, छूटु
रिहाइश رہائش स्त्री० जुओ 'रहाइश'
रिहाई رہائی स्त्री० [फा] छुटकारो, मुक्ति [राघवु
रींधना ریندھنا स०क्रि० 'राँधना',
रीछ ریچھ पु० (स्त्री० रीछनी) रींछ
रीठा ریٹھا पु०, रीठी स्त्री० अरीठी के अरीठु
रीढ़ ریڑھ स्त्री० करोड, मेरुदंड
रीता ریتا वि० रिक्त, खाली
रीस ریس स्त्री० 'रिस', क्रोध (२) ईर्ष्या, दाझ (३) स्पर्धा, बराबरी –करना=बराबरी करवी, स्पर्धवु
रीसना ریسنا अ०क्रि० रिसावु गुस्से थवु
रीह ریح स्त्री० [अ] अपान वायु (२) वात, वायु [रिरक
रुँदवाना رندوانا स०क्रि० 'रौंदना'नु

रूँधना رونْدهنا, अ० क्रि० रूंधावुं ('रूँधना'नु कर्मणि)
रुअब رعب, पुं०[अ.] जुओ 'रोआब'
रुकना رکنا, अ० क्रि० रोकावुं; अटकवुं
रुकाव رکاؤ, पु० 'रुकावट'; रोकाण, अंतराय
रुक्का رقعہ, पुं० [अ.] रुक्को, चिठ्ठी
रुक्न رکن, पु० [अ.] स्तंभ
रुक्म رکم, पुं०[सं.] सोनु
रुख़ رخ, पु० [फा.] गाल (२) मों (३) मों पर जणाती मननी इच्छा (४) कृपादृष्टि (५) शेतरंजनुं महोरु–हाथी (६) अ० तरफ; बाजूए
रुख़सत رخصت, स्त्री० [अ.] आज्ञा (२) रवानगी (३) छुट्टी; रजा
रुख़सती رخصتی, स्त्री०[अ.] विदाय, वळाववुं ते
रुख़सताना رخصتانہ, पुं०[अ+फा.] विदाय देती वेळा अपातु धन
रुख़सार رخسار, पु०[फा] गाल; कपोल
रुखाई رکھائی, स्त्री० रूक्षपणु, शुष्कता (२) कठोरता
रुखानी رکھانی, स्त्री० सुतारनी फरसी
रुज رج, पुं० रुजा स्त्री० [सं.] भांग (२) रोग; पीडा
रुजी رجی, वि० बीमार, रोगी
रुजू رجوع, वि०[अ.] कशामां प्रवृत्त थयेलु–लागेलु
रुठ روٹھ, पु० क्रोध, गुस्सो
रुठाना روٹھانا, स०क्रि० रुठववुं, नाराज करवुं [प्रतिष्ठा
रुतबा رتبہ, पु० [अ] होद्दो, पद (२)
रुनझुन, رن جھن रुनुकझुनुक رنک جھنک, स्त्री० रुमझुम करतो अवाज [कर्मणि
रुपना روپنا, अ०क्रि०रोपावुं; 'रोपना'नु
रुपया روپیا,(روپیہ) पुं० रूपियो (२) धन; संपत्ति
रुपया-पैसा روپیا پیسا, पुं०धन,संपत्ति
रुपहला روپہلا, वि० रुपेरी; चांदी जेवुं
रुबा ربع, वि०[अ.]चोथा भागनु [चरण
रुबाई رباعی, स्त्री० [अ] रुबायत; एक
रुमाली رومالی, स्त्री०पट्टीवाळो त्रिकोणाकार लंगोट (२) मगदलनो एक दाव
रुलाई رلائی, स्त्री० रोवु ते
रुलाना رلانا, स० क्रि० रडाववु (२) रोवडाववुं; नष्ट के खराब करवु
रुसवा رسوا, वि०[फा.]बदनाम (नाम, रुसवाई) [मेळ (२) विश्वास
रुसूख़ رسوخ, पु० [अ.] दृढता,(२)
रुसूम رسوم, पुं० व०व० [अ] जुओ 'रसूम' [पहेलवान(२)बहादुर; वीर
रुस्तम رستم, पु० [फा.]प्रसिद्ध फारसी
रुस्तमी رستمی, स्त्री० बहादुरी (२) जबरदस्ती
रुहजान رجحان, पुं० वलण; रुचि, वृत्ति
रू رو, पु० [फा] मों (२)कारण, सबब –से=रूए, अनुसार
रूई روئی, स्त्री० रू. ०दार वि०रू भरेलुं
रूईदगी روئیدگی, स्त्री० [फा] वनस्पति [(२) कारण
रूए روئے, स्त्री० [फा.] 'रू', चहेरो
रूएदाद روئداد, स्त्री० [फा]जुओ 'रूदाद'
रूखा روکھا, वि०लूखुं; रूक्ष; सुकुं (२) नीरस (३) कठोर (४) उदासीन,वैरागी

रूखासूखा رُوکھا سُوکھا वि० लूखु-सूकु, सादु साधारण (खावानु)
रूठना رُوٹھنا अ० क्रि० रिसावु
रूदाद رُوداد स्त्री० समाचार, हेवाल (२) दशा हाल(३) वर्णन(४)अदालतमा केसनु कामकाज
रूपा رُوپا पु० रूपु चांदी
रूपोश رُوپوش वि० [फा] छूपु,गुप्त (२) मों छुपावतु भागी छूटेलु
रूबकार رُوبکار पु० [फा] रूबरू करवु ते (२) हुकमनामु
रूबराह رُوبراہ वि० [फा] सज्ज तैयार (२) दुरस्त, ठीक
रूम رُوم पु०[फा]तुर्कस्तान(वि०,–मी)
रूरा رُورا वि० रूडु, सरस, सुदर
रू-रिआयत رُو رعایت स्त्री० [फा+अ] पक्षपात, तरफदारी
रूशनास رُوشناس वि० [फा] परिचित (नाम, –सी) [–सी]
रूस رُوس पु० [फा] रशिया (वि०,
रूसना رُوسنا अ० क्रि० रूठवु रोषावु
रूसियाह رُوسیاہ वि० [फा]काळा मोंनु (२) पापी(३)बदनाम (नाम,–ही)
रूसी رُوسی स्त्री० रशियन भाषा (२) माथानो खोडो [सत्त्व, सार
रूह رُوح स्त्री० [अ] आत्मा (२)
रूहानी رُوحانی वि० [अ] आत्मानु क ते संबंधी आध्यात्मिक
रेंकना رینکنا अ० क्रि० भूकवु
रेंगटा رینگٹا पु० खोलकु
रेंगना رینگنا अ० क्रि० धीरे धीरे, कीडीनी जेम चालवु (२) पेट चालवु
रेंट رینٹ पु० लींट, सेडा
रेंड رینڑ पु० एरडो
रेंडी رینڑی स्त्री० एरडी
रेख ریکھ स्त्री० रेखा, लीटी (२) निशानी (३) नवी फूटती मूछ –भींजना या भीनना=मूछ फूटवी
रेख़ता ریختہ पु० [फा] रेखतो, एक प्रकारनी गजल क काव्यनो ढाळ
रेग ریگ स्त्री० [फा] रेती [रण
रेगिस्तान ریگستان पु०[फा] रेतीनु
रेज़गारी ریزگاری रेज़गी ریزگی स्त्री० आना बेआना वगेरे परचूरण खुरदो
रेज़ा ریزہ पु० [फा] नानो टुकडो (२) कडियाकामनो मजूर (३) रेजो, सोनानी धातु गाळवानी नळी [सळेखम
रेज़िश ریزش स्त्री० [फा] शरदी,
रेत ریت स्त्री० रेती (२) रेतीनु मेदान (३) पु० [स] वीर्य (४) पारो
रेतना ریتنا स०क्रि० रेतीथी घसवु
रेता ریتا पु०रेती के रेतीनु मेदान(२) माटी [के दरियानो रेताळ किनारो
रेती ریتی स्त्री०रेतडी, कानस (२)नदी
रेतीला ریتیلا वि०रेताळ [रेल्पेल'
रेलटे(पे)ल ریل ٹھیل (پیل) स्त्री०जुओ
रेलना ریلنا स० क्रि० धकेलवु (२) खूब खावु (३) अ०क्रि० ठसोठस भरावु
रेलपेल ریل پیل स्त्री० खूब भीड (२) भरमार
रेला ریلا पु० रेलो (२) हल्लो धक्काधक्की
रेह ریہ स्त्री० खारी माटी क्षार
रेहन رہن पु० [फा] गीरो
रेहनदार رہن دار पु०[फा] गीरवीदार, गीरो राखनार [गीरो-खत
रेहननामा رہن نامہ पुं० [फा]

रैदास رَیداس पुं० रहीदास भगत (२) चमार
रैन(-नि) (رَین(ن पुं० रात
रोंगटा رونگٹا पुं० रुंवु, रोम
रोंगटी رونگٹی स्त्री० अणची रमतमां दांडु बोलवु ते
रोआब روآب पुं० 'रुअब', रोफ
रोकड़िया روکڑیا पुं० खजानची रोकड लेनार मुनीम
रोग़न روغن पुं० [फा रौगन] रोगान
रोग़नी روغنی वि० रोगानी रोगान चरेलु [अ० रोज
रोज़ روز पुं० [फा] दिवस (२)
रोज़गार روزگار पुं०[फा] धधो(२)वेपार
रोज़गारी روزگاری पुं० [फा] वेपारी
रोज़नामचा روزنامچہ पुं० [फा] डायरी रोजनीशी [दररोज, प्रतिदिन
रोज़-ब-रोज़ روزبروز अ० [फा]
रोज़मर्रा روزمرّہ अ० [फा] रोज, नित्य (२) पुं० व्यवहारमां चालती भाषा
रोज़ा روزہ पुं० [फा] रोजो (२)उपवास
रोज़ाख़ोर روزہ خور पुं० [फा] रोजो न करनार [करनार
रोज़ादार روزہ دار पुं० [फा] रोजो
रोजाना روزانہ अ० [फा] रोज हमेश
रोज़ी روزی स्त्री० [फा] राजी
रोज़ीना روزینہ पुं० [फा] दिवस के मासनी मजूरी रोजी के पगार
रोटी روٹی स्त्री० रोटली (२) रसोई -दाल चलना=निर्वाह थवो
रोड़ा روڑا पुं० रोडु -अटकाना, डालना=विघ्न पाडवु [पृथ्वी
रोदसी رودسی पुं० [स] स्वर्ग (२)
रोना رونا अ०क्रि० रोवु रडवु (२) चिडावु के दु ख मानवु (३) वि० रोतल (स्त्री०-नी) (४) पुं० दु ख खेद
रोपनी روپنی, रोपाई روپائی स्त्री० रोपणी
रोब روب पुं० रुआब, रोफ, प्रभाव -जमाना-रोफ (कोई पर) मारवो के पाडवो -में आना=प्रभाव के बीतिमां आवी जवु [प्रभाव, रोफ
रोब-दाब رُعب داب पुं० [अ]
रोवाँ رویاں पुं० रुवु रोम -पसीजना दया आववी [धमाल आंदोलन
रोर رور स्त्री० रोळ, कळाहोळ (२)
रोला رولا पुं० रोळ, शोरबकोर (२) घमसाण
रोली رولی स्त्री०कंकु [रड थयलु
रोवासा روواسا वि० (स्त्री० -सी) रड
रोशन روشن वि० [फा] प्रकाशमान (२) प्रसिद्ध (३) जाहेर, प्रगट
रोशन-चौकी روشن چوکی स्त्री० शरणाई [आववानी बारी
रोशन-दान روشن دان पुं०[फा]प्रकाश
रोशनदिमाग़ روشن دماغ पुं० [फा] उत्तम दिमागवाळो (२) छींकणी
रोशनाई روشنائی स्त्री०[फा]रुशनाई शाही (२) जुओ रोशनी
रोशनी روشنی स्त्री०[फा] अजवाळु प्रकाश (२) दीवो के तेनो प्रकाश -का मीनार दीवादांडी [राउन्ड चक्कर
रौंद رَوند स्त्री० कचडवु ते (२)
रौंदना رَوندنا स०क्रि० पगथी कचडवु
रौ رَو स्त्री० गति चाल (२) वेग (३) पाणीनो प्रवाह (४) धून (कशी वातनी)

रौज़न روزن पु० [फा] छिद्र, बाकु (२) नाली बारी
रौज़ा روضہ पु० [अ] रोजो, समाधि (२) बगीचो [ठकराणी
रौताइन روتائن स्त्री० रावनी स्त्री,
रौताई روتائی स्त्री० रावपणु, सरदारी
रौनक رونق स्त्री० [अ] रोनक, शोभा
रौरे روورے स० (प) 'रउरे', आप (आदरवाचक)
रौला رولا पु० 'रोला', शोरबकोर, धमाल
रौहाल روہال स्त्री०(प) घोडानी रवाल

ल

लंग لنگ वि०[फा] लगडापणु (२) वि० लगडु [-ना)
लँगड़ा لنگڑا वि० लगडु (अ०कि०
लँगर لنگر पु० [फा] वहाणनु लंगर (२) हराया ढोरने गळे बधायलु लाकडु (३) सदाव्रतनी जगा (शीखोनु लंगर) (४) पहेलवानो लगोट [लगोट
लँगोट(-टा) (لنگوٹ(-ٹا) पु०
लँगोटबंद لنگوٹ بند पु०ब्रह्मचारी
लँगोटिया यार لنگوٹیا یار पु० लगोटियो मित्र
लँगोटी पर फाग खेलना لنگوٹی پر پھاگ کھیلنا=थोडु जोर छता बहु करवु
लंठ لنٹھ वि० मूर्ख जड
लँढूरा لنڈورا वि० बाडु (पक्षी)
लंतरानी لنترانی स्त्री० [अ] शेखी, डिंग, मोटी मोटी वातो
लंप لمپ पु० 'लेम्प', दीवो [तोड जड
लंबतड़ग لمب تڑنگ वि० लांबु
लंबा لمبا वि० लांबु -करना= (मांणसने) रवाना करवु (२) जमीन पर लांबु करी देवु [लबाई लबाण
लंबाई(-न) (لمبائی(-ن स्त्री०
लंबी तानना لمبی تاننا लांबा थइ सूवु
लअन तअन لعن طعن स्त्री० [अ] गाळो ने टोणा
लकड़हारा لکڑہارا पु० कठियारो
लकड़ा لکڑا पु० लाकडानु डीमचु
लकड़ी لکڑی स्त्री० लाकडु(२)बळतण, ईंधण (३) लाकडी
लक़ब لقب पु० [अ] इल्काब, पदवी
लक़लक़ لق لق पु० [अ] सारस पक्षी, लगलग(२)वि० बहु दूबळु पातळु नाजुक
लक़लक़ा لقلقہ पु० [फा] वारवार जीभ काढी हलाववी ते (२) महात्वाकांक्षा (३) दमाम रोब (४) सारसनी बोली
लक़-व दक़ لق و دق पु०[अ] उजाड वेरान मेदान [-मारना=लकवो थवो
लक़वा لقوہ पु० [अ] लकवो रोग
लकसी لکسی स्त्री० जुओ 'लग्गा'
लक़ा لقا पु० [अ] चहेरो(२)एक पक्षी
लकीर لکیر स्त्री० लीटी -का फ़क़ीर =विना समज्ये जूनाने वळगी रहेनार चीलाचालु -पीटना=वगर समज्ये रूढिने वळगवु
लकुट(-टी) (لکٹ(-ٹی स्त्री० लाकडी
लक्कड़ لکڑ पु० लाकडानु मोटुं डीमचुं
लक़्क़ा لقا पु० [अ] 'लक़ा', एक पक्षी, लक्की

रैदास رَیداس पु० रहीदास भक्त (२) चमार
रैन(–नि) (رَین(-نی)) स्त्री० रात
रोंगटा رونگٹا पु० रूवु, रोम
रोंगटी رونگٹی स्त्री० अणची, रमतमां वाकु बोलवु ते
रोआब رُعاب पु० 'रुअब', रोफ
रोकड़िया روکڑیا पु० खजानची, रोकड लेनार मुनीम
रोगन روغن पु० [फा रौगन] रोगान
रोग़नी روغنی वि० रोगानी, रोगान करेलु [अ० रोज
रोज़ روز पु० [फा] दिवस (२)
रोज़गार روزگار पु०[फा] धंधो(२)वेपार
रोज़गारी روزگاری पु० [फा] वेपारी
रोज़ नामचा روزنامچہ पु० [फा] डायरी रोजनीशी [दररोज, प्रतिदिन
रोज़-ब-रोज़ روزبروز अ० [फा]
रोज़मर्रा روزمرّہ अ० [फा] रोज, नित्य (२) पु० व्यवहारमां चालती भाषा
रोज़ा روزہ पु० [फा] रोजो (२)उपवास
रोज़ाख़ोर روزہ خور पु० [फा] रोजो न करनार [करनार
रोज़ादार روزہ دار पु० [फा] रोजो
रोज़ाना روزانہ अ० [फा] रोज, हमेश
रोज़ी روزی स्त्री० [फा] रोजी
रोज़ीना روزینہ पु० [फा] दिवस के मासनी मजूरी, रोजी के पगार
रोटी روٹی स्त्री० रोटली (२) रसोई –दाल चलना=निवाह थवो
रोड़ा روڑا पुं० रोडु –अटकाना, –डालना=विघ्न पाडवुं [पृथ्वी
रोदसी رودسی पुं० [स] स्वर्ग (२)
रोना رونا अ०क्रि० रोवु, रडवु (२) चिडावु के दुःख मानवु (३) वि० रोतल (स्त्री०–नी) (४) पु० दुःख, खेद
रोपनी روپنی, रोपाई روپائی स्त्री० रोपणी
रोब رعب पु० रुआब, रोफ, प्रभाव –जमाना=रोफ (कोई पर) मारवो के पाडवो –में आना=प्रभाव के भीतिमां आवी जवु [प्रभाव, रोफ
रोब-दाब رُعب داب पु० [अ]
रोयाँ روياں पु० रूवु, रोम –पसीजना दया आववी [धमाल, आंदोलन
रोर رور स्त्री० रोळ, कोलाहल (२)
रोला رولا पु० रोळ, शोरबकोर (२) घमसाण
रोली رولی स्त्री०कंकु [रड्या करतु
रोवासा رووَاسا वि० (स्त्री० –सी) रडु
रोशन روشن वि० [फा] प्रकाशमान (२) प्रसिद्ध (३) जाहेर प्रगट
रोशन-चौकी روشن چوکی स्त्री० शरणाई [आववानी बारी
रोशन-दान روشن دان पुं०[फा]प्रकाश
रोशनदिमाग़ روشن دماغ पु० [फा] उत्तम दिमागवाळो (२) छींकणी
रोशनाई روشنائی स्त्री०[फा] रुशनाई शाही (२) जुओ 'रोशनी'
रोशनी روشنی स्त्री०[फा] अजवाळुं प्रकाश (२) दीवो के तेनो प्रकाश –का मीनार–दीवादांडी [राउन्ड', चक्कर
रौंद رَوند स्त्री० कचडवु ते (२)
रौंदना رَوندنا स०क्रि० पगथी कचडवु
रौ رَو स्त्री० गति, चाल (२) वेग (३) पाणीनो प्रवाह (४) धून (कदी वातनी)

रौग़न روغن पु० [फा] घी, चाकु (२) नारी धारी
रौज़ा روضہ पु० [अ] रोजो, समाधि (२) बगीचो [ठकराणी
रौताइन روتائن स्त्री० गरासी स्त्री,
रौताई روتائی स्त्री० रावपणुं, सरदारी
रौनक़ رونق स्त्री० [अ] रोनक, शोभा
रौरे رورے स० (प) 'रउरे', आप (आदरवाचक)
रौला رولا पुं० 'रोलो', शोरबकोर, धमाल
रौहाल روہال स्त्री०(प) घोडानी रवाल

ल

लंग لنگ वि०[फा] लंगडापणुं (२) वि० लंगडुं [-ना)
लँगड़ा لنگڑا वि० लंगडुं (अ०क्रि०
लंगर لنگر पु० [फा] वहाणनुं लंगर (२) दोरडा डोरने गळे बधायलुं लाकडुं (३) सदाव्रतनी जगा (शीरानुं लंगर) (४) पहेलवानो लंगोट [लंगोट
लँगोट(-टा) (لنگوٹ(-ٹا पुं०
लँगोटबंद لنگوٹ بند पुं० ब्रह्मचारी
लँगोटिया यार لنگوٹیا یار पु० लंगोटियो मित्र
लँगोटी पर फाग खेलना لنگوٹی پر پھاگ کھیلنا =थोडुं जोर छतां बहु करवुं
लंठ لنٹھ वि० मूर्ख जड
लँडूरा لنڈورا वि० बांडुं (पक्षी)
लंतरानी لنترانی स्त्री० [अ] शेखी डिंग, मोटी मोटी वातो
लंप لمپ पु० 'लम्प', दीवा [ताडनुं
लंबतड़ंग لمب تڑنگ वि० लांबु
लंबा لمبا वि० लांबु -करना= (माणसने) रवाना करवुं (२) जमीन पर लांबुं करी देवुं [लंबाई उंचाण
लंबाई(-न) (لمبائی(-ن स्त्री०
लंबी तानना لمبی تاننا लांबा थवुं सूवुं
लअन तअन لعن طعن स्त्री० [अ] गाळो ने टोणा
लकड़हारा لکڑہارا पु० कठियारो
लकड़ा لکڑا पु० लाकडानुं डीमचुं
लकड़ी لکڑی स्त्री० लाकडुं (२) बळतण, ईंधण (३) लाकडी
लक़ब لقب पु० [अ] इल्काब, पदवी
लक़लक़ لق لق पु० [अ] सारस पक्षी, लगलग (२) वि० बहु दूबळुं पातळुं नाजुक
लक़लक़ा لقلقہ पु० [फा] वारंवार जीभ काढी हलाववी ते (२) महाशोभा (३) दमाम रोब (४) सारसनी बोली
लक़-ओ-दक़ لق و دق पु०[अ] उज्जड वेरान मेदान [-मारना=लकवो थवो
लक़वा لقوہ पुं० [अ] लकवो रोग
लकसी لکسی स्त्री० जुओ 'लग्गा'
लक़ा لقا पुं० [अ] चहेरो (२) एक पक्षी
लकीर لکیر स्त्री० लीटी -का फ़क़ीर =विना समज्ये जूनाने वळगी रहेनार चीलाचलु -पीटना=वगर समज्ये हठीने वळगवुं
लकुट(-टी) (لکٹ(-ٹی स्त्री० लाकडी
लक्कड़ لکڑ पु० लाकडानुं मोटुं डीमचुं
लक़्क़ा لقا पु० [अ] 'लक्का', एक पक्षी लक्की

लखी لکھی वि० लाखी; लाखना रंगनुं (२) पुं० लखपति

लखलखा لخلخہ पुं० [फा] मूर्छा दूर करनार एक सुगंधी वस्तु

लखलुट لکھ لٹ वि० उडाउ अपव्ययी (आदमी) [इ० बनावनार

लखेरा لکھیرا पुं० लाखनी चूडी

लखौटा لکھوٹا पुं० कंकु वगेरे शृंगारनी सामग्री राखवानी पेटी के डबो

लख़्त لخت पुं० [फा.] टुकडो

लग لگ अ० लगी; सुधी (२) स्त्री० लगनी [के ठोकर खावी ते

लग़ज़िश لغزش स्त्री० [फा.] लपसवुं

लगन لگن स्त्री० लगनी (२) प्रेम (३) संबंध (४) पुं० विवाहनुं महुरत (५) [फा.] एक जातनी मोटी थाळी; परात

लगनपत्री لگن پتری स्त्री० कन्यानो बाप वरना पिताने लग्नमुहूर्त लखी मोकले ते

लगनवट لگن وٹ स्त्री० लगनी, प्रेम

लगना لگنا अ० क्रि० लागवुं

लगनी لگنی स्त्री० नानी थाळी

लगमात्र لگ مات स्त्री० कानो मात्रा वगेरेनां चिह्न

लगलग لگ لگ वि० जुओ 'लकलक'

लगातार لگاتار अ० सतत; चालु; एक पछी एक [(२) गटेसूल

लगान لگان पुं० लागवुं के लगाडवुं ते

लगायत لغایت अ० [अ] लागु; साथे (२) सुधी, पर्यन्त

लगार لگار स्त्री० (प) लागो, रिवाज (२) संबंध; 'लगाव' (३) लगनी, प्रीति (४) लागलागट थवुं ते; क्रम (५) भेदु

लगाव لگاو पुं० लागवुं वळगवुं होवुं ते; संबंध

लगि لگ अ० (प.) लगी; 'लग'

लग्गा لگا पुं० लांबो वांस (२) वांसी के तेना जेवुं फळ वगेरे पाडवानुं साधन. –लगाना = कामे लागवुं; काम शरू करवुं

लग्गी لگی स्त्री० जुओ 'लग्गा'

लघड لگھڑ पुं० बाज पक्षी

लग्घा لگھا पुं० जुओ 'लग्गा'

लग्वियात لغویات स्त्री० [अ.] बकवाद, वाहियात के जूठी वातो

लच(क)ना لچ(ک)نا अ०क्रि० लची पडवुं; लचकवुं

लचीला لچیلا वि० लची जाय एवुं नरम

लच्छा لچھا पु० दोरनो लच्छो (२) हाथ के पगनुं एक घरेणुं

लजाना لجانا अ०क्रि० लाजवुं; शरमावुं (२) स०क्रि० लजववुं

लजारू(-लू) لجارو(-لو) पुं० लजामणीनो छोड

लज़ीज़ لذیذ वि० [अ.] लहेजतदार; स्वादिष्ट

लजीला لجیلا, लजोहा لجوہا, लजौहाँ لجوہاں वि० लज्जालु

लज़्ज़त لذت स्त्री० [अ] लहेजत; मजा, स्वादनो आनंद

लज्जालु لجالو पुं० [सं.] लजामणी; 'लजालू' (२) वि० लज्जालु

लटका لٹکا पुं० चाल; हींडछा (२) लटको (३) बोलवामां लहेको इ० करवु ते-देवी कृत्रिमता (४) नानो मंत्रोपचार के नुसखो

लटना لٹنا अ०क्रि० थाक के कमजोरी-थी लटी जवु नरम पडवु (२) (प) लोभावु, लट्टु थई जवु
लटपटा لٹپٹا वि० लपटु ढीलु (२) मायुतूटयु (शब्द माटे) (३) थाकेलु (४) अस्तव्यस्त
लटपटाना لٹپٹانا अ०क्रि० (नाम, लटापटी, लटपटान) लथडावु के अडवडिया खावा (२) लपटावु
लटूरी لٹوری स्त्री० वाळनी लट
लट्टू لٹو पु० भमरडो –होना= (कोइ पर) लट्टु थवु लोभावु के आसक्त थवु
लट्ठ لٹھ पु० लठ, मोटी लाठी
लट्ठमार لٹھ مار वि० लठ मारनार (२) अप्रिय ने कठोर (वात के वचन)
लट्ठा لٹھا पु० जाड माटु लाकडानु डीमचु के पाटडो के थामलो (२) एक जातनु जाडु कपडु (३) ५॥ वारनु जमीननु एक माप [जाणनार
लठैत لٹھیت पु० लाठी चलावी
लडत لڑت स्त्री० लडाई, सामनो
लड لڑ स्त्री० लटी सेर माळा, लट

लडैता لڑیتا वि० लाडकु 'लाडला' (२) लडनार
लड्डू لڈو पु० लाडवो,लड्डु (मनके)लड्डू खाना या फोडना=खाली तरंग करवा (शेखचल्ली जेवा)
लढिया لڑھیا स्त्री० वेलगाडी
लत لت स्त्री० खराब-बूरी टेव के व्यसन
लतखोर(–रा) لت خور(را) वि० लात खावु (२) नीच, क्षुद्र (३) पु० पगलूछणियु
लतर لتر स्त्री० लता वेल
लताडना لتاڑنا स०क्रि० गूदवु, कचडवु (२) लताडवु, हेरान करवु
लताफत لطافت स्त्री० [अ] सूक्ष्मता, कोमळता (२) स्वाद (३) उत्तमता
लतियाना لتیانا स०क्रि० लताडवु
लतीफ لطیف वि० [अ] मजेदार स्वादिष्ट (२) उत्तम (३) सूक्ष्म, कोमळ
लतीफा لطیفہ पु० [अ] लतीफो, टुचको, मजेदार के गमतनी वात
लत्ता لتا पुं० चीथरु(२)कपडानु कटको
लत्ती لتی स्त्री० (पशुनी) लात (२) धजा (३) पतंगनु पूछडु

लदड़ لدّھڑ वि० सुस्त; आळसु
लप لپ पुं० पोश; अंजलि
लपक لپک स्त्री० आगनी ज्वाळा (२) चमक (३) वेग; तेजी [कूदी पडवुं
लपकना لپکنا अ०क्रि० वेगथी धसवुं;
लपट لپٹ स्त्री० ज्वाळा (२) आंच (३) महेक [लपटावुं
लपटना لپٹنا अ०क्रि० 'लिपटना';
लपलपाना لپلپانا स०क्रि० (२) अ०क्रि० लपलप करवुं के थवुं (जीभ) (२) चाबुक फटफट करवो के थवो (३) चाकु इ० चमकवुं के चमकाववुं
लपसी لپسی स्त्री० लापसी (२) राब
लपेट(०न) (ن०)لپیٹ स्त्री० लपेटवुं ते (२) लपेटो; लपेटवानुं चक्कर (३) घेराव (४) लपटामण; पेंचात
लफ़ंग(–गा) (گا)لفنگ वि० [फा.] लफंगु [०मानी पुं० शब्दार्थ
लफ़्ज़ी لفظی वि० [अ.] शाब्दिक.
लफ़्फ़ाज़ لفاظ वि० शेखी मारनार (नाम, –ज़ी) [लाळ (३) किनारो
लब لب पुं० [फा.] होठ (२) थूंक;
लबड़-धोंधों لبڑ دھوں دھوں स्त्री० नकामी धमाल (२) गोटाळो; अंधेर (३) लबाडीपणुं
लबरेज़ لبریز अ०[फा.]जुओ 'लबालब'
लबलबी لبلبی स्त्री० बंदूकनो घोडो
लब व लहजा لب ولہجہ पुं० [फा.] बोलवानी रीत [ढीलुं डगलो
लबादा لبادہ पुं० [फा.] एक लांबो
लबार لبار वि० लबाड; जूठो (२) गप्पी
लबारी لباری वि० लबाडी (२) स्त्री० लबाडीपणुं

लबालब لبالب अ० [फा.] टेठ काना सुधी–छलोछल भरेलुं
लबे-गोर لب گور वि० [फा.] घोर नजीक पहोंचेलुं; मरणने आरे आवेलुं
लबेद لبید पुं० वेदमां नहि एवुं पण लोकाचारनुं वचन
लब्ध-प्रतिष्ठ لبدھ پرتشٹھ वि० [सं.] प्रतिष्ठा पामेलुं; प्रतिष्ठित
लब्बैक لبیک अ० [अ.] लब्बेक; 'सेवामां हाजर छुं' एवो उद्गार
लमतड़ंग لمتڑنگ वि० जुओ 'लंगतड़ंग'
लमधी لمدھی पुं० वेवाईनो बाप
लमहा لمحہ पुं०[अ.] क्षण; जरा वार
लरज़ना لرزنا अ०क्रि० कंपवुं; हालवुं (२) डरवुं
लरज़ा لرزہ पुं० [फा.] कंप (२) भूकंप
ललक للک स्त्री० प्रबळ के ऊंडी इच्छा; लालच (अ०क्रि०, ललकना)
ललकार للکار स्त्री० पडकार; आह्वान (स०क्रि० ललकारना)
ललचाना للچانا स०क्रि० ललचाववुं (अ०क्रि०, ललचना)
लला للا पुं० (स्त्री०, –ली) प्रिय पुत्र के नायक या पति (संबोधन)
ललाई للائی स्त्री० लाली
ललाना للانا अ०क्रि० इच्छा के लालच करवी, मेळववा आतुर बनवुं
लली للی स्त्री० 'लला'नुं स्त्री०
लल्ला للا पुं० जुओ 'लला'
लल्लो للو पुं० जीभनो लोलो–जीभ
लल्लो-चप्पो,–पत्तो للو چپو، پتو स्त्री० खुशामत

लवनि(–नी) (ـلى),لونی स्त्री० लणणी (२) मासण
लवलीन لولین वि० तल्लीन; मग्न
लवाई لوائی स्त्री० जुओ 'लुनाई' (२) (प) तरत वियायेली गाय
लवाज़मा لوازمہ, लवाज़िम لوازم [अ] पु० साथेनो रसालो के सरसामान (२) जरूरी सामग्री
लशकर لشکر पु० [फा] लश्कर (२) छावणी (३) खलासीओनी टुकडी
लशु(–सु)न لس(ـسـ)ن पु० [स] लसण
लस لس पु० [सं] चीकाश के चीकणी वस्तु (२) आकर्षण
लसदार لسدار वि० चीकणुं
लसना لسنا स०क्रि० चोटाडवुं, चिपकाववुं (२) अ०क्रि० लसवुं, शोभवुं; चळकवु
लसम لسم वि० खोटु, जूठुं; दूषित
लसलसा لسلسا वि० चीकणु
लसी لسی स्त्री० जुओ 'लस' (२) लोभ; फायदानी नजर (३) संबंध (४) दूध पाणीनु शरबत
लसीला لسیلا वि० चीकणु (२) रसीलु, सुंदर [गमे तेम करीने
लस्टम पस्टम لسٹم پسٹم अ०
लस्त لست वि० थाकेलु (२) अशक्त
लस्सान لسان वि० [अ] वातोडियु
लस्सी لسی स्त्री० चीकाश, 'लसी' (२) छाशी छाश
लहँगा لہنگا पु० घेरदार घाघरो
लहक لہک स्त्री० लहेकवु ते (२) लळक, चमक
लहकना لہکنا अ०क्रि० लहेकवु (२) चमकवु
लहकौर(–रि) لہکور(ـر) स्त्री० वरकन्या अरसपरस खवडावे ते विधि
लहजा لہجہ पुं० [अ] गावा बोलवामां लहेंको–आरोहअवरोह [पळ; क्षण
लहज़ा لحظہ पुं० [अ.] लहेजो;
लहज़ा ब लहज़ा لحظہ بہ لحظہ अ० प्रतिपळ; क्षणे क्षणे
लहद لحد स्त्री० [फा] कबर; घोर
लहनदार لہندار वि० लेणदार
लहना لہنا स०क्रि० [सं. लभन] लहेवु, मेळववुं (२) पु० लेणु
लहबर لہبر पु० एक जातनो मोटो चोगो–अंगरखु (२) झंडो
लहमा لمحہ पुं० 'लहज़ा'; क्षण
लहर لہر स्त्री० लहेर (अ०क्रि०, लहर(–रा)ना)
लहरा لہرا पु० लहेर; मोज के मजा
लहलहा لہلہا वि० भर्युभादर्यु (२) प्रफुल्ल, फालुफाल्यु (अ०क्रि०, –ना)
लहसुन لہسن पु० [स. लशुन] लसण
लहालोट لہالوٹ वि० आनंदमग्न (२) मुग्ध, लट्टु थयेलु
लहुरा لہورا वि० (स्त्री० –री) लघु; नानुं (भाई माटे) [लोहीलुहाण
लहू لہو पु० लोही –लुहान=
लाँग لانگ स्त्री० काछडी [लंघवुं
लाँघना لانگھنا स०क्रि० ओळंगी जवुं;
ला لا अ० [अ] नकार दर्शावतो पूर्वग उदा० ला-चार, ला-इलाज
लाई لائی स्त्री० जुओ 'लावा'
लाई लुतरी لائی لتری स्त्री० चाडीचुगली (२) चुगलीखोर स्त्री [निश्चित
ला-कलाम لاکلام वि० [अ.] निस्संदेह,

लद्धड़ لدّھڑ वि० सुस्त; आळसु
लप لپ पुं० पोश, अंजलि
लपक لپک स्त्री० आगनी ज्वाळा (२) चमक (३) वेग; तेजी [कूदी पडवुं
लपकना لپکنا अ०क्रि० वेगथी धसवुं;
लपट لپٹ स्त्री० ज्वाळा (२) आंच (३) महेक [लपटावुं
लपटना لپٹنا अ०क्रि० 'लिपटना';
लपलपाना لپلپانا स०क्रि० (२) अ०क्रि० लपलप करवु के थवुं (जीभ) (२) चाबुक फटफट करवी के थवी (३) चाकु इ० चमकवु के चमकाववु
लपसी لپسی स्त्री० लापसी (२) राब
लपेट(०न) (لپیٹ(०ن स्त्री० लपेटवु ते (२) लपेटो; लपेटवानु चक्कर (३) घेराव (४) लपटामण, पंचात
लफ़ंग(-गा) (لفنگ(-ا वि० [फा.] लफंगु [०मानी पु० शब्दार्थ
लफ़्ज़ी لفظی वि० [अ] शाब्दिक.
लफ़्फ़ाज़ لفّاظ वि० शेखी मारनार (नाम, -ज़ी) [लाळ (३) किनारो
लब لب पुं० [फा] होठ (२) थूक;
लबड-धोधों لبڑ دھو دھوں स्त्री० नकामी धमाल (२) गोटाळो, अंधेर (३) लबाडीपणु
लबरेज़ لبریز अ०[फा.]जुओ 'लबालब'
लबलबी لبلبی स्त्री० बंदूकनो घोडो
लब व लहजा لب و لہجہ पुं० [फा.] बोलवानी रीत [हयेल डगलो
लबादा لبادہ पुं० [फा] एक जातनो
लबार لبار वि० लबाड, जूठो (२) गप्पी
लबारी لباری वि० लबारी (२) स्त्री० लबाडीपणुं

लबालब لبالب अ० [फा.] ठेठ काना सुधी–छलोछल भरेलु
लबे-गोर لبِ گور वि० [फा] घोर नजीक पहोंचेलुं; मरणने कांठे आवेलुं
लबेद لبید पु० वेदमां नहि एवुं पण लोकाचारनुं वचन
लब्ध-प्रतिष्ठ لبدھ پرتشٹھ वि० [सं.] प्रतिष्ठा पामेलु; प्रतिष्ठित
लब्बैक لبّیک अ० [अ.] लब्बेक; 'सेवामा हाजर छु' एवो उद्गार
लमतड़ंग لمتڑنگ वि० जुओ 'लमतडंग'
लमधी لمدھی पु० वेवाईनो बाप
लमहा لمحہ पु०[अ] क्षण; जरा वार
लरज़ना لرزنا अ०क्रि० कंपवुं; हालवुं (२) डरवुं
लरजा لرزہ पुं० [फा.] कंप (२) भूकंप
ललक للک स्त्री० प्रबळ के ऊंडी इच्छा, लालच (अ०क्रि०, ललकना)
ललकार للکار स्त्री० पडकार; आह्वान (स०क्रि० ललकारना)
ललचाना للچانا स०क्रि० ललचाववुं (अ०क्रि०, ललचना)
लला للا पु० (स्त्री०, -ली) प्रिय पुत्र के नायक या पति (संबोधन)
ललाई للائی स्त्री० लाली
ललाना للانا अ०क्रि० इच्छा के लालच करवी, मेळववा आतुर थवुं
लली للی स्त्री० 'लला'नुं स्त्री०
लल्ला للا पुं० जुओ 'लला'
लल्लो للو पु० जीभनो लोचो-जीभ
लल्लो-चप्पो, -पत्तो للو چپّو، -پتّو स्त्री० खुशामत

लाले لالے पु० लाउसा —पड़ना= (कोई चीजनी) लालसा थवी–तरसवु
लाव لاو स्त्री० दारडु, वरत
लावनी لاوني स्त्री० लावणी छंद (२) लाणी, ललणी [(नाम, –दी)
लावल्द لاولد वि० [अ] निःसंतान
लावा لاوا पु० 'लावा', धाणी
ला वारिस لاوارث पु० [अ] (वि० –सी) वारस वगरनु माणस
लासा لاسا पु० 'लस', गुंदर के एवो चीकणो पदार्थ [अजोड
ला-सानी لاثاني वि० [अ] अद्वितीय,
लाह لاه स्त्री० लाख (२) पु० (प) लाभ, फायदा
लाहक़ لاحق वि० [अ] जोडायलु, संबद्ध (२) निर्भर, आश्रित
ला हासिल لاحاصل वि० [अ] निरर्थक नकामु
लाहु لاهٔ पु० (प) जुओ 'लाह'
लाहौल لاحول पु०[अ] भूतप्रेतादिने भगाडवा बोलाता अरबी वाक्यनो पहेलो शब्द —पढ़ना, –भेजना=ए मंत्र भणवो [आडंबरी
लिंगी لنگي पु० चिह्नवाळो (२)
लिए لئے अ० माटे, वास्ते
लिक्खाड़ لکهاڑ पु० भारे मोटो लेखक (व्यंगमां)
लिक्षा لکسا स्त्री० [स] लीख
लिखत لکهت स्त्री० लिखित लेख
लिखना لکهنا स०क्रि० लखवु (प्रेरक, लिखाना)
लिखाई لکهائي स्त्री० लखवु ते के तेनी ढब के मजूरी (२) लेख
लिखापढ़ी لکهاپڑهي स्त्री० लखा-पट्टी, पत्रव्यवहार (२) करारने लखी लई नक्की करवु ते
लिटाना لٹانا स०क्रि० 'लेटना'नु प्रेरक
लिथड़ना لتهڑنا अ०क्रि० लदबद थवु, रगदोळावु
लिपटना لپٹنا अ०क्रि० लपटावु (२) गळे वळगवु (३) तन्मय थईने कोई काममां पडवु
लिपना لپنا अ०क्रि० लींपावु, धोळावु के रंगावु, 'लीपना'नु कर्मणि
लिपाई لپائي स्त्री० लींपवु ते के तेनी मजूरी
लिपाना لپانا स०क्रि० लींपना'नु प्रेरक
लिपिबद्ध لپ بدّه वि०[स] लखेलु
लिफ़ाफ़ा لفافا पु० [अ] परबीडियु (२) उपरनो आडंबर (३) देखावडो पहेरवेश
लिफ़ाफ़िया لفافيا वि० आडंबरी
लिबास لباس पु०[अ] लेबास, पोशाक
लियाक़त لياقت स्त्री० [अ] लायकात योग्यता
लिल्लाह للّٰه अ०[अ] ईश्वरना नामथी
लिवाना لوانا स०क्रि० लवडाववु (२) लेवडाववु [लेनार, लेवाल करनार
लिवाल لوال पु० खरीदनार के
लिहाज़ لحاظ पु० [अ] ख्याल, कोई वातनु ध्यान (२) विवेकमर्यादा, अदब
लिहाज़ा لهٰذا अ० [अ] एटला वास्ते, माटे
लिहाड़ा لہاڑا वि० नीच (२) खराब
लिहाफ़ لحاف पु० [अ] ओढवानु गोदडु के रजाई

लाख टकेकी वात لاکھ ٹکے کی بات
=खूब महत्त्वनी वात
लाग لاگ स्त्री० संबंध (२) लाग, आधार (३) प्रेम (४) लाग, युक्ति (५) विवाहनुं दापु (६) जुआ 'लागडॉट'
लाग-डॉट لاگ ڈانٹ स्त्री० शत्रुता (२) प्रतिस्पर्धा
लागत لاگت स्त्री० पडतर खर्च
लागर لاغر वि० [फा] दूबळु सूकुं (नाम, -री) [कारणथी
लागि لاگ अ० (प) लईने, लीधे
लागू لاگو वि० लागु, लागे एवु
लाजवर्द لاجورد पु० [फा] एक जातना नील-भूरो हीरा (वि० -र्दी)
ला-जवाब لاجواب वि० [फा] अनुपम (२) निरुत्तर
ला-ज़वाल لازوال वि० [अ] अविनाशी
लाजा لاجا स्त्री० [स] चोखा (शेकला) (२) धाणी
लाज़िम لازم वि० [अ] जरूरी अनिवार्य (२) लायक योग्य (३) (व्या) अकर्मक [जरूरी
लाजिमी لازمی वि० [अ] आवश्यक
लाट(-ठ) (لاٹ(-ٹھ स्त्री० मोटो ऊंचो थांभलो (२) पु० लाट, जथ्थो (३) लाट साहेब [मुकाबु त
लाटी لاٹی स्त्री० (प) ह्राट जीभनु
लाडलदैता لاڈلدیتا लाडला لاڈلا वि० लाडीलु प्यारुं [(३) आंतरडुं
लाद لاد स्त्री० लादवु ते (२) पेट
लादवा لادوا वि० [अ] लाइलाज जनी दवा नथी एवु [भार
लादी لادی स्त्री० लादडा, लादवानो
लानत لعنت स्त्री० [अ ल्अनत] ल्यानत, धिक्कार
लाना لانا स०क्रि० लाववु, लई आववुं (२) सामे राखवुं, रजू करवुं
ला पता لاپتا वि० पत्ता वगरनुं गूम, गेब [बेदरकार
लापरवा(०ह) (لاپروا(ہ वि०[फा]
लापरवाही لاپروائی स्त्री० [फा] लापरवाई [मारवी त
लाफ़-ज़नी لاف زنی स्त्री० [फा] शेखी
लाबुद لابُد वि० [अ] जरूरी, आवश्यक (२) निश्चित, नक्की (३) लाचारीथी, न चाल्य
लाम لام पु० [फा] सेना, लश्कर
लाम-काफ़ لام کاف पु० [फा] मम्मोचच्चो, अपशब्द
लार لار स्त्री० लाळ (२) लार हार
-लगाना=मथलाळ लगाडवी
लारी لاری स्त्री० [इ 'लॉरी'] मोटर बस
लालची لالچی वि० लालचु लोभी
लालटेन لالٹین स्त्री० दीवो, फानस
लालबुझक्कड़ لال بجھکڑ पु० वातना उटपटांग अर्थ काढनार
लाल मिर्च لال مرچ स्त्री० लाल मरचुं
लाला لالا पु० [फा] एक लाल रंगनु फूल
लाला لالا पु० मानवाचक शब्द
नेम के लाला लजपतराय (२) बाळक माटे प्रमनुं संबोधन
लालित لالت वि० [स] प्यारु (२) पाळेलुं पोषेलुं
लाली لالی स्त्री० लालाश (२) आबरू

लाले لالے पु० लालसा —पड़ना = (कोई चीजनी) लालसा थवी–तरसवु
लाव لاو स्त्री० दोरडु वरत
लावनी لاونی स्त्री० लावणी छंद (२) लाणी, ललणी [(नाम, –ल्दी)
लावल्द لاولد वि० [अ] नि संतान
लावा لاوا पु० 'लावा', धाणी
ला वारिस لاوارث पु० [अ] (वि० –सी) वारस वगरनु माणस
लासा لاسا पु० 'लस', गुंदर के एवो चीकणो पदार्थ [अजाड
ला-सानी لاثانی वि० [अ] अद्वितीय,
लाह لاه स्त्री० लाख (२) पु० (प) लाभ, फायदा
लाहक़ لاحق वि० [अ] जोडायलु संबद्ध (२) निर्भर आश्रित
ला हासिल لاحاصل वि० [अ] निरर्थक नकामु
लाहु لاهُو पु० (प) जुओ 'लाह'
लाहौल لاحول पु०[अ] भूतप्रेतादिने भगाडवा बालाता अरबी वाक्यनो पहेलो शब्द —पढ़ना, –भेजना = ए मंत्र भणवो [आडंबरी
लिंगी لنگی पु० चिहवालो (२)
लिए لئے अ० माट वास्ते
लिक्खाद لکھاڑ पु० भारे मोगे लेखक (व्यंगमां)
लिक्षा لکشا स्त्री० [स] लीख
लिखत لکھت स्त्री० लिखित लेख
लिखना لکھنا स०क्रि० लखवु (प्रेरक लिखाना)
लिखाई لکھائی स्त्री० लखवु ते के तेनी ढब के मजूरी (२) लेख
लिखापढ़ी لکھا پڑھی स्त्री० लखापट्टी, पत्रव्यवहार (२) कशाने लखी लई नक्की करवु ते
लिटाना لٹانا स०क्रि० 'लेटना'नु प्रेरक
लिथडना لتھڑنا अ०क्रि० लदबद थवु रगदोळावु
लिपटना لپٹنا अ०क्रि० लपटावु (२) गळे वळगवु (३) तन्मय थईने कोई काममां पडवु
लिपना لپنا अ०क्रि० लींपावु, धोळावु के रगावु, 'लीपना'नु कर्मणि
लिपाई لپائی स्त्री० लींपवु त के तेनी मजूरी
लिपाना لپانا स०क्रि० लीपना'नु प्रेरक
लिपिबद्ध لپ بدّھ वि०[स]लखेलु
लिफ़ाफ़ा لفافہ पु० [अ] परबीडियु (२) उपरनो आडबर (३) देखावडो पहेरवश
लिफ़ाफ़िया لفافیا वि० आडंबरी
लिबास لباس पु०[अ]लेबास,पोशाक
लियाक़त لیاقت स्त्री० [अ] लायकात योग्यता
लिल्लाह للہ अ०[अ]ईश्वरना नामथी
लिवाना لوانا स०क्रि० लवडावु (२) लेवडावु [लेनार लेवाल करनार
लिवाल لِوال पु० खरीदनार के
लिहाज़ لحاظ पु० [अ] ख्याल, कोई वातनु ध्यान (२) विवेकमर्यादा, अदब
लिहाज़ा لہٰذا अ० [अ] एटला वास्ते, माटे
लिहाड़ा لہاڑا वि० नीच (२) खराब
लिहाफ़ لحاف पु० [अ] ओढवानु गादडु के रजाई

लीक لیک स्त्री० लीक (रेखा के हद) (२) चीलो (३) पडेलो प्रथा, रूढि. -खींचना = अटल के दृढ निश्चय करवो (२) मर्यादा बांधवी. -खींचकर = नक्की (२) जोर दईने. -पीटना = रूढि प्रमाणे चालवुं; चीले चालवुं

लीचड़ لیچڑ वि० नालायक; 'बदनाम' (२) लेणदेणमां ठीक न होय एवु

लीतड़ा (-रा) لیتڑا (را) पु० जूनो फाटेलो जोडो

लीद لید स्त्री० (पशुनी) लाद

लीपना لیپنا स० क्रि० लींपवुं -पोतना = लींपवुं गूपवुं लीप पोतकर बराबर करना = सत्यानाश वाळवुं

लीलना لیلنا स० क्रि० गळवुं, गळे उतारवुं

लुंगाड़ा لُنگاڑا पु० लफंगो

लुंज, ०पुंज لُنج، پُنج वि० हाथपग वगरनुं (२) ठूंठुं (झाड)

लुंड لُنڈ पु० धड, कबन्ध

लुंडमुंड لُنڈ مُنڈ वि० हाथपग के माथा वगरनुं (२) पान वगरनुं, ठूंठुं

लुंडा لُنڈا वि० पांख के पूंछडी वगरनुं (पशु पक्षी)

लुआठा لُواٹھا पु० सळगतुं उबाडियुं

लुआब لُعاب पुं० [अ] जुओ 'लासा' (२) थूक

लुक لک स्त्री० 'लूक', झाळ

लुकनत لکنت स्त्री० [अ] तोतडापणुं

लुकना لکنا अ० क्रि० संतावुं छूपवुं

लुकटी لکٹی स्त्री० जुओ 'लुआठा'

लुक़्मा لقمہ पु० [अ] कोळियो -करना-खाई जवुं [स० क्रि० तेनुं प्रेरक

लुकाना لکانا अ० क्रि० 'लुकना' (२)

लुगत لغت स्त्री० [अ] भाषा, बोली (२) शब्दकोश

लुगदी لگدی स्त्री० लूगदी, पिंडो

लुगरी لگری स्त्री० जूनी फाटेली साडी

लुग़ात لغات स्त्री० ['लुगत'नुं ब० व०] शब्दकोश

लुगाई لگائی स्त्री० स्त्री, औरत

लुग्वी لغوی वि० [अ] शाब्दिक

लुच्चा لچا वि० दुराचारी, लफंगुं, बदमाश [बरबाद थवुं

लुटना لٹنا अ० क्रि० लूंटावुं (२)

लुटिया لٹیا स्त्री० नानी लोटी

लुटेरा لٹیرا पु० लुटारो

लुढ़कना لڑھکنا अ० क्रि० गबडवुं (प्रेरक -लुढ़काना)

लुतरा لترا वि० चुगलीखोर निंदक

लुत्फ़ لطف पु० [अ] मजा, आनंद (२) रुचि, स्वाद

लुनना لننا स० क्रि० लणवुं [मजूरी

लुनाई لنائی स्त्री० लणणी के तेनी

लुनेरा لنیرا पु० लणनार [सार, सत्त्व

लुब्बे-लुबाब لب، لباب पु० [अ]

लुभाना لبھانا अ० क्रि० लोभावुं, ललचावुं के मोहावुं (२) स० क्रि० लोभाववुं [लुहार काम

लुहारी لہاری स्त्री० लुहारण (२)

लू मारना, लगना لو مارنا، لگنا लू लागवी

लूक لوک स्त्री० अग्निनी झाळ (२) लू (२) खरतो तारो -लगाना = आग लगाडवी

लूका لوکا स्त्री० अगनी झाळ (२) खारियुं

लूटपाट لوٹ پاٹ लूटमार لوٹ مار स्त्री० लूटफाट, डाको

लल्लू لَلُّو पु० [फा] हाउ (२) मूर्ख
लेंड़ी لنڈڑی स्त्री० [स लेंड] लींडी
के लींडु [लगार (पशु माटे)
लेंहड़(-ड़ा) (ا) لہنڈ पु० समूह,
ले لے अ० लईने, शरू करीने, 'लेकर'
लेई لئی स्त्री० लाही
लेकिन لیکن अ० [अ] पण, परंतु
लेज़िम لیزم स्त्री० [फा] लेजीम
लेटना لیٹنا अ०क्रि० लेटवु, सूवु
(प्रेरक, लेटाना)
लेन لین पु० लेवु ते (२) लेणु
लेनदेन لین دین पु० लेणदेण
लेना لینا स०क्रि० लेवु आड़े हाथों
लेना=ठूंसो टाणो मारी शरमाववु—
झपटाणु पाडवु लेनेके देने पड़ना=
लेवाने बदले देवु पडवु, लाभने बदले
हानि थवी लेना एक न देना दो=
कशी लेवादेवा नथी कानमें लेना=
सांभळवु
लेपना لیپنا स०क्रि० लींपवु, लेपन करवु
लेपालक لے پالک पु० दत्तक पुत्र
लेबुल لیبل पु०लेबल,नामठामनी चिठ्ठी
लेव لیو पु० लेप (२) कणेवाळो
लेवा दई لیوا دئی स्त्री० लेणदेण
लेवाल لیوال पु० जुओ 'लिवाल'
लेसना لیسنا स०क्रि० लगाडवु, वाळवु
(२) लेप करवो, पोतना' (३) चाटाडवु
(४) आडुंअवळुं कहीने लडाडवु,
चुगली करवी
लेहड़ा لہڑا पु० लार, लांबी हार
लैत व लअल لیت ولعل पु० [अ]
बहानुं (वात क काढी टाळवुं ते
लैल لیل स्त्री० [अ] रात्रि

लैल व नहार لیل ونہار पु० [अ]
रातदिन
लैस لیس वि० [इं ?] तैयार, कटिबद्ध
लोई لوئی स्त्री० वणकरनो लूओ (२)
एक जातनी कामळी
लोकना لوکنا स०क्रि० झीलवु (२)
अद्धर उठावी लेवु, वच्चेथी ज उठाववु
लोकाट لوکاٹ पु०एक फळ के तना छोड
लोखर لوکھر पु० हजाम के लुहारनां
ओजार
लोग لوگ पु०ब०व० लोको
लोट لوٹ स्त्री० लोटवु ते
लोटिया لوٹیا स्त्री०नानो लोटो, लोटी
लोढ़ना لوڑھنا स०क्रि० लढवु (२)
चूंटवु तोडवु [पथ्थर
लोढ़ा لوڑھا पुं० निशातरो, वाटवानो
लोढ़िया لوڑھیا पु० नानो 'लोढ़ा'
लोथड़ा لوتھڑا पु० मांसनो लोचो
लोन لون पु० लूण, मीठु (२) लावण्य
लोना لونا वि० मीठावाळु खारु (२)
लवण, सुंदर (३) पु० दीवालनो लूणो
(४) खारी माटी
लोनी لونی स्त्री० लोणीनी भाजी
लोबिया لوبیا पु० [फा] शाकनी
एक फळी
लोरी لوری स्त्री० हालरडु
लोहा لوہا पु० लोह, लोढु (२)
हथियार (३) लोढानु ओजार —बजना=
युद्ध थवु (किसीका) लोहा मानना=
हारवु —लेना=लडवु
लोहार لوہار पु० [स्त्री० लोहाइ-
(-रि)न)] लुहार [लुहारकाम
लोहारी لوہاری स्त्री० 'लुहारी',

लोहिया لوہیا पु० लोढानो वेपारी (२) मारवाडीनी एक जात
लोहू لوہو पु० लोही
लौंग لونگ पु० लविंग
लौंडा لونڈا पु० छोकरो (स्त्री०, –डी, –डिया)
लौंडी لونڈی स्त्री० लूडी
लौंद لوند पु० अधिक मास
लौंदा لوندا पु० लोंदो, 'लोंदा'
लौ لو स्त्री० आगनी झोळ (२) दीवानी शग (३) लगनी, चाह (४) आशा –उठना=झोळो नीकळवी –लगना=लगनी लागवी
लौकी لوکی स्त्री० दूधी
लौटना لوٹنا अ०क्रि० पाछुं आववुं (२) ऊलटुं थवुं (नाम, लौट स्त्री०)
लौट पौट لوٹ پوٹ स्त्री० ऊलट सूलट करवुं ते (२) वेउ बाजू सरखु छापकाम [परिवर्तन
लौट फेर لوٹ پھیر पु० फेरफार,
लौटाना لوٹانا स०क्रि० पछु आपवु (२) उलटाववु, फरववु [माखण
लौनी لونی स्त्री० लाणी (२) (प)
लौलीन لولین वि० (प) जुओ 'लवलीन' [(३) कलक
लौस لوث पु० [अ] संबंध (२) मेल
लौह لوح पु० [सं] लोह (२) स्त्री० [अ] लाकडानु पाटियु (३) पुस्तकनुं मुखपृष्ठ
ल्यारी لیاری पु० वरु; 'भेडिया'

व

वकट ونکٹ वि० वाकु (२) विकट
वकनाल ونکنال पु०, –ली स्त्री० सुषुम्णा नाडी
वद وند [फा] 'वाळु' ए अर्थमां शब्दने अंते लागतो प्रत्यय [जेल
वदीगृह وندی گرہ पु० वदीगृह,
वंदीजन وندی جن पु० [स] वदीजन
वंशी ونشی स्त्री० [स] वसी, वांसळी
वशीवट ونشی وٹ पु० [स] वृदावननो वडीवट
व و अ० [फा] अने [अगर ता, 'वरना'
व-इल्ला وِاِلّا अ० [अ] नहीं तो
वकअत وقعت स्त्री० [अ] ताकात (२) शाख, आबरू (३) किंमत, महत्त्व
वकाया وقائع पु० ब० व० [अ] बनावो के ख़बरो
वकार وقار पु० [अ] शील, चारित्र्य (२) मननी स्थिरता
वकालतन् وکالتاً अ० [अ] वकील द्वारा
वकूअ(-आ) وقوع(-ع) पु० [अ] घटना बनाव
वकूफ़ وقوف पु० [अ] ज्ञान, समज
वक़्त وقت पु० [अ] वखत
वक़्तन्-फ़वक़्तन् وقتاً فوقتاً, अ०
वक़्त-बवक़्त وقت بوقت अ० [अ] कोई कोई वार; वखत वखत
वक्तव्य وکتوّیے पु० जाहेर निवेदन, 'स्टेटमेन्ट' [ग्य वक्त
वक़्फ़ وقف पु० [अ] वक्फ–धर्मादा
वक़्फ़ा وقفہ पु० [अ] छुट्टी, आराम
वगर وگر अ० 'अगर', यदि, जो
वगर-ना وگرنہ अ० नहीं तो, अगर तो

वगैरह وغيره अ० [अ] वगेरे
वजद وجد पु०[अ वज्द] अति हर्षनी मस्त दशा
वज़न وزن पु० [अ] वजन, भार
वज़नी وزنی वि० [फा] वजनदार भारे
वजह وجه स्त्री० [अ] कारण, हेतु
वजा وجع पु० [अ] पीडा, दरद
वज़ा وضع स्त्री० [अ] बनावट, रचना (२) दशा, हाल (३) प्रसव, जणवु ते
वज़ादार وضعدار वि० सरस रचनावाळु, सुंदर [तिनी रचेरी
वज़ारत وزارت स्त्री० वजीरपद के
वज़ीफ़ा وظيفه पु० [अ] वजीफो, विद्वान, विद्यार्थी के त्यागी वगेरेने दानमां अपाती वृत्ति (२) जप के पाठ
वज़ीर وزير पुं० [अ] वजीर प्रधान (नाम, -री)
वज़ू وضو पु० [अ वुज़ू] वजू नमाज पहेला कराती शौचविधि
वजूद وجود पु०[अ वुजूद] सिद्धि, सफळता (२) अस्तित्व, हयाती (३) देह, शरीर –पाना=स्थपावु, हयातीमां आववु –में लाना=हयातीमां आणवु स्थापवु [ब० व०] कारणो
वजहात وجوهات स्त्री० ['वजह'नु
वतीरा وتيره पु०[अ] रगढग पद्धति
वफ़ा وفا स्त्री०[अ] वफा प्रामाणिकता ईमानदारी (२) सुशीलता
वफ़ात وفات स्त्री०[अ] मरण
वबा وبا स्त्री०[अ] कॉलेरा, प्लेग जेवी महामारी [आफत (२) ईश्वरीकोप
वबाल وبال पु०[अ] भार, बाजो (२)
वयस्क وئسک वि० [स] उमरे (समासमां) (२) उमरे पहोंचेलु, सगीर मटेलु
वरंच ورنچ अ० [स] बल्के (२) परंतु
वर ور [फा] 'वाळु' ए अर्थनो प्रत्यय उदा० 'हुनरवर'
वरक़ ورق पु० [अ] सोनाचांदीनो वरख (२) पुस्तकनु पानु
वरगलाना ورغلانا स०क्रि० बहेकाववु, फसववु (२) उश्केरवु [वसरत
वरज़िश ورزش स्त्री० [फा] व्यायाम,
वरण ورن पु० [स] वरवु के पसंद करवु ते (२) मंगळकार्यमां होता वगेरेने देवातु दान
वरदी وردی स्त्री० [अ] अमलदार वगेरेनो खास पोशाक, 'युनिफॉर्म'
वरन् ورن अ० बल्क [तो
वरना ورنا अ०[अ] नहीं तो, अगर
वरम ورم पु० [अ] सोजो
वरसा ورثا पु० [अ वर्स] वारस
वरासत وراثت स्त्री० वारसो के वारस होवु ते
वरुणालय ورونالے पु० [स] समुद्र
वर्गलाना ورغلانا स०क्रि० जुओ 'वरगलाना' ['वरज़िश'
वर्ज़िश ورزش स्त्री० [फा] जुओ
वर्दी وردی स्त्री० जुओ 'वरदी'
वलवला ولوله पु० [अ] शोर (२) उत्साह, आवेश [प्रसव
वलादत ولادت स्त्री० [अ विलादत]
वलाहक ولاہک पु० [स] वादळ (२) पर्वत
वलि(–ली) (ولی)ولی पु० [स] रेखा, करचली

वली ولی पु० [अ] मालिक (२) पीर, फ़कीर –अल्लाह पुं० मोटो फ़कीर –अहद पु० युवराज

वले ولے, वलेक ولیک, वलेकिन ولیکن [अ] अ० परंतु, पण

वल्द ولد पु० [अ] पुत्र ('वलदे, विन' ए अर्थमां दस्तावेजमां वपराय छे)

वल्दियत ولدیت स्त्री० [अ] बापनु नाम दई परिचय आपवो ते– खानदान

वल्लाह واللہ अ०[अ] ईश्वरना सोगन, खरेखर [जाणे, कोण जाणे

वल्लाह आलम واللہ اعلم [अ] दैव

वसअ وسع, वसअत وسعت स्त्री० विस्तार, फेलावो (२) क्षेत्रफळ (३) वसात, सामर्थ्य

वसमा وسمہ पु० [अ] वाळनो कलफ

वसवास وسواس पु०[अ] वसवसो, आशंका, संदेह

वसी وصی पु० [अ] वारस, जेने नामे वसियत करी होय ते

वसीक़ा وثیقہ पु० [अ] वक्फनो दस्तावेज [वसियत, वारसा खत

वसीयत وصیت स्त्री० [अ]

वसीला وسیلہ पु० [अ] वसीलो, संबंध, सहाय के आधारो (२) रस्तो, कार्यसिद्धिनो मार्ग

वसूली وصولی स्त्री० वसूलात, वसूल करवु के करवावु ते प्राप्ति

वस्त وسط पु० [अ] (वि० –स्ती) मध्यभाग [विशेषता, खूबी

वस्फ़ وصف पु० [अ] गुण,

वस्ल وصل पु०[अ] मिलन (२) मृत्यु

वस्साफ़ وصاف वि० [अ] प्रशंसक, वखाणनार

वह وہ स० ते (२) वि० पेलु

वहदत وحدت स्त्री० [अ] एकता

वहदानियत وحدانیت स्त्री०[अ] एकता (२) अद्वितीयता

वहम وہم पु० [अ] (वि०–मी) वहेम

वहशत وحشت स्त्री० [अ] जंगलीपणु, असभ्यता (२) गांडपण (३) चचळता, अधीराई (४) डर, भय भयंकरता

वहशी وحشی वि० [अ] जंगली, असभ्य (२) अधीर, चचळ

वहाँ وہاں अ० त्यां

वहाबी وہابی पु० एक मुसलमान संप्रदाय के तेनो अनुयायी

वहीं وہیں अ० त्यां ज

वही وہی स० [वह ही] ते ज (व्यक्ति) (२) وحی स्त्री० [अ] खुदानो पेगाम

वहीद وحید वि० [अ] अनुपम अजोड

वाइज़ واعظ पु० [अ] धर्मोपदेशक, वायज [(२) आवेलु, स्थित

वाक़अ واقع पु० [अ] बननारु थनारु

वाक़ई واقعی वि० [अ] यथार्थ, साचु (२) अ० खरेखर, साच, वस्तुत

वाक़फ़ियत واقفیت स्त्री०[अ] वाकेफगारी, जाण (२) परिचय

वाक़्या واقعہ पु० [अ वाक़िअ] बनाव (२) समाचार

वाक़िफ़ واقف वि० [अ] वाकेफ

वाक़िफ़कार واقف کار वि० वाकेफगार, प्रवीण

वाक़ियात واقعات स्त्री० [अ] 'वाक़्या'नु ब० व०

वाक़फ़ियत واقفیت स्त्री० [अ.] जुओ 'वाकफियत'
वागुरा واگرا स्त्री० [सं.] जाळ,फांदो
वाग्मी واگمی पुं० [सं.] अच्छुं बोलनार (२) बृहस्पति (३) पंडित
वाज़ وعظ पुं० [अ.] उपदेश (२) धार्मिक कथा
वाज़ा واضع वि० [अ.] बनावनार
वाजिब(–बी) واجب वि० [अ.] वाजबी [[अ.] आवश्यक मार्गो
वाजिबात واجبات स्त्री० ब० व०
वाज़ेह واضح वि० [अ] मालूम; प्रतीत. –होना=मालूम पडवुं
वातुल واتل वि० [सं.] गांडुं; पागल
वादा وعده पुं०[अ] वायदो; करार; वचन –ख़िलाफ़ी करना=वायदाथी विरुद्ध करवुं –वफ़ाई करना=वायदो पूरो करवो
वादी وادی स्त्री० [अ] पहाडो वच्चेनी खीण (२) [सं.] (अदालतमां) वादी, फरियादी
वापस واپس वि० [फा] पाछु. –करना=पाछुं आपवुं. –होना= पाछु फरवुं (२) पाछुं आववुं
वापसी واپسی वि० पाछुं फरतु–वळतुं (२) स्त्री० पाछुं फरवु ते
वाफ़िर وافر वि० [अ] खूब, पुष्कळ
वाफ़ी وافی वि० [अ.] पूरतु, जोईए तेटलुं [संबु, संबधी
वाबस्ता وابستہ पुं० [फा.] वाबस्तु;
वाय وائے अ० [फा] 'हाय' अर्थनो उद्‌गार [(२)दंगोफिसाद; मारामारी
वारदात واردات स्त्री० [अ.]दुर्घटना
वारना وارنا स०क्रि० ओवारवुं (२) पुं० वारणुं –वारने जाना=वारी जवुं
वारपार وارپار पुं० (नदीनो) आ पारथी ते पार; पूरो विस्तार (२) अ० पारोपार [करेलुं ते
वारफेर وارپھیر स्त्री० बलि; न्योछावर
वारा وارا पुं० करकसर (२) लाभ (३) वि० सस्तुं (४) (नजरमां) वाहलुं; 'वाला' (५) वारी गयेल, न्योछावर
वारा-न्यारा وارا نیارا पुं० फेंसलो; निवेडो [पुं० महेमान (२) दूत
वारिद وارد वि०[अ.] आवनार (२)
वारिस وارث पुं० [अ.] वारस
वारे-न्यारे होना وارے نیارے ہونا =खूब फायदो थवो [वाली)
वाला والا 'वाळुं' अर्थनो प्रत्यय (स्त्री०
वाला والا वि० [फा.] उच्च; श्रेष्ठ
वालिद والد पुं० [अ.] पिता
वालिदा والدہ स्त्री० [अ.] माता
वालिदैन والدین पुं० ब० व० [अ.] मावाप [शोरबकोर
वावैला واویلا पुं० [अ.] रोकक्कळ (२)
वास واس पुं० [सं] वास; घर के रहेठाण (२) सुवास; सुगंध
वासिक़ واثق वि० [अ] दृढ; पाकुं
वासिल واصل वि०[अ.] वसूल थयेलुं; मळेलुं
वासिल बाक़ी واصل باقی स्त्री० [अ.] वसूल बाकी –नवीस पुं० वसूल बाकीनो हिसाबनीस; वसूलदार
वास्ता واسطہ पुं०[अ.]संबंध; लेवादेवा
वाहवाही واہ واہی स्त्री० वाहवाह; प्रशंसा

वाहिद واحد वि० [अ] एकमात्र (२) पु० ईश्वर (३) (व्या) एकवचन
वाहियात واہیات वि० वाहियाद, नकामु (२) ख्राव, भूंड
वाही وا ہی वि० [अ] नाठ, नकामु (२) सुस्त, ढीलु (३) मूर्ख (४)बेहूदु
वाही तबाही وا ہی تباہی वि० बेहूदु (२) डगवडा नाखवुं(३)स्त्री० तेवी वातो
विगंध وِگندھ वि० [स] निर्गंध (२) गंधातु [तुच्छकारायेलु(२)खराब
विगर्हित وِگرہت वि० [स] निंद्य
विचिकित्सा وِچکتسا स्त्री० [स] शक, संदेह [फिसलवुं
विछलना وِچھلنا अ० क्रि० लपस्
विछोह وِچھوہ पु० वियोग, विच्छेद (वि० –ई) [वहावट'
विज़ारत وِزارت स्त्री० [अ] जुओ
विजोर وِجور वि० कमजोर
विज्जु وِجّ स्त्री० वीजळी
विडारना وِڈارنا स०क्रि० वेरणछेरण नष्टभ्रष्ट करवु [वहेंचणी
वितरण وِترن पु० [स] दान (२)
वितरना وِترنا स० क्रि० (प) वहेंचवु
वितरेक وِتریک अ० (प) सिवाय 'व्यतिरिक्त'
वितुंड وِتُنڈ पु० [स] हाथी
विथकना وِتھکنا अ० क्रि० (प) थाकवु ढीलुं थवु (२) मोहक आश्चर्यथी चूर थई जवु
विदा وِدا स्त्री० [अ] विदाय
विदाई وِدائی स्त्री० विदाय (२) विदायगीरी के त्यारे अपातु धन
विदाही وِداہی वि०[स] दाही दाहक
विदूषना وِدوشنا स० क्रि० दोष देवो (२) सतावतु (३) अ० क्रि० दुःखी थवुं [पुं० विधि, भावी
विधना وِدھنا स०क्रि० मेळववु(२)
विधर्म(–र्मी) وِدھرم(می) पुं० परधर्म [साथ पाववुं
विधि बैठना وِدھی بیٹھنا = मेळ
विनश(–स)ना وِنش(س)نا अ० क्रि० वणसवु नाश पामवु
विनु وِنُ अ० (प) विना
विपत्ति وِپتّ स्त्री० [स] संकट आफत (२) दुर्दशा (३) मुश्केली पचास –दहना=दुःख आवी पडवु
विपन्न وِپنّ वि०[स] दुःखी विपत्तिमां आवेलु [विपर्यय पामेलु(२)अस्तव्यस्त
विपर्यस्त وِپرئیست वि० [स]
विमत وِمت पु० विरुद्ध मत (२) असंमति
विमाता وِماتا स्त्री० [स] सावकी मा
विमुद وِمُد वि०[स] अप्रसन्न उदास
वियोगान्त وِیوگانت वि० [स] अशुभान्त (नाटक इ०) [(२)विविध रंगोनु
विरंग وِرنگ वि०[स] खराब रंगनु
विरत وِرت वि० [स] विशेष रत–लीन (२) विरतिवाळु विरक्त
विरद وِرد पु० [स विरुद] बिरद ख्याति [यशोगान
विरदावली وِرداولی स्त्री० बिरदावली
विरसा وِرسا पु० 'वरसा' वारसो
विराजना وِراجنا अ०क्रि० बिराजवु शोभवु (२) बिराजवु बेसवु (३) हाजर होवु [वरासत
विरासत وِراثت स्त्री० [अ] जुओ

विरुद وِرُد पुं० [सं.] ख्याति; प्रशस्ति
विरुदावली وِرُداوَلی स्त्री० [सं.] जुओ 'विरदावली' [दैनिक कार्य
विर्द وِرْد स्त्री० [अ.] नित्यनुं कार्य;
विलंबना وِلمبنا अ०क्रि० विलंब करवो
विलखना وِلکھنا अ० क्रि० जुओ 'बिलखना' ['बिलग'
बिलग وِلگ वि० (२) पुं० जुओ
विलगाना وِلگانا अ०क्रि० (२) स० क्रि० जुओ 'बिलगाना'
विलायत وِلایت पुं०; स्त्री० [अ.] पारको के दूरनो देश [पु० टोमेटो
विलायती बैंगन وِلایتی بینگن
विवाहना وِواہنا स० क्रि० परणवुं; 'ब्याहना'
विश्वकोश وِشْوَکوش पुं० [सं.] सर्वसंग्रह; 'एन्साइक्लो-पीडिया'
विषकी गाँठ وِس کی گانٹھ = उपद्रवकारी के पचातनु घर
विसाल وِصال पुं०[अ.] संयोग (२) संभोग (३) मृत्यु [-नी)
वीरान وِیران वि०[फा.] वेरान (नाम,
वीराना وِیرانہ पुं० [फा.] वेरान जगा; जंगल

वुजू وُضُو पुं०[अ.] जुओ 'वज़ू'
वुजूद وُجُود पु० जुओ 'वजूद'
वुसअ وُسع, वुसअत وُسعت स्त्री० [अ.] जुओ 'वसअ', 'वसअत'
वुसूल وُصُول वि० जुओ 'वसूल'
वैनतेय وَینتیے पु०[सं.] गरुड (२) अरुण [[सं] सावकुं; 'सौतेला'
वैमात्र(-त्रेय) وَیماتر(-تریے) वि०
व्यग्र وِیگر वि०[सं.] व्याकुळ (२) कामसां लीन
व्यतिरिक्त وِیترکت अ० सिवाय, 'अलावा'
व्यलीक وِیلیک वि० [सं] अप्रिय (२) दुःखद (३) पुं० अपराध (४) दुःख
व्यस्त وِیست वि०[सं] जुओ 'व्यग्र'
व्याळ وِیالو स्त्री०; पुं० वाळु
व्याहार وِیاہار पुं० [सं.] वाक्य
व्युत्पन्न وِیُتپن वि० [सं] विद्वान; पंडित
व्रज وِرج पु०[सं.] जवुं ते (२) समूह; टोळुं (३) व्रज प्रदेश
व्रतिक وِرتِک, व्रती وِرتی, व्रत्य وِرتیہ पु०[सं.] व्रती; व्रतधारी (२) ब्रह्मचारी

श

शंजरफ़ شنجرف पु० [फा.] 'शिंगरफ़'; हिंगळोक
शठ شٹھ पुं० शंठ (२) बेवकूफ
शंढ(ढ) شنڈ(-ڈھ) पु०[सं.] शंढ; नपुंसक (२) सांढ [अरबी ८मो मास
शअबान شعبان पुं० [अ.] शाबान;
शऊर شعور पुं० [अ.] शहूर; अकल; आवडत (२) काम करवानी रीत, पहोंच
शऊरदार شعوردار पुं० शहूरवाळुं; काबेल
शकर شکر स्त्री० [फा.] 'शक्कर'; खांड
शकरक़ंद شکر قند पुं० शकरियुं
शकल شکل स्त्री० [अ. शक्ल] सिकल; चहेरो; रूप (२) उपाय; रस्तो

शकील شکیل वि० [फा] रूपाळु, सुंदर शिकलवाळु
शकुन شگن पु० [स] शुकन –विचारना, –देखना = शुकन जोवा
शक्क شق पु० [अ] चीरो, फाट
शक्की شکی वि० शकवाळु शंकाशील
शक्त شکت पु० [स] सशक्त, समर्थ
शक्तु شکتو पु० [स] सक्तु साथवो
शक्ल شکل स्त्री० [अ०] जुओ 'शकल'
शख़्स شخص पु० [अ] शखस, माणस, व्यक्ति [व्यक्तित्व
शख़्सियत شخصیت स्त्री० [अ]
शग़ल شغل पु० [अ शग्ल] वेपार, कामधंधो (२) विनोद मनोरंजन
शगाल شغال पु० [अ] शृगाल शियाळ
शगुन شگن पु० शुकन (२) सगाई थयानो चांल्लो इ० करवानो विधि –लेना = शुकन जोवा
शगुनियाँ شگنیاں पु० शुकन जोई कहेनार साधारण जोषी
शगुफ़्ता شگفتہ वि० [फा] खीलेलुं, प्रफुल्ल (नाम, –फ़्तगी)
शगून شگون, शगूनियाँ شگونیاں जुओ 'शगुन, शगुनियाँ'
शगूफ़ा شگوفہ पु० कळी (२) फूल (३) विलक्षण कांई नवी घटना
शजर شجر पु० [अ] वृक्ष, झाड
शजरा شجرہ पु० [अ] 'शजर' (२) वंशवृक्ष (३) तलाटीना खेतरोनो नकशो
शतरंज شطرنج स्त्री० [अ ?] शेतरंज
शतरंजी شطرنجی स्त्री० [फा] शेतरंजी (२) शेतरंज रमवानु खानावाळु कापडु (३) पु० सरस शेतरंज रमी जाणनार [सख्त
शदीद شدید वि० [अ] भारे खूब,
शनाख़्त شناخت स्त्री० [फा शिनाख़्त] पिछान, परिचय
शनास شناس वि० [फा. शिनास] पिछाननार, परिचित (समासने अंते)
शफ़क़ شفق स्त्री० [अ] संध्या के उषानी लाली (२) खूब सुंदर
शफ़क़त شفقت स्त्री० [अ] कृपा, महेरबानी [आरोग्य
शफ़ा شفا स्त्री० [अ शिफ़ा] तंदुरस्ती,
शफ़ाख़ाना شفاخانہ पु० [अ+फा] दवाखानु [वच्चे पडी पतावट करनार
शफ़ी شفیع वि० [अ शफ़ीअ]
शफ़ीक़ شفیق वि० [अ] दयाळु, महेरबान [(२) पारदर्शक
शफ़्फ़ाफ़ شفاف वि० [अ] स्वच्छ
शब شب स्त्री० [फा] रात
शबकोर شب کور वि० [फा] (नाम, –री) रतांधळु
शबनम شبنم स्त्री० [फा] झाकळ, ओस (२) पातळी बारीक मलमलनी एक जात
शबनमी شبنمی स्त्री० [फा] मच्छरदानी
शबबरात شب برات स्त्री० [फा] एक इस्लामी तहेवार
शबाब شباب पु० [अ] यौवन, जुवानी (२) खूब सौंदर्य [शिकल
शबाहत شباہت स्त्री० [अ] सूरत,
शबीह شبیہ स्त्री० [अ] चित्र छबी
शबेक़द्र شب قدر स्त्री० [फा+अ] रमजान मासनी २७मी तारीखनी रात

(एम मनाय छे के त्यारे खुदा जुए छे के कोण मारी बदगी करे छे)
शबे तार شب تار , शबे तारीक شب تاریک स्त्री० [फा] अंधारी रात
शबे माह شب ماه , शबे-माहताब شب ماهتاب स्त्री० [फा.] चांदनी रात
शब्बीर شبیر वि० [फा. ?] नेक, भलु (२) सुंदर, खूबसूरत
शमला شمله पुं० [अ] पाघडी के फेंटानो तलो
शमस شمس पुं० जुओ 'शम्स'
शम्बा شنبه पु० [फा] शनिवार
शम्मा شمه वि० [अ] जराक, तनीक (२) पु० मृदु-जरा सुवास
शम्स شمس पु० [अ] सूर्य
शर شر पु०, स्त्री० [अ] दुष्टता (२) पु० [स] बाण
शरअ شرع स्त्री० [अ] शर, कुराननी आज्ञा (२) मुसलमाननु धर्मशास्त्र (३) दीन, मजहब
शरई شرعی वि० [अ] शर-धर्मशास्त्र प्रमाणेनु (२)धर्मने अनुसरी चालनार
शरक़ी شرقی वि० जुओ 'शर्क़ी'
शरफ़ شرف पु० [अ] मोटाई (२) उत्तमता
शरमसे गड़ना شرم سے گڑنا या पानी पानी हो जाना یا پانی پانی ہو جانا = शरमना मार्या मरी जवु; खूब शरमावु
शरमाउ(-लू) شرماؤ(-لو) वि० शरमाळ [शरमे, शरमथी
शरमाशरमी شرما شرمی अ० शरमे
शरमीला شرمیلا वि० शरमालु
शरर شرر पु० [अ] चिनगारी
शरह شرح स्त्री० [अ] टीका, भाष्य, स्पष्टीकरण (२) भाव, दर
शरह-लगान شرح لگان स्त्री० 'लगान'ना दर; विघोटी
शराकत شراکت स्त्री० [फा.] शरीक थवु ते, हिस्सेदारी, सामेलगीरी, सहयोग
शरा(-रां)टा شرا(-رّا)ٹا पु० सुसवाट (हवानो) (२) मोटो अवाज
शराफ़त شرافت स्त्री० [अ] शरीफपणु; भलमनसाई; सुजनता
शराब شراب स्त्री० [अ] दारू
शराबी شرابی पु० दारूडियो
शराबोर شرابور वि० [फा] तरबोळ; बिलकुल पलळीने लदपद थयलु [शरतो
शरायत شرائط स्त्री०[अ शर्तनु ब०व०]
शरार شرار पु०[अ] 'शरर',चिनगारी
शरारत شرارت स्त्री०[अ] दुष्टता,'शर'
शरारतन् شرارتاً अ० [अ] दुष्टताथी
शरारा شراره पु० [अ] चिनगारी
शरीअत شریعت स्त्री०[अ] शरियत; 'शरअ' [पु० मार्गदार(२) मददगार
शरीक شریک वि०[अ] सामेल (२)
शरीफ़ شریف पु०[अ] खानदान के भलो माणस (२) वि० पवित्र (माणस)
शरीफ़ा شریفہ पु०सीताफळ व सीताफळी
शरीर شریر वि०[अ] दुष्ट, शरारतवाळु (२) पु० [स] शरीर
शर्क़ شرق पु० [अ] (वि०-र्क़ी) सूर्योदय (२) पूर्व दिशा
शर्त شرط स्त्री० [अ] शरत
शर्तिया شرطیہ अ०[अ] शरत साथे, नक्की (२) वि० निश्चित
शर्ती شرطی वि० शरती, शरतवाळु

शकील شکیل वि० [फा.] रूपाळुं; सुंदर दिलवाळुं

शकुन شگن पुं० [सं] शुकन. –विचारना, –देखना=शुकन जोवा

शक़्क़ شق पुं० [अ] चीरो; फाट

शक्की شکّی वि० शकवाळु, शंकाशील

शक्त شکت पु० [स] सशक्त; समर्थ

शक्तु شکتُ पु० [स] सक्तु, साथवो

शक्ल شکل स्त्री० [अ०] जुओ 'शक्ल'

शख़्स شخص पुं० [अ.] शख्स, माणस; व्यक्ति [व्यक्तित्व

शख़्सियत شخصیت स्त्री० [अ.]

शग़ल شغل पु० [अ. शग़्ल] वेपार; कामधंधो (२) विनोद, मनोरंजन

शगाल شغال पु० [अ] शृगाल; शियाळ

शगुन شگن पु० शुकन (२) सगाई थयानो चांल्लो इ० करवानो विधि. –लेना=शुकन जोवा

शगुनियाँ شگنیاں पुं० शुकन जोई खानार साधारण जोषी

शगुफ़्ता شگفتہ वि० [फा.] खीलेलुं; प्रफुल्ल (नाम, –फ़्तगी)

शगून شگون, शगूनियाँ شگونیاں जुओ 'शगुन, शगुनियाँ'

शगूफ़ा شگوفہ पुं० कळी (२) फूल (३) विलक्षण काई नवी घटना

शजर شجر पुं० [अ] वृक्ष; झाड

शजरा شجرہ पु० [अ.] 'शजर' (२) वंशवृक्ष (३) तलाटीनो खेतरोनो नकशो

शतरंज شطرنج स्त्री० [अ ?] शेतरंज

शतरंजी شطرنجی स्त्री० [फा.] शेतरंजी (२) शेतरंज रमवानुं कापडुं (३) पु० सरस शेतरंज रमी जाणनार [सख्त

शदीद شدید वि० [अ] भारे. खूब;

शनाख़्त شناخت स्त्री० [फा. शिनाख़्त] पिछान; परिचय

शनास شناس वि० [फा. शिनास] पिछाननार; परिचित (समासने अंते)

शफ़क़ شفق स्त्री० [अ.] संध्या के उषानी लाली (२) खूब सुंदर

शफ़क़त شفقت स्त्री० [अ] कृपा; महेरबानी [आरोग्य

शफ़ा شفا स्त्री० [अ शिफ़ा] तंदुरस्ती;

शफ़ाख़ाना شفاخانہ पु० [अ+फा] दवाखानुं [वच्चे पडी पतावट करनार

शफ़ी شفیع वि० [अ. शफ़ीअ]

शफ़ीक़ شفیق वि० [अ.] दयाळु, महेरबान [(२) पारदर्शक

शफ़्फ़ाफ़ شفّاف वि० [अ] स्वच्छ

शब شب स्त्री० [फा.] रात

शब-कोर شب کور वि० [फा] (नाम, –री) रतांधळुं

शबनम شبنم स्त्री० [फा] झाकळ; ओस (२) पातळा बारीक मलमलनी एक जात

शबनमी شبنمی स्त्री० [फा.] मच्छरदानी

शब-बरात شب برات स्त्री० [फा] एक इस्लामी तहेवार

शबाब شباب पुं० [अ] यौवन; जुवानी (२) खूब सौंदर्य [मिसल

शबाहत شباہت स्त्री० [अ.] सूरत;

शबीह شبیہ स्त्री० [अ.] चित्र, छबि

शबेक़द्र شب قدر स्त्री० [फा.+अ.] रमजान मासनी २७मी तारीखनी रात

शागिर्द شاگرد पु० [फा.] शिष्य (नाम, –र्दी)

शाज़ شاذ, शाज़-व-नादिर شاذ و نادر अ० [अ] कदी कदी; क्यारेक क्यारेक [(२) पूर्ण; भरेलुं

शाद شاد वि० [फा.] खुश; राजी

शाद-बाश شاد باش अ० [फा.] राजी रहो (२) शाबाश

शादमान شادمان वि० [फा.] राजी; खुश

शादाब شاداب वि० [फा.] भर्युंभादर्युं

शादियाना شادیانہ पुं० [फा.] खुशीनां वाजां वागे ते (२) मुबारकबादी के तेने अंगे अपाती भेट

शादी شادی स्त्री० [फा] खुशी; आनंद (२) लग्न

शान شان स्त्री० [अ] ठाटमाठ; भपको; छटा (२) भव्यता (३) शक्ति; वैभव (४) प्रतिष्ठा. किसीकी शान में = कोई मोटाना संबंधमां

शान-शौकत شان شوکت स्त्री० [अ.] शानशोगात; भपको; ठाठ

शाना شانہ पु० [फा] कंघो, खभो (२) कांसकी

शाब شاب पु० [अ.] २४थी ४० उमरनो–आधेड वयनो पुरुष

शाम شام स्त्री० [फा.] सांज (२) पुं० सीरिया देश

शामत شامت स्त्री० [अ.] कमनसीब (२) दुर्दशा (३) आफत; विपत्ति. –का घेरा या मारा = दुर्दशामां सपडानार–आवेलुं [साथे मळेलु

शामिल شامل वि० [फा.] सामेल;

शाम्मा شامّہ पु० [अ] सूंघवानी शक्ति

शायक़ شائق वि० [अ] शोखीन

शायद شاید अ० [फा.] कदाच

शायर شاعر पुं० [अ. शाइर] (स्त्री० –रा) कवि [(२) छपायेलु; प्रकाशित

शाया شائع वि० [अ] प्रगट; जाहेर

शालदोज़ شال دوز पुं० [फा.] शाल परभरतकाम करनार [[फा.] शहेनशाह

शाहंशाह, शाहन्शाह شاہنشاہ पु०

शाहंशाही شاہنشاہی स्त्री० शहेनशाहपणुं (२) शाहवट; चोख्खो वहेवार

शाहाना شاہانہ वि० (२) पु० जुओ 'शहाना' [साक्षी (नाम, –दी)

शाहिद شاہد पु० [अ] शाहेद;

शिंगरफ شنگرف पु० हिंगळोक (वि०, –फी)

शिंबी شنبی स्त्री० [सं] शिंग, फळी

शिंबी धान्य شنبی دھانیہ पु० [स] द्विदळ; दाळ

शिकंजा شکنجہ पु० [फा.] सकंजो. शिकंजेमें खिंचवाना = खूब कष्ट देवडाववुं

शिकन شکن स्त्री० [फा.] दबावाथी के बीजी रीते पडती गडी [–मी)

शिकम شکم पु० [फा] पेट (वि०, शिकमी काश्तकार شکمی کاشتکار पुं० [फा] साथियो

शिकरा شکرہ पु० [फा] शकरो बाज

शिकवा شکوہ पुं० [अ.] शिकायत; फरियाद [पराजय

शिकस्त شکست स्त्री० [फा] हार;

शिकस्ता شکستہ वि० [फा] तूटयुंफूटयुं, भागलु (२) घसडी नांखेलु (लखाण)

शिकायत شکایت स्त्री० [अ.] फरियाद (२) चाडीचुगली (३) रोग; बीमारी

शर्क़ شرق पु० [अ] जुओ 'शरफ'
शर्म شرم स्त्री०[फा] जुओ 'शरम'
शर्मसार شرمسار वि०[फा] शरमाळ (२) शरमिंदु
शर्राटा شراٹا पु० जुओ 'शराटा'
शर्व شرو पु० [स] शिव के विष्णु
शल्जाम شلغم, शल्जम شلجم पु० [फा] सलगम, गाजर जेवु एक कंद
शल्भ شلبھ पु० [स] तीड (२) पतंगियु [एक जातनो कपडो
शल्का شلوکا पु० [फा] (स्त्रीओनो)
शश माही ششماہی वि० [फा] छमासिक
शशो पंज شش و پنج पु० [फा] 'शश व पंज', छक्कोपंजो, जुगटु (२) गडमथल, विमासण, चिंता
शस्त شست स्त्री० जुओ 'शिस्त'
शहंशाह شہنشاہ पु०[फा]शहेनशाह
शह شہ पुं०[फा] शाह, बादशाह (२) वरराजा (३) वि० श्रेष्ठ, उत्तम (४) स्त्री० शेह, प्रभाव
शहज़ोर شہ زور वि० [फा] बळवान
शहतीर شہتیر पु०[फा] लांबो पाटडो
शहतूत شہتوت पु०[फा] एक फळ-झाड-शेतूर
शहद شہد पु० [अ] मध —लगाकर चाटना=मध मूकीने चाटवु [नफरी
शहनाई شہنائی स्त्री० [फा] शरणाई
शहबाला شہ بالا पु०[फा] वर जोडे जतो नानो छोकरो
शहमात شہمات स्त्री०[फा] शेहमात करवु ते
शहर شہر पु०[फा] शहेर
शहर पनाह شہر پناہ स्त्री०[फा] कोट, शहेर कोट [बहार काढेलु —बहिष्कृत
शहर बदर شہر بدر वि०[फा] शहेर
शहरयार شہریار पु०[फा] एक मोटो बादशाह (२) शहेरनो रक्षक ने सहायक
शहरियत شہریت स्त्री० [फा] नागरिकता, शहेरीपणु
शहरी شہری वि० [फा], शहेरी, नागरिक [कामातुरता
शहवत شہوت स्त्री० [अ] शहेवत
शहादत شہادت स्त्री० [अ | साक्षी (२)साबिती (३) साक्षी थवु ते (४) शहीदी
शहाना شہانہ वि० [फा] शाही, राजवी (२) उत्तम (३) पु० एक राग
शहाब شہاب पु० [फा] एक जातनो घेरो लाल रंग (वि० —बी)
शाइस्तगी شائستگی स्त्री० [फा] शिष्टता, सभ्यता (२) सारमाणसाई
शाइस्ता شائستہ वि० [फा] शिष्ट, सभ्य (२) भलु नम्र
शाक़(-क़ा) (شاق) شاق वि०[अ] कठण, मुश्केल (२) असह्य
शाकल شاکل पु० [स] टुकडो (२) ऋग्वेदना एक शाखा
शाकिर شاکر वि० [अ] कृतज्ञ (२) सतापी [चुगलीखोर
शाकी شاکی वि० [अ] फरियादी (२)
शाख़ شاخ स्त्री० [फा] शाखा —निकालना=दोष काढवो (२) एकमांथी बीजु काम काढवु
शाख़ साना شاخسانہ पु० अणबनाव के झघडो या पचात (२) शक संदेह (३) कलंक, एब

शागिर्द شاگرد पु० [फा] शिष्य (नाम, –र्दी)
शाज़ شاذ, शाज़-व नादिर شاذ و نادر अ० [अ] कदी कदी, क्यारेक क्यारेक [(२) पूर्ण, भरेलु
शाद شاد वि० [फा] खुश, राजी
शाद बाश شاد باش अ० [फा] राजी रहो (२) शाबाश
शादमान شادمان वि० [फा] राजी, खुश
शादाब شاداب वि० [फा] भर्युभादर्यु
शादियाना شادیانہ पु० [फा] खुशीना वाजा वागे ते (२) मुबारकबादी के तने अगे अपाती भेट
शादी شادی स्त्री० [फा] खुशी, आनंद (२) लग्न
शान شان स्त्री० [अ] ठाटमाठ, भपको, छटा (२) भव्यता (३) शक्ति, वैभव (४) प्रतिष्ठा किसीकी शान में= कोई मोटाना सबंधमां
शान शौकत شان شوکت स्त्री० [अ] शानसोगात, भपको, ठाठ
शाना شانہ पु० [फा] कधो खभो (२) कासकी
शाब شاب पु० [अ] २४थी ४० उमरनो-आधेड वयनो पुरुष
शाम شام स्त्री० [फा] सांज (२) पु० सीरिया देश
शामत شامت स्त्री० [अ] कमनसीब (२) दुर्दशा (३) आफत, विपत्ति –का घेरा या मारा=दुर्दशामां सपडानार-आवेलु [साथे मळेलु
शामिल شامل वि० [फा] सामेल,
शाम्मा شامہ पु०[अ] सूंघवानी शक्ति
शायक़ شائق वि० [अ] शोखीन
शायद شاید अ० [फा] कदाच
शायर شاعر पु० [अ शाइर] (स्त्री० –रा) कवि [(२) छपावलु प्रकाशित
शाया شائع वि० [अ] प्रगट, जाहेर
शालदोज़ شال دوز पु० [फा] शाल परभरतकाम करनार [[फा] शहेनशाह
शाहंशाह, शाहन्शाह شاہنشاہ पु०
शाहंशाही شاہنشاہی स्त्री० शहेनशाहपणु (२) शाहवट चोख्खो वहेवार
शाहाना شاہانہ वि० (२) पु० जुओ 'शहाना' [साक्षी (नाम, –दी)
शाहिद شاہد पु० [अ] शाहेद,
शिंगरफ़ شنگرف पु० हिंगळोक (वि०, –फी)
शिंबी شمبی स्त्री० [स] शिंग फळी
शिंबी धान्य شمبی دھانیہ पु० [स] द्विदळ, दाळ
शिकंजा شکنجہ पु० [फा] सकजो शिकंजेमें खिचवाना=खूब कष्ट देवडाववु
शिकन شکن स्त्री० [फा] दबावाथी क बीजी रीत पडती गडी [–मी)
शिकम شکم पु० [फा] पेट (वि०
शिकमी काश्तकार شکمی کاشتکار पु० [फा] साथियो
शिकरा شکرہ पु० [फा] शकरा बाज
शिकवा شکوہ पु० [अ] शिकायत, फरियाद [पराजय
शिकस्त شکست स्त्री० [फा] हार,
शिकस्ता شکستہ वि० [फा] तूटघु फूटघु, भागलु (२) घसडी नाखेलु (लखाण)
शिकायत شکایت स्त्री० [अ] फरियाद (२) चाडीचुगली (३) रोग, बीमारी

शिकेब شکیب पुं० [फा] सताव
शिखरन شکھرن स्त्री० दही खांड इ०नु एक पेय
शिगाफ़ شگاف पुं० [फा] चीरो, नस्तर (२) फाट (३) काणुं, छेद
शिगुफ्ता شگفتہ, शिगूफ़ा شگوفہ जुओ 'शगुफ़्ता', शगूफ़ा'
शिताब شتاب अ० [फा] (नाम, -बी) उतावळथी, जल्दी
शिद्दत شدّت स्त्री० [अ] तजी, जोर (२) अधिकता
शिनाख्त شناخت स्त्री० [फा] जुओ 'शनाख्त'
शिनास(-सा) (شناس(-سا वि० [फा] जुओ 'शनास'
शिप्पर شپر पुं० [फा सिपर] ढाल
शिरकत شرکت, शिराकत شراکت स्त्री० [अ] जुओ 'शराकत
शिरहन شرہن पुं० आशीकु
शिर्क شرک पुं० [अ] ईश्वर जेवु बीजाने मानवु ए पाप (इस्लाममां)
शिवरानी شورانی स्त्री० पार्वती
शिवाला شوالا पुं० शिवालय (२) मंदिर (३) देरो (४) काट, किल्लो
शिविर شور पुं० [स] शिबिर, छावणी,
शिस्त شست स्त्री० [फा] माछली पकडवानो कांटो (२) निशान, लक्ष्य
शीआ(-या) شیعہ पुं० [अ] शिया संप्रदाय
शीर شیر पुं० [फा] दूध, क्षीर, -व शकर=दूध अने साकर पेठे खूब मळेलु
शीर गर्म شیر گرم वि० [फा] साधारण गरम, कोकरवायुं
शीरमाल شیرمال स्त्री० [फा] एक जातनी खमीरनी रोटी
शीरा شیرہ पुं० [फा] शरबत (२) चासणी
शीराज़ा شیرازہ पुं० [फा] पुस्तकनी बांधणीनी पट्टी के त्यानु सीवण (२) व्यवस्था
शीरीं شیریں वि० [फा] शीरीन, मीठु (२) प्यारु
शीरीनी شیرینی स्त्री० [फा] मीठाश (२) मीठाई
शीशम شیشم पुं० [फा] सीसम
शीशा شیشہ पुं० [फा] काच (२) दर्पण (३) काचनी बनेली वास्तु
शुआअ شعاع स्त्री० [अ] सूर्यकिरण
शुकराना شکرانہ पुं० शुकाना, कृतज्ञता, आभार
शुक्र(-क्रिया) (شکر(-کریہ पुं० [फा] आभार, 'धन्यवाद'
शुक्रगुज़ार شکرگذار वि० (नाम, -री) आभारी, कृतज्ञ
शुक्रिया شکریہ पुं० जुओ 'शुक्र' -अदा करना=आभार मानवा
शुगल شغل पुं० जुओ 'शगल'
शुजाअ شجاع वि० [अ] वीर, बहादुर
शुजाअत شجاعت स्त्री० [अ] वीरता
शुतुर شتر पुं० [फा] उष्ट्र, ऊंट
शुदनी شدنی स्त्री० [फा] भविष्यनी वात, भावी
शुदबुद شدبد स्त्री० [फा] कोई विषयनु थोडुक ज्ञान के समज-सूझबूझ
शुदा شدہ वि० [फा] थई चूकेलु गयुगुजर्यु (२) थयेलु (समासमां) उदा० तयशुदा'
शुफ़ा شفعہ पुं० [अ] पडोस [वहेम, भ्रम
शुबहा شبہ [अ], शुभा पुं० शक (२)

शुमार شمار पु० [फा] गणतरी, हिसाब (२) संख्या (३) शुमार, अंदाज
शुमाल شمال स्त्री०,पु० [अ] उत्तर दिशा [कुल, बधु
शुमूल شمول वि० [अ] पूरु,
शुरू شروع पु० [अ] शरूआत, आरंभ (२) क्रम
शुस्त-ओ शू شست وشو स्त्री०[फा] नाहवुधोवु ते (२)धोई करी शुद्ध करवु ते
शुस्ता شستہ वि० [फा] धायेलु (२) स्वच्छ
शूप شوب पु० [स शूर्प]सूपडु, 'सूप'
शूम شوم वि० [अ] खराब (२) अभागी (३) सूम, कंजूस
शृंगारना شرنگارنا स०क्रि० शण गारवु सजवु [विदयावाडी
शृंगारहाट شرنگارہاٹ स्त्री०
शेख़चिल्ली شیخ چلی पु० [फा] शेखचल्ली [मारवी के हाक्वी
शेख़ी बघारना شیخی بگھارنا शेखी
शेफ़्ता شیفتہ वि० [फा] (नाम, -फ्तगी) आसक्त, आशक
शेर شیر पु० [फा] वाघ (२) भारे बहादुर साहसिक माणस
शेरनी شیرنی स्त्री० वाघण
शेर-बबर شیر ببر पु०[फा] सिंह
शेरवानी شیروانی स्त्री० उत्तर हिंदनी ढबनो कोट [दस्तूर, प्रथा
शेवा شیوہ पु०[फा] रीत, ढंग (२)
शै شے स्त्री० [अ] चीज, वस्तु (२) भूतप्रेत
शैतनत شیطنت स्त्री०[अ]शेतानियत
शैतान شیطان पु० [अ] शेतान
-की आंत=बहु लांबी वस्तु (नाम, वि०, -नी)
शैदा شیدا वि०[फा] शयदा, आशक
शैलेय شیلیے वि० [स] पथ्थरनु (२) पहाडी
शोख़ شوخ वि० [फा] (नाम, -ख़ी) धीट, धृष्ट (२) नखराद (३) चपळ (४) (रंगमां) चमकदार
शोध شودھ पु० [स] शुद्धि (२) दुरस्ती (३) पतावट, अदा करवु ते (४) शोध, तपास, खोळ [तेनी मजूरी
शोब شوب पु० [फा] धावु ते के
शोबदा شعبدہ पु० [अ शअबद] जादु (२) दग फटको [शाखा
शोबा شعبہ पु० [अ शुअब] खातु,
शोर شور पु०[फा]शोर (२) शोरबकोर
शोरबा شوربا पु० [फा] सेरवो
शोरा شورہ पु० [फा शार] एक खार (सूरोखार)शोरेकी पुतली=बहु गोरी स्त्री
शोरापुश्त شورہ پشت वि० [फा] झघडालु
शोरिश شورش स्त्री०[फा] शोरबकोर (२) झघडा (३) खळभळाट [विकळ
शोरीदा شوریدہ वि०[फा] व्याकुळ,
शोरीदा-सर شوریدہ سر वि०[फा] पागल [ज्वाळा
शोला شعلہ पु०[अ] आगनी झाळ,
शोला-ख़ू شعلہ خو वि०उग्र स्वभावनु
शोला-रू شعلہ رو वि० बहु सुंदर
शोशा شوشہ पु० [फा] अद्‌भुत वात
शोहदा شہدا पु० व्यभिचारी,लफंगो (२)गुंडो [شہدہ पु०[अ] ट 'शहीद'
शोहरत شہرت स्त्री०,[अ] शोहरा

शौक़ شوق पु० [अ] शोख, हौंस (२) तरण, शोख
शौकत شوکت स्त्री० [अ] शान, ठाठ (२) ताकात (३) रोफ, प्रभाव
शौक़िया شوقیہ वि० शोखवाळुं (२) अ० शोखथी
शौक़ीन شوقین वि० शोखीन (नाम, –नी)
शौत شوت स्त्री० 'सौत', शोक, पतिनी बीजी स्त्री
शौहर شوہر पु०[फा] स्वामी, मालिक
श्याल شیال पु० शियाळ (२) [सं] साळो के सनेवी
श्लील شلیل वि० [सं] सारु, शुभ
श्लेष्मा شلیشما पु०[सं] श्लेष्म कफ
श्वासा شواسا स्त्री०श्वास,दम (२)प्राण

ष

षट ښٹ पु० [सं] षट, छावडो
षट्तिला ښٹتلا स्त्री० [सं] महा वद एकादशी [(२) जाळ, फांदो
षड्यंत्र ښڈینتر पुं० [सं] कावतरु
षाण्मासिक ښاݨماسک वि०[सं] छमासिक
ष्ठीवन ښٹهیون पु० [सं] थूकवुं ते

स

सँड़सा سنڑسا स० क्रि० लींपवु, वधोर कावो [सांग्ड, वग
सँकरा سنکرا वि० सांकडु (२) पु०
संकीर्ण سنکیرݨ वि०[सं]संकुचित (२) संकीर्ण, मिश्र (३) क्षुद्र (४) पु० मिश्र राग (५) संकट [समेटवु
सँकेलना سنکیلنا स०क्रि० संकेलवु
सँकोचना سنکوچنا स०क्रि० संकोचवु
सकोची سنکوچی वि०[सं] संको चायलु (२) संकोचवाळु शरमाळ
संक्षिप्त लिपि سنکشپت لپی स्त्री० लघुलिपि [तेनी भस्म
संखिया سنکھیا पु० सोमल के
संग سنگ अ० साथ संगाथे (२) पु० [फा] पथ्थर
संगत سنگت स्त्री० संगति (२) उदासी साधुनो मठ
संग-मर्मर سنگ مرمر पु० [फा] संगेमरमर, आरसपहाण
संगमूसा سنگ موسے पुं०[फा] एक जातनो काळो लीसो कीमती पथ्थर
संग यशब سنگ یشب पुं०[फा] एक लीलो कीमती पथ्थर
संग-लाख سنگ لاخ पु० [फा] पहाडी स्थान (२) वि० कठण, कठोर
संग-सार سنگ سار पु० [फा] 'संगसारी –पेंथ्रा मारीनी सजा
संगाती سنگاتی पु० संगाथी (२) दोस्त
संगीन سنگین वि० [फा] (नाम, –नी) पथ्थरनु (२) संगीन, मजबूत टकाउ (३) विकट, अटपटु (४) पु० बंदूकनु संगीन
संग असवद سنگ اسود पु० [फा +अ] काबानो पवित्र काळो पथ्थर

संगे पारस سنگ پارس पु० पारसमणि [क्रि० साधारवु सहारवु
संघ(–घा)रना سنگھ(-گھا)رنا स०
संजाफ़ سنجاف स्त्री०[फा] संजाफ पु० मजाप झूल कोर (२) मगजी गोट
संजीदा سنجیدہ वि०[फा] (नाम, –दगी) गंभीर, धीर, शांत (२) समजु
सँजोइल سنجوئل वि० सुसज्ज (२) एकत्रित [जेवु खूब जाडु
संड मुसंड سنڈ مسنڈ वि० पाडा
सँडसा سنڑسا पु०(स्त्री०-सी)सांणसा
संडा سنڈا वि० जुओ 'संड मुसंड'
संतरी سنتری पु० संत्री, पहेरेगीर
संदल صندل पु०[फा] चंदन
संदली صندلی वि० चंदनना रंगनु आछु पीळु
संदूक़ صندوق पु०[अ] संदूक,पेटी
संदूकचा صندوقچہ पु०, संदूकची (–ची) स्त्री० नानी पेटी
सँदेसा سندیسا पु० संदेशा, कहेव-डावेली खबर
सँदेसी سندیسی पु० संदेशो लई जनार, दूत
संदोह سندوہ पु०[सं] समूह टोळु
संधना سندھنا अ०क्रि० संधावु जोडावु
संधाना سندھانا पु० संधानु अथाणु
संपुट سنپٹ पु०[सं] पात्राकार वस्तु (२) पडियो (३) डब्बो (४) ख्खाना जेवुं (५) फूलनी पांदडी वच्चेनो पात्राकार भाग (६) बे शकोरांना संपुट
सँपेरा سنپیرا पु० (स्त्री० –रिन) सापनो मदारी
सँपोला سنپولا पु० सापोलियुं
संबल سنبل पु० वटेशरी [सं] (२) साभल [नु कर्मणि
सँभलना سنبھلنا अ०क्रि० 'सँभालना'
सँभारना سنبھارنا स० क्रि० जुओ 'सँभालना' (२) संभारवु, याद करवु
सँभाल سنبھال स्त्री० संभाळ,देखरेख
सँभालना سنبھالنا स० क्रि० भार उपाडवो (२) पडतु रोकवु, टकववु(३) संभाळवु [भागमां
संभूय سنبھوئے अ०[सं] साथे,
संभूय समुत्थान سنبھوئے سمتھان पु० भागीदारीथी थतु काम [कर्मणि
सँवरना سنورنا अ०क्रि० 'सँवारना'नु
सँवारना سنوارنا स०क्रि० सजवु (२) समारवु ठीक करवु (३) बरोबर क्रमथी रासवु
संशोधन سنشودھن पु० [सं] शुद्धि, सफाई (२) सुधारो (जेम के ठरावमां) (३) (ऋण आदि) अदा करवु ते
संसृष्ट سنسرشٹ वि० [सं] साथनु, मिश्रित (२) संबद्ध (३) सामेल
संहत سنہت वि० [सं] संयुक्त, एकठुं (२) संपवाळु
सआदत سعادت स्त्री० [अ] सद्भाग्य
सई سعی स्त्री० [अ] प्रयत्न
सईद سعید वि० [अ] शुभ, सारु
सऊबत صعوبت स्त्री० [अ] मुश्केली, आफत
सकता سکتہ पु० [अ] मूर्छानो रोग; मृगी (२) कवितामां यतिभंग
सकना سکنا अ०क्रि० शकवुं

सकपकाना سکپکانا अ०क्रि० अचरज पामवु (२) अचकावु (३) शरमावु

सकरना سکرنا अ०क्रि० 'सकारना'नु कर्मणि [(२) शिकारवु

सकारना سکارنا स०क्रि० स्वीकारवु

सक़ील ثقیل वि० [अ] पचवामां भारे (२) वजनदार (नाम सक़ालत)

सकुच سکچ स्त्री० संकोच, शरम

सकुचना سکچنا अ०क्रि० संकोच करवो, शरमावु

सकून سکون पु० जुओ 'सुकून'

सकूनत سکونت स्त्री० [अ] 'सुकूनत', रहेठाण, निवास [सकेलवु

सकेलना سکیلنا स०क्रि० एकत्र करवु,

सकोरा سکورا पु० शकोरु, 'कसोरा'

सक़्क़ा سقا पु० [अ] भिस्ती

सक़्फ़ سقف पु० [अ] मकाननी छत

सखरा سکھرا पु०, सखरी स्त्री० सखडी, चोटाय एवी रसोई दाळभात जेवी

सख़ावत سخاوت स्त्री० [अ] दान (२) उदारता

सख़ी سخی वि०[अ] सखी दानी, उदार

सख़ुन سخن पु० [फा] वातचीत (२) वाल, वचन, सुखन (३) काव्य

सख़ुन चीन سخن چین वि० [फा] चुगलीखोर ['तकिया कलाम'

सख़ुन तकिया سخن تکیہ पु०[फा]

सख़ुन दाँ سخن داں वि० (नाम, –दानी) काव्यरसिक

सख़ुन परवर سخن پرور वि० [फा] वचन पाळनार (२) हठीलु मूढाग्रही

सग سگ पु० [फा] कूतरो

सग-पहती سگ پہتی स्त्री० शाक साथे करातो दाल

सगरा سگرا वि० सघळु, बधु

सग़ीर صغیر वि० [अ] नानु सग़ीर सिन=सग़ीर, नानी उमरनु

सगुन سگن पु० (१) शुकन (२) सगुण

सगोती سگوتی पु० सगोत्र (२) सगु

सच سچ वि० साचु (नाम, –चाई)

सचमुच سچ مچ अ० खरेखर, साचे, साचमाच

सचान سچان पु० सींचाणो, बाज

सचिक्कण سچکن वि० खूब चीकणु

सच्चा سچا वि० साचु (२) साचु बोलनार

सज سج स्त्री०सजावट(२)शोभा [सचेत

सजग سجگ वि० सावधान, जाग्रत,

सजदार سجدار वि० सुंदर

सज धज سج دھج स्त्री० सजावट, ठाठमाठ [सजाववु ते के तेनी मजूरी

सजवाई سجوائی स्त्री० सजाई, सजवु

सज़ा سزا [फा], सजाइ स्त्री० सजा, शिक्षा [सजा पामेलु

सज़ायाफ़्ता سزایافتہ वि० [फा]

सज़ायाब سزایاب वि० [फा] सजापात्र (२) सजा पामेलु

सजावल سجاول पु० [तु सज़ावुल] कलेक्टर, कर उघरावनार अमलदार

सज़ावार سزاوار वि० [फा] सजावार, योग्य(२)सजापात्र, सजापात्र [सुन्दर

सजीला سجیلا वि० छेलबटाउ (२)

सजूरी سجوری स्त्री० एक मीठाई

सज्जादा سجادہ पु० [अ] मुसल्लो, नमाजनी चटाई (२) फकीरनो तकियो

सज्जी سجّی स्त्री०, ०खार पु० साजीखार

सटक سٹک स्त्री० सटकी जवुं ते, छटक (२) लांबीवळी डांके तेवी हुक्कानी नेह (३) पातळी सोटी, साटका

सटकाना سٹکانا स०क्रि० सटकावबु, , सोटी के सटका(साटका)थी मारवुं [(बाळ)

सटकारा سٹکارا वि० लांबा सुंवाळा

सटना سٹنا अ०क्रि० बे चीजोनो पडखो परोबर साथे बधबेसतां के गाठवातां

सटपट سٹ پٹ स्त्री० दुविधा, गूंचवण, गभराभणी [गभराबु

सटपटाना سٹپٹانا अ०क्रि० गूंचवाबु,

सटरपटर سٹرپٹر वि० तुच्छ मामूली (२) स्त्री० सटरपटरियु के नकामु काम

सटाना سٹانا स०क्रि० जोडवु, बंध बेसाडबु [वाल्बानी (२) मेळ

सट्टा बट्टा سٹا بٹا पु० युक्ति,

सट्टी سٹی स्त्री० हाट, बजार

सठियाना سٹھیانا अ०क्रि० साठ वर्षना थवुं (२) साठे बुद्धि नासवी

सड़सठ سڑسٹھ वि० सडसठ, ६७

सड़ाइँ(-यँ)ध سڑائند(-یند)سڑاند स्त्री० सडलानी दुर्गंध [रही (३) तुच्छ

सड़ियल سڑیل वि० सडलु (२)

सत ست पु० सचाई –पर चढ़ना = सती थवु –पर रहना = पतिव्रता रहेवु

सतनजा ستنجا पु० सात अनाजनो खीचडो [विवाहना सात फेरा

सतफेरा ستپھیرا पु० सप्तपदी,

सतमासा ستماسا पु० गर्भाधानने सातमे मासे थता विधि (२) सातमे महिने अवतरेलो बे

सतर سطر स्त्री० [अ] लीटी (२) हार, कतार (३) ستر वि० [स] ढांकु (४) कामे भरायलु [सत्तर

सत(-त्त)रह ست(ت)رہ वि० १७,

सतराना ستّرانا अ०क्रि० चिडावुं, गुस्से थवु [सप्तशती

सतसई ست سئی स्त्री० सप्तसाई;

सतह سطح स्त्री० [अ] सपाटी, तल, क्षेत्रफळ

सतहत्तर ستہتر वि० सित्तोतर, ७७

सताइश ستائش स्त्री० [फा 'सताइश] प्रशंसा वखाण

सतुआ ستوا पु० सत्तु, साथवो

सतून ستون पु० [फा] स्तंभ

सत्त ست पु० सत्त्व, सार

सत्तर ستّر वि० सित्तेर, ७०

सत्तरह ستّرہ वि० सत्तर, १७

सत्ताइस ستائس वि० सत्तावीस, २७

सत्तानवे ستانوے वि० सत्ताणु, ९७

सत्तासी ستاسی वि० सित्यासी, ८७

सत्तू ستّو पु० सत्तु साथवा

सत्यसंध ستیہ ستدھ वि० [सं] सत्य-वचनी [खुवारी

सत्यानास ستیاناس पु० सत्यानाश,

सत्यानासी ستیاناسی वि० सत्या नाश करनार [शत्रुवेर

सथिया ستھیا पु० साथियो (२)

सदक़ा صدقہ पु० [अ] दान (२) कोईने माथे उतारीने रस्ते मुकाय ते, उतार

सदफ़ صدف स्त्री०[अ] मोतीनी छीप

सदमा صدمہ पु०[अ] आघात, धक्को (२) दुःख

सदर صدر वि॰[अ सद्र] प्रधान; मुख्य; प्रमुख (२) पुं॰ केन्द्रस्थान (३) कशानो आगलो भाग (४) सभानो प्रमुख
सदर-आला صدر اعلےٰ पुं॰ नानो न्यायाधीश
सदर-नशीन صدر نشین पुं॰सभापति
सदरी صدری स्त्री॰ [अ.] सदरो
सदहा صدہا वि॰[फा.] सेंकडो; अनेक
सदा صدا स्त्री॰[अ] प्रतिध्वनि,पडघो (२) अवाज; शब्द (३) पोकारनो शब्द
सदाक़त صداقت स्त्री॰ [अ.] सत्य
सदाबरत سدابرت, सदावर्त سداوَرت पु॰ सदाव्रत
सदा-बहार سدابہار वि॰ हंमेश खीलेलुं रहे एवु (२) सदा लीलुं रहेतुं
सदारत صدارت स्त्री॰ [अ.] सदर-पणुं; सभापतित्व [वेश्या (व्यंग्य)
सदा-सुहागिन سداسہاگن स्त्री॰
सद्र صدْر पुं॰ [अ.] जुओ 'सदर'
सधना سدھنا अ॰क्रि॰ सधावुं (प्रेरक सधाना = सधाववुं)
सन سن पुं॰शण (२) वि॰ स्तब्ध,सूम (३) [अ] सन; साल [कलाकौशल्य
सनअत صنعت स्त्री॰ [अ.] कारीगरी;
सनक سنک स्त्री॰ धून; मनमुं घेलुं (२) झनून.–सवार होना=धून आववी
सनकना سنکنا अ॰क्रि॰ पागल थवुं
सनद-याफ़्ता سند یافتہ वि॰ [फा.] सनद पामेलुं
सनना سننا अ॰ क्रि॰ पलळीने एक सरखुं थवुं (जेम के, आटो) (२) कशामां मळी के लीन थई जवुं, तरबोळ थवुं (३) गदु थवुं
सनम صنم पुं॰ [अ.] मूर्ति (२) प्रिय पुरुष [सणवुं; सणसण अवाज करवो
सनसनाना سنسنانا अ॰ क्रि॰ सण-
सनसनाहट سنسناہٹ पुं॰ सणसणाट (२) जुओ 'सनसनी' [सनसनाटी
सनसनी سنسنی स्त्री॰ झणझणाट (२)
सनहकी سنہکی स्त्री॰ [अ. सनहक] (मुसलमानोमां प्राय: वपरातुं) माटीनुं एक वासण [(२) سنا जुओ 'सनाय'
सना ثنا स्त्री॰ [अ.] वखाण; स्तुति
सनाअत صناعت स्त्री॰ जुओ 'सनअत'
सनाय سنائے स्त्री॰ सोनामुखी [वख्तर
सनाह سناہ पुं॰ [सं. सन्नाह] कवच;
सनीचर سنیچر पु॰ शनिश्वर; शनिवार
सनीचरी سنیچری पु॰ शनिनी दशा
सनोबर صنوبر पुं॰ [अ.] सनूबर; चीडनुं के सरूनुं शंकु घाटनुं झाड
सन्न سنّ वि॰ सूम; शून्य; 'सन'
सन्नाटा سنّاٹا पु॰ शून्यता; नीरवता (२) एकांत (३) स्तब्धता; (४) हवानो सणसणाट (५) वि॰ नीरव (६) एकांत. –खींचना या मारना=एकदम चूप थई जवुं सन्नाटेमें आना=स्तब्ध थई जवुं
सन्निविष्ट سنّوِشٹ वि॰ [सं.] साथे बेठेलु; एकठुं (२) स्थापेलुं (३) दाखल थयेलु
सन्निहित سنّہت वि॰ [सं.]पासेनुं (२) पासे राखेलुं (३) तत्पर; तैयार
सपरदाई سپردائی पु॰ [सं. सम्प्रदायी] नाचनारी साथेना बाजनो माणस,साजिंदो
सपरना سپرنا अ॰क्रि॰ पूरुं थई शकवुं; निपटावुं [इ॰ ना टाट छापे
सपरिकर سپرکر वि॰ [सं.] अनुचरो

सपुर्द سپرد स्त्री० [फा सिपुर्द] सुपरत, सोंपण [सुपरत करवी ते
सपुर्दगी سپردگی स्त्री० सोंपवु ते,
सपेत(–द) (د)سپیت वि० सफद
सपेरा سپیرا पु० सापनो मदारी
सपोला سپولا पु० सापोलियु
सफ़ صف स्त्री० [अ.] पंक्ति; हार
सफ़र سفر पु० [अ] सफर, मुसाफरी (२) अरबी बीजो मास
सफ़रा صفرا पु० [अ.] पित्त
सफ़री سفری वि० [अ] सफरमां कामनु (२) पु० सफर–खर्च
सफ़हा صفحہ पु० [अ] सफा, पानु
सफ़ा صفا वि० [अ] साफ (२) पाक, पवित्र (३) लीसु, सपाट
सफ़ाई صفائی स्त्री० सफाई, स्वच्छता (२) मामलानी पतावट, तोड
सफ़ाया صفایا पु० सफाचट–पूरु थई जवु ते (२) सत्यानाश
सफ़ी صفی वि० [अ] साफ (२) पवित्र (३) पु० एक फारसी फकीर
सफ़ीना سفینہ पु० [अ] अदालती समन्स (२) नोंधपोथी (३) होडी
सफ़ीर سفیر पु० [अ] एलची, राजदूत
सफ़ूफ़ سفوف पु० [अ सुफूफ] चूर्ण, भूको
सफ़ेद سفید वि० [फा सुपैद] सफद, धोळु (२) कोढ, वगु रुपया वगरनु
सफ़ेदपोश سفید پوش पु० सफद कपडांवाळो (२) शिष्ट माणस, बाबु
सफ़ेदी سفیدی स्त्री० सफदी, धोळाश (२) चूनाथी धोळवु ते —आना= घरडा थवु, वाळ धोळा थवा

सब سب वि० सौ, बधु (२) पू, सार्ह
सबक़ سبق पु० [अ] पाठ, शिखामण
सबक़त سبقت स्त्री० [अ] बीजाथी आगळ के विशेष होवु ते
सब का सब سب کا سب वि० बधु ज, पूरेपूरुं [बधु ज
सब कुछ سب کچھ वि० एकेएक;
सबत करना ثبت کرنا =(कागळ दस्तावेज पर) सही दस्कत (के महोर) करवां
सबर صبر पु० सबूर 'सब्र'
सबा صبا स्त्री० [अ] (सवारनी) पूर्वनी हवा
सबात ثبات पु० [अ] स्थिरता, दृढता
सबील سبیل स्त्री० [अ] सडक, रस्तो (२) उपाय, युक्ति (३) परब
सबू سبو पु० [फा] माटीनो घडो
सबूचा سبوچہ पु० [फा] नानो 'सबू'
सबूत ثبوت पु० [अ] साबूती, सगीनता, दृढता (२) साबिती, प्रमाण
सबेरा سبیرا पु० जुओ 'सवेरा'
सब्ज़ سبز वि० [फा] काचु ताजु (फळफूल इ०) (२) लीलुं —बाग़ दिखलाना=पोतानु काम काढी लेवा मोटी मोटी आशाओ देखाडवी
सब्ज़ा سبزہ पुं०[फा] हरियाळी (२) सब्जी, भांग [(२) लीलु शाक
सब्ज़ी سبزی स्त्री०[फा]जुओ 'सब्जा'
सब्बल سبل पु० कोश, नराज
सब्र صبر पु० [अ] सबर, धीरज (किसीका) सब्र पड़ना=कोकने कष्ट दीधानां फळ मळवां
समंत سمنت पु० [सं] सीमा, हद

समदर سمندر पुं० समुद्र
सम سم पुं० [अ सम्म] झेर
समअ سمع पुं० [अ] कान
समअ खराशी سمع خراشی स्त्री० [फा] नरमी वातथी कान फाडवा क माथु खावु ते
समझ سمجھ स्त्री० समज, बुद्धि
समझौता سمجھوتا पु० समजूती, आपसमां समजीने आणेलो निकाल
समदना سمدنا अ०क्रि० (१) प्रेमथी मळवु, भेटवु (२) भेट करवु आपवु
समधियाना سمدھیانا पु० पुत्र क पुत्रीनु सासरु [समता, वेवाई
समधी سمدھی पुं० पुत्र क पुत्रीना
समन ثمن पुं० [अ] मूल्य किंमत
समर(-रा) ثمر(ہ) पु० [अ] परिणाम, फळ (२) लाभ बदलो
समसाम صمصام स्त्री० [अ] नागी तलवार
समाँ سماں पुं० समय -बँधना= (संगीत वगेरे) एवु थवु के लोक छक थई जाय
समा سما पु [अ] आसमान आकाश
समाअत سماعت स्त्री०[अ] सांभळवु ते
समाई سمائی स्त्री० समावश जगाद
(२) سماعی वि० [अ] सांभळलु काढेलु करेलु [आकाशीय
समावी سماوی वि०[अ] आसमानी,
समुहा سموہا वि० सामु (२) अ० सामे सामुसा [आववु सामुख थवु
समुहाना سموہانا अ० क्रि० सामे
समूम سموم स्त्री० [अ] लू, झेरी गरम वा
समूर سمور पुं० [स] सागर हरण (२) [अ] बिलाड जेवु एक पशु क तनु रुवांटीदार चामडु
समोना سمونا स०क्रि० पाणी समोववु
समोरिया سموریا वि० सरखाउंमरनु, समवयस्क
सयानपत سیانپت स्त्री०, सयानपन سیانپن पु० शाणपण (जुओ सयाना)
सयाना سیانا वि० शाणु समजु चतुर (२) चालाक पहोंचेल (३) उमरे पहोंचेलु
सर سر पु० [फा] शिर (२) टोच (३) पत्तानो सर (४) वि० सर-ताब करेलु, पराजित (५) अ० उपर (६) सामे
सर अंजाम سرانجام पु०[फा]अंजाम
सरकंडा سرکنڈا पुं० सरपट जेवी एक वनस्पति सरकट
सरक سرک स्त्री० सरकवु -पछी नाम (२) दारूनो नशो
सरकना سرکنا अ० क्रि० सरकवु खसवु (२) नियत समयथी मोडु थवु-मुद्दत वधवी (३) काम चालवु क चालवु
सरकश سرکش वि०[फा] उद्धत (२) सामे थाय एवु
सरकारी कागज़ سرکاری کاغذ पु० सरकारी कागळियु (२) बैंकनी नोट
सरकोबी سرکوبی स्त्री० [फा सर+कोब] दमन (२) शिक्षा दंड
सरख़त سرخط पु० [फा] भाडा चिट्ठी (२) ऋण चूकते कर्यानी पहोंच
सरग़ना سرغنہ पु० [फा] नेता आगेवान
सरगम سرگم पु० संगीतनी सारीगम

सरगर्दां سرگرداں वि० [फा] गमगायबु हैरान
सरगरम سرگرم, सरगर्म سرگرم वि० [फा] जासील (१) उत्साही (३) तत्पर, फ़ायाक
सरगश्ता سرگشته वि० [फा] (नाम, –श्तगी) दुर्दशामां सपडायलु बेहाल
सरगुज़श्त سرگذشت स्त्री० [फा] आपवीती (२) हकीकत (३) जीवनचरित
सरगोशी سرگوشی स्त्री० [फा] कानफूसियां
सरघा سرگھا स्त्री० [स] मधमाख
सरचश्मा سرچشمه पु० [फा] नदीनां उगम (२) पाणीनां झरो
सरज़द سرزد वि० प्रगट, जाहेर
सर ज़मीन سرزمین स्त्री० [फा] देश (२) जमीन
सरता سرتا पु० जिद्द (२) सरदार
सरज़ोर سرزور वि० [फा] जबरु (२) शिरजोर (३)जुओ 'सरकश' (नाम,–री)
सरताज سرتاج पु० [फा] सरनेत, शिरताज
सरतान سرطان पु० [अ] करचलो
सर ता-पा سرتاپا अ० [फा] माथाथी पग लगी, आदिथी अंत लगी
सरद سرد वि० जुओ 'सर्द'
सरदा سرده पु० [फा] एक जातनुं सक्करटेटुं
सरदी سردی स्त्री० जुओ 'सर्दी'
सरनविश्त سرنوشت स्त्री० [फा] नसीब, तकदीर
सरना سرنا अ० क्रि० सरवं, चालवं, (२) निपटवं (३) नभवं, चाली जवं
सरनाम سرنام वि० [फा] नामीचुं; प्रख्यात [मथाळुं, शीर्षक (२) सरनामुं
सरनामा سرنامه पु० [फा] (पेरानुं)
सरपट سرپٹ अ० पूरपाट, पूरवेगे
सरपत(–ता) (سرپت(ا)) पु० [?] दाभना) घास, दुबा जेवुं लांबुं घास
सरपरस्त سرپرست वि० [फा] पालक (नाम –स्ती) [(नाम –ही)
सर फराज़ سرفراز वि०[फा] प्रतिष्ठित
सरबा سربا पु० जुओ 'सर्फा'
सर-बराह سربراه (०१ ?) पु०[फा] सरभरा करनार, व्यवस्थापक (२) मुकादम
सर-बराही سربراہی स्त्री० [फा] सरभरा, बंदोबस्त
सर-बस्ता سربسته वि०[फा] छूपुं गुप्त
सर बाज़ سرباز वि० [फा] जानना जोखमथी लड़नार, वीर, बहादुर
सर बुलंद سربلند वि०[फा] प्रतिष्ठित (२) नशीबदार [मदमस्त
सरमस्त سرمست वि०[फा] मस्त,
सरमा سرما स्त्री०[स] देवोनी कूतरी (वेदोनां) (२) कूतरी (३) पु० [फा] शियाळो [संपत्ति (२) कारण, सबब
सरमाया سرمایه पु०[फा] मूडी (२)
सरयत سرئت स्त्री०[अ] समृद्धि,ढेर
सरवरे-कायनात سرورکائنات पु० [फा] दुनियानो सरदार–नेता (२)महमद पेगंबरनो एक इल्काब
सरशार سرشار वि० [फा] नशाथी चकचूर (२) मदमस्त (नाम,–री)
सरसट سرسٹھ वि० सडसट ६७
सरसब्ज़ سرسبز वि०[फा] हरियाळुं, भर्युंभादर्युं

सरसरी سرسری अ० सरसर; झटझट
सरसाम سرسام पुं० [फा.] सन्निपात; मूंझारो
सरसार سرسار वि० मग्न (२) चकचूर
सरसेटना سرسیٹنا स० क्रि० वढवुं; , झाटकवुं
सरसों سرسوں स्त्री० सरसव
सरहज سرہج स्त्री० साळावेली
सरहद سرحد स्त्री० [फा.+अ.] सरहद
सरापा سراپا अ० [फा.] जुओ 'सर-ता-पा'
सराफ़ صراف पुं० [अ सर्राफ़] शराफ; नाणावटी (२) सोना चांदीनो वेपारी
सराफ़ा صرافہ पुं० सराफी (२) सराफ़-बजार (३) बेन्क
सराब سراب पुं० [अ.] मृगजळ
सराबोर سرابور वि० तरबोळ; साव पलळेलुं
सराय سرائے स्त्री० [फा.] सराई, धर्मशाळा
सरायत سرایت स्त्री० घूसवुं ते; प्रवेश (२) असर; प्रभाव
सरावग(-गी) سراوک(-گی) पुं० श्रावक; जैन [सरा सरा; हरार
सरासर سراسر अ० [फा.] सरार;
सरासरी سراسری स्त्री० [फा.] जलदी; उतावळ (२) सरेराश; अंदाज (३) अ० जल्दी (४) सरासरी; अंदाजथी
सराहत صراحت स्त्री० [अ.] टीका (२) स्पष्टता
सराहना سراہنا स्त्री० सराह; स्तुति (२) स० क्रि० सराहवुं,वखाणवुं
सरिश्त سرشت स्त्री० [फा.] स्वभाव (२) गुण (३) वि० मिश्रित
सरिश्ता سررشتہ पुं० [फा सरेरिश्तः] कचेरी (२) कार्यालयनुं खातुं; दफ्तर
सरिश्तेदार سررشتہ دار पुं० शिरस्तेदार (२) खातानो मोटो अमलदार
सरीअ سریع वि० [अ.] जलदी करनार; उतावळुं
सरीखा سریکھا वि० सरखुं; समान
सरीह صریح वि० [अ.] स्पष्ट; खुल्लुं
सरीहन् صریحاً अ० [अ.] सरेतोरे; जाहेर; छडेचोक
सरुज سروج वि०[सं.] रोगी
सरूर سرور पु० जुओ 'सुरूर'
सरे-दस्त سردست अ० [फा.] हमणां ज; अत्यघडी (२) हाल पूरतुं; 'फिलहाल'
सरे-नौ سرنو अ० [फा.] तद्दन शरूआतथी
सरे-बाज़ार سربازار अ० [फा.] छडे-चोक; सरेतोरे
सरेरह سرره पु० [फा.] धोरी रस्तो (२) अ० रस्ता उपर
सरो سرو पुं० [फा.] बागमां शोभा माटे होतुं एक झाड [लिबादेवा; 'वास्ता'
सरोकार سروکار पुं० [फा.] संबंध;
सरो-सामान سروسامان पुं० सरसामान
सरौता سروتا पुं० सरोतो; सूडी
सर्द سرد वि० [फा.] टाढुं; शीतळ (२) ढीलुं; मंद (३) नामरद; निर्वीर्य
सर्द-मिज़ाज سردمزاج वि० उत्साह वगरनुं (२) शुष्क; कठोर
सर्दी سردی स्त्री० [फा.] 'सर्द' परथी नाम (२) शरदी; सळेखम (३) , शियाळो [(२) व्याकरण
सर्फ़ صرف पुं० [अ.] व्यय; खरच

सर्फ़ा صرفہ पुं० [अ] खर्च; वापर; व्यय
सर्राफ़ صراف पुं० [अ.] 'सराफ़' जुओ
सर्राफ़ा صرافہ पुं० जुओ 'सराफ़ा'
सर्वकाम سرو کام पुं० [सं.] सौ कामनाओ पूरी करनार (२) शिव
सर्वग्रास سرو گراس पुं० [सं] समग्र ग्रहण
सर्वतोभाव سروتوبھاو अ० [सं] 'सभी भांति', सौ रीते, बरोबर
सर्वेयर سرویئر पुं० [अं] सरवेयर
सलतनत سلطنت स्त्री० [अ.] सल्तनत (२) प्रबंध; गोठवण (३) आराम; निरांत [बीधायुं
सलना سلنا अ०क्रि० साल पडवु;
सलफ़ سلف वि० [अ] गत, व्यतीत
सलब سلب वि०[अ. सल्ब] बरबाद, नष्ट
सलमा سلما पुं० सोनाचांदीनो तार
सलहज سلہج स्त्री० जुओ 'सरहज'
सला صلا स्त्री० [अ.] नोतरु, आमंत्रण
सलाई سلائی स्त्री० पातळो सळियो (२) दीवासळी
सलाख़ سلاخ स्त्री० सळियो [मजबूती
सलाबत صلابت स्त्री० [अ] दृढता,
सलाम سلام पुं० [अ]सलाम;वंदन. –लेना=सामे सलाम करवी, सलाम झीलवी. –देना= सलाम करवी
सलामत रवी سلامت روی स्त्री० [अ+फ़ा.] मध्यममार्ग (२) मापसर, साच
सलाह صلاح स्त्री० [अ]भलाई; सदाचार (२) सलाह सूचना (३) इच्छा; विचार
सलीक़ा سلیقہ पुं० [अ.] ढंग; रीत (२) कुशळता; होशियारी (३) सभ्यता (४) वर्तन; रीतभात [शिस्ती कोड
सलीब صلیب स्त्री० [अ] शूळी (२)
सलीम سلیم वि० [अ.] ठीक; साजुं (२) तंदुरस्त (३) साफ दिलनुं (४) शांत, धीर
सलीम-उत्तबा سلیم الطبع वि० [अ] कोमळ दिलनुं (२) धीर; गंभीर (३) बुद्धिमान
सलीस سلیس वि०[अ] सुगम, सरळ
सलूक سلوک पुं०[अ] वर्तन; रीत-भात (२) मेळ (३) भलाई, नेकी
सलोतर سلوتر पुं० सालोत्रीनी विद्या; ढोर-वैदु
सलोतरी سلوتری पुं० सालोत्री
सलोना سلونا वि० खूब-मीठाशवाळु (२) सलूणुं, सुंदर [तहेवार
सलोनो سلونو पुं० बळेव, रक्षाबंधननो
सल्ह صلح स्त्री० [अ.] सुद बीज
सवत(-ति) سوت(-تی) स्त्री० 'सौत'; शोक; सपत्नी
सवय سوے पुं० [सं] प्रसव
सवाब ثواب पुं० [अ] पुण्य(२) भलाई
सवाल سوال पुं० [अ] प्रश्न (२) मागणी
सवाली سوالی पुं० [फ़ा.] मागणी करनार
सविनय अवज्ञा سوِنے اوگیا स्त्री० [सं] सविनय कानूनभंग
सवेरा سویرا पुं० सवार; प्रभात
सवैया سویا पुं० सवाशेरनु वजन (२) सवानो आंक (३) सवैया छंद
ससुर سسر पुं० ससरो

ससुराल سسرال स्त्री० सासरी
सस्ता سستا वि० सस्तुं. सस्ते छूटना=थाडामां के थोडी महेनते पतवुं
सस्ती سستی स्त्री० सस्ताणुं
सस्त्रीक سستریک वि० [सं.] साथे पत्नी के स्त्रीवाळुं
सहत سہت पुं० 'शहद'; मध
सहन سہن पुं० [सं.] सहेवुं ते (२) صحن [अ.] चोक; आंगणुं
सहनीय سہنیے वि० [सं.] सह्य
सहभोज سہبھوج पुं० सहभोजन
सहभोजी سہبھوجی पुं० सहभोजन करनार [संकोच
सहम سہم पुं० [फा.] भय; डर (२)
सहमना سہمنا अ०क्रि० डरवुं (प्रेरक सहमाना)
सहर سحر पुं० [अ.] सवार; प्रभात (२) [अ. सिह्र سحر] जादु (३) سہر अ० धीमे धीमे; मंद गतिए
सहर-खेज़ سحرخیز वि० [अ.+फा.] चोर; उठावगीर [सरगी
सहर-गही سحرگہی स्त्री० 'सहरी';
सहरा صحرا पुं० [अ.] खाली मेदान (२) जंगल
सहरी سہری स्त्री० शफरी माछली (२) سحری सरगी; रोजामां करातो मळस्कानो नास्तो
सहल سہل वि० [अ.] सहेलुं
सहलाना سہلانا स० क्रि० पासवुं; धीरेथी पंपाळवुं या पसवुं के हाथ फेरववो(२)गलीपची करवी (३) अ०क्रि० गली थवी के चळ आववी
सहाइ(-ई,-उ) (سہائ(ی،ا پुं० सहाय; मददगार

सहाब سحاب पुं० [अ.] वादळुं.
सहाबा صحابہ पुं० [अ.] मित्र; दोस्त
सहाय سہاۓ पुं० [सं.] सहाय; मदद (२) सहायक
सहार سہار पुं० सहन (२) सहनशीलता
सहारना سہارنا स०क्रि० सहवुं; समवुं
सहारा سہارا पुं० सहाय; मदद (२) आशरो; हूंफ
सहालग سہالگ पुं० लगनगाळो
सहावल سہاول पुं० 'साहुल'; ओळंबो
सहिजन سہجن पुं० [सं शोभांजन] सरगवो
सही صحیح वि० [अ. सहीह] साचुं; प्रामाणिक; शुद्ध (२) स्त्री०सही; दस्कत
सही भरना صحیح بھرنا =मानी लेवुं
सही-सालिम صحیح سالم वि० बरोबर; पूरुं
सहूलत سہولت [अ.], सहूलियत سہولیت स्त्री० सहेलाई (२) अदब; विनय; विवेक
सहेजना سہیجنا स०क्रि० संभाळीने तपासवुं के जोई लेवुं (२) कडी समजावीने सोंपवुं [(२) दासी
सहेली سہیلی स्त्री० साहेली; सखी
सहो سہو पुं०[अ. सह्व سہو] भूल; चूक
सह्वन् سہواً अ० [अ.] भूलथी
साँई سائیں (سائں) पुं० स्वामी (२) प्रभु (३) फकीर
साँकड़ा سانکڑا पुं० पगनुं सांकळुं
साँच سانچ वि० साच; सत्य
साँचला سانچلا वि० साचवलुं;सत्यवादी
साँचा سانچا पुं० साचो; बीबुं; फरमो साँचेमें ढालना=बहु सुंदर बनाववुं

साँची ساںچی पु० पोथी आराएनी छपाई [या तर्नी साळ

साँट سانٹ स्त्री० साटी के कोयडो

साँटा سانٹا पु० साटो (२) साठो (शेरडीनो) [स फलु

साँठ سانٹھ पु० गाठो (२) पगनुं

साँठ-गाँठ سانٹھ گانٹھ स्त्री० गाठ, मेळाप (२) अनुचित गुप्त संबंध

साँड़ سانڑ (سانڈ) पु० साड, गोधो

साँड़नी سانڑنی (سانڈنی) स्त्री० साढणी [(२) साढणीनो सवार

साँड़िया سانڑیا पु० वेगवाळु ऊट

साँप سانپ पु० (स्त्री० साँपिन) साप
फलेजे पर साँप लोटना = भारे दुःख थवु -सूँघ जाना = मरी जवु

साँभर سانبھر पु० साभर सरोवर के सेमाथी पकातु मीठु (२) वटवारी भाषु

साँवला سانولا वि० शामळु, काळाश पडतु (२) पु० श्रीकृष्ण

साँस سانس स्त्री० सास, श्वास (२) दमनो राग -उखड़ना, -टूटना = श्वास अटकवो के तूटवो (मरती वेळा) -चढ़ना,-फूलना = श्वास चडवो -लेना = सास खावो, विराम लेवो

साँसत سانست स्त्री० श्वास लेवानी मुश्केली (२) सासना, सजा मुश्केली

साँसत घर سانست گھر पु० जेलनी काळी कोटडी, अंधेरी

साँसा سانسا पु० सास, दम (२) प्राण, जिंदगी (३) संशय, शंको (४) डर, दहेशत

सा سا वि०पु० जेवु, समान. उदा. 'चाँदसा'

साअ(-इ)त ساعت(-عۃ) स्त्री० [अ] एक कलाक (२) पळ (३) महुरत

साइक़ा صاعقہ स्त्री० [अ] वीजळी

साईं سائیں पु० 'साई' जुओ

साईं سائی स्त्री० बानु, 'पशगी'

साका ساکا पु० शक, सवत (२) कीर्ति के तेनु स्मरक

साकिन ساکن वि० [अ] निवासी, रहेनासी (२) खोडो अक्षर जेमके 'द्'

साक़ी ساقی पु० [अ] दारू पानार (२) प्रेमीनु संबोधन (स्त्री० साक़िन)

साकेत ساکیت पु० [स] अयोध्या

साक्ष्य ساکشیہ पु० [स] साक्षी, शाहेदी [साख

साख ساکھ पु० साक्षी, शाहेद (२)

साखना ساکھنا स० क्रि० (प) साख पूरवी

साखी ساکھی पु० साक्षी देनार (२) स्त्री० साक्षी (३) साखी काव्य -पुकारना = साक्षी आपवी

साख़्त ساخت स्त्री० [फा] बनावट (२) कल्पित वात [भाजीपालो

साग ساگ पु० तैयार करेलु शाक (२)

सागपात ساگ پات पु० लूखुसूकु भोजन

सागर ساغر पु० [अ] प्यालो (दारूनो)

साग़ूदाना ساگودانہ पु० साबुचोखा, साबुदाणा [सामग्री

साज़ ساز पु० [फा] साज, सजावटनी

साजन ساجن पु० स्वामी (२) ईश्वर (३) सज्जन [मेळ, खूब संबंध

साज़-बाज़ ساز باز पु० तैयारी (२)

साज़-व-सामान ساز و سامان पु०

[फा.] साजसरंजाम; सामग्री (२) ठाठमाठ 'सपरदाई'
साजिंदा سازندہ पुं०[फा.]साजिंदो;
साजिश سازش स्त्री०[फा.] मेळ, संप (२) दावपेच, षडयंत्र
साझा ساجھا पुं० भाग; हिस्सो
साझी ساجھی, साझेदार ساجھے دار पुं० भागियो; हिस्सेदार
साटन ساٹن पुं० साटीन कपडुं
साटना ساٹنا स०क्रि० जुओ 'सटाना'
साठा ساٹھا पु० सांठो (२) वि० साठ उमरनुं
साढ़(-ढ़े)साती ساڑھ(-ڑھے)ساتی स्त्री० साडासात वर्ष मास के दिवसनी (अशुभ) दशा
साढ़ु ساڑھو पु० साढु, साळीनो वर
साढ़े ساڑھے वि० साडा. उदा. साडेचार
साढ़ेसाती ساڑھےساتی स्त्री० जुओ 'साढसाती'
सात سات वि० ७. -पाँच=चालाकी, धूर्तता -राजाओंकी साक्षी देना= कोई वातनी सत्यता पर खूब जोर देवुं
सात-फेरी سات پھیری स्त्री० लग्नना सात फेरा
साथ ساتھ पु० साथ, संघात (२) मेळ; संबंध (२) अ० साथे -ही=एनी साथे, उपरांत -ही साथ=साथे साथे
साथिन ساتھن स्त्री० 'साथी'नुं स्त्री०
सादगी سادگی स्त्री० [फा.] सादाई (२) सरळता, निष्कपटता
सादा سادہ वि० [फा] सादुं (२) एकलुं; निर्मळ (३) निष्कपट (४) भोळु, मूर्ख

सादिक़ صادق वि० [अ.] साचुं (२) न्यायनिष्ठ [होनाइ (२) नीकळनाई
सादिर صادر वि० [अ.] जारी, चालु
साध سادھ पुं० साधु (२) सज्जन (३) स्त्री० इच्छा
साधुवाद سادھو واد 'साधु साधु' कही शाबाशी आपवी ते
सान سان पुं० साही, अस्त्रो घडवानी पथरी. -देना, धरना=पथरी पर अस्त्रो घडावबो; धार काढवी
सानना سانا स०क्रि० 'सनना'नुं प्रेरक जुओ 'सनना'
सानिअ صانع पुं० [अ] रचनार (२) कारीगर [माठो बनाव
सानिहा سانحہ पुं० [अ] दुर्घटना;
सानी سانی स्त्री० पाणीमां पलाळी पशुने अपातुं खाण (२) ثانی वि० [अ.] बीजुं; 'दूसरा' (२) जोडियुं, समान, सादी
साफ़ ساف पुं० [स] .शिखर, टोच (२) अंत
साफ़ा صافہ पुं० [अ] साफो; फेंटो (२) पाघडी(३)पहेरवानां कपडा धोवां ते
साफ़ी صافی स्त्री० [अ] हाथरूमाल (२) साफी, चलम पीवानो कपडानो ककडो (३) भांग गाळवानो रूमाल
साबक़ा سابقہ पु० जुओ 'साबिक़ा'
साबिक़ سابق वि० [अ] पूर्वनुं, पुराणुं
साबिक़ दस्तूर سابق دستور अ० पूर्ववत्; यथापूर्वम्
साबिक़ा سابقہ पुं० [अ]पिछान (२) संबंध (३) वि० जुओ 'साबिक़'
साबित ثابت वि० [अ.] साबूत; आखु पूरुं (२) ठीक,बरोबर (३) [फा.] साबित

साबिर صابر वि० [अ] सबूर करनार
साबु(-बू)न صابُن(-بُو) पु० [अ] साबू
साबूदाना ساگودانہ पु० साबुचोखा
सामना سامنا पु० सन्मुख थवु के थाववु ते (२) सामनो, सामे थवु ते
सामने سامنے अ० सामे
सामा سامع पु० [अ] श्रोता
सामान سامان पु० [फा] सामान, साधनसामग्री
सामिष سامس वि० [स] आमिष-मांस साथेनु
सायत ساعت पु० जुओ साअत'
सायबान سایبان पु० [फा साय बान] सायबान, वाछटियुं
सायर سائر वि० [अ साइर سائر] पशु कुल (२) अवशिष्ट, बाकी (३) पुं० जकात [मागण
सायल سائل पुं० [अ] प्रश्नकर्ता (२)
सायर سایر पु० [फा] छाया, छायडो (२) भूप्रत (३) असर, छाया (४) [इ शेमीज़] स्त्रीओनु घाघरा जेवु एक वस्त्र [विसनार
सारबान ساربان पुं० [फा] ऊंट पर
सारभाटा ساربھاٹا पु० ओट (समुद्रना पाणीनी) [वधु पूरु
सारा سارا वि० (स्त्री० -री) साद
सार्वराष्ट्रीय سارو راشٹریہ वि० [स] अनेक राष्ट्रो साथे संबंधवाळु, आंतरराष्ट्रीय
साल سال स्त्री० वींधवु ते (२) साल, छेद (३) सालवु ते पीडा (४) पुं० [फा] साल, वर्ष
सालखुर्दा سال خوردہ वि० [फा] पुराणु जूनु (२) घरडु
साल-गिरह سال گرہ स्त्री० [फा] सालगरेह, वर्षगांठ
सालन سالن पु० मसालेदार शाक
सालना سالنا अ० क्रि० सालवु (२) स० क्रि० साले तेम करवु (३) सालवु
सालरस سال رس पु०[स] राळ
सालस ثالث पु०[अ] 'स लिस', पंच (नाम, -सी)
सालहासाल سالہاسال अ० [फा] वर्षो सुधी, घणा वखत सुधी
साला سالا पु० साळो (२) साली (गाळ)
सालाना سالانہ वि० [फा] वार्षिक
सालार سالار पु० [फा] नेता -जंग पु० सेनापति [धर्मिष्ठ माणस
सालिक سالک पु०[अ] यात्रालु(२)
सालिम سالم वि० [अ] संपूर्ण पूरु (२) तदुरस्त ['सालाना
सालियाना سالیانہ वि० जुओ
सालिस ثالث वि० [अ] त्रीजु (२) पुं० पंच मध्यस्थ
साली سالی स्त्री० साळी
सालेह صالح वि०[अ सालिह] (स्त्री० -हा) नेक, भलु (२) सदाचारी (३) नसीबदार
साव ساو पु० 'साहु जुओ
सावन ساون पु० श्रावण (वि० -नी)
सास ساس स्त्री० सासु
साह ساہ पु० शाह शेठ (२) 'साहु'
साहब صاحب पु० [अ साहिब] (स्त्री० साहिबा) मित्र(२)मालिक (३)ईश्वर(४) साहेब, गोरो (५) सन्मानानु संबोधन

साहब-सलामत صاحب سلامت स्त्री० [अ] सामसामे जय जय—प्रणाम

साहबी صاحبی वि० साहेबनु (२) स्त्री० साहेबी

साहा ساہا पुं० स्मुहूर्त के लेनी पत्रिका

साहिब صاحب पुं० [अ] साहेब

साहिर ساحر पुं०[अ] जादुगर

साहिल ساحل पुं०[अ] किनारो, तट

साही ساہی स्त्री० साहुडी

साहु ساہو पुं० साधुपुरुष (२) साहुकार

साहुल ساہل पुं० ओळंबो, 'सहावल'

साहू ساہو पुं० जुओ 'साहु'

साहूकार ساہوکار पुं० साहुकार, मोटो वेपारी

साहूकारा ساہوکارا पुं० साहुकारी; सराफी (२) साहुकारनु बजार

सिंकना سنکنا अ० क्रि० शेकावुं

सिंगा سنگا पुं० रणशिंगु

सिंगार سنگار पुं० शृंगार (२)शणगार (३) शोभा [सजवानी वस्तुओनी पेटी

सिंगारदान سنگاردان पुं० शणगार

सिंगारिया سنگاریا पुं० देवना शणगार सजनार, पूजारी

सिंगिया سنگیا पुं०एक झेरी मूळियु

सिंगी سنگی पुं० 'सिंगा' जुओ (२) स्त्री० रतवा लोही चूसीने खेंचवानी नळी

सिंगौटी سنگوٹی स्त्री० जुओ 'सिंगार-दान' [शिंगोडु

सिंघाड़ा سنگھاڑا पुं०[स शृंगाटक]

सिंजाफ़ سنجاف पुं०[फा. सजाफ] सजाफ, कपडानो गोट, ओटेली किनार

सिंदोरा سندورا पुं० जुओ 'सिंधोरा'

सिंधूरा سندھورا पुं० सिंधुडो राग

सिंधोरा سندھورا पुं० (सिंदूर राखवानी) वाटकी

सिंहनी سنہنی, सिंही سنہی [स] स्त्री० सिंहण [-नी] शियाळ

सिआ(-या)र سیا(ر) پ(سا) पुं० (स्त्री०

सिकंजबीन سکنجبین स्त्री०[फा] लींबु के सरकानुं एक शरबत [शियाळ

सिकंदरा سکندرا पुं० रेलवेनो हाथ;

सिकड़ी سکڑی स्त्री० बारणानी सांकळ (२) गळानी सांकळी—एक घरेणु

सिकता سکتا स्त्री० [सं.] रेती के रेताळ जमीन

सिकत्तर سکتر पुं० सेक्रेटरी; मंत्री

सिक़ली صیقلی स्त्री० [अ सैक़ल صیقل] सिकलीगर-सराणियानुं काम

सिकहर سکہر पुं० [स शिक्य+घर] शींकुं [संकोच (२) गडी; 'शिकन'

सिकुड़न سکڑن स्त्री० संकडाई ते,

सिकुड़ना سکڑنا अ०क्रि० संकडावुं; संकोचावु (२) गडी पडवी

सिकोरा سکورا पुं० 'सकोरा'; शकोरु

सिक्का बैठना या जमना سکہ بیٹھنا یا جمنا = अधिकार स्थापित थवो (२) रोफ पडवो

सिक्ख سکھ, सिख سکھ स्त्री० शीख,'सीख' (२)पुं०शिष्य(३)शीख; नानकपंथी [दहीं खाडनी मीठी प्रवाही वानी

सिखरन سکھرن स्त्री० 'शिखरण';

सिखलाना سکھلانا, सिखाना سکھانا स०क्रि० शिखवाडवुं

सिखावन سکھاون पुं० शिखामण, शीख

सिगरा(-रो) سگرا(رو) वि० (प.) (स्त्री०-री) बधुंय

सिजदा سجده पु० [अ] सिजदा; प्रणाम, वंदन

सिझना سجهنا अ०क्रि० सीझणु, पडणु, पाकणु [चड्ढणु, रांधणु

सिझाना سجهانا स०क्रि० सीझाइणु,

सिटकिनी سٹکنی स्त्री० कमाड धारीनी इस्तापडी

सिटपिटाना سٹپٹانا अ०क्रि० घभराणु; दबाणु (२) धीमुं पडणु (३) मूंझाणु, सपडाणु

सिट्टा سٹا पु० जुवारनुं डूंडुं

सिट्टी سٹی स्त्री० वाचाळपणु -भूलना=सपडाणु, गभराणु

सिठनी سٹهنی स्त्री० रमतुं फटाणु

सिठाइ سٹهائی स्त्री० फीकापणु, 'सीठापन

सिड़ سڑ स्त्री०गांडपण, उन्माद (२)धून

सिड़ी سڑی वि० (स्त्री० -ड़िन) पागल (२) धूनी [गुनाहगार

सितमगर ستمگر पु० जुलमी, सितम

सितम-ज़दा ستم زده, -रसीदा ستم رسيده वि०[फा.] सितमनुं भोग बनेलुं

सिताइश ستائش स्त्री० [फा] धन्यवाद, शाबाशी(२)आभार, शुक्रिया'

सिताब ستاب अ० [फा शिताब] जल्दी, झट

सितारा ستاره पु० [फा] सितारो, तारो (२) सलमाचोळीनी मिंडी टीकडी (३) नसीब, भाग्य -चमकना, -बलंद होना=नसीब ऊघडवुं

सिदरी سدری स्त्री० त्रण दरवाजा के कमानवाळो ओरडो के वरंडा

सिद्क़ صدق वि० जुओ 'सिद्दीक़'

सिद्क़ صدق पु० [अ] सत्यता

सिद्दीक़ صدّيق वि० [अ] सत्यनिष्ठ

सिद्ध-पीठ سدّه پیٹه पु० [स] ज्यां साधना झट फळे एवुं स्थान

सिद्धरस سدّه رس पु० [स] पारो

सिद्धाई سدّهائی स्त्री० सिद्ध होवुं ते, सिद्ध दशा

सिधाई سدهائی स्त्री० सीधापणुं

सिधारना سدهارنا अ०क्रि० सिधावुं, जवुं (२) मरवुं [(२) साल

सिन سن पु० [अ] उमर, अवस्था

सिनक سنک स्त्री० लींट, नाकनो मेल

सिनकना سنکنا अ०क्रि० नाक नसीकवुं

सिन-बुलूग़त سن بلوغت पु०[अ] उमरे पहोंचवुं ते (२) जुवानी

सिन्नी سنّی स्त्री० मीठाई (प्रायः खुशीमां के देवना प्रसाद तरीके वहेंचाय ते) [(२) ढाल

सिपर سپر स्त्री० [फा] आड, आय

सिप(-पा)ह سپ(پا)ه स्त्री०[फा] सेना

सिप(-पा)हगरी سپ(پا)ه گری स्त्री० [फा] सिपाहगीरी [सेनापति

सिपहसालार سپهسالار पु० [फा]

सिपारा سپاره पु० [फा सीपार] कुराननां अध्याय के खंड [आभार

सिपास سپاس स्त्री० [फा] धन्यवाद,

सिपाह سپاه स्त्री० [फा] जुओ 'सिपह' [प्रभाव

सिप्पा سپّا पु० युक्ति, उपाय (२)

सिफ़त صفت स्त्री० [अ] विशेषता (२) लक्षण गुण, स्वभाव (३) व्या० विशेषण

सिफ़र صفر पु०[इ साइफर]शून्य, मीडुं

सिफ़ला سفلہ वि० [अ] सिफ्लुं; हलकुं, क्षुद्र (२) छीछरुं (नाम, -लगी)

सिफ़ारत سفارت स्त्री० [फा] सफीर'-राजदूतनुं काम

सिफ़ारिश سفارش स्त्री०[फा]सिफारस

सिफ़ारिशी سفارشی वि० सिफारस-वाळुं (२) जेना सिफारस करी होय तेने लगतुं

सिफ़ारिशी टट्टू سفارشی ٹٹو पु० सिफारसथी ज पद पर पहोंचेल माणस

सिमटना سمٹنا अ०क्रि० समेटावुं निपटावुं (२) सकडावुं, सकोचावुं (३) गडी के करचोली पडवी

सिमरन سمرن पु० (प) स्मरण

सिमरना سمرنا स०क्रि० समरवुं, 'सुमिरना'

सिय سیے स्त्री० (प) सीता

सियरा سیرا वि० (प) शीतळ (वि० स्त्री०, -री नाम, -राई)

सिया سیا स्त्री० (प) सीता

सियादत سیادت स्त्री० [अ] सरदारी, आगेवानी (२) हकूमत

सियापा سیاپا पु० स्त्रीओनुं कूटवुं ते

सियार(-ल) سیار(ل) पु० (स्त्री० -रिन,-री) शियाळ

सियाला سیالا पु० शियाळो

सियासत سیاست स्त्री० [अ] राज्यव्यवस्था [राजकीय

सियासी سیاسی वि० राजद्वारी,

सियाह سیاہ वि० [फा] काळुं (२) अशुभ [सफर, मुसाफरी

सियाहत سیاحت स्त्री० [अ]

सियाहा سیاہا पु० [फा] हिसाबनो चोपडो

सिर سر पु० शिर, माथुं -आँखों पर बैठाना=आदर करवो -आँखों पर होना=माथे चडाववुं मानवुं -आना= भूत आववुं -के बल आना= आदरथी काईं पासे जवुं -मुडाते ही ओले पडना=प्रारंभमां ज विघ्न नडवुं -होना=पीछो पकडवो -करना, बाँधना=(स्त्रीनुं) माथुं ओळवुं -ओखलीमें देना=मुश्केलीमां पडवुं -जोडना=एक थवुं संप करवो -पर छप्पर रखना=माथे जवाबदारी वधारवी (२) माथे बोजो-जवाबदारी नांखवी -पर पाँव रखना=उद्धत थवुं -पर पाँव रखकर भागना= जीव लईने नासवुं -पर हाथ फेरना= वश करवुं -से कफ़न बाँधना= जान हथेळीमां लेवी -से पानी गुज़रना=मुसीबतनी-सहवानी हद आववी -से खेलना=जुओ 'सिर आना'

सिरका سرکہ पु० [फा] सरको

सिरकी سرکی स्त्री० सरकटनी गोदी के तेनी बनेली सादडी के छाज

सिर-ता-पा سرتاپا अ० जुओ 'सर-ता-पा' [आगेवान नायक

सिरधरा(-रू) سردھرا(رو) पु०

सिरनामा سرنامہ पु० जुओ सरनामा'

सिरपाव سرپاؤ पु० सरपाव

सिरबंद سربند पु० साफो फेंटो

सिरबंदी سربندی स्त्री० माथानुं एक घरेणुं

सिरहाना سرہانا पु० पथारीनो माथानो भाग

सिरा سرا पुं० छेडो, अंत (२) (शस्त्र के अंतनो) छेडानो भाग (३) अणी (४) शिरा, नाडी (५) पाणीनो ढाळियो

सिरेका=अवल दरज्जानु

सिरा(०य)ना سرا(ئ)نا सक्रि० ठंडु करवु (२) व्यतीत करवु (३) अक्रि० ठंडु के निरुत्साह थवु (४) वीतवु, पसार थवु

सिरावन سراون पु०(खेडूतना) समार

सिरावना سراونا सक्रि० (२) अक्रि० (प) जुओ 'सिराना'

सिरिश्ता سررشتہ, सिरिश्तेदार سررشتےدار जुओ 'सरिश्ता, सरिश्तेदार

सिल سل स्त्री० शिला पथ्थर (२) निशातरो (३) पु० [अ] क्षयरोग

सिलगना سلگنا अक्रि० सळगवु

सिलपट سل پٹ वि० बरोबर, सपाट (२) चौपट', सत्यानाश

सिलफ(-ब)ची سلفچی(بچی) स्त्री० हाथमां धोवानु वासण 'चिलमची

सिलबट्टा سل بٹا पु० निशातरो ने वाटवानो पथ्थर

सिलवट سلوٹ स्त्री० गडी 'सिकुडन

सिलवाना سلوانا सक्रि० सिववावु सिलाना

सिलसिला سلسلہ पु०[अ] सिलसिलो क्रम परंपरा (२) सांकळ (३) व्यवस्था (४) वंशपरंपरा (५) वि० भीनु (६) लपसणु [प्रमाणे सिलसिलेवार

सिलसिलेवार سلسلےوار वि० क्रम

सिलह سلح पुं०[अ]हथियार 'सिलाह'

सिलहखाना سلح خانہ पु० [फा] शिलेखानु शस्त्रागार

सिलहिला سلہلا वि० 'सिलसिला', लपसणु

सिला سلا स्त्री० शिला (२) पु० शिलोंछ खेतरमांथी दाणा वीणी लेवा ते

सिला صلہ पु० [अ] बदलो, अवेज (२) इनाम

सिलाना سلانا सक्रि० जुओ सिलवाना'

सिलावट سلاوٹ पु० सलाट

सिलाह سلاح पु०[अ] जुओ सिलह'

सिलाही سلاحی पु० [अ] सैनिक सिपाही [सिल , निशातरो

सिलौट(-टा) سلوٹ(ٹا) पु०

सिल्ली سلی स्त्री० सरा अस्त्रानी पथरी [सिवैयां

सिवई سوئیں स्त्री० घउनी सेव;

सिवा(०इ,०य) سوا(ئے،ے) अ० [अ] सिवाय

सिवान سوان पु० हद सीमा (२) भागोळ

सिवार سوار स्त्री० शेवाळ लील

सिवाल سوال पु०, स्त्री० सिवार सेवाळ

सिवाला سوالا पु० शिवालय महादेव

सिसकना سسکنا अ० क्रि० डूसकां भरवां (२) छाती धडकवी बीक गभरावो (३) मरवा माटे तरफडवुं

सिसकारना سسکارنا अ०क्रि० सिसकारो भरवो सीत्कारवु (नाम,सिसकारी स्त्री०) [सिसकारो

सिसकी سسکی स्त्री० डूसकु (२)

सिहरना سہرنا अ० क्रि० थथरवुं (डर के ठंडीथी) [(२) रोमांच

सिहरी سہری स्त्री० ध्रुजारी; कंप

सिहाना سہانا अ०क्रि० ईर्षा करवी (२) ईर्षापात्र करवी (३) स० क्रि० आतुर भावे जोवुं; लालच करवी

सींक سینک स्त्री० ताड मूंज वगेरेनुं सळियुं (२) नाकनुं एक घरेणुं

सींग سینگ पुं० शिंगडुं. –समाना =ठेकाणे पडवुं. –कटाकर बछड़ोंमें मिलना=मोटा छतां बाळकोमां भळवुं

सींचना سینچنا स०क्रि० पाणी पावुं (२) सिंचवुं [पाणी पावुं ते

सींचाई سینچائی स्त्री० (झाड इ०ने)

सींव سینو पुं० सीमा; हद

सी سی वि० स्त्री० 'सा'नुं स्त्री०; जेवी

सीकल سیکل स्त्री० जुओ 'सैक़ल' (२) पुं० आंबा पर पाकेली केरी,साख

सीकस سیکس पुं० ऊसर; खारी जमीन

सीकुर سیکر पुं० घउं मकाई वगेरेना डूंडांना छेड होय छे ते कूमळाना रेसा

सीख سیکھ स्त्री० शीख; सलाह; शिखामण

सीख़ سیخ स्त्री०[फा.] लोढानी शीख –पातळो सळियो

सीख़चा سیخچہ पुं० [फा.] सळियो

सीखना سیکھنا स०क्रि० शीखवुं

सीग़ा صیغہ पुं०[अ.] भाग; खातुं (२) (व्या.) पुरुष [कठाणु

सीठना سیٹھنا पुं०, सीठनी स्त्री०

सीठा سیٹھا वि० फीकुं; नीरस

सीठी سیٹھی स्त्री० कूचो, रस काढ्या पछीना रहेतो कूचो, नि:सत्त्व चीज

सीड़ سیڑ स्त्री० भीनाश के भीनाशभूमि

सीढ़ी سیڑھی स्त्री० सीडी. निसरणी

सीदना سیدنا अ०क्रि० दुःखी थवुं

सीधा سیدھا वि० (२) पुं० सीधुं

सीधा-सादा سیدھا سادہ वि० भोळुं; सरळ

सीधे سیدھے अ० सीधी रीते; सीधुं

सीना سینا स०क्रि० सीववुं (२) سینہ पुं०[फा.] सीनो; छाती

सीना-ज़ोर سینہ زور वि० [फा.] (नाम,–री) शिरजोर, जबरदस्त

सीना-बंद سینہ بند पुं०[फा.] स्त्रीनी चोळी [सामी छातीए

सीना-सिपर سینہ سپر अ० [फा.]

सीप سیپ पुं० छीप के तेनी अंदर रहेतो जंतु [سیپج पुं० मोती

सीप-सुत سیپ سُت, सीपिज

सीपी سیپی स्त्री० सीप; छीप

सीम سیم पुं० सीमा, हद (२) स्त्री० [फा.] रूपुं; चांदी (३) धनदोलत

सीमाब سیماب पुं० [फा.] पारो

सीमी سیمی वि०[फा.] 'सीम'–चांदीनुं

सीय سیی स्त्री० 'सिय'; सीता

सीर سیر स्त्री० सहियारी के जेमां जमीनदार पोते जाते खेती करतो होय एवी जमीन (२) रक्तशिरा (३) पुं० [म.] हळ. –में=एक साथे मळीने

सीरत سیرت स्त्री०[अ.] प्रकृति; टेव (२) गुण, विशेषता [(२) शीरो

सीरा سیرا पुं० [फा. शीरः] चासणी

सील سیل स्त्री० 'सीड़'; जमीननी भीनाश [वि० भीनुं

सीला سیلا पुं० 'सिला'; शिलोंछ (२)

सीवन سيون पु०, स्त्री० [स] सीवण
सीस سس पु० शीश, माथु
सीसक سسک [स], सीसा سيسا
पु० सीसु
सीसी سسی स्त्री० सीसको
सीसों سسوں पु० 'सीसम', शीशम
सीह سيہ पु० जुओ 'साही
सुँघनी سنگھنی स्त्री० छींकणी
सुँघाना سنگھانا स०क्रि० सूघाडवु,
सूँघना नु प्रेरक
सुअन سؑاں पु० (प) सुत, पुत्र
सुआमी سؑآمی पु० (प) स्वामी
सुआर سؑآر पु०(प) रसोइयो
सुआसिन(-नी) (سؑآسن(-نی स्त्री०
(प) सुवासण ['सिकुड़ना'
सुकड़ना سکڑنا अ० क्रि० जुओ
सुक़रात سقراط पु० सोक्रेटिस
सुकून سکون पु०[अ] स्थिरता (२)
मननी शांति [सकूनत'
सुकूनत سکونت स्त्री० [अ] जुओ
सुक्कान سکان पु० [अ] सुकान
'पतवार'
सुखडी سکھڈی वि० सूकलकडी
(२) पु० जेमां बाळक सुकाई जाय
एवो एक बाळरोग [सखुन'
सुख़(-ख़ु)न (سخن(سخن पु० जुओ
सुखलाना سکھلانا, सुखाना سکھانا
स०क्रि० सुकावव
सुख़ुन سخن पु० जुओ 'सखुन'
सुगना سگنا (प), सुग्गा سگا
पु० तोतो पोपट
सुगुरा سگرا पु० सद्‌गुरु पासेथी
मंत्र पामेल

सुघट سگھٹ वि० [स] सुंदर (२)
सुकर, सुसाध्य [सुदर (२) निपुण
सुघड़(-र) (سگھڑ(-ر वि० सुघड,
सुचाना سچانا स०क्रि० ('सोचना'नु
प्रेरक) विचारवा प्रेरवु (२) देखाडवु,
ध्यान खेंचवु [-ली)
सुचाल سچال स्त्री० सदाचार (वि०,
सुजनी سجنی स्त्री० [फा सोज़नी]
एक जातनु बिछानु
सुजान سجان वि० सुजाण
सुझाव سجھاؤ पु० सुझाडवु ते सूचना
सुडौल سڈول वि० सुदर, सुघटित
सुढंग سڈھنگ पु० सारो ढग
(२) वि० 'सुढंग'वाळु
सुतरां ستراں अ० तोपण, छतां
सुतरी(-ली) (ستری(-لی स्त्री०
सूतळी, दोरी
सुतार ستار पु० सुतार (२) वि०
अच्छु उत्तम (३) पु० सगवड
सुतारी ستاری स्त्री० मोचीनो सोया
सुतुही ستہی स्त्री० सीप
सुतून ستون पु० स्तंभ, थांमलो
सुथना ستھنا पु०, सुथनी ستھنی
स्त्री० 'सूथन' जुओ
सुथरा ستھرا वि० स्वच्छ, साफ
सुद्दा سدّا पु०, सुद्दी سدّی
स्त्री०[अ सुद्द سدّ] पेटनो जूनो
सूको मळ [सुध्धा, समेत, साथे
सुद्धा(-द्धाँ) (سدّھا(سدّھاں अ०
सुध سدھ स्त्री० सूध सुधबुध=
सूधबूध, भान
सुधवाना سدھوانا स०क्रि० सुधरावबु
सुधाई سدھائی स्त्री० सीधापणु

सुधार سدھار पुं० सुधारो
सुधारना سدھارنا वि० सुधारनार
. (२) सं०क्रि० सुधारवुं
सुधारा سدھارا वि० सीधुं; निष्कपट
सुन سن वि० 'सुन्न' जुओ
सुनति سنت, स्त्री० (प.) सुन्नत
सुनना سننا सं०क्रि० सुणवुं; सांभळवुं
सुनबहरी سن بہری स्त्री० हाथी-पगानो रोग [(२) सुनावणी
सुनवाई سنوائی स्त्री० सांभळवुं ते
सुनसान سنسان वि० सूमसाम; निर्जन के उज्जड (२) पुं० 'सन्नाटा'; सूमसाम
सुनहरा(-ला) (لا)سنہرا वि० सोनेरी
सुनहा سنہا पुं० (प.) श्वान; कूतरो
सुनाई سنائی स्त्री० जुओ 'सुनवाई'
सुनार سنار पुं० सोनी (स्त्री० -रिन,-री)
सुनावनी سناونی स्त्री० मृत्युनी खबर आववी ते के ते आव्ये करातुं सनान
सुन्न سن पुं० शून्य; मीडुं (२) वि० निश्चेष्ट; अचेत
सुन्ना سنا पुं० शून्य; मीडुं
सुपच سوپچ पुं० (प.) श्वपच; चांडाळ
सुपत سپت वि० (प.) सारी पतवाळुं, प्रतिष्ठित
सुपन(-ना) (نا)سپن पुं० सपनुं
सुपारी سپاری स्त्री० सोपारी
सुपास سپاس पुं० आराम; सुख, निरांत [जुओ 'सपुर्द, सपुर्दगी'
सुपुर्द سپرد, سپردگی, सुपुर्दगी
सुफ़ूफ़ سفوف पुं० [अ.] 'सफ़ूफ़'
सुबह صبح स्त्री० [अ.] सवार; प्रातःकाल
सुबहान سبحان वि० [अ.] पवित्र. -अल्ला अ० हर्ष के अचंबो प्रगट करनारुं संबोधन–वाह! धन्य!
सुबास (०ना) (نا)سباس स्त्री० सुवास; सुगंध [सगवड; अनुकूळता
सुबि(-बि)धा سبدھا स्त्री०
सुबिस्ता سبستا, सुबीता سبیتا पुं० जुओ 'सुभीता'
सुबुक سبک वि० [फा.] हलकुं, कम वजननुं (२) सुन्दर; रूपाळु
सुबुक-दस्त سبک دست वि० [फा.] फूर्तिलुं; चपळ
सुबुकी سبکی स्त्री० [फा.] हलकापणु (२) अपमान; तुच्छकार
सुबूत ثبوت पुं० जुओ 'सबूत'
सुभाव (-उ,-य,-व) سبھاو(-ا-ے-) पुं० (प) स्वभाव
सुभिक्ष سبھکش पुं० [सं.] सुकाळ
सुभीता سبھیتا पुं० सरळता; सहेलाई (२) सुयोग; सगवड; अनुकूळता
सुम سم पुं० [फा.]पशुनी खरी; 'टाप'
सुम(-मि)रन سمرن पुं० (प.) स्मरण
सुम(-मि)रनी سمرنی स्त्री० नानी (२७ दाणानी) जपमाळा
सुर سر पुं० सूर; अवाज. -में सुर मिलाना=हाजी हा करवुं; गायु गावुं
सुरकना سرکنا स० क्रि० सीसका साथे खेंचवुं
सुरख़ाब سرخاب पुं० [फा.]'चकवा'; चातक. -का पर लगना=विशेषता होवी [शिवाळो (२) जुओ 'सुर्खी'
सुरख़ी سرخی स्त्री० ईंटनो भूको–

सुरत(-ता) (سُرت(-تا ख्री० ध्यान, सरत [तमाकु

सुरती سُرتی स्त्री० खानानो जरदो-

सुरदार سُردار वि० मुडदाल, मुरदार

सुरधुनी سُردھنی स्त्री० सुरनदी, गंगा

सुरमई سُرمئی वि० [फा] सुरमाना रंगनु, भूखरू नील [सळी

सुरमचू سُرمچو पु० सुरमो आंजवानी

सुराख سُراکھ पु० छेद, काणु

सुराग سُراغ पु० [तु] भाळ, पत्तो

सुरागरसाँ سُراغ رساں वि० भाळ काढनार [सुराई

सुराही صُراحی स्त्री० [अ] भोटवो,

सुरख سُرکھ वि० प्रसन्न, राजी (२) 'सुर्ख'

सुरुखरू سُرکھرو वि० जुओ 'सुर्खरू'

सुरूर سُرور पु० [फा] आनंद (२) नशानी आछी ल्हेर-ल्हेजत [ख्यात

सुरैत(-तिन) (سُریت(-تن स्त्री०

सुर्ख سُرخ वि० (२) पु० [फा] लाल

सुर्खरू سُرخرو [फा] तेजस्वी (२) यशस्वी, सफळ (३) प्रतिष्ठित

सुर्खी سُرخی स्त्री० [फा] लाली (२) लेख वगेरेनु मथाळु (३) लोही

सुर्ता سُرتا वि० समजु, होशियार

सुलग سُلگ अ० पासे

सुलगना سُلگنا अ० क्रि० सळगवु, लागवु (प्रेरक सुलगाना) [(गूंचवो)

सुलझन سُلجھن स्त्री० सूज उकेल

सुलझना سُلجھنا अ० क्रि० रस्तो सूझवो गूंच ऊकलवी (प्रेरक सुलझाना)

सुलझाव سُلجھاؤ पु० जुओ 'सुलझन'

सुलटा سُلٹا वि० सूलटु

सुल्फा سُلفا पु० [फा] सुल्फो, नशावाळी तमाकु (२) चडस

सुल्फेबाज سُلفےباز वि० गांजो या चडस पीनार

सुलह صُلح स्त्री० [अ] सुलेह, संधि

सुलाना سُلانا स० क्रि० 'सोना'नु प्रेरक, सुवडाववु

सुलेमान سُلیمان पु० [अ] यहूदीओनो प्रसिद्ध राजा सोलोमन

सुवन سُون पु० जुओ 'सुअन'

सुवार سُوار पु० जुओ 'सुआर'

सुषमा سُشما स्त्री० [स] परम शोभा

सुसताना سُستانا अ०क्रि० थाक खावो, आराम करवो

सुसर(-रा) (سُسر(-را पु० ससरो

सुसराल سُسرال स्त्री० 'ससुराल', सासरी ['सुसताना'

सुस्ताना سُستانا अ०क्रि० जुओ

सुहबत صُحبت स्त्री० सोबत, 'सोहबत'

सुहबती صُحبتی पु० सोबती

सुहाग سُہاگ पु० सुहाग, सौभाग्य, (२) लग्न प्रसंगनु वरनु वस्त्र के वर पक्षनां स्त्रीओनु गीत -उतरना= सौभाग्य टळवु, विधवा थवु

सुहाग(गि)न (سُہاگ(گ)ن स्त्री० सुहागण, सौभाग्यवती

सुहागा سُہاگا पु० टंकणखार (२) 'सोहागा'-समार [जुओ सुहागन'

सुहागिन(-नी) (سُہاگن(-نی स्त्री०

सुहाता سُہاتا वि० खमाय एवु सह्य (२) मजदार (३) कोकरवरणु (पाणी)

सुहाना سُہانا अ० क्रि० सोहावु, शोभवु (२) फावबु साद लागवु

सुहावना سُہاونا वि० सोहामणुं, सुंदर (२) अ० क्रि० जुओ 'सुहाना'
सूँघा سُونگھا पु० पाणी-सूघो, सूंघीने जमीननुं पाणी बतावनार (२) जासूस
सूँस سُونس स्त्री० जुओ 'सूस'
सू سُو अ० [फा] तरफ, भणी, बाजु
सूअर سُوَر पु० (स्त्री०,–री) सूवर, सूकर
सूआ سُوآ पु० सोयो (२) शुक, सूडो
सूई سُوئی स्त्री० सोय (२) घडियाळना जेवो) कोई पण काटो
सूखना سُوکھنا अ०क्रि० सुकावुं
सूखा سُوکھا वि० सूकुं, शुष्क, लूखुं (२) पु० सुकवणुं, दुकाळ, (३) सूको, जरदो (४) पाणी वगरनी सूकी जगा
सूच्यार्थ سُوچیارتھ पु० [स] व्यंग्यार्थ [सूज, सोजा
सूजन(–नी) سُوجن(-نی) स्त्री०
सूजा سُوجا पु० 'सूआ', सोयो
सूज़ाक سُوزاک पु० [फा] एक मूत्ररोग
सूजी سُوجی स्त्री० रवो–जाडो लोट
सूझ-बूझ سُوجھ بُوجھ स्त्री० समज, सूझ
सूत سُوت पु० सूतर (२) दोरो
सूती سُوتی वि० सूतरनुं (२) स्त्री० सीप
सूथन(–नी) سُوتھن(-نی) स्त्री० स्त्रीओनी सूथणी
सूद سُود पु० [फा] लाभ (२) व्याज
सूद दर सूद سُود در سُود = व्याजनुं व्याज
सूदी سُودی वि० व्याजुकुं
सूधा سُودھا वि० (प) सीधुं
सूधे سُودھے अ० (प) 'सीधे'
सूना سُونا वि० सूनुं (२) पु० एकांत जगा
सूप سُوپ पु० सूपडुं (२) [अं] सूप
सूफ़ صُوف पु० [अ.] ऊन के गरम कपडुं (२) काळी शाहीना खडियामां रखातुं कपडुं [जुओ 'सोफियाना'
सूफ़ियाना صُوفیانہ वि० [फा]
सूफ़ी صُوفی पु० [अ] सूफीवादी माणस (२) सादो साधु माणस
सूबा صُوبہ पु० [फा] प्रांत, देशनो भाग (२) सूबो
सूर سُور पु० सूरदास (२) वि० शूर (प) (३) पु० सूवर (४) [अ] क्यामतने दिवसे वागनारुं एक वाजुं (५) [फा] खुशी, आनंद (६) लाल रंग
सूरज سُورج पु० सूरज –पर थूकना या धूल फेंकना = निर्दोष के पवित्रने लांछन लगाडवुं –को दीपक दिखाना = स्वयं जे प्रसिद्ध के गुणी होय तेनो परिचय कराववो
सूरत صُورت स्त्री० [अ] शिकल, रूप (२) रस्तो, उपाय (३) हाल, दशा –दिखाना = मों बतावुं, सामे आववुं –बनाना = रूप काढवुं, वेश बदलवो (२) मों मरडवुं –बिगड़ना = चहेरो फीको पडवो, निस्तेज थवुं [उपरथी, बाह्यत
सूरतन् صُورتاً अ० [अ] देखवामां,
सूरत परस्त صُورت پرست वि० सौंदर्य-पूजक (२) बुत-परस्त
सूरत हराम صُورت حرام वि० अंदरथी निस्सार पण उपरथी देखावडुं

सूरन سُورن पु० सूरण [वीर, योद्धो
सूरमा(-वाँ) (سُورما(واں پु०
सूराख سُوراخ पु० [फा]सुराख, छिद्र
सूल سُول पु० शूळ, सूळ
सूली سُولی स्त्री० शूळी (२) फांसी
सूस (०मार) (سُوس(مار पु० 'सूँस', एक जलचर
सूहा سُوہا पु० एक जातनो लाल रंग (२) एक संकर राग (३) वि० लाल
सेंक سینک स्त्री० शेक, शेकवु ते
सेंकना سینکنا स० क्रि० शेकवु
सेंत سینت स्त्री० खर्च वगर—मफत थवु ते
सेंतमें سینت میں सेंत-मेंत سینت مینت अ०मफत (२) व्यर्थ
सेंदुर سیندُور पु० सिंदूर —चढ़ना= स्त्रीए परणवु
सेंध سیندھ स्त्री० दीवालमा खातर पडे ते, बाकु —लगाना=कोचीने खातर पाडवु [खातर पाडवु
सेंधना سیندھنا स० क्रि० भींतमां
सेंधा سیندھا पु० सिंधव
सेंधिया سیندھیا वि० खातर पाडु (चार) (२) पुं० ग्वालियरना सिंधिया
सेंवई سینوئی स्त्री० घउनी सेव
सेंहुड़ سینہُڑ पु० जुओ 'सेंहुँड'
सेग़ा صیغہ पु० 'सीग़ा', विभाग
सेग्ना سینٹنا स० क्रि० गणतरीमां लेवु मानवु, लेखामां लेवु
सेठ سیٹھ पु० (स्त्री०-ठानी) शेठ
सेना سینا स०क्रि० सेवनु ['सेव
सेब سیب पु० [फा] सेप, सफरजन
सेम سیم स्त्री० पापडी के वालोळ
सेमई سیمئی स्त्री० 'सेंवई', सेव (घउनी)
सेमल سیمل पु० शाल्मली झाड
सेर سیر पु० शेर (वजन) (२) शेर, सिंह (३) वि० [फा] तृप्त, संतुष्ट [लाकडु
सेरवा سیروا पु० 'सेरा'—खाटलानु नानु
सेरा سیرا पु० खाटलानुं माथा आगळनु लाकडु (२) पायेली जमीन
सेराब سیراب वि० [फा] पाणीथी तरबोळ, पाणी पीधेलु
सेरी سیری पु० शेरी, रस्तो (२) स्त्री० [फा] तृप्ति, संतोष
सेल سیل पु० बरछो, भालो
सेला سیلا पु० शेलु शेलु
सेली سیلی स्त्री० नानो 'सेल'-भालो (२) सेली, योगी साधु इ०नी गळानी एक माळा [सफरजन
सेव سیو पु० चणाना सेव (२) सेब,
सेवई سیوئیں स्त्री० जुओ 'सेंवई'
सेवा-टहल سیوا ٹہل स्त्री० सेवा, खिदमत
सेवाधारी سیوادھاری पु० पूजारी
सेवा बंदगी سیوا بندگی स्त्री० पूजापाठ सेवा
सेवार(-ल) (سیوار(ل स्त्री० शेवाळ
सेसर سیسر पु० पत्तानी एक बाजी (२) जाळ [बनार कपटी
सेसरिया سیسریا पु० जाळमां फसा
सेह سہ वि० [फा सिह] त्रण
सेहत صحت स्त्री० [अ] आरोग्य (२) रोगमांथी मुक्ति (३) सुखचेन, राहत (४) (भूलोनी) शुद्धि [खानु
सेहत-ख़ाना صحت خانہ पु० पाय-

सेहत-नामा صحت نامہ पुं०शुद्धिपत्रक
सेह-माही سہ ماہی वि० त्रैमासिक
सेहर سحر पुं० [अ. सिह्र] जादु; इंद्रजाळ
सेहरा سہرا पुं० वरराजानो खूंप
सेहशंबा سہ شنبہ पुं०[फा.सिहशंबः] मंगळवार
सेही سیہی [सं.सेधा] 'साही'; साहुडी
सेहुँड़ سیہونڈ पुं० 'सेंहुड़'; थोर
सेहुआँ سیہواں पुं० एक चर्मरोग; करोळिया
सैंतना سینتنا सoक्रि० एकठुं करवुं (२) संभाळीने [वि० ४७; सुडतालीस
सैंतालि(-ली)स سینتالس वि०
सैंति(-ती)स سینتیس वि० ३७; साडत्रीस
सैंधव سیندھو पुं०[सं.] सिंधव (२) सिंधनो निवासी के घाडो (३) वि० सिंधनुं के सिंधु-समुद्रनुं
सै سے पुं०[सं. शत, प्रा. सय] गुजराती 'से' -सो जेम वपराय छे. उदा. 'सोरह सै इकतीस'
सैकड़ा سیکڑا पुं० सैंकडो; सैको
सैकड़े سیکڑے अ० सैंकडे;'प्रति शत'
सैकड़ों سیکڑوں वि० सैंकडो;अनेक सो (२) घणुं [रेतीनुं
सैकत سیکت वि० [सं.] रेताळ;
सैक़ल صیقل पुं० [अ.] सिकलीगर-सराणियानुं काम [सिकलीगर
सैक़लगार صیقل گر पुं० सराणियो;
सैद صید पुं० [अ.] शिकार
सैदानी سیدانی स्त्री० सैयद स्त्री;
सैन سین स्त्री० (प.) इशारो (२) सैन्य
सैनभोग سین بھوگ पुं० मंदिरोनो शयनभोग [सामे इशारा करवा ते
सैनासैनी سینا سینی स्त्री० साम-
सैफ़ سیف स्त्री० [अ.] तलवार
सैयाँ سیاں पुं० स्वामी
सैयद سید पुं०[अ.] सैयद; मुसलमानोना चार वर्गमांथी एक वर्ग
सैयाद صیاد पुं० [अ.] शिकारी
सैयार سیار पुं० [फा.] खूब सेर-सहेल करनारो [पाणी जेवुं
सैयाल سیال वि० [अ.] प्रवाही;
सैयाह سیاح वि० [अ.] यात्री,सफर करनार [यात्रा
सैयाही سیاحی स्त्री० [अ.] सफर;
सैर سیر स्त्री०[फा.] सेर; मोज खातर फरवुं ते; सहेल (२) मजा; आनंद (३) मोज खातर पर्यटने जवुं ते [ग्रह
सैयारा سیارہ पुं०[फा.] (आकाशनो)
सैल سیل पुं०, स्त्री० [अ.] प्रवाह,वहेण
सैलानी سیلانی वि० सहेलाणी; लहेरी
सैलाब سیلاب पुं० [फा.]रेल(पाणीनी)
सैलाबी سیلابی स्त्री० [फा.] मीनाश (२) नदीनी रेलथी सींचाती जमीन (३) रेल [पद्यनुं रूप
सों سوں प्रत्यय 'से' या 'से'नुं
सोंचर-नमक سونچر نمک पुं० संचळ
सोंटा سونٹا पुं० सोटो; लाठी
सोंठ سونٹھ स्त्री० सूंठ
सोंध-(-धा) (سوندھ(ا वि० सुगंधीदार (२) पुं० एक सुगंधी पदार्थ (हेलमां नंखातो)
सो سو स० ते (२) अ० तेथी; अतः
सोआ سوا पुं० एक शाक; सुवा

सोई سوئی स०(प.)'वही'; ते ज; सोय
सोखना سوکھنا स०क्रि० शोषी लेवुं; चूसवुं [लाकडुं
सोख़्तनी سوختنی स्त्री०[फा.] सूकुं
सोख़्ता سوختہ पु० [फा.] शाहीचूस कागळ (२) वि० [फा.] बळेलुं; दग्ध
सोग سوگ पुं० शोक (वि० –गी)
सोच سوچ पुं० विचारवुं ते; (२) चिंता (३) शोक; पस्तावो
सोचना سوچنا अ०क्रि० विचारवुं; गोर करवु (२) चिंता करवी (३) खेद करवो
सोचविचार سوچ وچار पुं० 'समझ–बूझ'; बधी रीतनो–पूरो विचार
सोज़ سوز पुं० [फा.]बळतरा (२) दुःख
सोज سوج स्त्री० सोज; सोजो
सोज़न سوزن स्त्री० [फा.] सोय
सोज़िश سوزش स्त्री० [फा.] सोजो
सोझ(–झा) (سوجھا)سوجھ वि० (प.) सीधुं, सरळ
सोत(–ता) (تا)سوت पुं० स्रोत; झरणुं
सोनकेला سون کیلا पु० सोनेरी केळु
सोनहरा(–ला) (لا)سونہرا वि० सोनेरी
सोना سونا पुं० सोनुं (२) अ०क्रि० सूवुं; ऊंघवुं (३) अंगे झराणी चडवी
सोनेका घर मिट्टी होना = खेदानमेदान थई जवुं. सोनेमें घुन लगना = असंभव वस्तु बनवी. सोनेमें सुगंध = उत्तम चीजमां वळी उत्तमता
सोनामक्खी سونا مکھی स्त्री० एक उपधातु–सुवर्णमाक्षिक
सोनार سونار(سنار) पुं०'सुनार'; सोनी
सोफता سوپھتا पुं० एकांत; अलग जगा (२) फुरसद
सोफ़ियाना صوفیانہ वि० सुफी संबंधी (२) सादुं पण सारुं लागतुं; सुफियाणुं
सोमवारी سوموارى वि० सोमवारनुं (२) स्त्री० सोमवती अमास
सोय سوے स० (प.) 'वही' 'सोई' (२) 'सो'; ते
सोरनी سورنی स्त्री० सावरणी
सोलह سولہ वि० १६; सोळ. सोलहो आने = सोळे आना; पूरेपूरुं
सोला سولا पुं० जे झाडनां छोडां सोला टोपीमां वपराय छे ते
सोवा سوا پुं० जुओ 'सोआ'
सोसनी سوسنی वि०[फा.] जांबुडियुं
सोहन سوہن वि०(स्त्री० –नी) शोभीतुं; सुन्दर [(२) नींदवुं
सोहना سوہنا अ० क्रि० सोहवुं;शोभवुं
सोहनी سوہنی स्त्री० झाडु; सावरणी (२) नींदामण (३) वि० स्त्री० सुन्दर
सोहबत صحبت स्त्री० [अ.] सोबत (२) संभोग [सोबती; साथी
सोहबती صحبتی पुं० [अ.+फा.]
सोह(–हि)ला (لا-)سوہ(ہ-) पु० मंगळ गीत
सोहाई سوہائی स्त्री० नींदामण
सोहाग سوہاگ, सोहागिन سوہاگن जुओ 'सुहाग, सुहागिन'
सोहागा سوہاگا पुं० जुओ 'सुहागा' (२) खेडूतनो समार [सोहावुं
सोहाता(–या) (یا-)سوہاتا वि० सुंदर;
सोहिला سوہلا पुं० जुओ 'सोहला'
सौंचना سونچنا स० क्रि० शौच जवुं के जईने धोवुं के त्यार बाद हाथपग धोवा

सौंचर سونچر पु०सचल,'सौंचर नमक'
सौंचाना سونچانا स० क्रि० 'सौंचना'नु प्रेरक
सौंपना سونپنا स० क्रि० सोंपवु,
सौंफ سونف स्त्री० वरियाळी
सौंह سونہہ स्त्री० (प) सोगन
सौ سو वि० सो, १०० —बातकी एक बात = सारांश, टूंकमां, तात्पर्य के
सौक(०न) (سوکن) سوک स्त्री० 'सौत', शोक
सौगंद(—ध) (سوگندھ) سوگند स्त्री० [फा] सोगंद, कसम
सौगंध سوگندھ पु० [स] अतरियो (२) सुगंध (३) सोगंद [भेट
सौग़ात سوغات स्त्री० [तु] सोगात
सौग़ाती سوغاتی वि० भेट तरीके शोभे एवुं उत्तम, नमूनेदार, विरल
सौज سوج स्त्री (प) साज, सामग्री
सौजा سوجا पु०शिकारनुं प्राणी शिकार
सौत(०न,—तिन) (سوتن، سوتن) سوت स्त्री० सपत्नी, शोक, 'सवत'
सौतिया डाह سوتیا ڈاہ स्त्री० शोकोा वच्चेनी ईर्षा (२) भारे ईर्षा
सौतेला سوتیلا वि० (स्त्री० —ली) सावकुं, शोकनुं, शोक संबंधी
सौदा سودا पु० [अ] सोदो (२) सोदानी चीज माल (३) वेपार (४) पागलपणुं गांडपण (५)धून(६)वि०काळुं
सौदाई سودائی पु० पागल, गांडो, धूनी [वेपारी (नाम,—री)
सौदागर سوداگر पु० [फा] सोदागर
सौदा-सुलुफ़ سودا سلف,-सुल्फ़ سلف पु० सोदो करवानी चीजो
सौदा-सूत سودا سوت पु० व्यवहार (२) चाडी
सौध سودھ पु० [स] महेल, भवन
सौभग سوبھگ पु० [सं] सदभाग्य (२) सुख (३) धनदोलत (४) सौंदर्य
सौभागिनी سوبھاگنی स्त्री० [स] सौभाग्यवती
सौरी سوری स्त्री०प्रसूतिघर,प्रसवस्थान
सौवर्चल سورچل पु० [स] संचळ, 'सौंचरनमक' [(२) सुहृद
सौहृद سوہرد पु० [स] मित्रता
स्तन पीना ستن پینا = धावबुं
स्तर ستر पुं० [सं] थर, पड (२) सेज पथारी
स्तोक ستوک पु०[स] बुंद, बिंदु
स्त्रीव्रत ستری ورت पु० पत्नीव्रत, अव्यभिचार
स्थानापन्न ستھاناپن वि० [स] अवेजी, कामचलाउ
स्थायी समिति ستھائی سمتی स्त्री० [स] 'स्टेंडिंग कमिटी', वरस दरम्यान कायमी कार्यवाहक समिति
स्पर्द्धा سپردھا स्त्री० [स] स्पर्धा (वि० —र्द्धी)
स्पर्शी سپرشی वि० [स] स्पर्शनार
स्पृही سپرہی वि० [स] स्पृहा करनार ['शायद'
स्यात् سیات अ० [स] कदाच
स्यानप(०न) (سیانپن) سیانپ पु० शाणपण डहापण
स्याना سیانا वि० शाणुं डाह्युं (२) उमरे पहोंचेलुं 'वयस्क'
स्यापा سیاپا पुं० जुओ 'सियापा'

हक़वाला حق تعالےٰ पुं० [अ] परमेश्वर, ख़ुदा [वगरघरनुं

हक़नाहक़ حق نا حق अ० हकनाक,

हकबकाना ہکبکانا अ०क्रि० गभराबु

हकला(०हा) ہکلا(ہا) वि० तोतडुं बोलतुं

हकलाना ہکلانا अ०क्रि० तोतडावुं

हकलाहा ہکلاہا वि० जुओ 'हकला'

हक़-शिनास حق شناس वि० [फा] कदरदान (२) न्यायी (३) आस्तिक (नाम, –सी)

हक़शुफ़ा حق شفع पुं०[अ] कोई जमीन जायदाद वेचाण पर होय तो तेने खरीदवानो पहेलो हक कोईने होवो ते ((२) बआबरू

हक़ारत حقارت स्त्री० [अ] घृणा

हक़ीक़त حقیقت स्त्री० [अ] हकीकत, असल के साची वात, तथ्य

हक़ीक़तमें حقیقت میں अ०वस्तुताए खरु जातां

हक़ीक़ी حقیقی वि० [अ] असली, मूळ (२) सगुं पोतानुं

हक़ीयत حقیت स्त्री०जुओ हक़्क़ियत'

हक़ीर حقیر वि० [अ] दूबळुं(२)तुच्छ

हक़ूक़ حقوق पुं० ब० व० [अ] हक्को, अधिकारो

हक़्क़ा حقا अ० [अ] ईश्वरना सोगन

हक्का बक्का ہکا بکا वि० गभरायेलुं

हक़्क़ियत حقیت स्त्री० [अ] हकदारी, हक-अधिकार होवो ते

हक़्क़े-तस्नीफ़ حق تصنیف पुं० [अ +फा] कॉपीराईट', लेखकनो अधिकार

हगना ہگنا अ०क्रि० अघवुं

हगास ہگاس स्त्री० अघवानी हाजत

हचका ہچکا, हचकोला ہچکولا पुं० आंचको, धक्को, उछाळो (गाडी खाटला वगेरेमां बेसतां लागे छे ते)

हज حج पुं० मक्कानी हज

हज़ حظ पुं० [अ] सद्भाग्य (२) खुशी (३) मजा, ल्हेजत

हज़म ہضم पुं० (२) वि० जुओ 'हज़्म'

हज़रत حضرت पुं० [अ] महात्मा के महापुरुष माटे संबोधन (२) (व्यंग्यमां) दुष्ट के पाजी माणस

हज़रत सलामत حضرت سلامت पुं० [अ] बादशाहनुं 'हज़ूर' जेवुं संबोधन

हजरे-असवद حجر اسود पुं० [अ] काबानो पथ्थर

हज़ा ہذا स०[अ] आ, 'यह'

हजाब حجاب पुं० जुओ 'हिजाब'

हजामत बनाना حجامت بنانا = हजामत करवी (२) [ला] लूटवुं (३) मारवुं झूडवुं

हज़ार ہزار वि० [फा] १०००, हजार (२) हजारो, अनेक (३) अ० गमे तेटलुं

हज़ार पा ہزار پا पुं० [फा] कानखजूरो

हज़ारहा ہزارہا वि० [फा] हजारो, बहु ज [(२) फुवारो

हज़ारा ہزارا पुं० [फा] हजारीगोटो

हज़ारी ہزاری पुं० [फा] हजार सिपाईनो नायक–सरदार

हज़ीमत ہزیمت स्त्री० [अ] हार पराजय

हजूम ہجوم पुं० जुओ 'हुजूम'

हज़ूर حضور पुं० हजूर (जुओ 'हु ज़ूर')

हज़ूरी حضوری पुं० हजूरियो, अनुचर (२) वि० हजूर–दरबारने लगतुं

हथवाँस الئس ہتھو پु० नाव चलाववानो बधो सरसामान
हथवाँसना ہتھوانسنا स०क्रि० कोई चीजनो प्रथम वापर शरू करवो
हथिया ہتھیا पु० हाथियो, हस्त नक्षत्र
हथियाना ہتھیانا स० क्रि० हाथमां-कबजामा लेवु (२) हाथ मारी जइ उडावी लेवु [हथेळी
हथेरी(-ली) (ہتھیری(-لی स्त्री०
हथौटी ہتھوٹی स्त्री० हथोटी, हस्त कौशल्य (२) कशामा हाथ नाखवो ते
हथौड़ा ہتھوڑا पु० हथोडो (हथौड़ी स्त्री०)
हदफ़ ھدف पु० [अ] निशान, लक्ष्य
हदिया ہدیہ पु० [अ] भेट, उपहार
हदीस حدیث स्त्री० [अ] हजरत महमदना वचनो तथा कार्योनो संग्रह
०-खींचना=सोगन खावा
हदूद حدود स्त्री० [अ] 'हद' नु ब०व०
हद حد स्त्री० [अ] हद, सीमा
हदे समाअत حد سماعت स्त्री० [अ] कचेरीमा दावो दाखल करी देवानी नक्की अवधि
हदे सियासत حد سیاست स्त्री० [अ] न्यायाधीशना अधिकारनी हद
हनोज़ ہنوز अ० [फा] हजी सुधी
हफ़्-नज़र حف نظر [फा] द० प्र०= ईश्वर करे ने नजर न लागे
हफ़्त ہفت वि० [फा] सात, सात
हफ़्त-इक़्लीम ہفت اقلیم [फा+अ] स्त्री० सात देश, आखो ससार
हफ़्ता ہفتہ पु० [फा] हफ्तो, सप्ताह (२) शनिवारनो दिवस
हफ़्ताद ہفتاد वि० [फा] ७०, सत्तर
हबकना ہبکنا अ० क्रि० फरडवा के बचकु भरवा मों फाडवु (२) स०क्रि० करडवु
हबन्नक़ ہبنق वि० [अ] मूर्ख, बेवकूफ
हबर द(-ह)बर ہبر د(-ہ)بر अ० झटझट, जलदी [प्रियजन
हबीब حبیب पु० [अ] मित्र (२)
हबूब حبوب पु० ब० व० [अ] दाणा (२) गोळीओ
हब्बा حبہ पु० [अ] अनाजनो दाणो, कण (२) दाणा जेटलु जराक, चपटी
हब्बा डब्बा ہبا ڈبا पु० उटाटियु-एक बाळरोग
हब्श حبش पु०[अ] आबिसीनिया देश
हब्शी حبشی पु० [अ] 'हब्श' देशनो रहेवासी हबसी
हब्स حبس पु० [अ] केद, बन्धन (२) पवन न होवाथी थतो घाम
हम ہم स० अमे (२) आपणे (३) पु० हमडी, अहता (४) अ० [फा] साथे (५) समान (समासमां उदा० हमदर्दी, हमदीन) [कालीन
हम-असर ہم عصر वि० [फा] सम
हम-आहँग ہم آہنگ वि० [फा] एक साथे बधानी जोडे बोलनार (नाम, -गी) [उमरनु
हम उम्र ہم عمر वि० [फा] समान
हम क़दम ہم قدم वि० [फा] साथे चालनार, साथी [वातचीत
हम-कलामी ہم کلامی स्त्री० [फा]
हम चश्म ہم چشم वि०[फा] सरखा दरज्जावाळु

हम-जिन्स هم جنس वि० सजातीय
हम-मुल्क هم ملك पुं० [फा.] साथु
हमजोली هم جولی पुं० समोवडियो; साथी [घनिष्ठ मित्र
हमदम همدم पुं० [फा.] दिलोजान,
हमदर्द هم درد पुं० [फा.] सहानुभूति राखनार [هم نشین वि० [फा.] साथी
हम-नफ़स هم نفس , हम-नशीन
हम-निवाला هم نواله वि० [फा.] साथे खानारपीनार [जोडीदार
हम-पल्ला هم پله वि० [फा.] बरोबरियुं;
हम-पाया هم پایه वि० [फा.] बरोबरियुं; सरखा पदवाळुं
हम-पियाला هم پیاله वि० [फा.] एक प्याले पीनार; साथे खानारपीनार
हम-मकतब هم مكتب वि० [फा.] सहाध्यायी
हमराह هم راه अ० [फा.] साथे; संगाथे
हमल حمل पुं० [अ.] हमेल, गर्भ
हमला حمله पु० [अ.] हुमलो (२) आघात; प्रहार
हमला-आवर حمله آور वि० [फा.] हुमलो करनार; आक्रमणकारक
हमवतन هم وطن पुं० देशबंधु, देशभाई
हमवार هموار वि० [फा.] सपाट, समतल
हमशीर(-रा) همشیر(-ه) स्त्री० [फा.] बहेन
हम-सबक़ هم سبق पुं० [फा.] सहाध्यायी
हमसर همسر वि० [फा.] समान; जोडीदार; बरोबरियुं (नाम, -री)
हम-साज़ هم ساز पुं० [फा.] मित्र
हमसायगी هم سایگی स्त्री० [फा.] पडोशी होवुं ते
हमसाया هم سایه पुं० [फा.] पाडोशी
हमसिन هم سن वि० समोवडियुं
हमहमी همهمی स्त्री० जुओ 'हमाहमी'
हमा همه वि० [फा.] कुल; बधुं; पूरुं
हमा-तन همه تن अ० पगथी माथा सुधी (२) आखुं; बधुं
हमाम-दस्ता هاون دسته पुं० हमामदस्तो; खाडणीपराई
हमारा همارا स० अमारुं (२) आपणु
हमा-शुमा همه شما वि० [फा] मारा तमारा जेवा सामान्य (लोक)
हमाहमी همهمی स्त्री० पोतपोताना स्वार्थनी खेंचताण; अहमहमिका
हमें همیں स० 'हमको'; अमने
हमेल، حمیل स्त्री० जुओ 'हुमेल'
हमेशा همیشه अ० [फा] हमेशां (नाम, हमेशगी)
हम्द حمد स्त्री० [अ.] ईश्वरस्तुति
हम्माम حمام पुं० [अ] 'हमाम'; नाहणियुं (२) गरम पाणीनो बंबो
हम्माल حمال पुं० [अ.] 'हमाल'; कूली [नाश करवो
हयना هننا स०क्रि० (प.) वध करवो;
हया حیا स्त्री० [अ.] लाज; शरम
हयात حیات स्त्री० [अ.] हयाती (२) जिंदगी [वि० शरमवाळुं, लज्जाळु
हयादार حیادار, हयामंद حیامند
हरकत حرکت स्त्री० [अ.] गति (२) चेष्टा; वर्तन; व्यवहार (प्रायः अनिष्ट) (३) ज़बर, ज़ेर, पेश इ० चिह्न
हरकारा هرکاره पुं० [फा.] हलकारो; कासद (२) टपाली [हरगिज़
हरगिज़ هرگز अ० [फा.] कदी; कदापि;

हरचंद چندے हर अ० [फा] जोके, यद्यपि (२) अनेक वार
हरज(-जा) (هرج(ا) पु० जुओ 'हज'
हरजाई هرجائی वि० [फा] ज्यां त्यां भटकतुं (२) स्त्री० कुलटा, भटकण स्त्री
हरजाना هرجانا पु० [फा] नुकसानना भरपाई [पूर्ण अधिकारी
हरता धरता هرتا دھرتا पु० कर्ताहर्ता,
हर दिल अज़ीज़ هر دل عزیز वि० [फा] हरेकने प्रिय, सर्वप्रिय, लोकप्रिय
हरनी هرنی स्त्री० हरणी, मृगली
हरफ़ حرف पु० 'हर्फ'. (किसी पर) हरफ़ आना=(कोई पर) एक अक्षर पण आवनो, जरूर नीकळवी —उठाना= अक्षर वांचता आवडवु. —बैठाना= बीबां गोठवां —बनाना=सरस अक्षर काढवा (२) दस्तावेजमां कपटथी फेरफार करवो [दोष दखाडवो
हरफ़गीर حرف گیر पु० टीकाखोर,
हरफ़गीरी حرف گیری स्त्री० खणखोद, टीकाखोरी दोष देखवा करवा ते
हरक़त حرکت स्त्री० जुओ 'हिरफत'
हर फ़न मौला هر فن مولا पु० हरेक काममां आवडतवाळो—होशियार
हरबा حربہ पु० [अ] हथियार, शस्त्रास्त्र (२) चढाई, हुमलो
हरबोंग هربونگ वि० गमार (२) मूर्ख, जडसु (३) पु० अंधेर, अराजक
हरम حرم पुं० [अ] जनानो, अंत:पुर (२) स्त्री० रखात (३) लूंडी, दासी
हरमज़दगी حرمزدگی स्त्री० दुष्टता, बदमाशी
हरमसरा حرم سرا स्त्री० [अ] अंत:पुर
हरवाह(-हा) (هرواہ(ا) पु० खेडूत, 'हलवाह' [झाड
हरसिंगार هرسنگار पु० पारिजातकनु
हरहट هرہٹ, हरहा ہرہا वि० हरायुं
हरहाई هرہائی वि० स्त्री० हराई (गाय)
हरा ہرا वि० लीलुं (२) तासुं (३) काचुं (फळ, दाणो इ०) (४) पु० लीलो रंग —बाग़=खोटी आशा आपती—खाली वात [(२) हरियाळु
हराभरा ہرا بھرا वि० लीलुं तासुं
हराम حرام वि० [अ] हराम, निषिद्ध (२) पु० निषिद्ध वस्तु (३) अधर्म, पाप (४) व्यभिचार —करना=वस्तु करवातुं कठण करी मूकवुं —होना= मुश्केल थवु
हरामज़ादा حرامزادہ पु० वर्ण संकर (२) हरामी, बदमाश
हरामी حرامی वि० व्यभिचारथी उत्पन्न (२) हरामी, बदमाश
हरारत حرارت स्त्री० [अ] गरमी (२) धीकडी, जीर्ण ज्वर
हरावल ہراول पु० [तु] 'हरोल', सेनानो आगलो भाग
हरास ہراس पुं० [फा हिरास] डर, आशंका (२) खेद, दु:ख (३) निराशा
हरासत حراست स्त्री० जुओ 'हिरासत'
हरासाँ ہراساں वि० जुओ 'हिरासाँ'
हरिआ(-या)ली ہری(ا)لی स्त्री० हरियाळी(२)झाड, छोड इ० लीलोतरीनो विस्तृत समूह —सूझना=चोमेर आनंद आनंद देखावो
हरिन ہرن पु० (स्त्री०, —नी) हरण

हरिवासर ہرباسر पुं० [सं.] रविवार (२) एकादशी
हरि(-री)स ہرس(ی-) स्त्री० [सं. हलीषा] हळनुं लांबु लाकडुं जेणे धूंसरी बंधाय छे [एक पेय
हरीरा ہریرہ पु० [अ.] रावडी जेवु
हरीस ہریس स्त्री० जुओ 'हरिस' (२) حریص वि० [अ.] लालचु (२)ईर्षालु
हरुअ(-आ) (آ-)ہرو वि० (प) हलकुं
हरुए ہروے अ० हळवे; धीमेथी के चुपचाप
हरूफ حروف पुं०[अ. 'हर्फ'नु ब०व०] अक्षरो; हरफो
हरौल ہرول पु०हरोल; 'हरावल' जुओ
हर्ज ہرج पुं० [अ.] अडचण; विघ्न (२) हानि; नुकसान
हर्जाना ہرجانہ पुं० जुओ 'हरजाना'
हर्फ़ حرف पुं० [अ] हरफ; अक्षर (२) नामयोगी अव्यय
हर्फ़गीर حرف گیر वि० दोषदर्शी
हर्फ़-ब-हर्फ़ حرف بہ حرف अ० [अ] अक्षरशः; अक्षरेअक्षर
हर्ब حرب स्त्री० [अ.] लडाई
हर्रे(-र्रे) (ے-)ہر्र स्त्री० हरड
हर्रा ہرا पुं० मोटी हरड
हर्राफ़ حراف वि० [अ.] पाकु; चालाक, पहोंचेल
हल ہل पु० [सं] हळ (२) [अ.] حل उकेल, फेंसलो.-करना = फेंसलो करवो, उकेलवुं(२)भळे के मळी जाय एम करवुं. -होना = उकेलावुं(२) भळवुं; मळी जवुं
हलकंप ہل کمپ पु० 'हलचंप'; हिलचाल; आंदोलन (२) खळभळाट
हलक़ حلق पुं० हलक; कंठ; गळुं. -के नीचे उतरना = पेटमां जवुं (२) गळे ऊतरवुं; समजावुं
हलकई ہلکئی स्त्री० हलकाश; हलकापणु (२) वि० नीचापणुं; बट के शोभाने हानि [लहेरो खावी
हलकना ہلکنا अ० क्रि० हेलारे चडवुं;
हलका ہلکا वि० हलकुं -करना = हलकुं पाडवु; अपमानवुं
हलक़ा حلقہ पुं० [अ.] गोळाकार; वृत्त (२) परिघ (३) मंडळ; समूह (४) गामोनो खास समूह; गोळ [कुंडाळेलुं
हलकान ہلکان वि०जुओ 'हैरान';हलाक;
हलकाना ہلکانا स०क्रि० हेलले चडाववुं (२) अ० क्रि० हलकु थवुं
हलचल ہلچل स्त्री०खळभळ; उपद्रव. -मचना = धांधल मचवी; खळभळवुं
हलद-हाथ ہلدہات स्त्री० पीठी चोळवानो विवाहनो विधि
हलदी ہلدی स्त्री० हळदर. -उठना, -चढना = पीठी चढवी. -लगना = विवाह थवो.-लगे न फिटकरी = मफत; वगर खरचे [-उठाना = सोगन खावा
हलफ़ حلف पुं० [अ.] कसम; सोगन.
हलफ़न् حلفاً अ० [अ.] सोगनथी
हलफा ہلفا पुं० लहेर; मोजुं; हेलारो
हलराना ہلرانا स०क्रि० (बाळकने) हाथ पर लई झुलाववुं
हलवा حلوہ पुं० [अ.] शीरो. हलवे मांडेसे काम = केवळ पोतानी मतलब
हलवाई حلوائی पुं० [अ.] (स्त्री० -इन) कंदोई [हळजोतु; मेहूत
हलवाह(-हा) (ہا-)ہلواہ पुं० [सं.]

हलहलाना ہلہلانا स० क्रि० जोरथी हलावड़ुं, हचमचावडुं
हलाक ہلاک वि० [अ] मरेलु (२) थाकेलु (३) नाश पामेलु
हलाकत ہلاکت, हलाकी ہلاکی स्त्री० [अ] मोत (२) नाश
हलाकान ہلاکان वि० जुओ 'हल्कान'
हलाकानी ہلاکانی स्त्री० हेरानगत, 'परेशानी' [घातक, अत्याचारी
हलाकी(–कू) (ہلاکی(-کو वि० मारो;
हला भला ہلا بھلا पु० तोड; निकाल
हलाल حلال वि०[अ] कुरानथी विहित (२) पु० खावा माटे विहित पशु –करना=झबे करवु, हणवु (३) ہلال बीजनो चन्द्र
हलाल का حلال کا वि० 'हरामनु'थी ऊलटु, वाजबी रीते मेळवेलु के मळेलु
हलालख़ोर حلال خور पु० प्रामाणिकताथी महेनत-मजूरी करनार (२) भंगी
हलीम حلیم वि० [अ] सहनशील; शांत (२) पु० मद्दोरममां करातु एक मासनु भोजन
हलूक ہلوک स्त्री० 'हुलकी'; ऊलक
हलोरना ہلورنا स०क्रि०हेलारे चडावबु (२) ऊपणवु (३) सधरवुं; एकठु करवु
हलोरा ہلورا पु०हेलारो,मोजु, 'हिलोरा'
हल्क़ حلق पु०[अ] गळु, (२) गरदन
हल्दी ہلدی स्त्री० जुओ 'हल्दी'
हल्ला ہلا पु० शोर; कोलाहल (२) लडाईनी हाक (३) हल्लो, हुमलो
हवन्नक़ ہونق वि० जुओ 'हवन्नक़'
हवलदार حولدار पु० हवालदार

हवस ہوس स्त्री० [फा] लालच (२) इच्छा, तृष्णा
हवा ہوا स्त्री० [अ.] हवा, वायु (२) भूतप्रेत (३) आंट, साख (४) इच्छा चाह (५) वासना –उखडना=शाख जवी –उड़ना=खबर फेलावी –करना =पखो नांखवो –बताना=उडावी देवु, टाळवु, ठिंगो बतावबो. –बिगड़ना =चेपी रोग फेलावो (२) चाल बगडवी के खराब विचार फेलावा. (किसीकी हवा) लगना=सगनो प्रभाव पडवो –बँधना=नामना थवी (२) साख होवी. –हो जाना=झट जता रहेवु, छटी जवुं
हवाइयाँ ہوائیاں (मुँह पर) –उड़ना =चहेरो फीको पडी जवो
हवाख़ोरी ہواخوری हवा खावा जवुं ते, सहेल [रखाती जाळी
हवादान ہوادان पु० हवा आववा
हवादार ہوادار वि० [फा] हवावाळु, खुल्लु (२) इच्छावाळु (३) प्रेमी
हवापरस्त ہواپرست वि०[अ+फा] इन्द्रियारामी
हवारी حواری पु० [अ] ईशुना (यार) साथी
हवाला حوالہ पु० [अ] साबिती, प्रमाण (२) उदाहरण; दाखलो (३) हवालो, सुपरत
हवालात حوالات स्त्री०[अ] हवाले करवुं ते (२) काची केद, हाजतमां राखवुं ते के तेनी जेल
हवास حواس पु० [अ] इंद्रियो (२) होश, भान –गुम होना=होशकोश छटी जवा

हवास-बाख़्ता حواس باختہ वि० [अ.+फा.] 'हक्काबक्का' जुओ [स्त्री; पत्नी
हवेली حویلی स्त्री०[अ.] हवेली (२)
हव्वा حوّا स्त्री०[अ.] पावा आदमनी स्त्री; 'Eve' (२) पुं० हाउ
हशमत حشمت स्त्री० [अ.] गौरव; मोटाई (२) वैभव
हशर حشر पुं० जुओ 'हश्र'
हश्त ہشت वि० आठ; आठ
हश्तुम ہشتم वि० आठमुं
हश्र حشر पुं० [अ.] कयामतनो दिन; हशर (२) शोक; आक्रंद (३) शोरबकोर
हश्शाश ہشاش वि०[अ.] खूब प्रसन्न; राजी [खूब खुश
हश्शाश बश्शाश ہشاش بشاش =
हसद حسد पुं०[अ.] हसद; ईर्षा; झेर
हसब حسب पुं० [अ] 'नसब'थी ऊलटुं; (मातृपक्षनुं) कुळ; वंश
हसब-नसब حسب نسب पुं० [अ.] मावापनुं कुळ – खानदान
हसरत حسرت स्त्री० 'हस्रत' जुओ
हसीन حسین वि०[अ] सुंदर; खूबसूरत
हसूल حصول पुं० जुओ 'हुसूल'
हस्त(–स्ती) (ہستی-)ہست स्त्री० [फा.] हस्ती; हयाती (२) जिंदगी
हस्ब حسب अ०[अ.] अनुसार; प्रमाणे
हस्रत حسرت स्त्री० [अ.] हसरत; शोक; अप्राप्तिनुं दुःख (२) कामना; लालच
हाँ ہاں अ० हा. –करना=हा कहेवी (२) समत थवुं. –में हाँ मिलाना= हाजियो भणवो
हाँक ہانک स्त्री० हांक; बोलाववा माटे बूम. –देना, लगाना, मारना=हांक मारवी. –पुकारकर कहना=बधा सामे भय के सकोच वगर कहेवुं
हाँगा ہانگا पु० हांगा; शरीरनी ताकात (२) जबरदस्ती.–छूटना=हांजा वछूटवा; कमजोर के नाहिंमत थई जवुं
हाँगी ہانگی स्त्री०.'हामी'; हा;संमति. –भरना=हा पाडवी [हांफवुं
हाँप(–फ)ना ہانپ(-پھ)نا अ० क्रि०
हाँफा ہانپھا पुं० हांफ [हांसी
हाँसी ہانسی स्त्री० 'हँसी'; हास्य (२)
हाई ہائی स्त्री० दशा, हाल (२) ढंग,रीत
हाकिम حاکم पुं० [अ.] हाकेम
हाकिमी حاکمی वि० (२) स्त्री० हाकेमी
हाजत حاجت स्त्री०[अ.] हाजत; जरूर (२) चाह (३) पहेरो; केद; 'हवालात'. –में देना या रखना=पहेरामां राखवुं
हाजती حاجتی स्त्री० पेशावपाणी माटे रोगी पासे रखातुं वासण (२) वि० हाजतवाळुं [के पाचनक्रिया
हाज़मा ہاضمہ पुं० [अ.] पाचनशक्ति
हाज़ा ہذا स० [अ.] आ; 'यह' [एवुं
हाज़िम ہاضم वि०[अ.] पाचक; पचावे
हाज़िर حاضر वि० [अ.] हाजर; उपस्थित (२) हयात; विद्यमान (३) (व्या) बीजो (पुरुष)
हाज़िर-जवाब حاضر جواب वि० [अ.] (नाम, –बी) हाजरजवाबी
हाज़िरी حاضری स्त्री०[अ.] हाजरी (२) बपोरनी हाजरी–नास्तो
हाट ہاٹ स्त्री० हाट; बजार के दुकान. –करना=दुकान काढवी (२) बजार करवा जवुं
हाता حاطہ पुं० [अ. इहातः] वाडो;

आगणु (२) प्रांत, 'सूबा' (३) सीमा (४) वि० (स्त्री० -ती) (५) अलग, दूर करेलु

हातिम حاتم पु० [अ] चतुर आदमी (२) उस्ताद, तज्ञ (३) हातिमताई के तेना जेवो दानी

हाथपाँव फूलना हाथ پانو پھولنا = डर के शोकथी गभरावुं [एक दरेणु

हाथपान ہاتھ پان पु० हाथपहांचियु-

हाथा ہاتھا पु० हाथो (२) हाथना थापा

हाथापाई ہاتھاپائی, हाथाबाँही ہاتھاباںہی स्त्री० हाथागथी मारा मारी, धोलधापट [पगानो रोग

हाथीपाँव ہاتھی پانو पु० हाथी•

हाथोंहाथ ہاتھوں ہاتھ अ० हाथोहाथ (२) जानजोतामा -लेना = बहु आदर मान करवु

हाद(दि)सा حاد(دِ)ثہ पु [अ० हादिसा] दुर्घटना, आपत्ति (२) अकस्मात

हादिस حادث वि० [अ] नवु (२) नश्वर

हादिसा حادثہ पु० [अ] जुओ 'हादसा'

हादी ہادی पु० [अ] नेता मार्गदर्शक

हाफ़िज़ حافظ पु० [अ] कुरान कंठस्थ होय एवा मुसलमान

हाफ़िज़ा حافظہ पु० [अ] स्मरणशक्ति

हामिल حامل वि० [अ] हमाल वाजो ऊचकनार के वही जनार [गर्भवती

हामिला حاملہ वि० [अ] स्त्री० भारेवाई,

हामी ہامی स्त्री० हा, स्वीकार (२) حامی वि० [अ] हिमायती, सहायक -भरना = हा पाडवी, स्वीकारवु

हारसिंगार ہارسنگار पु० जुओ 'हरसिंगार' [लाचार थईने

हारे दर्जे ہارے درجے अ० विवश-

हाल ہال स्त्री० हालवु ते, हलन (२) पु० पैडानी लोटानी वाट (३) होल [इं]

हाल حال पु० [अ] हाल, दशा (२) खबर, समाचार (३) विवरण, वर्णन (४) कथा, चरित्र (५) (व्या) वर्तमान काळ (६) अ० हाल, हमणां

हालका حالکا वि नवु ताजु, हालनु

हालडोल ہال ڈول पु० हालवु ते (२) हिलचाल [परिस्थिति

हालत حالت स्त्री० [अ] दशा, हालत,

हालमें حال میں अ० थोडा वखतथी

हालरा ہالرا पु० हींचोळो के हींचको

हालाँकि حالانکہ अ० [फा] जोके, यद्यपि

हाला ہالہ पु० [अ] कुंडळ, वर्तुल (२) चंद्रना चारेकोर देखातो गोळ [ब० व०

हालात حالات पु० [अ] 'हाल'नु

हालाहल ہالاہل पु० हलाहल, झेर

हाली حالی अ० [अ] जलदी, तरत

हावन ہاون स्त्री० [फा] लोढानी खांडणी

हावन दस्ता ہاون دستہ पु० [फा] खांडणी पराई, 'हमामदस्ता' [बावरु घेलु

हावला बावला ہاولا باولا वि० हावरु

हावी حاوی वि० [अ] कुशळ, दक्ष (२) बधी तरफथी वशमा राखनारु

हाशिया حاشیہ पु० [अ] कोर, धार (२) गोट, मगजी (३) हासियामा करेली नोंध -चढ़ाना = मरचु मीठु भभराववु रसिक करवा वातने वधारवी

हासिद حاسد वि० [अ] 'हसद'-ईर्ष्या करनारु, झेरीलु

हासिल حاصل वि० (२) पु० [अ] हासल (३) वद्दी (गणितमां)

हासिल-कलाम حاصلِ کلام अ०[अ] सारांश के; तात्पर्य के
हासिल-जमा حاصل جمع पुं०[अ.] [सरवाळो
हासिल-ज़र्ब حاصل ضرب पुं०[अ.] गुणाकार; गुणनफल
हाहाठीठी ہاہاٹھی ٹھی स्त्री० हाहाहीही
हाही ہاہی स्त्री० काई मेळववा हायहाय करवुं ते
हाहू ہاہو पुं० हाहो; शोर
हिंकरना ہنکرنا अ०कि हणहणवुं
हिंकार ہنکار पुं० वाछडाने बोलाववा गाय बांगरडे ते के वाघनो अवाज
हिंडोला ہنڈولا पुं० हिंडोळो (२) पारणुं (३) चगडोळ
हिंदवाना ہندوانا पुं० तडबूच
हिंदवी ہندوی स्त्री०[फा.] हिंदी भाषा
हिंदसा ہندسہ पुं०[अ] गणित (२) रेखागणित (३) अंक; रकम, संख्या (४) (१०४०) आंक
हिंदू ہندو पुं० हिंदु [हिंदुस्तान
हिंदोस्तान ہندوستان पुं० [फा.]
हिंमती ہمتی वि० हिमतवान
हिंवार ہنوار पुं० हिम; बरफ
हिअ(-आ) (آ-)ہِ पुं० 'हिय'; हृदय
हिकमत حکمت स्त्री०[अ] विद्या, कळा (२) हिकमत; युक्ति (३) हकीमी युनानी वैदक
हिकमत-अमली حکمت عملی स्त्री० [अ.] चालाकी; होशियारी (२) कूटनीति [वात
हिकायत حکایت स्त्री० [अ] कहाणी;
हिक़ारत حقارت स्त्री० जुओ 'हक़ारत'
हिचक ہچک स्त्री० आनाकानी; पशोपेश; समचाई ते
हिचकना ہچکنا, हिचकिचाना ہچکچانا अ०क्रि० अचकाई; आनाकानी करवी (२) हेडकी आववी। ['हिचक'
हिचकिचाहट ہچکچاہٹ स्त्री० जुओ
हिचकी ہچکی स्त्री० हेडकी ['हिज्र'
हिजराँ ہجراں पुं०[अ.+फा.] वियोग;
हिजाब حجاب पुं०[अ.] पडदो (२) शरम
हिज्जे ہجے पुं० [अ.] जोडणी
हिज्र ہجر पुं० [अ] वियोग
हिज्र(-जर)त (-جر)ہجرت स्त्री० [अ] हिजरत
हिताई ہتائی स्त्री० नातो; संबंध
हिती(-तु,-तू) (-تو,-تُ)ہتی पुं० हितेच्छु (२) स्नेही; मित्र (३) संबंधी
हिदायत ہدایت स्त्री० [अ.] शिखामण (२) आदेश
हिनहिनाना ہنہنانا अ०क्रि० हणहणवुं
हिना حنا स्त्री० [अ] मेंदी
हिनाई حنائی वि० [अ.] हिनाना—मेंदीना रंगनुं; लाल (२) मेंदीवाळुं
हिफ़ाज़त حفاظت स्त्री० [अ] जाळवणी; सभाळ; देखरेख
हिफ़्ज़ حفظ अ०[अ.] कंठस्थ; मोढे (२) पुं० हिफ़ाजत; संभाळ (२) अदब
हिफ़्ज़े-सेहत حفظِ صحت पुं० [अ.] स्वास्थ्यनी रक्षा
हिब्बा ہبہ पु० [अ.] इनाम (२) दान
हिमयानी ہمیانی स्त्री० [अ.] रूपिया कमरे बांधी राखवानी वांसळी
हिमाक़त حماقت स्त्री० [अ.] मूर्खता; बेवकूफी
हिमामदस्ता ہمام دستہ पु० हमामदस्तो; खांडणीपराई; 'हावनदस्ता'

हिमायत حمایت स्त्री० [अ.] तरफदारी; पक्ष करवो ते (२) रक्षण; वालीपणुं; देखरेख (वि० –ती)

हिय(–या,०रा) (ہیا،ہیرا)ہیہ पुं० हृदय; हैयुं (२) छाती. –हारना=हिंमत हारवुं. हियेका अंधा=हैयाफूटुं; मूर्ख; अज्ञान

हियाव ہیاو पुं० हिंमत; छाती [जवुं

हिरन ہرن पुं० हरण.–हो जाना=नासी

हिरफ़त حرفت स्त्री० [अ.] हाथ-कारीगरी (२) हुन्नरकळा (३) धंधोरोजगार (४) चालाकी (५) चालबाजी

हिरमज़ी ہرمزی स्त्री० [अ] लाल माटी; रंगी

हिराना ہرانا अ० क्रि० गेब थवुं; खोवावुं (२) मटवुं; टळवुं (३) स० क्रि० भूली जवुं

हिरास ہراس स्त्री०[फा.]जुओ 'हरास'

हिरासत حراست स्त्री० [अ.] चोकी; पहेरो (२) नजरकेद [(२) निराश

हिरासाँ ہراساں वि० [फा.] भयभीत

हिर्स حرص स्त्री० [अ.] लालच; लोभ (२) इच्छानो आवेग (३) स्पर्धा. –छूटना=ललचावुं

हिलकोर(–रा) (ہلکور(را पुं० हेलवारो. हेलारो [(३) प्रेम; मेळ

हिलग ہلگ स्त्री० संबंध (२) ओळख

हिलगना ہلگنا अ० क्रि० टंगावुं; लागी रहेवुं (२) फसावुं; वासवुं (३) हळी जवुं; ओळखावुं (प्रेरक हिलगाना)

हिलना ہلنا अ०क्रि० हालवुं (२) हळवुं; गोठवुं. –मिलना=हळवुंमळवुं

हिलाल ہلال पुं० [अ.] बीजनो चंद्र

हिलोर(–रा) (ہلور(را पुं० हिलोळो; हेलारो. –लेना=हेलारा खावा

हिलोरना ہلورنا स० क्रि० हिलोळवुं; हिलोळे चडाववुं [(२) नम्रता

हिल्म حلم पुं० [अ.] सहनशीलता

हिवँचल ہونچل, हिवर ہور पुं० 'हिंवार'; बरफ [(२) गति; चेष्टा

हिस حس स्त्री० [अ] होश; भान

हिसका ہسکا पुं० ईर्षा (२) देखादेखी इच्छा थवी ते; स्पर्धा [स्पर्धा

हिसका–हिसकी ہسکا،ہسکی स्त्री०

हिसाब-किताब حساب کتاب पुं० [अ.] हिसाबकिताब; आवक खरचनो हिसाब (२) ढंग; चाल; वर्तन

हिसार حصار पुं० [अ.] शहेरनो कोट (२) किल्लो; गढ

हिस्सा-रसद حصہ رسد अ० [अ+फा.] हिस्सा प्रमाणे ['हिनहिनाना'

हिहिनाना ہہنانا अ० क्रि० जुओ

हींस ہینس स्त्री० हिसारव; हींसारव

हींसना ہینسنا अ० क्रि० हींसारवुं; हणहणवुं

ही ہی अ० ज (२) (पं.) अ० क्रि० 'होना'नुं भूतकाळ स्त्री० रूप (व्रज भाषा)

हीक ہیک स्त्री० हेडकी(२)सूक्ष्म दुर्गंध

हीठना ہیٹھنا अ० क्रि० (प) पासे जवुं (२) पहोंचवुं

हीन حین पुं० [अ.] समय; वखत

हीन-हयात حین حیات अ० [अ.] आजन्म; उंमरभर (२)स्त्री० जीवनकाळ

हीरा-कसीस ہیرا کسیس पुं० हीराकसी [बहानाथी, छेतरीने

हीलतन् حیلتاً अ० [अ.] युक्तिथी,

हीला حيله पु० [अ.] बहानुं; मिष (२) निमित्त; कारण – हवाला = बहानु
हीला-गार,-बाज़ حيله گر،-باز वि० चालाक, फरेबी
हुँकारना ہنکارنا अ० क्रि० होकारवुं, ठपको देवो, (२) हुकारो करवो; गजवुं
हुँकारी ہنکاری स्त्री० हकारो; हा कहेवुं ते
हुँडार ہنڈار पु० वरु
हुंडा भाड़ा ہنڈا بھاڑا पु० मटेसूल इ० बधु आपीने माल पहोंचाडवानो ठेको
हुँडा(-डिया)वन ہنڈا(-ڈیا)ون स्त्री० हुंडियामण
हुकुम حکم पु० हुकम
हुक़ूक़ حقوق पु० [अ] 'हक़्क़'नु ब० व० जुओ 'हक़ूक़'
हुकूमत حکومت स्त्री०[अ]हकूमत
हुक़्क़ा حقّہ पु० [अ]हूको (तमाकुनो)
हुक्काम حکام पु० [अ 'हाकिम'नु ब० व०] हाकम–अमलदार–वर्ग
हुक्म حکم पु० [अ.] हुकम
हुक्म उदूली حکم عدولی स्त्री० [अ] हुकमनी अवगणना
हुक्म नामा حکم نامہ पु०[अ +फा] हुकमनामुं, फरमान
हुक्म बरदार حکم بردار वि० [अ +फा] आज्ञाकारी
हुक्म राँ حکمراں वि० [अ +फा] हुकम देनार, शासक
हुक्मी حکمی वि० [अ] अचूक, अटल (२) आज्ञाकारी (३) अ० सदा
हुचकी ہچکی स्त्री० हेडकी, 'हिचकी'
हुजरा حجرہ पु० [अ] हुजरो, ओरडी (२) मसीदनी एकांत ध्यान माटेनी ओरडी [ओड, 'मजमा'
हुजूम ہجوم पु० [अ] 'हजूम',
हुज़ूर حضور पु० [अ]हजूर–संबोधन (२) हजूर, हाजरी, समक्षता (३) दरबार, कचेरी [जनाब, श्रीमान
हुज़ूर-वाला حضور والا पु० [अ]
हुज़ूरी حضوری पु०[अ] हजूरियो; नोकर (२) दरबारी (३ वि० सरकारी, हजूरनुं
हुज्जत حجّت स्त्री० [अ] खाली तर्कबाजी, दलीलबाजी (२) झघडो, तकरार (वि०,–ती)
हुड़कना ہڑکنا अ० क्रि० हेडकी आववी [धाधल
हुड़दंग ہڑدنگ पु० धमाचकडी,
हुति(-ते) (ہتے)،ہتی अ० (प) द्वारा, थी (२) तरफथी (पांचमी ने त्रीजी विभक्तिना अर्थमां)
हुदहुद ہدہد पु० [अ] एक पक्षी
हुदूद حدود स्त्री० [अ] 'हद्द'नु ब० व०
हुदूद-अरबा حدود اربعہ स्त्री०[अ] चतु सीमा, चारे बाजुनी हद [सोनु
हुन ہن पु० [स हून] सोनामहोर(२)
हुनर ہنر पु० [फा] हुनर, कारीगरी (२) कौशल, चातुरी (३) गुण
हुनर-मंद ہنرمند वि०[फा]हुनरी, कसबी, कुशळ [ब०व०
हुनूद ہنود पु० [अ] 'हिंदू'नु
हुब حب स्त्री० प्रेम (२) दोस्ती (३) इच्छा, मरजी [परपोटो
हुबाब حباب पु० [अ] 'हबूब',

हुब्ब حُب पु० [फा] प्रेम, 'हुब'
-उल्-यतन=हुब्बवतन, देशप्रेम
हुमक(-ग)ना हुमकना (हुमगना) अ० क्रि०
ऊछळवु (२) छलग मारवा पग पर
जोर देवु [काल्पनिक पक्षी
हुमा هُما स्त्री०[फा] हुमा नामनु एक
हुमायूँ هُمایوں वि० [फा] शुभ,
मुबारक (२) पु० हुमायु बादशाह
हुमेल حمیل स्त्री० [अ हमाइल
حمائل] 'हमेल', सिक्का वगेरेनी एक
जातनी गळानी माळा [जुओ हुडदग
हुरदग(-गा) هُردنگ(گا) पु०
हुरमत حُرمت स्त्री० [अ] मान,
आबरू [आनन्द
हुलकना هلکنا अ०क्रि० ऊलक थवी
हुलकी هلکی स्त्री० ऊलक(२) कोलेरा
हुलसना هلسنا अ० क्रि० हुलवु
उल्लासवु (२) ऊलसवु ऊभराउ ऊमटवु
हुलसी هلسی स्त्री० 'हुलास' उल्लास
उमग [(३) स्त्री० छींकणी
हुलास هلاس पु० उल्लास (२) ऊलट
हुलिया حلیہ पुं० रूप आकार
के तेनु वर्णन -कराना, -लिखाना=
पोलीसमा माणसनी ओळख माटे तेनु
वर्णन आपवु [रोशन'
हुवैदा هویدا वि०[फा] स्पष्ट, जाहेर
हुश ہش अ० चूप करवा माटेनो एक
उद्गार [(२) हुसन, कांति, खूबसूरती
हुस्न حُسن पु० [अ] उत्तमता खूबी
हुस्ने-महफ़िल حُسنِ محفل पु०
[अ] एक जातनो हुक्को
हूँ ہوں अ० हा (२) अ० क्रि० छु
'होना'नु पहेला पुरुषनु ए०व०नु रूप

हूँठा ہونٹھا पु० [हि हूठ=साडात्रण]
साडात्रणनो आंक
हूँस ہونس स्त्री० ईर्षा (२) भूख नजर
लागवी ते (३) गोद टकवा करवु ते
हूँसना ہونسنا स०क्रि० नजर लागे
एम करवु, टाकवु (२) टोकवु 'कागना'
हूक ہوک स्त्री० हृदयनी पीडा शूळ
हूकना ہوکنا अ क्रि० दुखवु (२)
शूळ जेवी पीडाथी च कवु
हूठा ہوٹھا पु० ठेंगा ठेंगा -देना=
ठेंगो करवा ठेंगा बतावा
हूदा ہودہ वि० [फा] वाजबी, ठीक
हूबहू ہوبہو अ० [अ] आबेहूब
बिलकुल मळतु [वि० खूब सुन्दर
हूर حور स्त्री०[अ] हूरी, अप्सरा (२)
हूल ہول स्त्री० अणीदार रहेतु भोकवु-
हुलावी देवु ते (२) शूळ, पीडा [खासवु
हूलना ہولنا स०क्रि० हुलावी देवु
हूश ہوش वि० असभ्य जंगली
हूहा ہوہا स्त्री० हाहा शोरबकोर
हेगा ہیگا पु० 'पाटा समार (खेतीना)
हेकड़ ہیکڑ वि० हृष्टपुष्ट स्थूळ (२)
जबरु (३) उद्दंड उजड (नाम -डा)
हेच ہیچ वि० [फा] नजीवु पामर
(२) नकामु असार (३) हिचकाट
हेचकारा ہیچکارہ वि० [फा] नकामु
निरर्थक
हेठा ہیٹھا वि० हेठु तुच्छ क नीचु
हेठी ہیٹھی स्त्री० हेठ पडवु ते मानहानि
हेरना ہیرنا स०क्रि० ढूढवु खोळवु (२)
हेरवु निहाळवु (३) ममतवु विचारवु
हेरना-फेरना ہیرنا پھیرنا स०क्रि०
हेरफेर करवी बदलवु क अहींनु त्यहीं करवु

होना ہونا अ० क्रि० होवु थवु हो बैठना=थई पडवु बनी बसवु (२) छीनु दूर बेसवु होकर रहना=जरूर थवु

होनी ہونی स्त्री० पेदाश, उत्पत्ति (२) हाल वृत्तान्त (३) भावी क सभवित घटना

होरसा ہورسا पु० ओरसियो

होरहा ہورہا पु० चणानो छोड क पोपटा

होरा(-ला) (لا)ہورا पु० [स होलक] चणानो ओळो (२) होरहा, पोपटो

होरिल ہورل पु० तरत जन्मेलु बाळक

होला ہولا स्त्री० (शीगोनी) होळी (२) पु० जुओ होरा

होश ہوش पु० [फा] होश चेतन (२) याद सूधबूध (३) समज -उडना होना=आश्चर्यथी दंग थवु -की दवा करना=होश ठेकाणे आणवा -दिलाना याद देवडाववु [समजदार

होशमंद ہوش مند वि० [फा]

होश(०व)हवास ہوش(و)حواس पु० [फा+अ] होशकोश

हौं ہوں अ०क्रि० छु होनानु पहेलो पुरुष, ए०व० वर्तमानकाळनु रूप (२) स० (व्रज) हु

हौ ہو अ०क्रि० छो होनानु बीजा पुरुष ए०व०, वर्तमानकाळनु रूप

हौआ(-वा) (ا)ہوآ पु०हाउ हव्वा

हौज़(-द) (د)حوض पु०[अ हौज़] हाज

हौदा ہودہ पुं० हाथा, अंबाडी

हौल ہول पु० [अ] डर, दहशत -पैठना, -बैठना=दहेशत लागवी, डर पेसवो

हौलगौल ہول حول पु० उतावळ के तथी थतो रघवाट के गभराट

हौलदिल ہول دل पु० [फा] दिल धडकवु ते के तेनो रोग (२) वि० डरी गयेलु के डरपोक (३) गभरायेलु व्याकुळ

हौलदिला ہول دلا वि० 'हौलदिल', डरपोक क गभरायेलु

हौलनाक ہولناک वि० [फा] भयानक

हौली ہولی स्त्री० दारूनी दुकान

हौलू ہولو वि० 'हौलदिल' डरपोक, झट डरे एवु [हलके हाथे

हौले ہولے अ० धीरेथी आस्ते (२)

हौवा حوا स्त्री० जुओ 'हव्वा'

हौस ہوس स्त्री० [अ हवस] प्रबळ इच्छा (२) हाम उमंग उत्साह

हौसला حوصلہ पुं० [अ] हाम, उत्साह उमंग (२) साहस हिंमत -निकालना=हौंस पूरी थवी -पस्त होना=हौंस शमी जवी जोर टडु पडवु

हौसलामंद حوصلہ مند वि० [फा] हौंसीलु उत्साही क साहसी उमंगी

हृद ہرد पुं० [स.] तळाव के सरोवर (२) ध्वनि

ह्रादिनी ہردنی स्त्री० [स] नदी

ह्रस्व ہرسو पु० [स] वामन ठींगणो (२) लघु